

**UCHWAŁA NR LVI/446/2022
RADY MIEJSKIEJ ŚMIGŁA**

z dnia 29 grudnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032

Na podstawie art. 10f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.) Rada Miejska Śmigła uchwała, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się „Strategię Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032” stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Śmigła.

§ 3.

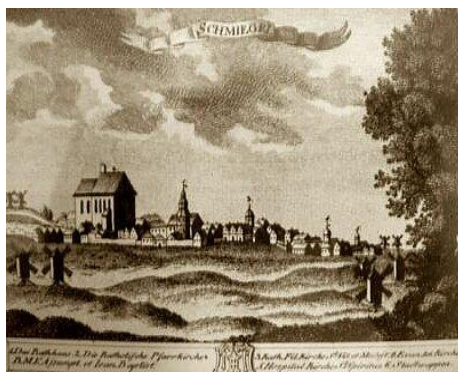
Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

Przewodniczący
Rady Miejskiej Śmigła
/-/ Wiesław Kasperski

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr LVI/446/2022
Rady Miejskiej Śmigła
z dnia 29 grudnia 2022 r.

STRATEGIA GMINY ŚMIGIEL 2023-2032

ŚMIGIEL 2022
ZADANIE FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW FINANSOWYCH GMINY

SPIS TREŚCI:	2/3
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA I REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU	4
WYKAZ SKRÓTÓW STOSOWANYCH W TREŚCI OPRACOWANIA	4
I. UCHWAŁA RADY MIEJSKIEJ ŚMIGŁA NRXLIV/376/2022 Z 24 LUTEGO 2022 R. ORAZ ZARZĄDZENIE BURMISTRZA ŚMIGŁA NR411/22 Z 1 MARCA 2022 R.	5/11
II. WSTĘP	12
1. Omówienie celu sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel 2023-2032	12
2. Charakterystyka stosowanych narzędzi planowania rozwoju w Polsce w odniesieniu do wspólnotowych, krajowych i regionalnych dokumentów	13
2.1 Omówienie dokumentów wspólnotowych	13
2.2 Przeznaczenie poszczególnych funduszy	13
2.3 Omówienie dokumentów krajowych, szczególnie Strategii Rozwoju Kraju 2030, Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, Koncepcji Zagospodarowania Kraju 2030, Krajowy Program Reform 2020 oraz Średnio-okresowej Strategii Rozwoju Kraju 2020, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2021-2027, Funduszu Europejskiego dla Wielkopolski 2021 - 2027, Strategii Rozwoju Powiatu Kościańskiego 2002-2015.	14
2.4 Strategia Rozwoju Gminy Śmigła na lata 2015 – 2022	18
3. Metodologia prac nad dokumentem	20
III. DIAGNOZA STANU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY ŚMIGIEL	21
1. Syntetyczna charakterystyka gminy	21
2. Gospodarka przestrzenna gminy	26
3. Zasoby i stan środowiska	28
3.1 Klimat	28
3.2 Budowa geologiczna	29
3.3 Gleby	29
3.4 Lasy	29
3.5 Wody powierzchniowe i podziemne	29
3.6 Stan i ochrona środowiska	30
4. Rolnictwo	35
4.1 Struktura wielkości gospodarstw i użytkowania ziemi w gminie	35
4.2 Zasiwy	35
4.3 Hodowla	37
5. Sytuacja demograficzna	38
5.1 Sieć osadnicza, gęstość zaludnienia	38
5.2 Ruch naturalny	38
5.3 Migracja	39
5.4 Struktura ludności	40
5.5 Prognoza demograficzna	40
6. Przedsiębiorczość	43
6.1 Cechy charakterystyczne rynku pracy Gminy Śmigiel,	43
7. Gospodarka mieszkaniowa	45
7.1 Warunki mieszkaniowe	45
7.2 Aktywność budowlana gminy, dostępność mieszkań w stosunku do zapotrzebowania	46
8. Edukacja	47
9. Ochrona zdrowia, pomoc społeczna i bezpieczeństwo	49
9.1 Ochrona zdrowia	49
9.2 Pomoc społeczna	50
9.3 Bezpieczeństwo	52
10. Infrastruktura komunikacyjno – techniczna	53
10.1 Infrastruktura transportowa na terenie Gminy Śmigiel w 2020 r.	53
10.2 Infrastruktura wodociągowo – kanalizacyjna w Gminie Śmigiel w 2020 r.	55

10.3 Gospodarka odpadami, zaopatrzenie w gaz, energię elektryczną, ciepło w gminie	57
11. Kultura i dziedzictwo	59
12. Sport, turystyka i rekreacja	63
13. Partycypacja lokalna oraz potencjał	66
14. Ankieta „Stan istniejący oraz perspektywy rozwoju Gminy Śmigiel”	76
15. Wyniki Ankiety „Stan istniejący oraz perspektywy rozwoju Gminy Śmigiel”	79
IV. Analiza SWOT oraz korelacje SWOT - TOWS	96
4.1 Metodyka.	96
4.2 Mocne strony i Słabe strony	97
4.3 Szanse i Zagrożenia	98
4.4 Ustalenie metodologii ocen oraz korelacji	99
4.5 Wybór modelu strategii na podstawie wyników	114
V. Misja, wizja, strategiczne obszary interwencji, kluczowe wyzwania oraz kierunki interwencji.	117
5.1 Misja i wizja	117
5.2 Drzewo strategiczne	118
5.3 Strategiczne obszary interwencji, kluczowe wyzwania oraz kierunki interwencji	119
5.3.1 GOSPODARKA I RYNEK PRACY	121
5.3.2 DZIEDZICTWO, TURYSTYKA I OFERTA CZASU WOLNEGO	129
5.3.3 PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	137
5.3.4 KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY	146
VI. Model struktury funkcjonalno przestrzennej Gminy Śmigiel wraz z ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	158
6.1 Model polityki funkcjonalno przestrzennej gminy	158
6.2 Rozmieszczenie planowanych inwestycji i planowane zmiany w przestrzeni Gminy Śmigiel	168
6.3 Najważniejsze uwarunkowania wpływające na rozwój Gminy Śmigiel	169
6.4 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	170
VII. Obszary strategicznej interwencji	172
7.1 Obszary strategicznej interwencji określone w strategii województwa wraz z zakresem planowanych działań	172
7.2 Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla Gminy Śmigiel wraz z zakresem planowanych działań	176
VIII. Zgodność Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 z wytycznymi i założeniami zawartymi w dokumentach wyższego rzędu	179
IX. System realizacji Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032	185
9.1 System wdrażania	185
9.2 Mechanizmy i instrumenty realizacji strategii	186
9.3 Monitoring, ewaluacja i aktualizacja dokumentu na poziomie społecznym	186
9.4 Sprawozdawczość realizacji strategii	194
X. Ramy finansowe i potencjalne źródła finansowania Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032	198
10.1 Ramy finansowe	198
10.2 Potencjalne źródła finansowania	201
XI. Spis tabel, rysunków i schematów	205
Załącznik 1 – Wykaz Uchwał RM Śmigla w sprawie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Śmigiel	208

PODSTAWY PRAWNE PRZYSTĄPIENIA I OPRACOWANIA STRATEGII ROZWOJU

Podstawę lokalnego prawa przystąpienia i opracowania dokumentu „Strategia Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023 – 2032” stanowi uchwała Rady Miejskiej Śmigla nr XLIV/376/2022 r. z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie przystąpienia do opracowania strategii oraz zarządzenie Burmistrza Śmigla nr 411/22 z 1 marca 2022 r. w sprawie powołania Zespołu Koordynacyjnego i Zespołów Programowych ds. opracowania Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023- 2032.

Uchwałę o przystąpieniu do strategii oraz zarządzenie w sprawie powołania zespołu do spraw jej opracowania uchwalono i wydano na podstawie art. 18 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. 2020 poz. 713) oraz ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. w związku z art. 4 ust 1 o zmianie Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz innych ustaw – dalej z.u.z.p.p., która obowiązuje od 13 listopada 2020 r..

Zmiany związane z ustawą o polityce rozwoju mają trzy cele. Po pierwsze, tworzą grunt prawny pod nowe rozdanie unijnych funduszy. Po drugie, wpisują do ustawy nowe instrumenty polityki regionalnej, które wzmacniają pozycję samorządów lokalnych. Po trzecie, ściśle wiążą planowanie społeczno-gospodarcze z przestrzennym. Nowelizacja ustawy wprowadza nowy system dokumentów strategicznych. Dokumenty, przygotowywane na krajowym, regionalnym i lokalnym poziomie zarządzania, będą ze sobą powiązane i spójne. Ich wzajemna integracja odnosić się będzie zarówno do treści, celów i obszarów strategicznej interwencji.

WYKAZ SKRÓTÓW STOSOWANYCH W STRATEGII ROZWOJU GMINY ŚMIGIEL:

- CO - Cel ogólny
- CSz - Cel szczegółowy
- CT - Cel tematyczny
- EFRR - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
- EFS - Europejski Fundusz Społeczny
- FS - Fundusz Spójności
- GUS - Główny Urząd Statystyczny
- JST - Jednostka Samorządu Terytorialnego
- KPR - Krajowy Program Reform
- KSRR - Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego
- MPZP - Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego
- MSP - Małe i Średnie Przedsiębiorstwo
- NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- NPPDL - Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych
- NSP - Narodowy Spis Powszechny
- OP - Oś priorytetowa
- OSI - Obszar Strategicznej Interwencji
- OZE - Odnawialne Źródło Energii
- PI - Priorytet Inwestycyjny (FEW 2021-2027)
- POIiŚ - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2021 – 2027
- POIR - Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2021 – 2027
- POPT - Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2021 – 2027
- POWER - Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2021 – 2027
- PR - Priorytet
- PROW - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2021 – 2027
- PRL - Program Rozwoju Lokalnego
- TIK - Technologie Informacyjne i Komunikacyjne
- UE - Unia Europejska
- FEW - Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021 - 2027
- ZIT - Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

I. UCHWAŁA RADY MIEJSKIEJ ŚMIGŁA NRXLIV/376/2022 Z 24 LUTEGO 2022 R.

UCHWAŁA NR XLIV/376/2022 RADY MIEJSKIEJ ŚMIGŁA z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania strategii.

Działając na podstawie art. 10e ust.1 i art. 10f ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 ze zm.) oraz art. 3 i art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz.1057 ze zm.) Rada Miejska Śmigła uchwała, co następuje:

§1.

Przystępuje się do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023–2032.

§2.

Określa się szczegółowy tryb opracowania Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 , w tym tryb konsultacji o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały.

§3.

Określa się harmonogram opracowania Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032, zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały.

§4.

Upoważnia się Burmistrza Śmigła do:

1. Powołania Zespołu Koordynacyjnego ds. prac nad opracowaniem Strategii Rozwoju Gminy na lata 2023-2032 oraz zespołu programowego ds.: oświaty i kultury, zdrowia, pomocy społecznej, sportu, rekreacji i turystyki, rolnictwa, ekologii, infrastruktury i przedsiębiorczości.
2. Przygotowania diagnozy o stanie Gminy Śmigiel.
3. Przygotowania procedury prac nad opracowaniem Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel zapewniającej określenie strategicznych obszarów interwencji, kluczowych wyzwań, kierunków interwencji, celów, programów strategicznych, operacyjnych oraz działań.
4. Przygotowania procedury formułowania Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel.

§5.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Śmigła.

§6.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący
Rady Miejskiej Śmigła
Wiesław Kasperski**

**ZAŁĄCZNIK NR 1 DO UCHWAŁY Nr XLIV/376/2022
RADY MIEJSKIEJ ŚMIGLA z dnia 24 lutego 2022 r.**

w sprawie przystąpienia do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania strategii.

Szczegółowy tryb opracowania Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 w tym tryb konsultacji, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju

Tryb opracowania projektu strategii

1. Procedura dotycząca szczegółowego trybu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 uwzględnia ramy formalno-prawne tworzone przez przepisy mające wpływ na jej przebieg, w szczególności: ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2021 r., poz. 2373 ze zm.).
2. Strategię Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 opracowuje się zgodnie z zasadami określonymi w art. 10e ust. 2-4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.
3. W skład działań związanych z przygotowaniem Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 wchodzi w szczególności:
  - 1) Opracowanie wniosków z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy, przygotowanej na potrzeby strategii;
  - 2) Wypracowanie założeń programowych Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032, w tym określenie celów i kierunków działań oraz oczekiwanych rezultatów i wskaźników;
  - 3) Wypracowanie założeń funkcjonalno-przestrzennych Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032, w tym:
    - a) określenie modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy wraz z ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie,
    - b) charakterystyka obszarów strategicznej interwencji zawartych w strategii rozwoju województwa i fakultatywnie określenie obszarów strategicznej interwencji gminy, wraz z zakresem planowanych działań;
4. Wypracowanie założeń wdrożeniowych Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032:
  - 1) Określenie systemu realizacji Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 w tym wytycznych do sporządzania dokumentów wykonawczych;
  - 2) Określenie ram finansowych i źródeł finansowania.
5. Opracowanie Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 zgodnego z przepisami, standardami i spójnego z wytycznymi dokumentów nadrzędnych.
6. Strategia Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 podlega konsultacjom w szczególności z: sąsiednimi gminami i ich związkami, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, mieszkańcami gminy, a także z właściwym Dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie:
  - 1) Ogłoszenie, przy pomocy środków masowego przekazu w tym strony internetowej gminy informacji o konsultacjach, terminie i sposobie przekazywania uwag do Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 oraz terminie i miejscu spotkań konsultacyjnych;
  - 2) Przeprowadzenie konsultacji;

- 3) Przygotowanie sprawozdania z przebiegu i wyników konsultacji, zawierającego w szczególności ustosunkowanie się do zgłoszonych uwag wraz z uzasadnieniem, oraz jego publikacja co najmniej na stronie internetowej gminy;
7. Opiniowanie Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 - przekazanie projektu strategii Zarządowi Województwa w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w Strategii Rozwoju Województwa.
8. Przygotowanie korekty Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 po uwzględnieniu ewentualnych zmian wynikających z przeprowadzonych konsultacji i opinii wydanej przez Zarząd Województwa.
9. Przeprowadzenie uprzedniej ewaluacji trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032.
10. Przygotowanie Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 po uwzględnieniu ewentualnych zmian wynikających z przeprowadzonej uprzedniej ewaluacji.
11. Przeprowadzenie lub odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032:
  - 1) Przygotowanie i wysłanie wniosku o wydanie opinii w trybie przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w sprawie konieczności lub braku konieczności sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko;
  - 2) W przypadku uzgodnienia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz jej zakresu – sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 zawierającej informacje, o których mowa w art. 51 ust. 2 ustawy, o której mowa w pkt 1) powyżej;
  - 3) W przypadku możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023 - 2032 – odstępuje się od czynności wynikających z ustawy, o której mowa w pkt 1) powyżej, tj. nie sporządza się prognozy oddziaływania na środowisko oraz upublicznia informacje o odstąpieniu.
12. Przyjęcie Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 przez Radę Miejską Śmigla w drodze uchwały.

**ZAŁĄCZNIK NR 1 DO UCHWAŁY Nr XLIV/376/2022
RADY MIEJSKIEJ ŚMIGLA z dnia 24 lutego 2022 r.**

w sprawie przystąpienia do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania strategii.

Harmonogram opracowania Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032

Wyszczególnienie	Termin
Opracowanie wniosków z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy, przygotowanej na potrzeby strategii.	I / II kwartał
Wypracowanie założeń programowych Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032.	II kwartał
Wypracowanie założeń funkcjonalno – przestrzennych Strategii Gminy Śmigiel na lata 2023-2032.	II kwartał
Wypracowanie założeń wdrożeniowych Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032.	II kwartał
Opracowanie projektu Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 zgodnego z przepisami, standardem i spójnego z wytycznymi dokumentów nadrzędnych.	II kwartał
Ogłoszenie konsultacji projektu Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032.	II / III kwartał
Przeprowadzenie konsultacji.	II / III kwartał
Przygotowanie sprawozdania przebiegu i wyników konsultacji oraz jego publikacja.	III kwartał
Przekazanie projektu Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 do zarządu województwa w celu wydania opinii.	III kwartał
Zaopiniowanie projektu Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 przez zarząd województwa.	III kwartał
Przygotowanie projektu Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 po uwzględnieniu ewentualnych zmian wynikających z przeprowadzonych konsultacji i opiniowania.	III kwartał
Przeprowadzenie uprzedniej ewaluacji trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032.	III kwartał
Przygotowanie projektu Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 po uwzględnieniu ewentualnych zmian wynikających z przeprowadzonej uprzedniej ewaluacji.	III / IV kwartał
Przygotowanie i wysłanie wniosku o wydanie opinii w trybie przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2021 r., poz. 2373 ze zm.) do regionalnego dyrektora ochrony środowiska oraz państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego w sprawie konieczności lub braku konieczności sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko.	III / IV kwartał

W przypadku uzyskania udokumentowanej zgody na odstępianie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032, odstępuję się od czynności wynikających z ustawy i nie sporządza się prognozy oddziaływania na środowisko.	IV kwartał
W przypadku uzgodnienia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz jej zakresu, sporządza się prognozę oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032, zawierającą informację, o których mowa w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.	IV kwartał
Przyjęcie Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 przez Radę Miejską Śmigla w drodze uchwały.	IV kwartał

**Uzasadnienie do uchwały nr XLIV/376/2022
Rady Miejskiej Śmigla z dnia 24 lutego 2022 r.**

w sprawie przystąpienia do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania strategii.

Opracowanie nowej Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023 – 2032 jest konsekwencją kończących się zapisów dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2015-2022 uchwalonej przez Radę Miejską Śmigla w 2015 r. (Uchwała Rady Miejskiej Śmigla Nr XV/106/15 z dnia 29 grudnia 2015 r.). „Strategia rozwoju” zostanie opracowana z uwzględnieniem aktualnych uwarunkowań ekonomicznych, przepisów prawnych oraz zmieniających się potrzeb mieszkańców. Przyjęcie uchwały pozwoli przystąpić do opracowania dokumentu spełniającego wymogi umożliwiające pozyskanie środków zewnętrznych na realizację zadań własnych Gminy Śmigiel. Strategia jest szansą na stworzenie długofalowej wizji rozwoju gminy oraz koordynację i hierarchizację działań. Dokument ten pozwoli dodatkowo na właściwe i w odpowiedniej kolejności rozwiązywanie i przewidywanie problemów. „Strategia Rozwoju” zwiększy wiarygodność gminy wobec partnerów zewnętrznych oraz przygotuje lokalną społeczność do nadchodzących zmian. Uchwała o przystąpieniu do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel nie wymaga przeprowadzenia konsultacji społecznych. Konsultacjom społecznym poddany będzie opracowany projekt Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032. Podjęcie uchwały o przystąpieniu do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023 – 2032 ma neutralny wpływ na budżet gminy.

Wobec powyższego podjęcie uchwały jest zasadne.

ZARZĄDZENIE BURMISTRZA ŚMIGŁA NR 411/22 Z 1 MARCA 2022 R.

Zarządzenia Nr 411/22 Burmistrza Śmigła z dnia 1 marca 2022 r. w sprawie: powołania zespołu do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Śmigła na lata 2023-2032

Na podstawie art. 30 ust.1 ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372, 1834), oraz § 4 ust.1 uchwały Nr XLIV/376/2022 Rady Miejskiej Śmigła z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania strategii zarządzam, co następuje:

§1

W związku z przystąpieniem do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032, zwanej dalej Strategią rozwoju, powołuje się Grupę Koordynacyjną oraz Zespół ds. opracowania strategii rozwoju w następującym składzie:

Grupa Koordynacyjna :

- ❖ Marcin Jurga
- ❖ Hanna Skąlecka
- ❖ Marta Szulc
- ❖ Angelika Konieczka.

Zespół ds. Oświaty, Kultury, Zdrowia, Pomocy Społecznej, Sportu i Turystyki, Infrastruktury, Przedsiębiorczości, Rolnictwa, Ekologii :

- ❖ Marcin Jurga – Zastępca Burmistrza Śmigła,
- ❖ Hanna Skąlecka – Kierownik Wydziału Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego,
- ❖ Marta Szulc – Pracownik Wydziału Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego,
- ❖ Angelika Konieczka - Pracownik Wydziału Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego,
- ❖ Michalina Dudziak – Pracownik Wydziału Infrastruktura,
- ❖ Michał Olejnik – Pracownik Wydział Infrastruktura,
- ❖ Joanna Szudra – Kierownik Wydziału Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa,
- ❖ Kamil Dworcak – Pracownik Wydziału Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa,
- ❖ Danuta Szczepaniak – Kierownik Wydziału Organizacyjnego,
- ❖ Paulina Bobowska – Pracownik Wydziału Organizacyjnego,
- ❖ Anna Lis – Pracownik Wydziału Organizacyjnego,
- ❖ Ewa Mituła – Skarbnik Wydział Finansów, Budżetu i Windykacji,
- ❖ Dorota Skorupińska – Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego,
- ❖ Anita Kasperska – Kierownik Wydziału Promocji i Projektów,
- ❖ Monika Tomaszewska – Pracownik Wydziału Promocji i Projektów,
- ❖ Wojciech Olejnik – Biuro Zarządzania Kryzysowego,
- ❖ Barbara Kuderska – Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Śmiglu,
- ❖ Tomasz Pawlak – Prezes Zarządu Zakładu Komunalnego w Śmiglu Sp. z o.o.,
- ❖ Zygmunt Ratajczak – Kierownik OKFiR w Śmiglu,
- ❖ Piotr Błaszczowski – Dyrektor Centrum Kultury w Śmiglu,
- ❖ Albert Pelec – Kierownik Szkolnego Schroniska Młodzieżowego w Śmiglu.

§2

1. Zadaniem Grupy Koordynacyjnej oraz Zespołu ds. opracowania Strategii Rozwoju jest przygotowanie projektu dokumentu Strategii, a w szczególności udział w spotkaniach i warsztatach mających na celu określenie:

- a. problemów rozwoju,
  - b. wizji i misji, obszarów oraz kierunków strategicznej interwencji, wyzwań oraz celów strategicznych,
  - c. celów operacyjnych oraz działań strategicznych, zadań, programów,
  - d. systemu realizacji i ram finansowych,
  - e. systemu monitorowania, ewaluacji oraz aktualizacji realizacji założonych celów.
2. Zadaniem Grupy Koordynacyjnej oraz Zespołu ds. opracowania Strategii Rozwoju jest zatwierdzenie opracowanych strategicznych rozstrzygnięć zawartych w dokumencie - Strategia Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032.

§ 3

Zobowiązuje się pracowników Urzędu Miejskiego Śmigla oraz kierowników jednostek podległych, dyrektorów spółek gminnych oraz dyrektorów instytucji kultury do współpracy z Grupą Koordynacyjną oraz Zespołem ds. opracowania Strategii Rozwoju, a w szczególności do przekazywania niezbędnych do prac nad opracowaniem Strategii Rozwoju informacji i materiałów.

§4

W czasie prac Zespołu ds. opracowania Strategii Rozwoju mogą w nich brać udział niezbędni eksperci i specjaliści oraz osoby spoza składu, w szczególności reprezentujące istotnych dla rozwoju gminy partnerów społeczno-gospodarczych, zaproszeni do współpracy przez Przewodniczącą Grupy Koordynacyjnej.

§5

Opracowany projekt Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 podlegać będzie zatwierdzeniu w drodze odrębnej uchwały, przez Radę Miejską Śmigla. Z dniem uchwalenia Strategii Rozwoju, Grupa Koordynacyjna oraz Zespół ds. opracowania Strategii rozwoju ulega rozwiązaniu.

§6

Wykonanie Zarządzenia powierza się Kierownikowi Wydziału Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego Urzędu Miejskiego Śmigla.

§7

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Burmistrz Śmigla
Małgorzata Adamczak**

II. WSTĘP

1. OMÓWIENIE CELU SPORZĄDZENIA STRATEGII ROZWOJU GMINY ŚMIGIEL

Strategia jest odpowiedzią na stojące przed Gminą Śmigiel wyzwania, które wiążą się z globalizacją i rewolucją gospodarczo – technologiczną, ponieważ zmieniają one sposób funkcjonowania gospodarki lokalnej i społeczeństwa. Dzięki nowoczesnym technologiom wzrasta wydajność i produktywność gospodarki lokalnej, ale pojawiają się nowe formy wykluczeń lub marginalizacji, takie jak wykluczenia cyfrowe, „bezrobocie technologiczne”. Wyzwaniem jest podnoszenie jakości i efektywne wykorzystanie kapitału ludzkiego.

Kluczowe staje się także przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych i dezintegracji społecznej, konieczność wzmacniania tożsamości i dążenie do większej spójności społecznej. Proces starzenia się społeczeństwa lokalnego wpływa na stabilność systemów zabezpieczenia społecznego, popytu i wydatków na świadczenia zdrowotne, których niezaspokojenie nasila napięcia i osłabia spójność społeczną. Potencjalne zagrożenie niedoboru mieszkańców aktywnych zawodowo może skłonić do podjęcia przemyślanej polityki migracyjnej. Wyzwaniem jest także poprawa warunków życia mieszkańców oraz warunków dla rozwoju gospodarki lokalnej. Działania te muszą przebiegać z poszanowaniem środowiska przyrodniczego.

W uzasadnieniu przystąpienia do opracowania „Strategii rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023 – 2032” stwierdzono, że opracowanie tego dokumentu uwzględni aktualne uwarunkowania ekonomiczne, przepisy prawa oraz zmieniające się potrzeby mieszkańców. Pozwoli również spełnić wymogi umożliwiające pozyskanie środków zewnętrznych na realizację zadań własnych gminy.

Strategia jest szansą na stworzenie długofalowej wizji rozwoju gminy oraz koordynację i hierarchizację działań, które pozwolą dodatkowo na właściwe i w odpowiedniej kolejności rozwiązywanie i przewidywanie problemów. Dokument ten zwiększy wiarygodność gminy wobec partnerów zewnętrznych oraz przygotuje lokalną społeczność do nadchodzących zmian.

Przy opracowywaniu „Strategii rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023 – 2032” wzięto pod uwagę zmiany ustaw: o samorządzie gminnym oraz o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, wprowadzających obowiązek przygotowania zintegrowanego dokumentu strategicznego, zawierającego zarówno problematykę społeczno-gospodarczą, jak i przestrzenną.

Treść „Strategii rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023 – 2032” uwzględnia ustalenia dokumentów wyższego rzędu, w szczególności zapisy Strategii Wielkopolska 2030, które odnoszą się do projektów dokumentów wspólnotowych dotyczących polityki spójności po 2020 roku, strategii krajowych, takich jak Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (SOR), Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) oraz Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK).

Polityka spójności Unii Europejskiej jest najważniejszą płaszczyzną, obok polityk krajowych, regionalnych, do których odnoszą się zapisy Strategii Wielkopolska 2030, w tym także „Strategii rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023 – 2032”, przy zachowaniu zgodności wertykalnej i horyzontalnej podczas jej tworzenia. Wynika to z faktu, iż jest to najskuteczniejszy instrument zwiększenia globalnej konkurencyjności UE, a jednocześnie podstawowy instrument wyrównywania różnic rozwojowych i uruchamiania potencjałów wewnętrznych na lokalnych obszarach wymagających wsparcia.

W dyskusji nad kształtem polityki spójności po 2020 r. , wskazuje się, że powinna ona koncentrować się na innowacyjności i inteligentnej transformacji gospodarczej (cel polityki spójności UE):

„Europa bardziej inteligentna”), promocji czystej i sprawiedliwej transformacji energetyki, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, przystosowania się do zmian klimatu oraz zapobieganiu ryzyku i zarządzania ryzykiem (cel: „niskoemisyjna Europa bardziej przyjazna dla środowiska”), zwiększeniu mobilności i doskonaleniu regionalnych połączeń teleinformatycznych (cel: „Europa lepiej połączona”), wdrażaniu europejskiego filaru praw socjalnych (cel: „Europa o silnym wymiarze społecznym”) oraz wspieraniu zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych w ramach inicjatyw lokalnych (cel: „Europa bliżej obywateli”). Realizacja programów i projektów przyszłego dokumentu „Strategia Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023 – 2032” będzie odbywać się w ramach nowej perspektywy finansowej UE 2021 – 2027.

2. CHARAKTERYSTYKA STOSOWANYCH NARZĘDZI PLANOWANIA ROZWOJU W POLSCE W ODNIESIENIU DO WSPÓLNOTOWYCH, KRAJOWYCH I REGIONALNYCH DOKUMENTÓW

2.1 OMÓWIENIE DOKUMENTÓW WSPÓLNOTOWYCH

Unia Europejska od wielu lat realizuje politykę regionalną, która opiera się na kluczowych dla jej rozwoju dokumentach strategicznych. Wpływ na opracowanie tych dokumentów miały poszczególne kraje wchodzące w strukturę UE oraz postępujące zmiany społeczno-gospodarcze.

Komisja Europejska na okres programowania 2021–2027 przyjęła, w stosunku do poprzedniego okresu programowania 2014-2020, szereg nowych założeń, które przyczynią się do lepszej realizacji polityki spójności Unii Europejskiej, szczególnie w ramach EFRR i EFS+.

Zmiany dotyczą między innymi stosowania wielorakich instrumentów finansowych dla skuteczniejszej realizacji projektów, z udziałem wkładu własnego. Unia Europejska wybrała instrumenty finansowe, takie jak partnerstwo publiczno – prywatne, czy instrumenty korekcyjne pozostawia do wyboru państwom członkowskim.

Poza tym, wzrost efektywności wykorzystania środków unijnych ma zagwarantować roczna kontrola rozliczeń z państwami członkowskimi, ponieważ w dokumencie określono coroczną 90% wypłatę kwot należnych państwu – członkowi UE, a pozostałą po dokonaniu kontroli i uzyskaniu całkowitej pewności, co do prawidłowości dokonania wydatków zgodnie z założonymi celami rozwojowymi.

2.2 PRZEZNACZENIE POSZCZEGÓLNYCH FUNDUSZY

O wielkości wsparcia z funduszy Unii Europejskiej decyduje wskaźnik poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego regionu, który jest obliczany dla każdej jednostki terytorialnej, z reguły, przy użyciu metod taksometrycznych. Dla dokonywania diagnozy regionu w celu określenia granic obszaru wsparcia stosuje się kryteria zawarte w art. 47 Rozporządzenia (WE) 1828/2006. Stosowanie tej metodologii umożliwia obliczenie terytorialnych miar rozwoju (TMR) za pomocą wskaźników syntetycznych dla każdego obszaru, a w przypadku gminy nawet dla jej jednostek pomocniczych, co znacznie ułatwia władzy lokalnej i radnym ich współpracę z mieszkańcami.

Fundusze Unii Europejskiej przeznaczone są dla regionów mniej rozwiniętych w skali UE. Wielkopolska, w tym także Gmina Śmigiel ma możliwość uzyskania wsparcia finansowego dla wielu projektów inwestycyjnych, których realizacja odpowiada potrzebom społecznym. Zgodnie z zapisami wykorzystania Europejskiego Funduszu

Rozwoju Regionalnego (EFRR), Wielkopolska 50% funduszy musi przeznaczyć na zapewnienie efektywności energetycznej i inwestycje w odnawialne źródła energii oraz na wdrożenie innowacji i wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP).

Z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) około 20% przeznaczają się na zwalczanie ubóstwa i budowę partnerstwa społecznego, w tym z udziałem partnerów społecznych i organizacji pozarządowych.

Działania realizowane przez gminę w ramach nowej polityki regionalnej muszą być wzajemnie powiązane z celami powiatu oraz regionu, a więc uwzględniać przede wszystkim:

- ❖ wybór takiej interwencji publicznej, która będzie wzmacniać konkurencyjność lokalną, a docelowo regionu,
- ❖ większe niż dotąd wykorzystanie przewag konkurencyjnych i potencjałów rozwojowych gminy, która przyczyni się do lepszego wykorzystania przewag konkurencyjnych i potencjałów rozwojowych regionu,
- ❖ wspieranie tworzenia wieloletnich, lokalnych polityk rozwojowych gminy odpowiadające potrzebom społecznym, poprzez zdefiniowanie programów strategicznych, planów lokalnego rozwoju, a także w zakresie innych planów sektorowych gminy,
- ❖ wybór skoncentrowanych inwestycji, szczególnie dla lokalnych obszarów wsparcia poprzez odejście od rozproszonych inwestycji, które z reguły nie są w pełni uzasadnione pod względem ekonomicznym i społecznym.

2.3 OMÓWIENIE DOKUMENTÓW KRAJOWYCH, SZCZEGÓLNIE STRATEGII ROZWOJU KRAJU 2030, KRAJOWEJ STRATEGII ROZWOJU REGIONALNEGO 2030, KONCEPCJI PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030, KRAJOWEGO PROGRAMU REFORM 2020 ORAZ ŚREDNIOOKRESOWEJ STRATEGII ROZWOJU KRAJU 2020, PROGRAMU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH 2021-2027, FUNDUSZU EUROPEJSKIEGO DLA WIELKOPOLSKI 2021-2027, STRATEGII ROZWOJU POWIATU KOŚCIAŃSKIEGO 2002 - 2015

Polska, jako członek Unii Europejskiej jest zobligowana do uczestnictwa w tworzeniu polityki unijnej, głównie poprzez tworzenie polityki na szczeblu krajowym oraz regionalnym, w oparciu o własne opracowania strategiczne i średniookresowe. Jednym z tych dokumentów jest **Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030** – Trzecia fala nowoczesności, która wynika z raportu „Polska 2030 Wyzwania Rozwojowe”.

Głównym celem Strategii Rozwoju Kraju 2030 jest poprawa jakości życia mieszkańców, której wyrazem będzie poprawa wskaźników jakości życia oraz wartości i tempa wzrostu PKB.

Strategia ta zakłada wzmocnienie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój. Cele strategiczne tej strategii wskazano w rozdziale IX w tab. 35, a w zakresie realizacji celów szczegółowych zakłada ona w:

Obszarze II – Konkurencyjna gospodarka

- ❖ wzmocnienie stabilności makroekonomicznej,
- ❖ wzrost wydajności gospodarki,
- ❖ zwiększenie innowacyjności gospodarki,
- ❖ rozwój kapitału ludzkiego,
- ❖ zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych,
- ❖ efektywność energetyczną i poprawę stanu środowiska,
- ❖ zwiększenie efektywności transportu.

Obszarze III – Spójność społeczna i przestrzenna

- ❖ integrację społeczną,
- ❖ zapewnienie dostępu oraz standardów usług publicznych,
- ❖ wzmocnienie mechanizmów dyfuzji oraz integracji przestrzennej dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.

Nowy dokument **Strategia Rozwoju Kraju 2030** rozwija i modyfikuje model polaryzacyjno-dyfuzyjny równoważenia rozwoju Polski, zastępując go modelem terytorialnego rozwoju (dyfuzji), który ściśle koresponduje z Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 oraz Średniookresową Strategią Rozwoju Kraju 2030.

Innym ważnym dokumentem jest **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030**: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie, w której określono trzy podstawowe cele polityki regionalnej:

- ❖ wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów,
- ❖ budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych,
- ❖ tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

W dokumencie tym jest mowa o tzw. obszarach interwencji (OSI), które są szczególnie ważne dla gmin położonych blisko ośrodków miejskich z punktu widzenia realizacji procesów rozwoju społeczno-gospodarczego poprzez wzmocnienie potencjałów oraz warunków do wdrażania rozwiązań integrujących przestrzeń funkcjonalną w zakresie zagospodarowania przestrzennego, infrastruktury drogowej, usług komunalnych i rynku pracy.

Krajowe ramy dla zagospodarowania przestrzennego, które są również ważne dla gmin powiatu kościańskiego, w tym dla Gminy Śmigiel określa **Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030**. Koncepcja ta, jako dokument strategiczny największy nacisk kładzie na działania wprowadzające ład przestrzenny. Celem strategicznym jest takie wykorzystanie przestrzeni, aby doprowadziło to do zwiększenia konkurencyjności, zatrudnienia, sprawności państwa oraz spójności społeczno-gospodarczej kraju.

KPZK 2030 wskazuje zalecenia odnoszące się do subregionów w ogólnym zakresie, bez wskazywania konkretnych przypadków. Zakreśla również zasady oraz kierunki działań planistycznych, odnoszących się do obszarów wiejskich, co wyraźnie określono przy realizacji:

- Kierunku 2.1.5. Wspomaganie restrukturyzacji obszarów wiejskich, gdzie przewiduje się działania mające na celu wspieranie wielofunkcyjnego rozwoju wsi z jednoczesnym wykorzystaniem ich wewnętrznego potencjału. Dostosowanie do zmian powinno odbywać się w oparciu o lokalną specjalizację, wykorzystanie unikalnych walorów.

- Kierunku 2.2.3. Integracja przestrzenna i funkcjonalna obszarów wiejskich stwarzająca konieczność wzmocnienia procesów dyfuzji rozwojowych z miasta na obszary otaczające, poprzez rozwój sieci komunikacyjnych, zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej terenów wiejskich czy poprawę jakości usług publicznych.

Dokumentem, który zasługuje na szczególną uwagę jest **Umowa Partnerstwa**, która określa kierunki interwencji w latach 2021-2027 polityk unijnych w Polsce: Polityki Spójności.

Została ona wypracowana w oparciu o doświadczenia zdobyte w trakcie wdrażania perspektywy 2004-2006, 2007-2013 oraz 2014-2020. Krajowe programy operacyjne, regionalne programy operacyjne oraz fundusze europejskie dla regionów na nową perspektywę finansową 2021-2027, to instrumenty realizacji Umowy Partnerstwa.

Dokumentem łączącym polityki krajowe ze wspólnotowymi jest **Krajowy Program Reform 2030** na rzecz realizacji strategii Europa 2030, której cele ukierunkowane są na odrabianie zaległości rozwojowych oraz budowanie nowych przewag konkurencyjnych w następujących trzech obszarach priorytetowych:

- ❖ infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego,
- ❖ innowacyjność dla wzrostu inteligentnego,
- ❖ aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu.

Innym ważnym dokumentem szczególnie dla gmin, w których głównym źródłem utrzymania mieszkańców stanowi rolnictwo jest **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2021-2027**, w zakresie wszystkich celów, które obejmują następujące priorytety:

1. Ułatwienie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich,
2. Poprawa konkurencyjności wszystkich sektorów rolnictwa i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych,
3. Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie,
4. Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa,
5. Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach rolnym, spożywczym i leśnym,
6. Zwiększenie włączenia społecznego, ograniczania ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

Innym niezmiernie istotnym dokumentem dla realizacji rozwoju samorządowych jednostek terytorialnych w kolejnych latach jest **Fundusz Europejski dla Wielkopolski 2021-2027 (wersja 3.0.)**, który jest dokumentem programowym dotyczącym wkładu programu operacyjnego Wielkopolski w realizację unijnej Strategii na rzecz inteligentnego zrównoważonego wzrostu, sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz osiągnięciu spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej. Wspomniana wcześniej Umowa Partnerstwa wyznacza ramy interwencji FEW 2021-2027 w następujących obszarach:

GOSPODARKA – CELE:

1. Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii;

2. Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych;
3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MSP, w tym przez inwestycje produkcyjne;
4. Rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości;

ŚRODOWISKO I ENERGIA – CELE:

1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych;
2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą UE 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju;
3. Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego;
4. Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej;
5. Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki oszczędzającej zasoby;
6. Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym dla obszarów miejskich, oraz ograniczenie wszelkich rodzajów zanieczyszczeń;

ZRÓWNOWAŻONA MOBILNOŚĆ MIEJSKA – CELE:

1. Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej, jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej;

TRANSPORT – CELE:

1. Rozwój i udoskonalenie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej;

INFRASTRUKTURA DLA SPOŁECZEŃSTWA (EFRR) – CELE:

1. Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie przez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym przez wspieranie odporności w zakresie kształcenia na odległość oraz online;
2. Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup o niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe oraz usługi społeczne;
3. Zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej;
4. Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych;

SPOŁECZEŃSTWO (EFS+) – CELE:

1. Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także przez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej;

2. Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspierania aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia;
3. Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwienie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami;
4. Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwienie zmian ścieżki zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej;
5. Zwiększenie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań i opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej;
6. Wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci;

SPRAWIEDLIWA TRANSFORMACJA – CELE:

1. Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii do roku 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie.

2.4 STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŚMIGIEL NA LATA 2015 – 2022

Strategia Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2015-2022 została przyjęta do realizacji uchwałą nr XV/106/2015 Rady Miejskiej Śmigła z dnia 29 grudnia 2015 r. W ramach tego dokumentu zdefiniowano misję, wizję, obszary problemowe oraz cele strategiczne.

Misja Gminy Śmigiel:

Gmina Śmigiel obszarem zrównoważonego i trwałego rozwoju społeczno – gospodarczego, przychylna przedsiębiorczości i ludzkiej pracy, przyjazna środowisku naturalnemu, dbająca o dobry standard życia oraz możliwości wszechstronnego rozwoju mieszkańców

Wizja Gminy Śmigiel

1. Mieszkańcy Gminy Śmigiel mają pełną dostępność do sieci infrastruktury technicznej – większość korzysta z wodociągów, kanalizacji, sieci energetycznych i systemu gospodarki odpadami. Większość wsi posiada bezpieczny system drogowy.
2. Czyste ekologicznie tereny gminy.
3. Wysokiej jakości oferta kulturalna i sportowa.
4. Bezpieczna gmina o zmniejszonym hałasie komunikacyjnym.

5. Gmina aktywnie i skutecznie korzysta z funduszy UE.
6. Powstawanie nowych i rozwój istniejących zakładów pracy.
7. Wykształcone, mobilne społeczeństwo.
8. Wzrost liczby mieszkańców oparty na dobrych warunkach funkcjonowania rodziny oraz napływie nowych mieszkańców, zachęcanych dobrymi warunkami życia.
9. Obiekty oświatowe są zmodernizowane i wyposażone w nowoczesny sprzęt.

W ramach pięciu kierunków rozwoju określono następujące cele strategiczne oraz operacyjne:

I: KOMPLEKSOWA ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

1. Modernizacja i budowa dróg,
2. Budowa i modernizacja chodników,
3. Oświetlenie ulic,
4. Budowa infrastruktury przy drogach,
5. Dalsza rozbudowa sieci kanalizacyjnej,
6. Modernizacja sieci wodociągowej,
7. Wyznaczenie i uzbrojenie nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe,
8. Budowa infrastruktury wspierającej rekreację i turystykę.

II : WYSOKI POZIOM USŁUG SPOŁECZNYCH

1. Wysoka jakość przestrzeni zamieszkania,
2. Oferta dla ludzi starszych,
3. Oferta dla dzieci i młodzieży,
4. Pełna opieka społeczna

III : AKTYWNA OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO

1. Edukacja ekologiczna
2. Motywowanie do działań podnoszących estetykę miejscowości
3. Usuwanie substancji szkodliwych ze środowiska
4. Melioracja
5. Popularyzacja działań poprawiających efektywność energetyczną i wykorzystanie alternatywnych źródeł energii oraz realizacja zadań z tego obszaru
6. Remonty i termomodernizacja szkół i przedszkoli

IV : ZORGANIZOWANIE BAZY SYSTEMU OŚWIATOWEGO I KULTURALNEGO

1. Poszerzenie działalności Centrum Kultury,
2. Remonty i modernizacje świetlic wiejskich
3. Remonty obiektów zabytkowych oraz modernizacja i rozbudowa otoczenia miejsc zabytkowych

V : AKTYWIZACJA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

1. Rozwój zakładów drobnej wytwórczości
2. Stworzenie inkubatora przedsiębiorczości
3. Przygotowanie terenów pod inwestycje
4. Rozwój rolnictwa

3. METODOLOGIA PRAC NAD DOKUMENTEM

W ramach prac nad dokumentem, proces planowania strategicznego i średniookresowego oparto na metodzie ośmiu etapów w ramach czterech faz procesu: przygotowania, diagnozowania, planowania i realizacji Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel 2023-2032.

W metodyce prac nad tym dokumentem zostanie uwzględnionych pięć zasadniczych kwestii:

- ❖ rozwój lokalny – to proces, działanie, a nie stan,
- ❖ podmiotem rozwoju lokalnego nie są władze lokalne, ale lokalna wspólnota: mieszkańców gminy (jeśli nawet dokument ten inicjuje władza samorządowa – robi to w interesie wspólnoty),
- ❖ motorem rozwoju są (głównie) siły i czynniki endogenne - wewnętrzne,
- ❖ gospodarka jest wprawdzie kluczem rozwoju lokalnego, ale rozwój lokalny, to coś więcej niż lokalny rozwój gospodarczy,
- ❖ kryterium rozwoju jest zadowolenie mieszkańców, zaspokojenie ich aspiracji, ich odczucie „poprawy warunków” i „podniesienia standardu”.

Diagnozę stanu społeczno-gospodarczego Gminy Śmigiel postanowiono uzupełnić wnikliwą oceną stopnia realizacji Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel w latach 2015-2022. Wnioski z szerokiej dyskusji z grupą koordynacyjną oraz z sektorowymi zespołami roboczymi, dotyczące stopnia realizacji poprzedniego dokumentu w odniesieniu do prac nad nowym dokumentem, stanowiły bogaty materiał uzupełniający o istotne dane porównawcze na temat stanu Gminy Śmigiel uzyskane z różnych źródeł.

Dodatkowo, wśród mieszkańców Gminy Śmigiel przeprowadzono ankietę w celu uzyskania opinii na temat zaspokojenia ich aspiracji, odczuć „poprawy warunków”, „podniesienia standardu życia” oraz ich oczekiwań na przyszłość, w związku z opracowywaniem nowego dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel 2023-2032.

Tego typu diagnoza została przeprowadzona zarówno w ujęciu statystycznym (dotyczyła przeszłości na podstawie danych statystycznych), jak również w ujęciu dynamicznym, które uwzględniało możliwe do uzyskania zmiany w stanie społeczno-gospodarczym Gminy Śmigiel, zaprezentowane w dokumentach strategicznych i średniookresowych powiatu kościańskiego oraz województwa wielkopolskiego.

Głównym źródłem danych o stanie Gminy Śmigiel i podstawą ich wykorzystania poniżej w syntetycznej części raportu oraz w kolejnej części (bardziej szczegółowej obejmującej lata 2018 – 2021) stanowiły:

- ❖ **Banku Danych Lokalnych GUS (BDL),**
- ❖ **Strona Internetowa https://www.polskawliczbach.pl/gmina_smigiel,**
- ❖ **GUS, 31 XII 2021, 2020, 2019, 2018, 2010 r.** – demografia w pigułce,
- ❖ **Statystyczne Vademecum Samorządowca (SVS, 2018, 2019, 2020, 2021 r.),**
- ❖ **Raport o stanie Gminy Śmigiel 2021 r.** (maj 2022 r.),
- ❖ **Raport o stanie Gminy Śmigiel 2020 r.** (maj 2021 r.),
- ❖ **Raport o stanie Gminy Śmigiel za 2019 r.** (maj 2020 r.),
- ❖ **Raport o stanie Gminy Śmigiel 2018 r.** (maj 2019 r.),
- ❖ **Dane z roku 2022 pozyskane z Urzędu Miejskiego Śmigla (marzec 2022 r.)**

Dane statystyczne publikowane w okresie od 2018 do 2021 r. przez GUS, czy też Urząd Statystyczny w Poznaniu w zakresie Województwa Wielkopolskiego z podziałem na Podregiony, Powiaty i Gminy, w tym dotyczące Gminy Śmigiel oraz powiatu kościańskiego odnoszą się odpowiednio do roku 2018, 2019, 2020, 2021 oraz jeśli to możliwe były pozyskiwane z Urzędu Miejskiego Śmigla za rok 2021.

Generalnie uzgodniono, iż w przypadku braku danych za rok 2021 diagnoza stanu Gminy Śmigiel będzie prezentowała dane za okres od 2018 do 2021 r. i bazować głównie na danych GUS, Urzędu Statystycznego w Poznaniu (w celu uniknięcia chaosu diagnostycznego) lub innych źródłach z ewentualnym odniesieniem do tendencji z dowolnie przyjętego roku np. 2010 lub innego, jeśli będzie to utrudnione.

III. DIAGNOZA STANU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY ŚMIGIEL

1. SYNTETYCZNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Śmigiel to gmina miejsko-wiejska położona w południowo – zachodniej części województwa wielkopolskiego oraz w północno - wschodniej części powiatu kościańskiego.

Gmina Śmigiel graniczy z 8 gminami. Od północy: z Gminą Kamieniec (powiat grodziski), od północnego wschodu z Gminą Kościan (powiat kościański), od wschodu z Gminą Krzywiń (powiat kościański), od południa z Gminami Lipno, Osieczna i Włoszakowice (powiat leszczyński), natomiast od zachodu z Gminą Przemęt (powiat wolsztyński), a od północnego zachodu z gminą Wielichowo (powiat grodziski).

Gmina składa się z 46 miejscowości, w tym z miasta Śmigiel oraz 39 wsi: Bielawy, Brońsko, Bronikowo, Bruszczewo, Chełkowo, Czacz, Czaczyk, Glińsko, Gniewowo, Jezierzycze, Karńnice, Karmin, Koszanowo, Księginki, Żegrówko, Żegrowo, Żydowo, Machcin, Morownica, Nadolnik, Nietążkowo, Nowa Wieś, Nowe Szczepankowo, Nowy Białcz, Olszewo, Parsko, Podśmigiel, Poladowo, Przysieka Polska, Robaczyn, Sierpowo, Sławie, Stara Przysieka Druga, Stara Przysieka Pierwsza, Stare Bojanowo, Stary Białcz, Wonieść, Wydorowo, Zygmuntowo i 6 osad: Nowy Świat (sołectwo Żegrowo), Prętkowice (sołectwo Stary Białcz), Sikorzyn (sołectwo Morownica), Skoraczewo (sołectwo Stary Białcz), Smolno (sołectwo Bronikowo), Stare Szczepankowo (sołectwo Nowe Szczepankowo).

Rys.1 Gmina Śmigiel

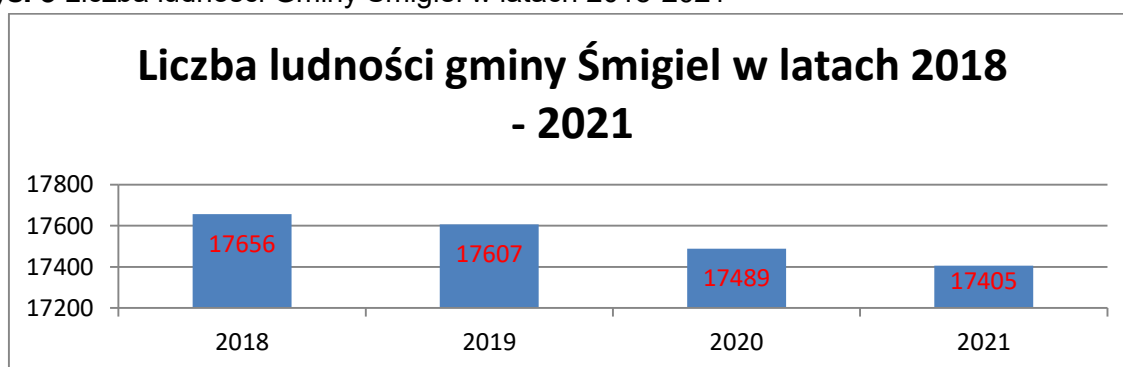
Rys. 2 Gmina Śmigiel – położenie w powiecie kościańskim oraz w woj. wielkopolskim i w kraju

Gmina Śmigiel zajmuje powierzchnię 189,9 km², co stanowi 26,3% powierzchni powiatu kościańskiego. Według danych z 2020 r. gminę zamieszkiwało 17 489 osób, w tym 50,5% kobiet. Liczba mieszkańców gminy stanowi 22,18% mieszkańców powiatu kościańskiego. Najwięcej ludności mieszka na obszarze wiejskim Gminy Śmigiel tj. 11 868 mieszkańców, co stanowi 67,86% ludności gminy.

Tab. 1 Ludność i powierzchnia Gminy Śmigiel w 2020 r.

Jednostka terytorialna	Ludność		Powierzchnia	
	Ilość	%	km ²	%
Powiat kościański	78 886		722,0	
Gmina Śmigiel	17 489	100	189,88	100
Miasto	5 621	32,14	5,29	2,79
Obszar wiejski	11 868	67,86	184,59	97,21

Rys. 3 Liczba ludności Gminy Śmigiel w latach 2018-2021

Infrastrukturę transportową na terenie gminy tworzą:

- ❖ Sieć drogowo – uliczna o strukturze mieszanej (drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe oraz gminne), po której odbywa się indywidualny transport osób, zbiorowy transport osób (autobusowy) oraz transport towarów (ciężarowy),
- ❖ Parkingi,
- ❖ Linia kolejowa, do których należy linia nr 271 Wrocław Gł. - Poznań Gł. , wraz ze stacją w Starym Bojanowie i przystankiem kolejowym Przysieka Stara,
- ❖ Układ ciągów i stref ruchu pieszego oraz trasy ruchu rowerowego.

Położenie Gminy Śmigiel jest z wielu względów korzystne dzięki dobremu systemowi dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych oraz linii kolejowej. Gmina Śmigiel oddalona jest od węzła autostrady A2 o 42 km, a od Poznania - stolicy województwa wielkopolskiego o 60,3 km, a od międzynarodowego lotniska Poznań – Ławica o 50 km. Przez teren gminy przebiega droga ekspresowa S5, która łączy Bydgoszcz – Poznań – Śmigiel – Leszno - Wrocław. Dodatkowym atutem jest także linia kolejowa łącząca Poznań z Wrocławiem ze stacją na terenie gminy w Starym Bojanowie.

Dzięki rozwiniętej sieci drogowej istnieje możliwość łączności z następującymi bliżej położonymi miejscowościami: Kościan (10,8 km), Osieczna (16,0 km), Wielichowo (16,5 km), Leszno (19,6 km), Krzywiń (20,8 km), Czempień (21,4 km), Rakoniewice (22,3 km), Grodzisk Wielkopolski (26,0 km), Rydzyna (27,0 km), Wschowa (27,1 km), Poznań (60,3 km), Wrocław (122,1 km) oraz z innymi miejscowościami.

Rzeźba terenu Gminy Śmigiel, która wchodzi w skład obszaru powiatu kościańskiego według regionalizacji fizycznogeograficznej J. Kondrackiego stanowi fragment głównie Pojezierzy Południowo bałtyckich. Obejmuje taki mezoregion jak Równina Kościańska (315.83), należąca do makroregionu Pojezierze Leszczyńskie, wchodzącej w skład Pojezierza Wielkopolskiego. Równina Kościańska to „bez jeziorna” wysoczyzna morenowa po wewnętrznej stronie marginalnych form i osadów fazy leszczyńskiej, od północy ograniczają ją Pradolina Warciańsko – Odrzańska, a od zachodu - dolina Samicy.

Teren ten ukształtował się pod wpływem procesów glacialnych. Rzeźba terenu jest urozmaicona, z charakterystycznymi dla krajobrazu młodo glacialnymi ciągami pagórków morenowych oraz powierzchniami wysoczyzn morenowych. Spora część gminy charakteryzuje się jednak rzeźbą płasko równinną, szczególnie w kierunku południowo – zachodnim, gdzie przebiega pas terenów o rzeźbie nisko falistej i częściowo nisko pagórkowatej.

Przez środek gminy przepływa rzeka Samica Leszczyńska, do której wpadają drobne ciek wodne spływające z wysoczyzny. W północno – zachodniej części gminy przepływa Południowy Kanał Obry, w północno – wschodniej części Kanał Przysieka Stara i Kanał Wonieść. Kanały te stanowią równocześnie granice Gminy Śmigiel. Rzeka Samica przyjmuje małe bezimienne ciek i rowy melioracyjne, a jej dopływy dotychczas nie były kontrolowane. Na terenie Gminy Śmigiel występuje również kilkadziesiąt większych i mniejszych zbiorników wodnych zarówno pełniących funkcję retencyjnych, rybnych, przeciwpożarowych oraz przeciwpowodziowych. Część gminy leży na obszarze wysokiej ochrony wód podziemnych (OWO/ GZWP 305 oraz 105) i znajduje się na terenie regionu wodnego Środkowej Odry, administrowanym przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej Wód Polskich we Wrocławiu.

Pod względem hydrogeologicznym obszar Gminy Śmigiel zlokalizowany jest w rejonie wielkopolskim. Jednostką najniższego rzędu jest subregion wysoczyzny zielonogórsko – leszczyńskiej. Główne piętro użytkowe występuje tu w utworach czwartorzędu. Poziomy trzeciorzędowe występują na znacznej głębokości i wykorzystywane są sporadycznie (Śmigiel, Żydowo, Jezierzycy).

Gmina Śmigiel jest gminą o charakterze rolniczym. Grunty orne zajmują 83% powierzchni gminy, aż 40% stanowią grunty klasy II i III, rozwinięte na glinach zwałowych lub ilach, w północnej i wschodniej części gminy. W centralnej części w rejonie Śmigla, gdzie przeważają gleby utworzone na piaskach i żwirach, są gleby mniej urodzajne należące do IV, V i VI klasy. Dna dolin zajmują użytki zielone. Gmina jest terenem intensywnej produkcji żywności w zakresie zbóż, roślin okopowych, bydła i trzody chlewnej.

W rejonie miasta Śmigła rozwinięta jest produkcja warzywno – ogrodnicza w gospodarstwach szklarniowych. Typy i klasy gleb są odzwierciedleniem warunków geomorfologicznych i litograficznych.

Lasy na terenie Gminy Śmigiel stanowią niecałe 14% jej powierzchni. Największy kompleks leśny znajduje się w południowo – zachodniej części gminy, pomiędzy Bronikowem, a Starym Bojanowem. Szatę roślinną kształtuje człowiek, a stanowi ją głównie roślinność pól uprawnych (zboża, kukurydza, rośliny okopowe, uprawy ogrodnicze itd.) oraz zieleń spontaniczna – stanowiska roślinności krzewiastej, drzewiastej wyrosłe w sposób samoistny.

Bazując na danych demograficznych (https://www.polskawliczbach.pl/gmina_smigiel oraz GUS, 31.XII.2020), Gminę Śmigiel w 2020 r. zamieszkiwało 17 489 mieszkańców, z czego 50,5% stanowiły kobiety, a 49,5% mężczyźni. Według danych Urzędu Statystycznego w Poznaniu – Województwo Wielkopolskie Podregiony, Powiaty, Gminy 2019, 2018, 2010, Gminę Śmigiel w 2019 r. zamieszkiwało 17 607 mieszkańców, w 2018 r. 17 656 mieszkańców, a w 2010 r. 17 543. W latach 2010-2020 liczba mieszkańców wzrosła o 0,31%.

Wskaźnik gęstości zaludnienia w Gmina Śmigiel w roku 2020 charakteryzował się następującymi wartościami w skali powiatu, podregionu i województwa (93 mieszkańców / km² w Gminie Śmigiel) i był niższy od tego w powiecie kościańskim (110 osoby / km²) i znacznie odbiegał od gęstości zaludnienia w województwa wielkopolskiego (117 osób / km²).

Bazując na danych demograficznych GUS, 31.XII.2020), w strukturze ludności Gminy Śmigiel w 2020 r. według ekonomicznych grup ludności było: 20,5% (3585) osób w wieku przedprodukcyjnym, 60,0% (10494) osób w wieku produkcyjnym oraz 19,5% (3410) osób w wieku poprodukcyjnym.

Bazując na danych demograficznych (https://www.polskawliczbach.pl/gmina_smigiel oraz GUS - rynek pracy w pigułce, 31.XII.2020), na 1000 mieszkańców w Gminie Śmigiel pracowały w 2020 roku 183 osoby. Bezrobocie rejestrowane w 2020 r. w Gminie Śmigiel wynosiło 3,1%, w tym wśród kobiet 4,4%, a w 2019 r. 1,6%, w tym w wśród kobiet 2,5%.

Według GUS, stan na 31.12.2020 r. wśród osób aktywnych zawodowo - 2422 mieszkańców Gminy Śmigiel wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 1166 pracujących przyjeżdżało do pracy spoza gminy – tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy było ujemne i wynosiło – 1256 osób (wskaźnik salda 1166/2422 = 0,48).

26,5% - 904 aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Śmigiel pracowało w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 29,0% - 989 w przemyśle i budownictwie, a 20,9% - 713 w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 3,4% - 116 pracowało w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości), a 20,1% - 688 w pozostałych sektorach.

W Gminie Śmigiel w rejestrze REGON, w 2020 r. zarejestrowanych było ogółem 1971 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 1582 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Dla porównania w 2019 zarejestrowanych było ogółem 1919 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 877 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, a w 2010 odpowiednio 1786 oraz 1544.

Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych, w Gminie Śmigiel w 2020 roku było 5 173 mieszkań, w tym oddano do użytku 62 nowych mieszkań. Na 1000 mieszkańców oddano do użytku 3,55 nowych lokali. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m² w 2020 roku w Gminie Śmigiel wynosiła 92,8 z przeciętną liczbą 4,42 pokoi.

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę wynosiła 27,5m², przy przeciętnej liczbie osób na 1 izbę 0,77. Gmina Śmigiel w 2020 roku dysponowała 116 lokalami komunalnymi. Dla porównania w 2010 roku w Gminie Śmigiel było 4 697 mieszkań o przeciętnej powierzchni użytkowej 86,7 m² z przeciętną liczbą 4,20 pokoi, przy przeciętnej liczbie osób na 1 izbę 0,89 i 23,2m² powierzchni użytkowa mieszkania na 1 osobę.

Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne – 98,86% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 94,95% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 91,01% mieszkań posiada łazienkę, 78,89% korzysta z centralnego ogrzewania, a 41,72% z gazu sieciowego.

W zakresie zabezpieczenia i porządku publicznego obszar Gminy Śmigiel znajduje się pod nadzorem Rewiru Dzielnicowych w Śmiglu Komendy Powiatowej Policji w Kościanie. W 2020 roku w Gminie Śmigiel stwierdzono (w oparciu o dane powiatowe) 201 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 11,48 przestępstw. Wskaźnik wykrywalności sprawców dla wszystkich przestępstw ogółem w Gminie Śmigiel wynosi 90,00%.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców Gminy Śmigiel, najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 6,24 (wykrywalność 88%) oraz przeciwko mieniu - 4,94 (wykrywalność 80%).

W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa o charakterze gospodarczym - 3,45, (wykrywalność 87%), drogowe - 2,48 (wykrywalność 100%), przeciwko życiu i zdrowiu - 0,19 (wykrywalność 100%).

W roku szkolnym 2019/2020 w Gminie Śmigiel znajdowało się 6 przedszkoli, w tym w 5 szkołach podstawowych do których uczęszczało 700 dzieci w 33 oddziałach. Dla porównania w 2010 roku w Gminie Śmigiel znajdowało się 6 przedszkoli, w tym 3 szkołach podstawowych, których uczęszczało 421 dzieci w 21 oddziałach. Poza tym w gminie funkcjonuje 1 Zespół Żłobka i Klubu Malucha „Wiatraczek” do których uczęszczało 35 dzieci.

W roku szkolnym 2019/2020 w Gminie Śmigiel funkcjonowało 5 szkół podstawowych, w których w 87 oddziałach uczyło się 1626 uczniów. Dla porównania w 2010 roku w Gminie Śmigiel funkcjonowało 7 szkół podstawowych, w których w 66 oddziałach uczyło się 1211 uczniów. Ogólna subwencja oświatowa na oświatę i wychowanie w Gminie Śmigiel w 2020 r. wyniosła 14 266 661,00 zł.

Wydatki Gminy Śmigiel w 2020 roku na pomoc społeczną wyniosły 3 932 902,90 zł. W okresie od 2014 do 2018 roku udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem systematycznie maleje od 7,1% w 2014 r. do 4,2% w 2019 r.

Według Statystycznego Vademecum Samorządowca Urzędu Statystycznego w Poznaniu za 2019 rok oraz danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Śmiglu (stan na 31.XII.2019) ze środowiskowej pomocy społecznej ogólnie skorzystało 656 rodzin, a liczba dzieci, na które rodziny otrzymywały świadczenie wyniosła 955.

Na terenie Gminy Śmigiel w 2019 roku 38,4% mieszkańców korzystało z gazu sieciowego, natomiast z kanalizacji 72,9%, a z wodociągu 92,7%.

Według Statystycznego Vademecum Samorządowca Urzędu Statystycznego w Poznaniu za 2019 rok, na terenie Gminy Śmigiel funkcjonowała 1 oczyszczalnia ścieków, z której korzystało 13 391 mieszkańców. Wśród innych instalacji i urządzeń gromadzenia i wywozu nieczystości w Gminie Śmigiel było 1 407 zbiorników bezodpływowych i 77 przydomowych oczyszczalni ścieków.

2. GOSPODARKA PRZESTRZENNA GMINY

Zagadnienia planowania przestrzennego (sporządzania studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) oraz powiązane z nim decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu należą do zadań własnych gminy.

W dokumencie KPZK 2030 dla Polski, jako naczelną zasadę wskazuje się konieczność dążenia do uzyskania ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju. Powiązanie systemu planowania przestrzennego z planowaniem strategicznym oraz średniookresowym gminy jest bardzo ważne, ponieważ w aktualnie obowiązujących dokumentach Unii Europejskiej w perspektywie 2014-2020 oraz dokumentach krajowych i regionalnych jest mowa o wymiarze terytorialnym szeregu inwestycji rozwojowych.

Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Śmigiel zostało zatwierdzone uchwałą Rady Miejskiej Śmigla Nr XXVIII/322/2001 z dnia 17.05.2001 r.

Ostatnia zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Śmigiel została uchwalona uchwałą Nr XIII/133/2019 Rady Miejskiej Śmigla z dnia 26 września 2019 r. Zmiana wprowadza możliwość realizacji na obszarze Gminy Śmigiel terenów sportu i rekreacji wraz z infrastrukturą techniczną (w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych), terenów usług nauki i oświaty oraz terenów zieleni urządzonej wraz z rekreacją, a także likwidację terenów lokalizacji parków siłowni wiatrowych.

Zmiana Studium obejmuje działki położone w obrębach:

- ❖ Stary Białcz, dz. ozn. nr geod. 259/3(1);
- ❖ Czacz, dz. ozn. nr geod. 493/3(2) część działki ozn. nr geod. 481/5(3);
- ❖ Bruszczewo, dz. ozn. nr geod. 196/5(4)
- ❖ Stare Bojanowo, dz. ozn. nr geod. 388(5) oraz 412/18(6);
- ❖ Stara Przysieka, dz. ozn. nr geod.138(7);
- ❖ Wonieść, dz. ozn. nr geod.138(7);
- ❖ Jezierzycze, dz. ozn. nr geod.71/4, 71/12 oraz 71/15 (9);
- ❖ Karmin – Chełkowo, część dz. ozn. nr geod.163/20(10);
- ❖ Stare Bojanowo, Żydowo, Parsko, Wonieść, Karmin – Chełkowo i Olszewo (11);
- ❖ Morownica, Poladowo, Nietążkowo, Machcin, Bronikowo i Szczepankowo (12);
- ❖ Żegrówko i Poladowo (13).

Na części obszaru objętego zmianą studium obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- ❖ Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszarów lokalizacji siłowni wiatrowych – Gmina Śmigiel, obszar „Splawie” zatwierdzony Uchwałą Nr XI/100/11 Rady Miejskiej Śmigla z dnia 25 sierpnia 2011 r. (11);
- ❖ Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszarów lokalizacji siłowni wiatrowych – Gmina Śmigiel, obszar „Żegrówko – Morawnica” zatwierdzony Uchwałą Nr XI/99/11 Rady Miejskiej Śmigla z dnia 25 sierpnia 2011 r. (12,13.)

Działki objęte zmianą studium stanowią: grunty rolne zabudowane (1,2,4,9,10), grunty orne (3,4,6), pastwiska (3,7,10), lasy (3,9,10), nieużytki (3), tereny rekreacyjno – wypoczynkowe (5,9), inne tereny zabudowane (5), tereny mieszkaniowe (8).

Zakres ustaleń „Studium” określa główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy w zakresie zabudowy z uwzględnieniem:

- ❖ uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego;
- ❖ celów oraz kierunków rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy;
- ❖ kierunków rozwoju infrastruktury technicznej, w tym komunikacji;
- ❖ kierunków kształtowania środowiska, w tym zasad rozwoju społeczno-gospodarczego;
- ❖ polityki w zakresie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obszarów przewidywanych do realizacji zadań i programów przyjętych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa.

Podstawowym elementem pozwalającym rozważać przyszłe zmiany jest aktywność gminy w zakresie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie Gminy Śmigiel obowiązują 53 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Pokrycie planami kształtuje się na poziomie ok. 16,9% powierzchni gminy i obejmuje aż dwadzieścia siedem z trzydziestu pięciu miejscowości Gminy Śmigiel.

Stosunkowo wysoki stopień pokrycia planistycznego wynika z istnienia dwóch wielkoobszarowych planów zagospodarowania przestrzennego dotyczących lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Pozostałe plany miejscowe dotyczą terenów zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, usługowej, terenów aktywizacji gospodarczej, terenów infrastruktury technicznej oraz eksploatacji kruszywa/ wydobywania torfu.

Spośród obowiązujących planów 37 zostało opracowanych na podstawie ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z 1994 r. Plany te uznaje się za obowiązujące, tym samym mogą one w dalszym ciągu spełniać swoją rolę, stanowiąc podstawę do dalszego rozwoju zagospodarowania przestrzennego. Na podstawie obecnie obowiązującej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym sporządzonych zostało 16 planów.

Liczbę, powierzchnię oraz strukturę i cechy charakterystyczne tych planów dla Gminy Śmigiel do roku 2021 przedstawiono w Tab.2. i Tab.3.

Tab.2. Liczba i powierzchnia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w Gminie Śmigiel w latach 2018 - 2021, w tym uchwalonych na podstawie ustawy z 2003 r.

Liczba mpzp		Powierzchnia Gminy Śmigiel z obowiązującymi mpzp			
Ogółem	ust.2003	Ogółem			
2021	2021	2018	2019	2020	2021
szt.	szt.	ha.	ha.	ha.	ha.
53	16	4099	4099	4009	5004
Powierzchnia terenów objętych zmianami planów miejscowym w Śmiglu					
2018	2019	2020	2021	2021	
ha.	ha.	ha.	ha.	Ha	
0	7	5	13	8	

Tab.3. Struktura i cechy charakterystyczne planowania miejscowego w Gminie Śmigiel w latach 2018 - 2021, w tym uchwalonych na podstawie ustawy z 2003

Średnia pow. planu		Udział powierzchni objętej mpzp w gminie Śmigiel				Łączna powierzchnia zmian	
Ogółem	ust.2003	Ogółem				nierolnicza	Nieleśna
2021	2021	2018	2019	2020	2021	2018	2018
ha.	ha.	%	%	%	%	ha.	ha.
94	5	46,88	46,88	46,88	49,5	0	0

Miernikiem ruchu budowlanego na terenie gminy jest ilość wydawanych decyzji o zabudowie, która w większości w 2021 r. - dotyczyła zabudowy mieszkaniowej (jednorodzinnej). Natężenie wydawania decyzji o warunkach zabudowy w Gminie Śmigiel (2018-2021) obrazuje poniższa tabela 4.

Tab. 4 Natężenie wydawania decyzji o warunkach zabudowy w Gminie Śmigiel (2018-2021)¹

Wydane decyzje o warunkach zabudowy											
Ogółem				Dla zabudowy mieszkalnej				Dla zabudowy usługowej			
2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.
166	142	161	165	96	85	87	96	10	16	12	6

1.Zestawienie nie obejmuje decyzji o zmianie decyzji, decyzji o przeniesieniu decyzji, decyzji o umorzeniu postępowania.

3. ZASOBY I STAN ŚRODOWISKA

3.1 KLIMAT

Biorąc pod uwagę regionalizację klimatyczną Polski wg. Okołowicza Gmina Śmigiel położona jest w obrębie regionu śląsko – wielkopolskiego, reprezentującego obszar o przewadze wpływów oceanicznych. Klimat gminy charakteryzują warunki o wartościach zbliżonych do całego regionu.

Charakterystyczne cechy klimatu dla tego terenu kształtują się następująco: wczesne i ciepłe wiosny i lata, łagodna zima z nietrwałą szatą śnieżną, średnia roczna temperatura 8°C, średnia temperatura lipca 17,7°C, średnia temperatura stycznia - 3,3°C, okres wegetacyjny ok. 220 dni, średnia roczna suma opadów ok. 600 mm.

Średnio w ciągu roku dominują wiatry z kierunków: zachodniego i południowo – zachodniego. Z tych też kierunków notuje się największe prędkości wiatrów. Ogólnie Gmina Śmigiel charakteryzuje się korzystnym układem warunków termicznych, wilgotnościowych, dobrym nasłonecznieniem i przewietrzeniem.

3.2 BUDOWA GEOLOGICZNA

Pod względem budowy geologicznej Gmina Śmigiel leży w centralnej części Monokliny Przedśudeckiej. Tę część monokliny budują utwory triasu i jury, zalegające na osadach karbonu. Trzeciorzęd na tym terenie reprezentowany jest przez osady miocenu w postaci mułków, ilów i pokładów węgla brunatnego oraz plioceńskich ilów poznańskich, piasków i żwirów.

W czwartorzędzie teren ten był trzykrotnie zlodowacony. Ostatnie północnopolskie zlodowacenie zaznaczyło swoją obecność stadiąłem leszczyńskim. Na tym obszarze wydzielić można dwa typy litologiczne gruntów: grunty sypkie (piaszczyste) i grunty spoiste (lodowcowe). Przeważają grunty sypkie, które występują w północnej i centralnej części gminy.

Grunty te tworzą przede wszystkim piaski, żwiry i głązy. Są to utwory lodowcowe, budujące wysoczyznę morenową falistą. Drugą grupę stanowią grunty spoiste, występujące w południowej części gminy. W ich skład wchodzi głównie gliny zwałowe zlodowacenia bałtyckiego. Oba ww. typy posiadają na ogół dobre warunki posadowienia budynków.

3.3 GLEBY

Gmina Śmigiel jest gminą o charakterze rolniczym. Grunty orne zajmują 83% powierzchni gminy, aż 40% stanowią grunty klasy II i III, rozwinięte na glinach zwałowych lub ilach, w północnej i wschodniej części gminy.

W centralnej części, w rejonie Śmigła, gdzie przeważają gleby utworzone na piaskach i żwirach, są gleby mniej urodzajne należące do IV, V i VI klasy. Dna dolin zajmują użytki zielone. Gmina jest terenem intensywnej produkcji żywności w zakresie zbóż, roślin okopowych, bydła i trzody chlewnej. W rejonie miasta Śmigła rozwinięta jest produkcja warzywno – ogrodnicza w gospodarstwach szklarniowych. Typy i klasy gleb są odzwierciedleniem warunków geomorfologicznych i litograficznych.

3.4 LASY

Lasy na terenie Gminy Śmigiel stanowią niecałe 14% jej powierzchni. Największy kompleks leśny znajduje się w południowo – zachodniej części gminy, pomiędzy Bronikowem, a Starym Bojanowem. Szatę roślinną kształtuje człowiek, a stanowi ją głównie roślinność pól uprawnych (zboża, kukurydza, okopowe, uprawy ogrodnicze itd.), oraz zieleń spontaniczna – stanowiska roślinności krzewiastej, drzewiastej wyrosłe w sposób samoistny.

3.5 WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Pod względem hydrogeologicznym obszar Gminy Śmigiel zlokalizowany jest w rejonie wielkopolskim. Jednostką najniższego rzędu jest subregion wysoczyzny zielonogórsko – leszczyńskiej. Główne piętro użytkowe występuje tu w utworach czwartorzędu. Poziomy trzeciorzędowe występują na znacznej głębokości i wykorzystywane są sporadycznie (Śmigiel, Żydowo, Jezierzycy).

Przez środek gminy przepływa rzeka Samica Leszczyńska, do której wpadają drobne ciekły wodne spływające z wysoczyzny. W północno – zachodniej części gminy przepływa Południowy Kanał Obry, w północno – wschodniej części Kanał Przysieka Stara i Kanał Wonieść.

Kanały te stanowią równocześnie granice Gminy Śmigiel. Rzeka Samica przyjmuje małe bezimienne ciekły i rowy melioracyjne, a jej dopływy dotychczas nie były kontrolowane. Na terenie Gminy Śmigiel występuje również kilkadziesiąt większych i mniejszych zbiorników wodnych zarówno pełniących funkcję retencyjnych, rybnych, przeciwpożarowych oraz przeciwpowodziowych. Część gminy leży na obszarze wysokiej ochrony wód podziemnych (OWO/GZWP 305 oraz 105) i znajduje się na terenie regionu wodnego Środkowej Odry, administrowanym przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej Wód Polskich we Wrocławiu.

3.6 STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Strategia rozwoju powinna być strategią zrównoważonego rozwoju, która zapewni harmonijne pogodzenie lokalnych potrzeb i aspiracji społeczno – gospodarczych z koniecznością bezwzględnej ochrony środowiska. Taka strategia będzie wskazywać na problemy, które między innymi przyczynią się do poprawy równowagi ekologicznej poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń z różnych źródeł, zwiększenie obszarów chronionych, a także atrakcyjności i konkurencyjności gminy. Programy i plany tej strategii pozwolą stymulować pożądane zmiany w przestrzeni gminy, pozyskiwać środki finansowe, optymalizować ich wydatki oraz łagodzić wpływ przemian społeczno – gospodarczych na środowisko.

Teren Gminy Śmigiel znajduje się w obszarze działania PGW RZGW we Wrocławiu i PGW WP RZGW w Poznaniu. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią obejmują teren od północnej strony jeziora Wonieść oraz od Kanału Mosińskiego niewielki fragment w okolicach wsi Stara Przysieka Druga (RZGW w Poznaniu).

Należy mieć na uwadze, że w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy wynikające z art. 77 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 2233 z późn. zm.) obejmujące: gromadzenie ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania oraz lokalizowania nowych cmentarzy.

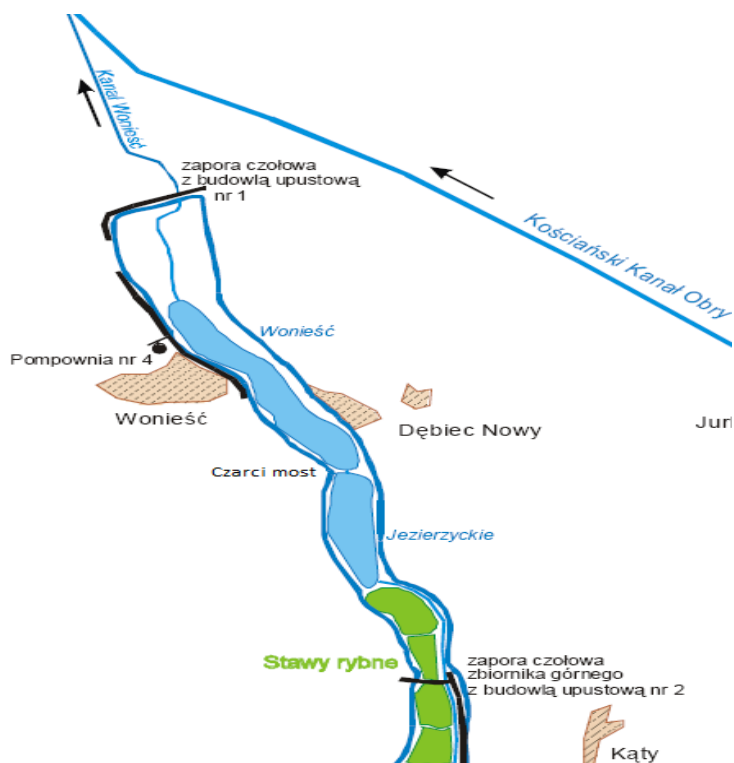
W przypadku lokalizowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią m.in. nowych obiektów budowlanych oraz gromadzenia ścieków, niezbędne jest uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego zgodnie z art. 390 ust. 1 ustawy – Prawo Wodne.

Dużym zagrożeniem dla środowiska gruntowo-wodnego na obszarze gminy mogą być zanieczyszczenia pochodzenia antropogenicznego, związane z nieuregulowaną bądź nieprawidłowo prowadzoną gospodarką wodno-ściekową. W tym celu należy dążyć do m.in. stałego unowocześniania systemu wodociągowego i urządzeń gwarantujących wymaganą przepisami jakość wody, przeznaczoną na zaopatrzenie ludności; budowę, rozbudowę i modernizację systemów kanalizacji zbiorczej oraz oczyszczalni ścieków, poprawy efektywności usuwania substancji szkodliwych ze ścieków odprowadzanych do wód powierzchniowych, a także zapobieganie eutrofizacji wód pod wpływem zanieczyszczeń, w tym pochodzących ze źródeł rozproszonych.

Obszar Gminy Śmigiel położony jest w obrębie następujących cieków:

- ❖ Kanał Południowy – 3,3 km,
- ❖ Kanał Szczodrowo – Brońsko – 2,6 km,
- ❖ Kanał Przysiecki – 0,7 km,
- ❖ Rzeka Samica Leszczyńska – 19,9 km,
- ❖ Rzeka Samica Stara – 7,1 km,
- ❖ Rów Wonieść – Olszewo – 12,9 km,
- ❖ Rów W – 1,2 km,
- ❖ Rów W1 – 0,2 km,
- ❖ Rów W2 – 0,5 km

Granicę wschodnią gminy stanowi zbiornik wodny Wonieść utworzony z Jeziora Wonieść i Jezierzyckiego. Zajmuje powierzchnię 389,5 ha. Jest to zbiornik wodny przeciwpowodziowy, zbudowany w 1982 r. (po uprzednim podniesieniu brzegów). Jego podstawowym zadaniem jest przejmowanie fali powodziowej z Kanału Kościańskiego w okresach wysokich przepływów, a w okresie letnim woda ze zbiornika służy nawadnianiu około 2000 ha łąk.

Rys.4 Zbiornik Wonieść z urządzeniami hydrotechnicznymi

Parki krajobrazowe:

Przemęcki Park Krajobrazowy: Położony granicy województwa wielkopolskiego i lubuskiego, na obszarze gmin: Przemęt, Włoszakowice, Wijewo i Wschowa (niewielkie fragmenty Parku leżą także w gminach Śmigiel (46 ha.) i Święciechowa. Park powstał w wyniku Rozporządzenia Nr 3/96 Wojewody Leszczyńskiego z dnia 10 kwietnia 1996 r. zmieniającego rozporządzenie Wojewody Leszczyńskiego z dnia 25 listopada 1991 r. Nr 115a w sprawie powołania Przemęckiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Leszczyńskiego Nr 12, poz. 108). Park obejmuje obszar 21 450 ha, w tym powierzchni leśnej 8330 ha., powierzchni wód 1480 ha. oraz użytków rolnych 11640 ha. W obrębie Parku znajduje się jeden z najciekawszych fragmentów rzeźby polodowcowej w Wielkopolsce.

Został ukształtowany w czasie ostatniego zlodowacenia ok. 22 tys. lat temu. Występują tu prawie wszystkie polodowcowe formy terenowe – od moren czołowych przez wydmy po piękne jeziora.

Rys. 5 Mapa Przemęckiego Parku Krajobrazowego
Obszary chronionego krajobrazu

Obszar chronionego krajobrazu to wieloobszarowa forma ochrony, wprowadzana w miejscach o wysokich walorach krajobrazowych i zachowanych różnych ekosystemach, wartościowych ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z sezonową turystyką i wypoczynkiem.

- ❖ Obszar Chronionego Krajobrazu „Kompleks leśny Śmigiel – Święciechowa”,
- ❖ Obszar Chronionego Krajobrazu „Krzywińsko – Osiecki” wraz z zadrzewieniem gen. D. Chłapowskiego i kompleksem leśnym „Osieczna – Góra”.

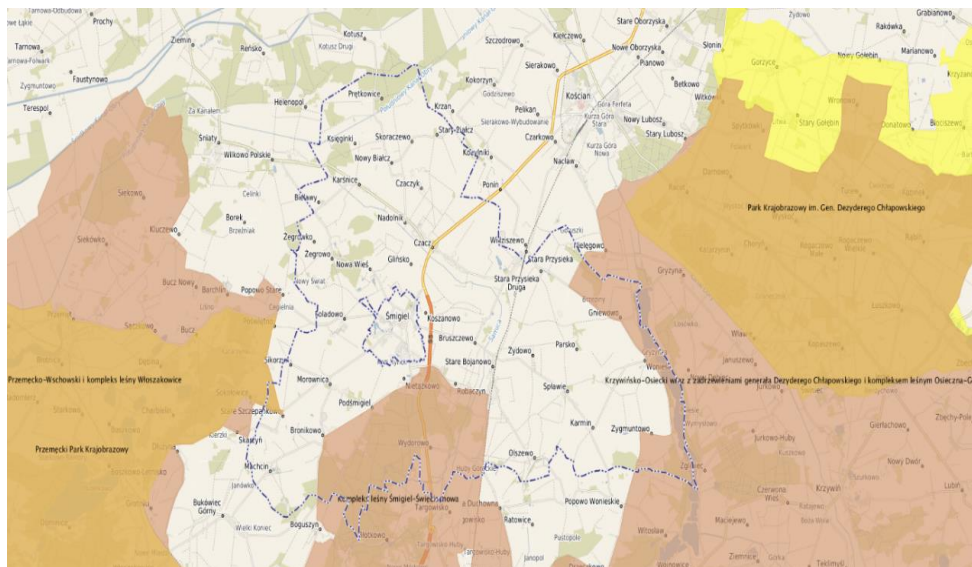
Obszar Chronionego Krajobrazu „Kompleks leśny Śmigiel – Święciechowa” – obejmuje dolinę Samicy wraz z otaczającymi ją drzewostanami leśnymi. Obszarem swym obejmuje Gminę Śmigiel w granicach powiatu. Jest to jeden z najcenniejszych obszarów pod względem przyrodniczym i krajobrazowym powiatu kościańskiego. Obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Krzywińsko – Osiecki” wraz z zadrzewieniem gen. D. Chłapowskiego i kompleksem leśnym „Osieczna – Góra”- wyznaczony rozporządzeniem Wojewody Leszczyńskiego w 1992 r. Obszarem swym obejmuje Gminę Krzywiń, Śmigiel oraz Kościan w granicach powiatu.

Obejmuje swym zasięgiem tereny wyróżniające się urozmaiconą rzeźbą, dużą ilością powierzchni wodnych oraz mozaiką występujących ekosystemów. Różnorodność biotypów stwarza dogodne warunki bytowania wielu gatunkom flory i fauny, w tym rzadkim, chronionym ptakom wodno – błotnym, drapieżnym i śpiewającym. Obszar wyznaczony w celu zachowania i ochrony obszarów o cechach środowiska zbliżonego do naturalnego oraz zapewnienia społeczeństwu niezbędnych warunków do wypoczynku i korzystania z walorów krajobrazowych dla turystyki.

Obszar Natura 2000 obejmuje także Gminę Śmigiel

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 jest systemem ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej kontynentu europejskiego, wdrożonym od 1992 r. w sposób spójny pod względem metodycznym i organizacyjnym na terytorium wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej.

Rys. 6 Obszary Natura 2000

- ❖ Zbiornik Wonieść (kod obszaru PLB 300005),
- ❖ Pojezierze Sławskie (kod obszaru PLB 300011)

Obszar specjalnej ochrony ptaków - Zbiornik Wonieść (kod obszaru PLB 300005).

Obszar w granicach powiatu kościańskiego położony na terenie trzech gmin: Kościan, Krzywiń i Śmigiel. Obszar został ustanowiony na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska. Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 2 802,1 ha.

Ostoję stanowi zbiornik retencyjny o łącznej powierzchni (przy maksymalnym spiętrzeniu) 777 ha, który obejmuje swym zasięgiem pięć byłych jezior: Drzeczowskie, Witosławskie, Wojnowickie, Jezierzyckie, Wonieskie oraz położone między nimi bagienne łąki. Zbiornik otoczony jest lasami, łąkami i polami uprawnymi. Jego zasadniczą funkcją jest retencja wody dla potrzeb rolnictwa i ochrona przeciwpowodziowa. Na obszarze tym występuje niezwykle cenny gatunek – żółw błotny – chroniony zarówno w Polsce, jak i w Europie, którego występowanie stwierdzono w Drzeczowie. Obszar zbiornika jest ostoją ptaków chronionych dyrektywą ptasią.

Dyrektywa ta obejmuje 26 gatunków, które spotykamy w ostoi, wśród których znajduje się podgorzalka, która ma tu jedno z nielicznych lęgowych stanowisk w kraju. Stosunkowo duże koncentracje osiąga tu zausznik, bączek, bąk, kropiatka, zielonka i wąsatka. Dyrektywa wymienia również dwa gatunki roślin występujących na tym terenie: grzybień biały i grąźel żółty, będący również pod ochroną prawną w Polsce.

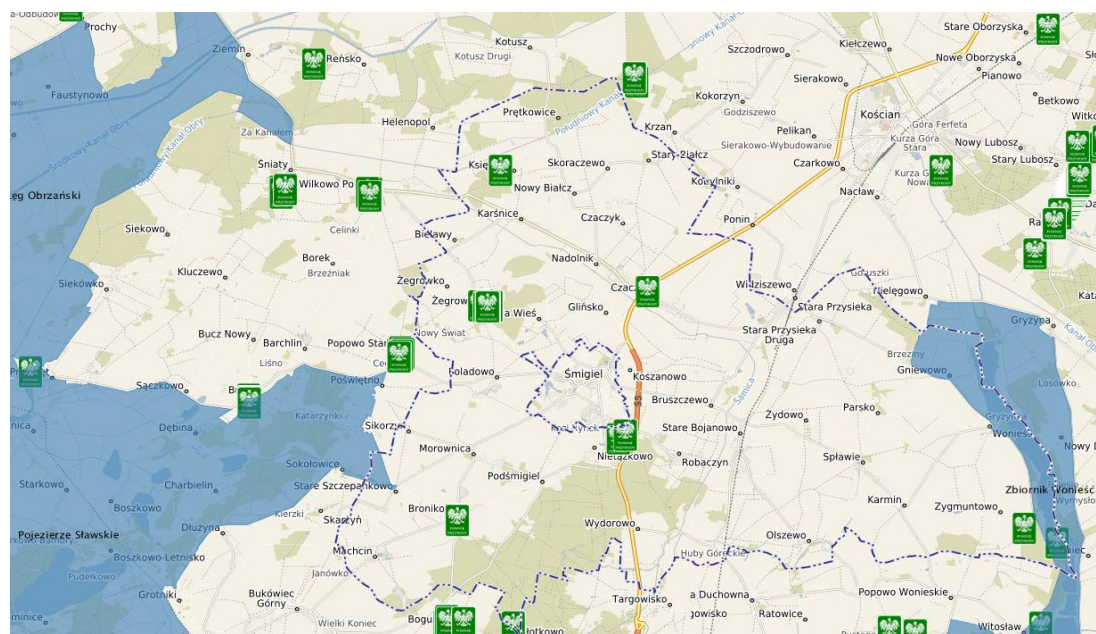
Na terenie gminy znajduje się 20 pomników przyrody, których szczegółowy opis przedstawiony został w tabeli 5:

Tab.5 Zestawienie pomników przyrody na terenie Gminy Śmigiel

Lp.	Pomniki przyrody	Obwód pnia (cm)	Lokalizacja
1	Głaz narzutowy	-	Jezierzyce
2	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	480	Nietążkowo
3	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robour</i>)	430	Nietążkowo
4	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robour</i>)	692	Żegrowo
5	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robour</i>)	510	Żegrowo
6	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robour</i>)	430, 380 (dwa pnie)	Żegrowo
7	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robour</i>)	810	Żegrowo
8	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robour</i>)	482	Żegrowo
9	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robour</i>)	510	Żegrowo
10	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robour</i>)	550	Żegrowo
11	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robour</i>)	510	Żegrowo
12	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robour</i>)	400	Żegrowo
13	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robour</i>)	434	Żegrowo
14	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robour</i>)	555	Żegrowo
15	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robour</i>)	445	Żegrowo
16	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robour</i>)	541	Księginki
17	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robour</i>)	480	Jezierzyce
18	Platan klonolistny (<i>Platanus acerifolia</i>) „PLATAN ZBIGNIEW”	450	Bronikowo
19	Platan klonolistny (<i>Platanus acerifolia</i>) „PLATAN JADWIGA”	450	Bronikowo
20	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>) „BUK BOGUSZYŃSKI”	482	Bronikowo

Źródło: Raport Gminy Śmigiel 2020 r.

Rys. 7 Mapa – pomniki przyrody w Gminie Śmigiel

Rada Miejska Śmigla podjęła uchwałę nr XXVIII/266/2021 z dnia 28 stycznia 2021 r. w sprawie zniesienia formy ochrony przyrody drzewa uznanego za pomnik przyrody z gatunku Platan klonolistny (*Platanus × hispanica*) o obwodzie pnia 420 cm (mierzonego na wysokości 130 cm), rosnącego na działce o nr geod. 481/6, obręb Czacz.

4. ROLNICTWO

Gmina Śmigiel jest gminą o charakterze rolniczym. Grunty pod uprawy rolne stanowią ponad 15 tys. ha. Dominują małe, prywatne gospodarstwa o powierzchni do 5 ha. Gospodarstwa powyżej 15 ha stanowią jedynie 12,2%.

Są to m.in. rolnicze spółdzielnie produkcyjne w Splawiu i w Chełkowie. Przeważają uprawy kukurydzy, rzepaku i zbóż ozimych, a także hodowla trzody chlewnej, bydła oraz produkcja warzyw.

4.1 Struktura wielkości gospodarstw i użytkowania ziemi w Gminie Śmigiel

Strukturę wielkości gospodarstw i użytkowania ziemi w Gminie Śmigiel przedstawiono w Tab.6.

Tab.6 Struktura wielkości gospodarstw i użytkowania ziemi w Gminie Śmigiel w 2010 r.

	Ogółem	do 1 ha	1-5 ha.	5-10 ha.	11-15 ha.	15 ha +.
J.S.T.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.
Śmigiel	1208	368	245	167	113	255
Śmigiel w ha:	14 670	147	685	1338	2201	10299

Źródło: GUS Powszechny Spis Rolny 2010

Tab.7 Struktura wielkości gospodarstw i użytkowania ziemi w Gminie Śmigiel w 2002 r.

	Ogółem	do 1 ha	1-5 ha.	5-10 ha.	11-15 ha.	15 ha +.
J.S.T.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.
Śmigiel	1905	869	400	191	232	213

Źródło: GUS Powszechny Spis Rolny 2002

W strukturze wielkości gospodarstw w Gminie Śmigiel porównując 2010 rok z 2002 rokiem ilość gospodarstw ogólnie zmalała o 697 szt., a także we wszystkich grupach wielkości gospodarstw.

4.2 Zasiewy

Strukturę zasiewów gospodarstw indywidualnych w Gminie Śmigiel w 2010 r. przedstawiono w Tab.8.

Tab.8 Struktura zasiewów gospodarstw indywidualnych w Gminie Śmigiel w 2010 r.

	zboża		żyto+ pszenżyto	uprawy przemysł.	buraki cukrowe	rzepak i rzepik	strączkowe jadalne	warzywa gruntowe
	razem	podstawowe + mieszanki						
J.S.T.	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
Śmigiel	7723	7362	3170	661	242	419	2	55

Źródło: GUS Powszechny Spis Rolny 2010

Tab.9 Struktura zasiewów gospodarstw indywidualnych w Gminie Śmigiel w 2002 r.

	zboża		żyto+ pszenżyto	uprawy	buraki	rzepak	strączkowe	warzywa
	razem	podstawowe						

J.S.T	ha	+ mieszanki ha	ha	przemysł. ha	cukrowe ha	i rzepik ha	jadalne ha	gruntowe ha
Śmigiel	10228	5088	2072	230	468	301	3	166

Źródło: GUS Powszechny Spis Rolny 2002

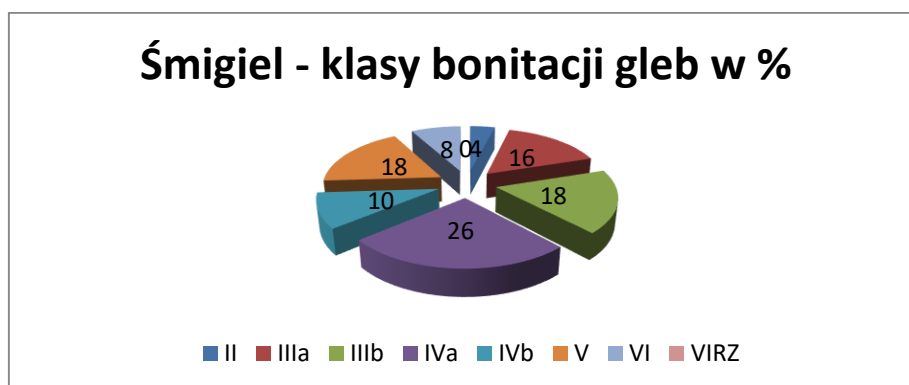
W 2010 roku w strukturze zasiewów gospodarstw indywidualnych w Gminie Śmigiel dominowały zboża i mieszanki zbożowe 7362 ha. Dużą pozycję stanowiły żyta i pszenżyta 3170 ha, uprawy przemysłowe, buraki cukrowe i rzepak z rzepikiem w sumie 1322 ha.

Ogólnie, na tle powiatu kościańskiego, Gmina Śmigiel pod tym względem wypadła korzystniej, wysoka produkcja żyta, który była i jest podstawowym zbożem w piekarnictwie - jest szansą na rozwój produkcji zdrowej żywności w lokalnej działalności gospodarczej.

Dla porównania w 2002 roku w strukturze zasiewów gospodarstw indywidualnych w Gminie Śmigiel dominowały również zboża i mieszanki zbożowe 5088 ha (areal był jednak mniejszy niż w 2010 roku). Dużą pozycję (mniejszą niż w 2010 roku) stanowiły żyta i pszenżyta 2072 ha, uprawy przemysłowe, buraki cukrowe i rzepak z rzepikiem w sumie 999 ha.

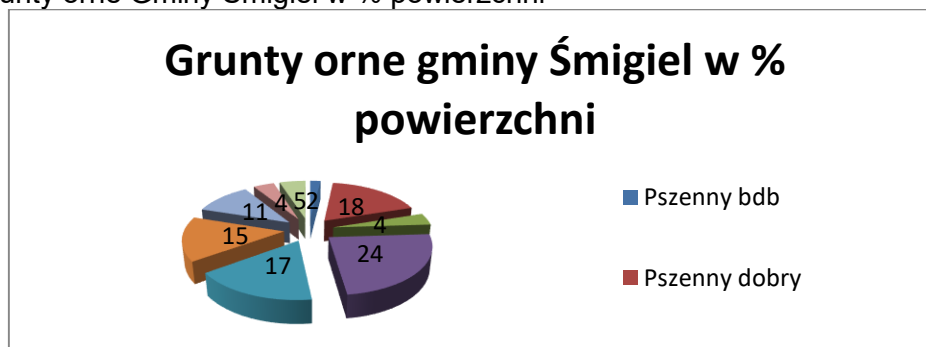
W latach 2000 – 2004 w woj. wielkopolskim przeprowadzono badania agrochemiczne z których wynika, że na terenie Gminy Śmigiel klasy bonitacyjne gleb oraz struktura gospodarstw mają kluczowy wpływ na uprawę roślin. Jakość bonitacyjna gleb w gminie jest wysoka. Przeważają gleby klas bonitacyjnych od II do VI. Grunty orne I klasy nie występują.

Rys.8 Śmigiel – klasy bonitacji gleb w %

Źródło: Agrochemiczne badanie gleb woj. wielkopolskiego 2000 – 2004

Rys.9 Grunty orne Gminy Śmigiel w % powierzchni

Źródło: Agrochemiczne badanie gleb woj. wielkopolskiego 2000 – 2004

W Gminie Śmigiel przeważają grunty żytnie bardzo dobre – 24%, pszenne dobre – 18%, żytnie dobre -17% oraz żytnie słabe – 15%.

Gmina Śmigiel reprezentuje stosunkowo wysoki poziom kultury rolnej, posiada również dobre warunki pod względem możliwości różnorodnych upraw, w tym możliwości wsparcia przedsiębiorczości dla gospodarstw rolnych na swoim terenie w certyfikowanej produkcji roślin ekologicznych poprzez wykorzystanie innowacyjnych procesów powiązanych z produkcją ekologicznej żywności.

Potencjalnie istnieje szansa, że przy wzroście zainteresowania rolników tym rodzajem produkcji rolnej, Gmina Śmigiel może stać się w najbliższej przyszłości liderem na rynku, co jednak zależy od wielu czynników, głównie związanych z nakładami inwestycyjnymi.

4.3 HODOWLA

Tab.10 Hodowla i obsada zwierząt gospodarskich w Gminie Śmigiel w 2010 roku.

		bydło		trzoda chlewna		konie	Drób	
		razem	krowy	razem	lochy		Razem	Kury
J.S.T.	Licz. gosp.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.
Śmigiel	1208	15356	5244	64562	6199	306	96895	95509

Źródło: GUS Powszechny Spis Rolny 2010

Tab.11 Hodowla i obsada zwierząt gospodarskich w Gminie Śmigiel w 2002 roku.

		bydło		trzoda chlewna		konie	Drób	
		razem	krowy	razem	lochy		Razem	Kury
J.S.T.	Licz. gosp.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.
Śmigiel	1917	8918	3107	51790	4860	293	203555	192550

Źródło: GUS Powszechny Spis Rolny 2002

Na podstawie danych z roku 2020 uzyskanych z Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Kościanie ilość bydła w gminie wynosiła 22285 szt., a trzody chlewnej 39741 szt. W porównaniu do roku 2010 oraz 2002, kiedy został zorganizowany Powszechny Spis Rolny widoczny jest wyraźny wzrost w gminie pogłowia bydła o 45,1% w stosunku do roku 2010 oraz o 250,0% w stosunku do roku 2002. W przypadku trzody chlewnej widoczny jest spadek pogłowia o 61,6% w stosunku do roku 2010 oraz o 76,7% w stosunku do roku 2002.

Na podstawie danych z Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Kościanie ilość hodowanego drobiu w gminie w 2020 r. wynosiła 159981 szt. i była wyższa o 65,1% w porównaniu do 2010 r. oraz była niższa o 21,4% do 2002 r.

Tab.12 Zmiany pogłowia bydła w Gminie Śmigiel 2010/2002

		bydło		krowy		zmiany	
		2002	2010	2002	2010	zmiany	
J.S.T.	Szt.	Szt.	%	Szt.	Szt.	%	
Śmigiel	8918	15356	172,2	3107	5244	168,8	

Tab.13 Zmiany pogłowia trzody chlewnej w Gminie Śmigiel 2010/2002

		trzoda chlewna		lochy		zmiany	
		2002	2010	2002	2010	zmiany	
J.S.T.	Szt.	Szt.	%	Szt.	Szt.	%	
Śmigiel	51790	64562	124,7	4860	6199	127,6	

Tab.14 Zmiany pogłowia drobiu w Gminie Śmigiel 2010/2002

	kury ogółem		Zmiany	kury nioski		zmiany
	2002	2010	2010/2002	2002	2010	2010/2002
J.S.T.			%			%
Śmigiel	203555	96895	47,6	192550	95509	49,6

Tab.15 Źródła utrzymania gospodarstw rolnych w Gminie Śmigiel w 2020

J.S.T.	Z dochodem z :					Bez dochodu z:				
	dział. rol.	emeryt i rent	poza rol. dział. gosp.	pracy najem	Innych źródeł	dział. rolnicza	emeryt i rent	poza rol. dział. gosp.	pracy najem	Innych źródeł
Śmigiel	1122	260	244	462	37	85	942	964	746	1171

Źródło: GUS Powszechny Spis Rolny 2010

5. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

5.1 Sieć osadnicza, gęstość zaludnienia

Tab.16 Powierzchnia, ludność, zmiany zaludnienia Gminy Śmigiel w latach 2018-2021 na tle powiatu kościańskiego.

J.S.T	Powierzchnia km ²	Faktyczne miejsce zamieszkania stan na 31.12				zmiana 2021/2018 %	Gęstość zaludnienia 2018 os./ km ²
		2018	2019	2020	2021		
		os.	os.	os.	os.		
Śmigiel	189,9	17656	17607	17489	17405	-14,22	93
Pow. kościański	722,0	79230	79183	78886	78598	-0,80	117

Źródło: Dane GUS 2021,2020,2019

Gmina Śmigiel charakteryzuje się zmniejszającą się liczbą mieszkańców, co na tle powiatu kościańskiego w okresie 2018-2021 wypada niekorzystnie. Oznacza to, że gmina nie zabezpiecza w pełni warunków do życia i pracy dla chcących osiedlić się na jej terenie.

Przeciętnie w jednej miejscowości, których jest 45 w gminie, mieszka średnio 389 osób, a gęstość zaludnienia na km² wynosi 93 osoby. W badanym okresie w gminie zaobserwowano spadek liczby mieszkańców o 251 osób.

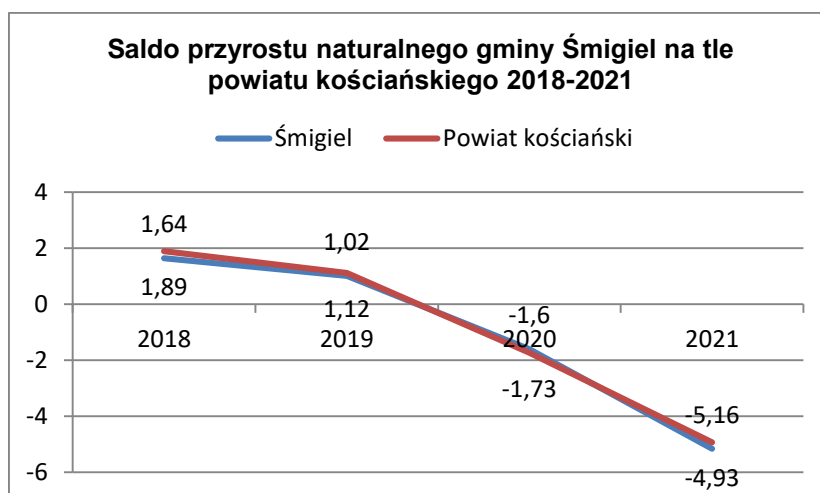
5.2 Ruch naturalny

W Gminie Śmigiel średni wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców w całym okresie 2018-2021 r. wyniósł (-1,025), i jest niższy na tle powiatu kościańskiego (-0,9125). W 2018 roku odnotowano w Gminie Śmigiel znaczny przyrost tego wskaźnika (+1,64).

W Gminie Śmigiel podobnie jak w powiecie kościańskim wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców miał wartość dodatnią tylko do roku 2019, a później niestety ujemną, co przedstawia tab. 17.

Tab.17 Przyrost naturalny ludności Gminy Śmigiel na tle powiatu kościańskiego w latach 2018-2021

J.S.T.	Przyrost naturalny na 1000 ludności w % ogółem				
	2018	2019	2020	2021	Średnia
Śmigiel	+1,64	+1,02	-1,60	-5,16	-1,025
Ilościowo:	29	18	-28	-90	-17,75
Powiat kościański	+1,89	+1,12	-1,73	-4,93	-0,9125

Wykres10 Saldo przyrostu naturalnego Gminy Śmigiel na tle powiatu kościańskiego 2018-2021

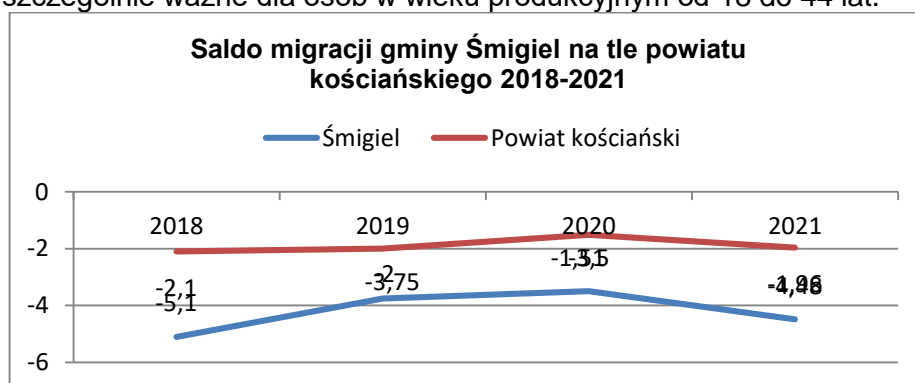
5.3 Migracja

W Gminie Śmigiel podobnie jak w powiecie kościańskim w okresie 2018-2021 przez cały czas występowały ujemne salda migracji mieszkańców z różnym nasileniem – średnio - 4,21. Powiat kościański w całym okresie 2018-2021, w porównaniu do Gminy Śmigiel odnotowywał średnio również ujemne salda migracji wewnętrznej i zewnętrznej (jednak znacznie mniejsze) na poziomie -1,89.

Tab.18 Salda migracji wewnętrznych i zewnętrznych Gminy Śmigiel w latach 2018-2021 na tle powiatu kościańskiego

J.S.T.	Saldo migracji wewnętrznej i zewnętrznej na 1000 ludności w % ogółem				Średnia
	2018	2019	2020	2021	
Śmigiel	-5,1	-3,75	-3,5	-4,48	-4,21
Powiat kościański	-2,1	-2,0	-1,51	-1,96	-1,89

Współczynnik migracji w Gminie Śmigiel oraz wskaźnik przyrostu naturalnego w całym okresie 2018-2021 miał wartość ujemną. Porównując średnią wartość tego wskaźnika dla Gminy Śmigiel oraz dla całego powiatu kościańskiego należy stwierdzić, że był on wyższy, co pozwala wyciągnąć wniosek, że procesy migracyjne w większym stopniu niż w powiecie kościańskim kształtowały strukturę ludności Gminy Śmigiel - z reguły migrowali głównie ludzie w wieku produkcyjnym (mobilnym) od 18 do 44 lat. Analizując to zjawisko trzeba zwrócić szczególną uwagę na przyczyny, z których na pierwsze miejsce wysuwały się problemy w poszukiwaniu pracy, szczególnie ważne dla osób w wieku produkcyjnym od 18 do 44 lat.

Wykres11 Migracje ludności na pobyt stały w Gminie Śmigiel na tle powiatu kościańskiego 2018 - 2021

5.4 Struktura ludności

Tab.19 Struktura ekonomiczna ludności w Gminie Śmigiel na tle powiatu kościańskiego w latach 2018-2020.

J.S.T	W wieku przedprodukcyjnym w % ogółem			W wieku produkcyjnym w % ogółem			W wieku poprodukcyjnym w % ogółem		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Śmigiel	20,6	20,5	20,5	60,8	60,4	60,0	18,6	19,1	19,5
Ilościowo									
Pow. kościański	3631	3614	3585	10733	10634	10493	3292	3359	3410
Pow. kościański	19,1	19,2	19,3	61,6	61,0	60,3	19,3	19,8	20,4

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego Śmigla 2022

Struktura mieszkańców Gminy Śmigiel analizowana według ekonomicznych grup wieku wykazywała korzystniejszą sytuację we wszystkich ekonomicznych grupach ludności: przedprodukcyjnej, produkcyjnej i poprodukcyjnej w stosunku do powiatu kościańskiego w analizowanym okresie 2018-2020.

Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w Gminie Śmigiel wynosił w 2020 r. (20,5%) był wyższy niż w powiecie kościańskim (19,3%), co było efektem nieco wyższego od powiatu wskaźnika przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców. Wskaźnik udziału ludności w wieku poprodukcyjnym w Gminie Śmigiel w roku 2020 wyniósł (19,5%) był niższy od tego w powiecie kościańskim (20,4%), co świadczy o relatywnie wolniejszym procesie starzenia się mieszkańców Gminy Śmigiel.

Na uwagę zasługuje fakt przyspieszenia procesu „starzenia” się mieszkańców w powiecie kościańskim w okresie 2018 – 2021.

5.5 Prognoza demograficzna

Prognoza, to najprościej rzecz ujmując, odpowiedź na pytanie: Jaka będzie przyszłość? Prognoza demograficzna, to twierdzenie o przyszłym stanie i strukturze ludności na określonym terytorium i w określonym momencie czasu (T. Kaczmarek, 1998). Prognozowanie demograficzne stanowi bardzo istotny element programowania rozwoju, tak w skali krajowej, regionalnej jak i lokalnej.

Szczególnie w sytuacji dużej dynamiki zmian w liczbie i strukturze ludności, prognozowanie demograficzne staje się podstawowym elementem wszelkich strategii i planów rozwoju, szczególnie w dziedzinach powiązanych społecznie, takich jak polityka mieszkaniowa, edukacyjna, socjalna czy zdrowotna.

Na podstawie opracowania Głównego Urzędu Statystycznego dotyczącego prognozy liczby ludności dla powiatów i miast na prawach powiatu do 2050 roku, w celu określenia głównych trendów demograficznych opracowano tabelę 20 przedstawiającą prognozę liczby ludności dla powiatu kościańskiego w latach 2013 – 2050. Zgodnie z prognozami demograficznymi od 2014 do 2050 roku liczba mieszkańców tego powiatu ma systematycznie spadać. Obserwowany trend należy uznać za niekorzystny.

Tab. 20 Prognoza liczby ludności dla powiatu kościańskiego w latach 2013 - 2050

Prognoza liczby ludności powiatu kościańskiego w latach 2013 – 2050										
2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
78 981	78 995	78 993	78 978	78 953	78 925	78 888	78 842	78 783	78 708	78 618
2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
78 511	78 384	78 240	78 075	77 895	77 695	77 480	77 249	76 998	76 735	76 456
2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044	2045
76 166	75 865	75 555	75 236	74 910	74 576	74 239	73 898	73 552	73 203	72 850
2046	2047	2048	2049	2050						
72 496	72 137	71 776	71 413	71 049						

Spadek liczby mieszkańców powiatu kościańskiego o 10,04% (tj. o 7932 mieszkańców) w okresie od 2013 do 2050 roku wiąże się z ujemnym saldem migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz niskim wskaźnikiem przyrostu naturalnego. Prognozę biologiczną dla gmin, w tym dla Gminy Śmigiel przeprowadzono z uwzględnieniem następujących etapów (Holzer, 2003):

- ❖ ustalenie wyjściowych struktur ludności wg płci, wieku i rozmieszczenia terytorialnego,
- ❖ „postarzenie” ludności już istniejącej na początku okresu objętego projekcją;
- ❖ oszacowania przyszłej (przewidywanej) liczby urodzeń,
- ❖ ustalenie wynikowych współczynników demograficznych.

Prognoza biologiczna stanowi punkt wyjścia wszelkiego prognozowania. Wykonana prognoza biologiczna dla Gminy Śmigiel uwzględnia tylko zdarzenia demograficzne składające się na ruch naturalny ludności: urodzenia i zgony. W zakresie liczby urodzeń zakłada się zatem tendencje, które są pochodną liczby kobiet i ich dzietności (przyjęto dzietność na poziomie typowej dla ludności wiejskiej).

Na potrzeby tej prognozy przyjęto kształtowanie się dzietności kobiet w najbliższych 15 latach w Gminie Śmigiel na poziomie krajowym 1,38 do roku 2035. Dla porównania w 2020 roku współczynnik dzietności kobiet w Gminie Śmigiel kształtował się na poziomie 1,51 i był wyższy od tego krajowego.

Ważną kwestią jest prognozowanie liczby urodzeń w najbliższych latach według przyjętych (stałych) współczynników płodności. Aby obliczenia urodzeń były jak najbardziej wiarygodne, w pierwszej kolejności obliczono liczbę kobiet na koniec roku w przedziale wiekowym 15-49 lat (stan na 31.12.2020) oraz dokonano postarzenia biologicznego populacji kobiet według pojedynczych roczników wieku.

W przypadku umieralności przyjęto wartość z tablic trwania życia opublikowanych przez GUS (2020). W prognozie demograficznej zakłada się, że rozwój populacji gminy oprócz składników ruchu naturalnego kształtować będą również migracje. Założono utrzymanie dotychczasowych wskaźników migracji, a więc ujemnego salda migracji na poziomie 61 osób rocznie, co daje wskaźnik 0,35% rocznie.

Tab.21 Przyrost naturalny mieszkańców oraz saldo migracji mieszkańców w Gminie Śmigiel oraz w powiecie kościańskim w 2020 roku.

JST	Urodzenia		Zgony		Przyrost naturalny	
Śmigiel	Ogółem	w %	Ogółem	w %	Ogółem	w %
	176	1,00	204	1,16	-28	-0,16
Pow. kościański	Ogółem	w %	Ogółem	w %	Ogółem	w %
	814	1,03	951	1,21	-137	-0,18
JST	Zameldowania		Wymeldowania		Saldo	
Śmigiel	Ogółem	w %	Ogółem	w %	Ogółem	w %
	202	1,16	141	0,81	-61	-0,35
Pow. kościański	Ogółem	w %	Ogółem	w %	Ogółem	w %
	918	1,16	799	1,01	-119	-0,15

Dla Gminy Śmigiel sytuacja demograficzna na przestrzeni ostatniego dziesięciolecia prezentuje się korzystniej niż w przypadku powyższych prognoz dla powiatu kościańskiego.

Wprawdzie saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych kształtowało się dla wielu lat na ujemnym poziomie, jednak przyrost naturalny dla wszystkich analizowanych lat był dodatni przynajmniej do końca 2019 roku.

W ostatnim okresie z powodu pandemii Covid 19 saldo przyrostu naturalnego oraz migracji mieszkańców zarówno w Gminie Śmigiel, jak również w powiecie kościańskim miało wartości ujemne między innymi z powodu nadmiarowej ilości zgonów.

Biorąc pod uwagę powyższe wskaźniki demograficzne oraz współczynniki: reprodukcji brutto w wysokości 0,71 oraz dynamiki demograficznej w wysokości 0,86 dla Gminy Śmigiel prognozuje się spadek populacji tej gminy o 7,65% (o 1338 osób) do poziomu 16 150 mieszkańców w roku 2035.

Ogólny spadek populacji Gminy Śmigiel do roku 2035 wynika z 2,4% spadku ilości urodzeń (tj. o 420 osób) oraz z 5,25% (918 osób) spadku salda migracji. Ta prognoza demograficzna jest wariantem pesymistycznym, w którym zakłada się utrzymywanie niekorzystnego trendu w zakresie ujemnego poziomu przyrostu naturalnego i migracji aż do 2035 roku w Gminie Śmigiel, co nie koniecznie może się zdarzyć.

W wariantcie optymistycznym prognozy demograficznej dla Gminy Śmigiel trzeba przyjąć, iż saldo przyrostu naturalnego będzie miało dodatnią wartość średnią w wysokości (+28/+0,16%) z lat (2015-2019) poprzedzających 2020 rok, a saldo migracji przyjmie ujemną wartość średnią (2015-2019) w wysokości (-63/-0,36%).

W tym wariantcie ogólny spadek populacji Gminy Śmigiel do roku 2035 będzie mniejszy, co będzie wynikało z 2,4% ilości urodzeń (tj. o 420 osób) oraz z 5,25% (918 osób) spadku salda migracji.

Podsumowanie i wnioski:

1. W Gminie Śmigiel w wariantcie pesymistycznym w perspektywie najbliższych dekad należy spodziewać się spadku ludności do poziomu 16 150 mieszkańców w 2035 r., tj. o 7,65%, natomiast w wariantcie optymistycznym ten spadek będzie nieco mniejszy do poziomu 16 965 mieszkańców, tj. o 5,4% w stosunku do poziomu 17 489 mieszkańców z roku 2020.
2. W okresie od 2035 do 2050 r. spodziewany jest względnie mały spadek ludności w wyniku zmniejszania się zasobów migracyjnych (ludności w wieku produkcyjnym mobilnym) w powiecie kościańskim, w województwie, jak też wzrostu liczby urodzeń przy wzroście zgonów,
3. Na zmiany ludnościowe w całym okresie 2014 – 2050 w mniejszym stopniu wpłynie ruch naturalny, a w większym ruch migracyjny,
4. Procesy zmiany struktury wieku związane z postarzeniem się ludności będą następować wolniej w Gminie Śmigiel niż w powiecie kościańskim, co będzie wymagać większej dbałości o politykę przestrzenną i planowanie infrastruktury dostosowanej do osób starszych,
5. W perspektywie taka struktura prowadzić będzie do wolniejszego niż przeciętnie starzenia się społeczeństwa – mniejsza grupa osób w wieku produkcyjnym zasili grupę osób w wieku poprodukcyjnym,
6. Z drugiej strony stosunkowo większa grupa ludzi w wieku przedprodukcyjnym będzie zasilać osoby grupy produkcyjnej.

6. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

6.1 Cechy charakterystyczne rynku pracy w Gminie Śmigiel.

Tab. 22 Rynek pracy

2020		Gmina Śmigiel		
Pracujący		3023		
Bezrobotni zarejestrowani		797		
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w %		3,1		
Udział bezrobotnych kobiet zarejestrowanych w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w %		4,4		
Wybrane dane statystyczne Gminy Śmigiel		2018	2019	2020
Pracujący na 1000 ludności		174	183	173
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w %		2,7	2,7	3,1
Wybrane dane demograficzne 2020 ilościowe i w %		Gmina Śmigiel		
Ludności w wieku:		Ilość	%	
Przedprodukcyjnym		3585	20,5	
Produkcyjnym		10493	60,0	
Poprodukcyjnym		3410	19,5	

REGON		Gmina Śmigiel	
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2020 roku			
Ogółem:		1991	
w tym w sektorze:			
rolniczym		351	
przemysłowym i budowlanym		547	
Pozostałym		1073	
na 10 tys. ludności		1138	
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą		1582	
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności		905	

Źródło: Opracowanie Urząd Miejski Śmigla

Na ogólną liczbę podmiotów wynoszącą w 2018 r. 11898 (w mieście 733.) w sektorze publicznym funkcjonowało w Gminie Śmigiel 50 podmiotów (w mieście 33), w sektorze prywatnym 1843 (w mieście 699), jako spółki prawa handlowego 121 (w mieście 54) w tym z udziałem kapitału zagranicznego 7 (w mieście 5), spółki cywilne 56 (w mieście 30), jako spółdzielnie 17 (w mieście 7), fundacje 51 (w mieście 19), osoby fizyczne 1537 (w mieście 570).

Wskaźnik ilości podmiotów gospodarczych na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym wynosił w gminie w 2018 r. 1768,4 (w 2020 r. 1878,6), a wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 10 tys. ludności w 2018 r. 871 (w 2020 r. 905 podmiotów).

W Gminie Śmigiel wskaźnik obciążenia demograficznego według stanu na 31.12.2020 r. ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosił 34,1, ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosił 32,6, a ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku nieprodukcyjnym wynosił 95,4.

W wieku produkcyjnym mobilnym (18-44 lat) według stanu na 31.12.2020 r., w Gminie Śmigiel, było 41,6% - 7279 mieszkańców. W wieku produkcyjnym niemobilnym według stanu na 31.12.2020 r. było 25,2% - 4400 mieszkańców.

Na ogólną liczbę aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Śmigiel 3023, 26,5% mieszkańców pracowało w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 29,0% w budownictwie, a 20,9% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja), 3,4% pracowało w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości) oraz w pozostałych sferach działalności 20,2%.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto za 2020 r. w Gminie Śmigiel wynosiło 4582,74 PLN, co odpowiadało 83,0% przeciętnemu miesięcznemu wynagrodzeniu brutto w Polsce (5521,37 PLN).

Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Śmigiel w 2020 roku 2 422 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 1 166 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -1 256.

W Gminie Śmigiel w rejestrze REGON, w 2020 r. zarejestrowanych było ogółem 1991 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 1582 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W 2020 r. zarejestrowano 140 nowych podmiotów, a 76 podmiotów zostało wyrejestrowanych.

Na przestrzeni lat 2009 – 2020 najwięcej, bo 193 podmiotów zarejestrowano w roku 2013, a najmniej 120 w roku 2009. W tym samym okresie najwięcej, bo 235 podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2009 r. , najmniej, bo 76 podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2020 r.

Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w Gminie Śmigiel najwięcej, bo 108 było spółek handlowych z ograniczoną odpowiedzialnością.

Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej, bo 1908 było mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających od 0-9 pracowników, 17,8% (351) podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, łowiectwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 27,8% (547), a 54,4% (1073) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana była jako pozostała działalność.

Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Gminie Śmigiel najczęściej deklarowanymi rodzajami działalności były: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (23,3%) oraz budownictwo (21,5%).

Lokalny rozwój gospodarczy Gminy Śmigiel jest procesem wielowymiarowym, który integruje różne sfery działalności publicznej, szczególnie:

- ❖ społeczną: procesy zmian demograficznych i społecznych oraz zmiany w środowisku kulturalnym,
- ❖ środowiskową: zmiany w środowisku przyrodniczym i w infrastrukturze służącej ochronie tego środowiska,
- ❖ infrastrukturalną: rozwój infrastruktury w różnych dziedzinach istotnych dla rozwoju przedsiębiorczości,
- ❖ gospodarczą: procesy rozwoju bazy ekonomicznej gminy,
- ❖ przestrzenną: nowe formy zagospodarowania przestrzennego, zmiany w zagospodarowaniu, nowe zagospodarowane tereny.
- ❖ społeczną: procesy zmian demograficznych i społecznych oraz zmiany w środowisku kulturalnym,

- ❖ środowiskową: zmiany w środowisku przyrodniczym i w infrastrukturze służącej ochronie tego środowiska,
- ❖ infrastrukturalną: rozwój infrastruktury w różnych dziedzinach istotnych dla rozwoju przedsiębiorczości,
- ❖ gospodarczą: procesy rozwoju bazy ekonomicznej gminy,
- ❖ przestrzenną: nowe formy zagospodarowania przestrzennego, zmiany w zagospodarowaniu, nowe zagospodarowane tereny.

Tab.23 Ilość przedsiębiorstw działających na terenie Gminy Śmigiel na tle powiatu kościańskiego w latach 2018-2020

J.S.T.	Sektor publiczny			Sektor prywatny			Sektor osób fizycznych		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Śmigiel	50	52	54	1843	1919	1991	1537	1544	1582
Ogółem ilość firm w 2020 :	1991								
Powiat kościański	177	178	180	7958	8380	8609	6393	6572	6756
Ogółem ilość firm w 2020 r.	8609								

Rozwój istniejącego potencjału gospodarczego gminy upatruje się z jednej strony w zmianie roli wsi i rolnictwa w lokalnej gospodarce, w kierunku kształtowania się wsi wielofunkcyjnej, a z drugiej strony w poprawie warunków dla lokalnej mikro przedsiębiorczości. Zmiana lokalnych uwarunkowań wiąże się także z realizacją określonych priorytetów w obrębie następujących obszarów:

- ❖ rozwój infrastruktury technicznej,
- ❖ rozwój gospodarczy,
- ❖ rozwój infrastruktury społecznej
- ❖ rozwój przestrzenny.

7.GOSPODARKA MIESZKANIOWA

7.1 Warunki mieszkaniowe

Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych, w Gminie Śmigiel w 2020 r. było 5 173 mieszkań, w tym do użytku oddano 62 nowych mieszkań, z czego 36 na cele indywidualne oraz 26 mieszkań zostało przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem.

W 2020 r. na 1000 mieszkańców oddano do użytku 3,55 nowych lokali, a ogólnie na każde 1000 mieszkańców przypadały w Gminie Śmigiel 296 mieszkania.

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m² w 2020 roku w Gminie Śmigiel wynosiła 92,8 z przeciętną liczbą 4,42 pokoi. Przepiętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę wynosiła 27,5m², przy przeciętnej liczbie osób na 1 izbę 0,77 m². Gmina Śmigiel w 2020 r. dysponowała 222 lokalami komunalnymi, z czego 28 to lokale z najmem socjalnym.

Biorąc pod uwagę instalacje techniczno – sanitarne 98,96% mieszkań przyłączonych była do wodociągu, 94,95% nieruchomości wyposażonych była w ustęp spłukiwany, 91,01% mieszkań posiadało łazienkę, 78,89% korzystało z centralnego ogrzewania, a 41,72% z gazu sieciowego.

Tab. 24 Zasoby mieszkaniowe w Gminie Śmigiel na tle powiatu kościańskiego w latach 2018-2020 – wskaźniki

J.S.T.	Przeciętna Powierzchnia użytkowa mieszkania w m ²			Przeciętna Powierzchnia użytkowa mieszkania / 1 osobę w m ²			Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców w sztukach		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Śmigiel	92,2	92,6	92,8	26,5	26,9	27,5	285	290	296
Powiat kościański	86,5	86,7	87,0	27,3	27,9	28,5	314	332	328

Z tabeli 24. Wynika, iż powierzchnia użytkowa mieszkania na terenie Gminy Śmigiel była wyższa niż średnio w powiecie kościańskim. Mniejsza była w Gminie Śmigiel liczba mieszkań przypadająca na 1000 mieszkańców niż w powiecie kościańskim.

7.2 Aktywność budowlana Gminy Śmigiel oraz dostępność mieszkań w stosunku do zapotrzebowania

W Gminie Śmigiel działało stosunkowo dużo firm w obszarze budownictwa, co przekładało się na odpowiednią dużą ilość mieszkań na terenie gminy. Zasoby mieszkaniowe w Gminie Śmigiel w latach 2018-2020 przedstawia tab. 25.

Tab. 25 Zasoby mieszkaniowe w Gminie Śmigiel w latach 2018-2020

J.S.T.	Mieszkania ogółem (szt.)			Liczba mieszkań (szt.)			
	2020	2020/1000 mieszk.	2020 śr. pow. (m ²)	2018	2019	2020	2020/1000 mieszk.
Śmigiel	5173	328	92,8	5029	5113	5173	328

J.S.T.	Liczba mieszkań komunalnych w szt.			Powierzchnia mieszkań socjalnych w m ²			Powierzchnia mieszkań komunalnych w m ²		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Śmigiel	227	224	222	547	547	547	9627	9464	9314

Tab. 26 Zasoby budynków komunalnych Gminy Śmigiel w 2020 r.

Liczba mieszkalnych budynków komunalnych		Liczba lokali mieszkaniowych ogółem w budynkach komunalnych	
66		222	
Socjalnych		Mieszkalnych	
28		86	
Zarządzanych przez ZK Śmigiel	Zarządzanych przez wspólnoty mieszkaniowe	W tym w bud. Jedn. Org	
82	23	3	

W latach 2018 – 2020 na terenie Gminy Śmigiel obserwowano systematyczny minimalny rozwój budownictwa mieszkaniowego, który był realizowany w większości indywidualnie. Z danych ww. tab. wynika, że mieszkania w Gminie Śmigiel były większe niż przeciętne w powiecie kościańskim.

W gminie wskaźnik nasycenia mieszkaniem wynosi 328 mieszkań/1000 mieszkańców (wg danych GUS z 2020 r.), a przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosiła 28,5 m² na osobę w gminie.

Gmina deklaruje wzmożenie działań w zakresie realizacji programu budowy mieszkań na swoim terenie w celu uzyskania minimalnego standardu europejskiego (400 mieszkań / 1000 mieszkańców).

Dla uzyskania tego minimalnego standardu europejskiego należałoby zrealizować dodatkowo około 1613 mieszkań tj. około 16 mieszkań w skali każdego roku na terenie gminy do roku 2035. Zwiększenie zasobu mieszkań do poziomu 6786 umożliwi gminie uzyskania minimalnego standardu europejskiego (400 mieszkań / 1000 mieszkańców) do 2035 roku.

W kolejnych latach planowane są wydatki majątkowe w zakresie gospodarki mieszkaniowej – zakup gruntów, budowę budynków wielorodzinnych.

8. EDUKACJA

Na podstawie danych w zakresie edukacji uzyskanych ze strony internetowej: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_smigiel w 2018 roku liczba ludności Gminy Śmigiel w wieku potencjalnej nauki (3 – 24 lat) objętych edukacją wynosiła 4421 mieszkańców, w tym 2 167 stanowiły kobiety oraz 2 254 mężczyzn.

Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 r. 12,4% ludności posiadało wykształcenie wyższe, 1,9% wykształcenie policealne, 8,8% średnie ogólnokształcące, a 18,2% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymowało się 32,5% mieszkańców Gminy Śmigiel, gimnazjalnym 5,3%, natomiast 19,9% podstawowym ukończonym, 1,0% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

W roku 2018 w Gminie Śmigiel funkcjonowało 3 placówki wychowania przedszkolnego, w których do 24 oddziałów uczęszczało 526 dzieci (266 dziewczynek oraz 260 chłopców). Dla porównania w 2008 roku w Gminie Śmigiel było 3 przedszkoli, w których do 17 oddziałów uczęszczało 373 dzieci (186 dziewczynki i 187 chłopców). Dostępne były 282 miejsca.

W Gminie Śmigiel funkcjonowało w 2018/2019 r. 5 szkół podstawowych z oddziałami gimnazjum, w których w 97 oddziałach uczyło się w sumie 1 779 uczniów. W grupie wiekowej 3-24 lat na poziomie podstawowym (7 – 12 lat) kształciło się 28,3% ludności (28,5% spośród dziewczynek i 28,0% spośród chłopców).

Na jeden oddział w szkołach podstawowych przypadało 18,5 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto (stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach podstawowych do osób w wieku (7 – 12 lat) wynosił 99,02.

W Gminie Śmigiel znajdowało się 1 liceum ogólnokształcące, publiczne, w których w 8 oddziałach uczyło się 204 uczniów (101 kobiet oraz 103 mężczyzn). Poza tym funkcjonowało jeszcze w Gminie Śmigiel 1 liceum ogólnokształcące, prywatne dla dorosłych. W 2018 r. zarejestrowano 85 absolwentów. Dla porównania w 2008 r. w Gminie Śmigiel znajdowało się 1 liceum ogólnokształcące, w którym w 6 oddziałach uczyło się 128 uczniów (85 kobiet oraz 43 mężczyzn). W 2008 r. zarejestrowano 54 absolwentów.

W Gminie Śmigiel znajdowało się 1 technikum, w którym w 7 oddziałach uczyło się 164 uczniów (56 kobiet oraz 108 mężczyzn). W 2018 zarejestrowano 101 absolwentów.

Dla porównania w 2008 roku w Gminie Śmigiel znajdowało się 1 technikum, w którym w 14 oddziałach uczyło się 347 uczniów (211 kobiety oraz 136 mężczyzn). W 2008 r. zarejestrowano 82 absolwentów.

W Gminie Śmigiel znajdowała się 1 branżowa szkoła I stopnia, w której w 4 oddziałach uczyło się 99 uczniów (25 kobiet oraz 74 mężczyzn).

Tab.27 Wykaz szkół i przedszkoli Gminy Śmigiel w 2020/2021 r.

Nazwa jednostki	Szkoła Podstawowa		Przedszkola/ Oddziały		Suma	
	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów
Szkoła Podstawowa. Im. por. St. Rysmanna w Bronikowie	112	7	46	2	158	9
Zespół Szkół w Czaczu	207	13	106	5	313	18
Szkoła Podstawowa. Im. Arkadego Fiedlera w Starej Przysiece Drugiej	226	14	53	3	279	17
Zespół Szkół w Starym Bojanowie	243	13	101	5	344	18
Szkoła Podstawowa. Im. Konstytucji 3 Maja w Śmiglu	836	40	0	0	836	40
Przedszkole w Śmiglu	0	0	399	18	399	18
Razem	1624	87	705	33	2329	120

Źródło: Raport o stanie gminy za rok 2020

W grupie wiekowej 3-24 lat na poziomie ponad gimnazjalnym (16 – 18 lat) kształciło się w 2018/2019 r. 17,4% mieszkańców (17,6% spośród dziewczyn i 17,2% spośród chłopców). Na jeden oddział w szkołach ogólnokształcących przypadało 25,5 uczniów. 24,8 uczniów przypadało na jeden oddział w branżowych szkołach I stopnia, a w technikum 23,4 uczniów.

W przedziale wiekowym odpowiadającym edukacji w 2018/2019 r. w szkołach wyższych (19 – 24 lat) uczyło się 23,1% mieszkańców Gminy Śmigiel w wieku potencjalnej nauki (22,5% kobiet i 23,6% mężczyzn).

Ogólna subwencja oświatowa na oświatę i wychowanie w Gminie Śmigiel, w 2020/21 r., wyniosła 14 266, 661 tys. zł. Ogólne wydatki na oświatę i wychowanie w Gminie Śmigiel w 2020/2021 r. wyniosły 31 980, 929 tys. zł.

Tab.28 Dane dotyczące edukacji w Gminie Śmigiel w 2020/2021

WYCHOWANIE I EDUKACJA 2020/2021	
ŻŁOBKI	
	Gmina Śmigiel
Żłobki i kluby dziecięce	2
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych w ciągu roku	48
EDUKACJA 2020/2021	
Placówki wychowania przedszkolnego, w tym	6
Przedszkola	4
Miejsca w przedszkolach	731
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego, w tym	743
Przedszkolach	644
Szkoły podstawowe	5
Uczniowie szkół podstawowych	1624
Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach podstawowych	18,67

Źródło: Raport o stanie gminy za rok 2020

Tab. 29 Ludność według wybranych grup wieku:

3-6	7-12	13-15	16-18	19-24					
3,5%	28,3%	12,7%	17,4%	23,1%	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24
					973	1016	1029	942	1020

W Gminie Śmigiel systematycznie przeprowadza się remonty bieżące i inwestycyjne, które podnoszą standard budynków szkolnych i obniżają koszty ich eksploatacji. Stan techniczny obiektów jest i był dobry, a każdego roku czynione są starania, aby w budżecie gminy zagwarantować środki na edukację i utrzymanie właściwego poziomu szkół.

9.OCHRONA ZDROWIA, POMOC SPOŁECZNA I BEZPIECZEŃSTWO

9.1 Ochrona zdrowia

Zdrowie jest dla człowieka najważniejszą wartością. Na jego stan wpływają cechy wrodzone, prozdrowotny tryb życia i jakość usług medycznych. Troskę o zdrowie i instytucjonalną pomoc dotkniętym przez los powierzono samorządom oraz placówkom, które świadcząc usługi medyczne i socjalne mające obowiązek z tymi samorządami współpracować. Jednym z wielu celów realizowanych przez samorząd lokalny dla mieszkańców w zakresie zdrowia powinno być opracowywanie i wdrażanie, w zależności od potrzeb, programów profilaktyczno-leczniczych adresowanych do określonych grup społecznych, bądź skoncentrowanych na określonych zagrożeniach zdrowotnych, z wykorzystaniem środków PO Kapitał Ludzki.

Opieką zdrowotną w Gminie Śmigiel zajmują się:

1. Przychodnia Lekarza Rodzinnego – Śmigiel, ul. Skarzyńskiego 6,
2. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Lekarza Rodzinnego – Stare Bojanowo, ul. Główna 34 a,
3. Indywidualna Praktyka Lekarza Podstawowej Opieki Zdrowotnej – Wonieść,

W 2020 roku w Gminie Śmigiel były 3 przychodnie, zlokalizowane w miejscowościach Śmigiel, Stare Bojanowo i Wonieść. Łącznie udzielonych zostało 63 665 porad z czego: 41 520 w Śmiglu, 14 318 w Starym Bojanowie, a 7 827 w Wonieściu. Na podstawie złożonych przez pacjentów deklaracji w przychodniach zarejestrowanych było w 2020 r. łącznie 15 442 mieszkańców (Śmigiel – 10 512 osób, Stare Bojanowo – 2 721 osób, Wonieść – 2 209 osób). W związku z powyższym w 2020 roku udzielono w Gminie Śmigiel średnio 4 porady na jednego zarejestrowanego mieszkańca

Dodatkowo na terenie Gminy Śmigiel funkcjonuje 7 aptek i na każdą z nich przypada średnio 2498 mieszkańców. W powiecie kościańskim istnieje możliwość skorzystania z Szpitalnego Oddziału Ratunkowego przy Szpitalu im. Teodora Dunina w Kościanie.

Analizując strukturę zachorowalności mieszkańców Gminy Śmigiel na podstawie przyczyn zgonów jej mieszkańców z roku 2020 zwraca szczególną uwagę wysoka liczba osób chorujących na choroby układu krążenia (37,1%), nowotwory (30,4%), układu oddechowego (4,7%). Wskaźnik zgonów w Gminie Śmigiel na 1000 ludności wynosił 11,6, a dla osób w wieku do 65 lat 3,4.

9.2 Pomoc społeczna

Zadania z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodzin oraz wypłacania świadczeń zabezpieczenia społecznego realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu. Siedziba Ośrodka mieści się w Śmiglu przy ul. Kościańskiej 1, dodatkowo zadania realizowane są w Gminnym Punkcie Wsparcia Rodziny w Śmiglu przy ul. Mickiewicza 11 oraz zajęcia Klubu Seniora Tęcza w budynku Centrum Kultury w Śmiglu przy ul. Kościuszki 20.

Łączne wydatki Ośrodka Pomocy Społecznej w Śmiglu w roku 2020 wynosiły 34 255 561,89 zł., w tym świadczenia oraz zakupy usług dla świadczeniobiorców – 31 449 610,52 zł, pozostałe koszty działalności – 2 805 951,37 zł. Wykorzystywany majątek wraz z podstawą prawną jego wykorzystywania Stan mienia komunalnego ogółem na koniec 2020 r. wynosił 763 305 zł. – w tym środki trwałe wynosiły – 728 738 zł, – wartości niematerialne i prawne – 36 567 zł.

Gmina Śmigiel posiada Strategię Polityki Społecznej do roku 2025, która jest jednym z podstawowych dokumentów określającym zadania lokalnej polityki społecznej w zakresie rozwiązywania problemów społecznych. Celem strategii jest zmniejszenie skali, czy też w miarę możliwości, usunięcie problemów zagrażających bezpieczeństwu socjalnemu i rozwojowi mieszkańców gminy. Naszą misją jest wspieranie osób i rodzin w ich dążeniach do samorealizacji, stabilnego i bezpiecznego funkcjonowania. W strategii określono poniższe cele szczegółowe polityki społecznej i sposoby ich realizacji.

1. Łagodzenie skutków oraz minimalizacja zagrożeń powodujących wykluczenie społeczne.
2. Tworzenie warunków do samodzielnego rozwiązywania problemów życiowych oraz aktywnego rozwoju osób i rodzin.
3. Budowanie zintegrowanej społeczności, która posiada potencjał do kreowania skutecznego systemu oparcia społecznego.

Do każdego z celów szczegółowych określono zadania i sposoby ich realizacji:

1. Łagodzenie skutków i minimalizacja zagrożeń powodujących wykluczenie społeczne

Gmina Śmigiel organizuje działania skierowane na profilaktykę i wszechstronną pomoc dla rodzin i osób z problemami alkoholowymi. Działania realizowane są w ramach Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Wzbogacenie systemu wsparcia opiekunów osób zależnych, rozwój opieki środowiskowej.

Gmina Śmigiel kontynuuje udział w Programie „Opieka 75+”. W 2020 r. wypracowano 19 496 godzin usług. Z pomocy skorzystały 94 osoby, w tym w ramach Programu „Opieka 75+” – 31 osób

3. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej i agresywnemu zachowaniu.

W celu przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej i ograniczenia jej skutków Gmina Śmigiel opracowała Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy domowej.

W Gminie funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny, skupiający specjalistów z różnych dziedzin, którzy wykorzystując swoje doświadczenie i wiedzę organizują wszechstronną pomoc.

4. Odpowiedni poziom wsparcia finansowego i usługowego osób ubogich i zagrożonych ubóstwem.

W 2020 r. ze świadczeń pomocy społecznej korzystało 338 rodzin, w rodzinach były 672 osoby, co oznacza, że z pomocą społeczną objęto 3,83 % mieszkańców Gminy Śmigiel.

Tab. 30 Świadczenia udzielone przez OPS w Śmiglu w 2020 roku

Rodzaje świadczenia	Liczba osób korzystających	Wartość świadczeń w zł
Zasiłki stałe	57	287954
Zasiłki okresowe	66	130600
Schronienie	4	6035
Zasiłki celowe oraz w formie niepieniężnej	405	291032
Posiłki dla dzieci	98	35450
Posiłki dla dorosłych	16	22947
Stypendia szkolne	91	57006

Źródło: Raport o stanie gminy za rok 2020

5. Wszechstronna i systemowa praca socjalna w rodzinach dysfunkcyjnych

Powody korzystania ze świadczeń pomocy społecznej: Długotrwała lub ciężka choroba 183; Niepełnosprawność 119; Ubóstwo 129; Potrzeba ochrony macierzyństwa 92; Bezrobocie 41; Alkoholizm 14; Ochrona wielodzietności 24; Bezradność w sprawach opiekuńczo 24; Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego 24.

Typy środowisk rodzinnych: Rodziny i osoby samotnie gospodarujące ogółem 355; w tym: rodziny z dziećmi 123; jednoosobowe gospodarstwa domowe 200; rodziny niepełne 60; rodziny emerytów i rencistów 140

Tab. 31 Raport z pracy socjalnej realizowanej przez OSP w Śmiglu w 2020 roku

Lp.	Rodzaj pracy socjalnej	Liczba środowisk
1	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną	355
2	Liczba rodzin wymagających pracy socjalnej	140
3	Liczba osób, którym udzielono poradnictwa w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, gospodarowania zasobami.	34
4	Poradnictwo w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	32
5	Pomoc w procesie leczenia	22
6	Pomoc w poprawie warunków mieszkaniowych	15
7	Liczba osób, które motywowano do leczenia odwykowego	22
8	Motywowanie do podjęcia zatrudnienia, szkoleń zawodowych	54
9	Liczba osób, którym udzielono pomocy w załatwianiu spraw urzędowych	56
10	Liczba rodzin, z którymi podpisano kontrakty socjalne, liczba kontraktów	17
11	Prowadzenie pracy socjalnej z ofiarami lub sprawcami przemocy – liczba środowisk	28

Źródło: Raport o stanie gminy za rok 2020

6. Wzbogacanie i doskonalenie systemu oparcia dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

Gmina buduje system zapobiegania problemom opiekuńczo wychowawczym a także wspierania rodzin przeżywających trudności w opiece nad dziećmi w ramach Programu Wspierania Rodzin z Gminy Śmigiel na lata 2019-2021

1. Tworzenie warunków do samodzielnego rozwiązywania problemów życiowych oraz aktywnego rozwoju osób i rodzin.

Wzbogacenie systemu poradnictwa specjalistycznego - poradnictwo prowadzone jest w Gminnym Punkcie Wsparcia Rodziny:

- ❖ Psycholodzy – w 2020 roku zrealizowano 233 godziny poradnictwa i pomocy psychologicznej,
- ❖ Radca prawny – w 2020 roku – 29 godziny,
- ❖ Dodatkowo bezpłatne poradnictwo realizowane jest w ramach programu rządowego bezpłatnej pomocy prawnej organizowanej dla gminy przez jednostki powiatu – 2 razy w tygodniu po 4 godziny,
- ❖ Dyżury pełni Asystent rodziny – 5 godzin w tygodniu

2. Budowanie zintegrowanej społeczności, która posiada potencjał do kreowania skutecznego systemu oparcia społecznego:

Stale włączanie organizacji pozarządowych i grup nieformalnych do realizacji zadań samorządowych. W ramach aktywizowania społeczności lokalnej do samodzielnego realizowania swoich potrzeb Gmina Śmigiel opracowała i realizuje Programu współpracy Gminy Śmigiel z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2020 rok.

Na podstawie danych uzyskanych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Śmiglu oszacowano, iż wskaźnik udziału osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w okresie 2015 – 2019 systematycznie maleje, a jego wartość w 2019 r. wynosiła 4,2%, w powiecie kościańskim 4,1%, a w województwie wielkopolskim 4,3%. Wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej w Gminie Śmigiel w 2020 r. wyniosły 35 377 383,00 zł.

9.3 Bezpieczeństwo

Bezpieczeństwo mieszkańcom gminy zapewniają funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Kościanie realizującej ustawowe zadania policji w zakresie utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu kościańskiego.

Na posterunku w Śmiglu zatrudnionych jest 9 policjantów, w tym kierownik, czterech policjantów działających w rewirach dzielnicowych i trzech policjantów bez przydzielonego rejonu oraz jeden policjant prowadzący dochodzenia.

W 2020 roku w Gminie Śmigiel stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 201 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 11,48 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa wielkopolskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski.

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w Gminie Śmigiel wynosi 90,00% i jest znacznie większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa wielkopolskiego oraz znacznie większy od wskaźnika dla całej Polski.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców Gminy Śmigiel najczęściej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym – 6,24 (wykrywalność 88%) oraz przeciwko mieniu – 4,94 (wykrywalność 80%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa o charakterze gospodarczym – 3,45 (87%), drogowe – 1,48 (100%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu – 0,19 (100%).

Na terenie Gminy Śmigiel działa szesnaście jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej: 1) OSP Śmigiel 2) OSP Stare Bojanowo 3) OSP Czacz 4) OSP Bronikowo 5) OSP Nietążkowo 6) OSP Żegrówko 7) OSP Karśnice 8) OSP Sierpowo 9) OSP Olszewo 10) OSP Robaczyn 11) OSP Machcin 12) OSP Sławie 13) OSP Nowa Wieś 14) OSP Morownica 15) OSP Wonieść 16) OSP Karmin

OSP w Gminie Śmigiel skupia w swoich szeregach: 580 członków czynnych, 103 członków może brać bezpośredni udział w działaniach ratowniczych i akcjach ratowniczych.

Osiem jednostek jest wyposażonych w pojazdy przygotowane do działań ratowniczych. Jednostki OSP Śmigiel i Stare Bojanowo są włączone do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, co potwierdza wysoki stopień wyszkolenia oraz przygotowanie do akcji ratowniczych i działań ratowniczych.

Krajowy system ratowniczo-gaśniczy stanowi integralna część ogólnopolskiego systemu bezpieczeństwa. W ramach porozumienia ochotnicy ze Śmigla i Starego Bojanowa zobowiązani są do utrzymania wymaganej gotowości operacyjnej do walki z pożarami i innymi klęskami żywiołowymi oraz realizacji zadań związanych z ratownictwem technicznym, drogowym, chemiczno-ekologicznym, poszukiwawczo – ratowniczym, wodnym i medycznym.

W 2020 r. jednostki OSP z Gminy Śmigiel wyjeżdżały do zdarzeń- obrazuje to:

Tab.32 Wykaz OSP w Gminie Śmigiel w 2020 r.

Lp.	Siedziba OSP	Požary	Miejsca Zagrożenia	Alarmy fałszywe	Zabezpieczenie terenu	Razem:
1	Śmigiel	54	141	6	2	203
2	Stare Bojanowo	34	70	1	0	105
3	Czacz	19	52	1	0	72
4	Bronikowo	1	12	1	0	14
5	Nietążkowo	5	21	1	0	27
6	Sierpowo	0	1	0	0	1
	Razem:	92	113	297	10	422

Źródło: Raport o stanie gminy za rok 2020

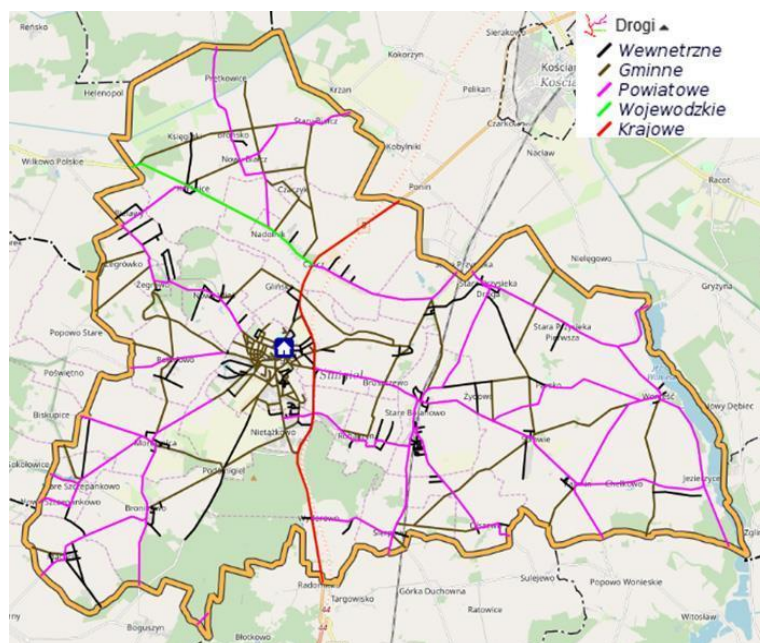
10. INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNO – TECHNICZNA

Na terenie Gminy Śmigiel znajduje się sieć dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich o zróżnicowanym standardzie i stanie technicznym, która zapewniają właściwą obsługę wszystkich miejscowości.

10.1 Infrastruktura transportowa na terenie gminy

- ❖ Sieć drogowo – uliczna o strukturze mieszanej (drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe oraz gminne), po której odbywa się indywidualny transport osób, zbiorowy transport osób (autobusowy) oraz transport towarów (ciężarowy),
- ❖ Parkingi,
- ❖ Linie kolejowe, do których należy linia nr 271 Wrocław Gł.- Poznań Gł. –ze stacją w Starym Bojanowie i przystankiem kolejowym Przysieka Stara oraz wąskotorowa linia kolejowa Śmigiel – Stare Bojanowo oraz Śmigiel – Nowa Wieś, wykorzystywana obecnie jedynie dla ruchu turystycznego,

❖ Układ ciągów i stref ruchu pieszego oraz trasy ruchu rowerowego. Centralnie przez gminę z północy na południe przebiega droga krajowa S5 relacji Poznań – Wrocław, dwujezdniowa z dwoma pasami ruchu w każdą stronę, stanowiąc największy szlak komunikacyjny, o największym natężeniu ruchu. Na terenie Gminy Śmigiel występują 2 węzły: „Śmigiel Północ” i „Śmigiel Południe”, umożliwiające włączenie się na drogę S5. Jest to możliwe poprzez drogę wojewódzką 309.

Rys.12 Sieć dróg na terenie Gminy Śmigiel

Elementy sieci drogowo ulicznej w 2020 roku tworzył układ podstawowy o łącznej długości 233,24 km, w tym:

- ❖ Droga krajowa S5 o nawierzchni bitumicznej relacji: Wrocław - Poznań — 12,415 km,
- ❖ Droga wojewódzka nr 312 – 5,992 km o nawierzchni bitumicznej relacji: Czacz –Wielichowa – Rakoniewice,
- ❖ Drogi powiatowe o nawierzchni bitumicznej – 98,085 km, w tym 4,237 km drogi gruntowej relacji Stara Przysieka Druga – Stare Bojanowo
- ❖ Drogi gminne o zróżnicowanej nawierzchni – 116,745 km.
- ❖ Ścieżki rowerowe: na drogach gminnych:7,1 km.

Położenie Gminy Śmigiel jest z wielu względów korzystne dzięki dobremu systemowi dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych oraz linii kolejowej. Gmina Śmigiel oddalona jest od węzła autostrady A2 o 42 km, a od Poznania – stolicy województwa wielkopolskiego o 60,3 km a od międzynarodowego lotniska Poznań – Ławica o 50 km. Przez teren gminy przebiega droga ekspresowa S5, która łączy Bydgoszcz – Poznań – Śmigiel – Leszno – Wrocław.

Dodatkowym atutem jest także linia kolejowa nr 271 łącząca Wrocław z Poznaniem z ze stacją na terenie gminy w Starym Bojanowie i przystankiem kolejowym Przysieka Stara.

Gmina Śmigiel przystąpiła do Związku Powiatowo-Gminnego „Wielkopolski Transport Regionalny”, aby zwiększyć dostępność mieszkańców gminy do publicznego transportu zbiorowego i ułatwić im komunikację. Spośród uruchomionych linii autobusowych 3 połączenia przebiegają przez obszar gminy Śmigiel:

- ❖ Trasa linii KOŚCIAN-NIETAŹKOWO: Kościan, Kobylniki, Stary Białcz, Skoraczewo, Nowy Białcz, Karśnice, Nadolnik, Czacz, Glińsko, Śmigiel, Nietążkowo.
- ❖ Trasa linii NIETAŹKOWO-NIETAŹKOWO: Nietążkowo, Wydorowo, Sierpowo, Stare Bojanowo, Bruszczewo, Koszanowo, Śmigiel, Nietążkowo.
- ❖ Trasa linii KOŚCIAN-NIETAŹKOWO: Kościan, Kobylniki, Ponin, Widziszewo, Przysieka Polska, Czacz, Glińsko, Śmigiel, Nietążkowo.

Gmina Śmigiel organizuje również przewozy specjalne dla dzieci do szkół.

Tab. 33 Drogi gminne

Struktura nawierzchni dróg gminnych				
Rodzaj nawierzchni		miasto (długość) [km]	obszar wiejski (długość) [km]	
Twarda	Ulepszona	bitumiczna	19,69	19,202
		betonowa	2,585	0,034
		kostka	1,646	0,188
	Nieulepszona	Bruk	0,126	1,599
		łuczniowa	1,669	3,612
gruntowa	wzmocniona żwirem, żużłem itp.	3,534	44,151	
	naturalna (z gruntu rodzimego)	0,013	2,358	
RAZEM		29,263	71,144	

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego w Śmiglu, 2022 r.

10.2 Infrastruktura wodociągowo-kanalizacyjna na terenie gminy

Obsługą sieci wodociągowo – kanalizacyjnej na terenie Gminy Śmigiel zajmuje się Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o.o.

Łączna długość sieci wodociągowej obsługiwanej przez spółkę (bez przyłączy) to 191,8 km. Sieć kanalizacyjną spółki tworzy układ o długości (bez przyłączy) 132,6 km. Oczyszczalnia ścieków, poza Gminą Śmigiel obsługuje miejscowość Widziszewo (Gmina Kościan). Dane na temat sieci wodociągowej Gminy Śmigiel powstałej do końca 2020 r. prezentuje poniższa tabela. (opracowano na podstawie danych Zakładu Komunalnego w Śmiglu Sp. z o.o.)

Tab. 34 Sieć wodociągowa w Gminie Śmigiel w 2020 r.

Lp.	Wodociąg	2020 r.
1	Liczba przyłączy w szt.	3551
2	Produkcja wody w m ³ /d	2 670,22
3	Koszty związane z produkcją i dostarczaniem wody w zł.	3 239425,85
4	Wpływy z tytułu dostarczania wody odbiorcom w zł z dopłatą z budżetu gminy	3 077 991,53
5	Wpływ z tytułu opłaty abonamentowej	285901,10
6	Cena za 1 m ³ wody na cele socjalno-bytowe w zł netto z dopłatą	3,09
7	Dopłaty z budżetu gminy do 1 m ³ wody na cele socjalno-bytowe w zł netto	0,08

8	Straty w sieci wodociągowej w %	16.86
9	Liczba awarii sieci wodociągowej w szt.	12

Źródło: Raport o stanie gminy za rok 2020

W 2020 r. zostało wykonanych 57 szt. przyłączy wodociągowych.

Na terenie Gminy Śmigiel znajduje się sześć stacji uzdatniania wody, które położone są w miejscowościach: Brońsko, Bronikowo, Śmigiel, Robaczyn, Splawie i Przysieka Polska.

Sieć wodociągowa zlokalizowana na terenie Gminy Śmigiel wykonana jest głównie z: – rur PCV, – rur żeliwnych, – rur cementowo – azbestowych, – rur stalowych, – rur PE.

Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o.o. prowadzi inwestycję pn. „Kompleksowa modernizacja sieci wodociągowej na terenie Gminy Śmigiel”. W ramach zadania Spółka wymienia istniejącą sieć wodociągową z rur cementowo-azbestowych na rury PCV.

Na tę inwestycję zakład pozyskał częściowo umarzalną pożyczkę z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu, do kwoty 5 139 000,00 zł. Inwestycja ma być zrealizowana do 30.11.2023 r.

Sieć kanalizacyjna w Gminie Śmigiel w 2020 r.

Dane na temat sieci kanalizacyjnej Gminy Śmigiel powstałej do końca 2020 r. prezentuje poniższa tabela (opracowano na podstawie danych Zakładu Komunalnego w Śmiglu Sp. z o.o.)

Tab. 35 Sieć kanalizacji w Gminie Śmigiel w 2020 r.

Lp.	Kanalizacja	2020 r.
1	Liczba przyłączy w szt.	2836
2	Ilość ścieków komunalnych odprowadzanych zbiorczym systemem kanalizacyjnym do oczyszczalni ścieków w tys. m ³ /r	658,0
3	Ilość ścieków komunalnych powstających w Gminie Śmigiel w tys. m ³ /r	685,0
4	Ilość ścieków komunalnych oczyszczonych w tys. m ³ /r	685
5	Przepustowość oczyszczalni ścieków w m ³ /d	Dla pogody mokrej -3400 Dla pogody suchej -2413
6	Koszt utrzymania i funkcjonowania sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków w zł	4 402 525,91
7	Wpływy z tytułu odprowadzania i funkcjonowania sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków w zł z dopłatą z budżetu gminy	4 295 497,79
8	Wpływ z tytułu opłaty abonamentowej	193 960,49
9	Cena za 1 m ³ ścieku socjalno-bytowego w zł netto z dopłatą	6,7
10	Dopłaty z budżetu gminy do 1 m ³ ścieku socjalno-bytowego w zł netto	2,7
11	Liczba awarii sieci kanalizacyjnej w szt.	7

Źródło: Raport o stanie gminy za rok 2020

W 2020 r. zostało wykonanych 47 szt. przyłączy kanalizacyjnych. Na terenie Gminy Śmigiel zlokalizowanych jest czterdzieści osiem przepompowni ścieków. Oczyszczalnia ścieków obsługująca sieć kanalizacyjną na terenie Gminy Śmigiel położona jest na obszarze wsi Koszanowo.

Priorytetem oczyszczalni ścieków jest przyjmowanie i unieszkodliwianie ścieków bytowych, przemysłowych i opadowych dopływających siecią kanalizacyjną zlokalizowaną na terenie Gminy Śmigiel oraz miejscowości Widziszewo (Gmina Kościan) oraz ścieków bytowych dowożonych taborem asenizacyjnym.

Oczyszczalnia ścieków w Koszanowie posiada pozwolenie wodnoprawne, które spełnia wymagania Dyrektywy Rady nr 91/271/EWG.

W 2020 r. Zakład Komunalny w Śmiglu sp. z o. o. prowadził inwestycje w ramach projektu pn. „Kompleksowe zagospodarowanie osadów ściekowych w aglomeracji Śmigiel wraz z rozbudową sieci kanalizacyjnej w Bronikowie, Glińsku i Chełkowie oraz przebudową przepompowni wody w Karminie”. Na realizację projektu spółka otrzymała bezzwrotne dofinansowanie ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, w kwocie 10 831 997 zł oraz pożyczkę ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w kwocie 5 616 000,00 zł.

Według Statystycznego Vademecum Samorządowca Urzędu Statystycznego w Poznaniu za 2019 rok na terenie Gminy Śmigiel w 2019 roku 38,4% mieszkańców korzystało z gazu sieciowego, natomiast z kanalizacji 72,9%, a z wodociągu 92,7%.

Z tego samego źródła wynika, że na terenie Gminy Śmigiel w 2019 roku funkcjonowała 1 oczyszczalnia ścieków, z której korzystało 13 391 mieszkańców. Wśród innych instalacji i urządzeń gromadzenia i wywozu nieczystości w Gminie Śmigiel było 1 407 zbiorników bezodpływowych i 77 przydomowych oczyszczalni ścieków.

10.3 Gospodarka odpadami, zaopatrzenie w gaz, energię elektryczną, ciepło na terenie gminy

W 2012 roku powstał związek międzygminny pod nazwą Komunalny Związek Gmin Regionu Leszczyńskiego z siedzibą w Lesznie. Związek działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym w zakresie dotyczącym związków międzygminnych i zadań własnych gmin w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

Gmina Śmigiel jest udziałowcem Miejskiego Zakładu Oczyszczania Sp. z o.o. w Lesznie, który jako właściciel zarządza instalacją komunalną (Zakład Zagospodarowania Odpadów w Trzebani). Władze Gminy Śmigiel podjęły decyzję wraz z pozostałymi udziałowcami o utworzeniu Komunalnego Związku Gmin Regionu Leszczyńskiego. W skład związku międzygminnego oprócz Gminy Śmigiel wchodzi jeszcze 17 gmin oraz miasto Leszno.

Związek międzygminny KZGRL powstał w celu wypełnienia obowiązków wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Utworzenie związku międzygminnego przyniosło oczekiwane skutki, usprawniło obecny system gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Śmigiel i w konsekwencji poprawiło stan środowiska naturalnego na tym terenie.

W Gminie Śmigiel funkcjonuje Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) w Koszanowie wraz z kompostownią odpadów zielonych.

W 2019 roku na terenie Gminy Śmigiel zebrano 6367,116 Mg odpadów komunalnych..

Sieć gazowa na terenie gminy obsługiwana jest przez Polską Spółkę Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział w Poznaniu. Na terenie Gminy Śmigiel w 2019 roku 38,4% mieszkańców korzystało z gazu sieciowego

Tab.36 Gazociągi bez przyłączy gaz. (w metrach, w liczbach całkowitych) w Gminie Śmigiel w 2020 r.

Gmina	Rodz. gazu wg PN	Niskie	Średnie	Podwyższone Średnie	Wysokie	Ogółem
		(do 10 kPa włącznie)	(powyżej 10 kPa do 0,5 MPa włącznie)	(powyżej 0,5 Mpa do 1,6 MPa włącznie)	(powyżej 1,6 MPa)	[m]
Śmigiel - miasto	Lw	25 273	2 164	0	0	27 437
Śmigiel - obszar wiejski	Lw	10 103	37 322	0	18 900	66 325

Źródło: PSG Sp. z o.o. Oddz. Poznań- maj 2022 r.

Tab.37 Czynne przyłącza gazowe w sztukach w Gminie Śmigiel w 2020 r.

Gmina	Niskie	Średnie	Podwyższone Średnie	Wysokie	Ogółem	w tym do bud. mieszk.
	(do 10 kPa włącznie)	(powyżej 10 kPa do 0,5 MPa włącznie)	(powyżej 0,5 Mpa do 1,6 MPa włącznie)	(powyżej 1,6 MPa)	[szt.]	(łącznie dla wszystkich rodzajów ciśnień)
Śmigiel - miasto	985	36	0	0	1 021	899
Śmigiel - obszar wiejski	216	318	0	0	534	460

Źródło: PSG Sp. z o.o. Oddz. Poznań- maj 2022 r.

Tab.38 Czynne przyłącza gazowe w metrach, liczbach całkowitych w Gminie Śmigiel w 2020 r.

Gmina	Niskie	Średnie	Podwyższone Średnie	Wysokie	Ogółem
	(do 10 kPa włącznie)	(powyżej 10 kPa do 0,5 MPa włącznie)	(powyżej 0,5 Mpa do 1,6 MPa włącznie)	(powyżej 1,6 MPa)	[m]
Śmigiel – miasto	15 161	159	0	0	15 320
Śmigiel - obszar wiejski	3 524	6 024	0	0	9 548

Źródło: PSG Sp. z o.o. Oddz. Poznań- maj 2022 r.

Oświetlenie uliczne w Gminie Śmigiel – większość słupów oświetlenia ulicznego to słupy betonowe. Źródłami światła są lampy sodowe w ilości 1 819 szt. Średni czas świecenia to 11h, sterowanie zsynchronizowane jest z zegarem astronomicznym. Oświetlenie uliczne zmodernizowano w 2004 r.

Planowane zadania modernizacyjne w zakresie wymiany opraw sodowych oświetlenia ulicznego na system ledowy – mniej kosztochłonny. Dystrybucją energii elektrycznej na terenie Gminy Śmigiel zajmuje się ENEA Operator Sp. z o.o. Oddział Dystrybucji Poznań.

Większość zaopatrzenia w ciepło odbywa się na terenie gminy z indywidualnych źródeł ciepła, przede wszystkim wykorzystujących węgiel i jego odmiany (74% w przypadku budynków mieszkalnych, 62% w przypadku budynków stanowiących infrastrukturę usług publicznych). Z punktu widzenia ochrony środowiska istotnym jest na obszarze gminy promowanie rozwiązań związanych z ogrzewaniem niskoemisyjnym lub bezemisyjnym.

Na terenie Gminy Śmigiel sieć energetyczna jest dobrze rozwinięta, jednak niezbędne jest przeprowadzenie prac modernizacyjnych, aby zwiększyć rezerwy mocy. Należałoby również wymienić linie napowietrzne na nowocześniejsze kable ziemne i rozbudować stacje transformatorowe.

Na zużycie energii związanej z ogrzaniem budynku, a tym samym na niską emisję mają wpływ znaczące braki w termomodernizacji, a także wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Śmigiel zakłada większe zainteresowanie montażem kolektorów słonecznych, a także chęć przejścia z ogrzewania węglowego na gazowe

Na terenie gminy działają także lokalne zakłady produkujące ciepło oraz jednostki zajmujące się jego dystrybucją.

Głównym źródłem ogrzewania gospodarstw (szczególnie na terenach wiejskich) oraz podmiotów gospodarczych pozostają kotły C.O., a także paleniska w postaci pieców. W celach ciepłowniczych wykorzystywany jest przede wszystkim węgiel kamienny różnej jakości, jednakże następuje stopniowe przechodzenie na inne paliwa, m.in. olej opałowy, biomasa, a przede wszystkim gaz ziemny.

Efektom korzystania w większości z węgla oraz palenisk różnej jakości jest problem smogu odczuwalny w bezwietrzne dni zarówno w mieście, jak i w większych skupiskach mieszkańców w gminie, szczególnie w sezonie jesienno – zimowym.

W celu ograniczenia zużycia paliw i energii w gminie należy zmniejszyć ilość potrzebnej energii użytkowej poprzez termomodernizację budynków, zastosowanie termostatów oraz zwiększenie sprawności urządzeń grzewczych między innymi dla poprawy jakości powietrza. Coraz częściej zmienia się kotłownie indywidualne opalane węglem na kotłownie olejowe, czy też gazowe, co niewątpliwie ma korzystny wpływ na środowisko.

11. Kultura i dziedzictwo na terenie gminy

Działalność kulturalna w Gminie Śmigiel organizowana jest przez Centrum Kultury w Śmiglu. W strukturze organizacyjnej Centrum Kultury w Śmiglu funkcjonuje Izba Pamięci Ziemi Śmigielskiej oraz Miejska Biblioteka Publiczna w Śmiglu wraz z Filiami w Starym Bojanowie, Czaczu i Nietążkowie.

Centrum Kultury w Śmiglu zatrudniało w 2020 r. 17 instruktorów głównie na podstawie umów zleceń. Osoby te prowadziły zajęcia merytoryczne takie jak m.in. nauka śpiewu, zajęcia plastyczne, fotograficzne, teatralne, umuzykalniające dla dzieci, zajęcia nauki gry na instrumentach dla członów Młodzieżowej Orkiestry Dętej.

Z uwagi na pandemię przez większość miesięcy w roku zajęcia odbywały się w trybie on-line.

Centrum Kultury w Śmiglu zatrudnia również informatyka oraz Inspektora Ochrony Danych Osobowych.

Centrum Kultury w Śmiglu pełni istotną rolę w dziedzinie edukacji kulturalnej społeczności gminnej. Celem priorytetowym jest upowszechnianie kultury i czynienie jej dostępnej mieszkańcom gminy. Organizowane są nieodpłatne spotkania, koncerty, zajęcia edukacyjne z wykorzystaniem środków sponsorowanych i budżetowych. W budynku centrum odbywają się liczne koncerty, prelekcje, spotkania tematyczne, odczyty, wystawy oraz liczne zajęcia edukacyjne: zespołów tanecznych, muzycznych, teatralnych, dydaktyczne dla dzieci i młodzieży. Ośrodek jest uczestnikiem i organizatorem wielu konkursów na szczeblu powiatowym, wojewódzkim, ogólnopolskim oraz międzynarodowym.

Na terenie Gminy Śmigiel działa Zespół Pieśni i Tańca „Żeńcy Wielkopolscy” od momentu powstania pielęgnuje tradycje polskiej kultury ludowej. Jednym z jego głównych celów jest ochrona dziedzictwa kulturowego ziemi wielkopolskiej. Folklor wielkopolski stanowi ważny punkt programu artystycznego, a takie tańce jak: wiwaty, przodki prezentowane są zgodnie z tradycyjnym przekazem. W programie artystycznym zespołu znajduje się folklor z innych regionów Polski: Rzeszowa, Przeworska, Lublina, Beskidu Śląskiego i Żywieckiego, Krakowa, Łowicza oraz tańce narodowe: Polonez, Kujawiak, Oberek, Mazur. W pierwszych latach działalności zespół prezentował obrzędy i zwyczaje (Podkoziółek, Darcie pierza, Wesele) za które otrzymywał liczne nagrody i wyróżnienia. Zespół Pieśni i Tańca „Żeńcy Wielkopolscy” działa przy Zespole Szkół Ponadpodstawowych im. Jana Kasprowicza w Nietążkowie. Opiekę nad zespołem (poza szkołą w Nietążkowie) pełni także: Centrum Kultury w Śmiglu, Starostwo Powiatowe w Kościanie oraz założone w 2004 roku Stowarzyszenie Miłośników Folkloru „Żeńcy Wielkopolscy”. Zespół jest członkiem Międzynarodowej Rady Stowarzyszeń Folklorystycznych, Festiwalu i Sztuki Ludowej CIOFF/

Prowadzona jest szeroka współpraca m.in. ze szkołami, przedszkolami, stowarzyszeniami, instytucjami samorządowymi oraz nieodpłatnie udostępnianie pomieszczeń i sprzętu nagłaśniającego na potrzeby prób, przedstawień, wszelkiego rodzaju spotkań i zebrań. Ponadto z podobną ofertą Centrum Kultury wychodzi również naprzeciw osobom i firmom z sektora prywatnego.

W czasie trwania roku szkolnego w Centrum Kultury prowadzone są różnego rodzaju zajęcia edukacyjne przez wykwalifikowanych instruktorów.

Natomiast poza rokiem szkolnym, w okresie wakacji letnich i zimowych, Centrum Kultury staje się centrum rozrywki i atrakcji dla dzieci i młodzieży.

Tab.39 Wskaźniki działalności Centrum Kultury w Gminie Śmigiel w latach 2018-2020

Wskaźniki	2018	2019	2020
Imprezy organizowane przez instytucje kultury [szt.]	61	67	36
Uczestnicy imprez organizowanych przez instytucje kultury [osoby]	12 706	12 962	3 118
Grupy artystyczne [szt.]	8	6	6
Członkowie grup artystycznych [osoba]	311	316	147
Koła/ Kluby/ Sekcje [szt.]	3	3	4
Członkowie Kół/ Klubów/ Sekcji [osoba]	50	76	71

Źródło: Raport o stanie gminy za rok 2020

Drugą ważną jednostką kultury w Gminie Śmigiel jest Biblioteka Publiczna. Podstawowym celem biblioteki jest zaspokajanie i rozwijanie potrzeb czytelniczych, oświatowych, kulturalnych i informacyjnych mieszkańców gminy.

Tab. 40 Wskaźniki działalności Biblioteki Publicznej w Gminie Śmigiel w 2020 r.

	BP Śmigiel	Filia Stare Bojanowo	Filia Chocz	Filia Nietążkowo	Razem
Liczba czytelników	1014	272	167	133	1 586
Liczba wypożyczeni:	15 853	5 474	3 042	1 777	26 146
Dorośli	9 532	3 371	1 751	1 036	15 688
Dzieci	4 830	1 635	1 092	550	8 107
Liczba pozyskanych wolumenów	30 568	11 645	9 215	7 617	59 135
Liczba pozyskanych woluminów w 2020 r.	834	258	239	119	1 450
Liczba tytułów czasopism	23	1	1	1	26
Budżet –suma wydatków rocznych	482 428,01 zł				

Źródło: Raport o stanie gminy za rok 2020

W ramach edukacji czytelniczej, medialnej i regionalnej w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Śmiglu przeprowadzono 11 warsztatów czytelniczych dla przedszkolaków w Śmiglu.

We wtorki i czwartki odbywały się popołudniowe zajęcia dla dzieci w wieku od 1 roku do 3 lat. We wtorki spotykały się dzieci z Grupy Zabawowej „Śmigielaczek” – 2 grupy, 40 dzieci, a w czwartki dzieci z Klubu Maluszka – 2 grupy, 40 dzieci.

Do marca 2020 r. odbyło się 14 spotkań. Na przełomie stycznia i lutego w każdej grupie zorganizowano Dzień Babi i Dziadka.

W okresie od kwietnia do grudnia przygotowano 27 działań online, z których skorzystało 28631 odbiorców. W październiku, listopadzie i grudniu przygotowano warsztaty czytelnicze online dla przedszkolaków. Każdego miesiąca odbywały się 2 warsztaty dla 18 grup przedszkolnych.

Filia biblioteczna w Czaczu w styczniu 2020 r. przygotowała „Poranek z ciekawą książką”, gdzie babcie czytały przedszkolakom książki. W czasie ferii odbyły się tu 2 zajęcia pn. „Podróż do krainy śniegu”. Raz w miesiącu odbywały się spotkania Grupy Zabawowej „Maluszki” – dla dzieci w wieku od 1,5 do 4 lat. Dla dzieci z grupy zabawowej zorganizowano balik karnawałowy. W filii bibliotecznej przygotowano również 2 działania online, z których skorzystało 894 odbiorców.

Filia biblioteczna w Nietążkowie w 2020 r. zorganizowała podczas ferii 2 zajęcia dla dzieci pt. „Zimowa fabryka pomysłów”. W miesiącach lipiec-wrzesień w ramach projektu „Bystrzaki” bibliotekarka prowadziła zajęcia dla dzieci w wieku od 3 do 7 lat. Łącznie odbyło się 7 spotkań, w których uczestniczyło każdorazowo 15 dzieci.

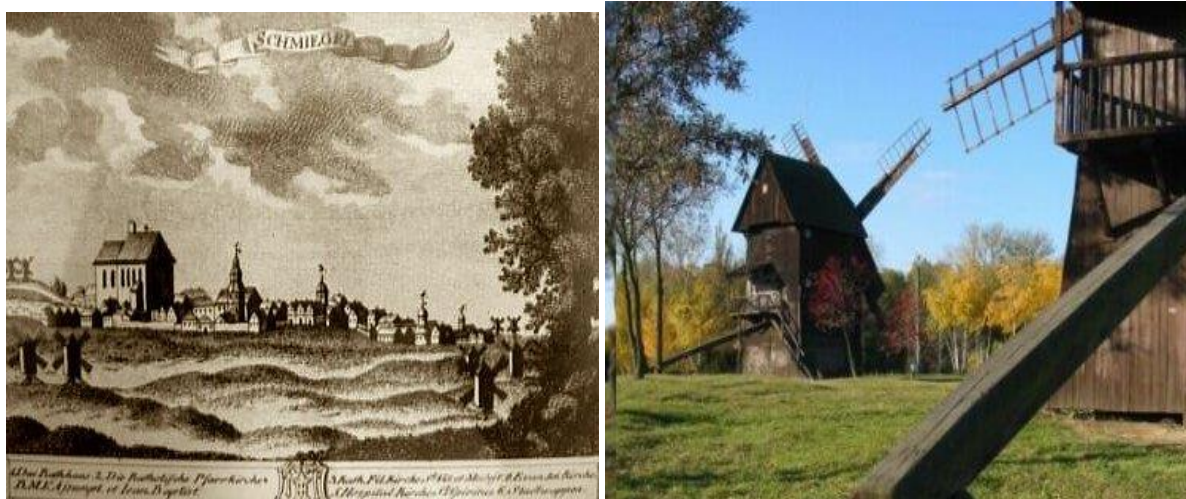
Filia biblioteczna w Starym Bojanowie w 2020 r. w czasie ferii przygotowano 2 zajęcia, w których uczestniczyło 11 dzieci. W filii działa Grupa Zabawowa „Urwiski” – wspólne spotkania rodziców i dzieci w wieku od 2 do 4 lat.

Od stycznia do marca 2020 r. zorganizowano 3 spotkania dla 15 dzieci zapisanych do grupy. W styczniu zorganizowano również balik karnawałowy dla dzieci z grupy zabawowej. Międzynarodowy Dzień Jeża to działanie online, z którego skorzystało 623 odbiorców.

Gmina Śmigiel ma bogatą tradycję historyczną, która jest podtrzymywana i kultywowana w działalności kulturalnej.

Nieodłącznym elementem śmigielskiego krajobrazu są wiatraki. Przez wieki stały dumnie na wzniesieniach okalających miasto, stanowiąc źródło utrzymania dla wielu mieszkańców śmigielskiej ziemi. Siłę Śmigla przez lata budowali przede wszystkim rzemieślnicy, z których najbardziej znani byli młynarze.

Fot. 1 Wiatraki Gminy Śmigiel

Śmigielskie koźlaki mają swoją legendę. Głosi, ona że w mieście było niegdyś 99 wiatraków i gdy kończono budowę setnego, jeden z pozostałych płonął w pożarze lub przewracał się od wiatru. Także nazwa grodu nie budzi wątpliwości co do jego młynarskich tradycji. Historycy upatrują jej związek ze śmigajem, czyli młynarzem lub też śmigami, czyli skrzydłami wiatraka. Wiatraki bezpowrotnie zaczęły znikać z pejzażu Śmigla na przełomie lat 60 i 70-tych.

Dzisiaj dwa zabytkowe koźlaki stojące na wzgórzu przy wjeździe do miasta od strony Poznania, przypominają o dawnych, śmigielskich tradycjach. Są chlubą i symbolem Śmigla. Serwacy i Pankracy, takie nadano wiatrakom imiona, na obecnym miejscu stanęły w 1980 roku.

Śmigiel był znaczącym ośrodkiem innowierców: arian i luteranów. W II poł. XVI wieku istniała w mieście duża gmina ariańska. Za ich czasów wybudowano szkołę ariańską, która cieszyła się sławą w całej Polsce. Luteranizm znalazł wyznawców wśród kupców i rzemieślników pochodzenia niemieckiego. Najbardziej znanym pastorem był Martin Adelt, autor kroniki miasta z 1741 r. Rozwojowi gospodarczemu miasta sprzyjało jego położenie przy ważnym szlaku komunikacyjnym prowadzącym z Poznania do Głogowa. Niegdyś w Śmiglu odbywało się 7 jarmarków w roku oraz cotygodniowe targi bydła.

Największy rozkwit Śmigla był związany z rozwojem rzemiosła i przypadał na lata 1580 – 1655. Od 1656 roku miasto zaczęło gospodarczo podupadać na skutek plądrowania go przez obce wojska oraz niszczycielskie pożary. Najgroźniejszy pożar miał miejsce w 1814 roku.

Śmigiel stracił możliwość rozwoju w latach 1854 – 1857, z chwilą wybudowania omijającej go linii kolejowej Poznań – Leszno – Wrocław. W roku 1900 oddano do użytku kolejkę wąskotorową, ale mimo poprawy sytuacji miasto już nigdy nie odrodziło się jako znaczący ośrodek gospodarczy.

W XVIII i XIX wieku nastąpił rozwój przestrzenny miasta na zachód i na południe. Śmigiel posiada typową, małomiasteczkową parterową architekturę. W śródmieściu występuje zabudowa kamienicowa, na ogół z wysokimi dachami krytymi ceramiczną dachówką, pochodzącą z I poł. XIX wieku. Stosunkowo dobrze zachowany XIX wieczny układ urbanistyczny miasta został wpisany do rejestru zabytków i podlega ochronie konserwatorskiej.

12. Sport, turystyka i rekreacja

Wiodącą rolę w działalności na rzecz rozwoju i upowszechniania kultury fizycznej oraz sportu w Gminie Śmigiel odgrywa Ośrodek Kultury Fizycznej i Rekreacji wraz z administrowanymi obiektami

- ❖ Stadion Miejski,
- ❖ Kompleks boisk sportowych „Orlik 2012”,
- ❖ Basen kąpielowy wraz z przyległym placem zabaw,
- ❖ Teren sportowo – rekreacyjny przy ul. Tadeusza Kościuszki z kortami tenisowymi i placem zabaw,

Ponadto na terenie miejscowości: Wonieść, Spławie, Stare Bojanowo i Czacz znajdują się boiska sportowe. Każda miejscowość na terenie Gminy Śmigiel posiada tereny sportowo – rekreacyjne.

Do podstawowych zadań Ośrodka Kultury Fizycznej i Rekreacji należą:

Utrzymanie i udostępnianie gminnych obiektów i urządzeń kultury fizycznej położonych na terenie Gminy Śmigiel; przygotowanie obiektów kultury fizycznej do imprez sportowych; organizacja imprez sportowych; zabezpieczenie właściwej eksploatacji i konserwacji urządzeń sportowo-rekreacyjnych; współpraca ze stowarzyszeniami kultury fizycznej, placówkami oświatowymi oraz innymi instytucjami w zakresie zapewnienia prawidłowej realizacji procesu wychowania fizycznego, uprawiania sportu i rekreacji ruchowej; prowadzenie działalności służącej upowszechnianiu kultury fizycznej; udzielania pomocy w administrowaniu oraz utrzymaniu obiektów klubów sportowych.

W ofercie Ośrodka Kultury Fizycznej i Rekreacji w Śmiglu w roku 2020 były następujące zajęcia oraz sekcje: sekcja biegacza i „nordic - walking”, sekcja modelarska – budowanie modeli latających i pływających, udział w zawodach i pokazach.

Ośrodek Kultury Fizycznej i Rekreacji w Śmiglu w 2020 roku był organizatorem lub współorganizatorem następujących imprez:

III Indywidualne Mistrzostwa Powiatu Kościańskiego Burmistrzów i Radnych w tenisie stołowym w Śmiglu, V Powstańcze Biegi Przełajowe w Czempiniu, XIX Podsumowanie Roku Sportowego 2019 w Śmiglu, V Powstańcze Biegi Przełajowe w Kościanie, Ferie Zimowe 2020 w Śmiglu, V Powstańcze Biegi Przełajowe w Krzywiniu, Rowerowa Przygoda w Gminie Śmigiel, Śmigielski Wirtualny Bieg i Marsz Nordic Walking.

Tab. 41 Wskaźniki działalności klubów sportowych Gminy Śmigiel w latach 2018 – 2020

Wskaźniki	2018	2019	2020
Kluby sportowe [szt.]	8	-	8
Członkowie [osoba]	564	-	411
Ćwiczący [osoba]	493	-	329
Trenerzy [osoba]	11	-	11
Instruktorzy sportowi [osoba]	14	-	7

Źródło: Raport o stanie gminy za rok 2020

Tab. 42 Wykaz klubów sportowych w Gminie Śmigiel 2020 r.

Lp.	Nazwa organizacji	Nazwa zadania	Kwota dotacji 2020 r.
1	LUKS Stare Bojanowo	Prowadzenie szkolenia sportowego w szczególności dla dzieci i młodzieży	31 000
2	K.S. Polonia Śmigiel	Tenis stołowy – szkolenie dzieci i młodzieży	45 000
3	Klub sportowy Sławie	Utworzenie drużyn młodzieżowych oraz rozwój sportu we wsi Sławie	15 000
4	KS „Pogoń” – 1929 Śmigiel	Piłka nożna – przyjaciel dzieci i młodzieży	53 000
5	UKS Grom Czacz	Piłka nożna nauczycielem dzieci i młodzieży	41 000
6	Gminna Akademia Piłkarska Czacz/Śmigiel	Piłka nożna dla wszystkich dzieci!	12 000
7	UKS Śmigiel	Siatkówka – sposób na życie	30 000
8	GLKS „Orleń” Czacz	Współzawodnictwo sportowe dzieci i młodzieży oraz dorosłych	15 000
9	KS „Wieża” Śmigiel	Popularyzacja szachów w Gminie Śmigiel oraz wychowywanie młodzieży poprzez rywalizację sportową	21 000
10	Śmigielskie Towarzystwo Cyklistów	Kolarstwo i turystyka rowerowa	9 000
11	KS „Sfinks” Rydzyna	Szkolenie dzieci i młodzieży z Gminy Śmigiel w Taekwondo Olimpijskim	1 500

Źródło: Raport o stanie gminy za rok 2020

Liczne zabytki, znakomite położenie geograficzne oraz doskonale rozwinięta infrastruktura turystyczna z rozbudowaną bazą turystyczną sprzyjają odwiedzaniu Gminy Śmigiel przez turystów.

Gmina Śmigiel może stanowić ciekawe miejsce dla osób przyjezdnych, zainteresowanych turystyką. Oferta turystyczna gminy zamieszczona jest na portalu www.smigiel.travel i www.smigiel.pl

W Gminie Śmigiel warto zobaczyć m.in.:

- 1) Wiatraki koźlaki znajdujące się w Śmiglu przy ul. Kościańskiej, stanowiące nieodłączny element śmigielskiego krajobrazu;
- 2) Śmigielską Kolejkę Wąskotorową – stacja kolejki mieści się w Śmiglu przy ul. Dworcowej a operatorem prowadzącym wyłącznie przejazdy turystyczne jest Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o.o.;
- 3) Stanowisko archeologiczne w Bruszczewie – obecnie stoją tam tylko tablice informujące o cennym znalezisku, a w poznańskim Muzeum Archeologicznym można obejrzeć eksponaty z osady; samo stanowisko znów pokryła gruba warstwa ziemi, by za kilkadziesiąt lat naukowcy mogli powrócić do badań z wykorzystaniem nowych metod i technologii;
- 4) Lapidarium żydowskie znajdujące się w Śmiglu przy ul. Skarzyńskiego, obok którego znajduje się obelisk poświęcony rozstrzelanym we wrześniu i październiku 1939 r. Śmigielanom;
- 5) Gazownię w Śmiglu zlokalizowaną przy ul. Hm. Łukomskiego wpisaną do rejestru prowadzonego przez Muzeum Techniki w Warszawie, jedyny tak zachowany zabytek w Wielkopolsce;
- 6) Wieżę wodociągową w Śmiglu
- 7) Cmentarz poewangelicki wraz z kaplicą w Śmiglu przy ul. Reymonta;
- 8) Ratusz w Śmiglu na parterze którego mieści się sala ślubów Urzędu Stanu Cywilnego;
- 9) Browar w Śmiglu znajdujący się przy ul. Leszczyńskiej;
- 10) Cmentarz poewangelicki w Robaczynie wpisany do rejestru zabytków w 1957 r.;

- 11) Dwór w Nietążkowie wraz ze zbiornikiem wodnym, gdzie obecnie mieści się Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Nietążkowie;
- 12) Pałac w Morownicy stanowiący obecnie własność prywatną;
- 13) Pałac w Czaczu będący obecnie siedzibą Zespołu Szkół w Czaczu;
- 14) Dwór w Bronikowie będący siedzibą Szkoły Podstawowej im. por. Stefana Rysmanna w Bronikowie;
- 15) Pałac w Splawiu będący własnością prywatną;
- 16) Dwór w Starym Bojanowie;
- 17) Dwór w Żegrowie w bliskiej odległości od dworu rosną dęby o wymiarach pomnikowych;
- 18) Pałac w Wonieściu gdzie obecnie zlokalizowany jest oddział Wojewódzkiego Szpitala Neuropsychiatrycznego im. Oskara Bielawskiego w Kościanie;
- 19) Gródek rycerski w Bronikowie – położona w niedużej odległości od zabudowań dworskich wyspa, na której odkryto częściowo zawalone, porośnięte roślinnością piwnice;
- 20) Dwór w Starej Przysiece Drugiej stanowiący własność prywatną;
- 21) Pałac w Parsku;
- 22) Kościół parafialny p.w. Najświętszej Marii Panny Wniebowziętej w Śmiglu;
- 23) Kościół p.w. św. Wita w Śmiglu oraz cmentarz katolicki;
- 24) Kościół parafialny p.w. św. Stanisława Kostki w Śmiglu;
- 25) Kościół parafialny p.w. św. Bartłomieja w Starym Bojanowie;
- 26) Kościół filialny p.w. św. Teresy w Starym Bojanowie;
- 27) Kościół parafialny p.w. św. Michała Archanioła w Czaczu;
- 28) Kościół parafialny p.w. św. Wawrzyńca w Wonieściu;
- 29) Kościół parafialny p.w. Wszystkich Świętych w Starym Białczu;
- 30) Kościół parafialny p.w. św. Franciszka z Asyżu w Bronikowie;
- 31) Pamiątkowy głąz w Parku generałowej Barbary Chłapowskiej-Dąbrowskiej.

Planując zwiedzanie Gminy Śmigiel można skorzystać z proponowanych tras turystycznych i tras rowerowych takich jak:

- 1) Kościoły i Pałace: Śmigiel,
- 2) Szlakiem innowierców: Śmigiel – Robaczyn – Stare Bojanowo,
- 3) Zwiedzamy Śmigiel,
- 4) Trasa rowerowa - pętla wschodnia,
- 5) Trasa rowerowa - pętla zachodnia

W ewidencji obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie prowadzonej przez Urząd Miejski Śmigla są wpisane następujące obiekty:

- 1) Gospodarstwo Agroturystyczne „Ostoja” – Bronikowo
- 2) Gospodarstwo Agroturystyczne „Dworek pod Dębem” – Nietążkowo
- 3) Agroturystyka „Wonieść”
- 4) Agroturystyka Nowy Białcz
- 5) Restauracja „Poemat” – Śmigiel
- 6) Wichrowe Wzgórze Roman Nijaki – Wydorowo
- 7) Noclegi u Marty – Śmigiel

Na terenie kilku miejscowości Gminy Śmigiel funkcjonują geoskrytki w ramach międzynarodowej „zabawy”, która zwana jest Geocaching. W Czaczyku jest 5 skrytek, w Bronikowie 3, w Bruszczewie 2, a w Splawiu 12 sztuk. W Śmiglu, w ramach Wielkopolskich Questów, można wziąć udział w queście „Śmigiel ścieżkami XIXwiecznego miasta”.

Dodatkowo na terenie Gminy Śmigiel powstały nowe ścieżki questowe "Quest wzdłuż Kolejki Wąskotorowej", „Gwarowa opowieść o Czaczyku”, „Krowim szlakiem”, „Karby Bronikowa”.

Gmina Śmigiel w swoim zasobie nieruchomości posiada także tereny, na których zlokalizowana jest Śmigielska Kolej Wąskotorowa – torowisko, budynki i budowle oraz tabor kolejowy. W 2020 roku Gmina Śmigiel przeprowadziła remont torowiska na trasie Stare Bojanowo Wąskotorowe – Śmigiel naprawa/remont mostu w Starym Bojanowie. Całkowite koszty wszystkich robót remontowych wyniosły ok. 97 tys. zł. Dokonano przeglądu budowlanego rocznego budynków na ŚKW oraz przeglądu stanu technicznego i czyszczenia przewodów kominowych.

Dokonano także przeglądu torowiska ŚKW na odcinku Nowa Wieś Kościańska-Stare Bojanowo, badania technicznego rozjazdów, przeglądów obiektów inżynierskich oraz skrzyżowań linii kolejowych z drogami publicznymi na eksploatowanym odcinku. Wymieniono 15 sztuk podkładów w Robaczynie oraz podbito 50 metrów torowiska Nietążkowo-Robaczyn. Wykonywano prace i zabiegi porządkowe na terenach ŚKW oraz prace konserwacyjne torowiska na odcinku Żegrówko-Śmigiel-Stare Bojanowo.

Z innych atrakcji Gminy Śmigiel należy wymienić także:

- ❖ Przemęcki Park Krajobrazowy
- ❖ Obszar Chronionego Krajobrazu „Kompleks Leśny Śmigiel – Święciechowa”,
- ❖ Obszar Chronionego Krajobrazu „Krzywińsko – Osiecki” wraz z zadrzewieniem gen. D. Chłapowskiego i kompleksem leśnym „Osieczna – Góra”,
- ❖ Obszar specjalnej ochrony ptaków – Zbiornik Wonieść [kod obszaru PLB 300005],

Na terenie Śmigla działa Szkolne Schronisko Młodzieżowe. Jest to obiekt całoroczny. Do dyspozycji gości jest łącznie 12 pokoi w których łącznie są 42 miejsca noclegowe. Dodatkowo obiekt posiada kuchnię, natryski, toalety i świetlicę. Schronisko oferuje również pomoc w organizacji wycieczek pieszych rowerowych oraz autokarowych po okolicach Gminy Śmigiel. Schronisko może też zorganizować zajęcia sportowo – rekreacyjne oraz ognisko

13. PARTYCYPACJA LOKALNA ORAZ POTENCJAŁ

W Gminie Śmigiel dużą wagę władze lokalne przywiązują do współpracy z organizacjami pozarządowymi. Gmina posiada opracowany „Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Na potencjał Gminy Śmigiel składa się wiele czynników, które zostały przedstawione w ocenie stanu faktycznego gminy w punktach od 1-12. Duży, a czasami zasadniczy wpływ na potencjał tego obszaru mają dochody budżetowe, a szczególnie ich struktura, którą w okresie 2018-2020 przedstawia Tab. 43

Tab.43 Struktura dochodów Gminy Śmigiel na 1 mieszkańca z okresu 2018-2020 (PLN)

J.S.T./ Rok	Ogółem			Dochody własne			Udział z PIT			Udział z CIT			Na podst. Innych		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Śmigiel	4662,3	5166,9	5262,6	2134,3	2282,5	2313,8	666,0	784,1	742,7	12,3	10,5	11,8	553,7	563,2	634,2

Z przytoczonej tabeli widać, że dochody ogółem Gminy Śmigiel w przeliczeniu na 1 mieszkańca systematycznie rosły, w tym także dochody własne oraz udziały z PIT i CIT.

Tab.44 Wykonanie dochodów wg głównych działów Gminy Śmigiel w roku 2020

Dział	Rozdział	Treść	Wartość	Wykonanie	%
010		Rolnictwo i łowiectwo	1 646 892,86	1 646 892,86	100,00%
	1042	Wyłączenie z produkcji gruntów rolnych	125 000,00	125 000,00	100,00%
	1095	Pozostała działalność	1 521 892,86	1 521 892,86	100,00%
020		Leśnictwo	12 000,00	10 774,99	89,79%
	2001	Gospodarka leśna	12 000,00	10 774,99	89,79%
600		Transport i łączność	101 965,00	102 165,37	100,20%
	60001	Krajowe pasażerskie przewozy kolejowe	1 850,00	1 850,92	100,05%
	60016	Drogi publiczne gminne	100 115,00	100 314,45	100,20%
700		Gospodarka mieszkaniowa	2 843 539,38	2 558 371,56	89,97%
	70005	Gospodarka gruntami i nieruchomościami	2 843 539,38	2 558 371,56	89,97%
700		Działalność usługowa	20 000,00	20 000,00	100,00%
	71035	Cmentarze	20 000,00	20 000,00	100,00%
750		Administracja publiczna	194 567,00	187 758,41	96,50%
	75011	Urzędy wojewódzkie	152 997,00	152 705,16	99,81%
	75023	Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	7 126,00	6 918,24	97,08%
	75056	Spis powszechny i inne	33 824,00	27 324,00	80,78%
	75095	Pozostała działalność	620,00	811,01	130,81%
751		Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	156 574,00	155 168,99	99,10%
	75101	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa	3 516,00	3 516,00	100,00%
	75107	Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej	145 860,00	145 859,99	100,00%
	75109	Wybory do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz referenda gminne, powiatowe i wojewódzkie	7198	5793	80,48%
756		Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	33 999 311,16	35 288 855,94	103,79%
	75601	Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych	13 475,00	10 215,53	75,81%

	75615	Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od czynności cywilnoprawnych, podatków i opłat lokalnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	5 795 600,00	6 386 737,08	110,20%
	75616	Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od spadków i darowizn, podatku od czynności cywilno-prawnych oraz podatków i opłat lokalnych od osób fizycznych	6 190 270,00	6 258 274,43	101,10%
	75618	Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw	9 450 003,50	9 439 136,07	99,89%
	75621	Udziały gmin w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	12 549 962,66	13 194 492,83	105,14%
758		Różne rozliczenia	17 254 730,96	17 966 974,38	104,13%
	75801	Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego	14 266 661,00	14 266 661,00	100,00%
	75807	Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin	1 424 379,00	1 424 379,00	100,00%
	75814	Różne rozliczenia finansowe	437 961,96	412 873,38	94,27%
	75816	Wpływy do rozliczenia	500 000,00	1 237 332,00	247,47%
	75831	Część równoważąca subwencji ogólnej dla gmin	625 729,00	625 729,00	100,00%
801		Oświata i wychowanie	2 043 530,35	1 857 967,73	90,92%
	80101	Szkoły podstawowe	233 363,50	191 616,63	82,11%
	80103	Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	141 771,00	113 729,76	80,22%
	80104	Przedszkola	1 046 269,00	1 019 120,84	97,41%
	80148	Stołówki szkolne i przedszkolne	440 740,00	354 776,48	80,50%
	80153	Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych	181 386,85	178 724,02	98,53%
852		Pomoc społeczna	844 683,53	805 522,35	95,36%
	85203	Ośrodki wsparcia	300	0	0,00%
	85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	23 000,00	22 275,74	96,85%

	85214	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	107 370,00	103 702,49	96,58%
	85215	Dodatki mieszkaniowe	750	404,65	53,95%
	85216	Zasiłki stałe	279 130,00	275 051,51	98,54%
	85219	Ośrodki pomocy społecznej	105 455,00	104 296,20	98,90%
	85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	167 000,00	171 272,70	102,56%
	85230	Pomoc w zakresie dożywiania	122 758,00	122 758,00	100,00%
	85295	Pozostała działalność	38 920,53	5761,06	14,80%
854		Edukacyjna opieka wychowawcza	95 913,00	85 870,03	89,53%
	85415	Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	57 690,00	46 494,80	80,59%
	85417	Szkolne schroniska młodzieżowe	38 223,00	39 375,23	103,01%
855		Rodzina	31 251494,26	30 918 744,00	98,94%
	85501	Świadczenie wychowawcze	21 078 990,00	20 974 857,07	99,51%
	85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	9 308 594,00	9 124 921,27	98,03%
	85503	Karta Dużej Rodziny	800,00	539,12	67,39%
	85504	Wspieranie rodziny	750 610,26	716 092,01	95,40%
	85508	Rodziny zastępcze	1 500,00	0,00	0,00%
	85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	111 000,00	102 334,53	92,19%
900		Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	67 130,00	54 018,13	80,47%
	90001	Gospodarka ściekowa i ochrona wód	1 400,00	1 140,86	81,49%
	90013	Oczyszczanie miast i wsi	5 730,00	26 706,90	466,09%
	90015	Oświetlenie ulic, placów i dróg	0,00	57,61	-
	90019	Wpływy i wydatki związane z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska	60 000,00	26 112,76	43,52%

921		Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	24 800,00	24 883,90	100,34%
	92120	Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	6 800,00	6 883,90	101,23%
	92195	Pozostała działalność	18 000,00	18 000,00	100,00%
926		Kultura fizyczna	358 231,00	354 255,65	98,89%
	92601	Obiekty sportowe	49 992,00	49 992,00	100,00%
	92605	Zadania w zakresie kultury fizycznej	301 199,00	303 523,65	100,77%
	92695	Pozostała działalność	7 040,00	740,00	10,51%
RAZEM:			90 915 362,50	92 038 224,29	101,24%

Źródło: Raport o stanie gminy za rok 2020

Tab.45 Wykonanie wydatków wg głównych działów Gminy Śmigiel w roku 2020

Dział	Rozdział	Treść	Wartość	Wykonanie	%
10		Rolnictwo i łowiectwo	2 040 762,86	2 040 472,96	99,99%
	1008	Melioracje wodne	57 500,66	57 460,00	99,93%
	1010	Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi	431 049,34	431 046,34	100,00%
	1030	Izby rolnicze	34 000,00	33 753,76	99,28%
	1095	Pozostała działalność	1 518 212,86	1 518 212,86	100,00%
20		Leśnictwo	3 000,00	2 480,96	82,70%
	2001	Gospodarka leśna	3 000,00	2 480,96	82,70%
400		Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	1 248 900,00	1 241 298,09	99,39%
	40002	Dostarczanie wody	1 248 900,00	1 241 298,09	99,39%
600		Transport i łączność	3 735 236,57	3 621 941,65	96,97%
	60001	Krajowe pasażerskie przewozy kolejowe	274 442,00	273 994,09	99,84%
	60014	Drogi publiczne powiatowe	40 000,00	40 000,00	100,00%
	60016	Drogi publiczne gminne	3 420 794,57	3 307 947,56	96,70%
630		Turystyka	1 500,00	1 500,00	100,00%
	63003	Zadania w zakresie upowszechniania turystyki	1 500,00	1 500,00	100,00%
700		Gospodarka mieszkaniowa	2 497 878,00	2 350 406,04	94,10%
	70005	Gospodarka gruntami i nieruchomościami	2 497 878,00	2 350 406,04	94,10%
710		Działalność usługowa	175 964,00	153 780,46	87,39%
	71004	Plany zagospodarowania przestrzennego	131 464,00	113 140,54	86,06%
	71012	Zadania z zakresu geodezji i kartografii	44 500,00	40 639,92	91,33%
750		Administracja publiczna	6 484 713,83	5 923 615,66	91,35%
	75011	Urzędy wojewódzkie	152 997,00	152 689,66	99,80%
	75022	Rady gmin (miast i miast na prawach powiatu)	251 700,00	246 478,17	97,93%
	75023	Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	5 333 626,33	4 884 435,58	91,58%
	75056	Spis powszechny i inne	33 824,00	27 324,00	80,78%

	75075	Promocja jednostek samorządu terytorialnego	101 416,50	91 830,45	90,55%
	75095	Pozostała działalność	611 150,00	520 857,80	85,23%
751		Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	156 574,00	155 168,99	99,10%
	75101	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa	3 516,00	3 516,00	100,00%
	75108	Wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej	145 860,00	145 859,99	100,00%
	75109	Wybory do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz referenda gminne, powiatowe i wojewódzkie	7198	5793	80,48%
754		Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	786 200,00	731 588,55	93,05%
	75405	Komendy powiatowe Policji	5 000,00	3 721,59	74,43%
	75411	Komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej	15 000,00	15 000,00	100,00%
	75412	Ochotnicze straże pożarne	485 900,00	484 788,26	99,77%
	75421	Zarządzanie kryzysowe	255 000,00	211 419,6	82,91%
	75495	Pozostała działalność	25 300,00	16 659,10	65,85%
757		Obsługa długu publicznego	555 000,00	397 608,49	71,64%
	75702	Obsługa papierów wartościowych, kredytów i pożyczek oraz innych zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego zaliczanych do tytułu dłużnego – kredyty i pożyczki	555 000,00	397 608,49	71,64%
758		Różne rozliczenia	161 320,00	-	0,00%
	75818	Rezerwy ogólne i celowe	161 320,00	-	0,00%
801		Oświata i wychowanie	32 632 659,52	31 980 928,62	98,00%
	80101	Szkoły podstawowe	19 373 617,62	19 030 117,64	98,23%
	80103	Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	694 060,00	680 123,16	97,99%
	80104	Przedszkola	8 343 062,05	8 285 869,65	99,31%
	80113	Dowożenie uczniów do szkół	897 115,00	849 440,39	94,69%
	80146	Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli	126 466,00	69 520,56	54,97%
	80148	Stołówki szkolne i przedszkolne	1 958 888,00	1 920 150,56	98,02%

	80149	Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego	235 386,00	232 337,16	98,70%
	80150	Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych	666 757,00	579 069,71	86,85%
	80153	Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych	181 386,85	178 724,02	98,53%
851		Ochrona zdrowia	458 844,67	268 203,81	58,45%
	85111	Szpitala ogólne	25 000,00	25 000,00	100,00%
	85153	Zwalczanie narkomanii	10 000,00	9 988,00	99,88%
	85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	411 844,67	221 215,81	53,71%
	85195	Pozostała działalność	12 000,00	12 000,00	100,00%
852		Pomoc społeczna	4 273 648,53	3 932 902,90	92,03%
	85202	Domy pomocy społecznej	358 200,00	351 619,73	98,16%
	85203	Ośrodki wsparcia	38 080,00	27 511,65	72,25%
	85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	6 420,00	3 753,36	58,46%
	85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	25 000,00	23 460,96	93,84%
	85214	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	314 040,00	288 857,98	91,98%
	85215	Dodatki mieszkaniowe	796 750,00	752 967,87	94,50%
	85216	Zasiłki stałe	297 130,00	289 347,73	97,38%
	85219	Ośrodki pomocy społecznej	1 878 250,00	1 749 469,28	93,14%
	85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	203 700,00	190 197,78	93,37%
	85230	Pomoc w zakresie dożywiania	234 258,00	201 560,35	86,04%
	85295	Pozostała działalność	121 820,53	54 156,21	44,46%
853		Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	46 280,00	35 548,20	76,81%

	85311	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	22 780,00	22 780,00	100,00%
	85395	Pozostała działalność	23 500,00	12 768,20	54,33%
854		Edukacyjna opieka wychowawcza	1 095 932,95	1 048 130,06	95,64%
	85401	Świetlice szkolne	773 095,00	764 320,00	98,86%
	85404	Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka	10 433,95	0,00	0,00%
	85415	Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	71 890,00	57 896,00	80,53%
	85417	Szkolne schroniska młodzieżowe	236 500,00	225 514,06	95,35%
	85446	Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli	4014	400	9,97%
855		Rodzina	31 457 405,26	31 120 368,41	98,93%
	85501	Świadczenie wychowawcze	21 078 890,00	20 974 857,07	99,51%
	85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	9 248 494,00	9 077 612,43	98,15%
	85503	Karta Dużej Rodziny	800,00	537,16	67,15%
	85504	Wspieranie rodziny	838 841,26	796 827,72	94,99%
	85505	Tworzenie i funkcjonowanie żłobków	72 000,00	63 600,00	88,33%
	85508	Rodziny zastępcze	108 380,00	104 599,50	96,51%
	85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4. 04. 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	110 000,00	102 334,53	93,03%
900		Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3 195 001,07	2 614 288,80	81,82%
	90001	Gospodarka ściekowa i ochrona wód	50 300,00	50 186,70	99,77%
	90003	Oczyszczanie miast i wsi	720 600,00	709 843,69	98,51%
	90004	Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	527 187,75	523 501,34	99,30%
	90005	Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	86 700,00	86 699,20	100,00%
	90013	Schroniska dla zwierząt	27 410,00	24 916,30	90,90%
	90015	Oświetlenie ulic, placów i dróg	1 599 013,32	1 036 905,05	64,85%

	90019	Wpływy i wydatki związane z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska	73 200,00	72 947,72	99,66%
	90026	Pozostałe działania związane z gospodarką odpadami	49 650,00	49 643,22	99,99%
	90095	Pozostała działalność	60 940,00	59 645,58	97,88%
921		Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2 395 202,56	2 342 805,72	97,81%
	92105	Pozostałe zadania w zakresie kultury	11 000,00	10 700,00	97,27%
	92109	Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	1 701 752,70	1 653 465,22	97,16%
	92116	Biblioteki	468 000,00	468 000,00	100,00%
	92120	Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	163 965,00	160 618,19	97,96%
	92195	Pozostała działalność	50 484,86	50 022,31	99,08%
926		Kultura fizyczna	1 420 984,68	1 261 554,94	88,78%
	92605	Zadania w zakresie kultury fizycznej	1 321 764,68	1 175 805,79	88,96%
	92695	Pozostała działalność	99 220,00	85 749,15	86,42%
RAZEM:			94 008,50	823 91 224 593,31	96,21%

Źródło: Raport o stanie gminy za rok 2020

Wykaz projektów realizowanych w Gminie Śmigiel w roku 2020:

- 1).Przebudowa ulicy Mierosławskiego w Śmiglu – „Realizacja 2019/2020 – Wartość całej inwestycji opiewa na 615 347,96 zł. Na przedmiotową inwestycję gmina otrzymała wsparcie z Funduszu Dróg Samorządowych w wysokości 252 342 zł. Wkład własny gminy wyniósł 363 005,96 zł.
- 2) Gimnastyka korekcyjna – „wydatki: 1.560,00 zł. – dotacja z Ministerstwa Sportu i Turystyki: 740,00 zł.
- 3) Zdalna szkoła + – Zakup laptopów, routerów i kart abonamentowych na potrzeby nauki zdalnej: – Wartość projektu: 91.332,42 zł- 100% dofinansowane ze środków UE w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020
- 4) Zdalna szkoła – Zakup laptopów na potrzeby nauki zdalnej: – Wartość projektu: 79.800,00 zł. – 100% dofinansowane ze środków UE w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020
- 5) Remont pomieszczeń sanitariatów klubu sportowego Grom Czacz – wydatki całkowite: 99.984,62 zł. – dotacja 49.992,00 zł- Dofinansowanie ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego w ramach Programu Szatnia na Medal.
- 6) Renowacja grobu rozstrzelanych w 1939 r. w Śmiglu – Wydatki całkowite: 59.716,50 zł – Dofinansowanie ze środków Wojewody Wielkopolskiego 20.000,00 zł – Dofinansowanie ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego 18.000,00 zł
- 7) Montaż platformy przy schodowej w Urzędzie Miejskim Śmigla. – Wydatki całkowite: 61.876,88 zł. – Dofinansowanie ze środków PFRON 21.487,55 zł.

- 8) Zakup wyposażenia kuchennego dla Sołectwa Nietążkowo – Wydatki całkowite: 7.501,76 zł. – Dofinansowanie ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego w ramach programu Wielkopolska Odnowa Wsi 3680,00 zł.
- 9) Przebudowa przedszkola samorządowego w Śmiglu – Wartość projektu: 6.515.463,77 zł. – Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych dofinansowanie ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID -19: 500.000,00 zł.
- 10) Umiem pływać – wkład własny gminy do projektu: 4.385,00 zł.
- 11) Szkolny Klub Sportowy – wkład własny gminy do projektu: 2.000,00 zł.
- 12) Przebudowa drogi gminnej nr 590026P Poladowo-Morownica – realizacja 2020/2021 – Wydatki w roku 2020: 0,00 – Planowane wydatki w roku 2021 2.827.310,00 – Planowane refundacja: 1.797.744,00
- 13) Budowa budynku szatni sportowej wraz z częścią magazynową i rekreacyjną dla OSP Wonieść – Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych – 300.000,00 zł – realizacja w 2021 r.
- 14) Rewitalizacja pomieszczeń i otoczenia Centrum Kultury w Śmiglu – Wartość umowy na „Rewitalizację pomieszczeń i otoczenia Centrum Kultury w Śmiglu – prace adaptacyjno-wykończeniowe w Domu Kultury – utwardzenie terenów wokół i wykonanie terenów zielonych” opiewa na kwotę 336 014,87 zł brutto. – Cała rewitalizacja pomieszczeń i otoczenia centrum obejmuje także remont budynku prowadzony w 2018 i 2019 roku. Wówczas na prace adaptacyjno wykończeniowe, w tym modernizację biblioteki i pracowni wydatkowano 2 618 361,84 zł. – Refundacja kosztów dotacji z WRPO na lata 2014- 2020. Wydatki rzeczywiste objęte wnioskiem 1 780 698,64 zł. Wartość dofinansowania zaplanowana jest do kwoty 1 347 422,47 zł.

ANKIETA – „Stan istniejący oraz perspektywy rozwoju Gminy Śmigiel”

Szanowni Państwo,

Zwracamy się z prośbą o wypełnienie ankiety w celu przygotowania Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032. Bardzo prosimy Państwa o zastanowienie się i odpowiedzi na poniższe pytania. Wyniki ankietyzacji będą wykorzystane w procesie tworzenia ostatecznego kształtu opracowania. Zależy nam, aby każdy mieszkaniec skorzystał z szansy i okazji wypowiedzenia się w tak ważnych zagadnieniach, jakimi są kierunki rozwoju i przedsięwzięcia realizowane na terenie Gminy, służące całej społeczności. Chcielibyśmy, aby dokumenty planistyczne, tj.: Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel był naszym wspólnym dziełem, w którym każdy mieszkaniec ma swój udział i w którym odnajduje swoje potrzeby, a założone cele systematycznie i skutecznie realizowane w perspektywie najbliższych lat.

Wypełnioną ankietę prosimy składać w Biurze Obsługi Mieszkańców Urzędu Miejskiego w Śmiglu lub przesłać pod adresem email: mszulc@smigiel.pl w terminie do 18 marca 2022 r.

1. Proszę ocenić warunki życia / działalności w Gminie Śmigiel oraz możliwości jej rozwoju – proszę o zaznaczenie właściwej odpowiedzi (symbolem „x”):

Jakość, warunki życia / ocena	Bardzo dobre	Dobre	Średnie/ przeciętne	Złe	Bardzo złe
warunki dla rozwoju przedsiębiorczości	☐	☐	☐	☐	☐
dostęp do instytucji, placówek usługowych	☐	☐	☐	☐	☐
dostęp do infrastruktury sportu i rekreacji oraz form spędzania wolnego czasu	☐	☐	☐	☐	☐
dostęp do infrastruktury kultury i rozrywki	☐	☐	☐	☐	☐
poziom oferty i wydarzeń kulturalnych	☐	☐	☐	☐	☐
stan środowiska naturalnego	☐	☐	☐	☐	☐
walory krajobrazowe	☐	☐	☐	☐	☐
Zagospodarowanie przestrzeni publicznych (w tym: place, skwery, rynki, miejsca spotkań)	☐	☐	☐	☐	☐
stan i jakość dróg	☐	☐	☐	☐	☐
dostęp do infrastruktury komunalnej (wodociąg)	☐	☐	☐	☐	☐
dostęp do infrastruktury komunalnej (kanalizacja)	☐	☐	☐	☐	☐
dostępność transportu publicznego	☐	☐	☐	☐	☐
bezpieczeństwo publiczne	☐	☐	☐	☐	☐
poziom wykształcenia mieszkańców	☐	☐	☐	☐	☐
rynek pracy (możliwość zatrudnienia)	☐	☐	☐	☐	☐
dostępność i jakość opieki społecznej	☐	☐	☐	☐	☐
dostępność i jakość opieki zdrowotnej	☐	☐	☐	☐	☐
dostępność i jakość edukacji przedszkolnej	☐	☐	☐	☐	☐
dostępność i jakość szkolnictwa na poziomie podstawowym	☐	☐	☐	☐	☐
usługi turystyczne	☐	☐	☐	☐	☐
dostępność do bazy gastronomicznej i noclegowej	☐	☐	☐	☐	☐
dostęp do Internetu	☐	☐	☐	☐	☐
dostęp do usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną (przez Internet)	☐	☐	☐	☐	☐
dostępność terenów przeznaczonych pod inwestycje	☐	☐	☐	☐	☐
aktywność środowisk lokalnych	☐	☐	☐	☐	☐
Rolnictwo	☐	☐	☐	☐	☐
atrakcyjność gminy wśród turystów	☐	☐	☐	☐	☐
jakość rządzenia (uzyskane środki na rozwój, konsultacje społeczne itp.) oraz funkcjonowanie administracji publicznej w gminie	☐	☐	☐	☐	☐
inne (jakie?)	☐	☐	☐	☐	☐

2. **Proszę ocenić, jakie główne problemy społeczne występują na terenie gminy – proszę o zaznaczenie właściwej odpowiedzi (symbolem „x”):**

Wyszczególnienie	Wysokie zagrożenie problemem	Srednie zagrożenie problemem	Niskie zagrożenie problemem	Brak problemu
Przestępczość				
przestępczość młodocianych				
Bezrobocie				
Bieda				
przemoc w rodzinie				
Alkoholizm				
Narkomania				
inne, jakie?.....				

3. **Proszę o wybranie maksymalnie 5 priorytetów, które mają lub mogłyby mieć największy wpływ na rozwój Gminy Śmigiel oraz rozwiązanie istniejących problemów i barier rozwoju:**

Priorytety	Proszę o zaznaczenie maksymalnie 5 odpowiedzi (symbolem „x”)
udogodnienia dla przedsiębiorców (w tym: ulgi, przygotowane tereny pod inwestycje)	
budowa i modernizacja obiektów sportu i rekreacji	
budowa i modernizacja obiektów kultury i rozrywki	
rozwój turystyki, w tym infrastruktury oraz bazy noclegowej i gastronomicznej	
rozwój systemu segregacji odpadów	
promocja i wsparcie wykorzystania odnawialnych źródeł energii	
budowa nowych i modernizacja istniejących dróg oraz ciągów pieszo-rowerowych	
rozwój infrastruktury technicznej (w tym: sieci wodociągowej i kanalizacyjnej)	
rozwój transportu publicznego	
poprawa estetyki i zagospodarowanie przestrzeni publicznych (w tym budowa rynku, placów, skwerów, miejsc spotkań)	
stworzenie ośrodka usług społeczno-kulturalnych	
zwiększenie dostępności do programów mających na celu zmniejszenie bezrobocia i patologii społecznych	
poprawa dostępu do opieki zdrowotnej	
poprawa dostępu do świadczeń w zakresie opieki społecznej	
modernizacja i doposażenie przedszkoli oraz szkół	
Promocja gminy, w tym: promocja turystyczna	
rozwój si internetowej (w tym: szerokopasmowej)	
rozwój usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną (przez Internet)	
wspieranie działań i organizacja wydarzeń kulturalnych, artystycznych, sportowych, organizacji pozarządowych	
monitoring gminy	
sprawny urząd i samorząd gminny	
rozwój rolnictwa, w tym nowoczesnych gospodarstw rolnych i przemysłu przetwórczego	
inne (jakie?).....	

4. **Proszę wymienić 3 najważniejsze inwestycje / przedsięwzięcia, które Pani/Pana zdaniem powinny być priorytetowo realizowane na terenie gminy. Prosimy o precyzyjne określenie nazwy zadania, zakres realizowanego zadania i lokalizację.**

Nazwa zadania	Zakres realizowanego zadania	Lokalizacja

Przykład prawidłowo wypełnionej tablicy: Nazwa zadania: Przebudowa drogi

Zakres realizowanego zadania: nowa nawierzchnia asfaltowa, ścieżka rowerowa; Lokalizacja: miejscowość ....., obszar ...

5. **Proszę wymienić 3 obiekty (m.in. budynki) / obszary, a terenie gminy, które Pani/Pana zdaniem w pierwszej kolejności wymagają odnowienia, modernizacji, nadania nowych funkcji:**

Nazwa obiektu lub obszaru / terenu	Lokalizacja

6. Kluczowy element, z którego Gmina Śmigiel może być dumna (proszę wymienić maksymalnie 3):

--

7. Proszę ocenić poniższe stwierdzenia dotyczące Gminy Śmigiel – proszę o zaznaczenie właściwej odpowiedzi (symbolem „x”):

Działanie / ocena	Bardzo wysoka	wysoka	Średnia/ przeciętna	Niska	Bardzo niska
Atrakcyjna jako miejsce zamieszkania	☐	☐	☐	☐	☐
Atrakcyjna jako miejsce do pracy	☐	☐	☐	☐	☐
Atrakcyjna jako miejsce do wypoczynku	☐	☐	☐	☐	☐
Atrakcyjniejsza niż sąsiednie gminy	☐	☐	☐	☐	☐
Położona w atrakcyjnym miejscu	☐	☐	☐	☐	☐
To gmina, w której można czuć się bezpiecznie	☐	☐	☐	☐	☐
To gmina, z którą jestem silnie związany/a	☐	☐	☐	☐	☐

8. Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź z czym chciał(a)by Pani/Pan aby utożsamiano Gminę Śmigiel w roku 2032?

- z gminą atrakcyjną dla turystów,
 z gminą zapewniającą dostęp do wysokiej jakości usług społecznych,
 z gminą przedsiębiorczą, atrakcyjną dla inwestorów i tworzącą nowe miejsca pracy,
 z gminą ekologiczną dbającą o środowisko naturalne i estetykę otoczenia,
 z czymś innym: (czym?):

9. Inne wnioski i propozycje do Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel:

.....
 .....
 .....
 .....

METRYCZKA (proszę wstawić symbol „x” lub uzupełnić dane)

Aby przybliżyć obraz respondentów, prosimy o odpowiedzieć na poniższe pytania:

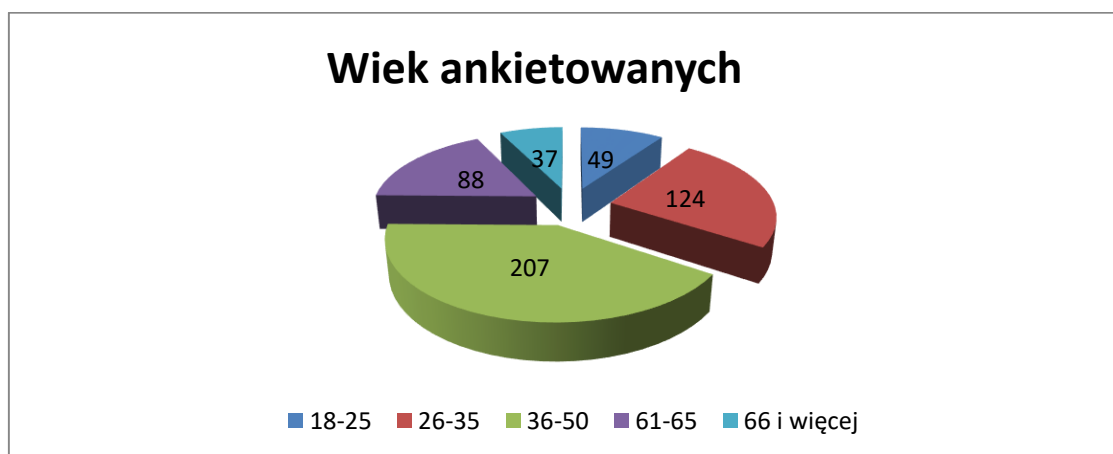
- Pani/Pana wiek? (proszę zaznaczyć znakiem „x” właściwy przedział):
 18 – 25   26 – 35   36 – 50   51 – 65   66 i więcej
- Pani/Pana płeć? (zaznacz znakiem „x” właściwą):   Kobieta   Mężczyzna
- Pani/Pana wykształcenie? (proszę zaznaczyć znakiem „x” właściwą odpowiedź)
 Podstawowe   Zawodowe   Średnie   Wyższe
- Pani/Pana aktywność zawodowa? (proszę zaznaczyć znakiem „x” właściwą odpowiedź)
 Własna działalność gospodarcza   Praca u pracodawcy sektora prywatnego
 Uczę się /studiuję   Praca w sektorze publicznym
 Bezrobotny   Praca w organizacji pozarządowej
 Emeryt/rencista   Rolnik
- Mieszkam w Gminie Śmigiel, w miejscowości..... (proszę zaznaczyć znakiem „x” właściwą odpowiedź):
 Od urodzenia   Od roku.....   nie dotyczy
- Pracuję / prowadzę działalność gospodarczą na terenie Gminy Śmigiel (proszę zaznaczyć znakiem „x” właściwą odpowiedź):
 tak   nie

15. WYNIKI SONDAŻOWYCH, SPOŁECZNYCH BADAŃ ANKIETOWYCH "STAN ISTNIEJĄCY ORAZ PERSPEKTYWY ROZWOJU GMINY ŚMIGIEL 2023-2032

Badania przeprowadzono w Mieście i Gminie Śmigiel w okresie od 4 do 18 marca 2022 roku, za pomocą ankiety zamieszczonej w profesjonalnym serwisie, oferującym narzędzia badania opinii społecznej. Odnośnik (link) do ankiety umieszczony był na stronie internetowej Gminy Śmigiel z adnotacją informującą, że skierowana jest do mieszkańców Gminy Śmigiel. Ponadto ankieta dostępna była w wersji papierowej dla mieszkańców Urzędu Miejskiego Śmigla oraz jego pracowników. Przekazana, została także poprzez uczniów w szkołach, rodzicom z terenu gminy, jak również poprzez sołtysów mieszkańcom poszczególnych miejscowości.

Charakterystyka grupy badawczej

Jednym z elementów kwestionariusza ankiety było metryczka, w której badani zostali poproszeni o wskazanie swojego wieku, płci, wykształcenia oraz aktywności zawodowej, miejsca zamieszkania oraz prowadzenia lub nie działalności gospodarczej na terenie gminy. Dzięki temu można opisać grupę badawczą.

W badaniu wzięło udział 505 osób, wśród których największą grupę badawczą stanowiły osoby w przedziale wiekowym 36-50, kolejna to osoby z przedziału wiekowego 26-35 oraz osoby 61-65. W grupie badawczej przeważały kobiety w ilości 319 (63,2%), natomiast mężczyzn było nieco mniej 186 (36,8%).

Biorąc pod uwagę wykształcenie, największy odsetek badanych 43% (217) - deklaruje ukończenie szkoły średniej. 29,7% (150) wskazań dotyczyło wyższego wykształcenia, 24,3% (123) zawodowego, blisko 3% (15) podstawowego wykształcenia. Kolejnym kryterium podziału grupy badawczej była aktywność zawodowa. Odpowiedzi mieszkańców kształtują się następująco:

Własna działalność gospodarcza – 13,3% (67),

Uczę się / studiuje – 3,6% (18)

Bezrobotny – 6,7% (34)

Emeryt/rencista – 14,6% (74)

Praca u pracodawcy sektora prywatnego – 33,5% (169)

Praca w sektorze publicznym – 17,2% (87)

Praca w organizacji pozarządowej – 2,0% (10)

Rolnik – 9,1% (46).

Ankietowani reprezentowali określoną liczbę mieszkańców Gminy Śmigiel, którzy od urodzenia (323 osoby) lub później (54 osoby) mieszkają na terenie gminy w następujących miejscowościach: Bielawy (5); Bronikowo (10); Brońsko (4); Bruszczewo (19); Chełkowo (1); Czacz (23); Czaczyk (3); Glińsko (1); Jezierzycze (1); Karmin (7); Karśnice (35); Księginki (1); Machcin (4); Morownica (2); Nietążkowo (5); Nowa Wieś (35); Nowy Białcz (14); Parsko (1); Poladowo (2); Przysieka Polska (10); Robaszyn (4); Sierpowo (2); Stare Bojanowo (40); Stara Przysieka Pierwsza (6); Stara Przysieka Druga (17); Stary Białcz (5); Śmigiel (119); Wonieść (13); Zygmuntowo (8); Żegrówko (25); Żegrowo (1); Żydowo (4). Swojego miejsca zamieszkania w ankiecie nie wskazało pozostałych 78 osób.

Charakterystyka narzędzia badawczego

Opinię mieszkańców na temat jakości warunków życia w gminie zbadano przy pomocy specjalnie skonstruowanego kwestionariusza ankietowego. Zawierał on, poza wspomnianą metryczką, cztery rozbudowane moduły macierzowe, za pomocą których respondenci poddawali ocenie poszczególne aspekty życia, w tym dotyczące problemów społecznych, priorytetów rozwojowych, atrakcyjności życia na terenie gminy w kilku stopniowej skali, a także pytania, w których poproszono badanych o wskazanie trzech najważniejszych inwestycji/przedsięwzięć, obiektów/obszarów, które w pierwszej kolejności wymagają odnowienia, modernizacji lub nadania im nowych funkcji. Ostatnia merytoryczna część zawierała prośbę o wskazanie wniosków/propozycji do Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 oraz kluczowych inwestycji, z których gmina może być dumna.

Przyjęto, że cel badania zostanie osiągnięty, jeśli spełnione zostaną następujące warunki:

- ❖ Badani ocenią warunki życia w gminie.
- ❖ Określone zostaną pozytywne i negatywne aspekty życia w gminie.
- ❖ Określona zostanie skala ważności poszczególnych działań w gminie.
- ❖ Wskazane zostaną najbardziej pożądane działania inwestycyjne i nie inwestycyjne.
- ❖ Respondenci wskażą najważniejsze sprawy do załatwienia w swojej miejscowości.
- ❖ Respondenci wypełnią metryczkę.

Ocena jakości warunków życia w Gminie Śmigiel

Do oceny wyłoniono 28 aspektów, takich jak: warunki dla rozwoju przedsiębiorczości, infrastruktura, edukacja, zdrowie, opieka społeczna, bezpieczeństwo, oferta spędzania wolnego czasu (kultura, sport, rekreacja), sektor usług, estetyka, czy wizerunek gminy.

Ocena dokonywana była w pięciostopniowej skali:

- ❖ ocena bardzo dobra
- ❖ ocena dobra
- ❖ ocena średnia / przeciętna
- ❖ ocena zła
- ❖ ocena bardzo zła.

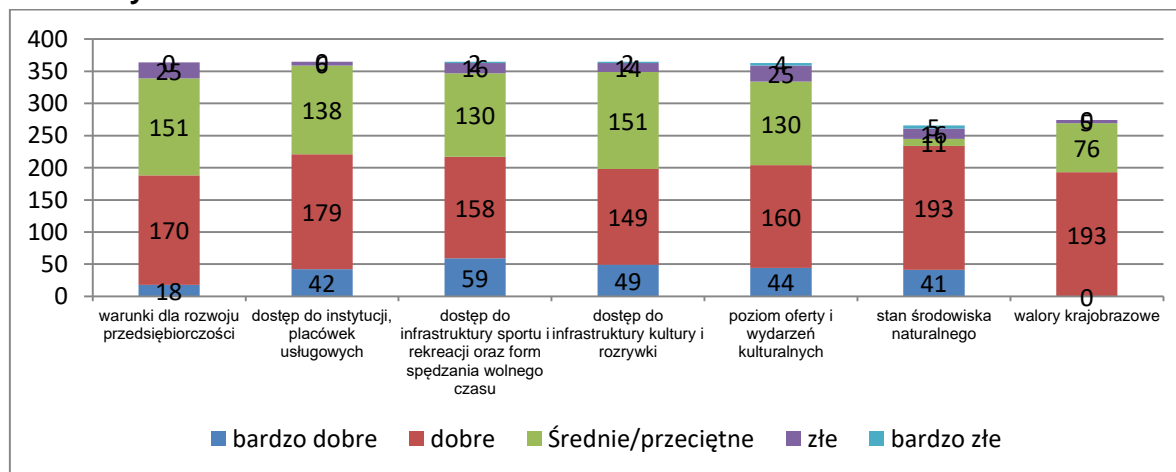
28 dziedzin podlegających ocenie to:

1. Warunki dla rozwoju przedsiębiorczości,
2. Dostęp do instytucji, placówek usługowych,
3. Dostęp do infrastruktury sportu i rekreacji oraz form spędzania wolnego czasu,

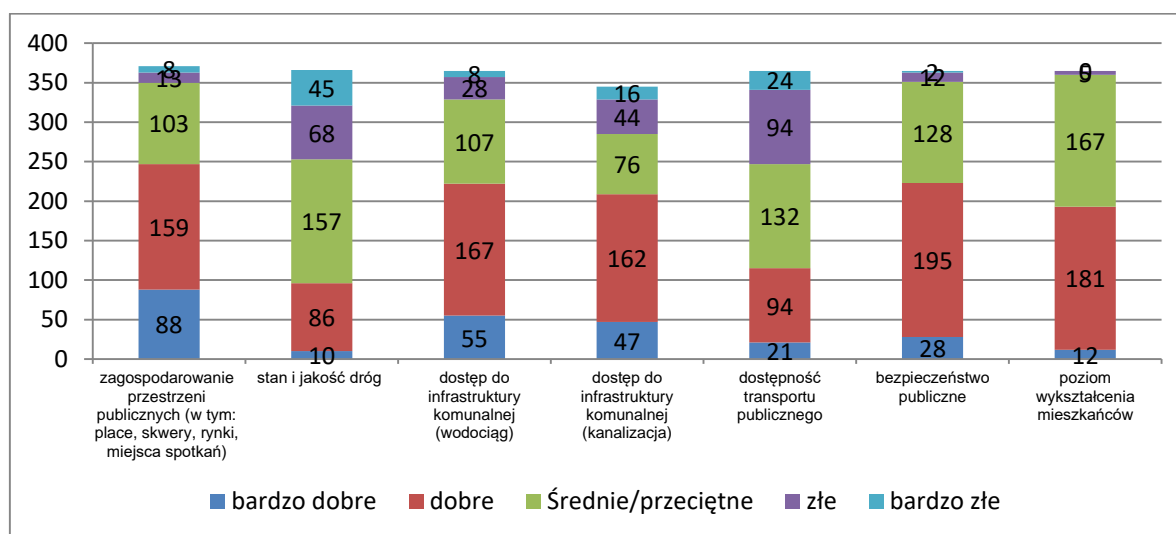
4. Dostęp do infrastruktury kultury i rozrywki,
5. Poziom oferty i wydarzeń kulturalnych,
6. Stan środowiska naturalnego,
7. Walory krajobrazowe,
8. Zagospodarowanie przestrzeni publicznych (w tym place, skwery, rynki, miejsca spotkań),
9. Stan i jakość dróg,
10. Dostęp do infrastruktury komunalnej (wodociąg),
11. Dostęp do infrastruktury komunalnej (kanalizacja),
12. Dostępność transportu publicznego,
13. Bezpieczeństwo publiczne,
14. Poziom wykształcenia mieszkańców,
15. Rynek pracy (możliwość zatrudnienia),
16. Dostępność i jakość opieki społecznej,
17. Dostępność i jakość opieki zdrowotnej,
18. Dostępność i jakość edukacji przedszkolnej,
19. Dostępność i jakość szkolnictwa na poziomie podstawowym,
20. Usługi turystyczne,
21. Dostępność do bazy gastronomicznej i noclegowej,
22. Dostęp do Internetu,
23. Dostęp do usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną (przez Internet),
24. Dostępność terenów przeznaczonych pod inwestycje,
25. Aktywność środowisk lokalnych,
26. Rolnictwo,
27. Atrakcyjność gminy wśród turystów,
28. Jakość rządzenia (uzyskane środki na rozwój, konsultacje społeczne itp.) oraz funkcjonowanie administracji publicznej w gminie.

Poniżej zamieszczono wykres, na którym przedstawione są zbiorcze wyniki tej części ankiety w układzie uwzględniającym siedem kolejnych dziedzin. Wybrane aspekty zostaną również przedstawione osobno. Na wykresie zbiorczym poszczególne dziedziny zostały uszeregowane ze względu na kryterium oceny negatywnej (zła i bardzo zła) tak, aby wyodrębnić te, które zdaniem mieszkańców wymagają najpilniejszej interwencji, i które w ich ocenie są najistotniejszymi barierami, hamującymi tempo wzrostu jakości życia w gminie.

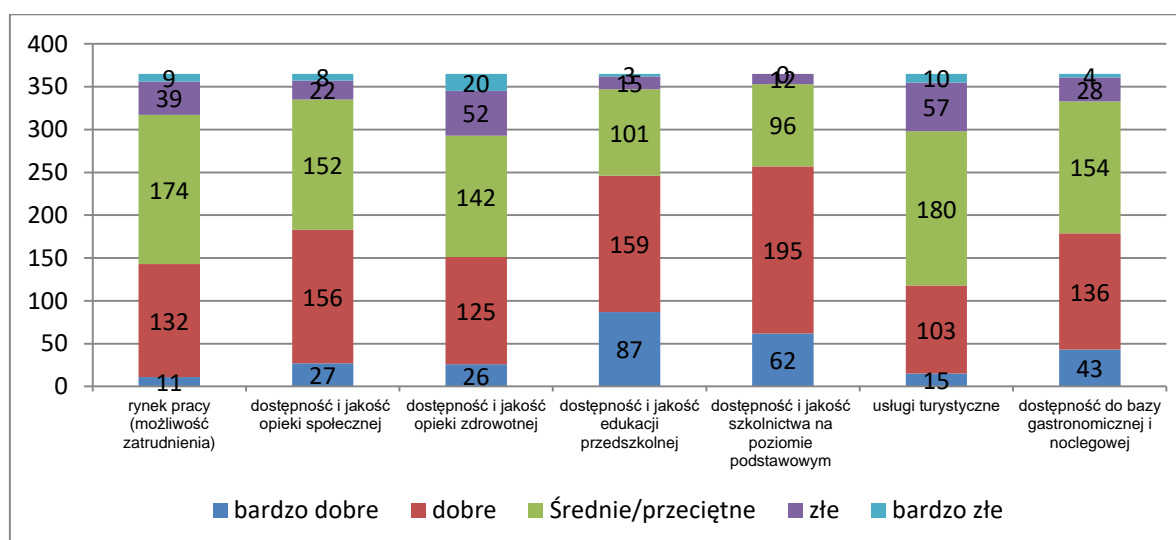
Dziedziny od 1 – 7

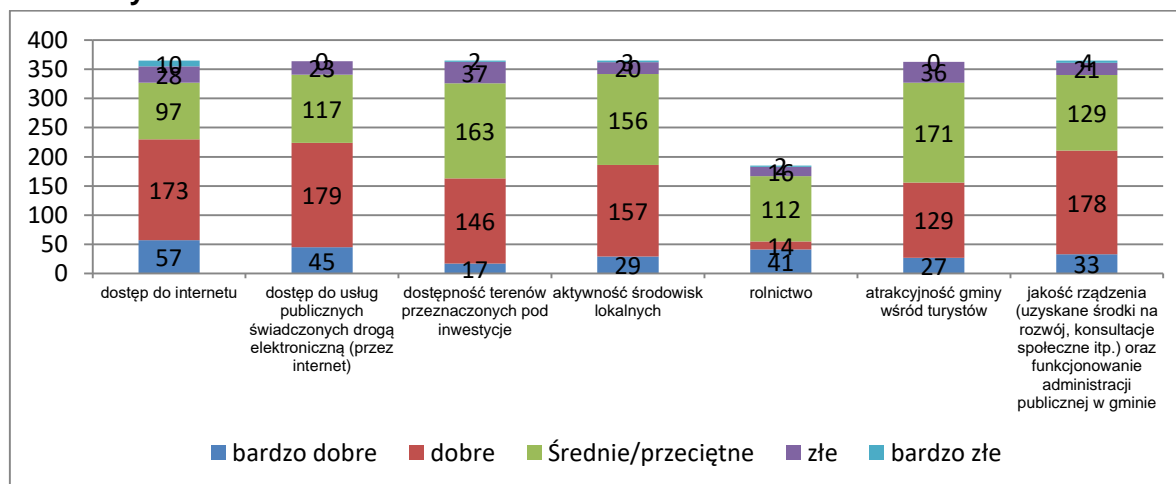
Dziedziny od 8 – 14

Dziedziny od 15 – 21

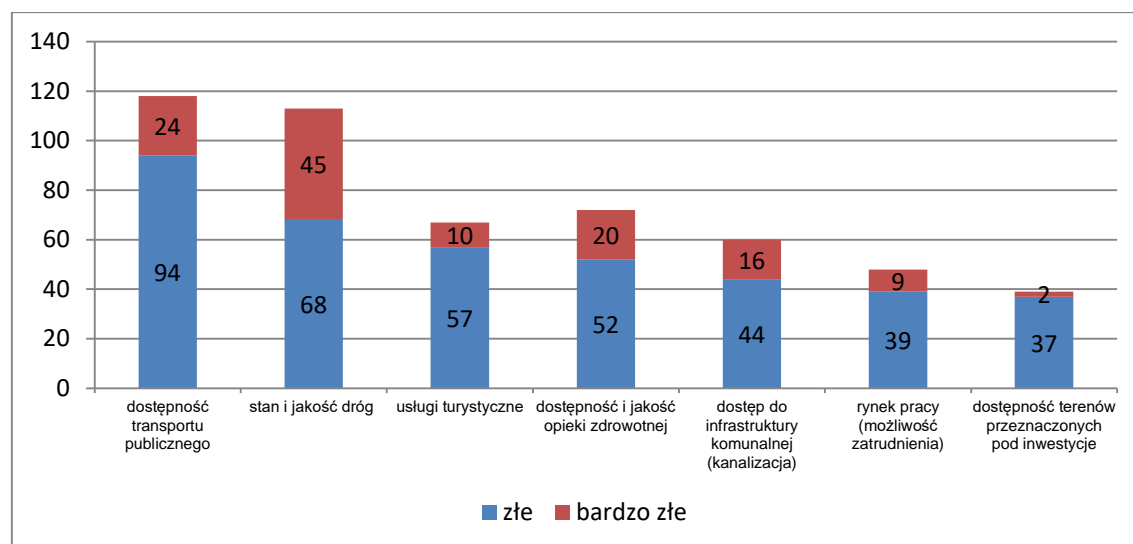
Dziedziny od 22 – 28

Wykresy przedstawiają hierarchię problemów, jakie w gminie są najważniejsze według części badanych mieszkańców. Pierwszym z nich jest dostępność transportu publicznego, następnie stan i jakość dróg, dostępność do usług turystycznych oraz medycznych.

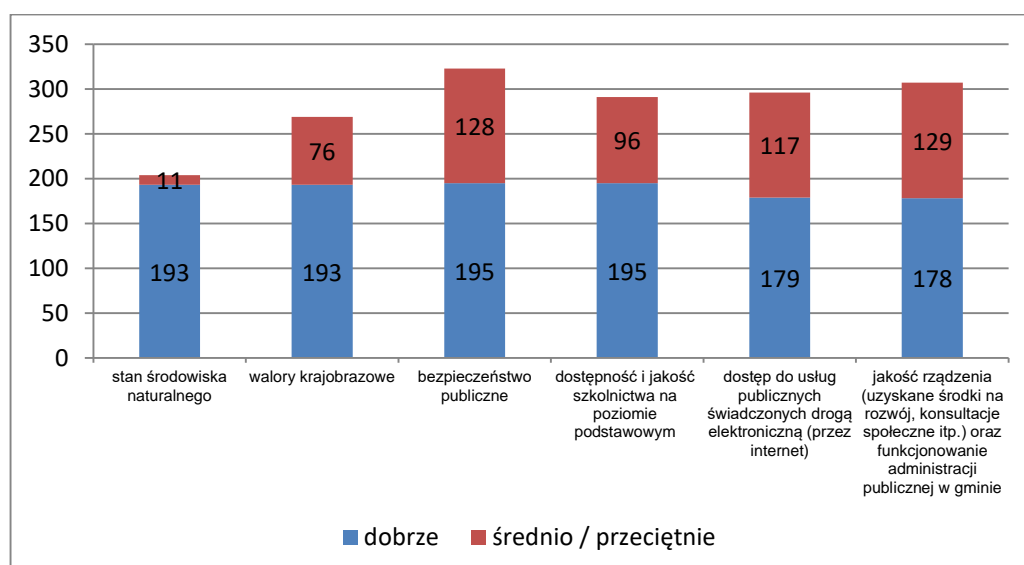
Mieszkańcy widzą także potrzebę poprawy stanu infrastruktury komunalnej, szczególnie kanalizacji. Źle oraz bardzo źle mieszkańcy oceniają rynek pracy (możliwość zatrudnienia) oraz dostępność terenów pod inwestycje.

Źle, bardzo źle

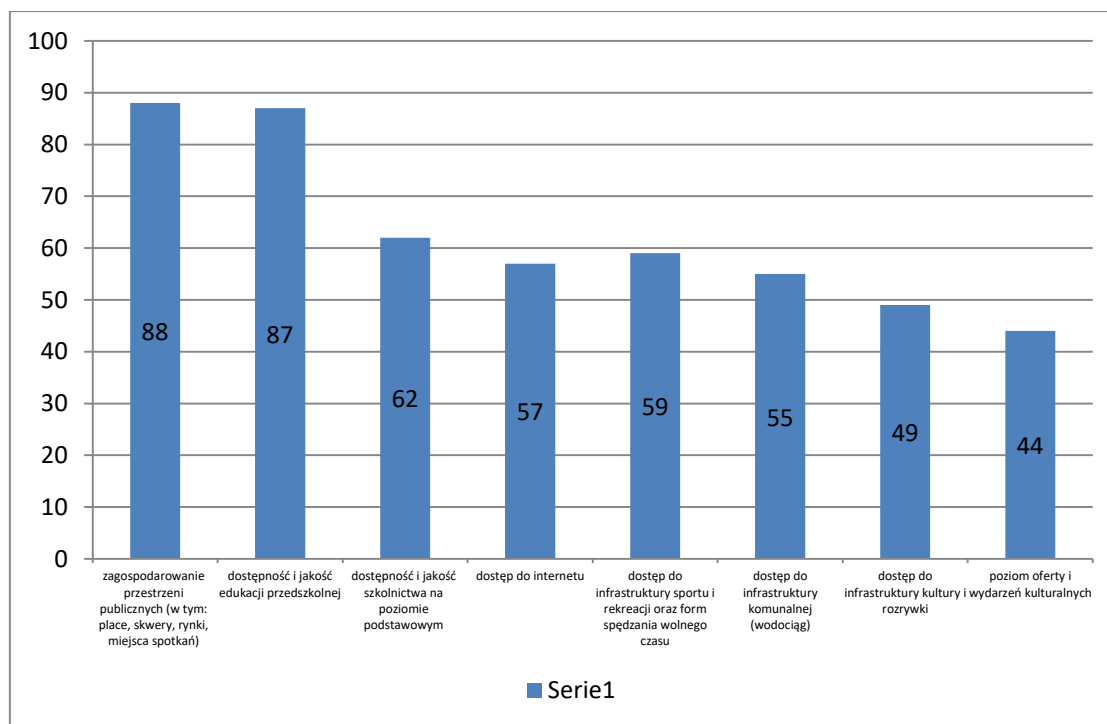
Dobrze lub średnio / przeciętnie mieszkańcy oceniają: stan środowiska naturalnego, walory krajobrazowe, bezpieczeństwo publiczne, dostępność i jakość szkolnictwa na poziomie podstawowym, dostęp do usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną, jakość rządzenia oraz funkcjonowania administracji publicznej w gminie.

Dobrze, średnio / przeciętnie

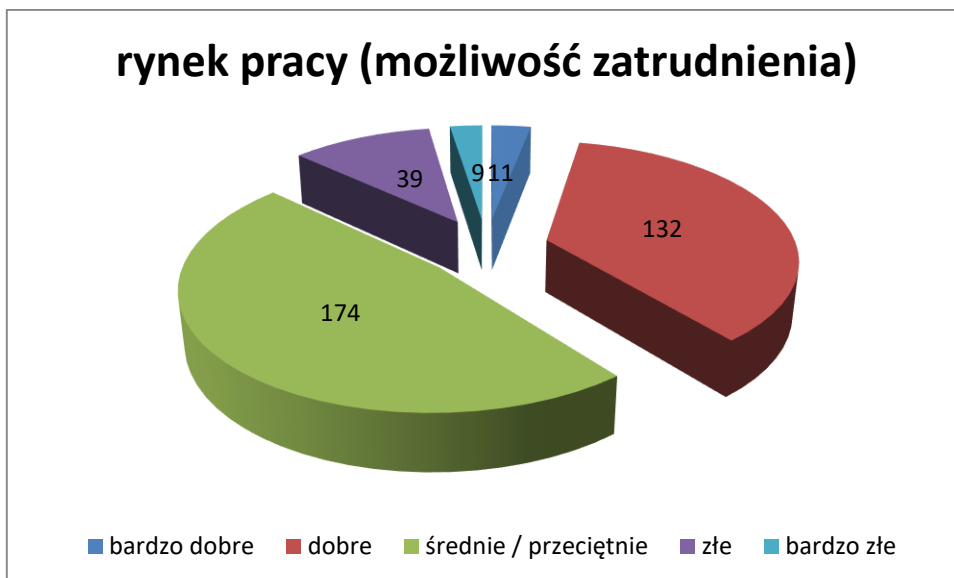
Bardzo dobrze mieszkańcy ocenili: zagospodarowanie przestrzeni publicznych (place, skwery, rynki, miejsca spotkań) dostępność i jakość edukacji przedszkolnej, dostępność i jakość szkolnictwa na poziomie podstawowym, dostęp do Internetu, dostęp do infrastruktury sportu i rekreacji oraz form spędzenia wolnego czasu, dostęp do infrastruktury komunalnej (wodociąg), dostęp do infrastruktury kultury i rozrywki oraz poziom oferty i wydarzeń kulturalnych.

Bardzo dobrze

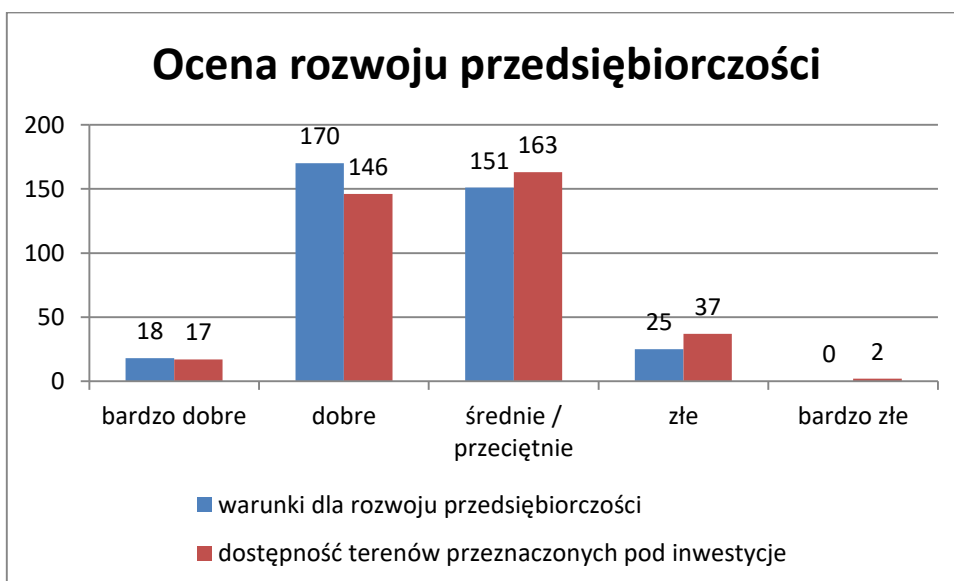

Należy podkreślić, że za wyjątkiem niektórych obszarów ocenianych przez ankietowanych jako: złe oraz bardzo złe, żaden z innych badanych obszarów nie uzyskał większych negatywnych wskazań, co trzeba interpretować jako pozytywną opinię mieszkańców o ogólnej jakości warunków życia w gminie.

Na uwagę zasługuje fakt, że ocena rynku pracy (możliwości zatrudnienia), będąca warunkiem zabezpieczenia społecznego, a z drugiej strony stanowiąca podstawę kształtowania jakości życia, stosunków społecznych i lokalnej demokracji w przypadku Gminy Śmigiel została oceniona jako przeciętna (174 wskazań), ale też jako dobra (132 wskazania), co prezentuje poniższy wykres:

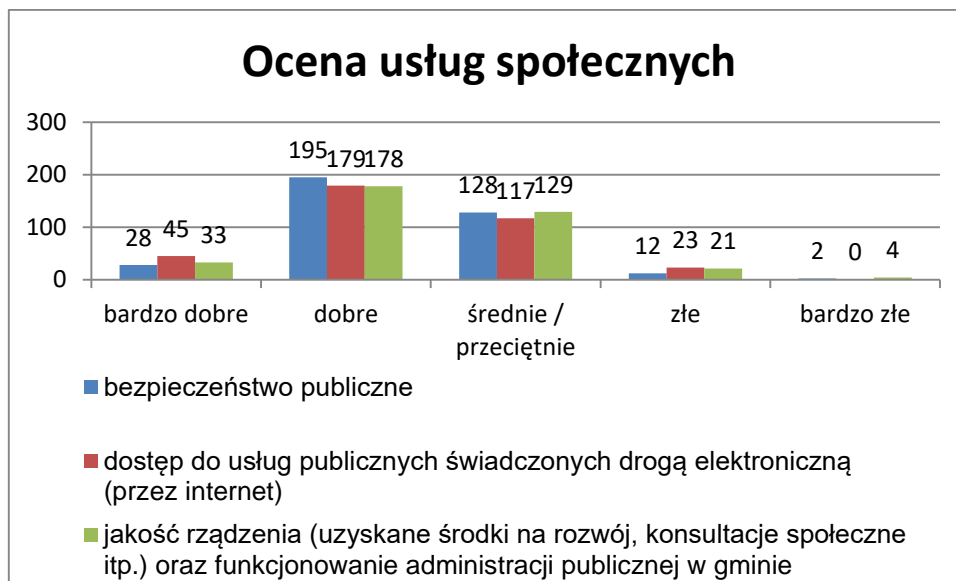

Możliwości zatrudnienia w gminie są ściśle powiązane z warunkami do rozwoju przedsiębiorczości oraz z dostępnością terenów przeznaczonych pod inwestycje oferowanych przez gminę. Te kwestie zostały również ocenione przez ankietowanych, a wyniki tej oceny przedstawione zostały na poniższym wykresie:

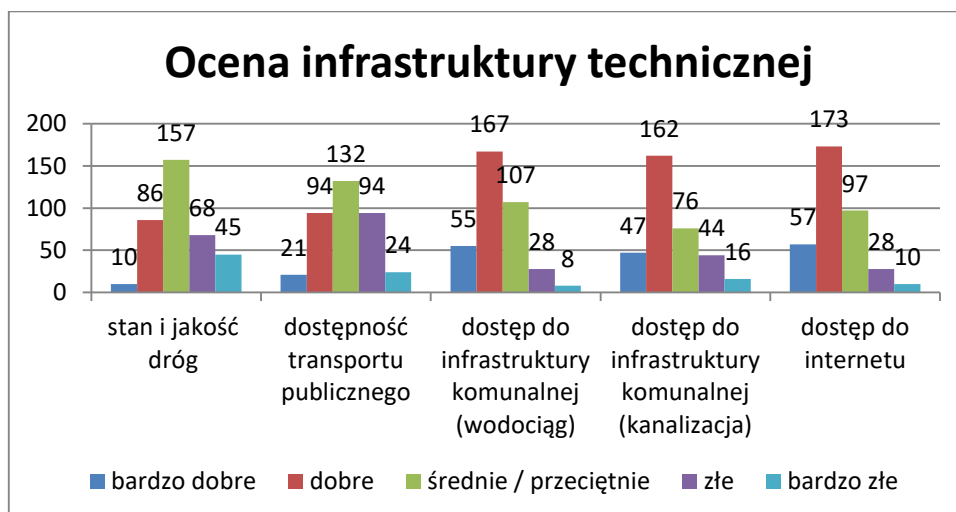
Ogólnie około 35% ankietowanych oceniło jako dobre lub przeciętne warunki dla rozwoju przedsiębiorczości oraz dostępności terenów przeznaczonych pod inwestycje, co zaprocentowało przeciętną oceną warunków zatrudnienia w gminie

Analizując wyniki badań ankietowych należy zwrócić szczególną uwagę na inne ważne kwestie, szczególnie dotyczące ocen usług społecznych takich jak: bezpieczeństwo, dostęp do usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną (przez Internet), jakość rządzenia oraz funkcjonowania administracji publicznej w gminie. Wyniki zbiorcze przedstawia poniższy wykres:

Spośród wybranych aspektów najlepiej wypada ocena bezpieczeństwa publicznego, minimalnie mniej ocena dostępności do usług publicznych świadczonych przez Internet, jakość rządzenia oraz funkcjonowania administracji publicznej w gminie.

Kolejną skumulowaną grupą ocenianych czynników jest infrastruktura techniczna, szczególnie: stan i jakość dróg, dostępność transportu publicznego, dostęp do infrastruktury komunalnej (wodociąg), dostęp do infrastruktury komunalnej (kanalizacja) oraz dostęp do Internetu. Wyniki zbiorcze tej grupy przedstawia poniższy wykres:

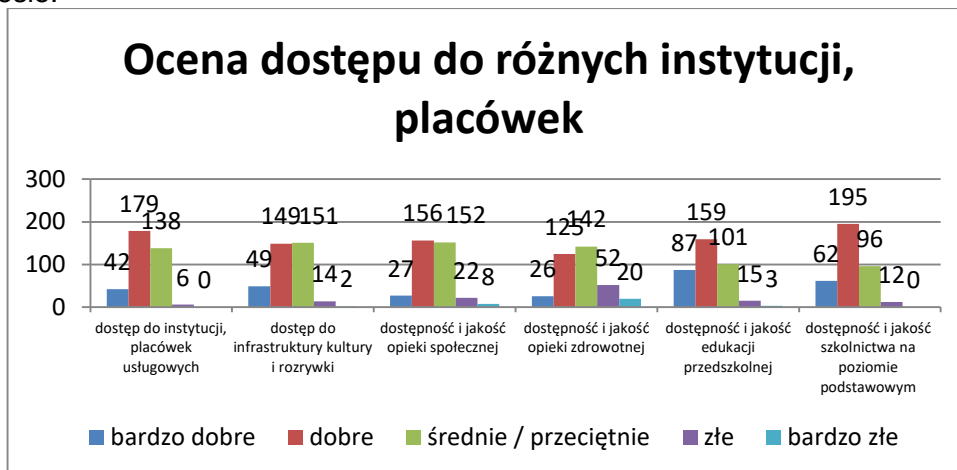

Z wybranych aspektów tej grupy wypada zwrócić uwagę na oceniany dobrze dostęp do Internetu, w nieco mniejszym zakresie do wodociągu oraz kanalizacji. Natomiast zdecydowanie źle oceniany jest stan i jakość dróg oraz dostępność transportu publicznego, niezależnie od dobrych lub nawet bardzo dobrych ocen niektórych ankietowanych.

Pozytywne ocenianie infrastruktury wodno – kanalizacyjnej świadczy o osiągnięciu sukcesu, jeśli chodzi o zapewnienie podstawowych usług dla ludności. Cieszy również dobra ocena dostępu do Internetu, zwłaszcza mając na uwadze ogólnoswiatowe tendencje oraz zagrożenie wykluczeniem cyfrowym.

Na jakość warunków życia w gminie ma także duży wpływ dostępność do instytucji i placówek usługowych, do infrastruktury sportu, rekreacji i form spędzenia wolnego czasu, a także do infrastruktury kultury i rozrywki.

Niezmiernie ważna jest także dostępność i jakość opieki społecznej i zdrowotnej, edukacji przedszkolnej oraz szkolnictwa na poziomie podstawowym. Wszystkie te aspekty zostały ocenione przez ankietowanych, co przedstawiono w poniższym wykresie:

Należy podkreślić fakt, że standard jakości i dostępności edukacji przedszkolnej w gminie ma mniej niż 1% negatywnych wskazań, a dostępność do niej została oceniona ogólnie jako dobra lub bardzo dobra. Podobnie oceniono wysoko dostępność i jakość szkolnictwa na poziomie podstawowym. Jest to tendencja, którą należy utrzymać w gminie. Jeszcze lepiej oceniono dostęp do instytucji i placówek usługowych (179 dobrych wskazań). Dostępność i jakość opieki społecznej i zdrowotnej na terenie gminy oceniono jako dobrą lub przeciętną.

Negatywne elementy życia w gminie

W kolejnej części ankiety badani zostali poproszeni o dokonanie indywidualnych ocen takich aspektów życia w gminie jak:

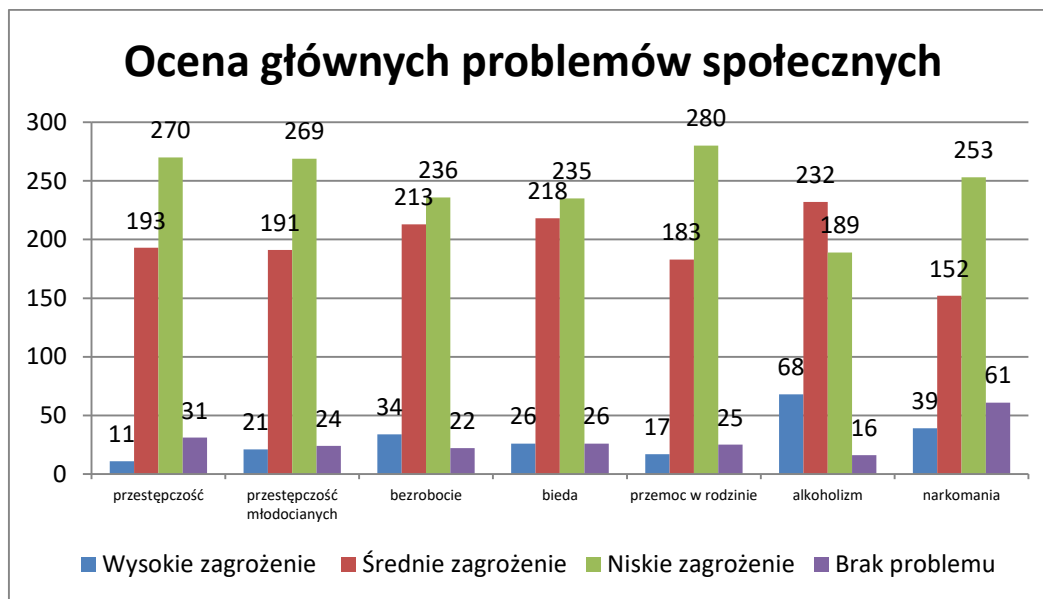
- ❖ przestępczość,
- ❖ przestępczość młodocianych,
- ❖ bezrobocie,
- ❖ bieda,
- ❖ przemoc w rodzinie,
- ❖ alkoholizm oraz
- ❖ narkomania.

Ocena dokonywana była w czterostopniowej skali:

- ❖ Wysokie zagrożenie problemem
- ❖ Średnie zagrożenie problemem
- ❖ Niskie zagrożenie problemem
- ❖ Brak problemu

Poniżej zamieszczono wykres, na którym przedstawione są zbiorcze wyniki tej części ankiety w układzie uwzględniające siedem głównych problemów społecznych.

Z głównych problemów społecznych ankietowani zwrócili szczególną uwagę na średnie i wysokie zagrożenie problemem alkoholizmu i narkomanii w gminie. Z innych problemów uwagę zwraca wysokie i średnie zagrożenie problemem przestępczości, w tym młodocianych, a także przemocy w rodzinie w gminie. Podobnie ankietowani ocenili problem zagrożenia bezrobociem i biedą w gminie.

Poza tym część ankietowanych zwróciła uwagę na inne problemy społeczne, wśród których wymieniono:

Zbyt szybką jazdę samochodem na ul. Głównej w miejscowości Bruszczewo, gdzie przydałoby się ograniczenie prędkości, a także na problem uzależnienia od Internetu, potrzebę powiększenia parkingu przy Urzędzie Miejskim w Śmiglu, czy też problem pedofilii.

Ważność działań w gminie – priorytety

Kolejną częścią kwestionariusza była decyzja ankietowanych dotycząca wyboru maksymalnie pięciu działań/priorytetów, które mogą lub mogłyby mieć największy wpływ na rozwój Gminy Śmigiel oraz rozwiązanie istniejących problemów i barier rozwoju.

Do wyboru priorytetów zaproponowano te przedstawione poniżej:

1. Udogodnienia dla przedsiębiorców (w tym: ulgi, przygotowane tereny pod inwestycje)
2. Budowa i modernizacja obiektów sportu i rekreacji
3. Budowa i modernizacja obiektów kultury i rozrywki
4. Rozwój turystyki, w tym infrastruktury oraz bazy noclegowej i gastronomicznej
5. Rozwój systemu segregacji odpadów
6. Promocja i wsparcie wykorzystania odnawialnych źródeł energii
7. Budowa nowych i modernizacja istniejących dróg oraz ciągów pieszo-rowerowych
8. Rozwój infrastruktury technicznej (w tym: sieci wodociągowej i kanalizacyjnej)
9. Rozwój transportu publicznego
10. Poprawa estetyki i zagospodarowanie przestrzeni publicznych (w tym budowa rynku, placów, skwerów, miejsc spotkań)
11. Stworzenie ośrodka usług społeczno-kulturalnych

12. Zwiększenie dostępności do programów mających na celu zmniejszenie bezrobocia i patologii społecznych
13. Poprawa dostępu do opieki zdrowotnej
14. Poprawa dostępu do świadczeń w zakresie opieki społecznej
15. Modernizacja i wyposażenie przedszkoli oraz szkół
16. Promocja gminy, w tym: promocja turystyczna
17. Rozwój sieci internetowej (w tym: szerokopasmowej)
18. Rozwój usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną (przez Internet)
19. Wspieranie działań i organizacja wydarzeń kulturalnych, artystycznych, sportowych, organizacji pozarządowych
20. Monitoring gminy
21. Sprawny urząd i samorząd gminny
22. Rozwój rolnictwa, w tym nowoczesnych gospodarstw rolnych i przemysłu przetwórczego

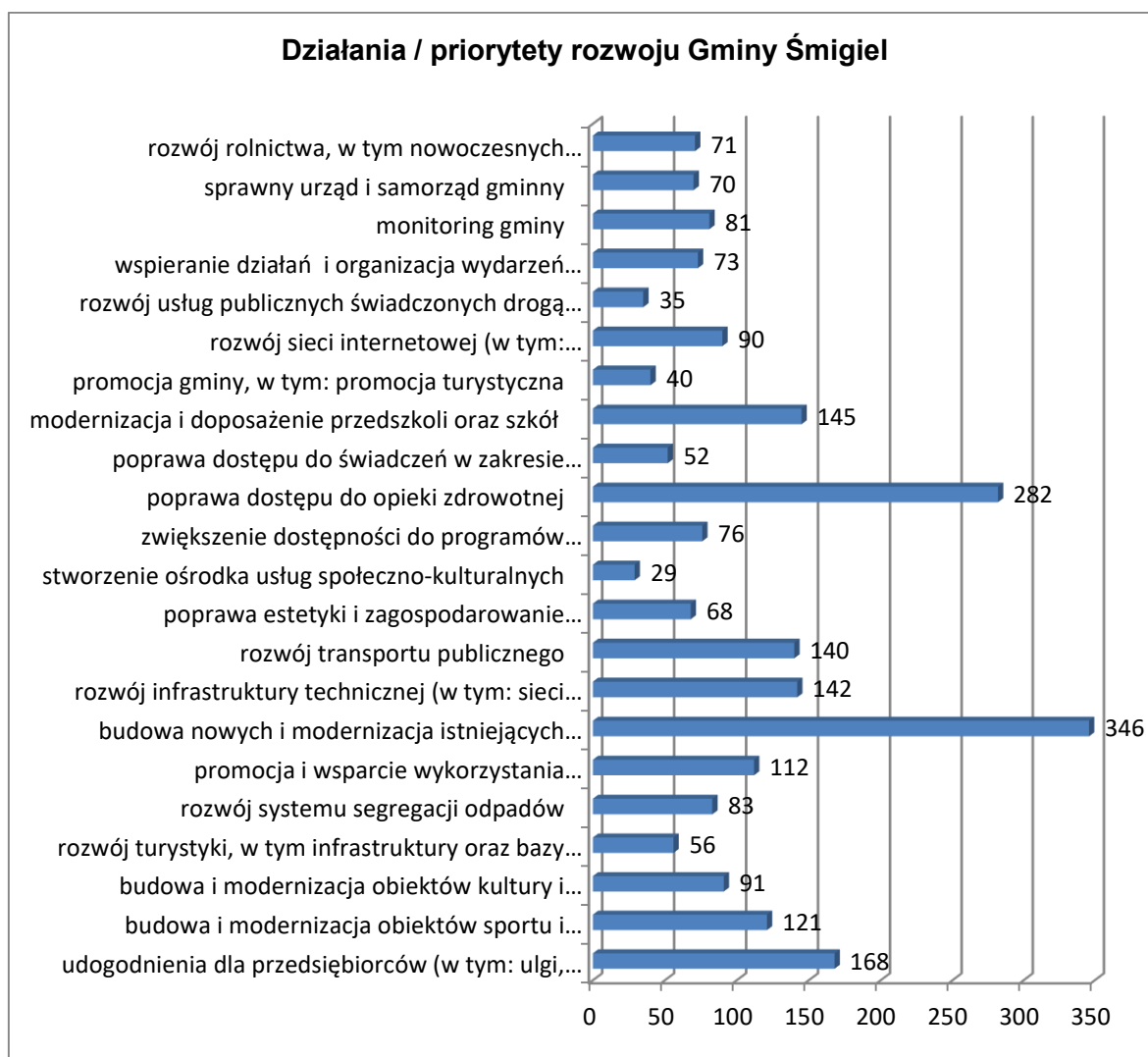
Wśród najważniejszych priorytetów ankietowani wybrali:

1. Budowa nowych i modernizacja istniejących dróg oraz ciągów pieszo-rowerowych 346 wskazań;
2. Poprawa dostępu do opieki zdrowotnej 282 wskazania;
3. Udogodnienia dla przedsiębiorców (w tym: ulgi, przygotowane tereny pod inwestycje 168 wskazań;
4. Modernizacja i wyposażenie przedszkoli i szkół 145 wskazań;
5. Rozwój infrastruktury technicznej (w tym sieci: wodociągowej i kanalizacyjnej) 142 wskazania;
6. Rozwój transportu publicznego 140 wskazań;
7. Budowa i modernizacja obiektów sportu i rekreacji 121 wskazań;
8. Promocja i wsparcie wykorzystania odnawialnych źródeł energii 112 wskazań;
9. Budowa i modernizacja obiektów kultury i rozrywki 91 wskazań;
10. Rozwój sieci internetowej (w tym: szerokopasmowej) 90 wskazań.

Oprócz wyżej wymienionych najważniejszych dziesięciu priorytetów dla rozwoju gminy, ankietowani zwrócili uwagę na inne równie ważne priorytety, takie jak:

- ❖ rozwój systemu segregacji odpadów 83 wskazania;
- ❖ monitoring gminy 81 wskazań;
- ❖ zwiększenie dostępności do programów mających na celu zmniejszenie bezrobocia i patologii społecznych 76 wskazań;
- ❖ wspieranie działań i organizacja wydarzeń kulturalnych, artystycznych, sportowych, organizacji pozarządowych 73 wskazania;
- ❖ poprawa estetyki i zagospodarowania przestrzeni publicznych (w tym budowa rynku, placów, skwerów, miejsc spotkań) 68 wskazań.

Te wybory okazały się bardzo interesujące, co można zaobserwować na zbiorczym wykresie, gdzie kryterium kolejności zależne było od sumy wskazań ankietowanych.

Z powyższego wykresu wylania się charakterystyczna dla Gminy Śmigiel hierarchia potrzeb.

Przede wszystkim rzuca się w oczy ciągle niezaspokojenie potrzeb w zakresie infrastruktury drogowej, w tym również ciągów pieszo-rowerowych, a także w zakresie dostępności transportu publicznego, które są obecnie na pierwszym oraz szóstym priorytetowym miejscu.

Trzeba pamiętać, że ocena stanu tego obszaru z pierwszej części kwestionariusza nie wypadła bardzo źle, lecz mimo to badani widzą konieczność ciągłego rozwoju tego obszaru. Ze względu na Covid 19 ankietowani widzą dalszą potrzebę poprawy dostępu do opieki zdrowotnej w przyszłości (drugie priorytetowe miejsce) .

Poza wyżej wymienionymi priorytetami badani wskazali także inne według nich, równie ważne dla rozwoju gminy problemy do rozwiązania, wśród których wymienili następujące:

1. Poprawa kontaktu z pracownikami Urzędu,
2. Doposażenie placów zabaw na wsiach,
3. Miejsca pracy,
4. Wymiana chodnika na ul. Skarzyńskiego,
5. Renowacja zabytków nieruchomości,
6. Współpraca z Policją,
7. Modernizacja wodociągów, żeby nie było awarii,

8. Więcej placów zabaw, w szczególności na wioskach,
9. Podpisanie umowy ze schroniskiem dla zwierząt i zainwestowanie w przytulisko,
10. Problem z dostawaniem się dzieci do szkół podstawowych i ponadpodstawowych,
11. Poprawa estetyki sołectw.

Inne wskazane przez badanych priorytety, które mają lub mogłyby mieć największy wpływ na rozwój Gminy Śmigiel oraz rozwiązanie istniejących problemów i barier rozwoju zostaną uwzględnione w dalszej części opracowywanej Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023 -2032.

Najważniejsze działania inwestycyjne i nie inwestycyjne

W kolejnej merytorycznej części badania ankietowego mieszkańców mogli oni wpisać te działania inwestycyjne i nie inwestycyjne, które według nich powinny być priorytetowo realizowane na terenie Gminy Śmigiel. Ogólnie odpowiedzi ankietowanych zdecydowanie pokrywają się z priorytetami, które podlegały ocenie i hierarchizacji w poprzedniej części kwestionariusza.

Jeśli chodzi o działania inwestycyjne, to najczęściej wskazywano:

- ❖ Drogi,
- ❖ Chodniki,
- ❖ Ścieżki pieszo – rowerowe,
- ❖ Wodociągi,
- ❖ Kanalizacja,
- ❖ Gaz,
- ❖ Oświetlenie,
- ❖ Internet, w tym światłowody,
- ❖ Remontów, modernizacji budynków użyteczności publicznej,
- ❖ Budowy obiektów wsparcia kultury, sportu, rekreacji, turystyki, edukacji oraz opieki zdrowotnej i społecznej.

Z działań nie inwestycyjnych ankietowani najczęściej wskazywali na:

- ❖ Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości lokalnej,
- ❖ Rozwój kultury i rozrywki,
- ❖ Wsparcie sportu, rekreacji i turystyki,
- ❖ Wsparcie edukacji przedszkolnej i szkolnej,
- ❖ Wsparcie bezpieczeństwa publicznego – monitoring gminy,
- ❖ Wsparcie opieki zdrowotnej,
- ❖ Wsparcie opieki społecznej,
- ❖ Wsparcie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Z szczegółowym wykazem wskazanych przez ankietowanych działań inwestycyjnych i nie inwestycyjnych mieszkańcy Gminy Śmigiel będą mogli zapoznać się na stronie: <http://www.smigiel.pl> Urzędu Miejskiego w Śmiglu.

Najważniejsze sprawy do załatwienia w miejscowościach zamieszkania respondentów

Ogólnie nie odnotowano istotnych różnic pomiędzy opiniami mieszkańców z poszczególnych miejscowości Gminy Śmigiel, którzy aktywnie uczestniczyli w przeprowadzonym badaniu ankietowym. Wszyscy oni skupili się na określeniu obiektów, w tym m.in. budynków, obszarów na ich terenie, które ich zdaniem w pierwszej kolejności wymagają odnowienia, modernizacji, nadania nowych funkcji.

Ankietowani skupiając się na infrastrukturze głównie podawali podobne, co poprzednio kwestie do rozwiązania:

- ❖ Drogi,
- ❖ Chodniki, parkingi, ścieżki pieszo rowerowe,
- ❖ Boiska, place zabaw, miejsca do spotkań,
- ❖ Wodociągi, kanalizacja, gaz,
- ❖ Oświetlenie,
- ❖ Internet, w tym światłowody,
- ❖ Dostęp do lekarzy i opieki społecznej,
- ❖ Dostęp edukacji przedszkolnej i szkolnej,
- ❖ Dostęp do usług świadczonych drogą elektroniczną.

Kluczowe elementy, z którego Gmina Śmigiel może być dumna

W tej części ankiety w odpowiedziach respondenci ogólnie byli zgodni wybierając podobne obiekty, z których Gmina Śmigiel może być dumna. Najczęściej ankietowani wskazywali na następujące obiekty:

- ❖ Wiatraki,
- ❖ Zadbany rynek,
- ❖ Centrum Kultury,
- ❖ Stadion,
- ❖ Śmigielska Kolej Wąskotorowa,
- ❖ Zagospodarowanie przestrzeni publicznych, w tym parków, skwerów, miejsc do spotkań,
- ❖ Izba Pamięci,
- ❖ Ciekawa przyroda, zabytki.

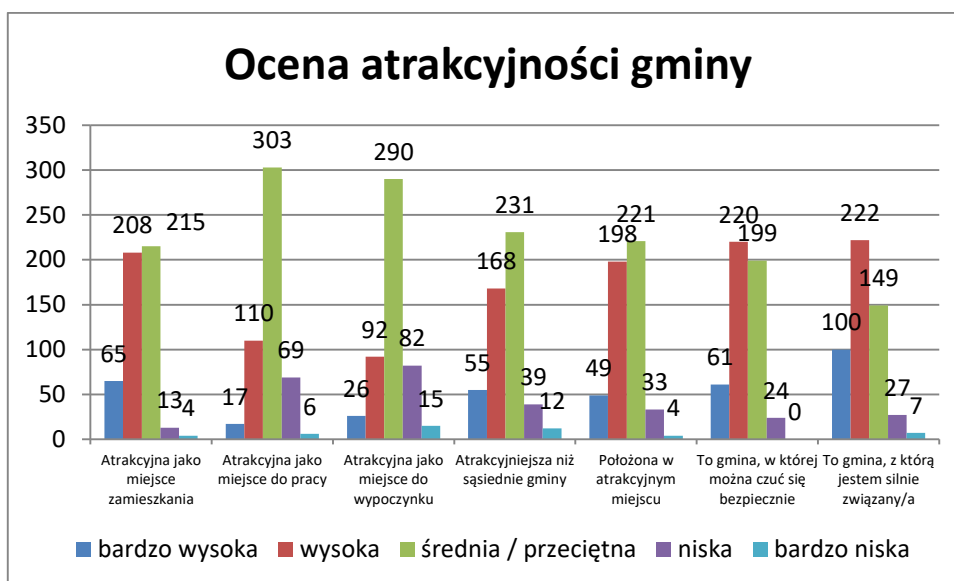
W kolejnej części ankiety badani zostali poproszeni o dokonanie indywidualnych ocen atrakcyjności gminy i zaznaczenie właściwej niżej określonej odpowiedzi:

- ❖ Atrakcyjna jako miejsce zamieszkania,
- ❖ Atrakcyjna jako miejsce pracy,
- ❖ Atrakcyjna jak miejsce wypoczynku,
- ❖ Atrakcyjniejsza niż sąsiednie gminy,
- ❖ Położona w atrakcyjnym miejscu,
- ❖ To gmina, w której można czuć się bezpiecznie,
- ❖ To gmina, z którą jestem silnie związany/a.

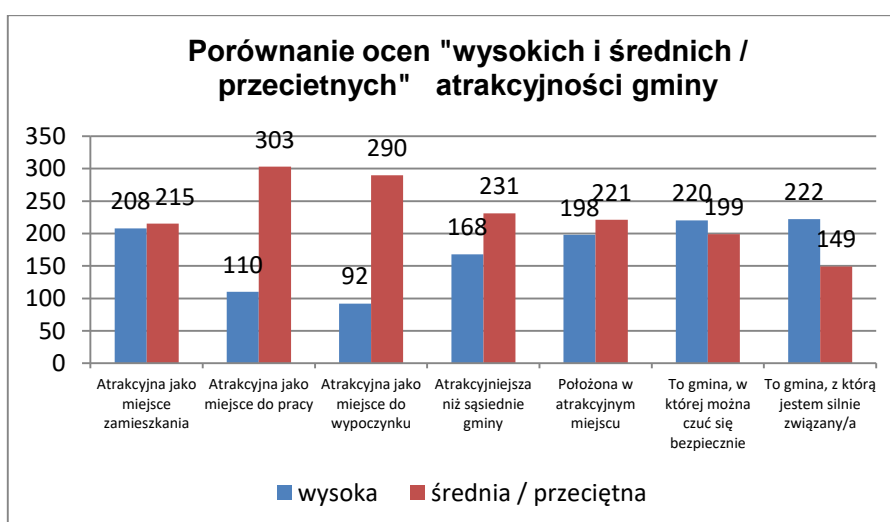
Ocena dokonywana była w pięciostopniowej skali:

- ❖ Bardzo wysoka
- ❖ Wysoka
- ❖ Średnia / przeciętna
- ❖ Niska
- ❖ Bardzo niska

Poniżej zamieszczono wykres, na którym przedstawione są zbiorcze wyniki tej części ankiety w układzie uwzględniające siedem ocen atrakcyjności gminy.

Analizując atrakcyjność gminy respondenci głównie dokonywali wyboru z przedstawionych odpowiedzi pomiędzy oceną wysoką, a średnią/przeciętną z przewagą jednak na ocenę średnią/przeciętną.

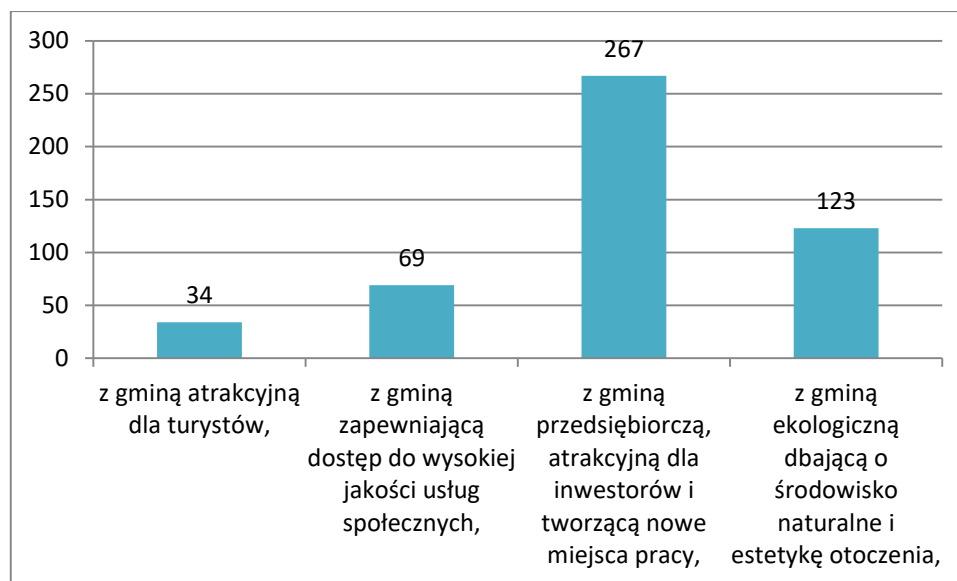

Analizując powyższy wykres należy zwrócić uwagę, że z reguły wysokiej liczbowo ocenie średnia/przeciętna towarzyszy niższa liczbowo ocena wysoka. Najwyżej badani ocenili średnią/przeciętną atrakcyjność gminy jako miejsce do pracy (303) i jako miejsce do wypoczynku (290). 100 respondentów z całej grupy badawczej czuje się z gminą silnie związanymi.

W ostatniej merytorycznej części badania ankietowani mogli dokonać wyboru z jaką Gminą Śmigiel chcieliby się utożsamiać. Respondenci mieli dokonać wyboru z niżej zaprezentowanych możliwych odpowiedzi:

- ❖ Z gminą atrakcyjną dla turystów,
- ❖ Z gminą zapewniającą dostęp do wysokiej jakości usług społecznych,
- ❖ Z gminą przedsiębiorczą, atrakcyjną dla inwestorów i tworzącą nowe miejsca pracy,
- ❖ Z gminą ekologiczną dbającą o środowisko naturalne i estetykę otoczenia.

Wybory respondentów okazały się bardzo interesujące, co można zaobserwować na zbiorczym wykresie poniżej

Ogólnie ankieterzy chcą utożsamiać Gminę Śmigiel z gminą przedsiębiorczą, atrakcyjną dla inwestorów i tworzącą nowe miejsca pracy (267 wskazań), ale też z gminą ekologiczną, dbającą o środowisko naturalne i estetykę otoczenia (123 wskazań).

Badani zwrócili także uwagę, że chcieliby utożsamiać się z Gminą Śmigiel, która będzie bezpieczna, dbająca o drogi, dostęp do placówek przedszkolnych i szkolnych, jak również do sportu i rekreacji.

Z wniosków i propozycji do Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023 – 2032 ankieterzy przedstawili szerokie spektrum różnych spraw, które według nich powinny być w określonej części uwzględnione w przygotowywanym dokumencie strategicznym.

Poniżej zostały zaprezentowane bez korekty wszystkie propozycje zgłoszone przez ankieterów:

1. Aby imprezy odbywały się na targowisku, a nie przy CK, ponieważ jest dużo więcej miejsca oraz jest parking. Ostatnią imprezą konwój Św. Mikołaja przy CK była tragedią!
2. Bardzo prosimy o budowę plac zabaw dla dzieci w Starym Bojanowie przy ul. Szkolnej,
3. Basen – odnowienie,
4. Budowa stadionu do gry w piłkę,
5. Budowa hali sportowej w Czaczu oraz Gminnej Akademii,
6. Budowa kanalizacji w Żegrówku i Bielawach. Rozbudowa światłowodów,
7. Budowa linii gazociągu,
8. Budowa przedszkola w Bronikowie. Rozwój komunikacji miejskiej. Dotacje do szkół ponadpodstawowych, rozwój miejsc pracy, dojazd do nich, ścieżki rowerowe,
9. Budowa ścieżek rowerowych: Czacz – Przysieka Polska oraz Przysieka Polska – Bruszczewo, Karśnice – Czacz, Stare Bojanowo – Splawie – Karmin – Wonieść – Jezierzycy oraz w miejsce nieużywanej kolejki wąskotorowej na trasie Śmigiel - Bielawy,

10. Budowa, przebudowa, rozbudowa dróg w Gminie Śmigiel – te najbardziej potrzebne,
11. Dostępność instalacji gazowej w Nowej Wsi,
12. Drogi, zatoczka dla autobusów,
13. Działki pod inwestycje przy S-5,
14. Gaz w wioskach,
15. Kanalizacja w Żegrówku. Rozbudowa światłowodu.
16. Azbestowa sieć wodociągowa w Starym Bojanowie – pilna wymiana na nową, aby zapewnić bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców,
17. Modernizacja dróg lokalnych. Poprawa transportu publicznego. Ścieżki pieszo-rowerowe. Bezpieczeństwo, szczególnie dzieci,
18. Modernizacja planu zagospodarowania przestrzennego po konsultacjach społecznych,
19. Budowa stadionu lekkoatletycznego,
20. Promocja i wsparcie wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
21. Przebudowa całej ul. Leśnej i Akacjowej w Nowej Wsi. Rozbudowa światłowodu oraz sieci gazowej,
22. Rozwój internetu światłowodowego,
23. Rozwój okolicznych wiosek,
24. Rzowój wydarzeń kulturowych, sportowych oraz poprawa warunków bezpieczeństwa w gminie,
25. Strefy wolne, gdzie można spożywać alkohol,
26. Stworzenie miejsc pracy. Karczma Husarska – zrobić dom dziecka,
27. Więcej połączeń autobusowych w Gminie Śmigiel na trasie Wonieść – Jezierzycy – Zygmuntowo – Karmin – Stare Bojanowo – Nietążkowo – Śmigiel,

Zarówno dane z Diagnozy Stanu Gminy Śmigiel 2018 - 2021, jak również analiza i wnioski z ankiety „Stan istniejący oraz perspektywy rozwoju Gminy Śmigiel w latach 2023 – 2032” przeprowadzonej z udziałem mieszkańców w marcu 2022 roku posłużą do określenia mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w analizie SWOT oraz do określenia innych czynników mających wpływ na rozwój gminy (mocne strony; szanse) lub jego hamowanie (słabe strony; zagrożenia). Analizy SWOT i korelacji SWOT – TOWS posłużą do wyboru optymalnego modelu strategii dla tej gminy.

IV. ANALIZA SWOT ORAZ KORELACJE SWOT - TOWS

4.1 METODYKA

Podstawowym narzędziem stosowanym w analizie strategicznej jest zestawienie mocnych i słabych stron analizowanego podmiotu, czyli w tym przypadku Gminy Śmigiel oraz określenie jej szans i zagrożeń rozwojowych. Nazwa SWOT to skrót z języka angielskiego, który oznacza:

- ❖ **S** – Strengths (silne strony), czyli wszystko to, co stanowi przewagę, atut, zaletę analizowanej gminy
- ❖ **W** – Weaknesses (słabości), czyli wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę gminy
- ❖ **O** – Opportunities (okazje), czyli wszystko to, co stwarza dla gminy szansę korzystnej zmiany
- ❖ **T** – Threats (zagrożenia), czyli wszystko to, co stwarza dla gminy niebezpieczeństwo niekorzystnej zmiany.

Zastosowanie tej metody umożliwia zebranie szeregu istotnych danych o potencjale rozwojowym gminy oraz o jej słabościach, z jednoczesnym określeniem zewnętrznych szans i zagrożeń.

Warsztat strategiczny związany z analizą SWOT został przeprowadzony metodą zdalną w dniu 27 kwietnia 2022 roku – brali w nim udział członkowie zespołu koordynacyjnego oraz cały zespół programowy, którzy wspólnie określili wartości liczbowe wag do elementów SWOT-a według ich ważności dla rozwoju gminy (mocne strony; szanse) oraz hamowania tego rozwoju (słabe strony; zagrożenia) Gminy Śmigiel w okresie 2023-2032

Wszystkie elementy analizy SWOT dotyczące mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń rozwojowych gminy zawiera Tabela 46 (mocne i słabe strony) oraz Tabela 47 (szanse i zagrożenia rozwojowe).

Tab.46 MOCNE STRONY [SKALA: 0,01–0,10; WAGI: 0,02 MIN – 0,07MAX] I SŁABE STRONY [SKALA: 0,01-0,10; WAGI: 0,02 MIN–0,08 MAX] GMINY ŚMIGIEL – ZESTAWIENIE

Lp.	MOCNE STRONY	WAGA 0,02 -0,07	SŁABE STRONY	WAGA 0,02-0,08
1.	Korzystne położenie gminy w Województwie Wielkopolskim – powiązanie z centrami rozwoju	0,04	Przeciętna dostępność terenów przeznaczonych pod inwestycje w gminie	0,08
2.	Duża aktywność samorządu dla rozwoju gospodarczego i pozyskiwania inwestorów	0,03	Dysproporcje rozwojowe poszczególnych sołectw w gminie	0,06
3.	Dobra baza oraz oferta wydarzeń kulturalnych w gminie (CK; BP, świetlice wiejskie)	0,04	Wysokie ujemne saldo wyjazdów i przyjazdów do pracy w gminie (-0,48)	0,08
4.	Wysoka wartość rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy	0,05	Duży udział dróg gminnych o nawierzchni gruntowej w ogólnej liczbie dróg (49,85%)	0,07
5.	Dobry dostęp do instytucji publicznych i placówek usługowych	0,04	Słaba dostępność transportu publicznego na terenie gminy	0,08
6.	Dobry stan środowiska naturalnego	0,05	Przeciętna jakość opieki społecznej w gminie	0,03
7.	Dobre walory krajobrazowe gminy	0,04	Przeciętne możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy w gminie	0,07
8.	Dobry dostęp do sieci wodociągowej oraz przeciętna do sieci kanalizacji sanitarnej	0,04	Przeciętna jakość usług turystycznych oraz dostępności do bazy noclegowej w gminie	0,06
9.	Duże złoża gazu ziemnego i kopalin (głina i żwir) na terenie gminy	0,06	Przeciętny poziom świadomości ekologicznej mieszkańców gminy	0,08
10.	Dobry zasób lokali komunalnych w gminie	0,03	Wzrost ilości wytwarzanych odpadów oraz problemów z ich utylizacją w gminie	0,08
11.	Dobrze zdiagnozowane problemy patologii społecznych w gminie	0,06	Niezadawalający system promocji i kształtowania wizerunku publicznego	0,03
12.	Dobre zagospodarowanie przestrzeni publicznej w mieście i gminie	0,04	Wzrost problemów społecznych związanych z biedą w gminie	0,05
13.	Dobre warunki do tworzenia bazy NEFAR (Natura/ Eco /Food / Agro / Rural)	0,04	Wzrost problemów społecznych związanych z alkoholizmem w gminie	0,08
14.	Korzystna prognoza demograficzna w gminie	0,02	Zdegradowanie sfery przestrzenno funkcjonalnej obiektów zabytkowych	0,05
15.	Duży potencjał produkcji ekologicznej żywności.	0,03	Nasilanie się zjawiska wyuczonyj bezradności oraz aspiracji osób wykluczonych społecznie	0,08
16.	Dominująca produkcja trzody chlewnej	0,05	Przeciętne dostosowanie przestrzeni publicznych do osób niepełnosprawnych i starszych	0,04
17.	Korzystne warunki dla rozwoju energetyki opartej o alternatywne źródła energii (fotowoltaika, elektrownie wiatrowe)	0,06	Brak systemu monitoringu przestrzeni publicznej na terenie gminy.	0,04
18.	Wysoka aktywność budowlana oraz dobre warunki dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego	0,05	Niewystarczająca ilość mieszkań chronionych oraz socjalnych w gminie	0,07
19.	Dobra dostępność i jakość edukacji na poziomie podstawowym oraz przedszkolnej w gminie	0,06	Utrudniony dostęp do specjalistycznej opieki medycznej w gminie	0,08
20.	Dobra dostępność i jakość opieki zdrowotnej w gminie	0,02	Niski poziom ilości firm branży przetwórstwa rolno-spożywczego	0,06
21.	Dobry poziom aktywności środowisk lokalnych w gminie	0,06	Mała ilość ekologicznych gospodarstw rolnych i firm specjalizujących się w produkcji ekologicznej żywności	0,07
22.	Dobry dostęp do Internetu	0,04	Niewystarczający poziom informatyzacji sołectw w realizacji usług elektronicznych	0,08
23.	Korzystna struktura demograficzna gminy według ekonomicznych grup	0,03	Brak placówek dziennego wsparcia osób starszych i dostępu do rehabilitacji	0,07
24.	Niski wskaźnik bezrobocia oraz poziomu ubóstwa w gminie	0,04	Niewystarczające działania w zakresie profilaktyki zdrowia mieszkańców	0,06
25.	Dobra jakość rządzenia oraz funkcjonowania administracji publicznej w gminie	0,06	Niewystarczający poziom środków budżetowych na infrastrukturę drogową	0,08
26.	Dobry dostęp do lokalnych usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną w gminie	0,03	Niewystarczająca ilość miejsc parkingowych i ścieżek pieszo – rowerowych w gminie	0,06
27.	Adekwatna do potrzeb ilość Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego w gminie	0,02	Brak środków inwestycyjnych na rewitalizację obiektów dziedzictwa kulturowego w gminie	0,08
28.	Wzrost ilości pozyskiwanych przez gminę środków pozabudżetowych w tym na programy realizowane przy udziale NGOs.	0,04	Brak zagospodarowania przestrzeni wodnej oraz szlaków turystycznych w gminie	0,05
29.	Dobry poziom bezpieczeństwa publicznego	0,02	Niedostosowany charakter wykształcenia ludności gminy w stosunku do aktualnych potrzeb rynku pracy	0,08

Tab.47 SZANSE [SKALA: 0,01 – 0,10; WAGI: 0,03 MIN – 0,08MAX] ; ZAGROŻENIA [SKALA: 0,01 – 0,10; WAGI: 0,03 MIN – 0,08 MAX] GMINY ŚMIGIEL – ZESTAWIENIE

Lp.	SZANSE	WAGA 0,02 -0,07	ZAGROŻENIA	WAGA 0,02-0,08
1.	Perspektywa finansowa UE 2014-2020 oraz 2021-2027	0,05	Rosnąca konkurencja między samorządami o środki pozabudżetowe	0,08
2.	Rozwój społeczeństwa informacyjnego dla stymulowania rozwoju lokalnego	0,06	Obniżenie jakości usług publicznych przez brak wdrożonych w Urzędzie systemów zarządzania jakością, doskonalenia kadr oraz informatyzacji sołectw	0,04
3.	Rozwój sieci szerokopasmowych (publiczne punkty dostępu do Internetu, Hot-Spoty) – rozwój telepracy, edukacja na odległość, działalność biznesowa	0,04	Problemy finansowe związane z rozwojem i utrzymaniem infrastruktury z powodu braku zaktualizowanych dokumentów planistycznych	0,07
4.	Poprawa środowiska przyrodniczego poprzez eliminację problemów i inwestycje proekologiczne	0,04	Spadek zainteresowania turystyką lokalną, w tym agroturystyką na rzecz preferowania turystyki zagranicznej	0,07
5.	Wzrost certyfikowanej produkcji i popytu na ekologiczną żywność	0,04	Zmiana nawyków konsumentów poprzez wypieranie rodzimej produkcji artykułami z importu	0,07
6.	Rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego i przechowalnictwa	0,04	Wzrost konkurencyjności ze strony innych działalności – ograniczenie produkcji certyfikowanej żywności i przetwórstwa rolno spożywczego	0,04
7.	Rozwój specjalizacji, integracji producentów, wzrost wielkości gospodarstw rolnych	0,05	Zwiększony odpływ osób z grupy produkcyjnej, w tym specjalistów i osób z kwalifikacjami i doświadczeniem	0,07
8.	Wzrost zapotrzebowania na energię, zwłaszcza odnawialną	0,07	Obniżenie perspektyw rozwojowych firm i gospodarstw przez koncentrację ulg na pozyskanie inwestorów zewnętrznych	0,03
9.	Wzrost możliwości integracji różnych form transportu	0,04	Zmiany głównych kierunków i celów potencjalnych inwestorów	0,04
10.	Upowszechnienie zdrowego trybu życia	0,07	Wzrost natężenia ruchu drogowego, pogorszenie stanu dróg, bezpieczeństwa	0,08
11.	Pozytywne zmiany oferty kulturalnej, a także związanej z turystyką, sportem, rekreacją i wypoczynkiem	0,07	Obniżenie nakładów inwestycyjnych na infrastrukturę sprzyjającą prowadzeniu zdrowego trybu życia	0,04
12.	Rozwój sektora odnowy biologicznej, SPA i rehabilitacji	0,06	Ograniczenie podmiotom zajmującym się kulturą i edukacją środków poza budżetowych, w tym z UE	0,03
13.	Rozwój ruchu turystycznego z wykorzystaniem systemu NEFAR ¹	0,03	Spadek atrakcyjności lokalizacyjnych na terenie gminy w wyniku realizacji inwestycji poza gminą	0,03
14.	Wzrost ilości zrealizowanych zadań inwestycyjnych z wykorzystaniem przepisów PPP	0,03	Niskie zaangażowanie mieszkańców na rzecz własnego rozwoju i dobra	0,06
15.	Możliwość pozyskania środków zewnętrznych na rozwój lokalnej przedsiębiorczości	0,04	Brak możliwości konkurencji na rynkach krajowych i zagranicznych dla firm	0,04
16.	Możliwość pozyskania środków pozabudżetowych na zapobieganie problemów społecznych	0,04	Spadek potencjału innowacyjnego w wyniku zaniechania działalności gospodarczej z powodu starzenia się właścicieli gospodarstw rolnych i firm	0,04
17.	Rozwój gospodarczy kraju stymulujący rozwój lokalnej przedsiębiorczości	0,03	Obniżenie stanu bezpieczeństwa mieszkańców z powodu wzrostu ilości patologicznych incydentów związanych z problemami społecznymi	0,07
18.	Wzrost liczby aktywnych, sprawnych zawodowo osób starszych, szczególnie młodych emerytów	0,05	Pogorszenie się dostępu do specjalistycznych usług medycznych w gminie	0,08
19.	Wzrost znaczenia szkolnictwa zawodowego oraz ilości pracowników wykwalifikowanych	0,07	Ograniczanie ilości środków na opiekę zdrowotną, profilaktykę, rehabilitację i świadczenia społeczne z powodu starzenia się mieszkańców	0,07
20.	Rozbudowa infrastruktury sieci gazowej	0,03	Brak działań i kapitału na skuteczną i efektywną restytucję zabytków	0,08

4.4 USTALENIE METODOLOGII OCEN ORAZ KORELACJI SWOT - TOWS

Wykorzystując skalę oraz wagi punktowe przypisane do poszczególnych wskaźników analizy SWOT/TOWS obliczono korelację: **mocne strony – szanse**, **szanse – mocne strony** (Tabela 48/1 i 48/2), **słabe strony – szanse**, **szanse – słabe strony** (Tabela 49/1 i 49/2), **mocne strony – zagrożenia**, **zagrożenia – mocne strony** (Tabela 50/1 i 50/2), **słabe strony – zagrożenia**, **zagrożenia – słabe strony** (Tabela 51/1 i 51/2).

TABELE KORELACJI SWOT – TOWS:

STRATEGIA AGRESYWNA

Tab. 48/1 SWOT / **Mocne strony – Szanse** / Czy zidentyfikowane mocne strony pozwolą wykorzystać nadarzające się szanse?

Tab. 48/2 TOWS / **Szanse – Mocne strony** / Czy szanse spotęgują mocne strony?

STRATEGIA KONKURENCYJNA

Tab. 49/1 SWOT / **Słabe strony – Szanse** / Czy zidentyfikowane słabe strony nie pozwolą wykorzystać nadarzających się szans?

Tab. 49/2 TOWS / **Szanse – Słabe strony** / Czy szanse pozwolą przewyciężyć słabe strony?

STRATEGIA KONSERWATYWNA

Tab. 50/1 SWOT / **Mocne strony – Zagrożenia** / Czy zidentyfikowane mocne strony pozwolą przewyciężyć zagrożenia?

Tab. 50/2 TOWS / **Zagrożenia – Mocne strony** / Czy zagrożenia osłabią mocne strony?

STRATEGIA DEFENSYWNA

Tab. 51/1 SWOT / **Słabe strony – Zagrożenia** / Czy zidentyfikowane słabe strony wzmocnią siłę oddziaływania zagrożeń?

Tab. 51/2 TOWS / **Zagrożenia – Słabe strony** / Czy zagrożenia spotęgują słabe strony?

ISTNIENIE KORELACJI W TABELACH ZAZNACZNO WE WŁAŚCIWYM MIEJSCU CYFRĄ [1] JEJ BRAK BEZ CYFRY.

Tab.48/1 **Strategia agresywna / korelacje SWOT: mocne strony – szanse/ Czy zidentyfikowane mocne strony pozwolą wykorzystać nadarzające się szanse?**

SZANSE	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Wagi	Liczba Interakcji	Iloczyn Wag i Interakcji	Ranga
1	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1		1	1	1		1		1	0,04	15	0,60	6
2	1	1	1	1	1	1	1		1	1		1	1	1	1	1		1	1	1	0,03	17	0,51	8
3	1	1	1							1	1	1					1	1			0,04	8	0,32	16
4	1			1	1	1	1						1		1		1				0,05	8	0,40	12
5		1											1	1	1	1	1	1	1	1	0,04	9	0,36	14
6	1			1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1		1	1		0,05	14	0,70	3
7	1			1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1		1			0,04	14	0,56	7
8	1			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1			0,04	14	0,56	7
9	1			1									1	1	1		1			1	0,06	7	0,42	11
10	1																1			1	0,03	3	0,09	23
11	1	1								1		1				1		1	1		0,06	7	0,42	11
12	1					1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1				0,04	12	0,48	9
13	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1	1		0,04	17	0,68	4
14	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1	0,02	17	0,34	15
15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1		1	0,03	14	0,42	11
16	1	1	1	1	1	1	1		1		1	1	1	1	1	1		1			0,05	14	0,70	3
17	1	1	1	1				1						1	1		1				0,06	8	0,48	9
18	1	1	1	1	1		1	1				1		1	1	1				1	0,05	13	0,65	5
19	1	1	1	1														1		1	0,06	5	0,30	17
20	1	1	1							1	1	1	1			1		1			0,02	9	0,18	19
21	1	1	1					1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		0,06	13	0,78	2
22	1							1			1	1	1	1	1	1		1			0,04	7	0,28	18
23	1	1	1	1				1			1	1	1	1	1	1		1	1	1	0,03	13	0,39	13
24	1	1	1								1	1	1	1	1	1		1	1	1	0,04	11	0,44	10
25	1	1	1					1	1	1	1	1	1	1	1	1		1			0,06	14	0,84	1
26	1	1	1														1	1			0,03	5	0,15	21
27				1	1	1	1							1	1	1		1			0,02	8	0,16	20
28	1	1	1							1	1	1	1			1	1	1	1		0,04	11	0,44	10
29		1	1	1											1	1	1				0,02	6	0,12	22
Wagi:	0,05	0,06	0,04	0,04	0,04	0,04	0,05	0,07	0,04	0,07	0,07	0,06	0,03	0,03	0,04	0,04	0,03	0,05	0,07	0,03		313	12,77	
Liczba Interakcji	26	20	17	16	12	12	13	9	9	13	17	20	19	19	14	21	12	24	10	10		313		
Iloczyn Wag i Interakcji	1,30	1,20	0,68	0,64	0,48	0,48	0,65	0,63	0,36	0,91	1,19	1,20	0,57	0,57	0,56	0,84	0,36	1,20	0,70	0,30			14,82	
Ranga	1	2	7	9	13	13	8	10	14	4	3	2	11	11	12	5	14	2	6	15				
Suma Interakcji																						626		
Suma iloczynów Interakcji																							27,59	

Tab.48/2 Strategia agresywna / Korelacje TOWS: szanse – mocne strony/ Czy szanse spotęgują mocne strony ?

SZANSE	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Wagi	Liczba Interakcji	Iloczyn Wag i Interakcji	Ranga
1	1						1		1	1	1		1	1	1	1		1		1	0,04	11	0,44	8
2	1	1	1	1	1	1	1		1	1			1	1	1	1		1	1	1	0,03	16	0,48	6
3	1	1	1							1	1		1		1		1				0,04	8	0,32	12
4				1	1	1	1						1		1		1			1	0,05	8	0,40	10
5	1	1	1								1									1	0,04	5	0,20	15
6	1			1	1	1	1		1		1		1	1	1	1		1			0,05	12	0,60	3
7				1	1	1	1	1			1			1		1					0,04	8	0,32	12
8	1			1		1					1		1	1	1	1		1			0,04	9	0,36	11
9	1			1				1					1	1			1			1	0,06	7	0,42	9
10	1															1	1	1	1		0,03	5	0,15	17
11	1									1	1		1			1	1	1	1	1	0,06	8	0,18	16
12	1	1	1	1				1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	0,04	15	0,60	3
13	1	1	1	1	1	1	1	1	1			1	1	1	1	1		1	1		0,04	16	0,64	2
14	1			1											1	1		1			0,02	5	0,10	18
15	1	1	1	1	1	1	1						1	1	1	1		1			0,03	12	0,36	11
16	1	1	1	1	1	1	1						1	1	1	1		1			0,05	12	0,60	3
17	1			1		1		1					1	1	1		1			1	0,06	9	0,54	5
18	1	1	1						1			1	1	1				1		1	0,05	9	0,45	7
19		1	1													1					0,06	3	0,18	16
20	1	1	1	1	1					1		1	1			1	1	1	1	1	0,02	12	0,24	13
21	1	1	1	1	1		1	1			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0,06	17	1,02	1
22	1	1	1					1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0,04	11	0,44	8
23							1	1			1	1	1	1			1		1		0,03	8	0,24	13
24	1	1	1			1	1				1	1	1	1		1	1	1	1	1	0,04	14	0,56	4
25	1	1	1				1			1			1	1	1	1	1	1	1		0,06	10	0,60	3
26	1	1	1										1	1	1	1		1			0,03	7	0,21	14
27				1					1						1	1		1			0,02	5	0,10	18
28	1	1	1												1	1	1	1	1		0,04	7	0,28	14
29	1	1	1					1	1	1	1					1	1	1	1	1	0,02	12	0,24	13
Wagi:	0,05	0,06	0,04	0,04	0,04	0,04	0,05	0,07	0,04	0,07	0,07	0,06	0,03	0,03	0,04	0,04	0,03	0,05	0,07	0,03		281	11,27	
Liczba Interakcji	24	17	17	16	7	11	12	9	8	8	12	8	18	18	18	22	15	21	10	10		281		
Iloczyn Wag i Interakcji	1,20	1,02	0,68	0,64	0,28	0,44	0,60	0,63	0,32	0,56	0,84	0,48	0,54	0,54	0,72	0,88	0,45	1,05	0,70	0,30			12,87	
Ranga	1	3	8	9	19	16	11	10	17	12	5	14	13	13	6	4	15	2	7	18				
Suma Interakcji																						562		
Suma ilocz.intera																							24,14	

Zbiorcze zestawienie wyników analizy SWOT / TOWS dla macierzy strategii agresywnej

Kombinacja	Wyniki analizy SWOT		Wyniki analizy TOWS		Zbiorcze zestawienie SWOT/TOWS	
	Suma interakcji	Suma iloczynów	Suma interakcji	Suma iloczynów	Suma interakcji	Suma iloczynów
Mocne strony / Szanse	626	27,69	562	24,14	1188	51,83

ZESTAWIENIE 10 MOCNYCH STRON I SZANS KORELACJI SWOT – TOWS W MODELU STRATEGII AGRESYWNEJ

MOCNE STRONY

RANGA	MOCNE STRONY SWOT	ILOCZYN WAG I INTERAKCJI	MOCNE STRONY TOWS	ILOCZYN WAG I INTERAKCJI
1	Dobra jakość rządzenia oraz funkcjonowania administracji publicznej w gminie	0,84	Dobry poziom aktywności środowisk lokalnych w gminie	1,02
2	Dobry poziom aktywności środowisk lokalnych w gminie	0,78	Dobre warunki do tworzenia bazy NEFAR (Natura, Eco, Food, Agro, Rural)	0,64
3	Dobry stan środowiska naturalnego	0,70	Dobry stan środowiska naturalnego	0,60
3	Dominująca produkcja trzody chlewnej	0,70	Dobre zagospodarowanie przestrzeni publicznej w gminie	0,60
3			Dobra jakość rządzenia oraz funkcjonowania administracji publicznej w gminie	0,60
4	Dobre warunki do tworzenia bazy NEFAR (Natura, Eco, Food, Agro, Rural)	0,68	Niski wskaźnik bezrobocia oraz poziomu ubóstwa w gminie	0,56
5	Wysoka aktywność budowlana oraz dobre warunki dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego	0,65	Korzystne warunki dla rozwoju energetyki opartej o alternatywne źródła energii (fotowoltaika, elektrownie wiatrowe)	0,54
6	Korzystne położenie gminy w Województwie Wielkopolskim – powiązanie z centrami rozwoju	0,60	Duża aktywność samorządu dla rozwoju gospodarczego i pozyskiwania inwestorów	0,48
7	Dobre walory krajobrazowe gminy	0,56	Wysoka aktywność budowlana oraz dobre warunki dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego	0,45
7	Dobry dostęp do sieci wodociągowej oraz przeciętny do sieci kanalizacji sanitarnej	0,56		
8	Duża aktywność samorządu dla rozwoju gospodarczego i pozyskiwania inwestorów	0,51	Korzystne położenie gminy w Województwie Wielkopolskim – powiązanie z centrami rozwoju	0,44
8			Dobry dostęp do Internetu	0,44
9	Korzystne warunki dla rozwoju energetyki opartej o alternatywne źródła energii (fotowoltaika, elektrownie wiatrowe)	0,48	Duże złoża gazu ziemnego i kopalin (głina i żwir) na terenie gminy	0,42
10	Niski wskaźnik bezrobocia oraz poziomu ubóstwa w gminie	0,44	Wysoka wartość rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy	0,40

SZANSE

RANGA	SZANSE SWOT	ILOCZYN WAG I INTERAKCJI	SZANSE TOWS	ILOCZYN WAG I INTERAKCJI
1	Perspektywa finansowa UE 2014-2020 oraz 2021-2027	1,30	Perspektywa finansowa UE 2014-2020 oraz 2021-2027	1,20
2	Rozwój sektora odnowy biologicznej, SPA i rehabilitacji	1,20	Wzrost liczby aktywnych, sprawnych zawodowo osób starszych, szczególnie młodych emerytów	1,05
2	Wzrost liczby aktywnych, sprawnych zawodowo osób starszych, szczególnie młodych emerytów	1,20		
3	Pozytywne zmiany oferty kulturalnej, a także związane z turystyką, sportem, rekreacją i wypoczynkiem	1,19	Rozwój społeczeństwa informacyjnego dla stymulowania rozwoju lokalnego	1,02
4	Upowszechnienie zdrowego trybu życia	0,91	Możliwość pozyskania środków pozabudżetowych na zapobieganie problemom społecznym	0,88
5	Możliwość pozyskania środków pozabudżetowych na zapobieganie problemom społecznym	0,84	Pozytywne zmiany oferty kulturalnej, a także związane z turystyką, sportem, rekreacją i wypoczynkiem	0,84
6	Wzrost znaczenia szkolnictwa zawodowego oraz ilości pracowników wykwalifikowanych	0,70	Możliwość pozyskania środków zewnętrznych na rozwój lokalnej przedsiębiorczości	0,72
7	Rozwój sieci szerokopasmowej (publiczny dostęp do Internetu, Hot-Spoty)- rozwój telepracy, edukacja na odległość, działalność biznesowa	0,68	Wzrost znaczenia szkolnictwa zawodowego oraz ilości pracowników wykwalifikowanych	0,70
8	Rozwój specjalizacji, integracji producentów, wzrost wielkości gospodarstw rolnych	0,65	Rozwój sieci szerokopasmowej (publiczny dostęp do Internetu, Hot-Spoty)- rozwój telepracy, edukacja na odległość, działalność biznesowa	0,68
9	Poprawa środowiska przyrodniczego poprzez eliminację problemów i inwestycje proekologiczne	0,64	Poprawa środowiska przyrodniczego poprzez eliminację problemów i inwestycje proekologiczne	0,64
10	Wzrost zapotrzebowania na energię, zwłaszcza odnawialną	0,63	Wzrost zapotrzebowania na energię, zwłaszcza odnawialną	0,63

Tab.49/1 **Strategia konkurencyjna / Korelacje SWOT: słabe strony – szanse/ Czy zidentyfikowane słabe strony nie pozwolą wykorzystać nadarzające się szanse?**

SZANSE	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20						
SŁABE STRONY																						Wagi	Liczba Interakcji	Iloczyn Wagi i Interakcji	Ranga	
1	1	1	1	1		1	1	1						1	1		1			1	0,08	11	0,88	2		
2	1	1	1								1		1		1	1	1			1	0,06	9	0,54	8		
3	1														1	1	1	1	1	1	0,08	7	0,56	7		
4	1								1				1				1				0,07	4	0,28	15		
5	1			1				1	1				1	1	1		1				0,08	8	0,64	5		
6	1	1	1												1	1	1	1	1		0,03	8	0,24	16		
7	1	1	1										1	1	1	1	1				0,07	8	0,56	7		
8	1				1					1	1	1	1	1	1		1			1	0,06	10	0,60	6		
9	1	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1				1				0,08	12	0,96	1		
10	1			1		1											1			1	0,08	5	0,40	11		
11	1	1	1	1									1				1				0,03	6	0,18	18		
12	1	1	1								1		1		1	1	1	1			0,05	9	0,45	10		
13	1	1	1								1		1		1	1	1	1			0,08	9	0,72	4		
14	1										1		1	1							0,05	4	0,20	17		
15	1									1					1	1					0,08	4	0,32	13		
16	1							1	1	1	1	1	1			1		1			0,04	8	0,32	13		
17	1	1	1																		0,04	3	0,12	20		
18	1	1	1						1	1	1	1	1	1	1		1			1	0,07	12	0,84	3		
19	1	1	1							1		1	1		1		1	1			0,08	9	0,72	4		
20	1			1	1	1	1		1						1		1			1	0,06	9	0,54	8		
21	1	1	1	1	1	1	1	1					1		1		1			1	0,07	12	0,84	3		
22	1	1	1										1		1		1				0,08	6	0,48	9		
23	1									1					1	1					0,07	4	0,28	15		
24	1									1	1	1	1								0,06	5	0,30	14		
25	1								1												0,08	2	0,16	19		
26	1								1	1	1		1					1			0,06	6	0,36	12		
27	1								1			1			1						0,08	4	0,32	13		
28	1										1		1	1	1					1	0,05	6	0,30	14		
29	1	1	1		1	1	1						1		1	1	1	1	1	1	0,08	12	0,96	1		
Wagi:	0,05	0,06	0,04	0,04	0,04	0,04	0,05	0,07	0,04	0,07	0,07	0,06	0,03	0,03	0,04	0,04	0,03	0,05	0,07	0,03			212	14,07		
Liczba Interakcji	29	14	14	7	5	6	5	4	8	9	10	7	19	7	19	10	19	8	4	8			212			
Iloczyn Wagi i Interakcji	1,45	0,84	0,56	0,28	0,20	0,24	0,25	0,28	0,32	0,63	0,70	0,42	0,57	0,21	0,76	0,40	0,57	0,40	0,28	0,24				9,60		
Ranga	1	2	7	11	15	13	12	11	10	5	4	8	6	14	3	9	6	9	11	13						
Suma Interakcji																							424			
Suma iloczynów Interakcji																									23,67	

Tab.49/2 **Strategia konkurencyjna / Korelacje TOWS: szanse – słabe strony / Czy szanse pozwolą przewyciężyć słabe strony?**

SZANSE SŁABE STRONY	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Wagi	Liczba Interakcji	Iloczyn Wag i Interakcji	Ranga	
1	1													1	1		1			1	0,08	5	0,40	8	
2	1	1				1	1						1		1		1			1	0,06	8	0,48	6	
3	1									1					1		1				0,08	4	0,32	11	
4	1								1						1		1				0,07	4	0,28	13	
5	1	1		1				1	1				1	1	1	1	1				0,08	10	0,80	2	
6	1	1	1							1	1	1				1		1			0,03	8	0,24	14	
7	1	1					1						1	1	1		1	1			0,07	7	0,49	5	
8	1									1			1								0,06	3	0,18	16	
9	1	1	1	1	1			1													0,08	6	0,48	6	
10	1														1						0,08	2	0,16	17	
11				1									1								0,03	2	0,06	19	
12	1														1	1					0,05	3	0,15	18	
13	1														1	1					0,08	3	0,24	14	
14	1														1		1				0,05	3	0,15		
15	1									1					1	1					0,08	4	0,32	11	
16	1										1	1			1	1					0,04	5	0,20	15	
17	1	1									1				1						0,04	4	0,16	17	
18	1										1		1	1	1					1	0,07	6	0,42	7	
19	1	1	1							1	1	1	1								0,08	7	0,56	3	
	1			1	1	1	1													1	0,06	6	0,36	9	
21	1				1	1	1						1								0,07	5	0,35	10	
22	1	1													1						0,08	3	0,24	14	
23	1									1					1	1					0,07	4	0,28	13	
24	1									1			1		1			1			0,06	5	0,30	12	
25	1								1			1			1						0,08	4	0,32	11	
26	1								1			1					1				0,06	4	0,24	14	
27	1							1					1	1	1		1				0,08	5	0,40	8	
28	1								1		1	1	1	1	1		1		1	1	0,05	10	0,50	4	
29	1	1	1	1	1	1	1		1		1	1	1	1	1		1	1	1	1	0,08	13	1,04	1	
Wagi:	0,05	0,06	0,04	0,04	0,04	0,04	0,05	0,07	0,04	0,07	0,07	0,06	0,03	0,03	0,04	0,04	0,03	0,05	0,07	0,03		153	10,12		
Liczba Interakcji	28	9	4	5	4	4	5	3	5	5	8	5	12	7	21	7	11	3	3	4		153			
Iloczyn Wag i Interakcji	1,40	0,54	0,16	0,20	0,16	0,16	0,25	0,21	0,20	0,35	0,56	0,30	0,36	0,21	0,84	0,28	0,33	0,15	0,21	0,12			6,99		
Ranga	1	4	13	12	13	13	10	11	12	6	3	8	5	11	2	9	7	14	11	15					
Suma Interakcji																						306			
Suma iloczynów Interakcji																								17,11	

Zbiornicze zestawienie wyników analizy SWOT / TOWS dla macierzy **strategii konkurencyjnej**

Kombinacja	Wyniki analizy SWOT		Wyniki analizy TOWS		Zbiornicze zestawienie SWOT/TOWS	
	Suma interakcji	Suma iloczynów	Suma interakcji	Suma iloczynów	Suma interakcji	Suma iloczynów
Słabe strony / Szanse	424	23,67	306	17,11	730	40,78

**ZESTAWIENIE 10 SŁABYCH STRON I SZANS KORELACJI SWOT – TOWS W MODELU STRATEGII KONKURENCYJNEJ
SŁABE STRONY**

RANGA	SŁABE STRONY SWOT	ILOCZYN WAG I INTERAKCJI	SŁABE STRONY TOWS	ILOCZYN WAG I INTERAKCJI
1	Przeciętny poziom świadomości ekologicznej mieszkańców gminy	0,96	Niedostosowany charakter wykształcenia ludności gminy w stosunku do aktualnych potrzeb rynku pracy	1,04
1	Niedostosowany charakter wykształcenia ludności gminy w stosunku do aktualnych potrzeb rynku pracy	0,96		
2	Przeciętna dostępność terenów przeznaczonych pod inwestycje w gminie	0,88	Słaba dostępność transportu publicznego na terenie gminy	0,80
3	Niewystarczająca ilość mieszkań chronionych oraz socjalnych w gminie	0,84	Utrudniony dostęp do specjalistycznej opieki medycznej w gminie	0,56
3	Mała ilość ekologicznych gospodarstw rolnych i firm specjalizujących się w produkcji ekologicznej żywności	0,84		
4	Wzrost problemów społecznych związanych z alkoholizmem w gminie	0,72	Brak zagospodarowania przestrzeni wodnej oraz szlaków turystycznych	0,50
4	Utrudniony dostęp do specjalistycznej opieki medycznej w gminie	0,72		
5	Słaba dostępność transportu publicznego na terenie gminy	0,64	Przeciętne możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy w gminie	0,49
6	Przeciętna jakość usług turystycznych oraz dostępności do bazy noclegowej w gminie	0,60	Dysproporcje rozwojowe poszczególnych sołectw w gminie	0,48
7	Wysokie ujemne saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy w gminie	0,56	Niewystarczająca ilość mieszkań chronionych oraz socjalnych w gminie	0,42
7	Przeciętne możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy w gminie	0,56		
8	Dysproporcje rozwojowe poszczególnych sołectw w gminie	0,54	Przeciętna dostępność terenów przeznaczonych pod inwestycje w gminie	0,40
8	Niski poziom ilości firm branży przetwórstwa rolno spożywczego	0,54	Brak środków inwestycyjnych na rewitalizację obiektów dziedzictwa kulturowego w gminie	0,40
9	Niewystarczający poziom informatyzacji sołectw w realizacji usług elektronicznych	0,48	Niski poziom ilości firm branży przetwórstwa rolno spożywczego	0,36
10	Wzrost problemów społecznych związanych z biedą w gminie	0,45	Mała ilość ekologicznych gospodarstw rolnych i firm specjalizujących się w produkcji ekologicznej żywności	0,35

**ZESTAWIENIE 10 SŁABYCH STRON I SZANS KORELACJI SWOT – TOWS W MODELU STRATEGII KONKURENCYJNEJ
SZANSE**

RANGA	SZANSE SWOT	ILOCZYN WAG I INTERAKCJI	SZANSE TOWS	ILOCZYN WAG I INTERAKCJI
1	Perspektywa finansowa UE 2014-2020 oraz 2021-2027	1,45	Perspektywa finansowa UE 2014-2020 oraz 2021-2027	1,40
2	Rozwój społeczeństwa informacyjnego dla stymulowania rozwoju lokalnego	0,84	Możliwość pozyskania środków zewnętrznych na rozwój lokalnej przedsiębiorczości	0,84
3	Możliwość pozyskania środków zewnętrznych na rozwój lokalnej przedsiębiorczości	0,76	Pozytywne zmiany ofert kulturalnej, a także związanej z turystyką, sportem, rekreacją i wypoczynkiem	0,56
4	Pozytywne zmiany ofert kulturalnej, a także związanej z turystyką, sportem, rekreacją i wypoczynkiem	0,70	Rozwój społeczeństwa informacyjnego dla stymulowania rozwoju lokalnego	0,54
5	Upowszechnienie zdrowego trybu życia	0,63	Rozwój ruchu turystycznego z wykorzystaniem systemu NEFAR	0,36
6	Rozwój ruchu turystycznego z wykorzystaniem systemu NEFAR	0,57	Upowszechnienie zdrowego trybu życia	0,35
6	Rozwój gospodarczy kraju stymulujący rozwój lokalnej przedsiębiorczości	0,57		
7	Rozwój sieci szerokopasmowej (publiczny dostęp do Internetu, Hot-Spoty)- rozwój telepracy, edukacja na odległość, działalność biznesowa	0,56	Rozwój gospodarczy kraju stymulujący rozwój lokalnej przedsiębiorczości	0,33
8	Rozwój sektora odnowy biologicznej, SPA i rehabilitacji	0,42	Rozwój sektora odnowy biologicznej, SPA i rehabilitacji	0,30
9	Możliwość pozyskania środków pozabudżetowych na zapobieganie problemom społecznym	0,40	Możliwość pozyskania środków pozabudżetowych na zapobieganie problemom społecznym	0,28
9	Wzrost liczby aktywnych, sprawnych zawodowo osób starszych, szczególnie młodych emerytów	0,40		
10	Wzrost możliwości integracji różnych form transportu	0,32	Rozwój specjalizacji, integracji producentów, wzrost wielkości gospodarstw rolnych	0,25

Tab. 50/1 **Strategia konserwatywna / Korelacje SWOT: mocne strony – zagrożenia/ Czy zidentyfikowane mocne strony pozwolą przewyżczyć zagrożenia?**

ZAGROŻENIA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20						
MOCNE STRONY																						Wagi	Liczba Interakcji	Iloczyn Wag i Interakcji	Ranga	
1	1					1	1	1				1	1									0,04	6	0,24	7	
2	1		1		1	1	1	1		1		1	1						1			0,03	11	0,33	3	
3		1									1	1		1								0,04	4	0,16	9	
4	1				1	1		1							1							0,05	5	0,25	6	
5													1		1							0,04	2	0,08	14	
6			1	1	1	1		1		1												0,05	6	0,30	5	
7			1	1	1	1		1		1												0,04	6	0,24	7	
8	1		1		1	1	1	1		1		1		1								0,04	9	0,36	2	
9	1		1				1	1	1				1									0,06	6	0,36	2	
10											1			1				1		1	1	0,03	5	0,15	10	
11	1						1					1		1			1	1				0,06	6	0,36	2	
12								1		1											1	0,04	3	0,12	11	
13	1		1					1		1	1	1		1	1							0,04	8	0,32	4	
14									1		1											0,02	2	0,04	16	
15				1	1			1						1	1							0,03	5	0,15	10	
16				1	1			1						1	1							0,05	5	0,25	6	
17	1	1												1								0,06	3	0,18	8	
18			1				1	1	1				1			1						0,05	6	0,30	5	
19																		1				0,06	1	0,06	15	
20	1										1			1				1	1			0,02	5	0,10	12	
21										1	1		1			1						0,06	4	0,24	7	
22			1							1			1					1				0,04	4	0,16	9	
23												1			1			1				0,03	3	0,09	13	
24	1					1	1	1		1			1		1	1						0,04	8	0,32	4	
25	1	1			1	1	1	1	1	1	1		1				1		1	1		0,06	13	0,78	1	
26		1			1				1									1				0,03	4	0,12	11	
27	1							1	1										1	1		0,02	5	0,10	12	
28	1	1		1	1	1						1		1		1	1					0,04	9	0,36	2	
29			1						1	1			1			1						0,02	5	0,10	12	
Wagi:	0,08	0,04	0,07	0,07	0,07	0,04	0,07	0,03	0,04	0,08	0,04	0,03	0,03	0,06	0,04	0,04	0,07	0,08	0,07	0,08			159	6,62		
Liczba Interakcji	13	5	9	5	10	9	8	15	7	11	7	7	10	11	8	5	5	5	5	5	4		159			
Iloczyn Wag i Interakcji	1,04	0,20	0,63	0,35	0,70	0,36	0,56	0,45	0,28	0,88	0,28	0,21	0,30	0,66	0,32	0,20	0,35	0,40	0,35	0,32				8,84		
Ranga	1	15	5	10	3	9	6	7	13	2	13	14	12	4	11	15	10	8	10	11						
Suma Interakcji																							318			
Suma iloczynów Interakcji																									15,46	

Tab.50/2 **Strategia konserwatywna / Korelacje TOWS: zagrożenia – mocne strony/ Czy zagrożenia osłabią mocne strony?**

ZAGROZENIA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Wagi	Liczba Interakcji	Iloczyn Wag i Interakcji	Ranga		
1							1		1	1			1				1					0,04	5	0,20	8	
2	1		1		1	1	1	1	1				1	1	1	1	1					0,03	12	0,36	2	
3	1										1			1			1					0,04	4	0,16	9	
4	1			1		1			1				1			1						0,05	6	0,30	4	
5													1									0,04	1	0,04	16	
6			1					1	1													0,05	3	0,15	10	
7									1	1											1	0,04	3	0,12	11	
8	1		1																			0,04	2	0,08	14	
9	1		1					1	1				1									0,06	5	0,30	4	
10	1		1									1								1		0,03	4	0,12	11	
11										1				1			1	1				0,06	4	0,24	6	
12	1		1	1						1							1					0,04	5	0,20	8	
13				1					1		1		1									0,04	4	0,16	9	
14							1									1						0,02	2	0,04	16	
15	1				1	1			1							1						0,03	5	0,15	10	
16	1				1	1			1							1						0,05	5	0,25	5	
17	1							1	1				1									0,06	4	0,24	6	
18	1							1	1				1									0,05	4	0,20	8	
19											1											0,06	1	0,06	15	
20	1										1								1			0,02	3	0,06	15	
21	1						1			1	1	1	1	1			1					0,06	7	0,42	1	
22			1	1						1	1	1										0,04	5	0,20	8	
23	1						1	1								1	1	1	1			0,03	7	0,21	7	
24							1	1	1				1	1	1	1	1					0,04	8	0,32	3	
25	1	1	1						1											1		0,06	5	0,30	4	
26		1	1											1								0,03	3	0,09	13	
27	1		1						1				1							1		0,02	5	0,10	12	
28								1				1		1								0,04	3	0,12	11	
29										1							1					0,02	2	0,04	16	
Wagi:	0,08	0,04	0,07	0,07	0,07	0,04	0,07	0,03	0,04	0,08	0,04	0,03	0,03	0,06	0,04	0,04	0,07	0,08	0,07	0,08			127	5,23		
Liczba Interakcji	16	2	10	4	3	4	7	7	14	4	8	4	12	7	2	6	9	3	2	3			127			
Iloczyn Wag i Interakcji	1,28	0,08	0,70	0,28	0,21	0,16	0,49	0,21	0,56	0,32	0,32	0,12	0,36	0,42	0,08	0,24	0,63	0,24	0,14	0,24				7,08		
Ranga	1	15	2	9	11	12	5	11	4	8	8	14	7	6	15	10	3	10	13	10						
Suma Interakcji																							254			
Suma iloczynów Interakcji																									12,31	

Zbiornicze zestawienie wyników analizy SWOT / TOWS dla macierzy strategii konserwatywnej

Kombinacja	Wyniki analizy SWOT		Wyniki analizy TOWS		Zbiornicze zestawienie SWOT/TOWS	
	Suma interakcji	Suma iloczynów	Suma interakcji	Suma iloczynów	Suma interakcji	Suma iloczynów
Mocne strony / Zagrożenia	318	15,46	254	12,31	572	27,77

ZESTAWIENIE 10 MOCNYCH STRON I ZAGROŻEŃ KORELACJI SWOT – TOWS W MODELU STRATEGII KONSERWATYWNEJ
MOCNE STRONY

RANGA	MOCNE STRONY SWOT	ILOCZYŃ WAG I INTERAKCJI	MOCNE STRONY TOWS	ILOCZYŃ WAG I INTERAKCJI
1	Dobra jakość rządzenia oraz funkcjonowania administracji publicznej w gminie	0,78	Dobry poziom aktywności środowisk lokalnych w gminie	0,42
2	Dobry dostęp do sieci wodociągowej oraz przeciętna do sieci kanalizacji sanitarnej	0,36	Duża aktywność samorządu dla rozwoju gospodarczego i pozyskiwania inwestorów	0,36
2	Duże złoża gazu ziemnego i kopalin (głina i żwir) na terenie gminy	0,36		
2	Dobrze zdiagnozowane problemy patologii społecznych w gminie	0,36		
2	Wzrost ilości pozyskiwanych przez gminę środków pozabudżetowych, w tym na programy realizowane przy udziale NGOs	0,36		
3	Duża aktywność samorządu dla rozwoju gospodarczego i pozyskiwania inwestorów	0,33	Niski wskaźnik bezrobocia oraz poziomu ubóstwa w gminie	0,32
4	Dobre warunki do tworzenia bazy NEFAR (Natura, Eco, Food, Agro, Rural)	0,32	Wysoka wartość rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy	0,30
4	Niski wskaźnik bezrobocia oraz poziomu ubóstwa w gminie	0,32	Duże złoża gazu ziemnego i kopalin (głina i żwir) na terenie gminy	0,30
4			Dobra jakość rządzenia oraz funkcjonowania administracji publicznej w gminie	0,30
5	Dobry stan środowiska naturalnego		Dominująca produkcja trzody chlewnej w gminie	0,25
5	Wysoka aktywność budowlana oraz dobre warunki dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego	0,30		
6	Wysoka wartość rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy	0,25	Dobrze zdiagnozowane problemy patologii społecznych w gminie	0,24
6	Dominująca produkcja trzody chlewnej w gminie	0,25	Korzystne warunki dla rozwoju energetyki opartej o alternatywne źródła energii (fotowoltaika, elektrownie wiatrowe)	0,24
7	Dobre walory krajobrazowe gminy	0,24	Korzystna struktura demograficzna gminy według ekonomicznych grup	0,21
7	Dobry poziom aktywności środowisk lokalnych w gminie	0,24		
8	Korzystne warunki dla rozwoju energetyki opartej o alternatywne źródła energii (fotowoltaika, elektrownie wiatrowe)	0,18	Korzystne położenie gminy w Województwie Wielkopolskim. – powiązanie z centrami rozwoju	0,20
8			Dobre zagospodarowanie przestrzeni publicznej w gminie	0,20
8			Wysoka aktywność budowlana oraz dobre warunki dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego	0,20
8			Dobry dostęp do Internetu	0,20
9	Dobra baza oraz oferta wydarzeń kulturalnych w gminie (CK, BP, świetlice wiejskie)	0,16	Dobra baza oraz oferta wydarzeń kulturalnych w gminie (CK, BP, świetlice wiejskie)	0,16
9	Dobry dostęp do Internetu	0,16	Dobre warunki do tworzenia bazy NEFAR (Natura, Eco, Food, Agro, Rural)	0,16
10	Duży potencjał produkcji ekologicznej żywności w gminie	0,15	Dobry stan środowiska naturalnego	0,15
10			Duży potencjał produkcji ekologicznej żywności w gminie	0,15

ZESTAWIENIE 10 MOCNYCH STRON I ZAGROŻEŃ KORELACJI SWOT – TOWS W MODELU STRATEGII KONSERWATYWNEJ ZAGROŻENIA

RANGA	ZAGROŻENIA SWOT	IŁOCZYN WAG I INTERAKCJI	ZAGROŻENIA TOWS	IŁOCZYN WAG I INTERAKCJI
1	Rosnąca konkurencja między samorządami o środki pozabudżetowe	1,04	Rosnąca konkurencja między samorządami o środki pozabudżetowe	1,28
2	Wzrost natężenia ruchu drogowego, pogorszenie stanu dróg, bezpieczeństwa	0,88	Problemy finansowe związane z rozwojem i utrzymaniem infrastruktury z powodu braku zaktualizowanych dokumentów planistycznych	0,70
3	Zmiana nawyków konsumentów poprzez wypieranie rodzimej produkcji artykułami z importu	0,70	Obniżenie stanu bezpieczeństwa mieszkańców z powodu wzrostu ilości patologicznych incydentów związanych z problemami społecznymi	0,63
4	Niskie zaangażowanie mieszkańców na rzecz własnego rozwoju i wspólnego dobra	0,66	Zmiana głównych kierunków i celów potencjalnych inwestorów	0,56
5	Problemy finansowe związane z rozwojem i utrzymaniem infrastruktury z powodu braku zaktualizowanych dokumentów planistycznych	0,63	Zwiększony odpływ osób z grupy produkcyjnej, w tym specjalistów i osób z kwalifikacjami i doświadczeniem	0,49
6	Zwiększony odpływ osób z grupy produkcyjnej, w tym specjalistów i osób z kwalifikacjami i doświadczeniem	0,56	Niskie zaangażowanie mieszkańców na rzecz własnego rozwoju i wspólnego dobra	0,42
7	Obniżenie perspektyw rozwojowych firm i gospodarstw przez koncentrację ulg na pozyskanie inwestorów zewnętrznych	0,45	Spadek atrakcyjności lokalizacyjnych na terenie gminy w wyniku realizacji inwestycji poza gminą	0,36
8	Pogorszenie się dostępu do specjalistycznych usług medycznych w gminie	0,40	Wzrost natężenia ruchu drogowego, pogorszenie stanu dróg, bezpieczeństwa	0,32
8			Obniżenie nakładów inwestycyjnych na infrastrukturę sprzyjającą prowadzeniu zdrowego trybu życia	0,32
9	Wzrost konkurencyjności ze strony innych działalności – ograniczenie produkcji certyfikowanej żywności i przetwórstwa rolno spożywczego	0,36	Spadek zainteresowania turystyką lokalną, w tym agroturystyką na rzecz preferowania turystyki zagranicznej	0,28
10	Obniżenie stanu bezpieczeństwa mieszkańców z powodu wzrostu ilości patologicznych incydentów związanych z problemami społecznymi	0,35	Spadek potencjału innowacyjnego w wyniku zaniechania działalności gospodarczej z powodu starzenia się właścicieli gospodarstw rolnych i firm	0,24
10			Pogorszenie się dostępu do specjalistycznych usług medycznych w gminie	0,24
10			Brak działań i kapitału na skuteczną i efektywną restytucję zabytków	0,24

Tab. 51/1 **Strategia defensywna / Korelacje SWOT: słabe strony – zagrożenia/ Czy słabe strony wzmocnią siłę oddziaływań zagrożeń?**

ZAGROZENIA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Wagi	Liczba Interakcji	Iloczyn Wag i Interakcji	Ranga	
1	1		1	1		1	1	1	1				1		1						0,08	9	0,72	1	
2	1	1										1							1		0,06	4	0,24	13	
3						1	1			1		1	1	1		1					0,08	7	0,56	4	
4	1		1	1				1	1			1									0,07	6	0,42	7	
5	1			1					1				1								0,08	4	0,32	10	
6											1						1	1	1		0,03	4	0,12	16	
7	1			1		1	1	1	1				1								0,07	7	0,49	5	
8	1			1	1		1					1									0,06	5	0,30	11	
9				1	1	1					1										0,08	4	0,32	10	
10	1																				0,08	1	0,08	17	
11	1			1					1				1	1	1					1	0,03	7	0,21	14	
12											1			1			1				0,05	3	0,15	15	
13											1			1			1				0,08	3	0,24	13	
14	1		1	1									1								0,05	5	0,25	12	
15																1	1		1		0,08	3	0,24	13	
16											1										0,04	2	0,08	17	
17		1															1				0,04	2	0,08	17	
18	1		1	1	1	1	1	1					1							1	0,07	9	0,63	3	
19	1										1					1	1	1			0,08	5	0,40	8	
20	1				1	1									1	1					0,06	5	0,30	11	
21	1				1	1									1	1					0,07	5	0,35	9	
22	1	1		1	1									1				1			0,08	6	0,48	6	
23																1	1		1		0,07	3	0,21	14	
24	1		1								1							1	1		0,06	5	0,30	11	
25	1		1	1					1				1					1			0,08	6	0,48	6	
26	1			1							1							1	1		0,06	5	0,30	11	
27	1		1	1					1				1					1			0,08	6	0,48	6	
28	1			1							1	1								1	0,05	5	0,25	12	
29	1			1		1	1	1	1						1	1					0,08	8	0,64	2	
Wagi:	0,08	0,04	0,07	0,07	0,07	0,04	0,07	0,03	0,04	0,08	0,04	0,03	0,03	0,06	0,04	0,04	0,07	0,08	0,07	0,08		144	9,64		
Liczba Interakcji	20	3	7	15	6	8	6	5	8	1	9	3	11	5	5	7	7	7	6	5		144			
Iloczyn Wag i Interakcji	1,60	0,12	0,49	1,05	0,42	0,32	0,42	0,15	0,32	0,08	0,36	0,09	0,33	0,30	0,20	0,28	0,49	0,56	0,42	0,40			8,40		
Ranga	1	14	4	2	5	9	5	13	9	16	7	15	8	10	12	11	4	3	5	6					
Suma Interakcji																						288			
Suma iloczynów Interakcji																								18,04	

Tab.51/2 Strategia defensywna / Korelacje TOWS: zagrożenia – słabe strony / Czy zagrożenia spotęgują słabe strony?

ZAGROZENIA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Wagi	Liczba Interakcji	Iloczyn Wag i Interakcji	Ranga
1			1			1		1	1				1								0,08	5	0,40	5
2	1	1	1			1	1	1	1			1	1			1					0,06	10	0,60	2
3						1	1	1	1				1				1				0,08	6	0,48	3
4	1		1															1	1		0,07	4	0,28	9
5	1		1						1	1			1								0,08	5	0,40	5
6			1														1		1		0,03	3	0,09	15
7	1		1				1		1				1			1					0,07	6	0,42	4
8					1																0,06	1	0,06	17
9																				1	0,08	1	0,08	16
10		1																			0,08	1	0,08	16
11		1	1	1	1			1					1	1							0,03	7	0,21	12
12			1													1	1		1		0,05	4	0,20	13
13			1													1	1		1		0,08	4	0,32	7
14	1		1	1																1	0,05	4	0,20	13
15			1														1				0,08	3	0,24	11
16			1								1					1			1		0,04	4	0,16	14
17										1	1										0,04	2	0,08	16
18	1		1	1	1				1												0,07	5	0,35	6
19	1								1		1							1			0,08	4	0,32	7
20						1		1	1						1	1					0,06	5	0,30	8
21						1		1	1			1			1	1					0,07	6	0,42	4
22		1				1															0,08	2	0,16	14
23			1														1		1		0,07	3	0,21	12
24	1		1								1							1	1		0,06	5	0,30	8
25	1		1																		0,08	2	0,16	14
26	1		1	1							1										0,06	4	0,24	11
27	1		1	1								1									0,08	4	0,32	7
28			1	1					1				1							1	0,05	5	0,25	10
29	1	1	1	1		1	1	1	1			1			1	1					0,08	11	0,88	1
Wagi:	0,08	0,04	0,07	0,07	0,07	0,04	0,07	0,03	0,04	0,08	0,04	0,03	0,03	0,06	0,04	0,04	0,07	0,08	0,07	0,08		126	8,21	
Liczba Interakcji	12	5	20	7	3	7	4	7	11	2	5	3	8	1	4	7	6	3	8	3		126		
Iloczyn Wag i Interakcji	0,96	0,20	1,40	0,49	0,21	0,28	0,28	0,21	0,44	0,16	0,20	0,09	0,24	0,06	0,16	0,28	0,42	0,24	0,56	0,24			7,12	
Ranga	2	10	1	4	9	7	7	9	5	11	10	12	8	13	11	7	6	8	3	8				
Suma Interakcji																						252		
Suma iloczynów Interakcji																							15,33	

Zbiorcze zestawienie wyników analizy SWOT / TOWS dla macierzy strategii defensywnej

Kombinacja	Wyniki analizy SWOT		Wyniki analizy TOWS		Zbiorcze zestawienie SWOT/TOWS	
	Suma interakcji	Suma iloczynów	Suma interakcji	Suma iloczynów	Suma interakcji	Suma iloczynów
Stabe strony / zagrożenia	288	18,04	252	15,33	540	33,37

ZESTAWIENIE 10 SŁABYCH STRON I ZAGROŻEŃ KORELACJI SWOT – TOWS W MODELU STRATEGII DEFENSYWNEJ

SŁABE STRONY

RANGA	SŁABE STRONY SWOT	ILOCZYN WAG I INTERAKCJI	SŁABE STRONY TOWS	ILOCZYN WAG I INTERAKCJI
1	Przeciętna dostępność terenów przeznaczonych pod inwestycje w gminie	0,72	Niedostosowany charakter wykształcenia ludności gminy w stosunku do aktualnych potrzeb rynku pracy	0,88
2	Niedostosowany charakter wykształcenia ludności gminy w stosunku do aktualnych potrzeb rynku pracy	0,64	Dysproporcje rozwojowe poszczególnych sołectw w gminie	0,60
3	Niewystarczająca ilość mieszkań chronionych oraz socjalnych w gminie	0,63	Wysokie ujemne saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy na terenie gminy	0,48
4	Wysokie ujemne saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy na terenie gminy	0,56	Przeciętne możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy w gminie	0,42
4			Mała ilość ekologicznych gospodarstw rolnych i firm specjalizujących się w produkcji ekologicznej żywności	0,42
5	Przeciętne możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy w gminie	0,49	Przeciętna dostępność terenów przeznaczonych pod inwestycje w gminie	0,40
5			Słaba dostępność transportu publicznego na terenie gminy	0,40
6	Niewystarczający poziom informatyzacji sołectw w realizacji usług elektronicznych	0,48	Niewystarczająca ilość mieszkań chronionych oraz socjalnych w gminie	0,35
6	Niewystarczający poziom środków budżetowych na infrastrukturę drogową	0,48		
6	Brak środków inwestycyjnych na rewitalizację obiektów dziedzictwa kulturowego w gminie	0,48		
7	Duży udział dróg gminnych o nawierzchni gruntowej w ogólnej liczbie dróg	0,42	Utrudniony dostęp do specjalistycznej opieki medycznej w gminie	0,32
7			Brak środków inwestycyjnych na rewitalizację obiektów dziedzictwa kulturowego w gminie	0,32
8	Utrudniony dostęp do specjalistycznej opieki medycznej w gminie	0,40	Niewystarczające działania w zakresie profilaktyki zdrowia mieszkańców	0,30
9	Mała ilość ekologicznych gospodarstw rolnych i firm specjalizujących się w produkcji ekologicznej żywności	0,35	Duży udział dróg gminnych o nawierzchni gruntowej w ogólnej liczbie dróg	0,28
10	Przeciętny poziom świadomości ekologicznej mieszkańców gminy	0,32	Brak zagospodarowania przestrzeni wodnej oraz szlaków turystycznych	0,25

**ZESTAWIENIE 10 SŁABYCH STRON I ZAGROŻEŃ KORELACJI SWOT – TOWS W MODELU STRATEGII DEFENSYWNEJ
ZAGROŻENIA**

RANGA	ZAGROŻENIA SWOT	ILOCZYN WAG I INTERAKCJI	ZAGROŻENIA TOWS	ILOCZYN WAG I INTERAKCJI
1	Rosnąca konkurencja między samorządami o środki pozabudżetowe	1,60	Problemy finansowe związane z rozwojem i utrzymaniem infrastruktury technicznej z powodu braku zaktualizowanych dokumentów planistycznych	1,40
2	Spadek zainteresowania turystyką lokalną, agroturystyką na rzecz turystyki zagr.	1,05	Rosnąca konkurencja między samorządami o środki pozabudżetowe	0,96
3	Pogorszenie się dostępu do specjalistycznych usług medycznych w gminie	0,56	Ograniczenie ilości środków na opiekę zdrowotną, profilaktykę, rehabilitację oraz opiekę społeczną z powodu starzenia się mieszkańców	0,56
4	Problemy finansowe związane z rozwojem i utrzymaniem infrastruktury technicznej z powodu braku zaktualizowanych dokumentów planistycznych	0,49	Spadek zainteresowania turystyką lokalną, agroturystyką na rzecz turystyki zagr	0,49
4	Obniżenie stanu bezpieczeństwa mieszkańców z powodu wzrostu ilości patologicznych incydentów związanych z problemami społecznymi	0,49		
5	Zmiana nawyków konsumentów poprzez wypieranie rodzimej produkcji artykułami z import	0,42	. Zmiana głównych kierunków i celów potencjalnych inwestorów	0,44
5	Zwiększony odpływ osób z grupy produkcyjnej, w tym specjalistów i osób z kwalifikacjami i doświadczeniem	0,42		
5	Ograniczenie ilości środków na opiekę zdrowotną, profilaktykę, rehabilitację oraz opiekę społeczną z powodu starzenia się mieszkańców	0,42		
6	Brak działań i kapitału na skuteczną i efektywną restytucję obiektów zabytkowych	0,40	Obniżenie stanu bezpieczeństwa mieszkańców z powodu wzrostu ilości patologicznych incydentów związanych z problemami społecznymi	0,42
7	Obniżenie nakładów inwestycyjnych na infrastrukturę sprzyjającą prowadzeniu zdrowego trybu życia	0,36	Wzrost konkurencyjności ze strony innych działalności – ograniczenie produkcji certyfikowanej żywności i przetwórstwa rolno spożywczego	0,28
7			Zwiększony odpływ osób z grupy produkcyjnej, w tym specjalistów i osób z kwalifikacjami i doświadczeniem	0,28
7			Spadek potencjału innowacyjnego w wyniku zaniechania działalności z powodu starzenia się właścicieli gospodarstw rolnych i firm	0,28
8	Spadek atrakcyjności lokalizacyjnych na terenie gminy w wyniku realizacji inwestycji poza gminą	0,30	Spadek atrakcyjności lokalizacyjnych na terenie gminy w wyniku realizacji inwestycji poza gminą	0,24
8			Pogorszenie się dostępu do specjalistycznych usług medycznych w gminie	0,24
9	Wzrost konkurencyjności ze strony innych działalności – ograniczenie produkcji zdrowej żywności i przetwórstwa rolno spożywczego	0,28	Zmiana nawyków konsumentów poprzez wypieranie rodzimej produkcji artykułami z import	0,21
9	Zmiana głównych kierunków i celów potencjalnych inwestorów	0,28	Obniżenie perspektyw rozwojowych firm i gospodarstw przez koncentrację ulg na pozyskanie inwestorów zewnętrznych	0,21
10	Ograniczenie ilości środków na opiekę zdrowotną, profilaktykę, rehabilitację oraz opiekę społeczną z powodu starzenia się mieszkańców	0,25	Obniżenie jakości usług publicznych przez brak wdrożenia w Urzędzie systemów zarządzania jakością, doskonalenia kadr oraz informatyzacji sołectw	0,20
10			Obniżenie nakładów inwestycyjnych na infrastrukturę sprzyjającą prowadzeniu zdrowego trybu życia	0,20

O wyborze właściwej i docelowej struktury modelu strategii rozwoju dla Gminy Śmigiel decydują zbiorcze zestawienie wyników analizy SWOT - TOWS dokonane dla wytypowanych niżej określonych modeli strategii rozwoju. Macierz strategii uwzględnia założone wcześniej korelacje i wyliczone sumy interakcji oraz sumy ich iloczynów z przypisanymi do nich wagami (stopni ważności dla rozwoju społeczno gospodarczego gminy według opinii komisji i zespołów roboczych dokonanych w trakcie konsultacji warsztatowych).

SZANSE	STRATEGIA AGRESYWNA	STRATEGIA KONKURENCYJNA
ZAGROŻENIA	STRATEGIA KONSERWATYWNA	STRATEGIA DEFENSYWNA

ZBIORCZE ZESTAWIENIE WYNIKÓW ANALIZY SWOT – TOWS DLA MACIERZY STRATEGII

PRZEDZIAŁ WAG: 0,02 – 0,07/ 0,03 – 0,08/ 0,02–0,08 / 0,03-0,08

KOMBINACJA	WYNIKI ANALIZY SWOT		WYNIKI ANALIZY TOWS		ZESTAWIENIE ZBIORCZE SWOT/TOWS	
	SUMA INTERAKCJI	SUMA ILOCZYNÓW	SUMA INTERAKCJI	SUMA ILOCZYNÓW	SUMA INTERAKCJI	SUMA ILOCZYNÓW
MOCNE STRONY / SZANSE STRATEGIA AGRESYWNA	626	27,59	562	24,14	1188	51,73
SŁABE STRONY / SZANSE STRATEGIA KONKURENCYJNA	424	23,67	306	17,11	730	40,78
MOCNE STRONY/ ZAGROŻENIA KONSERWATYWNA	318	15,46	254	12,31	572	27,77
SŁABE STRONY / ZAGROŻENIA STRATEGIA DEFENSYWNA	288	18,04	252	15,33	540	33,37
SUMA:	1656	84,76	1374	68,89	3030	153,65

Z czterech rozpatrywanych modeli strategii wszystkie z nich wskazują wyraźnie na przewagę trzech modeli strategii: agresywnej, konkurencyjnej i defensywnej. Różnice między wskazaniami mieszczą się w przedziale od -3,65% do 15,60% i są oparte na silnych związkach o różnym charakterze występujących między nimi. Nie uwzględnienie tych związków w strategii rozwoju Gminy Śmigiel może niekorzystnie wpłynąć na jej rozwój. Uwzględnienie ich w dalszym procesie definiowania kolejnych elementów tego dokumentu planistycznego stwarza możliwość wyboru dla tej gminy modelu strategii zintegrowanej.

STRUKTURA MODELU STRATEGII ZINTEGROWANEJ GMINY ŚMIGIEL

STRUKTURA MODELU STRATEGII ZINTEGROWANEJ GMINY ŚMIGIEL		RÓŻNICE MIĘDZY WSKAZANIAMI MODELU STRATEGII W %					
MODEL STRATEGII	UDZIAŁ %	1-2	1-3	1-4	2-3	2-4	3-4
1. AGRESYWNA	33,67						
2. KONKURENCYJNA	26,54	7,13					
3. KONSERWATYWNA	18,07		15,60		8,47		
4. DEFENSYWNA	21,72			11,95		4,82	-3,65
	100,00						

STRUKTURĘ STRATEGII ZINTEGROWANEJ TWORZĄ MODELE STRATEGII:

1. **AGRESYWNA** - tak, aby mocne strony przyczyniły się do zwiększenia szans [**33,67%**]
2. **KONKURENCYJNA** - tak, aby szanse pozwoliły przewyciężyć słabe strony [**26,54%**]
3. **KONSERWATYWNA** - tak, aby mocne strony pozwoliły przewyciężyć zagrożenia [**18,07%**]
4. **DEFENSYWNA** - tak, aby zagrożenia nie przyczyniły się do spotęgowania słabych stron [**21,72%**]

POZYCJA STRATEGICZNA GMINY ŚMIGIEL WYNIKAJĄCA Z KORELACJI SWOT – TOWS

Lp.	Model strategii	SWOT	TOWS	SUMA
1.	Agresywna: Mocne strony	12,77	11,27	24,04
2.	Konserwatywna: Mocne strony	6,62	5,23	11,85
3.	Suma (1 + 2)	19,39	16,50	35,89
4.	Konkurencyjna: Słabe strony	14,07	10,12	24,19
5.	Defensywna: Słabe strony	9,64	8,21	17,85
6.	SUMA (4 + 5)	23,71	18,33	42,04
7.	Parametr „X” (3 – 6)	35,89 – 42,04 = - 6,15		
8.	Agresywna: Szanse	14,82	12,87	27,69
9.	Konkurencyjna: Szanse	9,60	6,99	16,59
10.	Suma (8 + 9)	24,42	19,86	44,28
11.	Konserwatywna: Zagrożenia	8,84	7,08	15,92
12.	Defensywna: Zagrożenia	8,40	7,12	15,52
13.	SUMA (11 + 12)	17,24	14,20	31,44
14.	Parametr „Y” (10 – 13)	44,28 – 31,44 = 12,84		

MODEL STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY ŚMIGIEL

Strategia Agresywna oraz **Strategia Konkurencyjna** – stanowią główną oś działania Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Śmigiel

Mocne strony ↔ Szanse

ATAK

27,59%

Słabe strony ↔ Szanse

WZMOCNIENIE

23,67%

27,59% + 23,67% = 51,26%

Strategia Konserwatywna oraz **Strategia Defensywna** – stanowią zachowawczą oś działania Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Śmigiel

Mocne strony ↔ Zagrożenia

OBRONA

15,46%

Słabe strony ↔ Zagrożenia

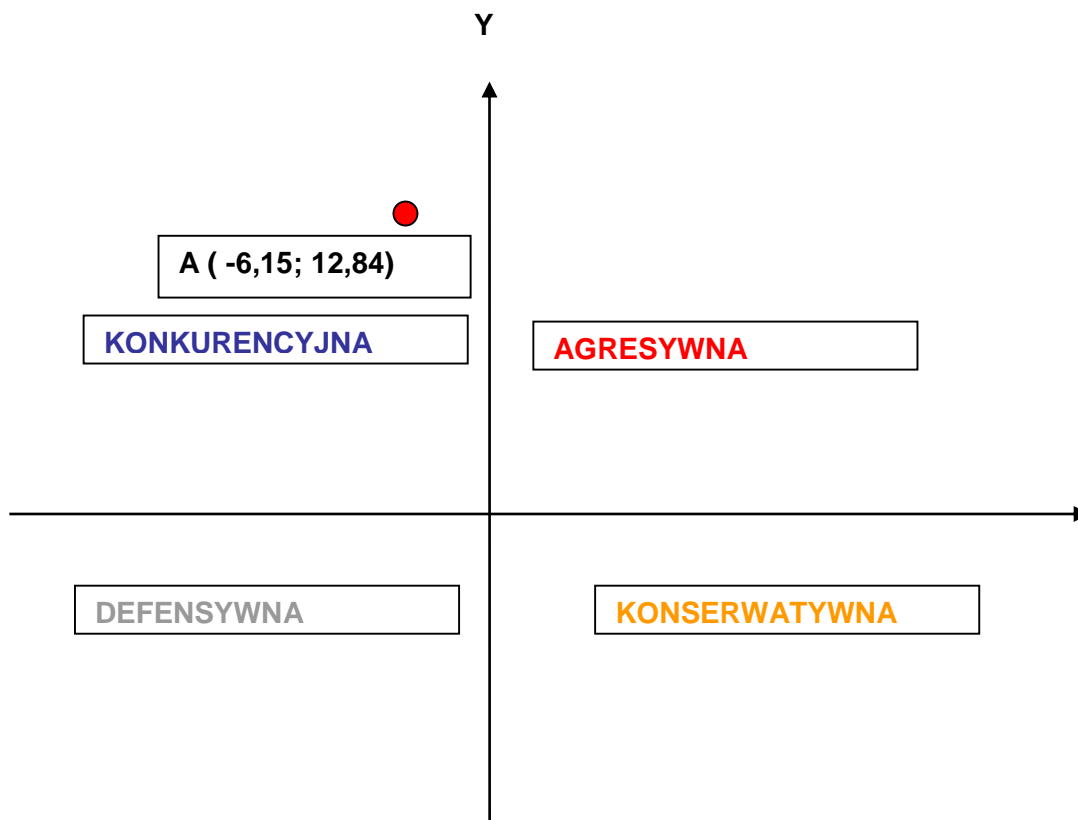
WYCOFANIE

18,04%

15,46% + 18,04% = 33,50%

Wniosek: W Gminie Śmigiel główną oś prorozwojowych działań stanowią atak i wzmocnienie, w tym istnieje nieznaczna przewaga mocnych stron nad słabymi w korelacji z szansami. W zachowawczych działaniach na uwagę zasługuje jednak przewaga wycofania w stosunku do obrony, co oznacza zbyt duży negatywny wpływ słabych stron i zagrożeń dla rozwoju gminy.

POZYCJA STRATEGICZNA GMINY ŚMIGIEL W UKŁADZIE KARTEZJAŃSKIM

„X” = / Mocne strony / - / Słabe strony /

„X” $38,29 - 42,04 = -6,15$

„Y” = / Szanse / - / Zagrożenia /

„Y” $44,28 - 31,44 = 12,84$

Wniosek:

Gmina Śmigiel ma więcej słabych stron niż mocnych, a w jej otoczeniu znajduje się więcej szans niż zagrożeń. Oznacza to, że Gmina Śmigiel znajduje się w drugiej ćwiartce układu kartezjańskiego, co też wynika bezpośrednio z analizy korelacji SWOT – TOWS, a to wskazuje na wybór preferowanego dla Gminy Śmigiel modelu strategii konkurencyjnej.

V. MISJA, WIZJA, STRATEGICZNE OBSZARY INTERWENCJI, KLUCZOWE WYZWANIA ORAZ KIERUNKI INTERWENCJI

5.1 MISJA I WIZJA

Osią prezentowanej Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel jest jej misja – pierwszy konkretny rezultat przeprowadzonego procesu planowania strategicznego.

Misja jest syntetyczną, najczęściej jedno lub dwu zdaniową deklaracją określającą cel i powód oraz główne obszary działania gminy. Stan opisany w misji ma charakter idealny, którego osiągnięcie powinno być zasadniczym celem wszystkich działań podejmowanych przez lokalną społeczność i władze.

Wizja to obraz przyszłości gminy, którą za pomocą działań zawartych w strategii chcemy wykreować.

Warsztat strategiczny przeprowadzony został zdalnie w maju 2022 roku. Materiały dotyczące tego warsztatu przesłano członkom grupy koordynacyjnej oraz zespołu programowemu. Uczestnikom przedstawiono projekty zdefiniowanej nowej misji i wizji, które uwzględniały wyniki merytorycznej analizy diagnozy stanu gminy oraz rezultatów ankiety społecznej przeprowadzonej w okresie od 4 do 18 marca 2022 roku wśród mieszkańców gminy.

W wyniku wspólnych prac i uzgodnień zdefiniowano nową misję i wizję Gminy Śmigiel w Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023 – 2032.

Misją Gminy Śmigiel jest zapewnienie wzrostu jakości życia jej mieszkańców poprzez rozwój przedsiębiorczości i rolnictwa, infrastruktury, edukacji, ochrony zdrowia, opieki społecznej, turystyki i sportu z wykorzystaniem współpracy i lokalnych zasobów, mocnych stron gminy oraz szans dla przezwyciężenia słabych stron i zagrożeń zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Wizja:

Gmina Śmigiel oferuje społecznie akceptowalne warunki życia i interesujące miejsca pracy z dostępem do usług publicznych wyższej jakości, przy eliminacji wykluczeń w dostępie do Internetu, usług zdrowotnych, opieki społecznej oraz w zakresie korzystania z infrastruktury.

Gmina Śmigiel przedsiębiorcza i efektywna rolniczo, atrakcyjna inwestycyjnie, bezpieczna dla życia i biznesu, lokalny lider upraw ekologicznych, produkcji zdrowej żywności, zwierzęcej i przetwórstwa, atrakcyjna dla turystyki, sportu, rekreacji, wypoczynku, miejscem zintegrowanej współpracy społecznej nastawionej na rozwój oraz wyższą jakość edukacji i kultury z zachowaniem dziedzictwa lokalnego.

W czasie warsztatu zdefiniowano także: priorytety, obszary rozwojowe, cel nadrzędny, cele strategiczne oraz szczegółowe, które są ważne dla rozwoju Gminy Śmigiel. Wszystko to przedstawiono graficznie w „Drzewie Strategicznym”.

5.2 Drzewo strategiczne

MISJA	MISJĄ GMINY ŚMIGIEL JEST ZAPEWNIENIE WZROSTU JAKOŚCI ŻYCIA JEJ MIESZKAŃCÓW POPRZEC ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I ROLNICTWA , INFRASTRUKTURY, EDUKACJI, OCHRONY ZDROWIA, OPIEKI SPOŁECZNEJ, TURYSTYKI I SPORTU Z WYKORZYSTANIEM WSPÓŁPRACY I LOKALNYCH ZASOBÓW, MOCNYCH STRON GMINY ORAZ SZANS DLA PRZEZWYCIĘŻENIA SŁABYCH STRON I ZAGROŻEŃ 7GODNIE 7 ZASADAMI 7RÓWNOWAŻONOŚCI 7ROZWOJU			
WIZJA	Gmina Śmigiel oferuje społecznie akceptowalne warunki życia i interesujące miejsca pracy z szerokim dostępem do usług publicznych wyższej jakości, przy eliminacji wykluczeń w dostępie do Internetu, usług zdrowotnych, opieki społecznej oraz w zakresie korzystania z infrastruktury		Gmina Śmigiel przedsiębiorcza i efektywna rolniczo, atrakcyjna inwestycyjnie oraz bezpieczna dla życia i biznesu, lokalny lider upraw ekologicznych, produkcji zdrowej żywności, zwierzęcej i przetwórstwa o wymiarze ponadlokalnym, atrakcyjne dla turystyki, sportu, rekreacji, wypoczynku i odnowy biologicznej, miejscem zintegrowanej współpracy społecznej nastawionej na wyższą jakość edukacji i kulturę z zachowaniem dziedzictwa lokalnego	
PRIORYTE- TY	Poprawa możliwości zatrudnienia i warunków życia mieszkańców, dostępu do usług publicznych o wyższej jakości, poprzez eliminację wykluczeń w dostępie do Internetu, usług zdrowotnych, społecznych oraz w zakresie korzystania z infrastruktury	Wzrost przedsiębiorczości, innowacyjności, podnoszenie kwalifikacji zawodowych, konkurencyjność z wykorzystywaniem niszy rynkowych w zakresie produkcji i usług, tworzenia grup producenckich oraz kreowania promocji i budowy wizerunku gminy	Produkcja zdrowej żywności z upraw ekologicznych oraz wytwarzanie czystej energii i ciepła,	
OBSZARY ROZW.	Dostępność transportowa, efektywność lokalnej przedsiębiorczości rolnictwa i przechowalnictwo rolno-spożywcze,		Turystyka, sport, rekreacja, wypoczynek oraz usługi odnowy biologicznej połączone z rehabilitacją	
CEL NAD- RZĘDNY	GOSPODARKA I RYNEK PRACY	DZIEDZICTWO, TURYSTYKA I OFERTA WOLNEGO CZASU	PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY
CELE STRATEGI- CZNE	„Zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców oraz konkurencyjności gospodarki gminy, poprzez aktywizację gospodarczą, rozwój infrastruktury, w tym turystycznej i sportowej, podnoszenie jakości edukacji, kultury i kwalifikacji mieszkańców, ochrony zdrowia, opieki społecznej z wykorzystaniem zasobów gminy, dziedzictwa kulturowego oraz szans i wsparcia finansowego”.			
REALIZA- CJA	1..Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka lokalna, wykorzystująca uwarunkowania, tradycje i specjalizacje lokalne oraz przedsiębiorczość	2. Atrakcyjna i rozwijająca się oferta wykorzystania wolnego czasu bazująca na historii i bogatym dziedzictwie kulturowym oraz walorach przyrody	3. Komfort i bezpieczeństwo mieszkańców w wymiarze środowiskowym, przestrzennym i komunikacyjnym	4. System usług publicznych wysokiej jakości, dostosowany do potrzeb i oczekiwań społecznych, oraz gwarantujący rozwój
	CELE SZCZEGÓŁOWE			
	DZIAŁANIA STRATEGICZNE			

5.3 OBSZARY, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ STRATEGII ROZWOJU GMINY ŚMIGIEL NA LATA 2023-2032

Wieloaspektowość zmian zachodzących w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym wymaga od samorządu lokalnego opracowania zintegrowanej interwencji publicznej, która będzie stanowić skuteczną odpowiedź na wyzwania będące ich następstwem. Znalazło to swoje odzwierciedlenie w strukturze strategii, której podstawę stanowią 4 obszary strategiczne, w ramach, których dokonano koncentracji różnych działań wokół wyznaczonych celów.

Schemat 1. Obszary strategicznego rozwoju Gminy Śmigiel do roku 2032

W ramach każdego z obszarów zdefiniowano cele rozwojowe w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. **Cele strategiczne** mają charakter długofalowy, wskazują generalny kierunek postępowania w realizacji założonej wizji rozwoju gminy.

Cele operacyjne dotyczą średniego horyzontu czasowego, określają narzędzia i sposoby realizacji celów strategicznych. Następnie określono kierunki działań, które wskazują przyjętą strategię postępowania, służą realizacji założonych celów, a tym samym stanowią podstawę wdrażania strategii.

Kierunki działań oznaczają kierunki koncentracji wspólnych wysiłków (aktywności programowej, finansowej i organizacyjnej) podejmowanych przez samorząd oraz jego partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych.

Część z nich to **konkretne przedsięwzięcia rozwojowe (projekty), najczęściej o charakterze inwestycyjnym**, których realizacja będzie miała kluczowe znaczenie dla powodzenia prowadzonej polityki rozwoju gminy w perspektywie do roku 2032. Strategia określa również **oczekiwane rezultaty** planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz **wskaźniki** ich osiągnięcia. Interwencje planowane w ramach poszczególnych obszarów nie są rozłączne, lecz wzajemnie się przenikają i uzupełniają, dzięki czemu możliwe będzie uzyskanie efektu synergii, kluczowego dla ich powodzenia.

Schemat 2. Drzewo Celów Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023 – 2032

GOSPODARKA I RYNEK PRACY	DZIEDICTWO TURYSTYKA I OFERTA WOLNEGO	PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY
<p>Cel strategiczny 1</p> <p>Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka lokalna, wykorzystująca uwarunkowania, tradycje i specjalizacje lokalne oraz przedsiębiorczość</p>	<p>Cel strategiczny 2</p> <p>Atrakcyjna i rozwijająca się oferta wykorzystania wolnego czasu, bazująca na historii i bogatym dziedzictwie kulturowym oraz walorach przyrodniczo-krajobrazowych gminy</p>	<p>Cel strategiczny 3</p> <p>Komfort i bezpieczeństwo mieszkańców w wymiarze środowiskowym, przestrzennym i komunikacyjnym</p>	<p>Cel strategiczny 4</p> <p>System usług publicznych wysokiej jakości, dostosowany do potrzeb i oczekiwań społecznych, odpowiadający wyzwaniom współczesności,</p>
<p>Cel operacyjny 1.1</p> <p>Rozwój i kształtowanie nowych obszarów inwestycyjnych w przestrzeni gminy</p> <p>Cel operacyjny 1.2</p> <p>Rozwój i promocja lokalnej przedsiębiorczości, handlu i usług</p> <p>Cel operacyjny 1.3</p> <p>Rozwój obszarów wiejskich i branż powiązanych</p> <p>Cel operacyjny 1.4</p> <p>Wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców</p>	<p>Cel operacyjny 2.1</p> <p>Ochrona dziedzictwa historycznego oraz wzmocnienie roli kultury w procesach rozwoju społecznego</p> <p>Cel operacyjny 2.2</p> <p>Rozwój infrastruktury oraz kreowanie spójnej oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku</p>	<p>Cel operacyjny 3.1</p> <p>Zapewnienie powszechnego dostępu do systemów infrastruktury technicznej wykorzystujących technologie adekwatne do warunków osadniczych i przyrodniczych</p> <p>Cel operacyjny 3.2</p> <p>Ochrona zasobów środowiskowych i adaptacja do zmian klimatu</p> <p>Cel operacyjny 3.3</p> <p>Ochrona i kształtowanie krajobrazu oraz funkcjonalne zarządzanie przestrzenią</p> <p>Cel operacyjny 3.4</p> <p>Zwiększenie dostępności komunikacyjnej oraz mobilności mieszkańców</p> <p>Cel operacyjny 3.5</p> <p>Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym</p>	<p>Cel operacyjny 4.1</p> <p>Skuteczna i efektywna polityka oświatowa odpowiadająca na wyzwania XXI wieku</p> <p>Cel operacyjny 4.2</p> <p>Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych</p> <p>Cel operacyjny 4.3</p> <p>Strategiczne zarządzanie rozwojem gminy, służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu oraz gospodarczemu</p>

Obszary, cele i kierunki działań zostały zidentyfikowane na bazie wniosków z pogłębionej diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy, a także uzgodnień poczynionych w ramach szerokiej debaty publicznej i konsultacji społecznych, w kontekście przyjętej wizji rozwoju gminy w perspektywie 2032 r.

OBSZAR STRATEGICZNY 1

5.3.1 GOSPODARKA I RYNEK PRACY

Cel strategiczny 1

Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka lokalna, wykorzystująca uwarunkowania, tradycje i specjalizacje lokalne oraz przedsiębiorczość mieszkańców.

Cele operacyjne:

1.1 Rozwój i kształtowanie nowych obszarów inwestycyjnych w przestrzeni gminy

1.2 Rozwój i promocja lokalnej przedsiębiorczości, handlu i usług

1.3 Rozwój obszarów wiejskich, rolnictwa i branż pośrednich

1.4 Wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów	Główna odpowiedzialność	Partnerzy	Okres realizacji
Cel operacyjny 1.1 Rozwój i kształtowanie nowych obszarów inwestycyjnych w przestrzeni gminy					
Rozwój strefy aktywności gospodarczej (poszerzenie strefy poprzez zakup sąsiednich działek, uzbrojenie i zagospodarowanie).	Zwiększenie areалу terenów inwestycyjnych w gminie Pozyskanie nowych inwestorów	Powierzchnia terenów Inwestycyjnych Strefy Aktywności Gospodarczej [SAG] Liczba przedsiębiorców funkcjonujących na terenie SAG	Urząd Miejski Śmigła – Wydział Infrastruktury	Poznański Park Naukowo Technologiczny, Poznański Park Technologiczno-Przemysłowy, Wielkopolskie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości, Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Inne instytucje otoczenia biznesu, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy, Właściciele terenów.	2023 – 2027
Rozwój obszarów aktywności gospodarczej i inwestycyjnej (tworzenie i aktualizowanie dokumentów planistycznych, pozyskiwanie i scalanie terenów, uzbrojenie oraz zagospodarowanie).	Zwiększenie areálu terenów inwestycyjnych w gminie Pozyskanie nowych inwestorów	Powierzchnia terenów Inwestycyjnych w posiadaniu gminy (poza SAG) Liczba przedsiębiorców funkcjonujących nowych na terenach inwestycyjnych (poza SAG)	Urząd Miejski Śmigła –Wydział Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego	Poznański Park Naukowo Technologiczny, Poznański Park Technologiczno Przemysłowy, Wielkopolskie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości, Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Inne instytucje otoczenia biznesu, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy, Właściciele terenów.	2023 – 2032

Stworzenie oferty dla inwestorów i rozwój promocji gospodarczej gminy	Wzrost zainteresowania Inwestorów ofertą gminy	Liczba zapytań inwestorów w sprawie oferty inwestycyjnej gminy Liczba ofert przedstawionych zainteresowanym potencjalnym inwestorom	Urząd Miejski Śmigła – Wydział Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego i Wydział Promocji i Projektów	Poznański Park Naukowo Technologiczny, Poznański Park Technologiczno- Przemysłowy, Wielkopolskie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości, Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Inne instytucje otoczenia biznesu, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy, Właściciele terenów, Firmy z branży reklamowej	2023 - 2032
Doskonalenie standardów obsługi inwestorów / przedsiębiorców, w tym utworzenie dedykowanego punktu informacyjno – doradczego w urzędzie	Zapewnienie wsparcia dla osób chcących rozpocząć działalność gospodarczą i przedsiębiorców zamierzających inwestować w gminie Poprawa jakości obsługi inwestorów / przedsiębiorców	Liczba osób, które skorzystały z oferty punktu informacyjno – doradczego w Urzędzie Miejskim Poziom zadowolenia klientów z obsługi (ankieta w ramach odwiedzin w punkcie informacyjno – doradczym w urzędzie)	Urząd Miejski Śmigła – Wydział Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego i Wydział Organizacyjny	Poznański Park Naukowo- Technologiczny, Poznański Park Technologiczno- Przemysłowy, Wielkopolskie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości, Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Inne instytucje otoczenia biznesu, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy, Właściciele terenów,	2023 – 2032
Współpraca z operatorami w kierunku polepszenia dostępności wysokiej jakości usług telefonii komórkowej oraz sieci internetowych na terenie gminy	Poprawa zasięgu sieci telefonii komórkowej i dostępności szybkiego Internetu na terenie całej gminy	Powierzchnia obszarów wykluczonych cyfrowo w gminie tzw. białych plam Odsetek gospodarstw domowych bez dostępu do szybkiego Internetu	Urząd Miejski Śmigła – Wydział Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego	Operatorzy telekomunikacyjni, Samorząd wojewódzki, Administracja rządowa	2023 – 2032

Cel operacyjny 1.2 Rozwój i promocja lokalnej przedsiębiorczości, handlu i usług					
Zachowanie tradycji i funkcji handlowych z określeniem miejsca placu handlowego w Śmiglu.	Zachowanie tradycyjnego klimatu placu handlowego w Śmiglu Wzrost dochodów gminy z tytułu opłaty targowej	Liczba dni handlowych / tradycyjnych jarmarków na placu handlowym w Śmiglu w poszczególnych kwartałach roku	Urząd Miejski Śmigła – Wydział Finansów, Budżetu i Windykacji oraz Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa	Przedsiębiorcy / rolnicy	2023 – 2024
Tworzenie warunków dla lokowania większych punktów usługowo – handlowych poza Śmigłem	Poprawa warunków prowadzenia działalności handlowej i usługowej oraz dostępności do niej	Powierzchnia terenów wyznaczonych pod funkcje handlowo – usługowe w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy Powierzchnia uzbrojonych działek przeznaczonych pod inwestycje większych punktów handlowo – usługowych Liczba większych punktów handlowo – usługowych na terenie gminy	Urząd Miejski Śmigła – Wydział Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego	Przedsiębiorcy, instytucje otoczenia biznesu, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki	2023 – 2032
Inicjowanie i wspieranie działań na rzecz integracji lokalnego środowiska biznesowego, współpracy, wymiany doświadczeń oraz dobrych praktyk	Wzrost integracji lokalnego środowiska biznesowego i zyskanie partnera dla samorządu do projektów gospodarczych	Liczba wspólnych inicjatyw realizowanych przez przedsiębiorców działających na terenie gminy	Urząd Miejski Śmigła, Władze samorządowe gminy, Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości w Kościanie	Instytucje otoczenia biznesu przedsiębiorcy, rolnicy, organizacje pozarządowe, WLGD	2023 – 2032

<p>Współpraca z Instytucjami otoczenia biznesu w zakresie poszerzenia oferty szkoleń, informacji i doradztwa dla lokalnych przedsiębiorców – głównie nowa perspektywa budżetowa UE 2021 – 2027</p>	<p>Poprawa warunków zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej na terenie gminy Zwiększenie kompetencji lokalnych przedsiębiorców w zakresie korzystania z finansowego wsparcia w ramach środków unijnych</p>	<p>Liczba przedsiębiorców, którzy skorzystali z oferty Instytucji Otoczenia Biznesu [IOB] Liczba przedsiębiorców z terenu gminy, którzy uzyskali wsparcie finansowe w ramach środków unijnych na rozwój swojej działalności</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła, Wydział Organizacyjny oraz Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego</p>	<p>Poznański Park Naukowo-Technologiczny, Poznański Park Technologiczno-Przemysłowy, Wielkopolskie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości, Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Inne instytucje otoczenia biznesu, Banki i instytucje finansowe, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Powiatowy Urząd Pracy w Kościanie, WLGD, Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości w Poznaniu</p>	<p>2023 - 2032</p>
<p>Cel operacyjny 1.3 Rozwój obszarów wiejskich, rolnictwa i branż powiązanych</p>					
<p>Inicjowanie i wspieranie projektów z zakresu poprawy struktury obszarowej gospodarstw rolnych</p>	<p>Poprawa struktury obszarowej gospodarstw rolnych na terenie gminy</p>	<p>Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w gminie</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła – Wydział Infrastruktury, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa</p>	<p>Samorząd powiatowy i wojewódzki, Właściciele terenów, Rolnicy, Wielkopolska Izba Rozlicza w Poznaniu, Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego WLGD,</p>	<p>2023 – 2032</p>
<p>Wsparcie w zakresie promocji, pozyskiwania rynku zbytu produktów lokalnych i ich dystrybucji (miejsca sprzedaży bezpośredniej, dedykowane targi, festiwale i imprezy gminne)</p>	<p>Wzrost zainteresowania ofertą produktów lokalnych Wzrost obrotów lokalnych producentów, hodowców, sprzedawców i przedsiębiorców</p>	<p>Liczba producentów, których produkty promowane są podczas lokalnych targów i wydarzeń Wysokość dochodów gminy pochodzących z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych zamieszkałych na jej obszarze</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła – Wydział Infrastruktury, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa</p>	<p>Centrum Kultury, Biblioteka Publiczna w Śmiglu, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Wielkopolska Izba Rozlicza w Poznaniu, Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego WLGD,</p>	<p>2023 - 2032</p>

Wspieranie różnorodnych partnerów w inicjatywach wykorzystujących gospodarczo potencjał rolniczy gminy, m.in. wprowadzanie nowoczesnych i innowacyjnych metod gospodarowania, rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego, magazynowanie, chłodnie, suszarnie itp.	Wzrost konkurencyjności rolnictwa i branż powiązanych	Liczba przedsiębiorstw z branż powiązanych z lokalnym rolnictwem na terenie gminy	Urząd Miejski Śmigła – Wydział Infrastruktury, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa	Instytucje otoczenia biznesu, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Wielkopolska Izba Rozlicza w Poznaniu, Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego WLGD,	2023 – 2032
Cel operacyjny 1.4 Wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców					
Współpraca międzysektorowa i międzyinstytucjonalna w zakresie wsparcia biznesu dotkniętego skutkami pandemi COVID-19	Zwiększenie odporności lokalnej przedsiębiorczości na kryzys Minimalizacja strat dla budżetu gminy	Liczba przedsiębiorstw utrzymujących się na rynku od 3 lat Wysokość dochodów gminy pochodzących z tytułu udziału z podatku dochodowego od osób fizycznych zamieszkałych na jej obszarze	Władze samorządowe gminy, Urząd Miejski Śmigła	Administracja rządowa, Powiatowy Urząd Pracy w Kościanie, Instytucje otoczenia biznesu, Banki, Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, Samorząd wojewódzki, Organizacje pozarządowe, WLGD	2023 – 2032
Stymulowanie powstawania mikroprzedsiębiorstw oraz wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy (promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia, pomoc w zakładaniu działalności gospodarczej, szczególnie dla osób bezrobotnych itp.).	Wzrost przedsiębiorczości lokalnej	Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na terenie gminy Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1 tysiąc mieszkańców	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Organizacyjny	Powiatowy Urząd Pracy w Kościanie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu, Instytucje otoczenia biznesu, Administracja rządowa, Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, Samorząd wojewódzki i powiatowy, WLGD Organizacje pozarządowe, Podmioty szkoleniowe i doradcze	2023 – 2032

<p>Wspieranie zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy, zwłaszcza z grup znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy (dostosowanie i zmiana kwalifikacji, budowa doświadczenia zawodowego itp.).</p>	<p>Spadek bezrobocia, Przeciwdziałanie skutkom kryzysu na rynku pracy</p>	<p>Liczba osób pozostających bez pracy z terenu gminy, Pracujący w przeliczeniu na 1 tysiąc mieszkańców, Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20 – 64 lat.</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła, Wydział Organizacyjny oraz Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu</p>	<p>Powiatowy Urząd Pracy w Kościanie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu, Instytucje otoczenia biznesu, Administracja rządowa, Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, Samorząd wojewódzki i powiatowy, WLGD, Organizacje pozarządowe, Podmioty szkoleniowe i doradcze</p>	<p>2023 - 2032</p>
<p>Wsparcie i promocja ekonomii społecznej</p>	<p>Poprawa warunków do zakładania i prowadzenia Podmiotów ekonomii społecznej</p>	<p>Liczba działających na terenie gminy podmiotów ekonomii społecznej Liczba osób zatrudnionych w lokalach podmiotów ekonomii społecznej</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła, Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu,</p>	<p>Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu, Wielkopolskie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości, Ośrodki wsparcia ekonomii społecznej, WLGD, Organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy</p>	<p>2023 – 2032</p>
<p>Wsparcie i promocja kształcenia ustawicznego</p>	<p>Wzrost aktywności edukacyjnej osób dorosłych, System podnoszenia kompetencji mieszkańców gminy w różnych specjalnościach.</p>	<p>Liczba osób dorosłych, które skorzystały ze szkoleń i kursów OPS, PUP, WLDG. Odsetek osób w wieku 25 – 64 lat uczących się i doksztalających się w ludności ogółem w tej samej grupie wiekowej</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, w tym senioralne</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła, Centrum Kultury, Biblioteka Publiczna w Śmiglu, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Powiatowy Urząd Pracy w Kościanie, Przedsiębiorcy, WLGD, Podmioty szkoleniowe i doradcze</p>	<p>2023 - 2032</p>

<p>Planowanie długookresowe modelu kształcenia zgodnego z potrzebami lokalnego rynku pracy (rolnictwo, usługi, handel, turystyka, środowisko itp.) – współpraca z powiatem, w tym udział przedstawicieli gminy w Powiatowej Radzie Rynku Pracy, projekty WLGD, projekty gminne.</p>	<p>Lepsze dopasowanie kierunków kształcenia do potrzeb pracodawców</p>	<p>Liczba bezrobotnych z wykształceniem zawodowym i średnim zawodowym na terenie gminy</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła, Wydział Organizacyjny, Placówki oświatowe</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu, Samorząd powiatowy, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki, Powiatowy Urząd Pracy w Kościanie, Przedsiębiorcy, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, WLGD,</p>	<p>2023 – 2032</p>
---	--	--	--	--	--------------------

OBSZAR STRATEGICZNY 2

5.3.2 DZIEDZICTWO, TURYSTYKA I OFERTA WOLNEGO CZASU

Cel strategiczny 2
Atrakcyjna i rozwijająca oferta wykorzystania wolnego czasu, bazująca na historii i bogatym dziedzictwie kulturowym oraz walorach przyrodniczo – krajobrazowych gminy.

Cele operacyjne:

2.1 Ochrona dziedzictwa historycznego oraz wzmocnienie roli kultury w procesach rozwoju społecznego i gospodarczego gminy i jej mieszkańców

2.2 Rozwój infrastruktury oraz kreowanie spójnej oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku, wzmacniającej atrakcyjność osadniczą i turystyczną gminy

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów	Główna odpowiedzialność	Partnerzy	Okres realizacji
Cel operacyjny 2.1 Ochrona dziedzictwa historycznego i wzmocnienie roli kultury w procesach rozwoju społecznego i gospodarczego gminy i jej mieszkańców					
<p>Wzmacnianie atrakcyjności i różnorodności oferty kulturalnej i rozrywkowej, m. in. wprowadzanie nowych zajęć i warsztatów, wydarzeń o charakterze lokalnym i ponadlokalnym, propozycji wspólnych (sieciowanie), interdyscyplinarnych, wykorzystanie nowoczesnych rozwiązań technologicznych, cyfryzacja instytucji kultury i oferty w gminie.</p>	<p>Zwiększenie oferty kulturalnej i rozrywkowej skierowanej do różnych grup mieszkańców.</p> <p>Poprawa jakości oferty kulturalnej i rozrywkowej skierowanej do różnych grup mieszkańców.</p> <p>Wzrost aktywności kulturalnej mieszkańców.</p>	<p>Liczba zajęć stałych i czasowych w ofercie CK i lub / BP w ciągu roku.</p> <p>Liczba imprez organizowanych przez CK i lub / BP w ciągu roku.</p> <p>Poziom zadowolenia mieszkańców z oferty kulturalnej i rozrywkowej na terenie gminy.</p> <p>Liczba uczestników zajęć stałych i czasowych w ofercie CK i lub / BP.</p> <p>Liczba uczestników imprez organizowanych przez CK i lub / BP.</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła, Biblioteka Publiczna i Centrum Kultury w Śmiglu, Wydział Promocji i Projektów</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła, Organizacje pozarządowe, Placówki oświatowe, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy, Przedsiębiorcy WLGD, Zespoły i artyści lokalni, Kluby i organizacje sportowe</p>	<p>2023 - 2032</p>
<p>Kontynuacja organizacji oraz rozwój wydarzeń kulturalnych i kulturalno – rozrywkowych, w tym inicjowanych przez społeczność i instytucje lokalne, a także o zasięgu ponadlokalnym</p>	<p>Zwiększenie oferty wydarzeń kulturalnych i kulturalno – rozrywkowych skierowanej do mieszkańców, jak również dla turystów i gości.</p>	<p>Liczba imprez organizowanych na terenie gminy w ciągu roku.</p> <p>Liczba uczestników imprez organizowanych na terenie gminy.</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła, Biblioteka Publiczna i Centrum Kultury w Śmiglu, Wydział Promocji i Projektów</p>	<p>Organizacje pozarządowe, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy, Przedsiębiorcy, Rolnicy, WLGD, Wielkopolska Izba Rolnicza w Poznaniu, Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Zespoły i artyści lokalni, Kluby i organizacje sportowe</p>	<p>2023 - 2032</p>

<p>Dalszy rozwój bazy kulturalnej i o przeznaczeniu obsługi ruchu turystycznego (w tym modernizacja świetlic wiejskich) poprzez dostosowanie do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami, a także poprawa efektywności energetycznej i lepsze wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w tych obiektach</p>	<p>Modernizacja i rozbudowa bazy społeczno – kulturalnej Poprawa dostępności miejsc z ofertą kulturalną dla osób z niepełno sprawnościami. Zmniejszenie kosztów utrzymania (energia) budynków infrastruktury społeczno – kulturalnej. Profesjonalizacja obsługi ruchu turystycznego.</p>	<p>Liczba budynków infrastruktury społeczno – kulturalnej dostosowanych do potrzeb osób z niepełno sprawnościami. Roczne koszty utrzymania budynków infrastruktury społeczno – kulturalnej. Liczba turystów odwiedzających gminę, korzystających z oferty turystycznej.</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła – Wydział Infrastruktury, Instytucje kultury</p>	<p>Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy, WLGD, Rady sołeckie</p>	<p>2023 - 2032</p>
<p>Stworzenie przestrzeni pod organizację większych imprez (kulturalnych, sportowych, rozrywkowych, gospodarczych, targowych utp.) na terenie gminy</p>	<p>Zwiększenie możliwości organizacji większych imprez plenerowych na terenie gminy</p>	<p>Powierzchnia terenów pod organizację imprez na terenie gminy Liczba imprez organizowanych na terenie gminy</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła – Wydział Infrastruktury, Wydział Promocji i Projektów oraz Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła Instytucje kultury: BP, CK, OKFiR</p>	<p>2023 - 2027</p>
<p>Dalszy rozwój biblioteki publicznej i Centrum Kultury jako nowoczesnych centrów informacyjnych i multimedialnych oraz ośrodków życia społecznego (m. in. zakup nowości wydawniczych, poszerzenie oferty zajęć i spotkań, doposażenie, współpraca z twórcami i artystami lokalnymi, własne wydawnictwa).</p>	<p>Zwiększenie oferty biblioteki publicznej i centrum kultury. Poprawa jakości oferty biblioteki publicznej i centrum kultury. Wzmacnianie potencjału integracyjnego biblioteki publicznej i centrum kultury. Wzrost aktywności kulturalnej i czytelniczej mieszkańców. Promowanie lokalnych twórców, opracowań i na temat gminy.</p>	<p>Liczba czytelników, w tym w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców. Liczba wypożyczeń księgozbioru, w tym w przeliczeniu na 1 czytelnika. Liczba osób korzystających z komputerów z dostępem do Internetu w BP w ciągu roku. Liczba imprez , wydarzeń organizowanych przez CK i lub BP w ciągu roku. Poziom zadowolenia mieszkańców z oferty CK i lub BP. Liczba uczestników imprez / wydarzeń organizowanych przez CK i lub BP.</p>	<p>Biblioteka Publiczna i Centrum Kultury w Śmiglu</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy, WLGD.</p>	<p>2023 - 2032</p>

<p>Ochrona i opieka nad zabytkami nieruchomymi, w tym podejmowanie prac konserwatorskich, restauracyjnych i robót budowlanych przy zabytkach</p>	<p>Ochrona krajobrazu kulturowego gminy. Poprawa stanu technicznego obiektów zabytkowych. Zwiększenie dostępności zabytków dla mieszkańców, jak również dla turystów i gości.</p>	<p>Liczba zabytków pozostających w złym stanie technicznym. Liczba odnowionych zabytków, które udostępniono do zwiedzania lub w których zorganizowano wydarzenia kulturalne.</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła – Wydział Infrastruktury, Wydział Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego, Wydział Promocji i Projektów.</p>	<p>Centrum Kultury w Śmiglu, Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. Z o.o., Administracja rządowa, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu, Samorząd wojewódzki, Organizacje pozarządowe Właściciele i zarządcy nieruchomości zabytkowych</p>	<p>2023 - 2032</p>
<p>Ochrona, promocja i rozwój niematerialnego dziedzictwa kulturowego (badanie i dokumentowanie dziedzictwa kulturowego, np. opracowanie monografii, restauracja ginących zawodów i wyrobów rzemiosła, wspieranie lokalnych twórców, artystów, zespołów, orkiestr, odtwarzanie i kultywowanie dziedzictwa kulinarnego, organizacja wydarzeń).</p>	<p>Zachowanie niematerialnego dziedzictwa kulturowego gminy</p>	<p>Liczba osób do 18 roku życia należących do lokalnych zespołów folklorystycznych, orkiestr, chórów i innych form kultywujących dziedzictwo kulturowe gminy. Liczba aktywnych twórców i artystów lokalnych na terenie gminy.</p>	<p>Wydział Promocji i Projektów w Śmiglu, Organizacje pozarządowe</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła, Placówki oświatowe, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy, Przedsiębiorcy, Rolnicy, WLGD, Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Zespoły i artyści lokalni, Organizacje pozarządowe Media.</p>	<p>2023 – 2032</p>
<p>Tworzenie tras, szlaków i ścieżek edukacyjnych, np. historyczna / tradycyjna zabudowa i osadnictwo (układ urbanistyczny, zabytki), ścieżka prezentująca ciekawe miejsca w gminie</p>	<p>Promocja i upowszechnianie materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego gminy oraz walorów przyrodniczo – krajobrazowych. Zwiększenie oferty turystycznej.</p>	<p>Poziom zadowolenia mieszkańców z możliwości spędzenia wolnego czasu na terenie gminy i dostępu do miejsc rekreacji. Liczba wyjść szkolnych na trasy, szlaki i ścieżki edukacyjne w ciągu roku.</p>	<p>Wydział Promocji i Projektów, Wydział Infrastruktury w Śmiglu,</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła, Administracja rządowa, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy, WLGD Wielkopolska Organizacja Turystyczna, PTTK, OKFiR, Organizacje pozarządowe i turystyczne Właściciele terenów zabytkowych</p>	<p>2023 - 2032</p>

Cel operacyjny 2.2 Rozwój infrastruktury oraz kreowanie spójnej oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku, wzmacniających atrakcyjność osadniczą i turystyczną gminy					
Promowanie i wsparcie dla rozwoju aktywności fizycznej mieszkańców niezależnie od płci i wieku – kampanie społeczne, programy aktywizacyjne i animacyjne, edukacja sportowa.	Wzrost aktywności ruchowej mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży	Liczba uczniów biorących udział w pozalekcyjnych zajęciach sportowych w szkołach w stosunku do ogólnej liczby uczniów. Liczba członków lokalnych klubów sportowych prowadzonych przez nie sekcji oraz ćwiczących w ramach poszczególnych sekcji. Liczba uczestników zawodów, imprez i innych wydarzeń sportowych organizowanych przez lokalne kluby. Liczba przedsiębiorstw i organizacji z branż związanych ze sportem na terenie gminy.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Promocji i Projektów	Kluby i organizacje sportowe w Śmiglu, Placówki oświatowe, Instytucje kultury, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy, inne JST, Podmioty prywatne, WLGD, Media	2023 - 2032
Wsparcie klubów, organizacji sportowych i innych podmiotów – w zakresie inwestycji, profesjonalizacji, poszerzenia oferty o nowe dyscypliny i nowe grupy docelowe	Profesjonalizacja działalności klubów sportowych, zwiększenie oferty sportowej na terenie gminy, wzrost aktywności ruchowej mieszkańców	Liczba klubów sportowych i ich członków, prowadzonych przez nie sekcji oraz ćwiczących w ramach poszczególnych sekcji Liczba uczestników zawodów, imprez i innych wydarzeń sportowych organizowanych przez lokalne kluby sportowe	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Organizacyjny oraz Promocji i Projektów oraz OKFiR	Kluby i organizacje sportowe w Śmiglu, Placówki oświatowe, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy, Podmioty prywatne WLGD,	2023 - 2032

Zrównoważony rozwój bazy sportowej, w tym pod kątem dywersyfikacji oferty sportowej (np. lekka atletyka lub inne dyscypliny, w tym zespołowe).	Modernizacja i rozbudowa bazy sportowej. Stworzenie oferty sportowej w gminie dla różnych grup odbiorców.	Liczba obiektów sportowych w gminie. Poziom zadowolenia mieszkańców z oferty sportowej oraz dostępu do miejsc rekreacji. Odsetek kobiet oraz poszczególnych grup wiekowych wśród członków lokalnych klubów sportowych	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury oraz OKFiR	Gminny koordynator sportu, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy, WLGD Kluby i organizacje sportowe w Śmiglu Podmioty prywatne, Placówki Oświatowe	2023 - 2032
Rozwój i modernizacja infrastruktury rekreacyjnej, np. siłownie na wolnym powietrzu, skateparki, punkty biwakowe, palce zabaw	Modernizacja i rozbudowa bazy rekreacyjnej. Poszerzenie oferty aktywnego spędzania wolnego czasu.	Poziom zadowolenia mieszkańców z oferty sportowej oraz dostępu do miejsc rekreacji.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury oraz OKFiR	Gminny koordynator sportu, Rady sołeckie, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy, WLGD Kluby i organizacje sportowe w Śmiglu Podmioty prywatne	2023 - 2032
Organizacja i współorganizacja imprez sportowych i rekreacyjnych o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym, o różnym charakterze (współzawodnictwo – zawody, turnieje, itp., w tym imprezy rodzinne i integracyjne	Zwiększenie oferty imprez sportowych i rekreacyjnych na terenie gminy. Wzrost aktywności ruchowej mieszkańców.	Liczba imprez sportowych i rekreacyjnych na terenie gminy w skali roku. Liczba uczestników imprez sportowych i rekreacyjnych na terenie gminy w skali roku.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Promocji i Projektów, OKFiR, Centrum Kultury, Kluby i organizacje sportowe w Śmiglu, Placówki oświatowe	Pełnomocnik ds. Uzależnień, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy i inne JST Organizacje pozarządowe WLGD	2023 – 2032
Rozwój rekreacyjnej infrastruktury rowerowej i pieszo rowerowej wraz z zapleczem, tworzenie miejsc obsługi rowerzystów, integracja tras, oznakowanie oraz promocja tras	Rozwój infrastruktury rowerowej na terenie gminy. Poszerzenie oferty aktywnego spędzania czasu wolnego.	Długość nowo wybudowanych tras rowerowych i pieszo-rowerowych [w km].	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury, OKFiR oraz Wydział Promocji i Projektów	Samorząd wojewódzki oraz powiatowy, Administracja rządowa, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe i turystyczne Wielkopolska Organizacja Turystyczna, PTTK, WLGD	2023 - 2032

<p>Współpraca z sektorem prywatnym i pozarządowym w zakresie rozwoju oferty i promocji miejscowości Gminy Śmigiel, szczególnie atrakcyjnych jako miejsca do wypoczynku, rekreacji oraz rozwoju duchowego (dedykowane inwestycje, koncerty np. piosenki turystycznej).</p>	<p>Poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu. Wzmacnianie potencjału turystycznego gminy.</p>	<p>Liczba imprez organizowanych na terenach miejscowości Gminy Śmigiel i liczba ich uczestników</p>	<p>Urząd Miejski Śmigla, Wydział Promocji i Projektów oraz Centrum Kultury</p>	<p>Samorząd wojewódzki oraz powiatowy oraz inne JST, Lasy Państwowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe i turystyczne Wielkopolska Organizacja Turystyczna, PTTK, WLGD</p>	<p>2023 - 2032</p>
<p>Tworzenie nowych produktów turystycznych, w szczególności w oparciu o walory przyrodniczo-krajobrazowe i dziedzictwo kulturowe gminy, oraz ich integrowanie w ramach lokalnej i ponadlokalnej oferty czasu wolnego.</p>	<p>Wzmocnienie potencjału turystycznego gminy</p>	<p>Liczba nowych atrakcji turystycznych na mapie turystycznej gminy</p>	<p>Urząd Miejski Śmigla, Biblioteka Publiczna i Centrum Kultury w Śmiglu, Rada Sołecka</p>	<p>WLGD, Organizacje pozarządowe i turystyczne Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy i inne JST Wielkopolska Organizacja Turystyczna, PTTK, Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego</p>	<p>2023 - 2032</p>
<p>Wspieranie rozwoju i promocja gospodarstw agroturystycznych oraz pensjonatów na terenie gminy (stałe aktualizowana baza i oferta w mediach samorządowych oraz aktualizacja informacji na platformach zewnętrznych, w tym Google Maps, Openstreetmap, rozwój oferty i turystyki tematycznej).</p>	<p>Wzrost zainteresowania ofertą gospodarstw agroturystycznych oraz pensjonatów na terenie gminy.</p>	<p>Liczba turystów i gości korzystających z oferty gospodarstw agroturystycznych oraz pensjonatów w ciągu roku. Liczba obiektów i miejsc noclegowych.</p>	<p>Urząd Miejski Śmigla, Wydział Promocji i Projektów, Biblioteka Publiczna i Centrum Kultury W Śmiglu</p>	<p>WLGD, Samorząd powiatowy Organizacje pozarządowe i turystyczne, PTTK, Właściciele obiektów, Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Śmiglu Media</p>	<p>2023 - 2032</p>

Rozwój informacji i wizualizacji turystycznej.	Promocja i upowszechnienie materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturalnego gminy oraz walorów przyrodniczo-krajobrazowych. Profesjonalizacja obsługi ruchu turystycznego.	Liczba zabytków i atrakcji opatrzonych informacją turystyczną. Liczba osób korzystających z informacji turystycznej w siedzibie Centrum Kultury w Śmiglu.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Promocji i Projektów, Biblioteka Publiczna i Centrum Kultury w Śmiglu	Samorząd wojewódzki oraz powiatowy i inne JST Wielkopolska Organizacja Turystyczna, PTTK, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe i turystyczne, WLGD, Właściciele i zarządcy zabytków, Media	2023 - 2032
Rozwój oraz promocja oferty i produktów turystycznych (turystyka kulturowa, w tym sakralna, kulinarna, historyczna, rekreacja i turystyka aktywna itp.).	Poprawa rozpoznawalności gminy jako miejsca atrakcyjnego dla spędzenia czasu wolnego. Zwiększenie ruchu turystycznego.	Liczba odwiedzających poszczególne zabytki i atrakcje gminy.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Promocji i Projektów, Biblioteka Publiczna i Centrum Kultury w Śmiglu oraz OKFiR	Samorząd wojewódzki oraz powiatowy i inne JST Wielkopolska Organizacja Turystyczna, PTTK, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe i turystyczne, WLGD, Właściciele i zarządcy zabytków, Parafie Media	2023 - 2032

OBSZAR STRATEGICZNY 3

5.3.3 PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

Cel strategiczny 3

Komfort i bezpieczeństwo mieszkańców w wymiarze środowiskowym, przestrzennym i komunikacyjnym.

Cele operacyjne:

3.1 Zapewnienie powszechnego dostępu do systemu infrastruktury technicznej, wykorzystujących technologie adekwatne do warunków osadniczych i przyrodniczych

3.2 Ochrona zasobów środowiskowych i adaptacja do zmian klimatu

3.3 Ochrona i kształtowanie krajobrazu oraz funkcjonalne zarządzanie przestrzenią

3.4 Zwiększenie dostępności komunikacyjnej oraz mobilności mieszkańców

3.5 Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów	Główna odpowiedzialność	Partnerzy	Okres realizacji
Cel operacyjny 3.1 Zapewnienie powszechnego dostępu do systemów infrastruktury technicznej wykorzystujących technologie adekwatne do warunków osadniczych i przyrodniczych					
Rozwój i modernizacja urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków, w tym sieci kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków, oraz kanalizacji deszczowej na obszarach, gdzie ma to społeczne / gospodarcze / środowiskowe i ekonomiczne uzasadnienie	Zwiększenie dostępności usług kanalizacyjnych i wodociągowych w gminie	Odsetek mieszkańców posiadających dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej, wodociągowej oraz deszczowej w gminie.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydział Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego, Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o.o.	Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki, Przedsiębiorcy, Mieszkańcy	2023- 2032
Wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach o rozproszonej zabudowie i trudno dostępnych.	Zwiększenie dostępności usług kanalizacyjnych.	Odsetek mieszkańców korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa,	Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o.o. Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki Przedsiębiorcy Mieszkańcy	2023 - 2032
Rozwój i promocja innych alternatywnych form kanalizacji sanitarnej, jak np. stała usługa asenizacyjna.	Zwiększenie dostępności usług kanalizacyjnych.	Odsetek mieszkańców korzystających z usług asenizacyjnych	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o.o.	Przedsiębiorcy Mieszkańcy	2023 - 2032
Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na nowych terenach budowlanych w gminie.	Zwiększenie dostępności usług w zakresie zbiorowego dostarczenia wody i odprowadzania ścieków.	Odsetek mieszkańców posiadających dostęp do sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydział Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego, Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o. o	Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o.o. Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki Przedsiębiorcy Mieszkańcy	2023 - 2032

Zapewnienie mieszkańcom alternatywnych rozwiązań poprzez budowę studni głębinowych i zbiorowych ujęć wody.	Zwiększenie dostępności usług w zakresie dostarczania wody.	Odsetek mieszkańców korzystających ze studni głębinowych.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o. o	Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o.o. Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki Przedsiębiorcy Mieszkańcy	2023 – 2032
Analiza zasadności i opłacalności oraz ewentualna budowa, rozbudowa gminnego ujęcia i stacji uzdatniania wody.	Zwiększenie dostępności usług w zakresie dostarczania wody.	Ocena szans na rozbudowę sieci wodociągowej na terenie gminy.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydział Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego, Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o. o	Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o.o. Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki Przedsiębiorcy Mieszkańcy	2023 – 2032
Cel operacyjny 3.2 Ochrona zasobów środowiskowych i adaptacja do zmian klimatu					
Rozwój zielonej i błękitnej infrastruktury, m.in. realizacja inwestycji służących retencji publicznej oraz gromadzeniu i wykorzystywaniu wody opadowej w gospodarstwach domowych, a także kształtowanie systemu terenów zieleni publicznej oraz o charakterze naturalnym i półnaturalnym.	Poprawa retencji. Poprawa warunków aero sanitarnych powietrza.	Pojemność obiektów retencji, w tym małej retencji. Powierzchnia terenów zieleni publicznej.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydział Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego, Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o. o	PGW Wody Polskie Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki, Przedsiębiorcy, Mieszkańcy, Organizacje pozarządowe	2023 – 2032
Wspieranie rozbudowy sieci gazowej na terenach gminy.	Zwiększenie dostępności usług dostarczania paliwa gazowego.	Odsetek mieszkańców posiadających dostęp do sieci gazowej.	Polska Spółka Gazownicza	PGNiG, Rady sołeckie, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy	2023 – 2032
Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej, w tym wdrażanie projektów związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.	Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej. Dywersyfikacja źródeł ciepła.	Wskaźniki straty ciepła. Wytworzona energia odnawialna ogółem.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydział Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego, Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o. o	Gminne jednostki organizacyjne, Rady Sołeckie	2023 – 2027

Realizacja projektów wspierających prywatne inwestycje z zakresu termomodernizacji i instalacji odnawialnych źródeł energii (Farmy fotowoltaiczne).	Poprawa wydajności energetycznej budynków lub mieszkań prywatnych.	Liczba gospodarstw domowych, które dokonały poprawy wydajności energetycznej budynku lub mieszkania.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydział Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego	Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki Przedsiębiorcy Mieszkańcy Organizacje pozarządowe	2023 – 2032
Realizacja projektów wspierających wymianę źródeł grzewczych w gospodarstwach domowych na nowoczesne i ekologiczne.	Likwidacja nie ekologicznych źródeł ciepła na terenie gminy. Poprawa jakości powietrza.	Liczba gospodarstw domowych korzystających z nie ekologicznych źródeł ciepła. Poziom zanieczyszczenia powietrza.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydział Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego, Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o. o	Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki Przedsiębiorcy Mieszkańcy Organizacje pozarządowe Media	2023 - 2032
Wspieranie rozwoju energooszczędnego systemu oświetleniowego na terenie gminy.	Poprawa efektywności energetycznej systemu oświetlenia publicznego.	Koszty energii zasilającej system oświetlenia publicznego.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury, Wydział Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego.	Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Właściciele i zarządcy dróg	2023 - 2032
Edukacja ekologiczna mieszkańców (m.in. w zakresie ograniczania niskiej emisji, wykorzystania OZE, zmniejszania wytwarzania odpadów i ich segregacji, zasad gospodarki o obiegu zamkniętym, podłączenia do kanalizacji, wykorzystania pojazdów elektrycznych), w tym współpraca z partnerami publicznymi i pozarządowymi.	Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców.	Liczba projektów na rzecz ochrony środowiska, zdrowia publicznego i limitacji zmian klimatycznych realizowanych przez szkoły. Liczba lokalnych organizacji działających na rzecz szeroko pojętej ekologii. Odsetek odpadów zbieranych selektywnie.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydział Promocji i Projektów, Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o. o	Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, Instytucje kultury, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy i inne JST, Media	2023 - 2032
Ekodoradztwo dla mieszkańców i przedsiębiorców w ramach Programu LIFE.	Wzrost wiedzy mieszkańców i przedsiębiorców w zakresie możliwości sfinansowania wymiany nieekologicznego pieca, ocieplenia domu, czy instalacji OZE. Wzrost liczby prywatnych inwestycji proekologicznych	Liczba prywatnych inwestycji proekologicznych, które uzyskały dofinansowanie dzięki wsparciu ekodoradcy	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa	Samorząd wojewódzki i inne JST, Administracja rządowa, Organizacje pozarządowe, Uczelnie wyższe	2023 – 2032

Działania na rzecz zachowania, ochrony i wzbogacania bioróżnorodności przyrodniczej.	Wzrost poziomu czystości środowiska. Wzmocnienie kondycji środowiska naturalnego na terenie gminy.	Liczba zagrożonych gatunków flory i fauny na terenie gminy. Liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk śmieci.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o. o	Nadleśnictwa, Organizacje pozarządowe, Placówki oświatowe, Instytucje kultury, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy i inne JST, Media	2023 – 2032
Oczyszczenie terenu gminy z wyrobów zawierających azbest.	Minimalizacja ilości odpadów niebezpiecznych na terenie gminy.	Suma zebranych odpadów niebezpiecznych. Odpady niebezpieczne poddane utylizacji.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o. o	Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy i inne JST,	2023 – 2032
Budowa nowych punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (poza istniejącym w Koszanowo) w miarę zdiagnozowanych potrzeb, np. w innych miejscowościach oraz jego rozwój jako elementu gospodarki o obiegu zamkniętym.	Minimalizacja ilości powstających odpadów. Wzrost poziomu recyklingu Odpadów.	Suma zebranych odpadów segregowanych Odpady poddane recyklingowi	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydział Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego, Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o. o Komunalny Związek Gmin Regionu Leszczyńskiego	Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy i inne JST, Komunalny Związek Gmin Regionu Leszczyńskiego	2023 – 2032
Innowacyjne rozwiązania w zakresie ZeroWaste/ LessWaste np. FoodSharing, GiveBox, Targ rolny Zero Waste.	Minimalizacja ilości powstających odpadów. Wzrost poziomu recyklingu odpadów.	Suma zebranych odpadów segregowanych. Odpady poddane recyklingowi. Liczba inicjatyw w zakresie Zero Waste / Less Waste.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o. o Komunalny Związek Gmin Regionu Leszczyńskiego	WLGD, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe i ekologiczne, Instytucje kultury, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy i inne JST, Media	2023 – 2032

Cel operacyjny 3.3 Ochrona i kształtowanie krajobrazu oraz funkcjonalne zarządzanie przestrzenią					
Tworzenie obiektów i przyjaznych przestrzeni publicznych w poszczególnych miejscowościach gminy – odnowa centrów wsi, remonty remiz i świetlic oraz terenów wokół nich, w tym z udziałem mieszkańców i przedsiębiorców. Dostosowanie ich do osób ze szczególnymi potrzebami	Poprawa funkcjonalności przestrzeni publicznych dla mieszkańców. Integracja wspólnot lokalnych. Poprawa estetyki krajobrazu w poszczególnych miejscowościach gminy.	Liczba centrów miejscowości, w których przeprowadzono inwestycje lub inicjatywy na rzecz poprawy przestrzeni publicznej i krajobrazu. Wzrost poziomu oceny gminy jako miejsca do życia.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydział Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego.	Rady sołeckie, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki, Podmioty prywatne, Organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy, WLGD.	2023 - 2032
Uregulowanie stanu prawnego działek strategicznych dla rozwoju i wizerunku gminy (ze Skarbem Państwa, powiatem kościańskim, podmiotami prywatnymi i biznesowymi).	Uregulowany stan prawny strategicznych działek na terenie gminy	Liczba nowych działek gminnych o uregulowanym statusie prawnym.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydział Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego	Skarb Państwa, Samorząd powiatowy, Właściciele, zarządcy, dzierżawcy, użytkownicy nieruchomości	2023 - 2032
Działania na rzecz objęcia możliwie całej powierzchni gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.	Stworzenie transparentnych i jasnych podstaw dla decyzji przestrzennych. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej gminy.	Odsetek powierzchni gminy objętej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydział Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego	Samorząd powiatowy, Mieszkańcy, Organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy	2023 - 2032
Dbałość o krajobraz, w tym uporządkowanie reklam w przestrzeni publicznej.	Poprawa estetyki przestrzeni.	Poziom zadowolenia mieszkańców z estetyki przestrzeni.	Urząd Miejski Śmigła Wydział Infrastruktury, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydział Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego	Władze samorządowe gminy, Przedsiębiorcy, Mieszkańcy, Organizacje pozarządowe	2023 - 2032

Cel operacyjny 3.4 Zwiększenie dostępności komunikacyjnej oraz mobilności mieszkańców					
Współpraca z innymi właścicielami i zarządcami dróg oraz zainteresowanymi samorządami w zakresie zwiększania dostępności komunikacyjnej gminy i subregionu (m.in. S-5).	Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej.	Czas dojazdu z Kościana, Leszna i Poznania do Śmigła	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury, Wydział Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego, Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o. o	Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy i inne JST, właściciele i zarządcy dróg	2023 - 2032
Budowa nowej i modernizacja istniejącej infrastruktury drogowej i towarzyszącej na terenie gminy, w szczególności w kontekście zapewnienia dostępności terenów osadniczych, miejsc świadczenia usług publicznych oraz stref aktywności gospodarczej i innych terenów inwestycyjnych.	Poprawa wewnętrznej dostępności komunikacyjnej.	Długość wybudowanej i zmodernizowanej infrastruktury drogowej. Liczba terenów inwestycyjnych, do których zmodernizowano dojazd.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydział Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego, Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o. o.	Rady sołeckie Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Właściciele i zarządcy dróg	2023 - 2032
Rozwój transportu publicznego wraz z infrastrukturą towarzyszącą, w tym rozwój gminnych linii komunikacyjnych.	Poprawa integralności komunikacyjnej gminy. Zapewnienie mieszkańców wysokiej jakości usług transportu publicznego.	Liczba miejscowości gminy, do których dociera transport zbiorowy. Liczba gminnych linii komunikacyjnych. Poziom zadowolenia mieszkańców z usług transportu publicznego.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydział Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego, Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o. o.	Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy oraz inne JST, Związek Powiatowo Gminny „Wielkopolski Transport Regionalny”	2023 - 2032
Rozwój elektromobilności indywidualnej i zbiorowej w tym budowa stacji ładowania pojazdów elektrycznych, udostępnienie rowerów elektrycznych mieszkańcom.	Poprawa jakości powietrza. Obniżone koszty eksploatacji pojazdów.	Poziom zanieczyszczenia powietrza. Koszty eksploatacji pojazdów we flocie gminnej.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydział Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego, Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o. o.	Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki Firmy energetyczne, Przedsiębiorcy	2023 - 2032

Współpraca z prywatnymi przewoźnikami na rzecz dostosowania komunikacji zbiorowej do potrzeb społecznych i zawodowych mieszkańców, wdrażania rozwiązań proekologicznych oraz zapewnienia dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami.	Poprawa jakości usług transportowych.	Poziom zadowolenia mieszkańców z jakości usług transportowych.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury, Wydział Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego, Wydział Organizacyjny, Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o. o.	Samorząd wojewódzki i powiatowy oraz inne JST, Przewoźnicy prywatni	2023 - 2032
Tworzenie parkingów i miejsc przesiadkowych, w szczególności przy budynkach i miejscach użyteczności publicznej oraz atrakcjach turystycznych.	Integracja różnych form transportu.	Liczba miejsc integrujących różne formy transportu.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydział Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego, Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o. o.	Samorząd wojewódzki i powiatowy	2023 - 2032
Promowanie nowej kultury mobilności, opartej w szczególności o transport zbiorowy, pojazdy elektryczne i rower.	Wzrost liczby użytkowników transportu publicznego. Wzrost liczby użytkowników rowerów.	Roczna liczba pasażerów transportu publicznego. Liczba użytkowników Rowerów.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydział Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego, Wydział Promocji i Projektów, Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o. o.	Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy oraz inne JST, Publiczni i prywatni przewoźnicy Organizacje pozarządowe Media	2023 - 2032
Cel operacyjny 3.5 Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym					
Prewencja, edukacja i profilaktyka wśród mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży– bezpieczeństwo na drodze, cyberprzemoc, unikanie zagrożeń, zachowanie w sytuacjach kryzysowych, pierwsza pomoc itp.	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie unikania zagrożeń i reagowania w sytuacji zagrożeń.	Liczba dzieci, które w szkołach przeszły kursy i szkolenia z zakresu szeroko pojętego bezpieczeństwa. Liczba dzieci, które otrzymały pomoc psychologiczną.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Organizacyjny, Wydział Infrastruktury, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydział Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego, Wydział Promocji i Projektów, Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o. o.	Pełnomocnik ds. uzależnień, Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, Instytucje kultury, Administracja rządowa, Samorząd woj. i powiatowy oraz inne JST, Policja, Straż Pożarna i inne służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo, Media	2023 - 2032

<p>Doskonalenie i integracja procesów zarządzania bezpieczeństwem, w tym wdrażanie nowoczesnych rozwiązań i technologii (np. monitoring wizyjny w strategicznych miejscach na terenie gminy), a także rozszerzenie systemu zarządzania kryzysowego o specyfikę współczesnych zagrożeń.</p>	<p>Lepsza współpraca służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo.</p>	<p>Liczba wspólnie realizowanych akcji,</p> <p>Liczba miejsc monitoringu wizyjnego w gminie,</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła Wydział Organizacyjny, Wydział Infrastruktury, Policja, Straż Pożarna ,</p>	<p>Policja, Straż Pożarna , Pogotowie Ratunkowe i inne służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy oraz inne JST,</p>	<p>2023 - 2032</p>
<p>Wsparcie służb odpowiedzialnych za porządek i bezpieczeństwo publiczne oraz zarządzanie kryzysowe w zakresie ciągłego doskonalenia wiedzy i umiejętności, rozwoju bazy, zakupu oraz modernizacji sprzętu i urządzeń.</p>	<p>Poprawa gotowości interwencyjnej służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo.</p> <p>Poprawa bezpieczeństwa publicznego.</p>	<p>Odczuwalny przez mieszkańców poziom bezpieczeństwa publicznego.</p> <p>Czas dojazdu służb na miejsce zdarzenia.</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła Wydział Organizacyjny, Wydział Infrastruktury, Policja, Straż Pożarna ,</p>	<p>Policja, Straż Pożarna , Pogotowie Ratunkowe i inne służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy</p>	<p>2023 – 2032</p>
<p>Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym, m.in. budowa chodników, oświetlenia drogowego, rond, przejść dla pieszych, infrastruktury rowerowej i towarzyszącej, miasteczka komunikacyjnego, infrastruktury i urządzeń bezpieczeństwa (m.in. infrastruktury spowalniającej ruch na odcinkach szybszego ruchu i monitoringu drogowego). Dostępność dla osób niepełnosprawnych</p>	<p>Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym.</p>	<p>Liczba wypadków i kolizji na terenie gminy.</p> <p>Liczba wypadków z udziałem pieszych i rowerzystów.</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydział Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego, Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o. o.</p>	<p>Policja i inne służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Właściciele i zarządcy dróg</p>	<p>2023 – 2032</p>

OBSZAR STRATEGICZNY 4

5.3.4 KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY

Cel strategiczny 4

System usług publicznych wysokiej jakości, dostosowany do potrzeb i oczekiwań społecznych, odpowiadający wyzwaniom współczesności, gwarantujący rozwój wspólnoty samorządowej gminy.

Cele operacyjne:

4.1 Skuteczna i efektywna polityka oświatowa, odpowiadająca na wyzwania XXI wieku

4.2 Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych

4.3 Strategiczne zarządzanie rozwojem gminy, służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów	Główna odpowiedzialność	Partnerzy	Okres Realizacji
Cel operacyjny 4.1 Skuteczna i efektywna polityka oświatowa, odpowiadająca na wyzwania XXI wieku					
Rozwój bazy oświatowej oraz żłobków i doposażenie placówek ukierunkowane na poprawę warunków nauki, w tym dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i z niepełnosprawnościami (windy, podjazdy, pomoce itp.), a także poprawę efektywności energetycznej i lepsze wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, m.in. przebudowa i rozbudowa Szkoły Podstawowej w Bronikowie	Poprawa warunków nauki Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej. Dywersyfikacja źródeł ciepła w kierunku bardziej ekologicznych.	Poziom zadowolenia rodziców z bazy oświatowej. Wskaźniki straty ciepła. Wytworzona energia odnawialna ogółem.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Organizacyjny, Wydział Infrastruktury, Placówki oświatowe	Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki	2023 – 2032
Zagospodarowanie otoczenia placówek oświatowych, w tym tworzenie przyszkolnej infrastruktury rekreacyjnej i sportowej.	Rozwój przyszkolnej infrastruktury rekreacyjnej i sportowej. Poszerzenie oferty aktywnego spędzania czasu dla dzieci i młodzieży szkolnej.	Liczba nowych i wyremontowanych boisk sportowych przy szkołach. Poziom zadowolenia rodziców z przyszkolnej infrastruktury rekreacyjnej i sportowej oraz oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży szkolne.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Organizacyjny, Wydział Infrastruktury, Placówki oświatowe	Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki	2023 – 2032

<p>Efektywne zarządzanie rozwojem gminnych kadr oświatowych, w tym wsparcie i promocja dla aktualizowania i poszerzania wiedzy przez kadry.</p>	<p>Podniesienie kompetencji kadry kierowniczej i pedagogicznej.</p>	<p>Liczba nauczycieli w podziale na stopnie awansu zawodowego.</p>	<p>Placówki oświatowe</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki, Wielkopolskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli, Kuratorium Oświaty w Poznaniu, Organizacje pozarządowe,</p>	<p>2023 - 2032</p>
<p>Kontynuowanie i rozwój procesów współpracy krajowej i międzynarodowej szkół.</p>	<p>Rozwój współpracy międzyszkolnej i międzynarodowej. Poprawa jakości kształcenia, szczególnie języków obcych. Zwiększenie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży szkolnej.</p>	<p>Liczba projektów międzynarodowej wymiany uczniów oraz liczba uczestników. Poziom zadowolenia rodziców z jakości kształcenia.</p>	<p>Placówki oświatowe</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła, Szkoły – partnerzy w kraju i za granicą, Organizacje pozarządowe,</p>	<p>2023 – 2032</p>
<p>Promocja zdrowia psychicznego oraz profilaktyka i leczenie zaburzeń psychicznych wśród dzieci i młodzieży.</p>	<p>Zapobieganie problemom i zaburzeniom psychicznym dzieci i młodzieży szkolnej. Poprawa zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży szkolnej.</p>	<p>Liczba dzieci i młodzieży szkolnej z terenu gminy objętych pomocą psychologiczną.</p>	<p>Placówki oświatowe, Placówki ochrony zdrowia</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła, Pełnomocnik ds. Uzależnień, Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu, Instytucje kultury, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Kuratorium Oświaty w Poznaniu, Poradnie psychologiczno – pedagogiczne, Kluby i organizacje sportowe, Rodzice</p>	<p>2023 – 2032</p>

Dodatkowe zajęcia ruchowe i wspierające prawidłowy rozwój fizyczny.	Wzrost aktywności ruchowej dzieci i młodzieży szkolnej Poprawa zdrowia i kondycji fizycznej dzieci i młodzieży szkolnej	Liczba uczniów biorących udział w pozalekcyjnych zajęciach sportowych w szkołach w stosunku do liczby uczniów ogółem Liczba zwolnień z zajęć wychowania fizycznego	Placówki oświatowe, Kluby i organizacje sportowe	Urząd Miejski Śmigła, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki Organizacje pozarządowe, OKFiR, Podmioty prywatne	2023 – 2032
Doskonalenie systemu nauki zdalnej, w tym zakup komputerów i urządzeń do nauki na odległość.	Poprawa dostępności i jakości kształcenia. Przygotowanie lokalnego systemu kształcenia na wypadek sytuacji nadzwyczajnych.	Poziom zadowolenia rodziców z jakości kształcenia.	Urząd Miejski Śmigła,	Placówki oświatowe, Administracja rządowa, Rodzice	2023 – 2032
Cel operacyjny 4.2 Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych					
Wspieranie działań z zakresu profilaktyki i diagnostyki, badania i konsultacje medyczne dla mieszkańców.	Poprawa profilaktyki i diagnostyki na terenie gminy Wzrost świadomości społecznej w zakresie zdrowia. Podniesienie poziomu zdrowia publicznego.	Liczba zdiagnozowanych przypadków chorób w wyniku przeprowadzonych badań profilaktycznych. Poziom zadowolenia mieszkańców z dostępności bezpłatnych programów profilaktycznych.	Urząd Miejski Śmigła	Placówki ochrony zdrowia, Placówki oświatowe, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Firmy farmaceutyczne i medyczne	2023 – 2032
Doskonalenie bazy infrastrukturalnej i wyposażenia podmiotów świadczących usługi diagnostyczne, lecznicze oraz rehabilitacyjne, w tym modernizacja budynków ośrodka zdrowia w Śmiglu,	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury ochrony zdrowia. Poprawa warunków leczenia.	Poziom zadowolenia mieszkańców z działalności ośrodków ochrony zdrowia.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury, Wydział Finansów , Budżetu i Windykacji.	Niepubliczne placówki ochrony zdrowia, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki Podmioty prywatne	2023 – 2032

Kompleksowa oferta usług opieki zdrowotnej, zapewnienie opieki całodobowej i specjalistycznej, ze szczególnym względzeniem potrzeb dzieci, a także osób starszych oraz z niepełnosprawności, w tym projekty telemedyczne.	Zwiększenie dostępności i jakości usług z zakresu ochrony zdrowia.	Poziom zadowolenia mieszkańców z działalności ośrodków ochrony zdrowia oraz dostępu do lekarzy specjalistów.	Placówki ochrony zdrowia	Urząd Miejski Śmigła, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki Podmioty prywatne	2023 - 2032
Dążenie do uruchomienia całodobowego dyżuru zespołu ratownictwa medycznego w Śmiglu.	Poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców.	Liczba interwencji na terenie gminy zespołu ratownictwa medycznego, stale stacjonującego w gminie.	Władze samorządowe	Powiatowa Stacja Pogotowia Ratunkowego w Kościanie, Samorząd powiatowy, Wojewoda Wielkopolski Placówki ochrony zdrowia	2023 – 2032
Wsparcie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w tym poradnictwo, rozwój pracy socjalnej i asystentury rodzin oraz prowadzenie placówek wsparcia dziennego.	Promocja i wsparcie rodziny, w tym rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Zapewnienie prawidłowego rozwoju dzieci, wyrównywanie szans rozwojowych.	Liczba oraz odsetek osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej, w tym objętych pracą socjalną i asystenturą. Liczba dzieci korzystających z oferty placówek wsparcia Dziennego.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu	Urząd Miejski Śmigła, Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu, Organizacje pozarządowe, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kościanie, Poradnie psychologiczno – pedagogiczne,	2023 – 2032
Pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji ekonomicznej.	Promocja i wsparcie rodziny, w tym rodzin w trudnej sytuacji ekonomicznej. Poprawa statusu materialnego rodzin.	Liczba oraz odsetek osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej, w tym korzystających z pomocy finansowej	Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu	Urząd Miejski Śmigła, Organizacje pozarządowe, Administracja rządowa, Parafie i związki wyznaniowe	2023 – 2032

<p>Pomoc prawna, psychologiczna, terapeutyczna, rehabilitacyjna oraz inne formy wsparcia dla osób i rodzin w kryzysie.</p>	<p>Promocja rodziny, wsparcie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej.</p> <p>Zapewnienie prawidłowego rozwoju dzieci, wyrównywanie szans rozwojowych.</p>	<p>Liczba oraz odsetek osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej, w tym objętych pracą socjalną i asystenturą.</p> <p>Liczba dzieci korzystających z oferty placówek wsparcia dziennego.</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła, Pełnomocnik ds. Uzależnień, Zespół Interdyscyplinarny ds. Rozwiązywania Problemów w Rodzinie, Poradnie psychologiczne – pedagogiczne, Organizacje pozarządowe, Placówki ochrony zdrowia Placówki oświatowe, Instytucje kultury, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kościanie, Kościański Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy</p>	<p>2023 – 2032</p>
<p>Przeciwdziałanie i zwalczanie dysfunkcji w rodzinie, w tym m.in. przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar.</p>	<p>Przeciwdziałanie i zwalczanie dysfunkcji w rodzinie.</p> <p>Zapewnienie profesjonalnej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie.</p>	<p>Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty.</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Śmigiel ds. rozwiązywania przemocy w rodzinie</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła, Placówki ochrony zdrowia, Placówki oświatowe, Instytucje kultury, Zespół Interdyscyplinarny ds. Rozwiązywania Przemocy w Rodzinie, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kościanie, Kościański Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy, Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Organizacje pozarządowe, Policja, sądy</p>	<p>2023 – 2032</p>

<p>Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień (również nowych, takich jak: uzależnienia od telefonu, Internetu, mediów społecznościowych itp.) – informowanie, edukowanie, współpraca ze szkołami, pomoc terapeutyczna, grupy wsparcia itp.</p>	<p>Przeciwdziałanie uzależnieniom i ograniczenie skutków patologii społecznych. Zapewnienie profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym</p>	<p>Liczba przypadków uzależnień wśród dzieci i młodzieży szkolnej.</p> <p>Liczba osób objętych leczeniem odwykowym.</p>	<p>Placówki oświatowe, Pełnomocnik ds. Uzależnień</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła, Placówki ochrony zdrowia, Instytucje kultury, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kościanie, Kościański Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy, Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Organizacje pozarządowe, Policja, sądy</p>	<p>2023 – 2032</p>
<p>Wsparcie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, w tym rozwój poradnictwa, pracy socjalnej, usług asystenckich i opiekuńczych, wzmacnianie samodzielności, wsparcie sprzętowe.</p>	<p>Zapewnienie szerokiej oferty różnych form pomocy uwzględniających potrzeby osób starszych i z niepełnosprawnościami</p> <p>Poprawa jakości życia osób starszych i z niepełnosprawnościami</p>	<p>Liczba oraz odsetek osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej, w tym korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła, Organizacje pozarządowe Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Podmioty prywatne</p>	<p>2023 – 2032</p>
<p>Rozwijanie i wspieranie placówek dla osób starszych i niepełnosprawnych (ośrodki wsparcia, kluby seniora oraz inne placówki dziennej opieki i aktywizacji seniorów), w tym poprzez współpracę z sektorem NGOs i prywatnym.</p>	<p>Zapewnienie oferty całodobowych i dziennych form wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych.</p>	<p>Liczba osób korzystających z całodobowych i dziennych form wsparcia.</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła, Organizacje pozarządowe, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Podmioty prywatne</p>	<p>2023 – 2032</p>

<p>Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu, ekonomicznemu, zdrowotnemu, transportowemu i informacyjnemu , w tym aktywizacja społeczno-kulturalna i obywatelska oraz rekreacyjno-sportowa osób starszych i z niepełnosprawnościami.</p>	<p>Wzrost aktywności osób starszych i z niepełnosprawnościami</p> <p>Integracja społeczna i zawodowa osób starszych i z niepełnosprawnościami</p> <p>Poprawa jakości życia osób starszych i z niepełnosprawnościami</p>	<p>Liczba projektów dedykowanych seniorom i/lub osobom z niepełnosprawnościami oraz ich uczestników.</p> <p>Liczba projektów i inicjatyw realizowanych przez środowisko i organizacje senioralne.</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła, Organizacje pozarządowe, Placówki oświatowe, Centrum Kultury, Gminna Biblioteka Publiczna w Śmiglu, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Przedsiębiorcy, WLGD Śmigiel, Zespoły i artyści lokalni, Kluby i organizacje Media</p>	<p>2023 – 2032</p>
<p>Usługi opieki wytchnieniowej w różnych formach, np. pobytu dziennego, pobytu całodobowego, czy poprzez zapewnienie członkom rodziny lub opiekunom możliwości skorzystania ze specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego lub terapeutycznego) oraz wsparcia w zakresie nauki pielęgnacji/rehabilitacji/dietetyki.</p>	<p>Wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami, starszymi, samotnymi, chorymi, niesamodzielnymi itp.</p>	<p>Liczba osób korzystających z usług opieki wytchnieniowej, w tym w rozbięciu na różne formy</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki, Organizacje pozarządowe, Podmioty prywatne</p>	<p>2023 – 2032</p>
<p>Rozwój mieszkalnictwa, w tym budowa mieszkań socjalnych i komunalnych</p>	<p>Zwiększenie dostępu do nowych mieszkań.</p> <p>Zwiększenie możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb mieszkaniowych młodych rodzin z dziećmi, osób średnio i najniżej zarabiających, osób starszych, z niepełnosprawnościami, zagrożonych wykluczeniem społecznym</p>	<p>Liczba nowych mieszkań oddanych do użytku.</p> <p>Liczba mieszkań przypadająca na 1 tys. mieszkańców.</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydział Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego, Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o. o</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu, Administracja rządowa, Mieszkańcy</p>	<p>2023 – 2032</p>

Działania inwestycyjne mające na celu poprawę stanu technicznego i funkcjonalności budynków w ramach gminnych zasobów mieszkaniowych, optymalizację kosztów utrzymania oraz wdrożenie rozwiązań proekologicznych, a także ukierunkowane na polepszenie atrakcyjności otoczenia nieruchomości.	Poprawa stanu technicznego gminnych zasobów mieszkaniowych. Optymalizacja kosztów utrzymania zasobów mieszkaniowych, w tym zwiększenie wydajności energetycznej. Poprawa warunków mieszkaniowych osób korzystających z lokali komunalnych.	Koszty utrzymania gminnych zasobów mieszkaniowych, w tym koszty energii.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury, Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydział Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego, Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o. o	Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki	2023 -2032
Współpraca na rzecz wieloaspektowej walki z powikłaniami i problemami zdrowotnymi osób, które chorowały na COVID-19.	Przeciwdziałanie negatywnym skutkom pandemii korona wirusa. Podniesienie poziomu zdrowia publicznego.	Liczba zdiagnozowanych przypadków osób z zespołem pocovidowym.	Urząd Miejski Śmigła	Gminne jednostki organizacyjne, Placówki ochrony zdrowia, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki, Organizacje pozarządowe, Podmioty prywatne	2023 -2032
Cel operacyjny 4.3 Strategiczne zarządzanie rozwojem gminy, służące wzrostowi i włączeniu społecznemu i gospodarczemu					
Rozwój narzędzi i organizacji systemu monitorowania usług publicznych, badania ich jakości oraz satysfakcji odbiorców.	Poznanie ocen i opinii mieszkańców na temat dostępnych usług publicznych. Ewaluacja systemu świadczenie usług publicznych.	Liczba raportów z badań społecznych wśród mieszkańców.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Organizacyjny, Wydział Promocji i Projektów	Gminne jednostki organizacyjne, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe	2023 – 2032
Systematyczne podnoszenie kompetencji pracowników urzędu i gminnych jednostek organizacyjnych oraz wdrażanie usprawnień i innowacyjnych instrumentów zarządzania.	Doskonalenie administracji i zarządzania. Podniesienie jakości usług publicznych.	Poziom zadowolenia mieszkańców z pracy urzędu. Liczba uchylonych przez wojewodę decyzji.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Organizacyjny, Wydział Promocji i Projektów	Gminne jednostki organizacyjne, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Podmioty doradcze i szkoleniowe,	2023 – 2032

Zapewnienie dostępności (architektonicznej, cyfrowej, informacyjno-komunikacyjnej) w budynkach administracji publicznej	Zapewnienie dostępności administracji lokalnej dla wszystkich mieszkańców, w tym ze szczególnymi potrzebami. Poprawa warunków życia i funkcjonowania mieszkańców ze szczególnymi potrzebami.	Liczba obiektów użyteczności publicznej dostępna architektonicznie dla osób ze szczególnymi potrzebami. Liczba obiektów użyteczności publicznej zmodernizowana architektonicznie pod kątem osób ze szczególnymi potrzebami.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Infrastruktury	Gminne jednostki organizacyjne, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Organizacje pozarządowe	2023-2032
Rozwój e-administracji lokalnej i upowszechnienie korzystania z obsługi elektronicznej wśród mieszkańców.	Wzrost dostępności i liczby e-usług. Zwiększenie liczby spraw załatwianych elektronicznie. Podniesienie jakości usług publicznych.	Liczba lub odsetek spraw załatwianych cyfrowo przez Urząd Miejski. Poziom zadowolenia mieszkańców z pracy urzędu.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Organizacyjny, Wydział Infrastruktury, Wydział Promocji i Projektów.	Gminne jednostki organizacyjne, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Organizacje pozarządowe	2023 – 2032
Inspirowanie, animowanie i realizowanie projektów współpracy z otoczeniem i interesariuszami administracji mogących przynieść korzyści w zakresie wspólnych inwestycji oraz dostępu do wiedzy, know-how i konkretnych rozwiązań, w tym rozwijanie współpracy samorządowej w wymiarze krajowym i międzynarodowym oraz przenoszenie jej na środowiska lokalne.	Rozwój procesów współpracy z otoczeniem i interesariuszami administracji. Osiągnięcie efektu synergii.	Liczba zrealizowanych projektów we współpracy gminy i co najmniej 1 innej JST. Liczba zrealizowanych projektów we współpracy gminy z uczelniami wyższymi. Liczba zrealizowanych projektów we współpracy gminy i co najmniej 1 NGO. Liczba umów partnerstwa publiczno-prywatnego.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Promocji i Projektów, Wydział Organizacyjny.	Gminne jednostki organizacyjne, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy oraz inne JST, WLGD, Organizacje pozarządowe, Uczelnie, Przedsiębiorcy, Gminy partnerskie	2023 – 2032

Wsparcie merytoryczne, organizacyjne i prawno-księgowo organizacji pozarządowych oraz innych form inicjatyw społecznych.	Profesjonalizacja NGO	Liczba NGO, które zatrudniają pracowników. Liczba NGO, które pozyskały dofinansowanie ze źródła innego niż budżet gminy.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Organizacyjny	Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, WLGD	2023 - 2032
Powierzenie i wspieranie realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym, w tym w oparciu o umowy wieloletnie.	Rozwój współpracy samorządu z NGO. Podniesienie jakości realizacji zadań publicznych. Wzrost aktywności i partycypacji społecznej.	Liczba zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe. Suma środków publicznych przekazywanych organizacjom pozarządowym.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Organizacyjny	Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, WLGD	2023 - 2032
Promocja inicjatyw lokalnych i funduszu sołeckiego jako modelu partycypacji mieszkańców w decyzjach budżetowych gminy.	Zwiększenie wpływu mieszkańców na decyzje budżetowe gminy. Wzrost aktywności i partycypacji społecznej.	Liczba projektów zgłoszonych do inicjatyw lokalnych i funduszu sołeckiego. Wartość zrealizowanych projektów zgłoszonych do inicjatyw lokalnych i funduszu sołeckiego.	Urząd Miejski Śmigła, Wydział Organizacyjny	Rady sołeckie, Mieszkańcy, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki, WLGD, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Media	2023 - 2032
Edukacja obywatelska mieszkańców, promocja wolontariatu oraz stowarzyszenia się i angażowania w działania organizacji pozarządowych.	Wzrost aktywności i partycypacji społecznej.	Liczba organizacji pozarządowych na terenie gminy, w tym w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. Liczba wolontariuszy na terenie gminy.	Urząd Miejski Śmigła, Biblioteka Publiczna i Centrum Kultury w Śmiglu	Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, WLGD, Kluby i organizacje sportowe, Media	2023 – 2032

<p>Kształtowanie atrakcyjnego wizerunku gminy, opartego o ideę Smart Village, spokojne tempo życia, w przyjaznym, bezpiecznym i zdrowym środowisku, a także tradycje handlowe, dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe oraz bogatą ofertę wykorzystania czasu wolnego. Wspólna promocja w ramach Mikroregionu Ziemi Kościańskiej.</p>	<p>Wzrost atrakcyjności osadniczej i turystycznej gminy.</p> <p>Zwiększenie liczby mieszkańców gminy.</p> <p>Zwiększenie liczby turystów odwiedzających gminę.</p>	<p>Liczba mieszkańców.</p> <p>Saldo migracji.</p> <p>Liczba turystów odwiedzających gminę.</p>	<p>Urząd Miejski Śmigła, Wydział Promocji i Projektów, Biblioteka Publiczna i Centrum Kultury w Śmiglu</p>	<p>Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, WLGD Stowarzyszenie Rozwoju, Organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy, Media</p>	<p>2023 - 2032</p>
--	--	--	--	--	--------------------

VI. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY ŚMIGIEL WRAZ Z USTALENIAMI I REKOMENDACJAMI W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE

6.1 MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY ŚMIGIEL

WPROWADZENIE DO MODELU

Model docelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Śmigiel jest zobrazowaniem spodziewanych i zaplanowanych w strategii gminy procesów rozwoju i ich wpływu na kształtowanie się struktur przestrzennych.

Z jednej strony, ze względu na ukształtowanie terenu, występujące zasoby naturalne i obszary cenne przyrodniczo, a także obszary występowania potencjalnych zagrożeń, historycznie ugruntowane użytkowanie przestrzeni, w tym sieć osadniczą, powiązania infrastrukturalne i komunikacyjne, a także wiele innych uwarunkowań zastanych, a z drugiej strony w wyniku zdiagnozowanych w strategii problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w ramach modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Śmigiel przedstawiono różne funkcje terenów w gminie, a także obszary szczególnej koncentracji działalności inwestycyjnej i planowane zmiany w przestrzeni gminy.

OGÓLNE UWARUNKOWANIA MODELU

Gmina Śmigiel administracyjnie przynależy do powiatu kościańskiego. Odległość Śmigla od Poznania (stolica regionu), stanowiącego główny ośrodek administracyjny, edukacyjny i gospodarczy Wielkopolski wynosi 60,3 km.

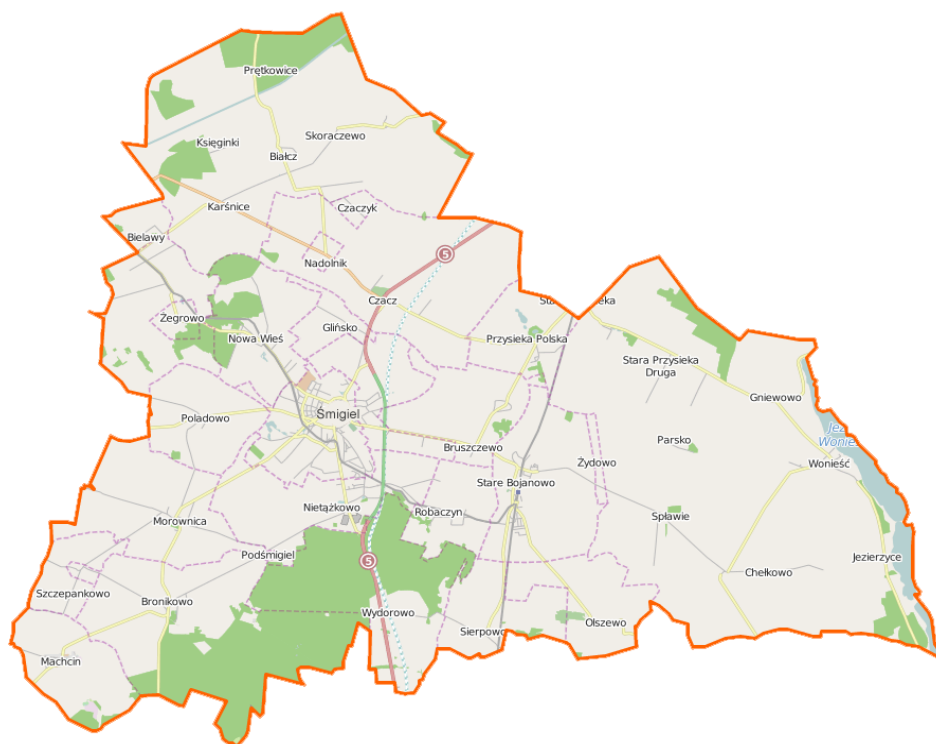
Nieco bliżej analizowanej jednostki położone jest Leszno (19,6 km), które jako jeden z sześciu subregionów Wielkopolski jest ośrodkiem miejskim oddziałującym na otoczenie w ramach Leszczyńskiego Obszaru Funkcjonalnego [LOF].

W pobliżu znajdują się także niewielkie, kilkutysięczne miasteczka, pełniące funkcję lokalnych ośrodków administracyjnych i usługowych: Kościan (siedziba powiatu 10,8 km), Osieczna (16,0 km), Wielichowo (16,5 km), Krzywiń (20,8 km), Czempin (21,4 km), Rakoniewice (22,3 km), Grodzisk Wielkopolski (26,0 km), Rydzyna (27,0 km), Wschowa (27,1 km) oraz inne dużo większe miejscowości, takie jak np. Wrocław (122,1 km).

W kontekście rozwoju Gminy Śmigiel znaczenie oddziaływania niektórych (mniejszych) miejscowości jest jednak śladowe. Podstawowe dane dotyczące Gminy Śmigiel przedstawione zostały w części diagnostycznej dokumentu strategii.

Gmina Śmigiel – położenie w powiecie kościańskim oraz w woj. Wielkopolskim i w kraju

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Śmigiel

Rzeźba terenu Gminy Śmigiel, która wchodzi w skład obszaru powiatu kościańskiego według regionalizacji fizycznogeograficznej J. Kondrackiego stanowi fragment głównie Pojezierzy południowo-bałtyckich. Obejmuje taki mezoregion jak Równina Kościańska (315.83), należąca do makroregionu Pojezierze Leszczyńskie, wchodzącej w skład Pojezierza Wielkopolskiego. Równina Kościańska to „bez jeziorna” wysoczyzna morenowa po wewnętrznej stronie marginalnych form i osadów fazy leszczyńskiej, od północy ograniczają ją Pradolina Warciańsko – Odrzańska, a od zachodu - dolina Samicy.

Teren ten ukształtował się pod wpływem procesów glacialnych. Rzeźba terenu jest urozmaicona, z charakterystycznymi dla krajobrazu młodo-glacialnymi ciągami pagórków morenowych oraz powierzchniami wysoczyzn morenowych. Spora część gminy charakteryzuje się jednak rzeźbą płasko-równinną, szczególnie w kierunku południowo – zachodnim, gdzie przebiega pas terenów o rzeźbie nisko-falistej i częściowo nisko-pagórkowatej.

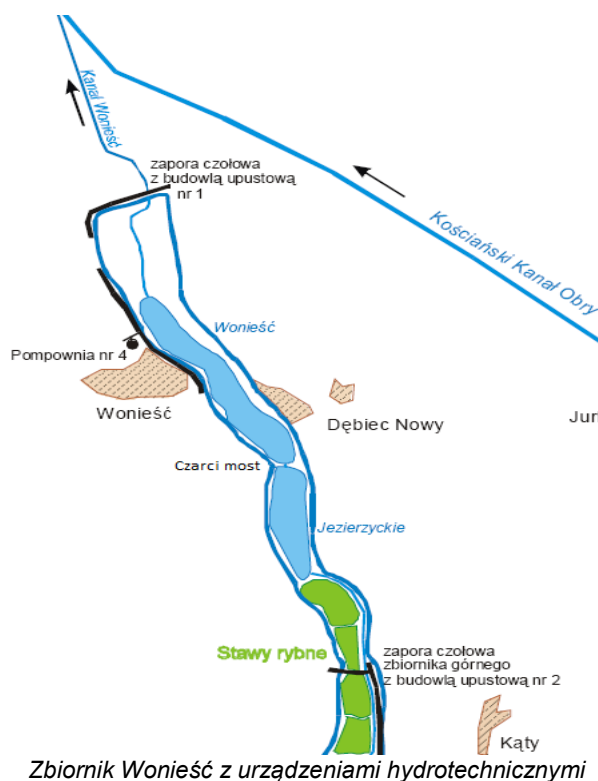
Pod względem hydrogeologicznym obszar Gminy Śmigiel zlokalizowany jest w rejonie wielkopolskim. Jednostką najniższego rzędu jest subregion wysoczyzny zielonogórsko – leszczyńskiej. Główne piętro użytkowe występuje tu w utworach czwartorzędu. Poziomy trzeciorzędowe występują na znacznej głębokości i wykorzystywane są sporadycznie (Śmigiel, Żydowo, Jezierzyce).

Obszar Gminy Śmigiel położony jest w obrębie następujących cieków:

- ❖ Kanał Południowy – 3,3 km,
- ❖ Kanał Szczodrowo – Brońsko – 2,6 km,
- ❖ Kanał Przysiecki – 0,7 km,
- ❖ Rzeka Samica Leszczyńska – 19,9 km,
- ❖ Rzeka Samica Stara – 7,1 km,
- ❖ Rów Wonia – Olszewo – 12,9 km,
- ❖ Rów W – 1,2 km,
- ❖ Rów W1 – 0,2 km,
- ❖ Rów W2 – 0,5 km

Granicę wschodnią gminy stanowi zbiornik wodny Wonieść utworzony z Jeziora Wonieść i Jezierzyckiego. Zajmuje powierzchnię 389,5 ha. Jest to zbiornik wodny przeciwpowodziowy, zbudowany w 1982 r. (po poprzednim podniesieniu brzegów). Jego podstawowym zadaniem jest przejmowanie fali powodziowej z Kanału Kościańskiego w okresach wysokich przepływów, a w okresie letnim woda ze zbiornika służy nawadnianiu około 2000 ha łąk.

Na terenie Gminy Śmigiel występuje również kilkadziesiąt większych i mniejszych zbiorników wodnych zarówno pełniących funkcję retencyjnych, rybnych, przeciwpożarowych oraz przeciwpowodziowych. Część gminy leży na obszarze wysokiej ochrony wód podziemnych (OWO/ GZWP 305 oraz 105) i znajduje się na terenie regionu wodnego Środkowej Odry, administrowanym przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej Wód Polskich we Wrocławiu. Teren Gminy Śmigiel znajduje się także na obszarze działania PGW WP RZGW w Poznaniu. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią obejmują teren od północnej strony jeziora Wonieść oraz od Kanału Mosińskiego niewielki fragment w okolicach wsi Stara Przysieka Druga (RZGW w Poznaniu).

Podstawowymi formami terenu oraz krajobrazu naturalnego podkreślającymi szczególny charakter gminy Śmigiel są:

Przemęcki Park Krajobrazowy: Położony na granicy województwa wielkopolskiego i lubuskiego, na obszarze gmin: Przemęt, Włoszakowice, Wijewo i Wschowa (niewielkie fragmenty Parku leżą także w gminach Śmigiel (46 ha.) i Święciechowa. Park obejmuje obszar 21 450 ha, w tym powierzchni leśnej 8330 ha., powierzchni wód 1480 ha. oraz użytków rolnych 11640 ha. W obrębie Parku znajduje się jeden z najciekawszych fragmentów rzeźby polodowcowej w Wielkopolsce. Został ukształtowany w czasie ostatniego zlodowacenia ok. 22 tys. lat temu. Występują tu prawie wszystkie polodowcowe formy terenowe – od moren czołowych przez wydmy po piękne jeziora.

Mapa Przemęckiego Parku Krajobrazowego

Obszary chronionego krajobrazu:

- ❖ Obszar Chronionego Krajobrazu „Kompleks leśny Śmigiel – Święciechowa”,
- ❖ Obszar Chronionego Krajobrazu „Krzywińsko – Osiecki” wraz z zadrzewieniem gen. D. Chłapowskiego i kompleksem leśnym „Osieczna – Góra”.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Kompleks leśny Śmigiel – Święciechowa” – obejmuje dolinę Samicy wraz z otaczającymi ją drzewostanami leśnymi. Obszarem swym obejmuje Gminę Śmigiel w granicach powiatu. Jest to jeden z najcenniejszych obszarów pod względem przyrodniczym i krajobrazowym powiatu kościańskiego. Obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Krzywińsko – Osiecki” wraz z zadrzewieniem gen. D. Chłapowskiego i kompleksem leśnym „Osieczna – Góra”- wyznaczony rozporządzeniem Wojewody Leszczyńskiego w 1992 r. Obszarem swym obejmuje Gminę Krzywiń, Śmigiel oraz Kościan w granicach powiatu. Obejmuje swym zasięgiem tereny wyróżniające się urozmaiconą rzeźbą, dużą ilością powierzchni wodnych oraz mozaiką występujących ekosystemów. Obszar wyznaczony w celu zachowania i ochrony obszarów o cechach środowiska zbliżonego do naturalnego oraz zapewnienia społeczeństwu niezbędnych warunków do wypoczynku i korzystania z walorów krajobrazowych dla turystyki.

Obszar Natura 2000:

- ❖ Zbiornik Wonieść (kod obszaru PLB 300005),
- ❖ Pojezierze Sławskie (kod obszaru PLB 300011)

Obszar specjalnej ochrony ptaków - Zbiornik Wonieść (kod obszaru PLB 300005).

Obszar w granicach powiatu kościańskiego położony na terenie trzech gmin: Kościan, Krzywiń i Śmigiel. Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 2 802,1 ha. Ostoję stanowi zbiornik retencyjny o łącznej powierzchni (przy maksymalnym spiętrzeniu) 777 ha, który obejmuje swym zasięgiem pięć byłych jezior: Drzeczowskie, Witosławskie, Wojnowickie, Jezierzyckie, Wonieskie oraz położone między nimi bagienne łąki. Zbiornik otoczony jest lasami, łąkami i polami uprawnymi. Jego zasadniczą funkcją jest retencja wody dla potrzeb rolnictwa i ochrona przeciwpowodziowa.

Pod względem budowy geologicznej Gmina Śmigiel leży w centralnej części Monokliny Przesudeckiej. Tę część monokliny budują utwory triasu i jury, zalegające na osadach karbonu. Trzeciorzęd na tym terenie reprezentowany jest przez osady miocenu w postaci mułków, iłów i pokładów węgla brunatnego oraz plioceńskich iłów poznańskich, piasków i żwirów.

W czwartorzędzie teren ten był trzykrotnie zlodowacony. Ostatnie północnopolskie zlodowacenie zaznaczyło swoją obecność stadiąłem leszczyńskim. Na tym obszarze wydzielić można dwa typy litologiczne gruntów: grunty sypkie (piaszczyste) i grunty spoiste (lodowcowe). Przeważają grunty sypkie, które występują w północnej i centralnej części gminy.

Grunty te tworzą przede wszystkim piaski, żwiry i głązy. Są to utwory lodowcowe, budujące wysoczyznę morenową falistą. Drugą grupę stanowią grunty spoiste, występujące w południowej części gminy. W ich skład wchodzi głównie gliny zwałowe zlodowacenia bałtyckiego. W centralnej części, w rejonie Śmigła, gdzie przeważają gleby utworzone na piaskach i żwirach, są gleby mniej urodzajne należące do IV, V i VI klasy. Dna dolin zajmują użytki zielone.

Lasy na terenie Gminy Śmigiel stanowią niecałe 14% jej powierzchni. Największy kompleks leśny znajduje się w południowo – zachodniej części gminy, pomiędzy Bronikowem, a Starym Bojanowem. Szatę roślinną kształtuje człowiek, a stanowi ją głównie roślinność pól uprawnych (zboża, kukurydza, rośliny okopowe, uprawy ogrodnicze itd.), oraz zieleń spontaniczna – stanowiska roślinności krzewiastej, drzewiastej wyrosłe w sposób samoistny.

Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Śmigiel zostało zatwierdzone uchwałą Rady Miejskiej Śmigła Nr XXVIII/322/2001 z dnia 17.05.2001 r.

Ostatnia zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Śmigiel została uchwalona uchwałą Nr XIII/133/2019 Rady Miejskiej Śmigła z dnia 26 września 2019 r.

Zmiana wprowadza możliwość realizacji na obszarze Gminy Śmigiel terenów sportu i rekreacji wraz z infrastrukturą techniczną (w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych), terenów usług nauki i oświaty oraz terenów zieleni urządzonej wraz z rekreacją, a także likwidację terenów lokalizacji parków siłowni wiatrowych.

FUNKCJE TERENÓW GMINY ŚMIGIEL

Kierunki rozwoju

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY ŚMIGIEL		ROZBUDOWA ISTNIEJĄCEJ SIECI OBYDNOWEJ ORAZ TWORZENIE REZERW MIESZKANOWYCH		ROZWOJ SPECJALISTYCZNEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ PRZETWÓRSTWA I USŁUG		TERENY ROZWOJU I LOKALIZACJI OBIEKTÓW DZIAŁALNOŚCI GOSPODARZEJ ORAZ URZĄDZEŃ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	
USTALENIA		STRUKTURA PRZEKSZTAŁCEN I INTENSYFIKACJI ROZWOJU SYSTEMU OBYDNOWEGO		ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA - GLEBY OCHRONIONE PRZED UŻYTKOWANIEM NIEROLNICZYM		TERENY POTENCJALNEJ LOKALIZACJI OBIEKTÓW ZORGANIZOWANEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARZEJ	
1 SKANSER		OBSZAR POTENCJALNEGO ROZWOJU BYTOWO OBYDNOWEGO		ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA Z MOŻLIWOŚCIĄ WYKORZYSTANIA DLA ROZWOJU FUNKCJI POZAROLNICZYCH		TERENY LOKALIZACJI OBIEKTÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	
2 TEREN ZABUDOWY TECHNICZNO - PRODUKCYJNO - USŁUGOWEJ		OBSZAR INWESTOWANIA NA SPECJALNYCH WNIĄTKACH LUB Z OGRANICZENAMI		STREFY PREDYSPOZYCJONOWANE DO LOKALIZACJI OBIEKTÓW I URZĄDZEŃ ZWIĄZANYCH Z PRODUKCJĄ ROLNĄ		KORYTARZE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	
3 TEREN ZABUDOWY MIESZKANOWEJ JEDNORODZINNEJ		OBSZAR O PREDYSPOZYCJACH DO ZABUDOWY MIESZKANOWEJ O STYPIENIACH I STANDARDZIE OBIĘTU PODWILKICH		STREFY PREDYSPOZYCJONOWANE DO ROZWOJU ROLNICTWA EKologicznego		KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMU KOMUNIKACYJNEGO	
4 TEREN ZABUDOWY MIESZKANOWEJ JEDNORODZINNEJ		STRUKTURA O ZNAKOWEJ KONCENTRACJI USŁUG		ZADZIWIENIA ŚRÓDPOLE		DROGI DO MODERNIZACJI I PRZEBUDOWY W PRZEBIEGIEJ KOLJUMSKOŚCI	
5 TEREN MIEJSKIEJ BAZY SPORTOWO-REKREACYJNEJ		STRUKTURA DO DOPOBAZEMIA W URZĄDZENIA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ (w-wodociąg, R-kanalizacja, g-iz, e-energię elektryczną)		ROZWOJ REKREACJI I WYPYCZYNIUKU		CIEŚCJĄ DROGOWE I KOREKTY TRAS	
6 TEREN OBSŁUGI PRODUKCJI W GOSPODARSTWACH ROLNYCH, HODOWALNIACH I OGRÓDNICZNYCH		ZACHOWANIE I OCHRONA OBSZARÓW O WYSOKICH WARTOŚCIACH PRZYRODNICZYCH I KULTUROWYCH		TERENY POTENCJALNEJ LOKALIZACJI INFRASTRUKTURY REKREACYJNEJ		KDK REGIONALNE KDP POWIATOWE KDG GWIŃNE	
7 TEREN OBSŁUGI PRODUKCJI W GOSPODARSTWACH ROLNYCH, HODOWALNIACH I OGRÓDNICZNYCH		STRUKTURA O WYSOKICH WARTOŚCIACH PRZYRODNICZYCH		WISIE O ZWIĘKSZONEJ ATRAKCYJNOŚCI DLA ROZWOJU AGROTURYSTYKI		INNE OZNAČENIA	
8 TEREN ZABUDOWY USŁUGOWEJ W ZAKRESIE KOMUNIKACJI		OBSZARY WSKAZANE OD OCHRONY		PUNKTY WYKONAWCZE ŚCIEŻKI TURYSTYKI POWIATOWEJ		OBSZARY PRZEKSZTAŁCEN ZWIĄZANYCH Z PROMOCJĄ ZNAJANA FUNKCJI	
9 OBSZARY LOKALIZACJI SIŁOWNI WIAKROWYCH WRAZ Z INFRASTRUKTURĄ TECHNICZNĄ		GRUNTY LEŚNE I TERENY PREDYSPOZYCJONOWANE DO ZWIĘKSZENIA LEJSTOŚCI		TERENY O PODWYŻSZONEJ ATRAKCYJNOŚCI WNIĄKAJĄCE OGRANICZENIA ZABUDOWY POZA OBEZBARANI WYZNACZONYMI PLANEM		GRANICE	
						TERENY DO OBJĘCIA PLANAMI MIEJSKOWYMI	

Legenda /Oznaczenia informacyjne/:

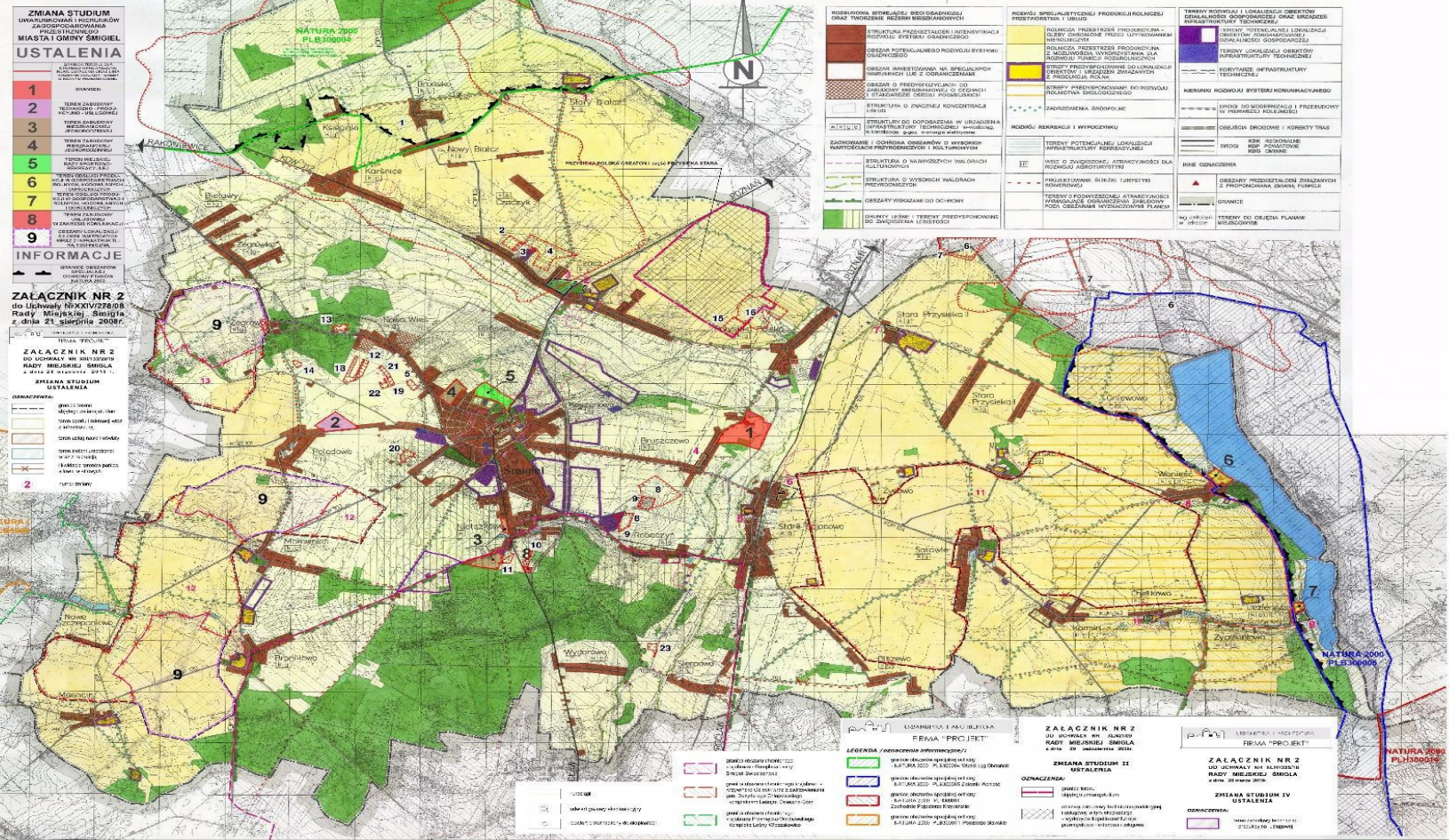
OZNACZENIA:

UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN:

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY ŚMIGIEL kierunki rozwoju

skala 1 : 20 000

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY ŚMIGIEL

USTALENIA

1. TERENY ZABUDOWY MIASTO - ŚMIGIEL
2. TERENY ZABUDOWY MIASTO - ŚMIGIEL
3. TERENY ZABUDOWY MIASTO - ŚMIGIEL
4. TERENY ZABUDOWY MIASTO - ŚMIGIEL
5. TERENY ZABUDOWY MIASTO - ŚMIGIEL
6. TERENY ZABUDOWY MIASTO - ŚMIGIEL
7. TERENY ZABUDOWY MIASTO - ŚMIGIEL
8. TERENY ZABUDOWY MIASTO - ŚMIGIEL
9. TERENY ZABUDOWY MIASTO - ŚMIGIEL

INFORMACJE

ZALĄCZNIK NR 2 do Uchwały Nr XXV/228/08 Rady Miejskiej Śmigla z dnia 21 sierpnia 2008 r.

BRZANNA STUDIUM USTALENIA

OSIĄGNIĘCIA

KORZYŚCI KORZYŚCI PRZEBUDOWY I REKONSTRUKCJI KORZYŚCI WYKONANIA PRAC KORZYŚCI WYKONANIA PRAC KORZYŚCI WYKONANIA PRAC	ROZWIĄZANIA ROZWIĄZANIA ROZWIĄZANIA ROZWIĄZANIA	TERENY TERENY TERENY TERENY
STRUKTURA PRZEBUDOWY I REKONSTRUKCJI KORZYŚCI PRZEBUDOWY I REKONSTRUKCJI KORZYŚCI WYKONANIA PRAC KORZYŚCI WYKONANIA PRAC	ROZWIĄZANIA ROZWIĄZANIA ROZWIĄZANIA ROZWIĄZANIA	TERENY TERENY TERENY TERENY
STRUKTURA PRZEBUDOWY I REKONSTRUKCJI KORZYŚCI PRZEBUDOWY I REKONSTRUKCJI KORZYŚCI WYKONANIA PRAC KORZYŚCI WYKONANIA PRAC	ROZWIĄZANIA ROZWIĄZANIA ROZWIĄZANIA ROZWIĄZANIA	TERENY TERENY TERENY TERENY

OSIĄGNIĘCIA

1. BRZANNA	2. CZAJCIE	3. KOSCIAN 8-CA	4. NIETARZOWO-POLUDNE	5. NOWA WIEŚ I	6. PRZYBYSKA STARA	7. ŚMIGIEL IV	8. ŚMIGIEL BETA	9. ŚMIGIEL BETA	10. ŚMIGIEL BETA	11. ŚMIGIEL BETA	12. ŚMIGIEL BETA	13. ŚMIGIEL BETA	14. ŚMIGIEL BETA	15. ŚMIGIEL BETA	16. ŚMIGIEL BETA	17. ŚMIGIEL BETA	18. ŚMIGIEL BETA	19. ŚMIGIEL BETA	20. ŚMIGIEL BETA	21. ŚMIGIEL BETA	22. ŚMIGIEL BETA	23. ŚMIGIEL BETA	24. ŚMIGIEL BETA	25. ŚMIGIEL BETA	26. ŚMIGIEL BETA	27. ŚMIGIEL BETA	28. ŚMIGIEL BETA	29. ŚMIGIEL BETA	30. ŚMIGIEL BETA
------------	------------	-----------------	-----------------------	----------------	--------------------	---------------	-----------------	-----------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO
NR KN.1482.2015 z dnia 12.11.2015 r.

Zmiana Studium obejmuje działki położone w obrębach:

- ❖ Stary Białcz, dz. ozn. nr geod. 259/3(1);
- ❖ Czacz, dz. ozn. nr geod. 493/3(2) część działki ozn. nr geod. 481/5(3);
- ❖ Bruszczewo, dz. ozn. nr geod. 196/5(4)
- ❖ Stare Bojanowo, dz. ozn. nr geod. 388(5) oraz 412/18(6);
- ❖ Stara Przysieka, dz. ozn. nr geod.138(7);
- ❖ Wonieść, dz. ozn. nr geod.138(7);
- ❖ Jezierzyce, dz. ozn. nr geod.71/4, 71/12 oraz 71/15 (9);
- ❖ Karmin – Chełkowo, część dz. ozn. nr geod.163/20(10);
- ❖ Stare Bojanowo, Żydowo, Parsko, Wonieść, Karmin – Chełkowo i Olszewo (11);
- ❖ Morawnica, Poładowo, Nietążkowo, Machcin, Bronikowo i Szczepankowo (12);
- ❖ Żegrówko i Poładowo (13).

Na części obszaru objętego zmianą studium obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- ❖ Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszarów lokalizacji siłowni wiatrowych – Gmina Śmigiel, obszar „Splawie” zatwierdzony Uchwałą Nr XI/100/11 Rady Miejskiej Śmigla z dnia 25 sierpnia 2011 r. (11);
- ❖ Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszarów lokalizacji siłowni wiatrowych – Gmina Śmigiel, obszar „Żegrówko – Morawnica” zatwierdzony Uchwałą Nr XI/99/11 Rady Miejskiej Śmigla z dnia 25 sierpnia 2011 r. (12,13.)

Działki objęte zmianą studium stanowią: grunty rolne zabudowane (1,2,4,9,10), grunty orne (3,4,6), pastwiska (3,7,10), lasy (3,9,10), nieużytki (3), tereny rekreacyjno – wypoczynkowe (5,9), inne tereny zabudowane (5), tereny mieszkaniowe (8).

Zakres ustaleń „Studium” określa główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy w zakresie zabudowy z uwzględnieniem:

- ❖ uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego;
- ❖ celów oraz kierunków rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy;
- ❖ kierunków rozwoju infrastruktury technicznej, w tym komunikacji;
- ❖ kierunków kształtowania środowiska, w tym zasad rozwoju społeczno-gospodarczego;
- ❖ polityki w zakresie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obszarów przewidywanych do realizacji zadań i programów przyjętych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa.

Zgodnie z tym „Studium” ogólnym celem polityki przestrzennej Gminy Śmigiel jest ukierunkowanie procesu podnoszenia standardu warunków życia mieszkańców gminy, podnoszenie atrakcyjności gminy – poprzez wykorzystanie terytorialnych warunków rozwoju oraz przeciwdziałanie degradacji walorów przyrodniczych gminy. Jednocześnie uznano, że konkretyzacja celu generalnego będzie następowała przez dążenie do osiągnięcia celów pośrednich, m.in. poprzez określenie predysponowanych do rozwoju podstawowych funkcji gminy.

Poza tym układ funkcjonalno-przestrzenny określony w studium ma wyrażać dążenie do:

- ❖ Przeobrażenia struktury gospodarczej gminy z rolniczej na wielofunkcyjną,
- ❖ Stworzenia warunków dla zwiększenia zasobności gminy, jako organizacji samorządowej oraz dochodów jej mieszkańców,
- ❖ Ochrony oraz racjonalnego wykorzystania walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego,
- ❖ Polepszenia poziomu cywilizacyjnych warunków zamieszkania,
- ❖ Respektowania generalnej zasady zrównoważonego rozwoju.

W Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego oraz Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego obowiązujących w granicach Gminy Śmigiel funkcje terenów w Gminie Śmigiel przedstawiono w formie graficznej dla poszczególnych miejscowości oraz w formie syntetycznej w poniższej tabeli dla całej gminy.

Wyodrębniono w niej tereny, na których przewidywany jest rozwój zabudowy w oparciu o dominujące funkcje: mieszkaniowe, którym mogą towarzyszyć tereny o funkcji usługowej, wraz z wyszczególnieniem terenów rolniczych, przemysłowych, rekreacji i wypoczynku, według poniższych oznaczeń funkcji terenu przypisanych do poszczególnych miejscowości Gminy Śmigiel w tabeli 52.

MN- teren intensyfikacji rozwoju systemu osadniczego; **MN/U**- teren o zabudowie mieszkaniowej i usługowej; **MW** – teren o zabudowie wielorodzinnej; **P** – teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów; **R** – tereny rolnicze oraz składów i magazynów rolnych; **RM** – teren intensyfikacji rozwoju systemu osadniczego; **U** – tereny o zabudowie usługowej; **US** – tereny sportu i rekreacji; **WS** – tereny wód podziemnych, śródlądowych; **ZC** – cmentarze; **ZD** – tereny ogródków działkowych; **ZP** – tereny zieleni urządzonej.

Na terenie Gminy Śmigiel obowiązują 52 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Pokrycie planami kształtuje się na poziomie ok. 16,9% powierzchni gminy i obejmuje aż dwadzieścia siedem z trzydziestu pięciu miejscowości Gminy Śmigiel. Stosunkowo wysoki stopień pokrycia planistycznego wynika z istnienia dwóch wielkoobszarowych planów zagospodarowania przestrzennego dotyczących lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Pozostałe plany miejscowe dotyczą terenów zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, usługowej, terenów aktywizacji gospodarczej, terenów infrastruktury technicznej oraz eksploatacji kruszywa/ wydobywania torfu.

Spośród obowiązujących planów 37 zostało opracowanych na podstawie ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z 1994 r. Plany te uznaje się za obowiązujące, tym samym mogą one w dalszym ciągu spełniać swoją rolę, stanowiąc podstawę do dalszego rozwoju zagospodarowania przestrzennego. Na podstawie obecnie obowiązującej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym sporządzonych zostało 16 planów.

Tab.52 Zbiorcze zestawienie poszczególnych funkcji terenu w powierzchni obrębów Gminy Śmigiel na podstawie obowiązujących miejscowych planów oraz studium.

Miejscowości	MN*	MN/ U	MW	P	R	RM*	U	US	WS	ZC	ZD	ZP
Bielawy	X				X	X						
Brońsko	X				X	X						
Bronikowo	X				X	X						
Bruszczewo	X				X	X						
Chełkowo	X				X	X						
Czacz	X		X	X	X	X					X	
Czaczyk	X				X	X						
Glińsko	X				X	X						
Gniewowo	X				X	X						
Jezierzyce	X				X	X						
Karśnice	X				X	X						
Karmin	X				X	X						
Koszanowo	X			X	X	X						
Księginki	X				X	X						
Żegrówko	X				X	X						
Żegrowo	X				X	X						
Żydowo	X				X	X						
Machcin	X				X	X			X			
Morownica	X				X	X			X			X
Nadolnik	X				X	X						
Nietążkowo	X	X		X	X	X	X					
Nowa Wieś	X				X	X						
Nowe Szczepankowo	X				X	X			X			
Nowy Białcz	X				X	X						
Olszewo	X				X	X						
Parsko	X				X	X						
Podśmigiel	X				X	X						
Poładowo	X			X	X	X						
Przysieka Polska	X			X	X	X						
Robaczyn	X				X	X						
Sierpowo	X				X	X						
Splawie	X				X	X		X				
Stara Przysieka Druga	X		X		X	X						
Stara Przysieka Pierwsza	X				X	X						
Stare Bojanowo	X	X			X	X		X				
Stary Białcz	X				X	X						
Wonieść	X				X	X						
Wydorowo	X				X	X						
Zygmuntowo	X				X	X						
Nowy Świat (soł. Żegrowo)	X				X	X						
Prętkowice (soł. Biały Białcz)	X				X	X						
Sikorzyn (soł. Morownica)	X				X	X						
Skoraczewo (soł. Stary Białcz)	X				X	X						
Smolno (soł. Bronikowo)	X				X	X						
Stare Szczepankowo (soł. Nowe Szczepankowo)	X				X	X			X			
Śmigiel	X	X		X			X			X		X
SUMA:	46	3	2	6	45	45	2	2	4	1	1	2

MN* i RM* – w Studium występują jako jedna funkcja tj. teren struktury przekształceń i intensyfikacji rozwoju systemu osadniczego.

Największy udział w obszarach poszczególnych miejscowości Gminy Śmigiel mają tereny rolnicze (**R**) o różnym potencjale wykorzystania (grunty orne, łąki i pastwiska, sady oraz nieużytki, a także składy, magazyny rolne). Obszary rolnicze w Gminie Śmigiel znajdują się głównie w północnej i wschodniej części gminy. Tereny (**US**) sportu i rekreacji występują w południowo-zachodniej części gminy. Przemysł oraz obiekty produkcyjne, składy, magazyny i zabudowy usługowe (**P**) w Gminie Śmigiel występują w: Czaczu, Koszanowie, Nietążkowie, Poladowie, Przysiece Polskiej oraz w Śmiglu. W zabudowie osadniczej mieszkaniowej zdecydowanie dominują budynki mieszkalne w zabudowie jednorodzinnej (**MN**) oraz zagrodowej (**RM**), które występują we wszystkich miejscowościach gminy. Tereny wód podziemnych oraz śródlądowych (**WS**) znajdują się w Machcinie, Morawicy, oraz w Nowym i Starym Szczepankowie. Tereny o zabudowie usługowej na terenie Gminy Śmigiel występują w Nietążkowie, Starym Bojanowie i w Śmiglu. Natomiast tereny zieleni urządzonej są w Morawicy i w Śmiglu.

6.2 ROZMIESZCZENIE PLANOWANYCH INWESTYCJI I PLANOWANE ZMIANY W PRZESTRZENI GMINY ŚMIGIEL

KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA WYBRANYCH OBSZARÓW I KIERUNKÓW INTERWENCJI:

- ❖ Planuje się dalszą realizację Programu Rewitalizacji dla Gminy Śmigiel na lata 2017-2023 oraz rewitalizację rynku w Śmiglu i jego bezpośredniego otoczenia, aby przestrzeń ta stanowiła centrum życia społecznego, handlowo – usługowego i turystycznego gminy,
- ❖ W Śmiglu planuje się utworzenie nowej przestrzeni publicznej pod organizację większych imprez (sportowych, kulturalnych, rozrywkowych, gospodarczych, targowych itp.),
- ❖ Planuje się opracowanie Programu Ochrony i Opieki nad Zabytkami Gminy Śmigiel wraz z przygotowaniem Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Śmigiel oraz planem działań konserwatorskich, restauracyjnych i robót budowlanych przy zabytkach realizowanych poprzez współpracę strony publicznej i prywatnej,
- ❖ Chcąc zwiększyć dostępność i jakość oferty kulturalnej, a jednocześnie przewidując zwiększenie ruchu turystycznego i konieczność jego profesjonalnej obsługi, zaplanowano prace modernizacyjne i adaptacyjne w budynkach świetlic wiejskich
- ❖ Ze względu na ponadprzeciętne walory przyrodniczo – krajobrazowe Obszarów Chronionego Krajobrazu wzdłuż doliny Samicy Leszczyńskiej oraz w środkowej i wschodniej części gminy, gdzie znajduje się zbiornik wodny Wonieść, utworzony z Jeziora Wonieść i Jezierzyckie oraz wzdłuż terenów leśnych w południowo – wschodniej części gminy, gdzie zlokalizowane są szlaki turystyczne, planuje się ich wykorzystanie w celu wzmocnienia potencjału tych miejscowości jako miejsc wypoczynku, rekreacji i turystyki oraz rozwoju duchowości (poszerzenie dróg, ścieżek pieszo – rowerowych)
- ❖ Dla zwiększenia mobilności mieszkańców i poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym, a jednocześnie w ramach tworzenia nowej oferty dla turystów i gości, zaplanowano budowę chodników, w tym z dopuszczonym ruchem rowerów, a także ciągów pieszo rowerowych oraz innej infrastruktury rowerowej i towarzyszącej. Inwestycje, dzięki zwiększeniu atrakcyjności roweru, przyczynią się także do poprawy jakości środowiska w gminie, w szczególności jakości powietrza,
- ❖ Ze względu na interesujące walory przyrodniczo – krajobrazowe, a także komfort życia mieszkańców, priorytetem pozostaje rozwój infrastruktury sieciowej. Biorąc pod uwagę uwarunkowania środowiskowe, terenowe i strukturę osadnictwa, a także koszty realizacji i utrzymania inwestycji, wyznaczono obszary doposażenia w sieciową infrastrukturę techniczną.
- ❖ Zaplanowano zwiększenie możliwości zagospodarowania terenów na cele inwestycji gospodarczych – poszerzenie obszarów aktywności gospodarczej głównie wzdłuż drogi krajowej nr S-5 oraz poza tym obszarem,

- ❖ Istotnym zasobem naturalnym, występującym na terenie gminy, są złoża surowców: gazu ziemnego oraz kopalin (głina, żwir) . Występowanie tych zasobów poza korzyściami (zatrudnienie, dochody do budżetu gminy) generuje także problemy (przekształcenie środowiska naturalnego),
- ❖ Potrzeba podnoszenia atrakcyjności osadniczej gminy i komfortu życia mieszkańców (zatrzymanie emigracji i przyciąganie nowych mieszkańców, stworzenie lepszych warunków dla rozwoju rodzin z dziećmi, ale również dla osób starszych) determinują gminne inwestycje mieszkaniowe.
- ❖ W ramach gminnej polityki społecznej zaplanowano inwestycje w budynkach użyteczności publicznej w celu dostosowania ich do wymagań osób niepełnosprawnych i osób starszych. Planuje się budowę Ośrodka dla osób niepełnosprawnych – Warsztatów Terapii Zajęciowej w Śmiglu.
- ❖ Realizowane będą działania w celu zapewnienia dostępności (architektonicznej, cyfrowej, informacyjno-komunikacyjnej) w administracji lokalnej i przestrzeni gminy,
- ❖ W celu zwiększenia dostępności i jakości usług ochrony zdrowia, doskonalona będzie baza infrastrukturalna i wyposażenie podmiotów świadczących te usługi,
- ❖ Analiza sieci szkół i stanu technicznego istniejącej bazy w kontekście potrzeb społecznych, wskaźników demograficznych i stojących przed oświatą wyzwań wskazała na konieczność przebudowy i rozbudowy szkoły w Bronikowie. Podjęto również decyzję o zagospodarowaniu otoczenia placówek oświatowych, przede wszystkim w zakresie tworzenia przyszkolnej infrastruktury rekreacyjnej i sportowej.

6.3. NAJWAŻNIEJSZE UWARUNKOWANIA WPŁYWAJĄCE NA ROZWÓJ GMINY ŚMIGIEL:

Czynnikami wpływającymi na ciągle zmieniający się wizerunek gminy są m.in.:

- ❖ Bliskie sąsiedztwo miasta Leszno (19,6 km) Subregionalnego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz miasta Poznań (60,3 km) z Aglomeracją Poznańską,
- ❖ Korzystne powiązania komunikacyjne w układzie regionalnym, krajowym i międzynarodowym (droga Nr S-5 oraz linia kolejowa 271),
- ❖ Atrakcyjność pod względem przyrodniczo –krajobrazowo -wypoczynkowym,
- ❖ Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna,
- ❖ Wysokie kwalifikacje zawodowe mieszkańców,
- ❖ Bezpośrednia bliskość głównych ośrodków szczebla subregionalnego (Leszno) oraz wojewódzkiego (Poznań, Wrocław) umożliwia korzystanie z usług wyższego rzędu,
- ❖ Zrównoważona pod względem sektorowym, branżowym, wielkościowym oraz ekologicznym struktura gospodarcza.

Potencjał rozwojowy Gminy Śmigiel należy wiązać przede wszystkim z działaniami na rzecz:

- ❖ poprawy warunków osiedleńczych,
- ❖ poprawy dostępności komunikacyjnej,
- ❖ poprawy estetyki gminy,
- ❖ rozwoju bazy edukacyjnej,
- ❖ rozwoju oferty sportowo-rekreacyjnej,
- ❖ rozwoju turystyki,
- ❖ poszerzenia oferty kulturalnej.

Gmina Śmigiel powinna wciąż inwestować w następujące obszary funkcjonowania:

- ❖ utrzymanie wysokich walorów środowiska przyrodniczego
- ❖ przygotowanie terenów pod rozwój budownictwa mieszkaniowego,
- ❖ rozwój turystyki i rekreacji,
- ❖ promocja walorów gminy.
- ❖ rozwój infrastruktury (technicznej - komunalnej, drogowej oraz sportowej, kulturalnej, edukacyjnej, zdrowotnej), w tym rozwój dostępu do nowoczesnych technologii komunikacyjnych,
- ❖ dobry dostęp do usług publicznych,
- ❖ wspieranie rozwoju rolnictwa oraz przedsiębiorczości wśród mieszkańców gminy,
- ❖ poprawa infrastruktury i dostępności komunikacyjnej.

6.4 USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Śmigiel wynikają z przyjętego i opisanego wyżej modelu. Dotyczą kluczowych jednostek funkcjonalno-przestrzennych. Opis uwzględnia krótką charakterystykę każdej z nich oraz określa najważniejsze zalecenia i wskazówki dotyczące polityki przestrzennej w odniesieniu do tych jednostek.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej dla:

1. Terenów o wartości historycznej i kulturowej:

- ❖ Zachowanie historycznej tkanki i struktury przestrzennej oraz elementów charakterystycznych i zakorzenionych w świadomości społeczności lokalnej,
- ❖ Podporządkowanie nowej zabudowy historycznej kompozycji przestrzennej,
- ❖ Umacnianie pozycji Śmigla jako miejsca historycznie kojarzonego z wiatrakami - zachowanie i rozwianie tej funkcji
- ❖ Poprawa atrakcyjności i funkcjonalności przestrzeni zarówno dla mieszkańców, jak i turystów oraz gości,
- ❖ Zwiększenie udziału zieleni,
- ❖ Uwzględnienie przestrzeni dla organizacji niewielkich wydarzeń o charakterze kulturalnym, rozrywkowym, integracyjnym, wystawienniczym.
- ❖ Integrowanie funkcji turystycznej, handlowej i roli „żywego centrum Śmigla”,
- ❖ Utrzymanie miejsc parkingowych przy jednoczesnej promocji komunikacji pieszej, rowerowej i zbiorowej.

2. Terenów o funkcjach usługowych:

- ❖ Rozwój funkcji usługowych w Śmiglu i dążenie do kształtowania lokalnych centrów usługowych w innych miejscowościach wiejskich,
- ❖ Rozwój usług wraz z rozwojem zabudowy i przyrostem liczby mieszkańców, a także odwiedzających gminę turystów i gości,
- ❖ Kształtowanie czytelnej, zwartej struktury przestrzennej i dopełnianie układów urbanistycznych,
- ❖ Kształtowanie struktury przestrzennej uwypuklające i wzmacniające znaczenie istniejących obiektów o ważnych funkcjach lokalnych i ponadlokalnych,
- ❖ Mieszanie i dodawanie funkcji,
- ❖ Zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej (układ drogowy, komunikacja zbiorowa, infrastruktura piesza i rowerowa, punkty przesiadkowe),
- ❖ Dobra organizacja miejsc parkingowych przy kluczowych obiektach usługowych.

3. Terenów o funkcjach mieszkaniowych:

- ❖ Ochrona krajobrazu kulturowego dawnych układów ruralistycznych,
- ❖ Utrzymanie i kontynuacja istniejącej struktury przestrzennej i form zabudowy, z możliwością jej uzupełnienia,
- ❖ Dopuszczenie drugiego pasa zabudowy na zapleczu istniejących budynków usytuowanych wzdłuż ulic w sołectwach,
- ❖ Dopuszcza się rozwój zabudowy wielorodzinnej,
- ❖ Kształtowanie prawidłowych relacji pomiędzy zabudową związaną z produkcją rolną a zabudową mieszkaniową w sołectwach,
- ❖ Kreowanie połączeń z układem zewnętrznym: komunikacyjnych i kompozycyjnych, w tym z terenami aktywnymi przyrodniczo,
- ❖ Kształtowanie zieleni m.in. poprzez powiązanie z usługami sportu i rekreacji,
- ❖ Zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej m.in. poprzez układ dróg publicznych, ekologiczny transport zbiorowy, połączenia rowerowe,
- ❖ Dążenie do poprawy dostępności infrastruktury społecznej (przedszkola, szkoły, place zabaw, skwery),
- ❖ Prowadzenie infrastruktury technicznej bazujące na analizie potrzeb i rachunku ekonomicznym,
- ❖ W centralnych częściach miejscowości na terenie gminy oraz przy głównych trasach komunikacyjnych przewiduje się rozwój mieszanych form zagospodarowania mieszkaniowo-usługowych,

4. Dla obszarów rozwoju gospodarczego gminy:

- ❖ Połączenie z ponadlokalnym układem komunikacyjnym,
- ❖ Tworzenie układu kompozycyjno-komunikacyjnego zapewniającego dostępność oraz dobrą dystrybucję terenów i ich obsługę,
- ❖ Ograniczenie negatywnego wpływu terenów aktywności gospodarczej na sąsiadującą zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz,
- ❖ Wyposażenie terenów zabudowy techniczno-produkcyjnej w kanalizację sanitarną i nakaz odprowadzania ścieków do kanalizacji sanitarnej,
- ❖ Uzbrajanie terenów w sieć wodociągową i kanalizacyjną proporcjonalnie do stopnia zainwestowania i zagospodarowania,
- ❖ Zapewnienie odpowiednich parametrów infrastruktury liniowej,
- ❖ Eksploatacja złóż zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami.

5. Dla terenów zielonych (lasów, zieleni urządzonej) gminy:

- ❖ Zachowanie i ochrona systemu przyrodniczego oraz krajobrazu, których zasadniczymi elementami są: kompleksy leśne wraz z terenami pozostałych zalesień i lokalne ciągi ekologiczne (w szczególności zachowanie warunków ochrony ustalonych dla Przemęckiego Parku Krajobrazowego, dla obszarów chronionego krajobrazu: „Kompleks leśny Śmigiel – Święciechowa” oraz „Krzywińsko – Osiecki” wraz z zadrzewieniem gen. D. Chłapowskiego i kompleksem leśnym „Osieczna – Góra” w granicach Gminy Śmigiel, a także obszaru NATURA 2000 – „Zbiornik Wonieść” (kod obszaru PLB 300005),
- ❖ Przeciwdziałanie degradacji środowiska,
- ❖ Porządkowanie istniejących i tworzenie nowych zespołów zieleni urządzonej,
- ❖ Zachowanie i tworzenie kompleksów leśnych i towarzyszących im łąk w dotychczasowym użytkowaniu, uzupełnianie i poszerzanie kompleksów leśnych,
- ❖ Wykorzystanie potencjału przyrodniczego do stworzenia atrakcyjnej oferty aktywnego spędzania czasu wolnego (sport, rekreacja, wypoczynek, turystyka),
- ❖ Wyznaczanie ścieżek edukacyjnych, szlaków turystycznych itp. oraz stref rekreacji i wypoczynku wyposażonych w miejsca parkingowe, infrastrukturę rowerową, tablice informacyjne i małą architekturę,
- ❖ Zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej.

6. Dla terenów rolniczych (grunty orne, łąki, pastwiska, sady) gminy :

- ❖ Utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi oraz otuliną biologiczną cieków wodnych,
- ❖ Kontynuacja rolniczego sposobu użytkowania terenów, szczególnie w obrębie zwartych kompleksów gleb o wysokiej jakości i przydatności rolniczej,
- ❖ Przeciwdziałanie rozdrobnieniu areалу rolnego, dążenie do poprawy struktury obszarowej gospodarstw rolnych, ,
- ❖ Realizacja programu zalesień gruntów najsłabszych, nieużytków i gruntów rolniczo nieprzydatnych,
- ❖ Ograniczenie zabudowy kubaturowej, możliwy rozwój zabudowy zagrodowej,
- ❖ Ograniczenie nowych terenów zabudowy poza terenami istniejącego zainwestowania,
- ❖ Możliwe obiekty usług rolniczych, produkcji rolniczej i ogrodniczej itp.,
- ❖ Zakaz obiektów oraz urządzeń degradujących w szerszym zasięgu środowisko i krajobraz,
- ❖ Możliwe przekształcenia gruntów rolnych w tereny o innym użytkowaniu, jak np.: lasy, agroturystyka, turystyka, rekreacja, sport, wypoczynek, produkcja energii ze źródeł odnawialnych, parki i inne tereny zieleni urządzonej,
- ❖ Wykorzystanie indywidualnych systemów zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania i oczyszczania ścieków.

7. Dla wód powierzchniowych i podziemnych:

- ❖ Zachowanie istniejącego systemu, dążenie do poprawy klas czystości wód na obszarze całej gminy. Udostępnienie strefy nadbrzeżnej rzeki Samicy Leszczyńskiej, jeziora Wonieść i jeziora Jezierzyckiego dla rozwoju funkcji związanych ze sportem, rekreacją, wypoczynkiem czy turystyką, przy pełnej ochronie systemu przyrodniczego,
- ❖ Wykorzystanie surowców przy pełnej ochronie systemu przyrodniczego,
- ❖ Ochrona bezpośredniej otuliny biologicznej cieków wodnych z ograniczeniem zabudowy kubaturowej (wyjątki: funkcje związane ze sportem, rekreacją, wypoczynkiem czy turystyką),
- ❖ Zakaz podejmowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- ❖ Zapewnienie dostępności komunikacyjnej, w szczególności poprzez rozwój sieci ścieżek rowerowych.

VII OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

7.1 OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO 2030 ROKU WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ

Terytorialne ukierunkowanie Strategii Rozwoju Województwa „Wielkopolska 2030” zakłada dążenie do wykorzystania i wzmocnienia przewag konkurencyjnych regionu oraz zachowania spójności wewnątrzregionalnej. Wdrażany, zatem będzie – wskazany w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – rozwój terytorialnie wrażliwy i odpowiedzialny.

Przejawem polityki rozwoju ukierunkowanej terytorialnie są obszary strategicznej interwencji. Zgodnie z definicją ustawową, obszar strategicznej interwencji (OSI) to określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych, lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych czy przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne albo w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, czy też rozwiązania regulacyjne.

Terytorializacja polityki rozwoju oznacza przestrzenne zaadresowanie celów i kierunków interwencji. Obszary interwencji wyznaczone są na podstawie charakterystycznych dla nich cech i zjawisk. Mechanizm ten pozwala na wykorzystanie endogenicznych potencjałów i czynników rozwoju oraz intensyfikację zachodzących procesów integracji funkcjonalnej. Podstawową strukturę funkcjonalną regionu stanowią obszary miejskie i wiejskie.

Z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego miasto i wieś tworzą całość – w przestrzeni społeczno-gospodarczej stanowią nierozdzielny i trwały system interakcji, będąc jednocześnie jego autonomicznymi elementami. Ta niezależność wynika ze specyfiki zjawisk i problemów występujących na obszarach miejskich i wiejskich, a tym samym wymaga zróżnicowanych działań Samorządu Województwa.

Terytorialny wymiar Strategii przejawia się także ukierunkowaniem celów rozwojowych na obszary strategicznej interwencji (OSI) charakteryzujące się wspólnymi cechami społeczno-gospodarczymi. Wyróżnienie OSI wynika z konieczności stymulowania określonych zmian na tych obszarach, aby skuteczniej osiągać cele rozwojowe Strategii Wielkopolska 2030.

Obszary strategicznej interwencji to wyraz zróżnicowanego i nierównomiernie rozłożonego potencjału rozwojowego Wielkopolski – należą do nich zarówno miejskie ośrodki funkcjonalne – bieguny wzrostu, jak i obszary skumulowanych problemów rozwojowych.

W przyjętym modelu realizacji Strategii (modelu funkcjonalnym) zakłada się zrównoważony terytorialnie rozwój regionu. Oznacza to z jednej strony wspieranie przez Samorząd Województwa ośrodków wzrostu w ich zdolności do wywierania korzystnego wpływu na otoczenie, z drugiej – włączanie w procesy rozwojowe obszarów słabszych gospodarczo, o niższym poziomie rozwoju i niskiej odporności na zjawiska kryzysowe dla zachowania spójności przestrzennej, gospodarczej i społecznej.

Wskazane w Strategii Wielkopolska 2030 obszary strategicznej interwencji wynikają z kompilacji dwóch podejść – regionalnego i krajowego, które to podejście uznaje się za równoprawne (Rys.13). Przyjęcie w niniejszej Strategii funkcjonalnego modelu rozwoju regionu, implikuje, że wszystkie obszary strategicznej interwencji są równoważne. Wymiar regionalny reprezentuje w szczególności Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego [PZPWW], z kolei wymiar krajowy – SOR, KPZK i KSRR.

Do czasu aktualizacji PZPWW lub opracowania odpowiednich dokumentów programowych do Strategii, precyzujących kryteria wyznaczania oraz granice poszczególnych obszarów interwencji, obszary strategicznej interwencji (OSI) wskazane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+ będą stanowić podstawę pozwalającą powiązać cele rozwojowe Strategii Wielkopolska 2030 z typami poszczególnych obszarów.

W PZPWW wyodrębniono obszary o najintensywniejszej sile oddziaływania miast na otoczenie, w których obserwować można wyraźne powiązania funkcjonalno-przestrzenne. Należą do nich miejskie obszary funkcjonalne (MOF):

1. Poznański Obszar Metropolitalny,
2. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska,
3. Gnieźnieński Obszar Funkcjonalny,
4. Koniński Obszar Funkcjonalny,
5. Leszczyński Obszar Funkcjonalny,
6. Piłski Obszar Funkcjonalny.

Zasięg oddziaływania największych ośrodków miejskich dzieli przestrzeń województwa na sześć subregionów. Wsparcie MOF służy wzmocnieniu ich konkurencyjności i zdolności do dyfuzji czynników rozwojowych na sąsiednie obszary zurbanizowane i o charakterze rolniczym, oddziałuje na wszystkie części województwa i stymuluje rozwój całej Wielkopolski, a także wpływa stabilizująco na strukturę osadniczą regionu.

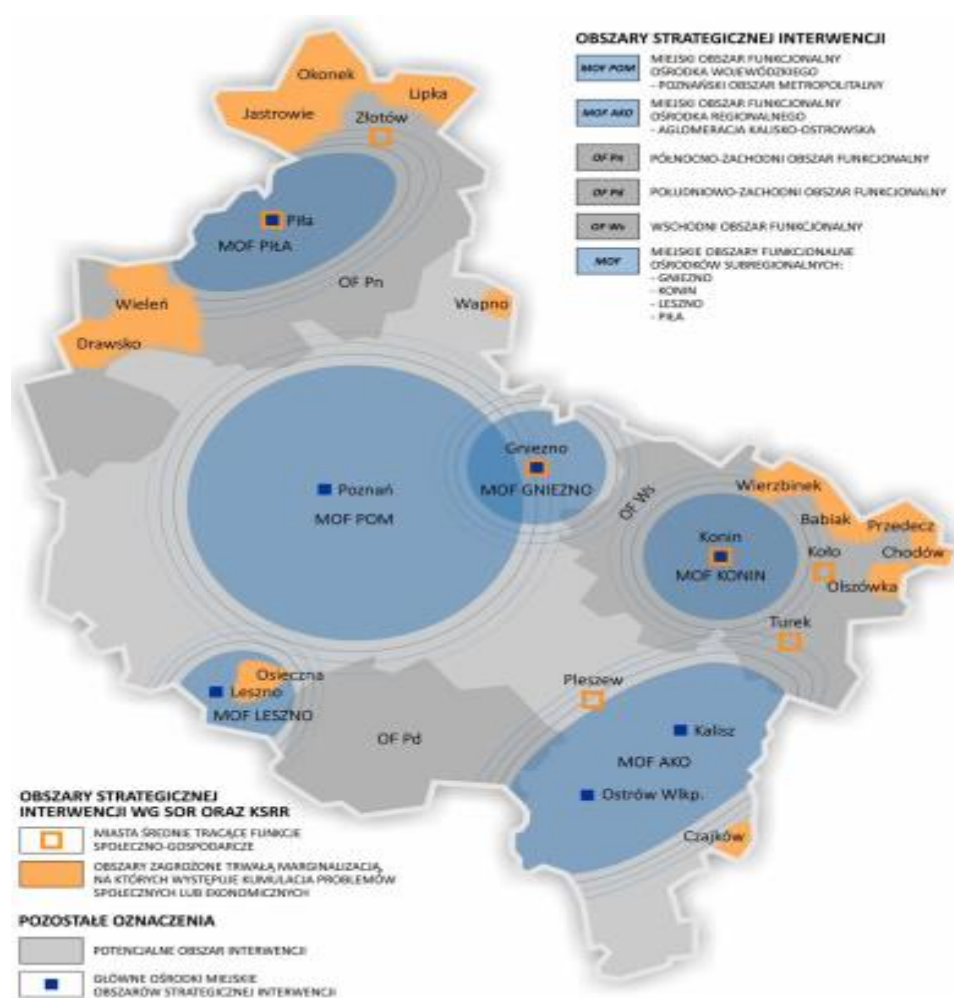
Ponadto w Strategii Wielkopolska 2030 wyodrębniono obszary funkcjonalne szczególnego zjawiska w skali regionalnej opisane w PZPWW. Należą do nich:

1. Wschodni Obszar Funkcjonalny,
2. Północno-zachodni Obszar Funkcjonalny,
3. Południowo-zachodni Obszar Funkcjonalny.

W przypadku krajowych obszarów strategicznej interwencji, wyróżnia się:

1. miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze,
2. obszary zagrożone trwałą marginalizacją leżące w województwie wielkopolskim.

Rys.13 Obszary strategicznej interwencji w Wielkopolsce o indykatywnym zasięgu

Źródło: Strategia Wielkopolska 2030

Obszary te cechuje koncentracja czynników społeczno-gospodarczych negatywnie wpływających na dynamikę ich rozwoju, wymagających systemowego podejścia w procesie wyprowadzania ze stanu kryzysowego. Jednym z typów obszarów marginalizowanych są peryferia wewnętrzne (położone na obrzeżach, granicy województwa).

Czynnikami ich kryzysu jest zła dostępność przestrzenna (czasowa, komunikacyjna) do ośrodków wojewódzkich, determinująca brak możliwości efektywnego korzystania z bodźców rozwojowych, generowanych przez duże ośrodki miejskie.

Tym samym interwencje podejmowane na szczeblu regionalnym powinny uwzględniać kontekst zarówno międzyregionalny, jak i krajowy – obszary strategicznej interwencji o charakterze krajowym. Działania rozwojowe na obszarach peryferyjnych leżących przy granicy administracyjnej województwa powinny być zatem istotnym elementem współpracy na szczeblu ponadregionalnym dążącej do zmniejszenia dysproporcji rozwojowych.

Granice i zakres interwencji OSI przedstawiony w Strategii Wielkopolska 2030 mają charakter indykatywny. Stanowią one podstawę do dalszych dyskusji i uzgodnień. Mając na uwadze akcentowane już wcześniej i zarysowane w modelu rozwoju funkcjonalne podejście do poszczególnych obszarów, zasięg OSI zostanie doprecyzowany na poziomie dokumentów operacyjnych z uwzględnieniem takich czynników jak: czynniki o charakterze statystycznym/analizycznym, dotyczące zamierzonej współpracy poszczególnych podmiotów, uwzględniające rodzaj planowanej, możliwej interwencji.

Projektowanie interwencji będzie przebiegać zgodnie z zasadami wielopoziomowego zarządzania, subsydiarności, partycypacji społecznej, w dialogu z partnerami społeczno-gospodarczymi. Pierwszym krokiem do właściwego ukierunkowania interwencji jest rozpoczęcie prac programowych przez samorzady lokalne we współpracy z samorządem regionalnym.

Gmina Śmigiel jeżeli chodzi o zasięg przestrzenny nie znajduje się w granicach obszaru funkcjonalnego ośrodka subregionalnego miasta Leszno, w którym znalazło się 5 gmin, w tym: – 1 gmina miejska: Leszno, – 2 gminy miejsko-wiejskie: Osieczna i Rydzyna, – 2 gminy wiejskie: Lipno i Świąciechowa.

Za względu na położenie miasta oraz jego rangę w hierarchii osadniczej, Leszno posiada silnie ugruntowaną pozycję w regionie. Zarówno miasto Leszno, jak również Gmina Śmigiel pomimo dość znacznej odległości od stolicy województwa, pozostają one w zasięgu silnego oddziaływania Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego.

Leszno to centrum administracyjne południowo-zachodniej Wielkopolski oraz ośrodek skupiający funkcje gospodarcze i przemysłowe, usługowe, biznesowe i edukacyjne, stanowiące podstawę obecnego rozwoju miasta i jego najbliższego otoczenia, wymagające dalszego wzmocnienia i uzupełniania. Znaczącym potencjałem obszaru są zasoby środowiska przyrodniczego i kulturowego, umożliwiające rozwój turystyki. Istotnym zagadnieniem dla wzmocnienia gospodarczej roli miasta i jego okolic, a jednocześnie w znacznym stopniu warunkującym dalszy rozwój obszaru, jest rozbudowa elementów komunikacji drogowej i kolejowej, jak również infrastruktury technicznej. Ważnym zasobem podnoszącym atrakcyjność inwestycyjną tego obszaru jest sportowe lotnisko zlokalizowane w Lesznie-Strzyżewicach

LOF pełni funkcje administracyjne, usługowe w szczególności w dziedzinie zdrowia, kultury i edukacji. Atutami LOF są umiejscowienie na szlaku międzynarodowych korytarzy transportowych i położenie pomiędzy dwoma ośrodkami metropolitalnymi: Poznaniem i Wrocławiem, niski poziom bezrobocia, duży potencjał rolniczy oraz dobre warunki do rozwoju turystyki z uwagi na walory przyrodniczo-krajobrazowe, dziedzictwo kulturowe i tereny rekreacyjno-wypoczynkowe. Na obszarze LOF identyfikuje się czynniki spowalniające jego dynamiczny rozwój, jak brak ośrodków innowacji i postępu technologicznego, niewystarczające uprzemysłowienie lokalnej gospodarki.

Kluczowe kierunki działań dla Leszczyńskiego Obszaru Funkcjonalnego stanowią:

- ❖ Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców,
- ❖ Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu,
- ❖ Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski.
- ❖ Wzrost skuteczności Wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem.

Kluczowym celem rozwoju przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka subregionalnego miasta Leszna będzie zwiększenie dostępności do stolicy regionu oraz poprawa wewnętrznych powiązań społeczno-gospodarczych, komunikacyjnych i infrastrukturalnych, a także wspieranie procesów rozwojowych dla osiągnięcia wysokiego poziomu konkurencyjności.

7.2 OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI KLUCZOWE DLA GMINY ŚMIGIEL WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ

W ramach prac nad strategią, zarówno na etapie diagnostycznym, jak i planistycznym, analizowano możliwość wyznaczenia w Gminie Śmigiel lokalnych obszarów strategicznej interwencji.

Gmina Śmigiel od południa graniczy z Gminą Osieczna (miejsko – wiejską) oraz z Gminą Lipno (wiejską), które znajdują się w Subregionalnym Leszczyńskim Obszarze Funkcjonalnym [LOF]. Gmina Osieczna w LOF znajduje się w obszarze zagrożonym trwałą marginalizacją, w której występuje kumulacja problemów społecznych i gospodarczych.

Dla rozwoju Gminy Śmigiel większe znaczenie ma Poznański Obszar Metropolitalny (POM) w centralnej części Wielkopolski. Gmina Śmigiel znajduje się w odległości 60,3 km od Poznania – stolicy województwa, najważniejszego ośrodka miejskiego w regionie, który posiada status ośrodka metropolitalnego i jest głównym elementem struktury przestrzennej Wielkopolski.

Pośrednio atuty POM takie jak: bardzo dobra lokalizacja pod względem komunikacyjnym, potencjał gospodarczy, kulturowy, turystyczny, naukowo-badawczy i akademicki, a także niski poziom bezrobocia oraz duża atrakcyjność rynku pracy silnie rzutują na specyfikę gminy oraz rozpoznane zasoby endogeniczne i potencjały gminy, które można wykorzystać do rozwoju zgodnego z przyjętą wizją gminy.

Tego rodzaju podejście przyczyniło się do wyznaczenia w gminie strategicznych obszarów interwencji, strategicznych i operacyjnych celów, a także działań z określeniem wskaźników oceny osiągnięcia planowanych rezultatów. Przyczyniło się także do określenia kluczowych wyzwań oraz kierunków interwencji przyporządkowanych do wyznaczonych strategicznych obszarów interwencji.

1. STRATEGICZNY OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODARKA I RYNEK PRACY KLUCZOWE WYZWANIE:

Wzrost konkurencyjności, produktywności i innowacyjności gospodarki w gminie

- ❖ Konkurencyjność i atrakcyjność inwestycyjna Gminy Śmigiel ulega stopniowej poprawie. Według diagnozy i ankiety dostępność terenów przeznaczonych na inwestycje w gminie oceniono jako średnią / przeciętną. Lokata ta wynika z dobrej dostępności transportowej, korzystnego położenia gminy, posiadanych zasobów, względnie dobrze rozwiniętej infrastruktury technicznej i gospodarczej, przeciętnych warunków dla lokalizacji działalności usługowej oraz poziomu bezpieczeństwa.

- ❖ Gmina Śmigiel podejmuje działania związane z rozwojem terenów inwestycyjnych i ich promocją, ale rozwój oferty inwestycyjnej utrudniają problemy związane najczęściej z brakiem środków finansowych niezbędnych m.in. do uzbrojenia terenów w infrastrukturę.
- ❖ Rozmieszczenie przedsiębiorstw na obszarze Gminy Śmigiel jest nierównomierne,

Rys.14 Tereny inwestycyjne w Gminie Śmigiel

Źródło: Urząd Miejski Śmigla 2022 – Tereny inwestycyjne Gminy Śmigiel

KLUCZOWY KIERUNEK INTERWENCJI:

- ❖ Rozwój inicjatyw opartych o współpracę
- ❖ Rozwój sieci i kooperacji w gospodarce lokalnej, profesjonalizacja usług IOB
- ❖ Rozwój sektora rolnictwa i przetwórstwa rolno – spożywczego
- ❖ Tworzenie nowych miejsc pracy wysokiej jakości
- ❖ Aktywizacja niewykorzystanych zasobów pracy
- ❖ Poprawa jakości edukacji i kształcenia, w tym dopasowanie do potrzeb rynku
- ❖ Wzrost kompetencji osób dorosłych i ich udziału w kształceniu ustawicznym
- ❖ Rozwój inicjatyw lokalnych oparty o współpracę wszystkich podmiotów w gminie

2. STRATEGICZNY OBSZAR INTERWENCJI: DZIEDZICTWO, TURYSTYKA I OFERTA WOLNEGO CZASU

KLUCZOWE WYZWANIE:

ATRAKCYJNA I ROZWIJAJĄCA SIĘ OFERTA WOLNEGO CZASU, BAZUJĄCA NA HISTORII I BOGATYM DZIEDZICTWIE KULTUROWYM ORAZ WALORACH PRZYRODNICZO – KRAJOBRAZOWYCH

- ❖ Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu, w tym zasobów leśnych oraz zapewnienie trwałości i ciągłości systemu przyrodniczego w gminie
- ❖ Zwiększenie i ochrona zasobów wód oraz poprawa ich jakości, także powietrza oraz funkcjonowania gospodarki odpadami w gminie,
- ❖ Poprawa przyrodniczych warunków dla rolnictwa, kształtowanie świadomości ekologicznej, wzmacnianie bezpieczeństwa ekologicznego i środowiskowego w gminie
- ❖ Uatrakcyjnienie ofert turystycznych w sferze sportu, rekreacji i wypoczynku w gminie
- ❖ Uatrakcyjnienie oferty spędzania wolnego czasu poprzez promowanie zdrowego trybu życia i aktywność sportową.

KLUCZOWE KIERUNKI INTERWENCJI:

- ❖ Wzrost atrakcyjności turystycznej i przyrodniczej w gminie
- ❖ Wzrost wykorzystania potencjału Przemęckiego Parku Krajobrazowego, Obszarów Chronionego Krajobrazu: „Kompleks leśny Śmigiel – Świąciechowa” oraz „Krzywińsko – Osiecki” wraz z zadrzewieniem gen. D. Chłapowskiego i kompleksem leśnym „Osieczna – Góra” w granicach Gminy Śmigiel, a także obszaru NATURA 2000 – „Zbiornik Wonieść” (kod obszaru PLB 300005 poprzez również uatrakcyjnienie wirtualnego spaceru po gminie
- ❖ Rozbudowa infrastruktury sportowej, placów zabaw, otwartych stref aktywności mieszkańców gminy
- ❖ Zwiększenie potencjału bazy gastronomicznej i noclegowej z promocją turystyki weekendowej i kilkudniowej w gminie.

3. STRATEGICZNY OBSZAR INTERWENCJI: PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

KLUCZOWE WYZWANIE:

PRZECIWDZIAŁANIE NIERÓWNOŚCIOM TERYTORIALNYM I ICH OGRANICZANIE W GMINIE ORAZ ZINTEGROWANA I NOWOCZESNA INFRASTRUKTURA NA TERENIE GMINY

- ❖ Właściwie ukształtowany system planowania przestrzennego w gminie powinien zapewniać ład przestrzenny w skali obszarów lokalnych i funkcjonalnych. Nasilenie procesów urbanistycznych w gminie powoduje coraz silniejsze zacieśnianie ich związków funkcjonalno – przestrzennych z otoczeniem.
- ❖ System planistyczny w Gminie Śmigiel powinien odzwierciedlać specyfikę poszczególnych obszarów, przeciwdziałać i zmniejszać nierówności terytorialne w gminie.
- ❖ Nowoczesna i zintegrowana infrastruktura powinna gwarantować spójność terytorialną i budować konkurencyjność gminy
- ❖ Podejmowane działania w zakresie zintegrowanej i nowoczesnej infrastruktury powinny zwiększać wykorzystanie alternatywnych źródeł energii, w tym OZE, zwiększać efektywność energetyczną, rozwijać infrastrukturę sieciową, edukacyjną oraz przeciwdziałać stopowieniu gminy.

KLUCZOWE KIERUNKI INTERWENCJI:

- ❖ Kształtowanie ładu przestrzennego poprzez zintegrowane planowanie przestrzenne w gminie
- ❖ Włączenie mieszkańców w proces rewitalizacji w gminie
- ❖ Zagospodarowanie terenów zielonych oraz przestrzeni publicznej w gminie
- ❖ Aktywizacja mieszkańców w zakresie dbałości o estetykę otoczenia w gminie
- ❖ Powiązanie rozwoju gminy z ponad lokalnym rozwojem społecznym, gospodarczym i przestrzennym.

- ❖ Rozwój infrastruktury sieciowej, drogowej i edukacyjnej w gminie
- ❖ Zwiększenie wykorzystania alternatywnych źródeł energii, w tym OZE w gminie
- ❖ Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej gminy
- ❖ Przeciwdziałanie stepowieniu gminy.

4. STRATEGICZNY OBSZAR INTERWENCJI: **KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY**

KLUCZOWE WYZWANIE:

ROZWIJANIE, EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE KAPITAŁU LUDZKIEGO. PRZECIWDZIAŁANIE SKUTKOM ZMIAN DEMOGRAFICZNYM I SPOŁECZNYM

- ❖ W dobie globalizacji i rewolucji gospodarczo-technologicznej zmieniają się sposoby funkcjonowania gospodarki lokalnej i społeczeństwa gminy. Wzrasta wydajność i produktywność, ale pojawiają się problemy w sferze społecznej, takie jak wykluczenia, marginalizacja, bezrobocie. Rośnie presja społeczna przeciwdziałania negatywnym skutkom procesów demograficznych (w tym starzeniu się mieszkańców) i dezintegracji społecznej, konieczność wzmacniania tożsamości lokalnej, zwiększenia atrakcyjności oferty edukacyjnej w gminie.
- ❖ Gmina Śmigiel podejmuje działania związane z rozwijaniem oraz efektywnym wykorzystaniem kapitału ludzkiego, a także w zakresie przeciwdziałania negatywnym skutkom procesów demograficznych i społecznych.
- ❖ Starzenie się lokalnego społeczeństwa, chociaż w tempie nieco niższym niż w powiecie kościańskim wpływa na stabilność systemów zabezpieczenia społecznego, poziom popytu i wydatków na świadczenia zdrowotne, których niezaspokojenie może nasilić napięcia i osłabić spójność społeczną.

KLUCZOWE KIERUNKI INTERWENCJI:

- ❖ Kształtowanie i wzmacnianie postaw prospołecznych, równościowych, w tym rozwój innowacji społecznych w gminie
- ❖ Wzmacnianie potencjału kulturowego i infrastruktury kultury w gminie
- ❖ Rozwój inicjatyw zagospodarowania wolnego czasu mieszkańców w gminie
- ❖ Poprawa dostępu i standardów usług oraz funkcjonowania infrastruktury społecznej w gminie
- ❖ Wyrównywanie szans edukacyjnych w gminie
- ❖ Rozwijanie sektora ekonomii społecznej i solidarnej w gminie.

VIII. ZGODNOŚĆ STRATEGII ROZWOJU GMINY ŚMIGIEL NA LATA 2023-2032 Z WYTYCZNYMI I ZAŁOŻENIAMI ZAWARTYMI W DOKUMENTACH WYŻSZEGO RZĘDU

Strategia Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 jest spójna z dokumentami strategicznymi szczebla krajowego, regionalnego i ponadlokalnego, m.in.:

- ❖ Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- ❖ Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030,
- ❖ Strategią Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030,
- ❖ Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
- ❖ Strategią Rozwoju Województwa „Wielkopolska 2030”.

Tab.53 Zgodność Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023 – 2032 z wytycznymi i założeniami zawartymi w wybranych dokumentach wyższego rzędu

Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju	<p>Cele strategiczne Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032</p>	<p>Cel strategiczny 1 Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka lokalna, Wykorzystująca uwarunkowania, tradycje i specjalizacje lokalne oraz przedsiębiorczość mieszkańców.</p>	<p>Cel strategiczny 2 Atrakcyjna i rozwijająca się oferta wykorzystania czasu wolnego, bazująca na historii i bogatym dziedzictwie kulturowym oraz walorach przyrodniczo-krajobrazowych gminy.</p>	<p>Cel strategiczny 3 Komfort i bezpieczeństwo mieszkańców w wymiarze środowiskowym, przestrzennym i komunikacyjnym</p>	<p>Cel strategiczny 4 System usług publicznych wysokiej jakości, dostosowany do potrzeb i oczekiwań społecznych, odpowiadający wyzwaniom współczesności, gwarantujący rozwój wspólnoty samorządowej gminy</p>									
	<p>Cele operacyjne Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032</p>	<p>Cel operacyjny 1.1. Rozwój i kształtowanie nowych obszarów inwestycyjnych w przestrzeni gminy.</p>	<p>Cel operacyjny 1.2. Rozwój i promocja lokalnej przedsiębiorczości, handlu i usług.</p>	<p>Cel operacyjny 1.3. Rozwój obszarów wiejskich, rolnictwa i branż powiązanych.</p>	<p>Cel operacyjny 1.4. Wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców.</p>	<p>Cel operacyjny 2.1. Ochrona dziedzictwa historycznego oraz wzmocnienie roli kultury w procesach rozwoju społecznego i gospodarczego gminy i jej mieszkańców.</p>	<p>Cel operacyjny 2.2. Rozwój infrastruktury oraz kreowanie spójnej oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku, wzmocniającej atrakcyjność osadniczą i turystyczną gminy.</p>	<p>Cel operacyjny 3.1. Zapewnienie powszechnego dostępu do systemów wodociągowych i kanalizacyjnych, wykorzystujących technologie</p>	<p>Cel operacyjny 3.2. Ochrona zasobów środowiskowych i adaptacja do zmian klimatu.</p>	<p>Cel operacyjny 3.3 Ochrona i kształtowanie krajobrazu oraz funkcjonalne zarządzanie przestrzenią</p>	<p>Cel operacyjny 3.4. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej oraz mobilności mieszkańców.</p>	<p>Cel operacyjny 3.5. Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym.</p>	<p>Cel operacyjny 4.1. Skuteczna i efektywna polityka oświatowa, odpowiadająca na wyzwania XXI wieku.</p>	<p>Cel operacyjny 4.2. Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych.</p>
	<p>Cele i priorytety nadrzędnych dokumentów strategicznych</p>													

Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju	I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.																		
	I. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony																		
	II. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu																		
Cel 1 Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym																			
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabych gospodarczo																		
	1.2 Wykorzystanie potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno - gospodarcze																		
	1.3 Przyspieszenie transformacji profilu																		
	1.4 Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach																		
	1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność																		

Cel 2 Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych														
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego													
	2.2 Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym													
	2.3 Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach													
Cel 3 Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie														
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	3.1 Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem													
	3.2 Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym													
	3.3 Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych													
	3.4 Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej													

Cel strategiczny 1 : Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego	1.1 Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu																
	1.2 Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia																
	1.3 Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy																
Cel strategiczny 2: Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu																	
Strategia Rozwoju Województwa	2.1 Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie																
	2.2 Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom																
	2.3 Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu																
Cel strategiczny 3: Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski																	
Strategia Rozwoju Województwa	3.1 Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa																
	3.2 Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski																
	3.3 Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej																

Cel strategiczny 4: Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem														
Strategia Rozwoju Województwa Mielnicze 2020	4.1 Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług													
	4.2 Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju													

IX. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU GMINY ŚMIGIEL NA LATA 2023-2032

9.1 System wdrażania

Instytucjonalną strukturę systemu realizacji Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 tworzą:

- ❖ Burmistrz Śmigła,
- ❖ Rada Miejska Śmigła,
- ❖ Wydział Zamówień i Planowania Przestrzennego, pełniący rolę centrum koordynacyjnego,
- ❖ Inne stanowiska/komórki/wydziały Urzędu Miejskiego w Śmiglu oraz jednostki gminne,
- ❖ Wykonawcy i partnerzy realizacyjni określani w strategii.

Za wdrażanie programu, podobnie jak i innych dokumentów o charakterze strategicznym, odpowiada Burmistrz Śmigła. Jego odpowiedzialność należy rozumieć poprzez strategiczną rolę organu wykonawczego samorządu gminnego w stymulowaniu i koordynacji działań podejmowanych przez różnorodne podmioty i środowiska, jak również w mobilizowaniu oraz integrowaniu zasobów pozostających w ich dyspozycji – na rzecz realizacji celów i kierunków działań określonych w strategii.

Ważna rola przypada również Radzie Miejskiej Śmigła, reprezentującej różnorodne środowiska lokalne. Będzie ona wsparciem merytorycznym dla centrum koordynacyjnego, a do jej zadań należy w szczególności proponowanie nowych kierunków działań i rozwiązań realizacyjnych, bazujących na opiniach przedstawicieli społeczności lokalnych z poszczególnych części gminy, podejmowanie uchwał w zakresie aktualizacji dokumentu, w szczególności na bazie wniosków z monitoringu i ewaluacji.

Kluczowym elementem powyższej struktury jest Wydział Zamówień i Planowania Przestrzennego Urzędu Miejskiego w Śmiglu, pełniący rolę centrum koordynacyjnego, którym kieruje Kierownik Wydziału. Jest to podmiot, który z jednej strony prowadzi sprawozdawczość na potrzeby monitoringu i ewaluacji, przygotowując podsumowania i raporty dla Burmistrza Śmigła oraz Rady Miejskiej Śmigła, a z drugiej strony stanowi „węzeł koordynacyjno-informacyjno-promocyjny” dla wykonawców i partnerów realizacyjnych.

Niezbędna jest współpraca innych stanowisk/komórek/wydziałów Urzędu Miejskiego Śmigła oraz jednostek gminnych ze wskazanym centrum koordynacyjnym. Strategia uwzględnia ponadto zadania wykraczające poza bezpośrednie kompetencje gminy, stąd potrzeba włączenia w system realizacji i współpracy partnerów, jak: administracja rządowa, inne jednostki samorządu terytorialnego, przedstawiciele biznesu, organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, mieszkańców, partnerów zagranicznych.

Tym samym, efektywność realizacji celów wyodrębnionych w strategii w dużej mierze będzie zależać od koordynowania i monitorowania tego procesu. Dlatego też do zadań Wydziału Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego Urzędu Miejskiego Śmigła jako centrum koordynacyjnego, należeć będzie w szczególności:

- ❖ Realizacja przypisanych mu zadań i projektów,
- ❖ Koordynacja współpracy oraz ciągłe pozyskiwanie nowych partnerów do realizacji zadań zapisanych w strategii,
- ❖ Kreowanie i przyjmowanie propozycji nowych zadań od partnerów realizacyjnych i odbiorców działań strategii,

- ❖ Monitorowanie i ewaluacja procesu realizacji zadań określonych w strategii, przygotowywanie sprawozdań, koordynacja procesu jej aktualizacji,
- ❖ Poszukiwanie wraz z innymi podmiotami zaangażowanymi pozabudżetowych źródeł finansowania realizacji zadań i projektów,
- ❖ Zapewnienie działań w zakresie informacji i promocji strategii.

9.2 Mechanizmy i instrumenty realizacji strategii

Projekty i zadania w ramach Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 będą realizowane w różnych okresach czasowych: od akcji jednorazowych, poprzez działania realizowane przez kilka tygodni, miesięcy, rok, kilka lat, aż do zadań ciągłych.

Wykorzystane zostaną różne mechanizmy wdrażania strategii, w tym współpraca w ramach różnego rodzaju partnerstw, jak np. Związek Samorządów Polskich, czy innych nie wymienionych

Strategia Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 będzie wdrażana przy wykorzystaniu zróżnicowanych instrumentów, m.in.:

- ❖ Finansowych – coroczne uchwały budżetowe Rady Miejskiej Śmigła, wieloletnia prognoza finansowa oraz inne dokumenty finansowe, określające krótko i długofalowe kierunki koncentracji środków finansowych, a także projekty realizowane przy wykorzystaniu funduszy zewnętrznych, głównie europejskich, otwarte konkursy ofert i inne formy współpracy finansowej z organizacjami pozarządowymi,
- ❖ Prawnych – uchwały Rady Miejskiej Śmigła, zarządzenia Burmistrz Śmigła, regulacje w postaci aktów prawa miejscowego, decyzje administracyjne itp.,
- ❖ Wdrożeniowych – gminne strategie sektorowe/branżowe itp., uszczegóławiające strategie postępowania w ramach konkretnych obszarów rozwojowych, określone w szczególności w rozdziale dotyczącym wytycznych do sporządzania dokumentów wykonawczych,
- ❖ Planowania przestrzennego - miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, procedury zapewniające udział mieszkańców w planowaniu przestrzennym itp.,
- ❖ Organizacyjno-zarządczych i koordynacyjnych – aktualizacje regulaminów, statutów i procedur, tworzenie zespołów zadaniowych i projektowych, powoływanie dedykowanych ciał o charakterze opiniodawczo-doradczym, zawiązywanie partnerstw itp.,
- ❖ Kadrowych – praca i zaangażowanie władz samorządowych, kadry kierowniczej i pracowników referatów oraz jednostek gminnych, koordynatorów programów i projektów, w tym realizowanych z funduszy europejskich, liderów lokalnych, a także system doskonalenia kadr, wymiany doświadczeń i poznawania dobrych praktyk itp.,
- ❖ Kontrolnych - aktualizacja ewidencji i rejestrów, monitoring stanu zagospodarowania przestrzennego, kontrola jakości itp.
- ❖ Społecznych – działania edukacyjne, informacyjne i promocyjne, konsultacje wewnętrzne, konsultacje społeczne, strona internetowa gminy i jednostek gminnych, profile w mediach społecznościowych, media lokalne i ponadlokalne, system informacji przestrzennej gminy itp.

9.3 Monitoring, ewaluacja i aktualizacja dokumentu na poziomie społecznym

Poziom społeczny dotyczy upowszechniania zapisów Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023- 2032 wśród społeczności lokalnej oraz pozyskiwania partnerów (lokalnych i zewnętrznych) dla realizacji zaplanowanych działań.

Głównym adresatem zapisów dokumentu są mieszkańcy gminy, a w szczególności:

- ❖ Radni, pracownicy Urzędu Miejskiego w Śmiglu i gminnych jednostek organizacyjnych,
- ❖ Posłowie i senatorowie reprezentujący w parlamencie region oraz radni sejmiku wojewódzkiego, związani z regionem,
- ❖ Przedsiębiorcy, przedstawiciele sektora gospodarczego, instytucje otoczenia biznesu, instytucje szkoleniowe z regionu,
- ❖ Wyższe uczelnie z terenu regionu,
- ❖ Sektor finansowy – banki, instytucje pożyczkowe i kredytowe,
- ❖ Podmioty turystyczne,
- ❖ Powiatowy Urząd Pracy w Kościanie i inne instytucje rynku pracy,
- ❖ Organizacje pozarządowe z terenu gminy, placówki edukacyjne.

Ważnym adresatem Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 jest również otoczenie jednostki, szczególnie:

- ❖ Sąsiednie gminy,
- ❖ Powiat kościański,
- ❖ Zarząd województwa wielkopolskiego,
- ❖ Wojewoda wielkopolski,
- ❖ Administracja rządowa,
- ❖ Organizacje samorządu gospodarczego o ponadlokalnym zasięgu,
- ❖ Organizacje pozarządowe o ponadlokalnym zasięgu
- ❖ Potencjalni inwestorzy zainteresowani inwestycjami w gminie,
- ❖ Zagraniczni partnerzy samorządowi Gminy Śmigiel.

Upowszechnienie zapisów strategii ma na celu:

- ❖ poinformowanie o zakończeniu prac nad opracowaniem strategii,
- ❖ objaśnienie dalszych etapów procesu zintegrowanego planowania rozwoju w gminie – realizacja zapisów strategii, zaproszenie do współpracy, tworzenie partnerstw,
- ❖ prezentację lokalnego potencjału społecznego, gospodarczego, środowiskowego, przestrzennego gminy, priorytetów i kierunków rozwoju w najbliższych latach (obszary strategiczne i cele strategiczne i operacyjne, kierunki interwencji),
- ❖ objaśnienie roli funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w finansowaniu rozwoju lokalnego i sposobu ich pozyskiwania poprzez przygotowanie projektów wynikających ze strategii,
- ❖ zachęcenie partnerów (lokalnych i zewnętrznych) do współrealizacji Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032, a także jej stałego monitorowania i aktualizacji, zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami i nowymi wyzwaniami.

W celu upowszechnienia treści strategii rekomenduje się przeprowadzić proponowane działania:

- ❖ zorganizowanie spotkania informacyjnego poświęconego ustaleniom strategii oraz inauguracyjnego procesu jej obowiązywania – skierowanego do głównych adresatów strategii,
- ❖ opracowanie krótkiego materiału (broшуry informacyjnej) przybliżającego treść Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032,
- ❖ umieszczenie go do pobrania w wersji elektronicznej na stronie internetowej gminy i w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP),
- ❖ przekazanie pełnej i/lub skróconej wersji strategii wskazanym interesariuszom lokalnym i ponadlokalnym,
- ❖ udzielanie przez władze samorządowe gminy wywiadów dla prasy lokalnej i regionalnej na temat zakończenia prac nad Strategią Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023 - 2032 oraz rozpoczęcia procesu jej wdrażania i poszukiwania partnerów.

OBSZAR TEMATYCZNY	RODZAJ DOKUMENTU	DOKUMENT GMINNY	UCHWAŁA	WYTYCZNE WYNIKAJĄCE Z DZIAŁAŃ
PLANOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Śmigiel	Wykaz Uchwał Rady Miejskiej Śmigla w sprawie planu zagospodarowania miasta i gminy – załącznik nr 1.(str. 207)	Studium zgodne z modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, określonym w strategii. Ewentualna aktualizacja Studium oparta na nowo zidentyfikowanych terenach służących działaniom prowadzącym do zwiększenia i wykorzystania potencjału gospodarczego, rekreacyjnego i atrakcyjności osiedleńczej gminy oraz rozbudowy jej infrastruktury społecznej i komunalnej.
	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego gminy	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości	Wykaz Uchwał Rady Miejskiej Śmigla w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości - załącznik nr 1 (str. 208)	Ewentualna aktualizacja obowiązujących planów jako konsekwencja aktualizacji studium i/lub na nowo zidentyfikowanych terenach służących działaniom prowadzącym do zwiększenia i wykorzystania potencjału gospodarczego, rekreacyjnego i atrakcyjności osiedleńczej gminy oraz rozbudowy jej infrastruktury społecznej i komunalnej. Objęcie całej gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.
ENERGETYKA	Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe. Plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe (w przypadku gdy plany przedsiębiorstw energetycznych nie zapewniają realizacji założeń gminy)	Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Śmigiel	Uchwała Nr LII/366/14 Rady Miejskiej Śmigla z dnia 25.09.2014 r. Gmina Śmigiel jest na etapie sporządzania projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na lata 2022-2037	Ewentualna aktualizacja założeń w oparciu o bilans energetyczny gminy, ewaluację dokumentu i postępy osiągnięte w wyniku zrealizowanych inwestycji oraz w świetle działań planowanych w ramach strategii, m.in. w zakresie termomodernizacji, modernizacji i instalacji nowych indywidualnych źródeł ciepła oraz wydajności sieci przesyłowych.

GOSPODARKA KOMUNALNA	<p>Wieloletnie plany gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy</p> <p>Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych</p>	<p>Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Śmigiel w latach 2018- 2022</p> <p>Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2022-2024</p>	<p>Uchwała Nr XXXIX/297/17 Rady Miejskiej Śmigla z dnia 23.11.2017 r..</p> <p>Uchwała Nr XXVII/260/2020 Rady Miejskiej Śmigla z dnia 22.12.2022 r..</p>	<p>Aktualizacja lub opracowanie nowego dokumentu na okres od 2021 r., uwzględniającego wnioski z ewaluacji, postępy osiągnięte w wyniku zrealizowanych działań i inwestycji, a także w świetle obecnych planów inwestycyjnych gminy oraz możliwości wynikających z rządowej polityki wsparcia budownictwa mieszkaniowego (m.in. ustawa „Lokal za grunt”, Społeczne Inicjatywy Mieszaniowe). Rekomendowane opracowanie dokumentu w związku z uznaniem w strategii inwestycji w rozbudowę sieci wodno-kanalizacyjnej oraz gazowej za kluczowe dla rozwoju gminy, a jednocześnie ze względu na trudności techniczne i wysokie koszty realizacji inwestycji</p>
OCHRONA I OPIEKA NAD ZABYTKAMI ORAZ ZARZĄDZANIE DZIEDZICTWEM KULTUROWYM	<p>Gminny program opieki nad zabytkami</p> <p>Plan ochrony dziedzictwa kulturowego</p>	<p>Program Opieki nad Zabytkami Gminy Śmigiel w trakcie przygotowania</p>	<p>Brak uchwały Rady Miejskiej Śmigla – projekt w trakcie realizacji</p>	<p>Konieczność opracowania Programu Opieki nad Zabytkami wynika z wypełnienia obowiązku ustawowego, a także zapewnienia spójności ze strategią i uszczegółowienia zapisanych w niej założeń w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami oraz zarządzania dziedzictwem. Program obok restauracji zabytków powinien określić podstawy do włączenia ich w tworzenie oferty turystycznej, kulturalnej i gospodarczej gminy. Osobne omówienie w ramach Programu może dotyczyć zabytków w gminnych OSI. Dokument opcjonalny. Dyskutowany w procesie opracowania strategii jako jeden z możliwych instrumentów ochrony krajobrazu, uporządkowania przestrzeni, ograniczenia reklam i lepszego wyeksponowania zabytków.</p>

OCHRONA ŚRODOWISKA I ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU	Gminny program ochrony Środowiska	Program Ochrony Środowiska dla Gminy Śmigiel	Uchwała Nr XXII/249/08 Rady Miejskiej Śmigla z dnia 29.05.2008 r..	Opracowanie raportu z realizacji programu oraz jego aktualizacja lub opracowanie nowego dokumentu, z uwzględnieniem treści zawartych w strategii, w szczególności w ramach celów operacyjnych: 3.1. Zapewnienie powszechnego dostępu do systemów wodociągowych i kanalizacyjnych, wykorzystujących technologie adekwatne do warunków osadniczych i przyrodniczych oraz 3.2. Ochrona zasobów środowiskowych i adaptacja do zmian klimatu.
	Plan gospodarki Niskoemisyjnej	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej – aktualizacja dla Gminy Śmigiel na lata 2021-2024	Uchwała Nr XLV/386/2022 Rady Miejskiej Śmigla z dnia 31.03.2022 r..	Długoterminowa strategia niskoemisyjna Gminy Śmigiel do 2024 r. zawarta w Planie gospodarki niskoemisyjnej będzie obejmować działania polegające na: <ul style="list-style-type: none"> • termomodernizacji budynków użyteczności publicznej; • termomodernizacji budynków sektora mieszkaniowego; • zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie gminy; • ograniczeniu zużycia energii finalnej w obiektach użyteczności publicznej; • zwiększeniu efektywności energetycznej działań; • wymianie kotłów w indywidualnych gospodarstwach domowych: ograniczenie niskiej emisji poprzez eliminację niskosprawnych urządzeń na paliwa stałe w wybranych gospodarstwach domowych; • zmniejszeniu emisji zanieczyszczeń pochodzącej z sektora transportu.
	Usuwanie azbestu Program małej retencji Gminy Śmigiel	Określone zasady udzielania i rozliczania dotacji celowej na ten cel	Uchwała Nr XXX/280/2021 Rady Miejskiej Śmigla z dnia 25.03.2021 r.. Brak Uchwały RM Śmigla w sprawie Programu małej retencji	Program usuwania azbestu, zgodny z zapisami strategii i je uszczegóławiający. Program małej retencji Gminy Śmigiel na lata 2023-2032. Zwiększenie retencji na terenach rolniczych, leśnych i zurbanizowanych, tworzenie stref buforowych oraz inne działania przeciw skutkom suszv.

<p style="text-align: center;">TRANSPORT</p>	<p>Strategia rozwoju elektromobilności</p> <p>Plany rozwoju sieci drogowej wraz z planami finansowania w zakresie dróg gminnych</p>	<p>Strategia rozwoju elektromobilności Gminy Śmigiel do roku 2032</p> <p>Program rozwoju sieci drogowej Gminy Śmigiel do roku 2032</p>	<p>Brak uchwały Rady Miejskiej Śmigla</p> <p>Brak uchwały Rady Miejskiej Śmigla</p>	<p>Dokument do opracowania zgodnie z zapisami strategii.</p> <p>Opcjonalne opracowanie planu dotyczącego modernizacji najważniejszych ciągów komunikacyjnych oraz tworzącego podstawy pod rozwój transportu zbiorowego, elektromobilności i alternatywnych form komunikacji (m.in. ciągów pieszo –rowerowych)</p>
	<p style="text-align: center;">POLITYKA SPOŁECZNA</p>	<p>Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych</p> <p>Gminny program rewitalizacji</p>	<p>Strategia Polityki Społecznej Gminy Śmigiel do roku 2025</p> <p>Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Śmigiel na lata 2024-2030</p>	<p>Uchwała Nr XI/60/15 Rady Miejskiej Śmigla z dnia 27.08.2015 r.</p> <p>Uchwała Nr XLVIII/367/18 Rady Miejskiej Śmigla z dnia 26.07.2018 r.</p>

POLITYKA SPOŁECZNA	Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.	Uchwała Nr XII/114/11 Rady Miejskiej Śmigła z dnia 29.09.2011 r.	Ewaluacja przebiegu realizacji programu przez Zespół Interdyscyplinarny i pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej oraz jego aktualizacja lub opracowanie nowego programu. Dokument powinien być spójny ze strategią i ją uszczegóławiać, głównie w odniesieniu do działań w ramach celu operacyjnego 4.2. Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych
	Gminny program wspierania rodziny	Gminny Program Wspierania Rodzin z Gminy Śmigiel na lata 2022-2024	Uchwała Nr XLIII/360/2022 Rady Miejskiej Śmigła z dnia 27.01.2022 r.	Ewaluacja przebiegu realizacji programu oraz jego aktualizacja lub opracowanie nowego programu. Dokument powinien być spójny ze strategią i ją uszczegóławiać, głównie w odniesieniu do działań w ramach celu operacyjnego 4.2. Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych
	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Śmigiel 2022-2026	Uchwała Nr XLV/385/2022 Rady Miejskiej Śmigła z dnia 31.03.2022 r.	Program przyjmowany corocznie. Dokument powinien być spójny ze strategią i ją uszczegóławiać, głównie w odniesieniu do działań w ramach celu operacyjnego 4.2. Zapewnienie dostępności wysokiej jakości
Rozwój Lokalny	Program współpracy Gminy Śmigiel z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami działającymi w sferze działalności pożytku publicznego	Programu współpracy Gminy Śmigiel z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami działającymi w sferze działalności pożytku publicznego na rok 2022	Uchwała Nr XXXIX/332/2021 Rady Miejskiej Śmigła z dnia 28.10.2021 r.	Program przyjmowany corocznie. Rekomenduje się opracowanie programu wieloletniej współpracy z organizacjami pozarządowymi. Obszary współpracy finansowej i niefinansowej powinny uwzględniać szczególnie te pola, które strategia uznaje za kluczowe oraz gdzie samorząd nie ma możliwości pełnego zaspokojenia potrzeb społecznych lub gdzie aktywność organizacji może istotnie podnieść poziom usług społecznych dostarczanych społeczności lokalnej (np. w ramach polityki społecznej). Program wieloletni pozwala na wdrożenie umów wieloletnich z organizacjami

Rozwój Lokalny	Program odnowy wsi	Program odnowy wsi: Sołecka Strategia Rozwoju Wsi: Sierpowo, Poladowo, Nowa Wieś, Czacz w Gminie Śmigiel na lata 2021-2026	Uchwała Nr : XLIII/366/365/364/363/2022 Rady Miejskiej Śmigla z dnia 27.01.2022 r.	Opcjonalne opracowania programów, szczególnie dla miejscowości wyznaczonych jako obszary strategicznej interwencji, a także tych, gdzie centra lokalne i miejsca integracji nie występują lub wymagają modernizacji. Programy mogą uszczegółowić zapisy strategii, tworzą przestrzeń do realizacji wielu działań lokalnych, w tym stymulowania zaangażowania społecznego w sprawy ważne dla rozwoju gminy.
Oświata	Plan sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Śmigiel oraz określenia granic ich obwodów Plan sieci publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych prowadzonych przez Gminę Śmigiel	Plan sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Śmigiel oraz określenia granic ich obwodów Plan sieci publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych prowa- dzonych przez Gminę Śmigiel	Uchwała Nr VII/93/2019 Rady Miejskiej Śmigla z dnia 28.03.2019 r. Uchwała Nr XLVII/336/14 Rady Miejskiej Śmigla z dnia 27.05.2014 r. – nieaktualna. 23.06.2022 r. – nowa uchwała	Dokument aktualny, strategia nie przewiduje wprost zmian w sieci publicznych szkół podstawowych. Ewentualne działania w tym zakresie warto poprzedzić audytem oświaty. Dokument zostanie zaktualizowany 23.06.2022 r.
Zarządzanie kryzysowe	Plan zarządzania Kryzysowego Gminy Śmigiel	Plan zarządzania Kryzysowego Gminy Śmigiel	Zatwierdzony przez Starostę Kościańskiego z dnia 24.04.2018 r.	Rekomendowane opracowanie dokumentu z wykorzystaniem doświadczenia kadr zarządzających gminą
Finanse publiczne	Wieloletnia prognoza finansowa	Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Śmigiel na lata 2022- 2033	Uchwała Nr XLVII/397/2022 Rady Miejskiej Śmigla z dnia 26.05.2022 r.	Dokument aktualny, zgodny z zapisami strategii. Aktualizacja zgodnie z potrzebami.

9.4 SPRAWOZDAWCZOŚĆ REALIZACJI STRATEGII – ANALIZA WSKAŹNIKÓW

Podstawą kontroli kierunków rozwoju gminy zaplanowanych w strategii jest dysponowanie obiektywną wiedzą na temat osiągniętych postępów oraz zdolność do reagowania na pojawiające się rozbieżności pomiędzy przyjętymi założeniami a uzyskiwanymi efektami. W dokumencie określono procesy i zaproponowano wskaźniki, by na ich podstawie móc monitorować i weryfikować, czy prace idą zgodnie z planem i czy obecne kierunki działań prowadzą do osiągnięcia wyznaczonych celów.

Sprawozdawczość z realizacji strategii będzie realizowana w oparciu o dwa elementy:

analizę wskaźnikową,

❖ podsumowanie realizacji kierunków działań określonych w strategii.

Analiza wskaźnikowa będzie opracowywana przez Wydział Zamówień Publicznych i Planowania przestrzennego Urzędu Miejskiego w Śmiglu, pełniącego funkcję centrum koordynacyjnego, na podstawie własnych danych i informacji, statystyk wewnątrz gminnych, statystyki publicznej (w szczególności generowanej przez Główny Urząd Statystyczny w ramach Banku Danych Lokalnych), a także statystyk realizatorów i partnerów realizacyjnych.

W tym ostatnim przypadku rekomenduje się, aby przekazywanie informacji i danych odbywało się na mocy stosownych porozumień pomiędzy samorządem gminy oraz wskazanymi podmiotami. Analiza powinna uwzględniać wskaźniki określone w strategii, z których kluczowe znaczenie mają wskaźniki zgromadzone w poniższej tabeli, którym przypisano wartości bazowe i docelowe. Mogą one być poszerzane lub zamieniane, zgodnie z potrzebami systemu monitorowania i ewaluacji.

Analiza powinna być realizowana każdorazowo z wykorzystaniem jednego źródła danych, prowadzona w sposób dynamiczny, wskazując zmianę, jej zakres i kierunek, a także – w przypadku niepożądaných tendencji – rekomendacje zmierzające do poprawy funkcjonowania systemu wdrażania. Analiza może być również prowadzona w sposób porównawczy. Analiza wskaźnikowa realizowana będzie cyklicznie, najlepiej raz do roku.

Tab.54 Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

OBSZAR STRATEGICZNY 1 – GOSPODARKA I RYNEK PRACY					
CEL STRATEGICZNY 1 – KONKURENCYJNA I INNOWACYJNA GOSPODARKA LOKALNA, WYKORZYSTUJĄCA UWARUNKOWANIA, TRADYCJE I SPECJALIZACJE LOKALNE ORAZ PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ MIESZAKŃCÓW					
Cele operacyjne	Rezultaty	Wskaźnik Rezultatu	Źródło pozyskania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
Cel operacyjny 1.1 Rozwój i kształtowanie nowych obszarów inwestycyjnych w przestrzeni gminy	Zwiększenie areалу terenów inwestycyjnych w gminie	Powierzchnia terenów inwestycyjnych. Liczba przedsiębiorstw w funkcjonujących na terenie gminy	Dane UM w Śmiglu	41 ha	100 ha
	Pozyskanie nowych inwestorów		Dane UM w Śmiglu	1302	1400
Cel operacyjny 1.2 Rozwój i promocja lokalnej przedsiębiorczości, handlu i usług	Wzrost dochodów gminy z tytułu opłaty targowej	Wysokość dochodów gminy pochodzących z tytułu opłaty targowej w skali roku	Dane UM w Śmiglu	497400 zł	585000 zł

<p>Cel operacyjny 1.3</p> <p>Rozwój obszarów wiejskich, rolnictwa i branż powiązanych.</p>	<p>Poprawa struktury obszarowej gospodarstw rolnych na terenie gminy Zapewnione wsparcie dla lokalnych rolników chcących rozwijać swoją działalność</p>	<p>Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w gminie Liczba gospodarstw rolnych, które skorzystały z doradztwa rolniczego w skali roku</p>	<p>Dane GUS Dane GUS i UM Śmigła</p>	<p>14,28 ha 250</p>	<p>16,4 ha 350</p>
<p>Cel operacyjny 1.4</p> <p>Wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców</p>	<p>Wzrost przedsiębiorczości lokalnej Poprawa warunków dla zakładania i prowadzenia podmiotów ekonomii społecznej</p>	<p>Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1 tys. mieszkańców Liczba działających na terenie gminy podmiotów</p>	<p>Dane GUS Dane UM Śmigła</p>	<p>2046 1209</p>	<p>2300 1250</p>
<p>OBSZAR STRATEGICZNY 2 – DZIEDZICTWO, TURYSTYKA I OFERTA WOLNEGO CZASU</p> <p>CEL STRATEGICZNY 2 – ATRAKCYJNA I ROZWIJAJĄCA SIĘ OFERTA WYKORZYSTANIA WOLNEGO CZASU, BAZUJĄCA NA HISTORII I BOGATYM DZIEDZICTWIE KULTUROWYM ORAZ WALORACH PRZYRODNICZO – KRAJOBRAZOWYCH GMINY</p>					
<p>Cel operacyjny 2.1</p> <p>Ochrona dziedzictwa historycznego oraz wzmocnienie roli kultury w procesach rozwoju społecznego i gospodarczego gminy i jej mieszkańców.</p>	<p>Zwiększenie oferty kulturalnej i rozrywkowej skierowanej do różnych grup mieszkańców. Zwiększenie oferty Centrum Kultury oraz Biblioteki Pub. z filiami</p>	<p>Liczba dużych imprez organizowanych przez CK i/lub BP w ciągu roku Liczba czytelników w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców</p>	<p>Dane CK i BP Dane BP</p>	<p>26 80</p>	<p>35 100</p>
<p>Cel operacyjny 2.2</p> <p>Rozwój infrastruktury oraz kreowanie spójnej oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku, wzmacniających atrakcyjność osadniczą i turystyczną gminy.</p>	<p>Wzrost aktywności ruchowej mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży Wzrost zainteresowania ofertą gospodarstw agroturystycznych oraz pensjonatów na terenie gminy</p>	<p>Liczba członków lokalnych klubów sportowych, oraz ćwiczących w ramach poszczególnych sekcji. Liczba obiektów noclegowych</p>	<p>Dane UM Śmigła i klubów sportowych Dane UM Śmigła</p>	<p>800 8</p>	<p>1000 10</p>

OBSZAR STRATEGICZNY 3 – PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

CEL STRATEGICZNY 3 – KOMFORT I BEZPIECZEŃSTWO MIESZKAŃCÓW W WYMIARZE ŚRODOWISKOWYM, PRZESTRZENNYM I KOMUNIKACYJNYM

Cel operacyjny 3.1 Zapewnienie powszechnego dostępu do systemów wodociągowych i kanalizacyjnych, gazowych, wykorzystujących technologie adekwatne do warunków osadniczych i przyrodniczych.	Zwiększenie dostępności usług kanalizacyjnych	Odsetek mieszkańców posiadających dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej	Dane ZK w Śmiglu	78,05%	90%
	Zwiększenie dostępności usług w zakresie zbiorowego dostarczenia wody	Odsetek mieszkańców posiadających dostęp do sieci wodociągowej	Dane ZK w Śmiglu oraz UM Śmigła	98,3%	100%
Cel operacyjny 3.2 Ochrona zasobów środowiskowych i adaptacja do zmian klimatu.	Zwiększenie dostępności usług dostarczenia paliwa gazowego	Odsetek mieszkańców posiadających dostęp do sieci gazowej	Dane PGNiG	30%	50%
	Wzrost świadomości ekologicznej	Odsetek odpadów zbieranych selektywnie	Dane ZKGRL	35%	62%
Cel operacyjny 3.3 Ochrona i kształtowanie krajobrazu oraz funkcjonalne zarządzanie przestrzenią.	Rozwój życia gospodarczego w rynku	Liczba stałych punktów handlowych i usługowych w rynku	Dane UM Śmigła	59	65
	Poprawa funkcjonalności przestrzeni publicznych dla mieszkańców	Liczba nowych działek gminnych o uregulowanym statusie prawnym	Dane UM Śmigła	0	5
Cel operacyjny 3.4 Zwiększenie dostępności komunikacyjne oraz mobilności mieszkańców.	Poprawa wewnętrznej dostępności komunikacyjnej	Długość wybudowanej i modernizowanej infrastruktury drogowej w skali roku	Dane UM Śmigła	9,5 km	10 km
	Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości usług transportu	Liczba gminnych linii komunikacyjnych	Dane UM Śmigła	0	4
Cel operacyjny 3.5 Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym.	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Liczba wypadków i kolizji na terenie gminy	Dane Policji	123	100
	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie unikania zagrożeń i reagowania w sytuacji zagrożeń	Liczba dzieci, które w szkołach przeszły kursy i szkolenia z zakresu szeroko pojętego bezpieczeństwa w skali roku	Dane ze szkół	1618	1545

OBSZAR STRATEGICZNY 4 – KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY
CEL STRATEGICZNY 4 – SYSTEM USŁUG PUBLICZNYCH WYSOKIEJ JAKOŚCI, DOSTOSOWANY DO POTRZEB I OCZEKIWAŃ SPOŁECZNYCH, ODPOWIADAJĄCY WYZWANIAM WSPÓŁCZESNOŚCI, GWARANTUJĄCY ROZWÓJ WSPÓLNOTY SAMORZĄDOWEJ GMINY

Cel operacyjny 4.1 Skuteczna i efektywna polityka oświatowa, odpowiadająca na wyzwania XXI wieku.	Rozwój przyszkolonej infrastruktury rekreacyjnej i sportowej	Liczba nowych i wyremontowanych boisk sportowych przy szkołach	Dane UM Śmigła	2	4
	Rozwój współpracy międzyszkolnej i międzynarodowej	Liczba projektów międzynarodowej wymiany uczniów	Dane UM Śmigła	1	3
Cel operacyjny 4.2 Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych.	Zapewnienie oferty całodobowych i dziennych form wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych	Liczba osób korzystających z całodobowych i dziennych form wsparcia	Dane OPS w Śmiglu	29	40
	Zwiększenie dostępu do nowych mieszkań	Liczba nowych mieszkań oddanych do użytku	Dane UM Śmigła	0	2
Cel operacyjny 4.3 Strategiczne zarządzanie rozwojem gminy, służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.	Zapewnienie dostępności administracji lokalnej dla wszystkich mieszkańców, w tym ze szczególnymi potrzebami	Liczba obiektów użyteczności publicznej zmodernizowana - na architektonicznie pod kątem osób ze szczególnymi potrzebami	Dane UM Śmigła	7	10
	Zwiększenie liczby spraw załatwianych elektronicznie	Odsetek spraw załatwianych cyfrowo przez Urząd Miejski	Dane UM Śmigła	0%	50%

W miarę możliwości, sprawozdawczość zostanie oparta także o podsumowanie realizacji poszczególnych kierunków działań, które opracuje Wydział Zamówień Publicznych i Planowania Przestrzennego Urzędu Miejskiego w Śmiglu na podstawie informacji własnych oraz otrzymanych od partnerów realizacyjnych i podmiotów zaangażowanych. W takim przypadku będą oni proszeni o przedstawienie skondensowanej informacji z realizacji własnych działań, określonych w strategii, najlepiej z wykorzystaniem zestandaryzowanego formularza sprawozdawczego.

Sprawozdawczość zostanie skoordynowana z nałożonym na gminy, zgodnie z dyspozycją art. 28aa. Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, obowiązkiem opracowania i przedstawienia w terminie do dnia 31 maja każdego roku raportu o stanie gminy. Raport powinien obejmować odniesienie się do stanu realizacji strategii.

Ponadto, zakłada się, że w połowie okresu obowiązywania i wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 oraz po zakończeniu jej rekomendowana jest realizacja ewaluacji, rozumianej jako ocena interwencji według jej rezultatów, oddziaływania oraz potrzeb, które miała spełnić.

Ewaluacja ma na celu podniesienie jakości działań poprzez zwiększenie ich adekwatności, skuteczności, użyteczności, efektywności i trwałości.

Tym odróżnia się od monitoringu, który prowadzony jest stale w celu zapewnienia prawidłowości i efektywności działań strategii – pozwala wykryć zagrożenia i ewentualną konieczność modyfikacji planowanych do realizacji zadań lub podmiotów odpowiedzialnych/współpracujących przy realizacji zadań. Ewaluacja może być zrealizowana w formie spotkania strategicznego z udziałem władz samorządowych oraz najważniejszych interesariuszy lokalnych i partnerów realizacyjnych. Jego docelowym efektem powinna być lista proponowanych zmian do strategii.

Wyżej wymienione materiały i informacje będą podstawą dla Burmistrza Śmigła oraz Rady Miejskiej Śmigła do podejmowania oceny realizacji strategii, wprowadzania uzupełnień oraz dokonywania niezbędnych i uzasadnionych zmian (reagowanie na zmieniające się uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne).

X. RAMY FINANSOWE I POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY ŚMIGIEL NA LATA 2023-2032

10.1 RAMY FINANSOWE

Ramy finansowe wskazują wielkości środków finansowych szacowanych na realizację strategii, a jednocześnie potwierdzają możliwość realizacji przez gminę zaplanowanych działań. Ramy finansowe są uzależnione od zakresu przedmiotowego i horyzontu czasowego podejmowanych działań, kondycji finansowej gminy oraz jej możliwości inwestycyjnych, w tym założeń długofalowej polityki finansowej i inwestycyjnej. Przy jej konstruowaniu wykorzystano doświadczenia zebrane w wyniku działań podejmowanych w ostatnich latach, w tym przede wszystkim związane z wdrażaniem poprzedniej strategii na lata 2017-2022, a także dostępności potencjalnych zewnętrznych źródeł finansowania.

Finansowanie działań rozwojowych, określonych w Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023- 2032, będzie się odbywać przy wykorzystaniu środków, które pozostają w dyspozycji samorządu lub o które gmina może skutecznie zabiegać. Wśród nich najistotniejsze są środki publiczne. Środki pochodzące z budżetu gminy będą zapewniały niezbędne współfinansowanie projektów w ramach programów operacyjnych i innych finansowanych ze źródeł krajowych i międzynarodowych.

Analizując zdolność Gminy Śmigiel do realizacji zadań wynikających z zapisów strategii, należy odnieść się do danych historycznych przedstawiających stan finansów gminnych, a także dokonać próby określenia potencjału inwestycyjnego gminy w perspektywie objętej strategią, opierając się przy tym na danych prognostycznych.

W analizowanym okresie 2011-2021 z roku na rok rosły dochody budżetu gminy, zwiększając się z ok. 61,77. mln zł w roku 2011 do 96,15 mln zł w roku 2021. Wyraźnie wzrosły także dochody budżetu gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca – na początku analizowanego okresu było to ok. 3500,53 zł, na końcu 5541,36 zł.

Z punktu widzenia struktury budżetu gminy istotnym źródłem dochodów były subwencje przekazywane z budżetu państwa. W analizowanym okresie wartość subwencji wzrasta z poziomu ok. 16,21 mln zł do ok.19,59 mln zł.

Wymiarem aktywności samorządu terytorialnego w kreowaniu podstaw rozwoju lokalnego są przede wszystkim wydatki budżetowe. Należy wskazać wyraźny wzrost wydatków budżetowych ponoszonych przez Gminę Śmigiel.

W analizowanym okresie 2011-2021 wzrosły one z ok. 59,53 mln zł do ok. 97,19 ml zł. Podobnie w całym okresie wzrastały wydatki gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca. W roku 2011 było to ok. 3373,79 zł, a w 2021 już ok. 5600,88 zł.

Szczególnym rodzajem wydatków są wydatki inwestycyjne, które służą kreowaniu nowej jakości życia mieszkańców gminy, tworząc podstawy trwałego rozwoju społecznego, gospodarczego, środowiskowego i przestrzennego. W okresie analizowanym w roku 2011 wyniosły one 20,71 mln zł, a w 2021 już ok. 9,48 mln. zł.

W przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy wydatki inwestycyjne zmalały w ostatnich 10-ciu latach ponad 2 razy osiągając pułap 546,33 zł z poziomu 1154,52 zł w 2011 roku.

Mimo zwiększających się ogólnych wydatków, przy zmniejszających się wydatkach inwestycyjnych, gmina z powodzeniem realizowała swoje zobowiązania z zakresu obsługi zadłużenia. Od 2011 roku wyraźnie widoczny jest trend zwiększania się obciążeń budżetu gminy z tytułu obsługi długu – z 1496 tys. zł do 2350 tys. zł w 2021 roku, czyli o 157,09% więcej.

Przeprowadzona analiza wykazała, że okresie 2011-2021 Gmina Śmigiel prowadziła zrównoważoną politykę budżetową (w sposób odpowiedzialny gospodarowano środkami budżetowymi, prowadząc skuteczną politykę zwiększania dochodów gminy przy jednoczesnym zwiększaniu wydatków, w tym wydatków inwestycyjnych), a jednocześnie potwierdza możliwość wykorzystania wsparcia funduszy zewnętrznych w realizacji projektów zapisanych w strategii.

Tworząc ramy finansowe planowanej działalności związanej z realizacją projektów ujętych w strategii, należy wziąć pod uwagę prognozy dotyczące źródeł i wysokości finansowania projektów w ramach Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027, prognozy dotyczące stanu finansów publicznych, kluczowe wskaźniki makroekonomiczne, przy uwzględnieniu sytuacji w jakiej znajdować się będzie budżet Gminy Śmigiel w perspektywie najbliższych lat. Założenia przyjęte w analizie dotyczą m.in.:

- ❖ Wieloletniego planowania finansowego, w szczególności powiązania Strategii z: Wieloletnią Prognozą Finansową Gminy Śmigiel na lata 2022-2033, Strategią Rozwoju Województwa „Wielkopolska 2030” i Funduszem Europejskim dla Wielkopolski na lata 2021-2027, Wieloletnim Planem Finansowym Państwa, Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) itp.;
- ❖ Utrzymującej się nadal dużej liczby podmiotów publicznych, których środki mogą być wykorzystywane dla realizacji celów zapisanych w strategii w sposób bezpośredni – np. jako element kontraktów terytorialnych, środków w ramach RPO lub pośredni – jako element programów sektorowych, których instrumenty są koordynowane dla osiągnięcia celów rozwoju wyznaczonych w odniesieniu do określonego terytorium, co oznacza w konsekwencji możliwość skorzystania z dużej liczby rozproszonych źródeł finansowania przedsięwzięć ujętych w strategii;
- ❖ Rosnącej roli środków prywatnych, za pomocą których można realizować cele rozwojowe ujęte w strategii, w tym funduszy pożyczkowych, gwarancji i poręczeń kredytowych, bankowych usług finansowych, jak i mechanizmów oraz form partnerstwa publiczno- prywatnego;
- ❖ Dużej wysokości środków wydatkowanych przez budżet UE, budżet państwa i inne podmioty publiczne na realizację przedsięwzięć wspierających rozwój społeczny, gospodarczy, środowiskowy i przestrzenny oraz kreujących konkurencyjność w wymiarze lokalnym i regionalnym.

Strategia określa kierunki interwencji podejmowane w perspektywie roku 2032, w tym szereg kluczowych inwestycji gminnych, które dotyczą w przeważającej mierze rozwoju infrastruktury sieciowej (drogi, kanalizacja i wodociąg, gaz), komunikacyjnej, w tym rowerowej, wskazując równocześnie potencjalne źródła finansowania.

Horyzont czasowy założonych działań obejmuje okres 2023- 2032, a ich wymiar finansowy oszacowany został na ponad 26,72 mln zł (wartość kluczowych inwestycji ww. okresie). Wycena wykorzystuje m.in. bazę wiedzy i doświadczeń powstałą w wyniku prac nad ramami finansowymi dla innych dokumentów funkcjonujących na poziomie gminy, realizacji różnego typu inwestycji planowanych do realizacji w przyszłości w gminie, a także w oparciu o informacje finansowe zapisane w opracowanych już projektach, studiach wykonalności itp.

Zasada dodatkowości środków finansowych w realizacji projektów zapisanych w strategii oznacza, że to od potencjału inwestycyjnego jednostki samorządu terytorialnego zależy, w jakim czasie i ile środków finansowych będzie mogła ona przeznaczyć na działania związane z rozwojem, czyli przede wszystkim na realizację strategii rozwoju gminy. Dlatego tak istotne jest oszacowanie potencjału inwestycyjnego gminy.

Wskaźniki do szacowania potencjału inwestycyjnego gminy zaczerpnięto z prognoz finansowych zawartych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Śmigiel na lata 2022-2033 przyjętej Uchwałą nr XLVII/397/2022 Rady Miejskiej Śmigla w dniu 26 maja 2022 roku.. Przyjęto w nich z dużą ostrożnością prognozowaną wysokość wydatków gminy ogółem rocznie na poziomie ok 87,03 mln zł. Określając potencjał inwestycyjny Gminy Śmigiel, posłużono się metodologią opartą na algorytmie obejmującym założenie, że:

$PI = Wog. \times Wi$ gdzie:

PI= potencjał inwestycyjny jednostki samorządu terytorialnego

Wog.=Wydatki budżetowe ogółem

Wi = średni procentowy udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem jednostki samorządu terytorialnego.

Potencjał inwestycyjny gminy stanowi iloczyn jego prognozowanych wydatków w okresie objętym prognozą i średniego procentowego udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach w tym okresie. Tak wyliczony potencjał inwestycyjny gminy można uznać za podstawę przyszłej aktywności inwestycyjnej gminy.

Analizując dane WPF 2022-2033 ustalono, że wydatki budżetowe ogółem wyniosą 1044,34 mln. zł, w tym wydatki inwestycyjne 37,77 mln. zł. Średnia wartość planowanego procentowego udziału wydatków inwestycyjnych ponoszonych przez gminę w okresie 2022-2033 wyniesie 3,62%. Dzięki temu możliwe było oszacowanie potencjału inwestycyjnego Gminy Śmigiel w okresie realizacji strategii. Wykorzystując wskazany wyżej algorytm oszacowano go na ok. 37,77 mln zł. Średniorocznie gmina może zatem przeznaczyć na inwestycje do 3,78 mln. zł.

Należy to zestawić z wynikami przeprowadzonej analizy projektów inwestycyjnych, określonych w WPF, która wskazuje, że w okresie 2023-2032 Gmina Śmigiel planuje wydać na inwestycje ponad 26,72 mln zł, z czego ponad 6,06 mln zł już w roku 2023. Tym samym należy się spodziewać, że szacowana kwota roczna na inwestycje w okresie 2023-2032 jest możliwa do osiągnięcia, a gmina dysponuje potencjałem sfinansowania projektów ujętych w strategii.

10.2 POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Niniejsza strategia określa cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działania Gminy Śmigiel w perspektywie roku 2032. Chcąc zrealizować konkretne zamierzenia wynikające ze strategii, oprócz adekwatnych zasobów ludzkich, organizacyjnych i rzeczowych, niezbędne jest posiadanie odpowiednich środków finansowych.

Wyzwaniem dla samorządu będzie zatem zabezpieczenie i pozyskiwanie odpowiednich środków na realizację zaplanowanych we wskazanym czasie przedsięwzięć. Budżet lokalny jest ograniczony względem potrzeb oraz stale rosnącej liczby zadań gminy.

W związku z tym koniecznością staje się sięganie do innych, zewnętrznych źródeł finansowania. Dla prowadzenia efektywnej i skutecznej polityki rozwoju Gminy Śmigiel będą wykorzystywane wszystkie dostępne środki finansowe. Biorąc to pod uwagę, a także zakładany okres obowiązywania strategii, należy wyszczególnić następujące potencjalne źródła finansowania:

- ❖ Środki własne gminy,
- ❖ Środki budżetu innych jednostek samorządu terytorialnego: województwa i powiatu,
- ❖ Środki pochodzące z budżetu państwa,
- ❖ Środki funduszy celowych, np. pochodzące z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- ❖ Fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatyw Wspólnotowych oraz Wspólnej Polityki Rolnej,
- ❖ Inne fundusze ze źródeł europejskich jak np. fundusze norweskie i fundusze EOG,
- ❖ Środki sektora prywatnego, w tym formuła partnerstwa publiczno-prywatnego oraz fundusze sektora pozarządowego,
- ❖ Kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe.

Z punktu widzenia dostępnych środków zewnętrznych, najistotniejszym źródłem finansowania, zarówno w zakresie zadań inwestycyjnych, jak i tzw. „projektów miękkich”, czyli projektów ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich, są fundusze europejskie. Mając na względzie okres obowiązywania Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel do roku 2032, należy przyjąć, iż finansowanie działań w niej określonych będzie przypadało na okres Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027 oraz wsparcie w ramach nowego Europejskiego Funduszu Odbudowy (Next Generation EU).

Podsumowując ogólną realizację programów, zgodnie z informacją Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, do 24 stycznia 2021 r. podpisano z beneficjentami 84 171 umów o dofinansowanie projektów. Łączna wartość tych inwestycji wynosi 515,2 mld zł. W tej kwocie udział funduszy UE to 313,3 mld zł, czyli 91,2 procent całej dostępnej alokacji środków UE¹

Nowy siedmioletni budżet Unii Europejskiej (wieloletnie ramy finansowe) zaplanowano na 1 074,3 mld euro, a antykryzysowy pakiet odbudowy skumulowany w pierwszych latach ma wynieść 750 mld euro, w tym 390 mld euro w formie dotacji. Łącznie oznacza to kwotę 1 824,3 mld euro. Środki te mają wspierać odbudowę państw po pandemii Covid-19 oraz inwestycje w transformację ekologiczną i cyfrową.

Tematyczne kierunki wydatkowania środków określono następująco:

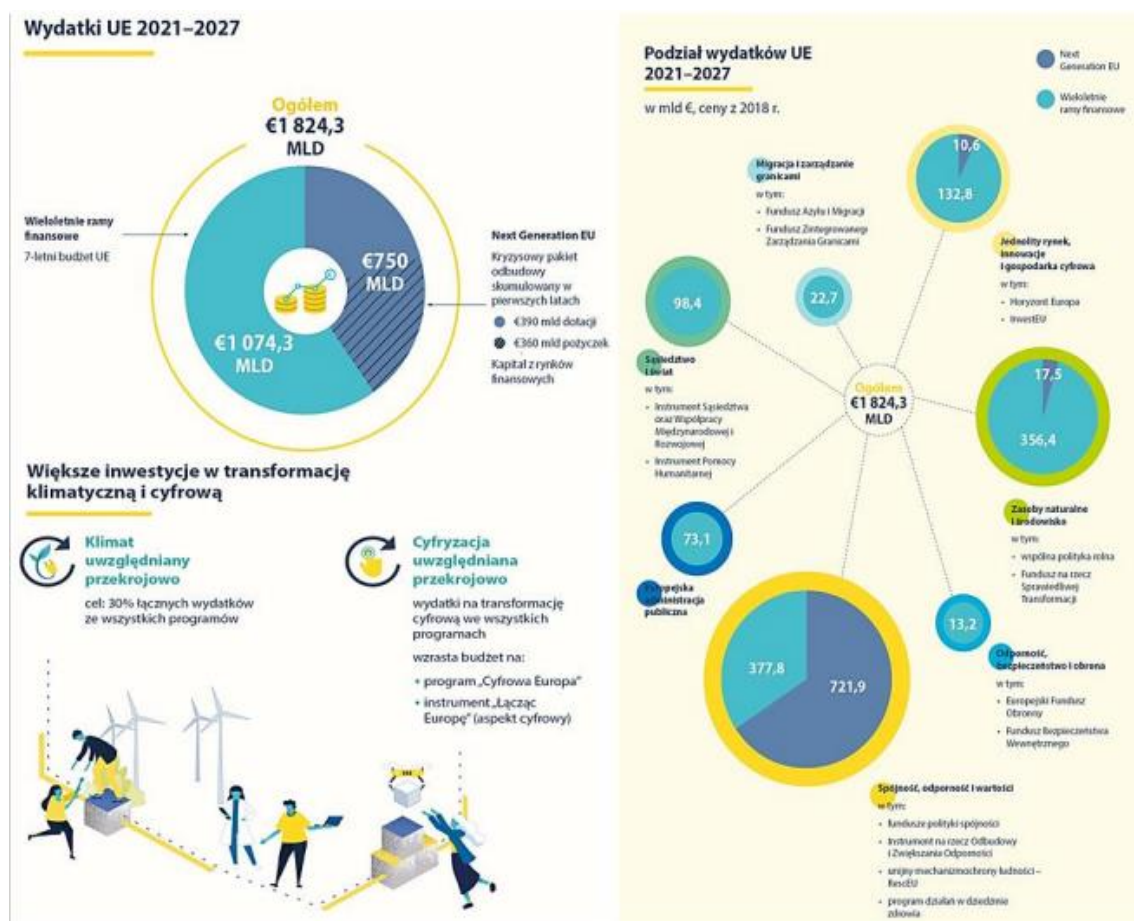
- ❖ Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa: 143,4 mld euro (z tego 10,6 mld euro w ramach Next Generation EU), w tym: Horyzont Europa i Fundusz InvestEU;
- ❖ Spójność, odporność i wartości: 1 099,7 mld euro (721,9 mld euro - fundusz

odbudowy), w tym: fundusze polityki spójności, Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, Unijny Mechanizm Ochrony Ludności – RescEU, program działań w dziedzinie zdrowia;

- ❖ Zasoby naturalne i środowisko: 373,9 mld euro (17,5 mld euro - fundusz odbudowy), w tym: wspólna polityka rolna, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji;
- ❖ Migracja i zarządzanie granicami: 22,7 mld euro, w tym: Fundusz Azylu i Migracji oraz Fundusz Zintegrowanego Zarządzania Granicami;
- ❖ Bezpieczeństwo i obrona: 13,2 mld euro, w tym: Europejski Fundusz Obrony i Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- ❖ Sąsiedztwo i świat: 98,4 mld euro, w tym Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej oraz Instrument Pomocy Humanitarnej;
- ❖ Europejska administracja publiczna: 73,1 mld euro²

Zgodnie z określonymi priorytetami, rosną inwestycje w transformację klimatyczną i cyfrową. Zakłada się, że kwestie klimatyczne będą uwzględniane przekrojowo, a łączne wydatki na ten cel osiągną 30% łącznych wydatków ze wszystkich programów. Podobnie cyfryzacja ma być traktowana przekrojowo - wydatki na transformację cyfrową znajdują się we wszystkich programach.

Rys.15 Budżet UE 2021 – 2027 i plan odbudowy infografika

Źródło: <https://www.consilium.europa.eu/pl/infographics/recovery-plan-mff-2021-2027/#>

1 <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/wiadomosci/postepy-w-realizacji-programow-na-lata-2014-2020-stan-na-24-stycznia-2021-roku/>

2 <https://www.consilium.europa.eu/pl/infographics/recovery-plan-mff-2021-2027/>

Filarem unijnego planu odbudowy ma być Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, zapewniający krajom europejskim wsparcie finansowe, by złagodzić społeczno-gospodarcze skutki pandemii Covid-19. Jego budżet ogółem to 672,5 mld euro (z 750 mld euro w ramach Europejskiego Funduszu Odbudowy), z czego 312,5 mld euro przewidziano w formie dotacji. Środki będą wypłacane państwom członkowskim na podstawie krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności, w których znajdują się projekty reform i inwestycji publicznych. Plany muszą odzwierciedlać wyzwania krajowe, a jednocześnie być zgodne z priorytetami Unii (wspierać wzrost i zatrudnienie oraz odporność społeczno-gospodarczą, przyczyniać się do ochrony klimatu i równowagi ekologicznej, sprzyjać transformacji cyfrowej). Przykłady dziedzin, których mogą dotyczyć projekty obejmują:

- ❖ Czyste technologie,
- ❖ Efektywność energetyczną,
- ❖ Inteligentny transport,
- ❖ Łączność elektroniczną,
- ❖ Usługi cyfrowe,
- ❖ Badania i innowacje,
- ❖ Edukację, umiejętności i pracę,
- ❖ Zdrowie³

Środki na odbudowę i zwiększanie odporności mogą zostać rozdysponowane do końca 2023 r., a reformy i inwestycje muszą zostać wykonane do 2026 r.

Nowa perspektywa budżetowa Unii Europejskiej to dla Polski około 170 mld euro (w cenach bieżących), w tym:

- ❖ 72,2 mld euro na politykę spójności,
- ❖ 3,8 mld euro z funduszu sprawiedliwej transformacji,
- ❖ 24,9 mld euro dotacji z Funduszu Odbudowy,
- ❖ 34,2 mld euro pożyczek z Funduszu Odbudowy,
- ❖ 21,6 mld euro na płatności bezpośrednie dla rolników,
- ❖ 10,6 mld euro na rozwój obszarów wiejskich,
- ❖ Około 2 mld euro w ramach instrumentu React EU (instrument na rzecz walki z negatywnymi skutkami COVID-19)

Trwają konsultacje Umowy Partnerstwa, które dotyczą inwestowania funduszy europejskich w ramach polityki spójności i funduszu sprawiedliwej transformacji. Około 60% funduszy z polityki spójności trafi do programów realizowanych na poziomie krajowym, a pozostałe 40% otrzymają programy regionalne, zarządzane przez marszałków województw. Programy będą funkcjonowały w podobnym układzie, jak w ramach perspektywy na lata 2014-2020.

Podział środków na poszczególne programy krajowe przedstawia się następująco:

- ❖ Infrastruktura i Środowisko – 25,1 mld euro (między innymi największe inwestycje infrastrukturalne, drogi, koleje, transport publiczny, ochrona środowiska),
- ❖ Inteligentny Rozwój – 8 mld euro (między innymi innowacje, współpraca nauki i biznesu),
- ❖ Wiedza, Edukacja, Rozwój – 4,3 mld euro (między innymi nauka, edukacja, żłobki, sprawy społeczne),
- ❖ Polska Cyfrowa – 2 mld euro (między innymi cyfryzacja, sieci szerokopasmowe),
- ❖ Polska Wschodnia – 2,5 mld euro (specjalna pula wsparcia dla województw Polski Wschodniej),
- ❖ Pomoc Techniczna – 0,5 mld euro (wsparcie dla instytucji wdrażających fundusze UE),

³ <https://www.consilium.europa.eu/pl/infographics/20201006-recovery-resilience-rrf/>

- ❖ Program dotyczący sprawiedliwej transformacji – 4,4 mld euro (pomoc w transformacji dla regionów górniczych: śląskiego, małopolskiego, dolnośląskiego, wielkopolskiego, łódzkiego i lubelskiego),
- ❖ Program Pomoc Żywnościowa – 0,2 mld euro,
- ❖ Program Ryby – 0,5 mld euro,
- ❖ Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej – 0,56 mld euro⁵

Podsumowując, potencjalne źródła finansowania kierunków działań określonych w Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 obejmują m.in.:

- ❖ Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021 – 2027 z nowej perspektywy finansowej UE;
- ❖ Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2021-2027 w ramach nowej perspektywy finansowej UE;
- ❖ Obecne i przyszłe programy operacyjne na poziomie krajowym, m.in.:
  - ✚ Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,
  - ✚ Program Operacyjny Inteligentny Rozwój,
  - ✚ Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój,
  - ✚ Program Operacyjny Polska Cyfrowa;
- ❖ Dodatkowe źródła finansowania, m.in.:
  - ✚ Fundusze norweskie i EOG na lata 2014-2021,
  - ✚ Program Life,
  - ✚ ELENA,
  - ✚ Program ERASMUS +,
  - ✚ Program Interreg Europa Środkowa;
- ❖ Środki budżetu państwa, m.in.:
  - ✚ Programy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
  - ✚ Programy Ministerstwa Edukacji i Nauki,
  - ✚ Programy Ministerstwa Sportu,
  - ✚ Programy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, w tym nowy rządowy program na rzecz osób starszych "Aktywni plus", czy Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych,
  - ✚ Narodowy oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w tym programy: Moja woda, Czyste powietrze i STOP SMOG, Kangur - Bezpieczna i ekologiczna droga do szkoły,
  - ✚ Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg,
  - ✚ Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych,
  - ✚ Fundusz Inwestycji Samorządowych,
  - ✚ Program Mieszkanie +,
  - ✚ Program Maluch +,
  - ✚ Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030;
  - ✚ Narodowy Fundusz Zdrowia
- ❖ Dodatkowe formy finansowania, m.in.:
  - ✚ Partnerstwo Publiczno-Prywatne,
  - ✚ Krajowa i regionalna tarcza antykryzysowa.

W kontekście pozyskiwania zewnętrznego finansowania na działania rozwojowe trzeba przypomnieć, że aplikowanie musi być każdorazowo poprzedzone szczegółową analizą konkretnej dokumentacji konkursowej/programowej pod kątem uprawnionych beneficjentów, szczegółowych wymagań oraz wysokości wkładu własnego.

4 <https://samorząd.pap.pl/kategoria/aktualnosci/jak-beda-inwestowane-fundusze-ue-z-nowej-perspektywy-jest-plan-podzialu>

5 <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/w-co-zainwestujemy-fundusze-europejskie-rozpoczynamy-konsultacje-umowy-partnerstwa> Nazwy programów krajowych nie zostały jeszcze ustalone, ale będą miały podobny zakres tematyczny do dotychczasowych, stąd w zestawieniu użyto nazw programów z okresu 2014-2020.

IV.	SPIS TABEL I RYSUNKÓW	STR.
Rys. 1	Gmina Śmigiel	21
Rys. 2	Gmina Śmigiel – położenie w powiecie kościańskim oraz w województwie wielkopolskim i w kraju	22
Tab.1	Ludność i powierzchnia Gminy Śmigiel na tle powiatu kościańskiego w 2020 r.	22
Rys. 3	Liczba ludności Gminy Śmigiel w latach 2018-2021	22
Tab.2	Liczba i powierzchnia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w Gminie Śmigiel do roku 2018, w tym uchwalonych na podstawie ustawy z 2003 roku	28
Tab.3	Struktura i cechy charakterystyczne planowania miejscowego w Gminie Śmigiel do roku 2020, w tym uchwalonych na podstawie ustawy z 2003 r.	28
Tab.4	Natężenie wydawania decyzji o warunkach zabudowy w Gminie Śmigiel (2018-2020)	28
Rys.4	Zbiornik Wonieść z urządzeniami hydrotechnicznymi	31
Rys.5	Mapa Przemęckiego Parku Krajobrazowego	32
Rys.6	Obszar NATURA 2000	33
Tab.5	Zestawienie pomników przyrody na terenie Gminy Śmigiel	34
Rys.7	Mapa pomników przyrody na terenie Gminy Śmigiel	34
Tab.6	Struktura wielkości gospodarstw i użytkowania ziemi w Gminie Śmigiel w 2010 r.	35
Tab.7	Struktura wielkości gospodarstw i użytkowania ziemi w Gminie Śmigiel w 2002 r.	35
Tab.8	Struktura zasiewów gospodarstw indywidualnych w Gminie Śmigiel w 2010 r.	35
Tab.9	Struktura zasiewów gospodarstw indywidualnych w Gminie Śmigiel w 2002 r	36
Rys.8	Śmigiel – klasy bonitacji gleb w %	36
Rys.9	Grunty orne Gminy Śmigiel w % powierzchni	36
Tab.10	Hodowla i obsada zwierząt gospodarskich w Gminie Śmigiel w 2010 r.	37
Tab.11	Hodowla i obsada zwierząt gospodarskich w Gminie Śmigiel w 2002 r.	37
Tab.12	Zmiana pogłowia bydła w Gminie Śmigiel 2010/2002	37
Tab.13	Zmiana pogłowia trzody chlewnej w Gminie Śmigiel 2010/2002	37
Tab.14	Zmiana pogłowia drobiu w Gminie Śmigiel 2010/2002	38
Tab.15	Źródła utrzymania gospodarstw rolnych w Gminie Śmigiel w 2010 r.	38
Tab.16	Powierzchnia, ludność, zmiany zatrudnienia Gminy Śmigiel w latach 2018-2021 na tle powiatu kościańskiego	38
Tab.17	Przyrost naturalny ludności w Gminie Śmigiel w latach 2018-2020 na tle powiatu kościańskiego	38
Wykres10	Saldo przyrostu naturalnego Gminy Śmigiel na tle powiatu kościańskiego 2018-2021	39
Tab.18	Salda migracji wewnętrznych i zewnętrznych w Gminie Śmigiel w latach 2018-2020 na tle powiatu kościańskiego	39
Wykres11	Migracje na pobyt stały w Gminie Śmigiel na tle powiatu kościańskiego w latach 2018-2021	39

Tab.19	Struktura ekonomiczna ludności w Gminie Śmigiel na tle powiatu kościańskiego w latach 2018-2021	40
Tab.20	Prognoza liczby mieszkańców dla powiatu kościańskiego 2013 – 2050.	40
Tab.21	Przyrost naturalny oraz saldo migracji w Gminie Śmigiel oraz w powiecie kościańskim w 2020 r.	41
Tab.22	Rynek pracy	43
Tab.23	Ilość przedsiębiorstw działających na terenie Gminy Śmigiel w latach 2018-2020	45
Tab.24	Zasoby mieszkaniowe w Gminie Śmigiel na tle powiatu kościańskiego w latach 2018-2020 – wskaźniki	46
Tab.25	Zasoby mieszkaniowe w Gminie Śmigiel w latach 2018-2020.	46
Tab.26	Zasoby budynków komunalnych w Gminie Śmigiel w 2020 r.	46
Tab. 27	Wykaz szkół i przedszkoli w Gminie Śmigiel w 2020/2021	48
Tab.28	Dane dotyczące edukacji w Gminie Śmigiel w 2020/2021	48
Tab.29	Ludność według wybranych grup wieku	49
Tab.30	Świadczenia udzielane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Gminie Śmigiel w 2020 r.	51
Tab.31	Raport z pracy socjalnej realizowanej przez OPS w Gminie Śmigiel w 2020 r.	51
Tab.32	Wykaz jednostek OSP w Gminie Śmigiel w 2020 r.	53
Rys.12	Sieć drogowa w Gminie Śmigiel	54
Tab.33	Drogi gminne w Gminie Śmigiel	55
Tab.34	Sieć wodociągowa w Gminie Śmigiel w 2020 r.	55
Tab.35	Sieć kanalizacyjna w Gminie Śmigiel w 2020 r.	56
Tab.36	Gazociągi bez przyłączy (w metrach, w liczbach całkowitych) w Gminie Śmigiel w 2020 r.	58
Tab.37	Czynne przyłącza gazowe w sztukach w Gminie Śmigiel w 2020 r.	58
Tab.38	Czynne przyłącza gazowe w metrach, liczbach całkowitych w Gminie Śmigiel w 2020 r.	58
Tab.39	Wskaźniki działalności Centrum Kultury w Gminie Śmigiel w latach 2018-2020.	60
Tab.40	Wskaźniki działalności Biblioteki Publicznej w Gminie Śmigiel w latach 2018-2020.	61
Fot.1	Wiatraki Gminy Śmigiel	62
Tab.41	Wskaźniki działalności klubów sportowych w Gminie Śmigiel w latach 2018-2020 r.	63
Tab.42	Wykaz klubów sportowych w Gminie Śmigiel w 2020 r.	64
Tab.43	Struktura dochodów Gminy Śmigiel na 1 mieszkańca w 2020 r.	66
Tab.44	Wykonanie dochodów wg głównych działów Gminy Śmigiel w roku 2020	67
Tab.45	Wykonanie wydatków wg głównych działów Gminy Śmigiel w roku 2020	70

Tab.46	Mocne strony i Słabe strony Gminy Śmigiel – zestawienie	97
Tab.47	Szanse i Zagrożenia Gminy Śmigiel - zestawienie	98
Tab.48	Strategia agresywna / Korelacje: szanse – mocne strony	100
Tab.49	Strategia konkurencyjna / Korelacje: szanse – słabe strony	103
Tab.50	Strategia konserwatywna / Korelacje: mocne strony – zagrożenia	106
Tab.51	Strategia defensywna / Korelacje: słabe strony - zagrożenia	110
Sch. 1	Obszary strategicznego rozwoju Gminy Śmigiel do roku 2032	119
Sch.2	Drzewo celów Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032	120
Tab.52	Zbiornicze zestawienie poszczególnych funkcji terenu w powierzchni obrębów Gminy Śmigiel na podstawie obowiązujących miejscowych planów oraz studium	167
Rys.13	Obszary strategicznej interwencji w Wielkopolsce o indykatorywnym zasięgu	174
Rys.14	Tereny inwestycyjne w Gminie Śmigiel	177
Tab.53	Zgodność Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023 – 2032 z wytycznymi i założeniami zawartymi w wybranych dokumentach wyższego rzędu	180
Tab.54	Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia	194
Rys.15	Budżet UE 2021 – 2027 i plan odbudowy infografika	202

Załącznik 1 (str.186):

Wykaz Uchwał Rady Miejskiej Śmigła w sprawie planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy

Lp.	Nazwa uchwały	Nr uchwały	Uwagi	Nr dziennika urzędowego
1.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel w obrębie wsi Stare Bojanowo (jedn. bilans. 4M-U)	XXIV/289/2000 z dnia 28 grudnia 2000 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 13, poz. 192 z dnia 23 lutego 2001 r.
2.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel w obrębie wsi Stare Bojanowo (w rejonie drogi do Olszewa)	XXIV/290/2000 z dnia 28 grudnia 2000 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 13, poz. 193 z dnia 23 lutego 2001 r.
3.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel w obrębie wsi Stare Bojanowo (boisko)	XXIV/291/2000 z dnia 28 grudnia 2000 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 13, poz. 194 z dnia 23 lutego 2001 r.
4.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel w obrębie wsi Koszanowo	XXIV/294/2000 z dnia 28 grudnia 2000 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 13, poz. 197 z dnia 23 lutego 2001 r.
5.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel w obrębie wsi Koszanowo	XXIV/295/2000 z dnia 28 grudnia 2000 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 13, poz. 198 z dnia 23 lutego 2001 r.
6.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel w obrębie wsi Koszanowo (stacja redukcyjna gazu)	XXIV/296/2000 z dnia 28 grudnia 2000 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 13, poz. 199 z dnia 23 lutego 2001 r.
7.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel w obrębie wsi Bruszczewo	XXIV/298/2000 z dnia 28 grudnia 2000 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 13, poz. 201 z dnia 23 lutego 2001 r.
8.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel w obrębie wsi Czacz	XXIV/299/2000 z dnia 28 grudnia 2000 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 13, poz. 202 z dnia 23 lutego 2001 r.
9.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel w obrębie wsi Glińsko	XXIV/297/2000 z dnia 28 grudnia 2000 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 13, poz. 200 z dnia 23 lutego 2001 r.
10.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel w obrębie wsi Morownica	XXIV/293/2000 z dnia 28 grudnia 2000 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 13, poz. 196 z dnia 23 lutego 2001 r.
11.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel w obrębie wsi Poladowo	XXIV/292/2000 z dnia 28 grudnia 2000 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 13, poz. 195 z dnia 23 lutego 2001 r.
12.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia mpzp miasta i gminy Śmigiel w granicach wsi Przysieka Polska	XIII/116/2003 z dnia 27 listopada 2003 r.	Jednostka 4 MN/Gp została zmieniona MPZP z 2021 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 216, poz. 4694 z dnia 30 grudnia 2003 r.
13.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel	XVI/184/2000 z dnia 17 lutego 2000 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 23, poz. 255 z dnia 14 kwietnia 2000 r.
14.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel	XVI/183/2000 z dnia 17 lutego 2000 r.		Dz. Urz. województwa Wlkp. Nr 23, poz. 254 z dn. 14.04.2000 r
15.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel w obrębie wsi Nietążkowo i Olszewo	XXX/359/2001 z dnia 16 sierpnia 2001 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 125, poz. 2427 z 2001 r.
16.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel w obrębie wsi Przysieka Polska	XXX/361/2001 z dnia 16 sierpnia 2001 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 125, poz. 2429 z 2001 r.
17.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel w obrębie wsi Koszanowo	XXX/362/2001 z dnia 16 sierpnia 2001 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 125, poz. 2430 z 2001 r.
18.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel w obrębie wsi Morownica, przysiółek Sikorzyn	XXX/360/2001 z dnia 16 sierpnia 2001 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 125, poz. 2428 z 2001 r.

19.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel w obrębie wsi Bronikowo	XXXII/377/2001 z dnia 20 września 2001 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 162, poz. 4465 z dnia 21 grudnia 2001 r.
20.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel oraz planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego osiedla domków jednorodzinnych Śmigiel - Nietążkowo	VIII/78/99 z dnia 15 kwietnia 1999 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 44, poz. 940 z dnia 29 czerwca 1999 r.
21.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel w obrębie miasta Śmigiel i wsi Nietążkowo oraz planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego osiedla domków jednorodzinnych Śmigiel - Nietążkowo	VIII/75/99 z dnia 15 kwietnia 1999 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 44, poz. 937 z dnia 29 czerwca 1999 r.
22.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel w obrębie miasta Śmigiel	VIII/77/99 z dnia 15 kwietnia 1999 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 44, poz. 939 z dnia 29 czerwca 1999 r.
23.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel w obrębie wsi Wydorowo	VIII/73/99 z dnia 15 kwietnia 1999 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 44, poz. 935 z dnia 29 czerwca 1999 r.
24.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel w obrębie wsi Wydorowo (dotyczy lokalizacji stacji paliw)	VIII/72/99 z dnia 15 kwietnia 1999 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 44, poz. 934 z dnia 29 czerwca 1999 r.
25.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel w obrębie wsi Bronikowo	VIII/70/99 z dnia 15 kwietnia 1999 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 44, poz. 932 z dnia 29 czerwca 1999 r.
26.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel w obrębie wsi Stary Białcz	VIII/76/99 z dnia 15 kwietnia 1999 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 44, poz. 938 z dnia 29 czerwca 1999 r.
27.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel w obrębie wsi Karmin	VIII/69/99 z dnia 15 kwietnia 1999 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 44, poz. 931 z dnia 29 czerwca 1999 r.
28.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel w obrębie wsi Nietążkowo	VIII/74/99 z dnia 15 kwietnia 1999 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 44, poz. 936 z dnia 29 czerwca 1999 r.
29.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel w obrębie miasta Śmigiel	XI/115/99 z dnia 24 czerwca 1999 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 58, poz. 1220 z dnia 19 sierpnia 1999 r.
30.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel w obrębie wsi Koszanowo	XI/116/99 z dnia 24 czerwca 1999 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 58, poz. 1221 z dnia 19 sierpnia 1999 r.
31.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp	XXXVI/425/97 z dnia 29 grudnia 1997 r.		Dz. Urz. Woj. Leszczyńskiego Nr 10, poz. 50 z dnia 27 lutego 1998 r.
32.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Śmigiel	VIII/71/99 z dnia 15 kwietnia 1999 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 44, poz. 933 z dnia 29 czerwca 1999 r.
33.	Uchwała w sprawie uchwalenia mpzp dla terenu położonego w mieście Śmigiel w rejonie ulic Al. Bohaterów, St. Skarzyńskiego - targowisko	XXXII/281/05 z dnia 4 sierpnia 2005 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 138, poz. 3837 z dnia 16 września 2005 r.
34.	Uchwała w sprawie uchwalenia mpzp dla terenu eksploatacji /wydobycia/ złoża torfu "Wydorowo" położonego w obrębie wsi Wydorowo, gmina Śmigiel	XXXVII/335/05 z dnia 15 grudnia 2005 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 13, poz. 322 z dnia 24 stycznia 2006 r.

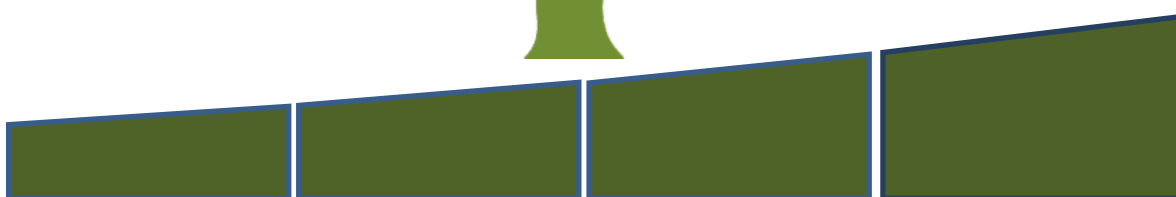
35.	Uchwała w sprawie uchwalenia mpzp dla terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położonego w obrębie miasta Śmigiel	XXXVII/332/05 z dnia 15 grudnia 2005 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 13, poz. 321 z dnia 24 stycznia 2006 r.
36.	Uchwała w sprawie mpzp dla terenów położonych w mieście Śmigiel w rejonie ul. Południowej	XIX/194/08 z dnia 31 stycznia 2008 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 48, poz. 1015 z dnia 2 kwietnia 2008 r.
37.	Uchwała w sprawie uchwalenia mpzp dla terenu położonego w obrębie wsi Poladowo	XX/218/08 z dnia 27 marca 2008 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 83, poz. 1625 z dnia 19 maja 2008 r.
38.	Uchwała w sprawie uchwalenia mpzp dla terenu położonego w obrębie wsi Koszanowo	XXII/255/08 z dnia 29 maja 2008 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 120, poz. 2199 z dnia 29 lipca 2008 r.
39.	Plan ogólny zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Śmigiel - zmiana planu	XVII/131/95 z dnia 30 listopada 1995 r.	Dz. Urz. Woj. Leszczyńskiego Nr 23, poz. 137 z dnia 30 grudnia 1995 r.
40.	Uchwała w sprawie zmiany planu polegającej na uchyleniu części mpzp uchwalonego przez Radę Miejską Śmigla uchwałą nr XIX/194/08 z dnia 31.01.2008 r. w sprawie mpzp dla terenów położonych w mieście Śmigiel w rejonie ul. Południowej.	LI/361/14 z dnia 28 sierpnia 2014 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. poz. 5055 z 1 października 2014 r.
41.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Śmigiel w obrębie wsi Bronikowo	XLI/482/98 z dnia 18 czerwca 1998 r.	Dz. Urz. Woj. Leszczyńskiego Nr 33, poz. 204 z dnia 14 września 1998 r.
42.	Uchwała w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Śmigiel dla terenów w rejonie ul. Leszczyńskiej w Śmiglu	XXXV/381/09 z dnia 14 maja 2009 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 138, poz. 2308 z dnia 16 lipca 2009 r.
43.	Zmiana planu ogólnego miasta i gminy Śmigiel - dotyczy poszerzenia funkcji terenu oznaczonego symbolem 1UK, 1US w Poladowie o funkcję - usługi rzemieślnicze nieuciążliwe	XXXVI/424/97 z dnia 29 grudnia 1997 r.	Dz. Urz. Woj. Leszczyńskiego Nr 8, poz. 46 z dnia 20 lutego 1998 r.
44.	Uchwała w sprawie uchwalenia zmiany mpzp dla terenów eksploatacji i wydobywania kopaliny wraz z infrastrukturą techniczną w obrębie wsi Przysieka Polska	XLIV/333/18 z dnia 28 marca 2018 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2018 r., poz. 3295 z dnia 10 kwietnia 2018 r.
45.	Uchwała w sprawie uchwalenia mpzp dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w obrębie wsi Morownica	XIV/129/11 z dnia 24 listopada 2011 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2012 r., poz. 4 z dnia 3 stycznia 2012 r.
46.	Uchwała w sprawie uchwalenia mpzp dla obszaru zabudowy techniczno – produkcyjno – usługowej w obrębie wsi Nietążkowo	III/69/18 z dnia 20 grudnia 2018 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2019 r., poz. 457 z dnia 9 stycznia 2019 r.
47.	Uchwała w sprawie uchwalenia mpzp dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w obrębie miasta Śmigiel rejon ulic Dudycza i Krętej	XXX/229/12 z dnia 20 grudnia 2012 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp., poz. 2192 z dnia 13 marca 2013 r. (rozstrzygnięcie nadzorcze Dz. Urz. Woj. Wlkp., poz. 2201 z dnia 13 marca 2013 r.)
48.	Uchwała w sprawie uchwalenia mpzp dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w obrębie wsi Nietążkowo	XL/422/09 z dnia 29 października 2009 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 10, poz. 309 z dnia 15 stycznia 2010 r.
49.	Uchwała w sprawie uchwalenia mpzp dla obszaru i terenu górniczego „BRONSKO”	III/17/2002 z dnia 16 grudnia 2002 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 7, poz. 113 z dnia 28 stycznia 2003 r.
50.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel w granicach wsi Bronikowo	XLIII/481/2002 z dnia 10 października 2002 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 144, poz. 3924 z dnia 29 listopada 2002 r.

51.	Uchwała w sprawie uchwalenia mpzp dla terenów działalności gospodarczej związanej z usługami turystyczno - rekreacyjnymi i agroturystyką, położonych w obrębie wsi Nowa Wieś	XV/139/11 z dnia 15 grudnia 2011 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2012 r., poz. 921 z dnia 13 lutego 2012 r.
52.	Uchwała w sprawie uchwalenia mpzp pod wykonanie remontu otworów wiertniczych Brońsko-1, Brońsko-8, Brońsko -10 w obrębie gminy Śmigiel	XXXIV/250/13 z dnia 28 marca 2013 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 3879 z dnia 7 czerwca 2013 r.
53.	Uchwała w sprawie uchwalenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel w obrębie miasta Śmigiel dla działek o nr geod. 904/19 i 904/32 położonych w Śmiglu przy ul. Leszczyńskiej	III/68/18 z dnia 20 grudnia 2018 r.		Dz. U. województwa Wlkp. z 2019 r. poz. 354
54.	Uchwała w sprawie uchylenia Uchwały Nr XI/99/11 Rady Miejskiej Śmigla z dnia 25 sierpnia 2011 r. w sprawie uchwalenia mpzp dla obszarów lokalizacji siłowni wiatrowych - gmina Śmigiel, obszar "Żegrówko - Morownica"	XI/99/11 z dnia 25 sierpnia 2011 r.	Uchylenie - uchwała nr XVIII/178/2 020 z dnia 25 lutego 2020 r.	Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 281, poz. 4487 z dnia 21 października 2011 r.
55.	Uchwała w sprawie uchwalenia mpzp gminy Śmigiel w granicach wsi Przysieka Polska	XL/340/2021 z dnia 29 listopada 2021 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2021 r., poz. 9865 z dnia 14 grudnia 2021 r.
56.	Uchwała w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany mpzp dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w obrębie miasta Śmigiel rejon ulic Dudycza i Krętej	XLIV/375/2022 z dnia 24 lutego 2022 r.		Nie dotyczy.
57.	Uchwała w sprawie uchwalenia mpzp dla obszaru i terenu górniczego "Kościan S" dla złoża gazu ziemnego "Kościan S" - położonego w granicach administracyjnych gminy Śmigiel w obrębie wsi Stara Przysieka Druga i Gniewowo	XXXII/376/2001 z dnia 20 września 2001 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 132, poz. 2571 z 29 październik 2001 r.
58.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel w granicach wsi Stare Bojanowo	XLIII/479/2002 z dnia 10 października 2002 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 144, poz. 3922 z dnia 29 listopada 2002 r.
59.	Uchwała w sprawie zatwierdzenia zmiany mpzp miasta i gminy Śmigiel w granicach miejscowości Śmigiel	XLIII/480/2002 z dnia 10 października 2002 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 144, poz. 3923 z dnia 29 listopada 2002 r.
60.	Uchwała w sprawie uchwalenia mpzp dla terenów aktywizacji gospodarczej w obrębie miejscowości Bronikowo, gmina Śmigiel	XLVI/392/2022 z dnia 29 kwietnia 2022 r.		Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2022 r., poz. 3766 z dnia 12 maja 2022 r.
61.	Uchwała w sprawie uchwalenia mpzp w obrębie Morownica, gmina Śmigiel	XLVII/398/2022 z dnia 26 maja 2022 r.		
62.	Uchwała w sprawie uchwalenia mpzp w obrębie Poladowo, gmina Śmigiel	XLVII/399/2022 z dnia 26 maja 2022 r.		
63.	Uchwała w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Śmigiel	XIII/133/2019 z dnia 26 września 2019 r.		
64.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Śmigiel - tekst ujednolicony w zakresie udokumentowanych złóż kopalin, po wprowadzeniu ustaleń Zarządzenia Zastępczego Wojewody Wlkp. nr KN-I.4102.9.2015.7	Zarządzenie Zastępcze Wojewody Wlkp. nr KN-I.4102.9.2015.7 z dnia 12 listopada 2015 r.		

65.	Uchwała w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Śmigiel w obrębie wsi Nietążkowo	XLIV/335/18 z dnia 28 marca 2018 r.	Uchwała została zaskarżona przez Wojewodę Wlkp. do Sądu Administracyjnego	
66.	Uchwała w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Śmigiel	XL/421/09 z dnia 29 października 2009 r.		
67.	Uchwała w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Śmigiel	XXIV/278/08 z dnia 21 sierpnia 2008 r.		
68.	Uchwała w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Śmigiel	XXVIII/322/2001 z dnia 17.05.2001 r.		

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr LVI/446/2022
Rady Miejskiej Śmigła
z dnia 29 grudnia 2022 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko

PROJEKT STRATEGII ROZWOJU GMINY ŚMIGIEL NA LATA 2023-2032

ŚMIGIEL 2022
ZADANIE FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW FINANSOWYCH GMINY
PROGNOZĘ OPRACOWAŁA FIRMA VOTER PR POZNAŃ W DNIU 29 WRZEŚNIA 2022 R.

Spis treści

Streszczenie w języku niespecjalistycznym	4
1. Przedmiot opracowania	10
2. Podstawy formalno–prawne opracowania	10
3. Cel i zakres merytoryczny opracowania	13
4. Metody pracy i materiały źródłowe	14
4.1. Metoda opracowania	14
5. Charakterystyka poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego i wzajemnych powiązań	15
5.1. Położenie i ukształtowanie terenu	15
5.2. Geologia	17
5.3. Hydrogeologia	17
5.4. Hydrologia	19
5.5. Gleby	20
5.6. Klimat	20
5.7. Powietrze atmosferyczne	21
5.8. Formy ochrony przyrody Szata roślinna i świat zwierzęcy, bioróżnorodność	22
5.9. Uwarunkowania wynikające ze stanu i funkcjonowania środowiska	27
5.10. Ocena odporności na degradację i zdolności regeneracyjne środowiska	29
6. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu Strategii ..	30
7. Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i innych ustaleń projektu	31
7.1 Misja samorządu Śmigła do roku 2032.....	31
7.2 Wizja Śmigła 2032	32
7.3 Obszary planowania strategicznego	32
7.3.1 Obszar planowania: Gospodarka i rynek pracy.....	32
7.3.2 Obszar planowania: Dziedzictwo, turystyka i oferta wolnego czasu.....	32
7.3.3 Obszar planowania: Przestrzeń i środowisko.....	32
7.3.4 Obszar planowania: Kapitał ludzki i społeczny.....	32
7.4 Cele strategiczne i operacyjne	34
7.4.1 Cel strategiczny 1 (C.1). Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka lokalna wykorzystująca uwarunkowania, tradycje i specjalizacje lokalne oraz przedsiębiorczość... 35	
7.4.2 Cel strategiczny 2 (C.2). Atrakcyjna i rozwijająca się oferta wykorzystania wolnego czasu, bazująca na historii i bogatym dziedzictwie kulturowym oraz walorach przyrodniczo - krajozrazowych gminy.....	35
7.4.3 Cel strategiczny 3. (C.3). Komfort i bezpieczeństwo mieszkańców w wymiarze środowiskowym, przestrzennym i komunikacyjnym	35
7.4.4 Cel strategiczny 4 (C.4). System usług publicznych wysokiej jakości, dostosowany do potrzeb i oczekiwań społecznych, odpowiadający wyzwaniom współczesności.....	36
7.5 Rozmieszczenie planowanych inwestycji i planowane zmiany w przestrzeni Gminy Śmigiel	36
7.5.1 Krótka charakterystyka wybranych obszarów i kierunków interwencji	36
7.5.2 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej	38
8. Powiązanie ustaleń Strategii z innymi dokumentami oraz sposób realizacji celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i krajowym.....	40
8.1 Spójność dokumentu w skali makro	40
8.2 Opis powiązań Strategii z dokumentami strategicznymi gminy	42
8.3. Ocena zgodności ustaleń planu z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska	43

9. Skutki braku realizacji ustaleń projektu „Strategii Rozwoju Śmigła do roku 2032”	44
10. Ocena oddziaływania na komponenty środowiska i zagrożenia dla środowiska w wyniku realizacji ustaleń projektu Strategii.....	45
10.1. Wpływ na klimat i powietrze atmosferyczne	46
10.2. Wody powierzchniowe i podziemne	47
10.3. Krajobraz, powierzchnia ziemi i gleby	48
10.4. Fauna i flora, różnorodność biologiczna i formy ochrony przyrody	50
10.5. Wpływ na klimat akustyczny	52
10.6. Wpływ na zasoby naturalne i zabytki	53
10.7. Wpływ na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi	53
11. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu Strategii.	55
12. Oddziaływania transgraniczne	58
13. Analiza rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zaproponowanych w projekcie Strategii	58
14. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień „Strategii Rozwoju Śmigła do roku 2032” oraz częstotliwości jej przeprowadzania	60
Spis tabel	62
Spis rysunków	62
Spis załączników	62

Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na dla dokumentu ramowego p.n.: „Strategia Rozwoju Gminy Śmigła na lata 2023-2032”. Prognoza oddziaływania na środowisko dla ww. dokumentu ma na celu identyfikację przewidywanych ewentualnych skutków wpływu ustaleń Programu na środowisko, ocenę zaproponowanych w nim rozwiązań funkcjonalno–przestrzennych, a także ich zgodności z przepisami prawa z zakresu ochrony środowiska. Szczegółowy zakres informacji wymaganych w prognozie jest zgodny z art. 51 ust. 2 z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2022 r. poz. 1029 ze zm.).

Podstawy formalno–prawne opracowania

W myśl ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu.

Prognoza ma na celu identyfikację przewidywanych ewentualnych skutków wpływu ustaleń aktualizacji Strategii na środowisko, ocenę zaproponowanych w nim rozwiązań funkcjonalno–przestrzennych, a także ich zgodność z przepisami prawa z zakresu ochrony środowiska.

Cel i zakres merytoryczny opracowania

Głównym celem sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko jest wskazanie przewidywanego wpływu na środowisko, jaki może mieć miejsce na skutek realizacji przedsięwzięć, dla których Strategia wyznacza ramy i kierunki rozwoju, między innymi poprzez ocenę relacji pomiędzy przyjętymi w dokumencie rozwiązaniami o charakterze planistycznym i organizacyjnym, a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego, a także aspektami gospodarczymi i społecznymi, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Szczegółowy zakres informacji wymaganych w prognozie wskazano w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

Metody pracy i materiały źródłowe

Prognozę oddziaływania projektu Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 oparto na ogólnodostępnych i aktualnych danych zamieszczonych w takich opracowaniach jak: raport o stanie środowiska w województwie wielkopolskiego, programach i planach o charakterze strategicznym o zasięgu lokalnym i regionalnym, opracowaniach kartograficznych: mapa topograficzna dla obszaru gminy Śmigiel, mapa hydrograficzna, mapa sozologiczna, mapa zasięgu obszarów Natura 2000 oraz wielu innych zamieszczonych w dostępnych źródłach.

Charakterystyka poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego i ich powiązań

Gmina Śmigiel to gmina miejsko-wiejska położona w południowo – zachodniej części województwa wielkopolskiego oraz w północno - wschodniej części powiatu kościańskiego.

Gmina Śmigiel graniczy z 8 gminami. Od północy: z Gminą Kamieniec (powiat grodziski), od północnego wschodu z Gminą Kościan (powiat kościański), od wschodu z Gminą Krzywiń (powiat kościański), od południa z Gminami Lipno, Osieczna i Włoszakowice (powiat leszczyński), natomiast od zachodu z Gminą Przemęt (powiat wolsztyński), a od północnego zachodu z gminą Wielichowo (powiat grodziski).

Rzeźba terenu Gminy Śmigiel, która wchodzi w skład obszaru powiatu kościańskiego według regionalizacji fizycznogeograficznej J. Kondrackiego stanowi fragment głównie Pojezierzy Południowo bałtyckich. Obejmuje taki mezoregion jak Równina Kościańska (315.83), należąca do makroregionu Pojezierze Leszczyńskie, wchodzącej w skład Pojezierza Wielkopolskiego. Równina Kościańska to „bez jeziora” wysoczyzna morenowa po wewnętrznej stronie marginalnych form i osadów fazy leszczyńskiej, od północy ograniczają ją Pradolina Warciańsko – Odrzańska, a od zachodu - dolina Samicy.

Teren ten ukształtował się pod wpływem procesów glacialnych. Rzeźba terenu jest urozmaicona, z charakterystycznymi dla krajobrazu młodo glacialnymi ciągami pagórków morenowych oraz powierzchniami wysoczyzn morenowych. Spora część gminy charakteryzuje się jednak rzeźbą płasko równinną, szczególnie w kierunku południowo – zachodnim, gdzie przebiega pas terenów o rzeźbie nisko falistej i częściowo nisko pagórkowatej.

Przez środek gminy przepływa rzeka Samica Leszczyńska, do której wpadają drobne ciekłi wodne spływające z wysoczyzny. W północno – zachodniej części gminy przepływa Południowy Kanał Obry, w północno – wschodniej części Kanał Przysieka Stara i Kanał Wonieść. Kanały te stanowią równocześnie granice Gminy Śmigiel. Rzeka Samica przyjmuje małe bezimienne ciekłi i rowy melioracyjne, a jej dopływy dotychczas nie były kontrolowane. Na terenie Gminy Śmigiel występuje również kilkadziesiąt większych i mniejszych zbiorników wodnych zarówno pełniących funkcję retencyjnych, rybnych, przeciwpożarowych oraz przeciwpowodziowych. Część gminy leży na obszarze wysokiej ochrony wód podziemnych (OWO/ GZWP 305 oraz 105) i znajduje się na terenie regionu wodnego Środkowej Odry, administrowanym przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej Wód Polskich we Wrocławiu.

Pod względem hydrogeologicznym obszar Gminy Śmigiel zlokalizowany jest w rejonie wielkopolskim. Jednostką najniższego rzędu jest subregion wysoczyzny zielonogórsko – leszczyńskiej. Główne piętro użytkowe występuje tu w utworach czwartorzędu. Poziomy trzeciorzędowe występują na znacznej głębokości i wykorzystywane są sporadycznie (Śmigiel, Żydowo, Jezierzycy).

Teren Gminy Śmigiel znajduje się w obszarze działania PGW RZGW we Wrocławiu i PGW WP RZGW w Poznaniu. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią obejmują teren od północnej strony jeziora Wonieść oraz od Kanału Mosińskiego niewielki fragment w okolicach wsi Stara Przysieka Druga (RZGW w Poznaniu).

Należy mieć na uwadze, że w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy wynikające z art. 77 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 2233 ze zm.) obejmujące: gromadzenie ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania oraz lokalizowania nowych cmentarzy.

W przypadku lokalizowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią m.in. nowych obiektów budowlanych oraz gromadzenia ścieków, niezbędne jest uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego zgodnie z art. 390 ust. 1 ustawy – Prawo Wodne.

Granicę wschodnią gminy stanowi zbiornik wodny Wonieść utworzony z Jeziora Wonieść i Jezierzyckiego. Zajmuje powierzchnię 389,5 ha. Jest to zbiornik wodny przeciwpowodziowy, zbudowany w 1982 r. (po uprzednim podniesieniu brzegów). Jego podstawowym zadaniem jest przejmowanie fali powodziowej z Kanału Kościańskiego w okresach wysokich przepływów, a w okresie letnim woda ze zbiornika służy nawadnianiu około 2000 ha łąk.

Dużym zagrożeniem dla środowiska gruntowo-wodnego na obszarze gminy mogą być zanieczyszczenia pochodzenia antropogenicznego, związane z nieuregulowaną bądź nieprawidłowo prowadzoną gospodarką wodno-ściekową. W tym celu należy dążyć do m.in. stałego unowocześniania systemu wodociągowego i urządzeń gwarantujących wymagana przepisami jakość wody, przeznaczoną na zaopatrzenie ludności; budowę, rozbudowę i modernizację systemów kanalizacji zbiorczej oraz oczyszczalni ścieków, poprawy efektywności usuwania substancji szkodliwych ze ścieków odprowadzanych do wód powierzchniowych, a także zapobieganie eutrofizacji wód pod wpływem zanieczyszczeń, w tym pochodzących ze źródeł rozproszonych.

Lasy na terenie Gminy Śmigiel stanowią niecałe 14% jej powierzchni. Największy kompleks leśny znajduje się w południowo – zachodniej części gminy, pomiędzy Bronikowem, a Starym Bojanowem. Szatę roślinną kształtuje człowiek, a stanowi ją głównie roślinność pól uprawnych (zboża, kukurydza, rośliny okopowe, uprawy ogrodnicze itd.) oraz zieleń spontaniczna – stanowiska roślinności krzewiastej, drzewiastej wyrosłe w sposób samoistny.

Gmina Śmigiel jest gminą o charakterze rolniczym. Grunty orne zajmują 83% powierzchni gminy, aż 40% stanowią grunty klasy II i III, rozwinięte na glinach zwałowych lub iłach, w północnej i wschodniej części gminy. W centralnej części w rejonie Śmigla, gdzie przeważają gleby utworzone na piaskach i żwirach, są gleby mniej urodzajne należące do IV, V i VI klasy. Dna dolin zajmują użytki zielone.

Parki krajobrazowe:

Przemęcki Park Krajobrazowy: Położony granicy województwa wielkopolskiego i lubuskiego, na obszarze gmin: Przemęt, Włoszakowice, Wijewo i Wschowa (niewielkie fragmenty Parku leżą także w gminach Śmigiel (46 ha.) i Świeciechowa.

Obszary chronionego krajobrazu

Obszar chronionego krajobrazu to wieloobszarowa forma ochrony, wprowadzana w miejscach o wysokich walorach krajobrazowych i zachowanych różnych ekosystemach, wartościowych ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z sezonową turystyką i wypoczynkiem.

- ❖ Obszar Chronionego Krajobrazu „Kompleks leśny Śmigiel – Świąciechowa”,
- ❖ Obszar Chronionego Krajobrazu „Krzywińsko – Osiecki” wraz z zadrzewieniem gen. D. Chłapowskiego i kompleksem leśnym „Osieczna – Góra”.

Obszar Natura 2000 obejmuje także Gminę Śmigiel

- ❖ Zbiornik Wonieść (kod obszaru PLB 300005),
- ❖ Pojezierze Sławskie (kod obszaru PLB 300011)

Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia Programu

W trakcie analizy uwarunkowań środowiskowych realizacji postanowień Programu, zidentyfikowano podstawowe obszary problemowe:

- ❖ zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego, w tym głównie przez źródła komunalne, tzw. niska emisja pyłu, związków azotu i siarki,

Z analizy istniejącego stanu powietrza Gminy Śmigiel wynika, iż na podstawie oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim w 2020 roku wykonanej wg zasad określonych w art. 89 ustawy – Prawo ochrony środowiska na podstawie obowiązującego prawa krajowego i UE, przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, który zalicza Gminę Śmigiel do obszarów **przekroczeń normatywnych stężeń zanieczyszczeń B(a)P/rok**.

Gmina Śmigiel znajduje się w strefie podlegającej ocenie jakości powietrza – strefa wielkopolska. Do emitorów zanieczyszczeń powietrza zlokalizowanych na terenie gminy zaliczyć należy przede wszystkim piece gospodarstw domowych, kotłownie na paliwa stałe oraz zanieczyszczenia komunikacyjne.

- ❖ zagrożenia wód powierzchniowych i podziemnych - głównym źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych są nieoczyszczone ścieki komunalne, spływy powierzchniowe z terenów rolniczych, komunikacyjnych, dopływ zanieczyszczonych wód powierzchniowych spoza terenu gminy,
- ❖ emisja hałasu - najbardziej uciążliwym źródłem hałasu na obszarze Gminy Śmigiel jest komunikacja drogowa oraz działalność przemysłowa. Szacuje się, że z uwagi na zwiększającą się liczbę pojazdów mechanicznych natężenie hałasu będzie stopniowo wzrastać.

Te obszary wymagają pilnych działań w celu zmniejszenia presji oraz doprowadzenia do właściwego stanu funkcjonalnego. Wskazane problemy środowiskowe na terenie obszaru znajdują częściowe rozwiązanie w ramach zaproponowanych w Strategii zadań do realizacji.

Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i innych ustaleń projektu

W ramach „Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023- 2032” wyróżniono 4 cele strategiczne:

- ❖ Cel 1 – Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka lokalna wykorzystująca uwarunkowania, tradycje i specjalizacje lokalne oraz przedsiębiorczość w ramach obszaru strategicznego: Gospodarka i rynek pracy.

- ❖ Cel 2 – Atrakcyjna i rozwijająca się oferta wykorzystania wolnego czasu, bazująca na historii i bogatym dziedzictwie kulturowym oraz walorach przyrodniczo-krajoznawczych gminy w ramach obszaru strategicznego: Dziedzictwo, turystyka i oferta wolnego czasu.
- ❖ Cel3 – Komfort i bezpieczeństwo mieszkańców w wymiarze środowiskowym, przestrzennym i komunikacyjnym w ramach obszaru strategicznego: Przestrzeń i środowisko.
- ❖ Cel4 - System usług publicznych wysokiej jakości, dostosowany do potrzeb i oczekiwań społecznych, odpowiadający wyzwaniom współczesności w ramach obszaru strategicznego: Kapitał ludzki i społeczny

Powiązanie ustaleń Programu z innymi dokumentami oraz sposób realizacji celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i krajowym

Analiza celów ustanowionych w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032” wykazała, że są one komplementarne i realizują cele strategiczne wyznaczone w takich dokumentach jak:

- ❖ Strategia Rozwoju Kraju 2030.
  - ❖ Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.
  - ❖ Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.
  - ❖ Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 (SRKS).
  - ❖ Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2021-2027
  - ❖ Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego 2030.
  - ❖ Fundusz Europejski dla Wielkopolski 2021-2027
  - ❖ Program Ochrony Środowiska Powiatu Kościańskiego
  - ❖ Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego 2030 .
- oraz innych dokumentów strategicznych przyjętych na poziomie lokalnym i regionalnym.

Skutki braku realizacji ustaleń projektu „Strategia Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032”.

Brak realizacji celów strategicznych spowodowałoby mniejszą skuteczność wykorzystania zasobów finansowych, gospodarczych, przestrzennych związków samorządów oraz mniejszy stopień osiągnięcia zamierzonych celów. Można przyjąć założenie, że bez wdrożonych mechanizmów planowania strategicznego nie byłaby możliwa realizacja podstawowej zasady zrównoważonego rozwoju, która z założenia wymaga podejścia całościowego i długofalowego.

Ocena oddziaływania na komponenty środowiska i zagrożenia dla środowiska w wyniku realizacji ustaleń projektu Programu

W prognozie przeanalizowano możliwy wpływ wskazanych do realizacji w projektach zadań na następujące elementy: powietrze i klimat, wody, bioróżnorodność, powierzchnię ziemi i glebę, krajobraz, dziedzictwo kulturowe, w tym zabytki oraz zdrowie ludzi. Określono oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska. Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było ogólne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań.

Oceny tej dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie budowy i eksploatacji. Negatywne krótkoterminowe oddziaływania na zasoby środowiska mogą być związane z fazą realizacji inwestycji. Jako ewentualne długoterminowe oddziaływania związane są głównie z realizacją zabudowy przemysłowej. Oddziaływania te polegać będą na lokalnym przekształceniu terenu, pogorszeniu jakości powietrza oraz podwyższenie poziomu hałasu.

Biorąc pod uwagę stopień szczegółowości analizowanego dokumentu oraz dostępne na tym etapie prognozowania informacje dotyczące warunków realizacji poszczególnych działań można stwierdzić, w oparciu o przeprowadzoną analizę i ocenę wszystkich priorytetów, że ich realizacja w ujęciu ogólnym przyczyni się do poprawy jakości środowiska, zachowanie różnorodności biologicznej oraz dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego, a także wpłynie na ograniczanie zapotrzebowania na nieodnawialne zasoby środowiska.

Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji Strategii.

Negatywny wpływ na środowisko zadań i działań przewidzianych do realizacji w ramach realizacji Strategii nie będzie miał istotnego znaczenia i w przypadku większości założeń będzie ograniczać się do etapu realizacji poszczególnych przedsięwzięć (etapu rewitalizacji i modernizacji). Najbardziej wrażliwym na oddziaływania są rejon Obszarów Chronionego Krajobrazu wzdłuż doliny Samicy Leszczyńskiej oraz w środkowej i wschodniej części gminy, gdzie znajduje się zbiornik wodny Wonieść, utworzony z Jeziora Wonieść i Jezierzyckie oraz wzdłuż terenów leśnych w południowo – wschodniej części gminy, gdzie zlokalizowane są szlaki turystyczne planuje się ich wykorzystanie w celu wzmocnienia potencjału tych miejscowości jako miejsc wypoczynku, rekreacji i turystyki oraz rozwoju duchowości (poszerzenie dróg, ścieżek pieszo – rowerowych).

Z tego względu na etapie realizacji przedsięwzięć infrastrukturalnych konieczne jest podjęcie niezbędnych działań i środków zapobiegających możliwości negatywnego oddziaływania. Ponadto należy stosować ogólne zasady BHP i ochrony środowiska.

Oddziaływanie transgraniczne

Gmina Śmigiel zlokalizowana jest w znacznej odległości od granicy Państwa (ok. 240 km do przejścia w Kudowie Zdrój z Czechami). Zakres oddziaływania wszystkich działań określonych w Strategii nie obejmuje obszarów sąsiednich państw zarówno na etapie budowy i modernizacji infrastruktury jak i na etapie eksploatacji obiektów. w związku z powyższym można stwierdzić, że oddziaływanie transgraniczne nie wystąpi.

Analiza rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zaproponowanych w projekcie Strategii

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć ma pozytywny wpływ na środowisko proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia na obecnym etapie prognozowania w przypadku inwestycji, których oddziaływanie na środowisko może być negatywne należy rozważyć warianty alternatywne tak, aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie niekorzystnie oddziaływać na środowisko.

Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień „Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023- 2032” oraz częstotliwości jej przeprowadzania.

System monitorowania realizacji jest procesem ciągłym, mającym na celu ukazanie i analizowanie stanu zaawansowania wdrażania Strategii. Będzie on realizowany w formie monitoringu przeprowadzanego w całym okresie wdrażania programu, a dotyczyć będzie wszystkich zaangażowanych podmiotów prywatnych i publicznych.

Zgodnie z art. 10 ust. 2 dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. U. UE. L. 01. 197. 30), w celu monitoringu oddziaływań realizacji planów i programów można wykorzystywać, stosownie do potrzeb, istniejące systemy monitoringu. Stąd monitoring skutków realizacji postanowień Strategii w zakresie oddziaływania na środowisko może polegać na analizie i ocenie poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska lub też w ramach innych monitoringów prowadzonych przez organy administracji publicznej, gminy oraz podmioty gospodarcze, o ile dotyczą one obszaru Gminy Śmigiel.

1. Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko (zwana dalej Prognozą OOŚ) dla dokumentu ramowego p.n.: „Strategia Rozwoju Gminy Śmigiel do roku 2032”.

„Strategia Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032” stanowi nadrzędny dokument planistyczny gminy w zakresie wytyczania kierunków rozwojowych na poziomie wizji, wyznaczenia obszarów planowania strategicznego i przypisanych im celów. Dokument określa również priorytety operacyjne jako najbardziej szczegółowe elementy strategii. Budowanie wzrostu społeczno-gospodarczego w oparciu o poszczególne obszary planowania strategicznego wynika z identyfikacji konkretnych problemów w diagnozie gminy. Założenia planistyczne zmierzają do urzeczywistnienia pożądanej zmiany społeczno-gospodarczej, która ma wymiar mierzalny czemu będzie służył katalog wskaźników. W ujęciu przestrzennym Strategia obejmuje swoim zakresem obszar w granicach administracyjnych Gminy Śmigiel.

2. Podstawy formalno–prawne opracowania

Zgodnie z art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2022 poz. 1029 ze zm.) na organie administracji opracowującym projekt polityki, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu lub innych dokumentów, które wyznaczają ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i realizacja postanowień tych dokumentów mogących spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko, spoczywa obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko ww. dokumentu.

W myśl ww. ustawy, prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu.

Prognoza ma na celu identyfikację przewidywanych ewentualnych skutków wpływu ustaleń Programu na środowisko, ocenę zaproponowanych w nim rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, a także ich zgodność z przepisami prawa z zakresu ochrony środowiska.

Opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko jest obligatoryjne dla każdego dokumentu o charakterze ramowym. Wyznacza podstawy i ogólne warunki dla realizacji przyszłych przedsięwzięć, tak infrastrukturalnych, jak i o charakterze organizacyjnym i przestrzennym.

Analizie i ocenie podlega całość założeń wynikających z Programu. Prognoza pozwala – we wszystkich fazach planowania – uwzględnić wzajemne relacje pomiędzy uwarunkowaniami przyrodniczymi, a przyjętymi zadaniami i celami strategicznymi oraz metodami ich wdrożenia.

Zapisy ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko stanowią odzwierciedlenie wdrożenia do polskich regulacji prawnych ustaleń podjętych na poziomie międzynarodowym w dyrektywach Wspólnoty Europejskiej, w tym:

- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/31/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla (Dz.U. L 140 z 05.06.2009) oraz zmieniająca dyrektywę Rady 85/337/EWG, Eurotom, Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE, 2001/80/WE, 2004/35/WE, 2006/12/WE, 2008/1/WE i rozporządzenie (WE) nr 1013/2006,
- Dyrektywy Rady 2006/105/WE z dnia 20 listopada 2006 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. L 363 z 20.12.2006),
- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001),
- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003),
- Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca Dyrektywę Rady 90/313/EWG- Dz.U..UE.L.2003.41.26)
- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003),96/61/WE (Dz.U..UE.2016.344.1).

Oprócz wymienionej ustawy podstawą opracowania prognozy oddziaływania na środowisko są również inne obowiązujące ustawy i rozporządzenia krajowe, w tym przede wszystkim:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz.U. 2017 nr 0 poz. 519),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2022 poz. 1029 ze zm.),
- Ustawy z dnia 23 marca 2022r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2022, poz. 916 ze zm.),
- Ustawa z dnia 14 października 2021 r. - Prawo wodne (Dz.U. 2021, poz. 2233 ze zm.),
- Ustawa z dnia 3 kwietnia 2022r. o odpadach (t.j. Dz.U. 2022, poz. 699 ze zm.),
- Ustawa z dnia 13 maja 2022 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t. j. Dz.U. 2022, poz. 1297 ze zm.),
- Ustawa z dnia 18 listopada 2020r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (t.j. Dz.U. 2020, poz. 2187),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t.j. Dz.U. 2019, poz. 1311 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 stycznia 2014 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t. j. Dz. U. 2014, poz. 112 ze zm.),
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 maja 2022 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów Dz. U. 2022, poz. 1121-ISAP ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. 2020, poz. 10 ze zm.), odzysku lub unieszkodliwiania odpadów poza instalacjami i urządzeniami (Dz. U. 2020, poz. 796 z 15.05.2020 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 września 2020 r. w sprawie standardów emisyjnych dla niektórych rodzajów instalacji, źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania lub współspalania (Dz.U. 2020, poz.1860 ze zm.)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 kwietnia 2021 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2021, poz. 845 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 lipca 2010 r. w sprawie przypadków, w których wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza z instalacji nie wymaga pozwolenia (Dz. U. 2010 nr 130 poz. 881),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 lipca 2019 r. w sprawie rodzajów instalacji, których eksploatacja wymaga zgłoszenia (Dz. U. 2019, poz. 1510 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz.U. 2016 poz. 138).

3. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Głównym celem sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko jest wskazanie przewidywanego wpływu na środowisko, jaki może mieć miejsce na skutek realizacji przedsięwzięć, dla których Strategia wyznacza ramy i kierunki rozwoju, między innymi poprzez ocenę relacji pomiędzy przyjętymi w projekcie dokumentu, rozwiązaniami o charakterze planistycznym i organizacyjnym, a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego, a także aspektami gospodarczymi i społecznymi, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Szczegółowy zakres informacji wymaganych w prognozie wskazano w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Zgodnie z tym artykułem prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

1. informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
2. informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
3. propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
4. informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
5. streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

1. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.
2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.
3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 23 marca 2022 r. o ochronie przyrody.
4. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.
5. Przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Ponadto prognoza przedstawia:

1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.
2. Biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu, cele i przedmiot obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania z niedostatków techniki lub we współczesnej wiedzy.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, informacje zawarte w prognozie powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

4. Metody pracy i materiały źródłowe

W Prognozie przedstawiono wyniki analizy, a także oceny potencjalnych zagrożeń dla środowiska wynikających z zapisów projektu dokumentu „Strategia Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032”. Zaproponowano rozwiązania minimalizujące negatywny wpływ ustaleń Strategii na środowisko. Określono także możliwości poprawy stanu oraz funkcjonowania systemów przyrodniczych.

4.1. Metoda opracowania

Powyższe materiały, w połączeniu z wizją terenową, pozwoliły na opracowanie charakterystyki stanu funkcjonowania środowiska, występujących zagrożeń i zasobów cennych pod względem wartości przyrodniczych w podziale na poszczególne komponenty.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono głównie przy zastosowaniu metody indukcyjno-opisowej, polegającej na charakterystyce istniejących zasobów środowiska oraz łączeniu w logiczną całość posiadanych informacji o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska i wskazaniu, jakie potencjalne skutki mogą wystąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń planu.

Posłużono się również metodą porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości. Porównano zaproponowane rozwiązania planistyczne z istniejącymi uwarunkowaniami przyrodniczymi. Prognozę oddziaływania na środowisko przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan dostępnej informacji o środowisku oraz w tym kontekście - stopień ogólności (lub szczegółowości) ustaleń planu.

Powyższe materiały, w połączeniu ze szczegółową wizją terenową, pozwoliły opracować charakterystykę stanu funkcjonowania środowiska, a także określić szanse i zagrożenia wynikające z realizacji zaktualizowanej Strategii w odniesieniu do środowiska przyrodniczego oraz warunków życia mieszkańców i funkcjonowania lokalnych społeczności

Ocenę i identyfikację znaczących oddziaływań na środowisko poszczególnych zadań dokonano w tabeli, tzw. macierzy skutków środowiskowych, która jest syntetycznym zestawieniem możliwych (pozytywnych bądź negatywnych) oddziaływań ocenianych zadań na środowisko naturalne.

W toku prac nad sporządzeniem prognozy oddziaływania na środowisko posłużono się także ogólnie stosowanymi metodami analiz przestrzennych, w tym metodą nakładkową polegającą na nanoszeniu warstw zasięgów występowania danego zjawiska lub czynnika na podkłady kartograficzne, obrazując w ten sposób zasięg przestrzenny oraz bariery ekotopograficzne danych zjawisk.

Ponadto przy ocenie przewidywanych zmian w środowisku wywołanych realizacją postanowień Strategii oparto się o metodę analizy trendu – umożliwiającą ocenę stanu zasobów, ekosystemu, społeczności ludzkiej w danej perspektywie czasowej.

5. Charakterystyka poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego i ich wzajemnych powiązań

5.1 Położenie i ukształtowanie terenu.

Gmina Śmigiel to gmina miejsko-wiejska położona w południowo – zachodniej części województwa wielkopolskiego oraz w północno - wschodniej części powiatu kościańskiego.

Gmina Śmigiel graniczy z 8 gminami. Od północy: z Gminą Kamieniec (powiat grodziski), od północnego wschodu z Gminą Kościan (powiat kościański), od wschodu z Gminą Krzywiń (powiat kościański), od południa z Gminami Lipno, Osieczna i Włoszakowice (powiat leszczyński), natomiast od zachodu z Gminą Przemęt (powiat wolsztyński), a od północnego zachodu z gminą Wielichowo (powiat grodziski).

Rys.1 Gmina Śmigiel

Rys. 2 Gmina Śmigiel – położenie w powiecie kościańskim oraz w woj. wielkopolskim i w kraju

Gmina Śmigiel zajmuje powierzchnię 189,9 km², co stanowi 26,3% powierzchni powiatu kościańskiego. Według danych z 2020 r. gminę zamieszkiwało 17 489 osób, w tym 50,5% kobiet. Liczba mieszkańców gminy stanowi 22,18% mieszkańców powiatu kościańskiego. Najwięcej ludności mieszka na obszarze wiejskim Gminy Śmigiel tj. 11 868 mieszkańców, co stanowi 67,86% ludności gminy.

Rzeźba terenu Gminy Śmigiel, która wchodzi w skład obszaru powiatu kościańskiego według regionalizacji fizycznogeograficznej J. Kondrackiego stanowi fragment głównie Pojezierzy Południowo bałtyckich. Obejmuje taki mezoregion jak Równina Kościańska (315.83), należąca do makroregionu Pojezierze Leszczyńskie, wchodzącej w skład Pojezierza Wielkopolskiego. Równina Kościańska to „bez jeziora” wysoczyzna morenowa po wewnętrznej stronie marginalnych form i osadów fazy leszczyńskiej, od północy ograniczają ją Pradolina Warciańsko – Odrzańska, a od zachodu - dolina Samicy.

Teren ten ukształtował się pod wpływem procesów glacialnych. Rzeźba terenu jest urozmaicona, z charakterystycznymi dla krajobrazu młodo glacialnymi ciągami pagórków morenowych oraz powierzchniami wysoczyzn morenowych. Spora część gminy charakteryzuje się jednak rzeźbą płasko równinną, szczególnie w kierunku południowo – zachodnim, gdzie przebiega pas terenów o rzeźbie nisko falistej i częściowo nisko pagórkowatej.

Przez środek gminy przepływa rzeka Samica Leszczyńska, do której wpadają drobne ciek wodne spływające z wysoczyzny. W północno – zachodniej części gminy przepływa Południowy Kanał Obry, w północno – wschodniej części Kanał Przysieka Stara i Kanał Wonieść. Kanały te stanowią równocześnie granice Gminy Śmigiel. Rzeka Samica przyjmuje małe bezimienne ciek i rowy melioracyjne, a jej dopływy dotychczas nie były kontrolowane.

Na terenie Gminy Śmigiel występuje również kilkadziesiąt większych i mniejszych zbiorników wodnych zarówno pełniących funkcję retencyjnych, rybnych, przeciwpożarowych oraz przeciwpowodziowych. Część gminy leży na obszarze wysokiej ochrony wód podziemnych (OWO/ GZWP 305 oraz 105) i znajduje się na terenie regionu wodnego Środkowej Odry, administrowanym przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej Wód Polskich we Wrocławiu.

Gmina Śmigiel jest gminą o charakterze rolniczym. Grunty orne zajmują 83% powierzchni gminy, aż 40% stanowią grunty klasy II i III, rozwinięte na glinach zwałowych lub ilach, w północnej i wschodniej części gminy.

W centralnej części w rejonie Śmigła, gdzie przeważają gleby utworzone na piaskach i żwirach, są gleby mniej urodzajne należące do IV, V i VI klasy. Dna dolin zajmują użytki zielone. Gmina jest terenem intensywnej produkcji żywności w zakresie zbóż, roślin okopowych, bydła i trzody chlewnej.

Lasy na terenie Gminy Śmigiel stanowią niecałe 14% jej powierzchni. Największy kompleks leśny znajduje się w południowo – zachodniej części gminy, pomiędzy Bronikowem, a Starym Bojanowem. Szatę roślinną kształtuje człowiek, a stanowi ją głównie roślinność pól uprawnych (zboża, kukurydza, rośliny okopowe, uprawy ogrodnicze itd.) oraz zieleń spontaniczna – stanowiska roślinności krzewiastej, drzewiastej wyrosłe w sposób samoistny.

5.2 Geologia

Pod względem budowy geologicznej Gmina Śmigiel leży w centralnej części Monokliny Przedśudeckiej. Tę część monokliny budują utwory triasu i jury, zalegające na osadach karbonu. Trzeciorzęd na tym terenie reprezentowany jest przez osady miocenu w postaci mułków, ilów i pokładów węgla brunatnego oraz plioceńskich ilów poznańskich, piasków i żwirów.

W czwartorzędzie teren ten był trzykrotnie zlodowacony. Ostatnie północnopolskie zlodowacenie zaznaczyło swoją obecność stadiąłem leszczyńskim. Na tym obszarze wydzielić można dwa typy litologiczne gruntów: grunty sypkie (piaszczyste) i grunty spoiste (lodowcowe). Przeważają grunty sypkie, które występują w północnej i centralnej części gminy.

Grunty te tworzą przede wszystkim piaski, żwiry i głązy. Są to utwory lodowcowe, budujące wysoczyznę morenową falistą. Drugą grupę stanowią grunty spoiste, występujące w południowej części gminy. W ich skład wchodzi głównie gliny zwałowe zlodowacenia bałtyckiego. Oba ww. typy posiadają na ogół dobre warunki posadowienia budynków.

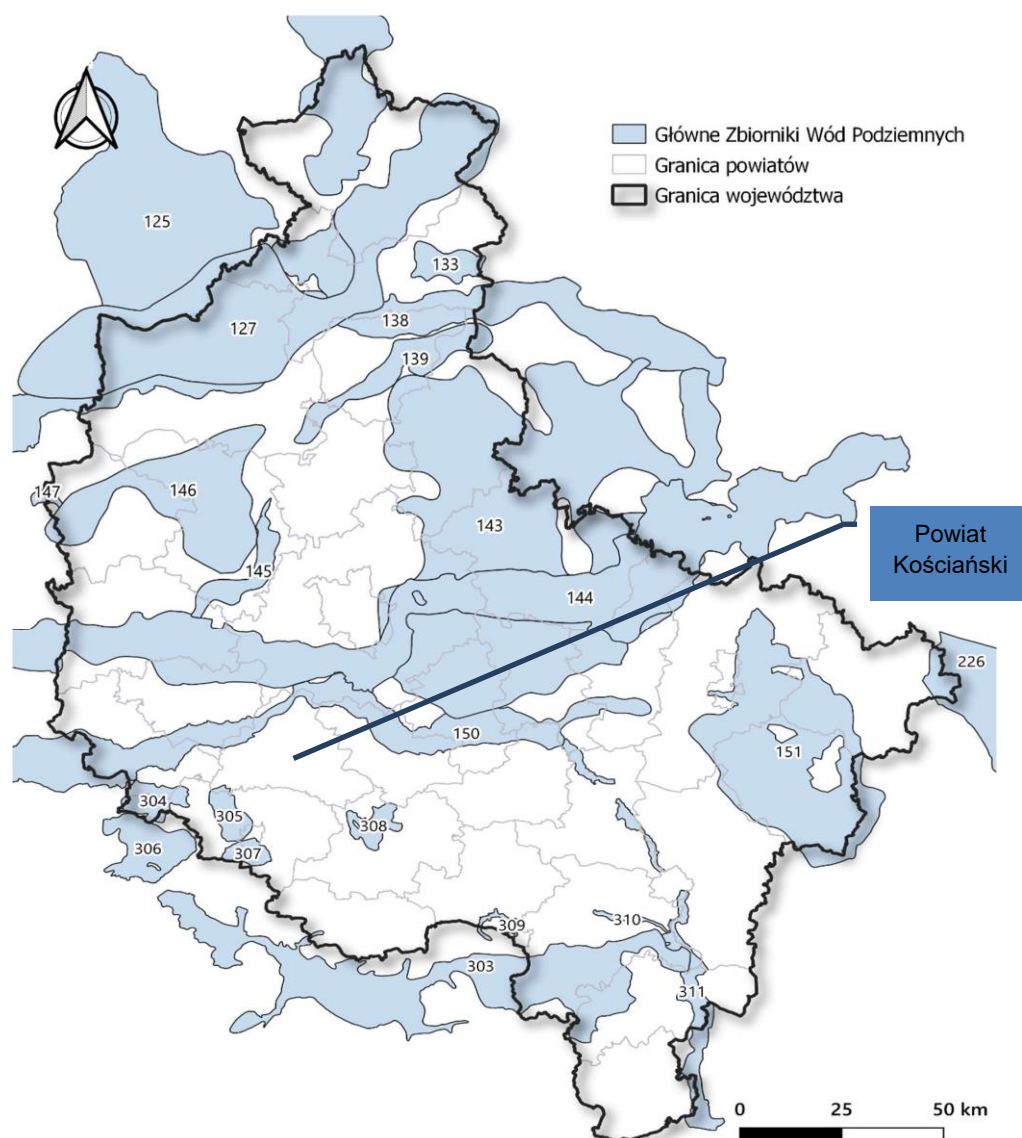
5.3 Hydrogeologia

Pod względem hydrogeologicznym obszar Gminy Śmigiel zlokalizowany jest w rejonie wielkopolskim.

Jednostką najniższego rzędu jest subregion wysoczyzny zielonogórsko – leszczyńskiej. Główne piętro użytkowe występuje tu w utworach czwartorzędu. Poziomy trzeciorzędowe występują na znacznej głębokości i wykorzystywane są sporadycznie (Śmigiel, Żydowo, Jezierzycy).

Cześć gminy leży na obszarze wysokiej ochrony wód podziemnych (OWO/GZWP 305 Leszno) i znajduje się na terenie regionu wodnego Środkowej Odry, administrowanym przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej Wód Polskich we Wrocławiu.

Rys.3 Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w województwie wielkopolskim

Nr GZWP	Nazwa Zbiornika	Powierzchnia [km. ²]	Stan/rok udokumentowania	Stratygrafia	Typ zbiornika
305	Międzymorenowy Leszno	96,00	2013	Czwartorzęd	Porowaty

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIG-PIB

Dużym zagrożeniem dla środowiska gruntowo-wodnego na obszarze gminy mogą być zanieczyszczenia pochodzenia antropogenicznego, związane z nieuregulowaną bądź nieprawidłowo prowadzoną gospodarką wodno-ściekową. W tym celu należy dążyć do m.in. stałego unowocześniania systemu wodociągowego i urządzeń gwarantujących wymagana przepisami jakość wody, przeznaczoną na zaopatrzenie ludności; budowę, rozbudowę i modernizację systemów kanalizacji zbiorczej oraz oczyszczalni ścieków, poprawy efektywności usuwania substancji szkodliwych ze ścieków odprowadzanych do wód powierzchniowych, a także zapobieganie eutrofizacji wód pod wpływem zanieczyszczeń, w tym pochodzących ze źródeł rozproszonych.

5.4. Hydrologia

Przez środek gminy przepływa rzeka Samica Leszczyńska, do której wpadają drobne cieki wodne spływające z wysoczyzny. W północno – zachodniej części gminy przepływa Południowy Kanał Obry, w północno – wschodniej części Kanał Przysieka Stara i Kanał Wonieść.

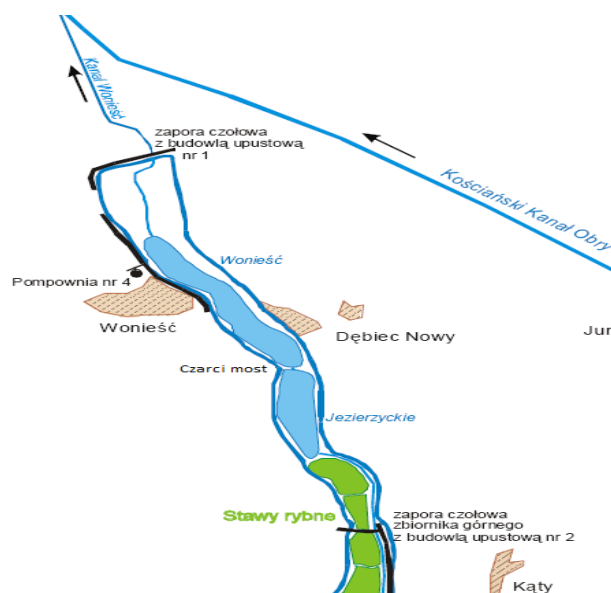
Kanały te stanowią równocześnie granice Gminy Śmigiel. Rzeka Samica przyjmuje małe bezimienne cieki i rowy melioracyjne, a jej dopływy dotychczas nie były kontrolowane.

Na terenie Gminy Śmigiel występuje również kilkadziesiąt większych i mniejszych zbiorników wodnych zarówno pełniących funkcję retencyjnych, rybnych, przeciwpożarowych oraz przeciwpowodziowych.

Obszar Gminy Śmigiel położony jest w obrębie następujących cieków:

- ❖ Kanał Południowy – 3,3 km,
- ❖ Kanał Szczodrowo – Brońsko – 2,6 km,
- ❖ Kanał Przysiecki – 0,7 km,
- ❖ Rzeka Samica Leszczyńska – 19,9 km,
- ❖ Rzeka Samica Stara – 7,1 km,
- ❖ Rów Wonieść – Olszewo – 12,9 km,
- ❖ Rów W – 1,2 km,
- ❖ Rów W1 – 0,2 km,
- ❖ Rów W2 – 0,5 km

Granicę wschodnią gminy stanowi zbiornik wodny Wonieść utworzony z Jeziora Wonieść i Jezierzycyckiego. Zajmuje powierzchnię 389,5 ha. Jest to zbiornik wodny przeciwpowodziowy, zbudowany w 1982 r. (po uprzednim podniesieniu brzegów). Jego podstawowym zadaniem jest przejmowanie fali powodziowej z Kanału Kościańskiego w okresach wysokich przepływów, a okresie letnim woda ze zbiornika służy do nawadniania około 2000 ha łąk

Rys.4 Zbiornik Wonieść z urządzeniami hydrotechnicznymi

Jakość wód powierzchniowych

Badania i oceny stanu wód powierzchniowych dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska, który na terenie województwa wielkopolskiego prowadzony jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Tab.1 Wyniki badań stanu i jakości JCWP (WIOŚ 2018)

Nazwa JCWP	Kanał Wonieść	Samica
Klasa elementów biologicznych	3	4
Klasa elementów fizykochemicznych	>2	>2
Klasyfikacja stanu chemicznego	poniżej dobrego	poniżej dobrego
Stan/potencjał ekologiczny	umiarkowany	słaby
Ocena stanu wód	zła	zła

Zagrożenia powodziowe

Teren Gminy Śmigiel znajduje się w obszarze działania PGW RZGW we Wrocławiu i PGW WP RZGW w Poznaniu. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią obejmują teren od północnej strony jeziora Wonieść oraz od Kanału Mosińskiego niewielki fragment w okolicach wsi Stara Przysieka Druga (RZGW w Poznaniu).

Należy mieć na uwadze, że w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy wynikające z ustawy z dnia 14 października 2021 r. Prawo Wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 2233 z późn. zm.) obejmujące: gromadzenie ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania oraz lokalizowania nowych cmentarzy.

5.5 Gleby

Gmina Śmigiel jest gminą o charakterze rolniczym. Grunty orne zajmują 83% powierzchni gminy, aż 40% stanowią grunty klasy II i III, rozwinięte na glinach zwałowych lub ilach, w północnej i wschodniej części gminy.

W centralnej części, w rejonie Śmigła, gdzie przeważają gleby utworzone na piaskach i żwirach, są gleby mniej urodzajne należące do IV, V i VI klasy. Dna dolin zajmują użytki zielone. Gmina jest terenem intensywnej produkcji żywności w zakresie zbóż, roślin okopowych, bydła i trzody chlewnej. W rejonie miasta Śmigła rozwinięta jest produkcja warzywno – ogrodnicza w gospodarstwach szklarniowych. Typy i klasy gleb są odzwierciedleniem warunków geomorfologicznych i litograficznych.

5.6 Klimat

Biorąc pod uwagę regionalizację klimatyczną Polski wg. Okołowicza Gmina Śmigiel położona jest w obrębie regionu śląsko – wielkopolskiego, reprezentującego obszar o przewadze wpływów oceanicznych. Klimat gminy charakteryzują warunki o wartościach zbliżonych do całego regionu.

Charakterystyczne cechy klimatu dla tego terenu kształtują się następująco: wczesne i ciepłe wiosny i lata, łagodna zima z nietrwałą szatą śnieżną, średnia roczna temperatura 8°C, średnia temperatura lipca 17,7°C, średnia temperatura stycznia - 3,3°C, okres wegetacyjny ok. 220 dni, średnia roczna suma opadów ok. 600 mm.

Średnio w ciągu roku dominują wiatry z kierunków: zachodniego i południowo – zachodniego. Z tych też kierunków notuje się największe prędkości wiatrów. Ogólnie Gmina Śmigiel charakteryzuje się korzystnym układem warunków termicznych, wilgotnościowych, dobrym nasłonecznieniem i przewietrzeniem.

5.7 Powietrze atmosferyczne

Gmina Śmigiel znajduje się na terenie strefy wielkopolskiej wchodzącej w skład Państwowego Monitoringu Środowiska (<https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/rwms/publications/card/1692>).

Benzen

Strefa wielkopolska została oceniona jako spełniająca wymogi klasy A z uwagi na nie przekraczanie wartości kryterialnej stężenia odnoszącego się do rocznego uśredniania wyników pomiarów.

Dwutlenek azotu

W strefie wielkopolskiej brak przekroczeń wartości poziomu dopuszczalnego obowiązujących zarówno dla stężeń 1 godz. jak i dla średnich rocznych. Poziom dopuszczalny dwutlenku azotu jest zachowany na obszarze całego województwa.

Strefa wielkopolska została oceniona jako spełniająca wymogi klasy A.

Dwutlenek siarki

W strefie wielkopolskiej wystąpiło stężenie substancji na poziomie klasy A z uwagi na nie występowanie, ponad dozwoloną ilość, przekroczeń wartości kryterialnych określonych dla stężeń 1 godz. jak również nie przekraczanie norm obowiązujących dla stężeń 24 godz.

Tlenek węgla

Strefa wielkopolska została oceniona jako spełniająca wymogi klasy A z uwagi na nie przekraczanie wartości kryterialnej stężeń wyrażanej jako maksymalna średnia ośmiogodzinna, spośród średnich kroczących, obliczanych co godzinę z ośmiu średnich jednogodzinnych w ciągu doby.

Ołów w pyłe zawieszonym PM10

W ocenie rocznej nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego substancji – otrzymane stężenia średnie roczne wynosiły 0,01 µg/m³. Strefa wielkopolska została oceniona jako spełniająca wymogi klasy A.

Pył zawieszony PM10

Strefie wielkopolskiej przypisano klasę C w związku z występowaniem przekroczeń poziomu dopuszczalnego dla stężeń 24-godzinnych pyłu PM10 - po uwzględnieniu dozwolonych częstości przekroczeń. Równocześnie w strefie dotrzymany został poziom dopuszczalny dla stężenia średniorocznego tego zanieczyszczenia, dając wynik klasyfikacji A

Pył zawieszony PM2,5

Klasyfikację wykonano pod kątem dotrzymania poziomu dopuszczalnego II fazy (20 µg/m³), która od 2020 roku jest obowiązującym poziomem normatywnym (zmienione w 2019 r. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 roku w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2021 r. poz. 845) i jednocześnie główną obowiązującą klasyfikacją. Jednocześnie w wyniku oceny pod względem dotrzymania poziomu dopuszczalnego pyłu PM2,5 dla fazy II (20µg/m³), strefa wielkopolska uzyskała klasę C1.

Arsen w pyłe zawieszonym PM10

Na obszarze stref klasyfikowanych w ocenie rocznej nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego substancji – otrzymane stężenia średnie roczne wahały się od 1,4 do 1,7 ng/m³. W związku z powyższym strefę wielkopolską zaliczono do klasy A

Ozon

Podstawę klasyfikacji stref stanowi parametr stężenie 8-godzinne, który odnosi się do poziomu docelowego (dopuszcza się 25 dni przekroczeń poziomu docelowego) oraz poziomu celu długoterminowego. Jak wynika z obliczeń, wykonanych w ocenie rocznej, w żadnej wyznaczonej strefie nie stwierdzono przekroczeń poziomu docelowego. W związku z powyższym strefę wielkopolską zaliczono do klasy A

Na podstawie oceny poziomu poszczególnych substancji dokonano klasyfikacji stref, w których są dotrzymane lub przekroczone przewidziane prawem poziomy dopuszczalne, docelowe lub poziomy celów długoterminowych. Każdej strefie, dla każdego zanieczyszczenia przypisano właściwy symbol klasy.

Interpretując wyniki klasyfikacji, należy pamiętać, że wynik taki nie powinien być utożsamiany ze stanem jakości powietrza na obszarze całej strefy. Klasa C może oznaczać np. lokalny problem związany z daną substancją.

Dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz ozonu, kadmu, arsenu, niklu, strefę wielkopolską o zaliczono do klasy A, ponieważ nie stwierdzono przekroczenia poziomów normatywnych.

Dla pyłu zawieszonego PM10 strefa wielkopolska uzyskała klasę C. W ocenianej strefie nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla roku, więc na ostateczną klasyfikację wpływ miały przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla doby.

Dokonując oceny stref dla pyłu zawieszonego PM2,5 dla poziomu dopuszczalnego II fazy – wartości obowiązującej od roku 2020 – strefa wielkopolska uzyskała klasę C1. W roku 2021 w strefie wielkopolskiej stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego dla benzenu – strefę zaliczono do klasy C.

Dokonując klasyfikacji dodatkowej:

- ❖ w przypadku ozonu odnosząc otrzymane wyniki do poziomu celu długoterminowego strefy zaliczono do klasy D2;
- ❖ w przypadku pyłu zawieszonego PM2,5 dla poziomu dopuszczalnego I fazy – strefy uzyskała klasę A.

5.8 Formy ochrony przyrody. Szata roślinna i świat zwierzęcy. Bioróżnorodność

Na terenie gminy występują elementy środowiska przyrodniczego, które z uwagi na wysokie wartości objęte zostały różnymi formami ochrony wprowadzonymi na podstawie przepisów ogólnych z zakresu ochrony środowiska oraz miejscowych aktów prawnych.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy znajduje się 20 pomników przyrody, których szczegółowy opis przedstawiony został w tabeli 2:

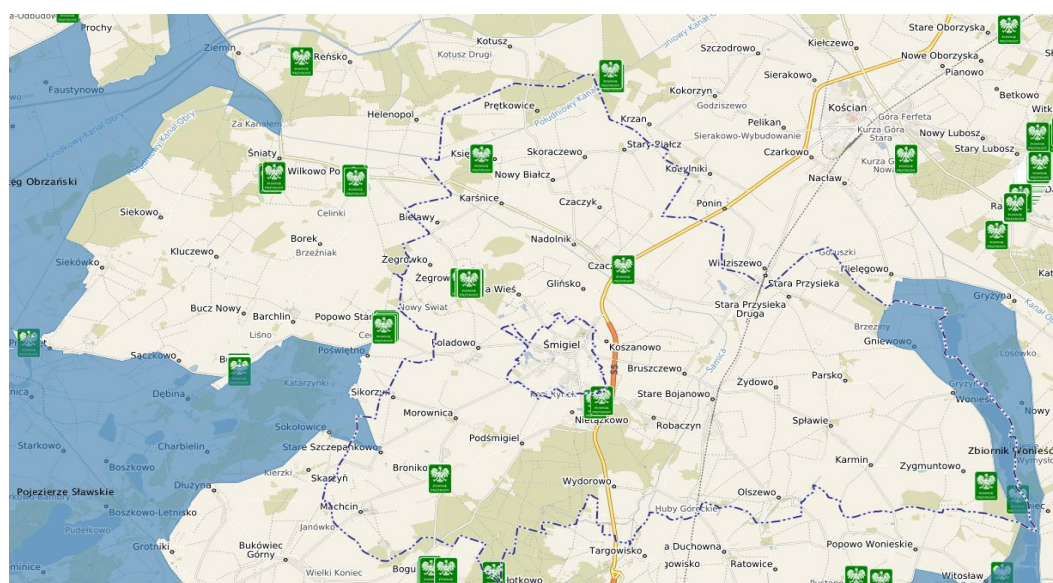
Tab.2 Zestawienie pomników przyrody na terenie Gminy Śmigiel

Lp.	Pomniki przyrody	Obwód pnia (cm)	Lokalizacja
1	Głaz narzutowy	-	Jezierzyce
2	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	480	Nietążkowo
3	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robour</i>)	430	Nietążkowo
4	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robour</i>)	692	Żegrowo
5	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robour</i>)	510	Żegrowo
6	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robour</i>)	430, 380 (dwa pnie)	Żegrowo
7	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robour</i>)	810	Żegrowo
8	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robour</i>)	482	Żegrowo
9	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robour</i>)	510	Żegrowo
10	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robour</i>)	550	Żegrowo
11	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robour</i>)	510	Żegrowo

12	Dąb szypułkowy (Quercus robour)	400	Żegrowo
13	Dąb szypułkowy (Quercus robour)	434	Żegrowo
14	Dąb szypułkowy (Quercus robour)	555	Żegrowo
15	Dąb szypułkowy (Quercus robour)	445	Żegrowo
16	Dąb szypułkowy (Quercus robour)	541	Księginki
17	Dąb szypułkowy (Quercus robour)	480	Jezierzyce
18	Platan klonolistny (Platanus acerifolia) „PLATAN ZBIGNIEW”	450	Bronikowo
19	Platan klonolistny (Platanus acerifolia) „PLATAN JADWIGA”	450	Bronikowo
20	Buk pospolity (Fagus sylvatica) „BUK BOGUSZYŃSKI”	482	Bronikowo

Źródło: Raport Gminy Śmigiel 2020 r.

Rys. 5 Mapa – pomniki przyrody w Gminie Śmigiel

Rada Miejska Śmigla podjęła uchwałę nr XXVIII/266/2021 z dnia 28 stycznia 2021 r. w sprawie zniesienia formy ochrony przyrody drzewa uznanego za pomnik przyrody z gatunku Platan klonolistny (*Platanus × hispanica*) o obwodzie pnia 420 cm mierzonego na wysokości 130 cm), rosnącego na działce o nr geod. 481/6, obręb Czaczek.

Parki krajobrazowe:

Przemęcki Park Krajobrazowy: Położony granicy województwa wielkopolskiego i lubuskiego, na obszarze gmin: Przemęt, Włoszakowice, Wijewo i Wschowa (niewielkie fragmenty Parku leżą także w gminach Śmigiel (46 ha.) i Świąciechowa.

Park powstał w wyniku Rozporządzenia Nr 3/96 Wojewody Leszczyńskiego z dnia 10 kwietnia 1996 r. zmieniające rozporządzenie Wojewody Leszczyńskiego z dnia 25 listopada 1991 r. Nr 115a w sprawie powołania Przemęckiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Leszczyńskiego Nr 12, poz. 108). Park obejmuje obszar 21 450 ha, w tym powierzchni leśnej 8330 ha., powierzchni wód 1480 ha. oraz użytków rolnych 11640 ha. W obrębie Parku znajduje się jeden z najciekawszych fragmentów rzeźby polodowcowej w Wielkopolsce.

Został ukształtowany w czasie ostatniego zlodowacenia ok. 22 tys. lat temu. Występują tu prawie wszystkie polodowcowe formy terenowe – od moren czołowych przez wydmy po piękne jeziora.

Przemęcki Park Krajobrazowy stanowi ważne w skali kraju lub regionu lęgowisko dla kilku gatunków ptaków wodno-błotnych: bąka (19 huczących samców), gęgawy (77–85 par), krakwy (10 par), błotniaka stawowego (16 par), wodnika (80–100 par), kropiatki (3 pary), zielonki (3 pary), żurawia (35 par), rybitwy czarnej (16–20 par). Przemęcki Park Krajobrazowy to także ogromne bogactwo fauny. W jeziorach i ciekach parku stwierdzono występowanie 21 gatunków ryb, między innymi karasia pospolitego, klenia, kiełbia, okonia, płoci, sielawy, suma, szczupaka czy węgorza, a także chronionych: kozy, piskorza i różanki. Na terenie pojeziernym nie może także zabraknąć płazów. Występuje tu 11 z 13 nizinnych gatunków krajowych. Płazy ogoniaste reprezentowane są przez traszkę zwyczajną oraz rzadką traszkę grzebieniastą. Spośród płazów bezogonowych spotkać można między innymi ropuchę szarą, żabę jeziorkową, kumaka nizinnego oraz wyjątkowo liczną populację rzekotki drzewnej. Spośród ssaków, poza pospolitymi gatunkami, można spotkać tu chronione: wydrę europejską oraz bobra europejskiego.

Rys. 6 Mapa Przemęckiego Parku Krajobrazowego

Obszary chronionego krajobrazu

Obszar chronionego krajobrazu to wieloobszarowa forma ochrony, wprowadzana w miejscach o wysokich walorach krajobrazowych i zachowanych różnych ekosystemach, wartościowych ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z sezonową turystyką i wypoczynkiem.

- ❖ Obszar Chronionego Krajobrazu „Kompleks leśny Śmigiel – Święciechowa”,
- ❖ Obszar Chronionego Krajobrazu „Krzywińsko – Osiecki” wraz z zadrzewieniem gen. D. Chłapowskiego i kompleksem leśnym „Osieczna – Góra”.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Kompleks leśny Śmigiel – Święciechowa” – obejmuje dolinę Samicy wraz z otaczającymi ją drzewostanami leśnymi. Obszarem swym obejmuje Gminę Śmigiel w granicach powiatu.

Jest to jeden z najcenniejszych obszarów pod względem przyrodniczym i krajobrazowym powiatu kościańskiego. Obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Na terenie Gminy Śmigiel z Obszaru wyłączono grunty rolnicze i zabudowane o powierzchni 8 ha w miejscowości Stare Bojanowo, pomiędzy torami kolejowymi, a drogą utwardzoną. Na wyłączonym terenie znajduje się niewielki sztuczny zbiornik wodny, który nie jest wartościowy pod względem przyrodniczym i krajobrazowym. Brak jest obszarów leśnych, a występujące zadrzewienia mają charakter niewielkich grup drzew, głównie wzdłuż torów kolejowych oraz w sąsiedztwie zabudowań. Tereny te nie posiadają wysokiej wartości przyrodniczych i krajobrazowych. Nie odnotowano na nich cennych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz siedlisk przyrodniczych. Tereny te nie posiadają istotnego znaczenia jako korytarz ekologiczny, a wyłączenie ich z Obszaru nie będzie miało wpływu na jego funkcje, integralność, a także ochronę kompleksu leśnego. Wyłączone tereny nie posiadają wysokiej walorów krajobrazowych i nie pełnią funkcji korytarza ekologicznego.

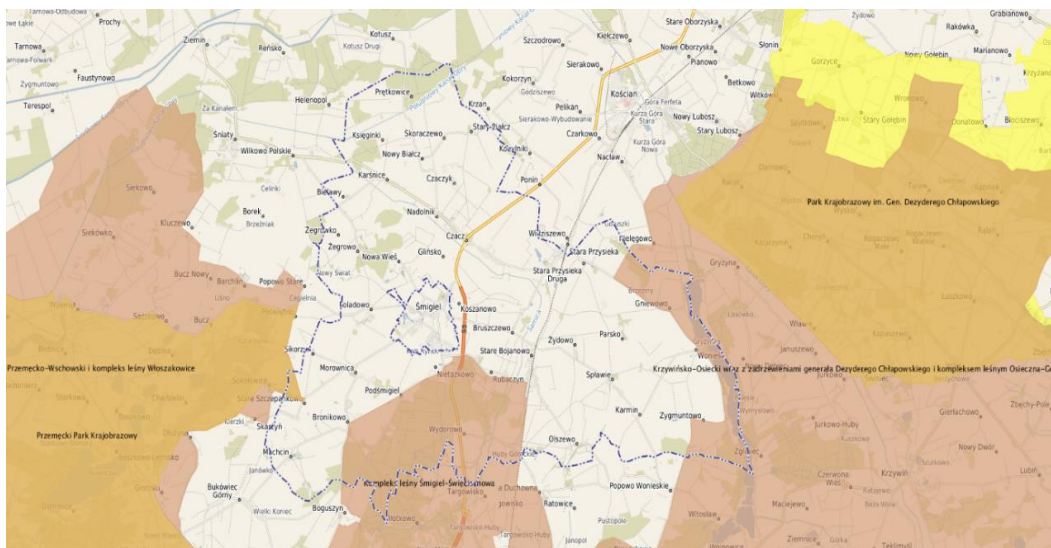
Obszar Chronionego Krajobrazu „Krzywińsko – Osiecki” wraz z zadrzewieniem gen. D. Chłapowskiego i kompleksem leśnym „Osieczna – Góra”- wyznaczony rozporządzeniem Wojewody Leszczyńskiego w 1992 r. Obszarem swym obejmuje Gminę Krzywiń, Śmigiel oraz Kościan w granicach powiatu.

Obejmuje swym zasięgiem tereny wyróżniające się urozmaiconą rzeźbą, dużą ilością powierzchni wodnych oraz mozaiką występujących ekosystemów. Różnorodność biotypów stwarza dogodne warunki bytowania wielu gatunkom flory i fauny, w tym rzadkim, chronionym ptakom wodno – błotnym, drapieżnym i śpiewającym. Obszar wyznaczony w celu zachowania i ochrony obszarów o cechach środowiska zbliżonego do naturalnego oraz zapewnienia społeczeństwu niezbędnych warunków do wypoczynku i korzystania z walorów krajobrazowych dla turystyki.

Na terenie Gminy Śmigiel jeśli chodzi o świat zwierzęcy stwierdzono występowanie tu następujących gatunków: ssaki: sarna, dzik, zając, kuna domowa, norka amerykańska, nietoperz, mysz polna, mysz domowa, szczur wędrowny, kret, jeż, lis, jenot; ptaki: gawron, wrona, wilga, szpak, wróbel, jaskółka, szczygieł, skowronek, przelotnie jastrząb, myszołów, puszczyk, sójka, sroka, grzywacz, dzięcioł pstry wielki, kowalik, sikora modra i bogatki, kos, drozd śpiewak, pokrzewka czarnołbista i ogrodowa, piegży i cierniówki, pleszki, łożówki, pliszki siwej, grubodzioba, zięby, dzwońca, makolągwy, mazurka i szpaka. kruk, gady: jaszczurka zwinka: owady: mucha domowa, trzmiel, osa, szerszeń, pszczoła motyle, biedronka siedmiokropka, turkuć podjadek. Na obszarze gminy Śmigiel występuje także szereg roślin chronionych i rzadko występujących. Na uwagę zasługują stanowiska lillii złotogłów w północnej części kompleksu leśnego Nowa Wieś –Żegrowo, fiołek pagórkowy, w wąwozie koło Starego Bojanowa, gwiazdnica grubolistna w lasach południowej części gminy oraz pełnik europejski spotykany na łąkach koło Robaczyna.

Obszar Natura 2000 obejmuje także Gminę Śmigiel

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 jest systemem ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej kontynentu europejskiego, wdrożonym od 1992 r. w sposób spójny pod względem metodycznym i organizacyjnym na terytorium wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej.

Rys. 7 Obszary Natura 2000

- ❖ Zbiornik Wonieść (kod obszaru PLB 300005),
- ❖ Pojezierze Sławskie (kod obszaru PLB 300011)

Obszar specjalnej ochrony ptaków - Zbiornik Wonieść (kod obszaru PLB 300005).

Obszar w granicach powiatu kościańskiego położony na terenie trzech gmin: Kościan, Krzywiń i Śmigiel. Obszar został ustanowiony na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska. Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 2 802,1 ha.

Ostoję stanowi zbiornik retencyjny o łącznej powierzchni (przy maksymalnym spiętrzeniu) 777 ha, który obejmuje swym zasięgiem pięć byłych jezior: Drzeczowskie, Witosławskie, Wojnowickie, Jezierzyskie, Wonieście oraz położone między nimi bagienne łąki. Zbiornik otoczony jest lasami, łąkami i polami uprawnymi. Jego zasadniczą funkcją jest retencja wody dla potrzeb rolnictwa i ochrona przeciwpowodziowa. Na obszarze tym występuje niezwykle cenny gatunek – żółw błotny – chroniony zarówno w Polsce, jak i w Europie, którego występowanie stwierdzono w Drzeczowie. Obszar zbiornika jest ostoją ptaków chronionych dyrektywą ptasią.

Dyrektywa ta obejmuje 26 gatunków, które spotykamy w ostoi, wśród których znajduje się podgorzałka, która ma tu jedno z nielicznych lęgowych stanowisk w kraju. Stosunkowo duże koncentracje osiąga tu zausznik, bączek, bąk, kropiatka, zielonka i wąsatka. Dyrektywa wymienia również dwa gatunki roślin występujących na tym terenie: grzybień biały i grążel żółty, będący również pod ochroną prawną w Polsce.

Zbiornik Wonieść oznaczony na mapie terenów ważnych z punktu widzenia ornitofauny symbolem 40, teren, któremu przypisano kryterium K1, K2, K4, K5, K6, K71, ważny jako 23 lęgownisko rzadkich i zagrożonych gatunków ptaków wodnych i błotnych: podgorzałka, bączek, bąk, kania czarna, błotniak stawowy, żuraw, rybitwa rzeczna, ponadto: perkoz dwuczuby, perkoz rdzawoszyi, łabędź niemy, gęgawa, krakwa, gągoł, rybitwa czarna: miejsce żerowania i odpoczynku ptaków migrujących: gęsi zbożowych, białoczelnych i gęgaw, świstunów, rożeńców, siewek, złotych, czajek: pierzowisko: łabędzi niemych, cyraneczek i krzyżówek, noclegowisko gęsi, żurawi, kulików wielkich, dymówek i szpaków oraz pliszek siwych i pliszek złotych; zimowisko łabędzi niemych i krzykliwych

Pojezierze Sławskie oznaczony na mapie terenów ważnych z punktu widzenia ornitofauny symbolem 41, teren, któremu przypisano kryterium K1, K2, K4, K5, ważny jako łągowisko rzadkich gatunków ptaków: bąk, bączek, czapla siwa, bocian biały, łabędź niemy, gęgawa, kania czarna, kania ruda, bielik, błotniak stawowy, żuraw:, miejsce żerowania i odpoczynku ptaków migrujących: gęsi, kaczek i łysiek, m.in. głowienka, czernica, gągoł, łyska

5.9. Uwarunkowania wynikające ze stanu i funkcjonowania środowiska

Jakość wód powierzchniowych i podziemnych

Główną rzeką przepływającą przez teren Gminy Śmigiel jest rzeka Samica Leszczyńska. Badania prowadzone przez WIOŚ w Poznaniu w punkcie pomiarowym na tej rzece wykazały niezadowalający stopień czystości wód rzeki. o jakości wody decydowały przede wszystkim parametry biologiczne i chemiczne.

Monitoring wód podziemnych prowadzony przez WIOŚ w Poznaniu wykazał, że w najbliższym punkcie wody podziemne posiadają w utworach czwartorzędowych w warstwie czwartorzędowej klasę czystości IV w o jakości wody decydowany takie wskaźniki jak: pH i Ni.

Jakość powietrza

Strefa wielkopolska uzyskała klasę C z powodu przekroczeń ponad dopuszczalną częstość stężeń 24-godzinnych pyłu PM10, przekroczenia poziomu docelowego benzenu oraz przekroczenia poziomu docelowego ozonu. Ze względu na niedotrzymanie poziomu celu długoterminowego ozonu, strefa ta otrzymała klasę D2.

Podstawowym problemem jest niska emisja, zanieczyszczenie PM10 i PM2,5, której przyczynami jest emisja z zakładów przemysłowych, emisja z indywidualnych źródeł ogrzewania pomieszczeń oraz niekorzystne warunki klimatyczne. Warto nadmienić, że szereg budynków komunalnych/socjalnych wyposażonych jest w indywidualne źródła ciepła, zaś niewystarczająca ilość budynków podłączonych jest do miejskiej sieci ciepłowniczej. Szereg budynków użyteczności publicznej, jak również w ramach budownictwa jednorodzinnego wymaga termomodernizacji, a także wymiany źródła ciepła oraz stolarki okiennej. Jednocześnie natężenie ruchu na terenie Gminy Śmigiel stanowi podstawowe źródło zanieczyszczeń z sektora transportowego.

Emisja hałasu

Źródłem hałasu na terenie Gminy Śmigiel jest przede wszystkim komunikacja samochodowa. Drogami o największej uciążliwości są: droga krajowa nr S-5 – 12,415 km. relacji Poznań -Wrocław, droga wojewódzka: Nr 312 (relacji Czacz-Wielichowa – Rakoniewice – 5,992 km, drogi powiatowe (łącznie 98,085 km) i gminne (łącznie 116,745 km).

Najbardziej uciążliwa jest droga krajowa, która ma znaczenie dla ruchu tranzytowego, z dużym udziałem pojazdów ciężkich oraz droga wojewódzka o dużym natężeniu ruchu.

Ocena stanu środowiska w wyniku emisji hałasu dokonywana jest przy pomocy równoważnego poziomu dźwięku wyrażonego w dB na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Średnio dobowe natężenie ruchu na drodze krajowej S5 wynosiło według [https:// www.gov.pl/web/ gddkia/generalny-pomiar-ruchu-20202021](https://www.gov.pl/web/gddkia/generalny-pomiar-ruchu-20202021) – **23458** poj/dobę, a według strony <https://www.gov.pl/web/gddkia/strategiczne-mapy-halasu-2022> -natomiast poziom hałasu wahał się w przedziale **65-69 dB**.

Hałas związany z komunikacją i transportem kolejowym (linia kolejowa nr 271 relacji Wrocław - Poznań ze stacją w Starym Bojanowie) jest mniej uciążliwy dla mieszkańców, ponieważ dotyczy tylko terenów w pobliżu trakcji kolejowej (zasięg uciążliwości hałasu wynosi do ok. 300 m) i jest związany z częstotliwością ruchu pociągów i ich rodzajów (pasażerskie czy towarowe).

Hałas przemysłowy ma charakter lokalny. Hałas emitowany przez przemysł, może być jednak uciążliwy dla mieszkańców, zwłaszcza w najbliższym sąsiedztwie.

Gospodarka wodno – ściekowa

Ważną rolę w czystości wód odgrywa sprawny system kanalizacji sanitarnej oraz oczyszczanie ścieków. w Śmiglu na potrzeby miasta i gminy działa oczyszczalnia ścieków.

Obsługą sieci wodociągowo – kanalizacyjnej na terenie Gminy Śmigiel zajmuje się Zakład Komunalny w Śmiglu Sp. z o.o.

Łączna długość sieci wodociągowej obsługiwanej przez spółkę (bez przyłączy) to 191,8 km. Sieć kanalizacyjną spółki tworzy układ o długości (bez przyłączy) 132,6 km. Oczyszczalnia ścieków, poza Gminą Śmigiel obsługuje miejscowość Widziszewo (Gmina Kościan).

Na terenie Gminy Śmigiel znajduje się sześć stacji uzdatniania wody, które położone są w miejscowościach: Brońsko, Bronikowo, Śmigiel, Robaczyn, Sławie i Przysieka Polska.

Według Statystycznego Vademecum Samorządowca Urzędu Statystycznego w Poznaniu za 2019 rok na terenie Gminy Śmigiel w 2019 roku 38,4% mieszkańców korzystało z gazu sieciowego, natomiast z kanalizacji 72,9%, a z wodociągu 92,7%.

Z tego samego źródła wynika, że na terenie Gminy Śmigiel w 2019 roku funkcjonowała 1 oczyszczalnia ścieków, z której korzystało 13 391 mieszkańców. Wśród innych instalacji i urządzeń gromadzenia i wywozu nieczystości w Gminie Śmigiel było 1 407 zbiorników bezodpływowych i 77 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Gospodarka odpadami

W 2012 roku powstał związek międzygminny pod nazwą Komunalny Związek Gmin Regionu Leszczyńskiego z siedzibą w Lesznie. Związek działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym w zakresie dotyczącym związków międzygminnych i zadań własnych gmin w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

Gmina Śmigiel jest udziałowcem Miejskiego Zakładu Oczyszczania Sp. z o.o. w Lesznie, który jako właściciel zarządza instalacją komunalną (Zakład Zagospodarowania Odpadów w Trzebani). Władze Gminy Śmigiel podjęły decyzję wraz z pozostałymi udziałowcami o utworzeniu Komunalnego Związku Gmin Regionu Leszczyńskiego. W skład związku międzygminnego oprócz Gminy Śmigiel wchodzi jeszcze 17 gmin oraz miasto Leszno.

W Gminie Śmigiel funkcjonuje Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) w Koszanowie wraz z kompostownią odpadów zielonych. W 2019 roku na terenie Gminy Śmigiel zebrano 6367,116 Mg odpadów komunalnych..

5.10 Ocena odporności na degradację i zdolności regeneracyjne środowiska

Odporność środowiska na degradację wiąże się z nasileniem i czasem antropopresji, a także ze stanem i jakością komponentów środowiska występujących na analizowanym obszarze.

Dotyczy to przede wszystkim jakości gleb, wód gruntowych i podziemnych, powietrza, warunków klimatycznych, a także ilości opadów atmosferycznych oraz prędkości i kierunków wiatrów.

Najwrażliwszymi elementami ekosystemu są te, dla których stan zanieczyszczenia lub pojemność środowiskowa zostały przekraczają wartości dopuszczalne lub są bliskie wyczerpania. w kontekście analizy aktualnego stanu środowiska naturalnego oraz zanieczyszczenia poszczególnych komponentów należy zwrócić szczególną uwagę na takie aspekty jak:

- ❖ zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego, w tym głównie przez źródła komunalne, tzw. niska emisja pyłu, związków azotu i siarki,
- ❖ zanieczyszczenie wód powierzchniowych poprzez zrzuty ścieków socjalno-bytowych, komunalnych oraz wód opadowych z obszarów utwardzonych (głównie dróg),
- ❖ zanieczyszczenie wód podziemnych, w tym głównie czwartorzędowego użytkowego poziomu wodonośnego; zbiornik zasilany jest poprzez infiltrację i jednocześnie nie posiada wystarczającej osłony geologicznej, stąd jego podatność na zanieczyszczenia,
- ❖ obciążenie ekosystemów przyrodniczych powodowane przez presję antropogeniczną: zabudowę mieszkaniową, zabudowę miejską, turystykę i rekreację.

Te obszary wymagają pilnych działań w celu zmniejszenia presji oraz doprowadzenia do właściwego stanu funkcjonalnego. Ze względu na to, że większa część planowanych działań i inwestycji opisanych w Strategii dotyczy obszarów o cechach antropogenicznych – obiekty użyteczności publicznej, mieszkaniowe, turystyczno-rekreacyjne itp. lub ich bezpośredniego otoczenia, należy ocenić odporność poszczególnych elementów środowiska występujących w zasięgu oddziaływania tych działań jako wysoką.

6. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu Strategii

Zagrożenia wód powierzchniowych i podziemnych

Głównym źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych są nie oczyszczone ścieki komunalne, spływy powierzchniowe z terenów rolniczych, komunikacyjnych, dopływ zanieczyszczonych wód powierzchniowych spoza terenu gminy. Wody powierzchniowe na obszarze powiatu kościańskiego i leszczyńskiego to zazwyczaj wody w III i IV klasie jakości.

WIOŚ w Poznaniu w 2019 r. prowadził ocenę podatności wód powierzchniowych na eutrofizację – czyli wzbogacenie wód biogenami, powodującymi wzrost glonów i roślinności. w zlewni rzeki Samicy Leszczyńskiej wszystkie cieką są podatne na eutrofizację. Główne zagrożenia i problemy:

- ❖ nieszczelne szamba,
- ❖ wykorzystywanie nieczynnych studni kopanych jako miejsc do odprowadzania ścieków komunalnych,
- ❖ odprowadzanie ścieków do rowów przydrożnych, cieków wodnych, na pola itp.
- ❖ stosowanie nawozów chemicznych na terenach dolinnych w miejscach gdzie wody gruntowe zalegają płytko pod powierzchnią terenu oraz gruntach o większych spadkach w kierunku cieków wodnych.

Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego

Wpływ na jakość powietrza na obszarach zurbanizowanych mają:

- ❖ emisje z komunalnych i przemysłowych źródeł stacjonarnych, w tym głównie zakładów energetycznych oraz sieciowych i lokalnych źródeł ciepła oraz zakładów produkcyjnych,
- ❖ emisje liniowe z transportu,
- ❖ emisje punktowe.

Największą presję na stan powietrza wywiera energetyczne spalanie paliw, które jest źródłem emisji podstawowej: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu i pyłu. Stężenia tych substancji w powietrzu wykazują zmienność w ciągu roku – rosną w sezonie grzewczym i maleją latem. Występuje też wyraźna różnica pomiędzy wielkością emisji tych substancji na obszarach miast i poza nimi.

Najpoważniejszym reemitentem emisji liniowej jest transport samochodowy. Substancje emitowane z silników oddziałują na stan czystości w najbliższym otoczeniu dróg, a ich wpływ maleje wraz z odległością. Dlatego też największe strumienie zanieczyszczeń związane są z głównymi węzłami komunikacyjnymi, w tym: wzdłuż ulic o zwartej, obustronnej zabudowie, będących tranzytowymi ciągami komunikacyjnymi. Istotne znaczenie ma również zapylenie powstające na skutek ścierania się opon i nawierzchni dróg. Największe emisje liniowe dotyczą drogi ekspresowej S-5, drogi wojewódzkiej 312, dróg powiatowych, ponieważ są to główne szlaki komunikacyjne gminy.

Emisja hałasu

Najbardziej uciążliwym źródłem hałasu na obszarze Gminy Śmigiel jest komunikacja drogowa oraz działalność przemysłowa. Szacuje się, że z uwagi na zwiększającą się liczbę pojazdów mechanicznych natężenie hałasu będzie stopniowo wzrastać. Ponadto hałas drogowy jest trudny do eliminowania, ze względu na fakt przebiegania tras przez tereny zurbanizowane.

Ochrona przed hałasem powinna polegać na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez zmniejszanie poziomu hałasu komunikacyjnego poprzez nasadzenia drzew lub montaż ekranów akustycznych w miejscach szczególnie narażonych.

Opracowywany dokument odnosi się głównie do obszaru gminy – terenu silnie przekształconego z rozwiniętą zabudową miejską w części miasta Śmigiel oraz rozproszoną zabudową mieszkaniową i mieszkalno-usługową na obszarach wiejskich.

W ujęciu problemów ochrony środowiska najistotniejsze jest zapewnienie różnorodności biologicznej, ograniczenie zanieczyszczeń przenikających do wód powierzchniowych i podziemnych oraz powietrza. Konieczne są także działania na rzecz edukacji ekologicznej i wzrostu świadomości lokalnej społeczności o znaczeniu zagadnień ochrony środowiska dla dalszego rozwoju gminy i poprawy życia jego mieszkańców.

7. Ocena rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych i innych ustaleń projektu

7.1 Misja Gminy Śmigiel do roku 2032

Misja samorządu stanowi fundamentalną zasadę, w obrębie której definiuje się przestrzeń wartości, do których będą odnosiły się wyznaczane kierunki i priorytety operacyjne. Misja wyznacza zestaw podstawowych kierunków działań samorządu, a jej elementarną treścią jest dobrostan i dobrobyt mieszkańców gminy. Innymi słowy misja koncentruje się na mieszkańcach, poprawie jakości życia oraz optymalizacji warunków życia w gminie – uczynienie z miasta i gminy atrakcyjnego miejsca na równi z jego potencjałem gospodarczym i atrakcyjnością inwestycyjną.

Misja jest syntetyczną, najczęściej jedno lub dwu zdaniową deklaracją określającą cel i powód oraz główne obszary działania gminy. Stan opisany w misji ma charakter idealny, którego osiągnięcie powinno być zasadniczym celem wszystkich działań podejmowanych przez lokalną społeczność i władze.

Wizja to obraz przyszłości gminy, którą za pomocą działań zawartych w strategii chcemy wykreować.

W wyniku wspólnych prac i uzgodnień zdefiniowano nową misję i wizję Gminy Śmigiel w Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023 – 2032.

Misją Gminy Śmigiel jest zapewnienie wzrostu jakości życia jej mieszkańców poprzez rozwój przedsiębiorczości i rolnictwa, infrastruktury, edukacji, ochrony zdrowia, opieki społecznej, turystyki i sportu z wykorzystaniem współpracy i lokalnych zasobów, mocnych stron gminy oraz szans dla przewyższenia słabych stron i zagrożeń zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Przyjęty katalog zasad to równocześnie zobowiązanie do przyjęcia takich metod działania, które będą koncentrować się na poprawie jakości życia mieszkańców gminy. Wyartykułowana misja to swoiste credo przyjętej filozofii zmiany społeczno-gospodarczej i rzeczywistej, nie tylko deklaratywnej woli rozwiązania kluczowych problemów rozwojowych gminy.

Biorąc pod uwagę treść misji należy raz jeszcze podkreślić, że Gmina Śmigiel jako samorząd – organizacja mieszkańców – koncentruje się na zaspokajaniu potrzeb i rozwiązywaniu problemów ludzi i organizacji oraz tworzeniu warunków dla urzeczywistniania marzeń i planów członków lokalnej wspólnoty. Zasady sformułowane w misji w istocie konstytuują cały proces planowania strategicznego dla gminy wyznaczając jego ramy oraz elementarne wartości.

Z misją Gminy Śmigiel ściśle wiąże się wizja – tj. projektowany obraz gminy w roku 2032, która ma jednoczyć wokół zawartych w niej idei.

7.2 Wizja Gminy Śmigiel do roku 2032.

Wizja:

Gmina Śmigiel oferuje społecznie akceptowalne warunki życia i interesujące miejsca pracy z dostępem do usług publicznych wyższej jakości, przy eliminacji wykluczeń w dostępie do Internetu, usług zdrowotnych, opieki społecznej oraz w zakresie korzystania z infrastruktury.

Gmina Śmigiel przedsiębiorcza i efektywna rolniczo, atrakcyjna inwestycyjnie, bezpieczna dla życia i biznesu, lokalny lider upraw ekologicznych, produkcji zdrowej żywności, zwierzęcej i przetwórstwa, atrakcyjna dla turystyki, sportu, rekreacji, wypoczynku, miejscem zintegrowanej współpracy społecznej nastawionej na rozwój oraz wyższą jakość edukacji i kultury z zachowaniem dziedzictwa lokalnego.

Wizja Gminy Śmigiel koncentruje się na ożywieniu gminy w oparciu o potencjały społeczne, gospodarcze, jak również stabilną politykę rozwojową zmierzającą do osiągnięcia optymalnego poziomu rozwoju ekonomicznego oraz ograniczenia problemów demograficznych. Wizja Gminy Śmigiel do 2032 roku to wizja mierzalnej zmiany w obrębie obszarów uznanych za kluczowe dla niwelowania istniejących problemów oraz ograniczenia identyfikowanych zapóźnień.

7.3 Obszary planowania strategicznego.

Interwencja w ramach „Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032” to odpowiedź na podstawowe wyzwania i problemy gminy. Jednocześnie w jej ramach buduje się plany sektorowych polityk ukierunkowanych na rzecz dokonanie pożądanej zmiany jakościowej w gminie. Założenia rozwojowe opierają się na wyznaczeniu konkretnych obszarów – kluczowych z punktu widzenia osiągnięcia postulowanej zmiany w gminie, innymi słowy niniejsze opracowanie nie stanowi programu działań powielającego inne dokumenty i opracowania gminne w zakresie poszczególnych inwestycji, jak również nie odnosi się do wszystkich zadań własnych gminy, które wprost wynikają z ustawy o samorządzie gminnym. Tym samym zaprezentowane obszary planowania strategicznego to rdzeń interwencji.

Obszary planowania strategicznego bezpośrednio odnoszą się do zidentyfikowanych kluczowych problemów, silnie determinujących aktualny poziom i stan rozwoju gminy. Warto zwrócić uwagę, że problemy, jak również powiązane z nimi obszary planowania strategicznego są względem siebie komplementarne.

Wieloaspektowość zmian zachodzących w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym wymaga od samorządu lokalnego opracowania zintegrowanej interwencji publicznej, która będzie stanowić skuteczną odpowiedź na wyzwania będące ich następstwem. Znalazło to swoje odzwierciedlenie w strukturze strategii, której podstawę stanowią 4 obszary strategiczne, w ramach, których dokonano koncentracji różnych działań wokół wyznaczonych celów.

Cele operacyjne dotyczą średniego horyzontu czasowego, określają narzędzia i sposoby realizacji celów strategicznych. Następnie określono kierunki działań, które wskazują przyjętą strategię postępowania, służą realizacji założonych celów, a tym samym stanowią podstawę wdrażania strategii.

Kierunki działań oznaczają kierunki koncentracji wspólnych wysiłków (aktywności programowej, finansowej i organizacyjnej) podejmowanych przez samorząd oraz jego partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych.

Część z nich **to konkretne przedsięwzięcia rozwojowe (projekty), najczęściej o charakterze inwestycyjnym**, których realizacja będzie miała kluczowe znaczenie dla powodzenia prowadzonej polityki rozwoju gminy w perspektywie do roku 2032.

Strategia określa również **oczekiwane rezultaty** planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz **wskaźniki** ich osiągnięcia. Interwencje planowane w ramach poszczególnych obszarów nie są rozłączne, lecz wzajemnie się przenikają i uzupełniają, dzięki czemu możliwe będzie uzyskanie efektu synergii, kluczowego dla ich powodzenia.

Schemat 1. Obszary strategicznego rozwoju Gminy Śmigiel do roku 2032

W ramach każdego z obszarów zdefiniowano cele rozwojowe w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. **Cele strategiczne** mają charakter długofalowy, wskazują generalny kierunek postępowania w realizacji założonej wizji rozwoju gminy. Obszary, cele i kierunki działań zostały zidentyfikowane na bazie wniosków z pogłębionej diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy, a także uzgodnień poczynionych w ramach szerokiej debaty publicznej i konsultacji społecznych, w kontekście przyjętej wizji rozwoju gminy w perspektywie 2032 r.

7.4 Cele strategiczne i operacyjne

Schemat 2. Drzewo Celów Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023 – 2032

GOSPODARKA I RYNEK PRACY	DZIEDZICTWO TURYSTYKA I OFERTA WOLNEGO CZASU	PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY
<p>Cel strategiczny 1</p> <p>Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka lokalna, wykorzystująca uwarunkowania, tradycje i specjalizacje lokalne oraz przedsiębiorczość</p>	<p>Cel strategiczny 2</p> <p>Atrakcyjna i rozwijająca się oferta wykorzystania wolnego czasu, bazująca na historii i bogatym dziedzictwie kulturowym oraz walorach przyrodniczo-krajobrazowych gminy</p>	<p>Cel strategiczny 3</p> <p>Komfort i bezpieczeństwo mieszkańców w wymiarze środowiskowym, przestrzennym i komunikacyjnym</p>	<p>Cel strategiczny 4</p> <p>System usług publicznych wysokiej jakości, dostosowany do potrzeb i oczekiwań społecznych, odpowiadający wyzwaniom współczesności,</p>
<p>Cel operacyjny 1.1</p> <p>Rozwój i kształtowanie nowych obszarów inwestycyjnych w przestrzeni gminy</p> <p>Cel operacyjny 1.2</p> <p>Rozwój i promocja lokalnej przedsiębiorczości, handlu i usług</p> <p>Cel operacyjny 1.3</p> <p>Rozwój obszarów wiejskich i branż powiązanych</p> <p>Cel operacyjny 1.4</p> <p>Wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców</p>	<p>Cel operacyjny 2.1</p> <p>Ochrona dziedzictwa historycznego oraz wzmocnienie roli kultury w procesach rozwoju społecznego</p> <p>Cel operacyjny 2.2</p> <p>Rozwój infrastruktury oraz kreowanie spójnej oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku</p>	<p>Cel operacyjny 3.1</p> <p>Zapewnienie powszechnego dostępu do systemów infrastruktury technicznej wykorzystujących technologie adekwatne do warunków osadniczych i przyrodniczych</p> <p>Cel operacyjny 3.2</p> <p>Ochrona zasobów środowiskowych i adaptacja do zmian klimatu</p> <p>Cel operacyjny 3.3</p> <p>Ochrona i kształtowanie krajobrazu oraz funkcjonalne zarządzanie przestrzenią</p> <p>Cel operacyjny 3.4</p> <p>Zwiększenie dostępności komunikacyjnej oraz mobilności mieszkańców</p> <p>Cel operacyjny 3.5</p> <p>Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym</p>	<p>Cel operacyjny 4.1</p> <p>Skuteczna i efektywna polityka oświatowa odpowiadająca na wyzwania XXI wieku</p> <p>Cel operacyjny 4.2</p> <p>Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych</p> <p>Cel operacyjny 4.3</p> <p>Strategiczne zarządzanie rozwojem gminy, służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu oraz gospodarczemu</p>

7.4.1 Cel strategiczny 1 (C.1) Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka lokalna, wykorzystująca uwarunkowania, tradycje i specjalizacje lokalne oraz przedsiębiorczość.

Pierwszym filarem rozwoju Gminy Śmigiel jest gospodarka i rynek pracy definiowana jako duży potencjał i podstawowy atut gminy związany z budową atrakcyjności osiedleńczej jako narzędzia umożliwiającego zmianę aktualnych tendencji demograficznych. Zaplanowana interwencja ma szeroki charakter i obejmuje cztery cele operacyjne odnoszące się wprost do polityki gospodarczej prowadzonej przez gminę:

- ❖ Rozwój i kształtowanie nowych obszarów inwestycyjnych w przestrzeni gminy,
- ❖ Rozwój i promocję lokalnej przedsiębiorczości, handlu i usług,
- ❖ Rozwój obszarów wiejskich i branż powiązanych,
- ❖ Wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców.

7.4.2 Cel strategiczny 2 (C.2) Atrakcyjna i rozwijająca się oferta wykorzystania wolnego czasu, bazująca na historii i bogatym dziedzictwie kulturowym oraz walorach przyrodniczo – krajobrazowych gminy.

Drugim filarem rozwoju Gminy Śmigiel jest dziedzictwo, turystyka i oferta wolnego czasu definiowana jako duży potencjał i jeden z głównych atutów gminy, która ma ciekawą historię oraz bogate dziedzictwo kulturowe i walory przyrodniczo – krajoznawcze dla rozwoju turystyki jako narzędzia umożliwiającego zmianę oferty spędzenia wolnego czasu.. Zaplanowana interwencja ma szeroki charakter i obejmuje dwa cele operacyjne odnoszące się wprost do polityki prowadzonej przez gminę w powyższym zakresie:

- ❖ Ochrona dziedzictwa historycznego oraz wzmocnienie roli kultury w procesie rozwoju społecznego,
- ❖ Rozwój infrastruktury oraz kreowanie spójnej oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku.

7.4.3 Cel strategiczny 3 (C.3) Komfort i bezpieczeństwo mieszkańców w wymiarze środowiskowym, przestrzennym i komunikacyjnym.

Trzecim filarem rozwoju Gminy Śmigiel jest przestrzeń i środowisko, które odnosi się do wymiaru funkcjonalnego gminy i postuluje jej przeobrażenie w kierunku przebudowy struktury przestrzennej zapewniającej mieszkańcom komfort i ich bezpieczeństwo w wymiarze środowiskowym, przestrzennym i komunikacyjnym.

Wyznaczone działania mają na celu poprawienie atrakcyjności przestrzeni publicznych, jak również zapewnienie dostępu do systemów infrastruktury technicznej, ochrony zasobów środowiskowych, krajobrazu, zwiększenia dostępności komunikacyjnej oraz wsparcia systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym. Innymi słowy nowoczesne zagospodarowanie przestrzenne to silny akcent kładziony na racjonalne planowanie gminy w zgodzie z potrzebami mieszkańców oraz przedsiębiorców.

Zaplanowana interwencja obejmuje pięć celów operacyjnych odnoszących się wprost do polityki prowadzonej przez gminę w powyższym zakresie:

- ❖ Zapewnienie powszechnego dostępu do systemów infrastruktury technicznej wykorzystujących technologie adekwatne do warunków osadniczych i przyrodniczych,
- ❖ Ochrona zasobów środowiskowych i adaptacja do zmian klimatu,
- ❖ Ochrona i kształtowanie krajobrazu oraz funkcjonalne zarządzanie przestrzenią,
- ❖ Zwiększenie dostępności komunikacyjnej oraz mobilności mieszkańców,
- ❖ Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym.

7.4.4 Cel strategiczny 4 (C.4) System usług publicznych wysokiej jakości, dostosowany do potrzeb i oczekiwań społecznych, odpowiadający wyzwaniom współczesności.

W ramach polityki społecznej kluczowe znaczenie mają usługi publiczne, których jakość oraz dostępność w dużej mierze warunkują zadowolenie mieszkańców z życia w danym miejscu, jak również zachęcają do osiedlania się i zakładania rodzin. Usługi publiczne są świadczone przez samorządy różnych szczebli oraz ich agendy i jednostki organizacyjne, jak również rynek, sektor przedsiębiorstw oraz organizacje pozarządowe. Zatem interwencja samorządu lokalnego obejmuje oświatę, usługi społeczne i zdrowotne, jak również lobbing i wspieranie inicjatyw społecznych, firm oraz organizacji pozarządowych. Zaplanowana interwencja obejmuje trzy cele operacyjne odnoszące się wprost do polityki dotyczącej kapitału ludzkiego i społecznego prowadzonej przez gminę w powyższym zakresie:

- ❖ Skuteczna i efektywna polityka oświatowa odpowiadająca na wyzwania XXI wieku,
- ❖ Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych,
- ❖ Strategiczne zarządzanie rozwojem gminy, służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu oraz gospodarczemu.

7.5 Rozmieszczenie planowanych inwestycji i planowane zmiany w przestrzeni Gminy Śmigiel

7.5.1 Krótka charakterystyka wybranych obszarów i kierunków interwencji:

- ❖ Planuje się dalszą realizację Programu Rewitalizacji dla Gminy Śmigiel na lata 2017-2023 oraz rewitalizację rynku w Śmiglu i jego bezpośredniego otoczenia, aby przestrzeń ta stanowiła centrum życia społecznego, handlowo – usługowego i turystycznego gminy,
- ❖ W Śmiglu planuje się utworzenie nowej przestrzeni publicznej pod organizację większych imprez (sportowych, kulturalnych, rozrywkowych, gospodarczych, targowych itp.),
- ❖ Planuje się opracowanie Programu Ochrony i Opieki nad Zabytkami Gminy Śmigiel wraz z przygotowaniem Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Śmigiel oraz planem działań konserwatorskich, restauracyjnych i robót budowlanych przy zabytkach realizowanych poprzez współpracę strony publicznej i prywatnej,

- ❖ Chcąc zwiększyć dostępność i jakość oferty kulturalnej, a jednocześnie przewidując zwiększenie ruchu turystycznego i konieczność jego profesjonalnej obsługi, zaplanowano prace modernizacyjne i adaptacyjne w budynkach świetlic wiejskich
- ❖ Ze względu na ponadprzeciętne walory przyrodniczo – krajobrazowe Obszarów Chronionego Krajobrazu wzdłuż doliny Samicy Leszczyńskiej oraz w środkowej i wschodniej części gminy, gdzie znajduje się zbiornik wodny Wonieść, utworzony z Jeziora Wonieść i Jezierzyckie oraz wzdłuż terenów leśnych w południowo – wschodniej części gminy, gdzie zlokalizowane są szlaki turystyczne, planuje się ich wykorzystanie w celu wzmocnienia potencjału tych miejscowości jako miejsc wypoczynku, rekreacji i turystyki oraz rozwoju duchowości (poszerzenie dróg, ścieżek pieszo – rowerowych)
- ❖ Dla zwiększenia mobilności mieszkańców i poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym, a jednocześnie w ramach tworzenia nowej oferty dla turystów i gości, zaplanowano budowę chodników, w tym z dopuszczonym ruchem rowerów, a także ciągów pieszo rowerowych oraz innej infrastruktury rowerowej i towarzyszącej. Inwestycje, dzięki zwiększeniu atrakcyjności roweru, przyczynią się także do poprawy jakości środowiska w gminie, w szczególności jakości powietrza,
- ❖ Ze względu na interesujące walory przyrodniczo – krajobrazowe, a także komfort życia mieszkańców, priorytetem pozostaje rozwój infrastruktury sieciowej. Biorąc pod uwagę uwarunkowania środowiskowe, terenowe i strukturę osadnictwa, a także koszty realizacji i utrzymania inwestycji, wyznaczono obszary doposażenia w siecią infrastruktury techniczną.
- ❖ Zaplanowano zwiększenie możliwości zagospodarowania terenów na cele inwestycji gospodarczych – poszerzenie obszarów aktywności gospodarczej głównie wzdłuż drogi krajowej nr S-5 oraz poza tym obszarem,
- ❖ Istotnym zasobem naturalnym, występującym na terenie gminy, są złoża surowców: gazu ziemnego oraz kopalin (glina, żwir) . Występowanie tych zasobów poza korzyściami (zatrudnienie, dochody do budżetu gminy) generuje także problemy (przekształcenie środowiska naturalnego),
- ❖ Potrzeba podnoszenia atrakcyjności osadniczej gminy i komfortu życia mieszkańców (zatrzymanie emigracji i przyciąganie nowych mieszkańców, stworzenie lepszych warunków dla rozwoju rodzin z dziećmi, ale również dla osób starszych) determinują gminne inwestycje mieszkaniowe.
- ❖ W ramach gminnej polityki społecznej zaplanowano inwestycje w budynkach użyteczności publicznej w celu dostosowania ich do wymagań osób niepełnosprawnych i osób starszych. Planuje się budowę Ośrodka dla osób niepełnosprawnych – Warsztatów Terapii Zajęciowej w Śmiglu.
- ❖ Realizowane będą działania w celu zapewnienia dostępności (architektonicznej, cyfrowej, informacyjno-komunikacyjnej) w administracji lokalnej i przestrzeni gminy,
- ❖ W celu zwiększenia dostępności i jakości usług ochrony zdrowia, doskonalona będzie baza infrastrukturalna i wyposażenie podmiotów świadczących te usługi,
- ❖ Analiza sieci szkół i stanu technicznego istniejącej bazy w kontekście potrzeb społecznych, wskaźników demograficznych i stojących przed oświatą wyzwań wskazała na konieczność przebudowy i rozbudowy szkoły w Bronikowie. Podjęto również decyzję o zagospodarowaniu otoczenia placówek oświatowych, przede wszystkim w zakresie tworzenia przyszkolnej infrastruktury rekreacyjnej i sportowej.

7.5.2 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej dla:

1. Terenów o wartości historycznej i kulturowej:

- ❖ Zachowanie historycznej tkanki i struktury przestrzennej oraz elementów charakterystycznych i zakorzenionych w świadomości społeczności lokalnej,
- ❖ Podporządkowanie nowej zabudowy historycznej kompozycji przestrzennej,
- ❖ Umocnianie pozycji Śmigła jako miejsca historycznie kojarzonego z wiatrakami - zachowanie i rozwianie tej funkcji
- ❖ Poprawa atrakcyjności i funkcjonalności przestrzeni zarówno dla mieszkańców, jak i turystów oraz gości,
- ❖ Zwiększenie udziału zieleni,
- ❖ Uwzględnienie przestrzeni dla organizacji niewielkich wydarzeń o charakterze kulturalnym, rozrywkowym, integracyjnym, wystawienniczym.
- ❖ Integrowanie funkcji turystycznej, handlowej i roli „żywego centrum Śmigła”,
- ❖ Utrzymanie miejsc parkingowych przy jednoczesnej promocji komunikacji pieszej, rowerowej i zbiorowej.

2. Terenów o funkcjach usługowych:

- ❖ Rozwój funkcji usługowych w Śmiglu i dążenie do kształtowania lokalnych centrów usługowych w innych miejscowościach wiejskich,
- ❖ Rozwój usług wraz z rozwojem zabudowy i przyrostem liczby mieszkańców, a także odwiedzających gminę turystów i gości,
- ❖ Kształtowanie czytelnej, zwartej struktury przestrzennej i dopełnianie układów urbanistycznych,
- ❖ Kształtowanie struktury przestrzennej uwypuklające i wzmacniające znaczenie istniejących obiektów o ważnych funkcjach lokalnych i ponadlokalnych,
- ❖ Mieszanie i dodawanie funkcji,
- ❖ Zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej (układ drogowy, komunikacja zbiorowa, infrastruktura piesza i rowerowa, punkty przesiadkowe),
- ❖ Dobra organizacja miejsc parkingowych przy kluczowych obiektach usługowych.

3. Terenów o funkcjach mieszkaniowych:

- ❖ Ochrona krajobrazu kulturowego dawnych układów ruralistycznych,
- ❖ Utrzymanie i kontynuacja istniejącej struktury przestrzennej i form zabudowy, z możliwością jej uzupełnienia,
- ❖ Dopuszczenie drugiego pasa zabudowy na zapleczu istniejących budynków usytuowanych wzdłuż ulic w sołectwach,
- ❖ Dopuszcza się rozwój zabudowy wielorodzinnej,
- ❖ Kształtowanie prawidłowych relacji pomiędzy zabudową związaną z produkcją rolną a zabudową mieszkaniową w sołectwach,
- ❖ Kreowanie połączeń z układem zewnętrznym: komunikacyjnych i kompozycyjnych, w tym z terenami aktywnymi przyrodniczo,
- ❖ Kształtowanie zieleni m.in. poprzez powiązanie z usługami sportu i rekreacji,
- ❖ Zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej m.in. poprzez układ dróg publicznych, ekologiczny transport zbiorowy, połączenia rowerowe,
- ❖ Dążenie do poprawy dostępności infrastruktury społecznej (przedszkola, szkoły, place zabaw, skwery),
- ❖ Prowadzenie infrastruktury technicznej bazujące na analizie potrzeb i rachunku ekonomicznym,

- ❖ W centralnych częściach miejscowości na terenie gminy oraz przy głównych trasach komunikacyjnych przewiduje się rozwój mieszanych form zagospodarowania mieszkaniowo-usługowych,

4. Dla obszarów rozwoju gospodarczego gminy:

- ❖ Połączenie z ponadlokalnym układem komunikacyjnym,
- ❖ Tworzenie układu kompozycyjno-komunikacyjnego zapewniającego dostępność oraz dobrą dystrybucję terenów i ich obsługę,
- ❖ Ograniczenie negatywnego wpływu terenów aktywności gospodarczej na sąsiadującą zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz,
- ❖ Wyposażenie terenów zabudowy techniczno-produkcyjnej w kanalizację sanitarną i nakaz odprowadzania ścieków do kanalizacji sanitarnej,
- ❖ Uzbrajanie terenów w sieć wodociągową i kanalizacyjną proporcjonalnie do stopnia zainwestowania i zagospodarowania,
- ❖ Zapewnienie odpowiednich parametrów infrastruktury liniowej,
- ❖ Eksploatacja złóż zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami.

5. Dla terenów zielonych (lasów, zieleni urządzonej) gminy:

- ❖ Zachowanie i ochrona systemu przyrodniczego oraz krajobrazu, których zasadniczymi elementami są: kompleksy leśne wraz z terenami pozostałych zalesień i lokalne ciągi ekologiczne (w szczególności zachowanie warunków ochrony ustalonych dla Przemęckiego Parku Krajobrazowego, dla obszarów chronionego krajobrazu: „Kompleks leśny Śmigiel – Święciechowa” oraz „Krzywińsko – Osiecki” wraz z zadrzewieniem gen. D. Chłapowskiego i kompleksem leśnym „Osieczna – Góra” w granicach Gminy Śmigiel, a także obszaru NATURA 2000 – „Zbiornik Wonieść” (kod obszaru PLB 300005),
- ❖ Przeciwdziałanie degradacji środowiska,
- ❖ Porządkowanie istniejących i tworzenie nowych zespołów zieleni urządzonej,
- ❖ Zachowanie i tworzenie kompleksów leśnych i towarzyszących im łąk w dotychczasowym użytkowaniu, uzupełnianie i poszerzanie kompleksów leśnych,
- ❖ Wykorzystanie potencjału przyrodniczego do stworzenia atrakcyjnej oferty aktywnego spędzania czasu wolnego (sport, rekreacja, wypoczynek, turystyka),
- ❖ Wyznaczanie ścieżek edukacyjnych, szlaków turystycznych itp. oraz stref rekreacji i wypoczynku wyposażonych w miejsca parkingowe, infrastrukturę rowerową, tablice informacyjne i małą architekturę,
- ❖ Zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej.

6. Dla terenów rolniczych (grunty orne, łąki, pastwiska, sady) gminy :

- ❖ Utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi oraz otuliną biologiczną cieków wodnych,
- ❖ Kontynuacja rolniczego sposobu użytkowania terenów, szczególnie w obrębie zwartych kompleksów gleb o wysokiej jakości i przydatności rolniczej,
- ❖ Przeciwdziałanie rozdrobnieniu areалу rolnego, dążenie do poprawy struktury obszarowej gospodarstw rolnych, ,
- ❖ Realizacja programu zalesień gruntów najsłabszych, nieużytków i gruntów rolniczo nieprzydatnych,
- ❖ Ograniczenie zabudowy kubaturowej, możliwy rozwój zabudowy zagrodowej,
- ❖ Ograniczenie nowych terenów zabudowy poza terenami istniejącego zainwestowania,
- ❖ Możliwe obiekty usług rolniczych, produkcji rolniczej i ogrodniczej itp.,

- ❖ Zakaz obiektów oraz urządzeń degradujących w szerszym zasięgu środowisko i krajobraz,
- ❖ Możliwe przekształcenia gruntów rolnych w tereny o innym użytkowaniu, jak np.: lasy, agroturystyka, turystyka, rekreacja, sport, wypoczynek, produkcja energii ze źródeł odnawialnych, parki i inne tereny zieleni urządzonej,
- ❖ Wykorzystanie indywidualnych systemów zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania i oczyszczania ścieków.

7. Dla wód powierzchniowych i podziemnych:

- ❖ Zachowanie istniejącego systemu, dążenie do poprawy klas czystości wód na obszarze całej gminy. Udostępnienie strefy nadbrzeżnej rzeki Samicy Leszczyńskiej, jeziora Wonieść i jeziora Jezierzyskiego dla rozwoju funkcji związanych ze sportem, rekreacją, wypoczynkiem czy turystyką, przy pełnej ochronie systemu przyrodniczego,
- ❖ Wykorzystanie surowców przy pełnej ochronie systemu przyrodniczego,
- ❖ Ochrona bezpośredniej otuliny biologicznej cieków wodnych z ograniczeniem zabudowy kubaturowej (wyjątki: funkcje związane ze sportem, rekreacją, wypoczynkiem czy turystyką),
- ❖ Zakaz podejmowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- ❖ Zapewnienie dostępności komunikacyjnej, w szczególności poprzez rozwój sieci ścieżek rowerowych.

8 Powiązanie ustaleń Strategii z innymi dokumentami oraz sposób realizacji celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i krajowym

Strategia rozwoju jest dokumentem o charakterze operacyjnym, którego podstawowym założeniem jest wyznaczenie ram dla skutecznej interwencji publicznej ukierunkowanej na wyznaczony obszar zdegradowany w ramach wypracowanych założeń planistycznych dokonywano identyfikacji celów i metod pozwalających na zniwelowanie kluczowych deficytów obszarów problemowych, które w ramach polityki gospodarczej, społecznej i ekologicznej powinny korespondować z założeniami na poziomie wspólnotowym, krajowym i regionalnym. Należy podkreślić, że niniejszy dokument jest zgodny z podstawowymi dokumentami o charakterze planistycznym i programowym. Strategia jest komplementarna w odniesieniu do następujących dokumentów o charakterze programowym i strategicznym, obowiązujących na poziomie wspólnotowym, krajowym i regionalnym:

8.1 Spójność dokumentu w skali makro.

„Strategia Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032” została poddana analizie oraz kompleksowej weryfikacji w zestawieniu z kluczowymi dokumentami strategicznymi i operacyjnymi o wymiarze ogólnoeuropejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym. Przedmiotowe opracowanie jest w pełni zgodne z założeniami, priorytetami oraz celami artykułowanymi w dokumentach przedstawionych w dalszej części niniejszego rozdziału wraz z powiązaniem celów strategicznych gminy z konkretnymi zapisami widniejącymi w analizowanych dokumentach.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Cele rozwojowe wskazane w Strategii gminy w pełni korespondują z celami zawartymi w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą 2030 – Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym, w szczególności cel strategiczny 1 gminy wpisuje się w Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną, cele strategiczny 2, 3 i 4 gminy wpisują się w Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, a cel strategiczny 4 gminy dodatkowo wpisuje się w Cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarstwu.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie

Cele rozwojowe wskazane w Strategii gminy w pełni korespondują z celami zawartymi w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 – cel strategiczny 1, 2 3 i 4 gminy wpisuje się w Cel szczegółowy 1.5 – Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszące atrakcyjność, natomiast cel strategiczny 3 gminy wpisuje się dodatkowo w Cel szczegółowy 1.4 – Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach.

Cel strategiczny 2 gminy wpisuje się w Cel szczegółowy 2.1 – Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego, Cel szczegółowy 2.2 – Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym oraz w Cel szczegółowy 2.3 – Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach.

Cel strategiczny 1 i 4 gminy wpisuje się w Cel szczegółowy 3.3 – Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych, natomiast cel strategiczny 4 gminy dodatkowo wpisuje się w Cel szczegółowy 3.1 – Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem oraz w Cel szczegółowy 3.3 – Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030

Działania wskazane w SRKS mają za zadanie wspierać zaangażowanie obywatelskie, zachęcać do współpracy oraz wzmacniać kreatywność Polaków. Cel strategiczny 4 gminy identyfikuje się z celem głównym SRKS, jakim jest Wzmocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym Polski.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego 2030

Cel strategiczny 1, 3 i 4 gminy wpisuje się w Cel szczegółowy 1.1 – Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu, w Cel szczegółowy 1.2 – Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia oraz w Cel szczegółowy 1.3 – Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy.

Cel strategiczny 1, 2, 3 i 4 gminy wpisuje się w Cel szczegółowy 2.1 – Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie, w Cel szczegółowy 2.2 – Przeciwdziałanie marginalizacji i wkluczeniom. Dodatkowo cel strategiczny 2 i 4 gminy wpisuje się w Cel szczegółowy 2.3 – Rozwój kapitału społecznego i kulturalnego regionu.

Cel strategiczny 1 i 4 gminy wpisuje się w Cel szczegółowy 3.1 – Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa. Cel strategiczny 3 i 4 wpisuje się w Cel szczegółowy 3.2 – Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski. Dodatkowo cel strategiczny 1 i 3 wpisuje się w Cel szczegółowy 3.3 – Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności efektywności energetycznej.

Cel strategiczny 3 i 4 wpisuje się w Cel szczegółowy 4.1 – Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług, a także w Cel szczegółowy 4.2 – Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju.

8.2 Opis powiązań Strategii z innymi dokumentami gminy

Program Rewitalizacji dla Gminy Śmigiel na lata 2017-2023

Cele ustanowione w GPR dążą do osiągnięcia właściwego stanu i przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społeczno-kulturowym na zidentyfikowanych obszarach zdegradowanych. Głównym celem prowadzenia procesu rewitalizacji jest społeczne i gospodarcze ożywienie zdegradowanych obszarów Gminy Śmigiel, z jednoczesną poprawą sytuacji środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.

Wyznaczone działania zmierzają do poprawy warunków zamieszkania, a w poszczególnych częściach obszaru rewitalizacji uruchomiona została aktywność mieszkańców przekładająca się na ważne dla ich życia inicjatywy i przedsięwzięcia. w tym kontekście Strategia jest spójna z postanowieniami GPR w zakresie wszystkich celów strategicznych.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Studium jest dokumentem określającym główne uwarunkowania i kierunki kształtowania polityki przestrzennej dla całej gminy. Obowiązujące studium wskazuje, że głównym, strategicznym celem polityki przestrzennej jest zapewnienie godziwych warunków życia, odpowiadających współczesnym potrzebom i oczekiwaniom. Cel ten powinien być osiągnięty przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju. Założenia zagospodarowania przestrzennego przyjęte w Studium korespondują z wszystkimi celami strategicznymi analizowanej Strategii.

Program Ochrony Środowiska

Dokument ten jako cele strategiczne dla Gminy Śmigiel wskazuje po pierwsze poprawę stanu środowiska, po drugie minimalizację zagrożeń dla środowiska, po trzecie rozwój gospodarczy w oparciu o wysoką świadomość ekologiczną mieszkańców.

Zakłada on ponadto, że działania poprawiające stan środowiska naturalnego będą prowadzone w formie przedsięwzięć inwestycyjnych – realizowanych w większości przez samorząd oraz jednostki podległe (dotyczących przede wszystkim budowy sieci infrastruktury technicznej) oraz w formie działań organizacyjnych – realizowanych przez samorząd oraz jednostki podległe i instytucje działające na terenie gminy w sektorze gospodarki komunalnej, w oświacie, a także we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Strategia Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 wykazuje komplementarność z POŚ na poziomie wszystkich celów strategicznych.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Śmigiel 2015-2020

W PGN wyznaczono cele strategiczne i szczegółowe, możliwe do osiągnięcia w latach 2015–2020. Jako cel strategiczny wskazana została poprawa jakości powietrza atmosferycznego oraz efektywności energetycznej przy zrównoważonym i efektywnym wykorzystaniu nośników energii poprzez wsparcie gospodarki niskoemisyjnej na terenie Gminy Śmigiel. Ponadto postawiono cele szczegółowe, które dotyczą po pierwsze poprawy efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej, usługowo-handlowych i przemysłowych oraz mieszkalnictwie, a po drugie zmniejszenie emisji CO₂ do atmosfery. Wyznaczone w PGN cele i zadania są spójne z działaniami określonymi w Strategii.

8.3 Ocena zgodności ustaleń planu z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska

Jednym z założeń Strategii rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 jest zbudowanie nowoczesnej struktury przestrzennej gminy. W obszarze tym zawierają się działania gospodarcze, społeczne i przestrzenne. Wynika z tego konieczność uwzględniania we wszystkich działaniach samorządu lokalnego, które mogą mieć wpływa na środowisko naturalne i warunki życia mieszkańców, aspektu zachowania właściwego stanu i funkcjonalności krajobrazu i ekosystemów przyrodniczych.

Strategia jako jeden z podstawowych obszarów rozwoju gminy wymienia zachowanie właściwego stanu i jakości środowiska naturalnego oraz tam gdzie to możliwe poprawę istniejącego stanu. Jest to o tyle istotne, że postrzeganie atrakcyjności gminy jako miejsca do zamieszkania lub inwestycji, dokonuje się także poprzez pryzmat uwarunkowań przyrodniczych i zachowania dobrego stanu poszczególnych komponentów.

Do podstawowych aktów prawnych, do których odwołuje się „Strategia Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032” są:

- ❖ Ustawa z dnia 18 stycznia 2022r. Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz.U. 2022, poz. 84 ze zm.),
- ❖ Ustawy z dnia 23 marca 2022r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2022 poz. 916 ze zm.),

- ❖ Ustawa z dnia 29 września 2021 r. - Prawo wodne (Dz.U. 2021 poz. 1923 ze zm.),
- ❖ Ustawa z dnia 3 kwietnia 2022r. o odpadach (t.j. Dz.U. 2022 poz.699 ze zm.),
- ❖ Ustawa z dnia 18 listopada 2020r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (t.j. Dz.U. 2020, poz. 2187 ze zm.),
- ❖ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t.j. Dz.U. 2019, poz. 1311 ze zm.),
- ❖ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 stycznia 2014 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t. j. Dz. U. 2014 poz. 112 ze zm.),
- ❖ Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 maja 2022 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów Dz. U. 2022, poz. 1121 ze zm),
- ❖ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 września 2020 r. w sprawie standardów emisyjnych dla niektórych rodzajów instalacji, źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania lub współspalania odpadów (Dz.U. 2020, poz. 1860 ze zm.),
- ❖ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 kwietnia 2021 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2021, poz. 845 ze zm.),

9 Skutki braku realizacji ustaleń projektu „Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel do roku 2032”.

Strategia Rozwoju Gminy Śmigiel w powiązaniu z pozostałymi dokumentami o charakterze ramowym analizuje uwarunkowania rozwojowe gminy oraz wyznacza perspektywy rozwoju na najbliższe lata.

Koncepcja zarządzania strategicznego przyjęta w tych dokumentach jest koniecznym elementem umożliwiającym integrację celów z różnych dziedzin życia społeczno-gospodarczego lokalnej społeczności. z punktu widzenia samorządu lokalnego dokumenty te stanowią podstawowe narzędzie służące do efektywnego zarządzaniu gminą. Umożliwiają także właściwe, skuteczne i racjonalne, zgodne z misją gminy i potrzebami mieszkańców wykorzystanie zasobów finansowych i instytucjonalnych, pozwalają na przewidywanie możliwych barier i ograniczeń na drodze do osiągnięcia zamierzonych celów oraz podjęcie środków zapobiegawczych lub minimalizujących skutki tych ograniczeń.

W tym ujęciu brak realizacji dokumentów strategicznych spowodowałoby mniejszą skuteczność wykorzystania zasobów finansowych, gospodarczych, przestrzennych gminy oraz mniejszy stopień osiągnięcia zamierzonych celów.

Można przyjąć założenie, że bez wdrożonych mechanizmów planowania strategicznego nie byłaby możliwa realizacja podstawowej zasady zrównoważonego rozwoju, która z założenia wymaga podejścia całościowego i długofalowego.

Brak realizacji postanowień Strategii oznaczający w praktyce brak realizacji celów szczegółowych i spowoduje szereg niekorzystnych zjawisk, w tym także dla pogorszenie stanu środowiska przyrodniczego:

1. Utrzymanie niezadowalającego poziomu jakości powietrza atmosferycznego – brak działań ograniczających emisję zanieczyszczeń, w tym głównie emisję niską ze źródeł komunalnych (SO₂, NO₂, PM₁₀, PM_{2,5}, benzenu) będzie powodować dalsze pogarszanie się stanu powietrza. Skutkiem tego będzie szereg niekorzystnych zjawisk o charakterze społecznym (wzrost zachorowalności na choroby układu oddechowego, układu krążenia itp.), gospodarczym (spadek atrakcyjności Gminy Śmigiel jako miejscowości atrakcyjnej dla mieszkańców oraz inwestorów) oraz ekologicznym (pogorszenie zdrowotności i odporności ekosystemów oraz populacji gatunków roślin i zwierząt wrażliwych na zanieczyszczenia atmosferyczne).
2. Pogorszenie klimatu akustycznego na terenie Gminy Śmigiel. Brak działań zmierzających do ograniczenia i minimalizacji oddziaływania akustycznego powodowanego przez środki transportu oraz działalność produkcyjno-usługową może skutkować kumulacją tych oddziaływań na niektórych obszarach. Ponadto konieczne jest określenie obszarów podlegających ochronie akustycznej oraz egzekwowanie tych wymagań, w tym szczególnie na etapie planowania i projektowania.
3. Postępująca degradacja obszarów w aspekcie społecznym i przestrzennym oraz niedostateczne wykorzystanie potencjału i atrakcyjności Gminy Śmigiel. Wyznaczone cele, kierunki i działania mają na celu poprawienie atrakcyjności przestrzeni publicznych, jak również budowanie ram umożliwiających rozwijanie sfery rekreacyjno-wypoczynkowej, handlowo-usługowej oraz gospodarczej. Brak tych działań spowoduje pogarszanie się stanu i jakości przestrzeni w obrębie gminy, co z kolei wpłynie na postrzeganie tego obszaru jako przyjaznego dla mieszkańców i inwestorów.

10 Ocena oddziaływania na komponenty środowiska i zagrożenia dla środowiska w wyniku realizacji ustaleń projektu Strategii

Oddziaływanie projektowanych działań wymienionych w analizowanym planie należy rozpatrywać w kontekście szerszym niż wpływ na poszczególne komponenty środowiska. Strategia Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 ma na celu przede wszystkim określić warunki realizacji zadań kluczowych z punktu widzenia lokalnej społeczności i samorządu oraz stworzyć wytyczne i ramy dla osiągnięcia celów o charakterze społecznym, gospodarczym, kulturowym.

Waga zagadnień związanych z zapewnieniem właściwego stanu środowiska na terenie gminy przez władze samorządowe została podkreślona w misji gminy, w której stwierdzono, że działania na rzecz stałego podnoszenia jakości życia mieszkańców w powiązaniu oraz tworzenia klimatu sprzyjającego prowadzeniu działalności gospodarczej, odbywać się będzie przy zachowaniu szczególnej dbałości o środowisko naturalne.

Zmiany, jakie wystąpią w środowisku w wyniku realizacji projektów przewidzianych w Strategii będą obejmować wszystkie jego komponenty, t.j: warunki gruntowe, wodne, szatę roślinną, powietrze, a także krajobraz.

W obszarach chronionych występujących na terenie Gminy Śmigiel ogólnie obowiązują następujące zakazy, które w przypadku Kompleksu leśnego Śmigiel – Święciechowa zostały określone w Uchwale Sejmiku Województwa Wielkopolskiego Nr XXII/579/16 z dnia 26.09.2016 i dotyczą: zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień; realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r.; likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych; dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody; likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno –błotnych; budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od: linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych.

10.1. Wpływ na klimat i powietrze atmosferyczne

W ujęciu jednostkowym Strategia przewiduje realizację szeregu inwestycji infrastrukturalnych, w tym głównie - zagospodarowanie naturalnych przestrzeni publicznych w tym: wykorzystanie potencjału przyrodniczego do stworzenia atrakcyjnej oferty aktywnego spędzania czasu wolnego (sport, rekreacja, wypoczynek, turystyka), wyznaczanie ścieżek edukacyjnych, szlaków turystycznych itp. oraz stref rekreacji i wypoczynku wyposażonych w miejsca parkingowe, infrastrukturę rowerową, tablice informacyjne i małą architekturę oraz zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej.

W trakcie prac budowlanych lub modernizacyjnych należy spodziewać się okresowych emisji pyłów i gazów, spowodowanych pracami budowlanymi i konstrukcyjno-montażowymi (wykopy, wzmożony ruch pojazdów, szczególnie ciężarowych itp.). Uciążliwości z nimi związane ustąpią po zakończeniu prac budowlanych.

Działaniami wpływający korzystnie na jakość powietrza są wszelkie działania związane z ograniczeniem emisji zanieczyszczeń ze źródeł liniowych (drogi), punktowych (zakłady produkcyjne) oraz rozproszonych (źródła komunalne).

W ramach Strategii założono szereg działań, których realizacja w sposób pośredni lub bezpośredni przyczyni się do ograniczenia wielkości ładunków zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery, w tym:

- ❖ działania na rzecz stworzenia zielonej strefy aktywności gospodarczej na terenie gminy,
- ❖ poprawa dostępności komunikacyjnej gminy w wymiarze zewnętrznym i wewnętrznym
- ❖ wdrażanie rozwiązań na rzecz czystego powietrza w gminie.

Działania te mogą wpłynąć na częściową poprawę jakości powietrza w perspektywie długoterminowej. Poprawa w zakresie systemu komunikacji indywidualnej i zbiorowej

na terenie gminy pozwoli na zmniejszenie presji wywieranej przez pojazdy, w tym głównie emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Działania te pozwolą na usprawnienie ruchu komunikacyjnego oraz zmniejszenie natężenia ruchu poprzez rozwój środków komunikacji zbiorowej. Emisja zanieczyszczeń nie będzie kumulowała się w miejscach, gdzie ruch jest spowolniony. Największe i bezpośrednie oddziaływanie na jakość powietrza atmosferycznego w gminie będą miały projekty skoncentrowane na przeciwdziałaniu niskiej emisji w ramach wspierania rozwiązań na rzecz czystego powietrza w gminie.

Wyznaczenie strefy aktywności gospodarczej pozwoli z kolei na przeniesienie uciążliwości związanej z działalnością produkcyjno-usługową poza tereny ścisłej zabudowy. Ponadto projekt ten pozwoli na pełniejsze wdrożenie mechanizmów i technologii niskoemisyjnych w obrębie strefy gospodarczej.

Założenia Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 roku są zgodne z „Programem ograniczenia niskiej emisji dla Gminy Śmigiel” w zakresie działań służących do redukcji pyłu zawieszony PM10, PM2,5 oraz benzenu.

Realizacja działań wymienionych w Strategii nie prowadzi do istotnej zmiany zagospodarowania przestrzennego, które związane byłoby z pogorszeniem warunków przewietrzania obszaru gminy (zabudowa wysoka). Realizacja postanowień Strategii nie wiąże się z likwidacją znacznej powierzchni biologicznie czynnej. Eksploatacja obiektów powstałych w wyniku realizacji Strategii oraz poddanych modernizacji nie przyczyni się do wzrostu wielkości emisji gazów i pyłów oraz, w tym gazów cieplarnianych, w związku z powyższym projekty przewidziane w projekcie dokumentu nie wpłyną na warunki termiczne, wilgotnościowe i anemometryczne w odniesieniu do mikroklimatu.

W kontekście wpływu na zmienność klimatyczną oraz celów określonych w dokumentach strategicznych, w tym Strategicznym Planie Adaptacji 2020, należy stwierdzić, że realizacja Strategii będzie posiadać pozytywny wpływ na przeciwdziałanie zmianom klimatu poprzez:

1. zabezpieczenie infrastruktury miejsko-gminnej przed czynnikami atmosferycznymi o charakterze ekstremalnym (susze, opady deszczu i śniegu, porywiste wiatry itp.).
2. Ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń do powietrza, w tym emisji gazów cieplarnianych poprzez termomodernizację obiektów mieszkalnych i użyteczności publicznej oraz wykorzystanie OZE.

10.2 Wody powierzchniowe i podziemne

W Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 nie uwzględniono zagadnień związanych bezpośrednio z rosnącą ilością ścieków ze źródeł komunalnych oraz zagrożeniem pogarszania się wód powierzchniowych i podziemnych spowodowanym niewłaściwym zagospodarowaniem tych ścieków.

Cele te realizowane będą pośrednio poprzez działania z zakresu wdrożenia zasad projektowania uniwersalnego w przestrzeni gminy. Określenie szczegółowych zasad i warunków zagospodarowania przestrzennego, w tym w preferowanych rozwiązaniach w

zakresie gospodarki wodno-ściekowej umożliwi lepszą kontrolę i zmniejszenie ryzyka zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych w wyniku niekontrolowanych zrzutów ścieków komunalnych.

Istotnym elementem w zakresie ochrony jakości wód będzie miała realizacja zadania obejmującego działania na rzecz stworzenia zielonej strefy aktywności gospodarczej na terenie gminy. Stworzenie tej strefy umożliwi przeniesienie działalności mogącej być źródłem znacznych ilości zanieczyszczeń poza obszary miejskie oraz organizację zbiorowego systemu zagospodarowania i oczyszczania ścieków powstałych w wyniku różnorodnej działalności gospodarczej.

Żadne z projektów infrastrukturalnych nie dotyczy realizacji zabudowy w rejonie istniejących ujęć wód podziemnych i powierzchniowych oraz w strefie ochrony ujęć tych wód. Zbiorniki wodne na terenie gminy posiadają obecnie tylko częściowy statut rekreacyjny.

Celem środowiskowym w zakresie elementów hydromorfologicznych jest osiągnięcie dobrego stanu wód (II klasa). Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne jest utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

Ponadto dla osiągnięcia celów środowiskowych istotne jest zachowanie lub przywrócenie ciągłości ekologicznej cieków poprzez możliwość swobodnej migracji organizmów wodnych. Dlatego też dla JCWP rzek wskazanych w ww. opracowaniach wskazano uszczegółowiony cel środowiskowy jakim jest osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego oraz możliwość migracji organizmów wodnych.

Jednolite części wód powierzchniowych zlokalizowane w obrębie obszaru gminy zostały ocenione jako posiadające stan poniżej dobrego. Z kolei ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych została określona jako niezagrażona.

W ramach Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 nie przewiduje się działań powodujących niekorzystne zmiany morfologiczne w obrębie koryt rzecznych, nie przewiduje się zmiany stosunków wodnych w zlewni rzeki Samica Leszczyńska i jej dopływów oraz nie planuje się działań powodujących zwiększenie ilości zanieczyszczeń wprowadzanych do wód powierzchniowych. z tego względu Strategia nie spowoduje pogorszenie warunków osiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2016, poz. 1967 ze zm.).

10.3 Krajobraz, powierzchnia ziemi i gleby

Kluczowym obszarem rozwojowym wyszczególnionym w Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 jest obszar zagospodarowanie przestrzenne - udoskonalenie struktury przestrzennej. Oznacza to przede wszystkim harmonijny rozwój infrastruktury zgodnie z ogólnymi zasadami zagospodarowania przestrzennego i estetyki krajobrazu kulturowego i społecznego i przyrodniczego. w ramach domeny strategicznej przewidziano działania zmierzające do zapewnienia warunków dla wykorzystania potencjału osadniczego i unikatowych walorów Gminy Śmigiel.

W myśl Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (Florencja 20.10.2000 –Dz. U. z 2006 r., nr 14.poz.98) - „ochrona krajobrazu” znaczy działania na rzecz zachowania i utrzymywania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu tak, aby ukierunkować i harmonizować zmiany, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych.

Zaplanowane w Strategii działania mają na celu zwiększenie atrakcyjności gminy poprzez rewitalizację obszarów zdegradowanych, estetyzację wybranych fragmentów gminy, ochronę dziedzictwa krajobrazowego, zagospodarowanie naturalnych przestrzeni publicznych oraz wdrożenie jednolitych zasad projektowania, a także adaptację i tworzenie przestrzeni publicznych.

Zadania te będą realizowane w ścisłej korelacji z wymogami zagospodarowania przestrzennego oraz zrównoważonego rozwoju, gdyż tylko takie podejście gwarantuje zachowanie specyficznych uwarunkowań przestrzenno-krajobrazowych Gminy Śmigiel.

W wyniku realizacji inwestycji infrastrukturalnych oraz powstania nowej zabudowy nastąpi lokalne przekształcenie powierzchni ziemi oraz zmiana struktury. Wszelkie przekształcenia prowadzące do realizacji nowego zainwestowania wiążą się z trwałym oddziaływaniem na powierzchnię terenu (z wyłączeniem realizacji inwestycji w zakresie infrastruktury podziemnej).

Większość działań w obszarze zagospodarowania przestrzennego wyznaczonych w projekcie Strategii ma charakter pozytywny. Należy mieć na uwadze, że krajobraz jak i powierzchnia ziemi w obrębie gminy są elementami w znacznym stopniu antropogenicznie przekształconymi, a więc realizacja działań zapisanych w Strategii w głównej mierze dotyczyć będzie terenów już przekształconych.

Zadania inwestycyjne związane z prowadzeniem prac budowlanych oraz ziemnych na obszarach niezabudowanych mogą stanowić źródło potencjalnego oddziaływania na powierzchnię ziemi i krajobraz.

W ramach Strategii nie przewidziano realizacji zadań sprzyjających rozwojowi wieloprzestrzennej zabudowy przemysłowej i przemysłowo-magazynowej w obszarach cennych pod względem krajobrazowym i kulturowym.

Realizacja działań polegających na wsparciu tworzenie strefy ekonomicznej pozwoli na przeniesienie uciążliwej działalności gospodarczej poza obszary zabudowane. Projekt ten będzie realizowany na obszarach o niskiej wartości krajobrazowej.

Na polepszenie krajobrazu antropogenicznego wpłyną wszelkie prace związane z modernizacją istniejącej infrastruktury (budynków użyteczności publicznej, infrastruktury edukacyjnej, sportowej i turystycznej oraz małej architektury). Założone prace mają na celu poprawę warunków życia ludzi poprzez uzyskanie korzystnego stanu środowiska (np. termomodernizacje obiektów użyteczności publicznej) i estetyzacji krajobrazu.

W ramach Strategii wyodrębniono cele strategiczne ukierunkowane na wszechstronną rewitalizację i rozwój infrastruktury rekreacyjno-turystycznej. w tym obszarze kluczowe znaczenie ma poszerzenie wachlarza oferty związanej z turystyką, rekreacją oraz tworzeniem zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego. w ramach celu operacyjnego zakłada się również realizację przedsięwzięć z zakresu rozwijania stref aktywnej rekreacji dla mieszkańców.

W ramach Strategii przewidziano głównie prace modernizacyjne w zakresie istniejącej zabudowy. Obiekty przewidziane do realizacji zostaną zaprojektowane z zachowaniem zasady „dobrego sąsiedztwa” poprzez dostosowanie parametrów architektonicznych i estetycznych do istniejącej zabudowy i charakteru obszaru.

Realizacja poszczególnych projektów w obrębie istniejącego zagospodarowania nie spowoduje istotnej zmiany ukształtowania powierzchni ziemi i redukcji powierzchni biologicznie czynnej. Realizacja postanowień aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 nie będzie miała negatywnego wpływu na gleby i powierzchnię ziemi.

10.4 Flora i fauna, różnorodność biologiczna i formy ochrony przyrody

Jak wskazano powyżej na terenie Gminy Śmigiel występują cenne przyrodniczo obiekty objęte ochroną prawną. Do obszarów tych należą:

Przemęcki Park Krajobrazowy: Położony granicy województwa wielkopolskiego i lubuskiego, na obszarze gmin: Przemęt, Włoszakowice, Wijewo i Wschowa (niewielkie fragmenty Parku leżą także w gminach Śmigiel (46 ha.) i Świąciechowa.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Kompleks leśny Śmigiel – Świąciechowa”

Obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Krzywińsko – Osiecki” wraz z zadrzewieniem gen. D. Chłapowskiego i kompleksem leśnym „Osieczna – Góra”.

Obejmuje swym zasięgiem tereny wyróżniające się urozmaiconą rzeźbą, dużą ilością powierzchni wodnych oraz mozaiką występujących ekosystemów. Różnorodność biotypów stwarza dogodne warunki bytowania wielu gatunkom flory i fauny, w tym rzadkim, chronionym ptakom wodno – błotnym, drapieżnym i śpiewającym. Obszar wyznaczony w celu zachowania i ochrony obszarów o cechach środowiska zbliżonego do naturalnego oraz zapewnienia społeczeństwu niezbędnych warunków do wypoczynku i korzystania z walorów krajobrazowych dla turystyki.

Obszar Natura 2000 obejmuje Obszar specjalnej ochrony ptaków - Zbiornik Wonieść (kod obszaru PLB 300005).

Obszar w granicach powiatu kościańskiego położony na terenie trzech gmin: Kościan, Krzywiń i Śmigiel. Obszar został ustanowiony na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska. Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 2 802,1 ha.

Ostoję stanowi zbiornik retencyjny o łącznej powierzchni (przy maksymalnym spiętrzeniu) 777 ha, który obejmuje swym zasięgiem pięć byłych jezior: Drzeczowskie, Witosławskie, Wojnowickie, Jezierzyckie, Wonieskie oraz położone między nimi bagienne łąki. Zbiornik otoczony jest lasami, łąkami i polami uprawnymi.

Jego zasadniczą funkcją jest retencja wody dla potrzeb rolnictwa i ochrona przeciwpowodziowa. Na obszarze tym występuje niezwykle cenny gatunek – żółw błotny – chroniony zarówno w Polsce, jak i w Europie, którego występowanie stwierdzono w Drzeczkowie. Obszar zbiornika jest ostoją ptaków chronionych dyrektywą ptasią.

Założenia rozwojowe Gminy Śmigiel koncentrują się głównie wokół zagadnień związanych z poprawą warunków życia mieszkańców, atrakcyjnością gminy dla potencjalnych inwestorów oraz rozwojem infrastruktury i możliwości spędzania czasu wolnego.

Pomimo tego że działania te nie są w sposób bezpośredni ukierunkowane na zachowanie i ochronę ekosystemów przyrodniczych, to jakość i stan środowiska naturalnego, w tym szczególnie w obrębie obszarów wyznaczonych do celów rekreacyjnych jest szczególnie istotna. Uwidocznione zostało to w misji gminy, gdzie stwierdza się, że: Misją Gminy Śmigiel jest zapewnienie wzrostu jakości życia mieszkańców poprzez rozwój przedsiębiorczości i rolnictwa, infrastruktury, edukacji, ochrony zdrowia, opieki społecznej, turystyki i sportu z wykorzystaniem współpracy i lokalnych zasobów, mocnych stron oraz szans dla przewyciężenia słabych stron i zagrożeń zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Na poziomie struktury celów strategicznych wyszczególniono cel 3: **Przestrzeń i środowisko – Cel 3.2 – Ochrona zasobów środowiskowych i adaptacja do zmian klimatu oraz Cel 3.3 - Ochrona i kształtowanie krajobrazu oraz funkcjonalne zarządzanie przestrzenią.** Zadanie koncentruje się na ochronie i kształtowaniu przestrzeni i środowiska gminy zgodnie z dobrą praktyką. Cel ten obejmuje m.in. takie zadania jak:

1. Działania na rzecz zachowania , ochrony i wzbogacania bioróżnorodności przyrodniczej,
2. Edukacja ekologiczna (m.in. w zakresie ograniczenia niskiej emisji, wykorzystania OZE, zmniejszenia wykorzystania odpadów i ich segregacji, zasad gospodarki o obiegu zamkniętym, podłączenia do kanalizacji, wykorzystania pojazdów elektrycznych), w tym współpraca z partnerami publicznymi i pozarządowymi,
3. Innowacyjne rozwiązania ZeroWaste / LessWaste np. FoodSharing, GiveBox, Targ rolny

W ramach Strategii przewidziano szereg działań o charakterze infrastrukturalnym: działania w zakresie modernizacji i budowy obiektów użyteczności publicznej i infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej. Działania te będą prowadzone głównie w obszarze zurbanizowanym i zagospodarowanym. Jednakże wyszczególniono także działania infrastrukturalne realizowane w obrębie obszarów podlegających ochronie. Do działań takich można zaliczyć:

1. Realizację projektów wspierających wymianę źródeł grzewczych w gospodarstwach domowych na nowoczesne i ekologiczne,
2. Wspieranie rozwoju energooszczędnego systemu oświetlenia na terenie gminy,
3. Budowa nowych punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (poza istniejącym w Koszanowo) w miarę zdiagnozowanych potrzeb, np. w innych miejscowościach oraz jego rozwój jako elementu gospodarki o obiegu zamkniętym,
4. Dbalność o krajobraz, w tym uporządkowanie reklam w przestrzeni publicznej.

Na obecnym etapie nie można jednoznacznie określić, czy projektowane prace w obrębie obszarów chronionego krajobrazu wzdłuż doliny Samicy Leszczyńskiej oraz w środkowej i wschodniej części gminy, gdzie zlokalizowane są szlaki turystyczne będą obejmowały realizowane w celu wzmocnienia potencjału tych miejsc dla wypoczynku, rekreacji i turystyki. Jednakże w przypadku zamiaru realizacji zabudowy w obrębie tych obszarów należy podjąć działania ograniczające i minimalizujące negatywne oddziaływanie, w tym działania opisane w rozdz. 11.

Projektowane obiekty będą w głównej mierze uzupełnieniem i rozbudową istniejącego zagospodarowania, w związku z czym ingerencja w obszary dotychczas niezagospodarowane będzie stosunkowo niewielka. Jednakże przed przystąpieniem do prac należy rozważyć możliwość oddziaływania na gatunki i siedliska objęte ochroną oraz ewentualnie wykonać inwentaryzację i waloryzację tych stanowisk.

Przedsięwzięcia planowane w ramach Strategii nie wiążą się z wykorzystaniem instalacji i technologii, w tym procesów, które mogą stanowić istotne źródło zanieczyszczeń. Na etapie eksploatacji oddziaływanie na środowisko związane będzie głównie z pokrywaniem zapotrzebowania na podstawowe media dla potrzeb np. budynków użyteczności publicznej (woda, gaz, energia elektryczna, paliwa energetyczne) oraz emisją ścieków socjalno-bytowych, spalin z procesu spalania paliw itp.

Jak wynika z powyższej analizy realizacja projektów infrastrukturalnych przewidzianych w projekcie dokumentu nie wiąże się z ryzykiem wystąpienia zagrożeń dla gatunków i siedlisk objętych ochroną w postaci obszarów Natura 2000 oraz innych form ochrony przyrody. Nie przewiduje się znacznej ingerencji w uwarunkowania przyrodnicze. Projekty nie przyczynią się do pogorszenia warunków aerosanitarnych oraz pogorszenia stanu i jakości wód powierzchniowych i podziemnych w gminie. Realizacja postanowień Strategii nie wiąże się z zakłóceniami w obrębie gospodarki leśnej i rolnej na obszarach objętych ochroną. Pozostałe działania to projekty „miękkie” o charakterze nieinfrastrukturalnym, które nie wykazują znaczącego oddziaływania na środowisko. Ponadto realizacja projektów przewidzianych w aktualizacji Strategii powinna uwzględniać działania zapobiegawcze określone w rozdz. 11.

10.5 Wpływ na klimat akustyczny

Podczas prac budowlanych oraz modernizacyjnych może wystąpić krótkoterminowe zwiększenie poziomu hałasu, a także pojawić się mogą wibracje i drgania. Zmiany te będą miały jednak charakter przejściowy i krótkotrwały.

Pozostałe działania przewidziane w Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 nie spowodują pogorszenia warunków akustycznych na terenie gminy oraz w jej sąsiedztwie.

W ramach Strategii przewiduje się projekty obejmujące m.in. uporządkowanie i ujednolicenie zapisów dokumentów o charakterze planistycznym - wdrożenie zasad projektowania uniwersalnego w przestrzeni gminy. Umożliwi to wdrożenie mechanizmów planowania i projektowania służących m.in. ochronie klimatu akustycznego w gminie. Innymi działaniami pozwalającymi pośrednio na poprawę warunków akustycznych są działania zmierzające do rozwoju i zwiększenia dostępności komunikacji zbiorowej i indywidualnej na terenie gminy - poprawa dostępności komunikacyjnej w wymiarze zewnętrznym i wewnętrznym.

Działania te przyczynią się do poprawy warunków przemieszczania się pojazdów (zwiększenie prędkości i płynności ruchu), a tym samym do ograniczenia oddziaływania akustycznego, którego źródłem są pojazdy poruszające się po drogach publicznych.

Działania zmierzające do utworzenia strefy inwestycji gospodarczych poza obszarami zabudowanymi - działania na rzecz stworzenia zielonej strefy aktywności gospodarczej w gminie, głównie wzdłuż drogi krajowej nr S-5 oraz poza tym obszarem, skutkować będą przeniesieniem potencjalnie uciążliwej działalności gospodarczej poza obszary wrażliwe na oddziaływanie akustyczne oraz lepszą kontrolę nad przestrzeganiem wymagań z zakresu ochrony przed nadmierną emisją hałasu.

10.6 Wpływ na zasoby naturalne i zabytki

Działania wyznaczone w Strategii w większości mają charakter neutralny lub pozytywny, odnosząc się do działań ogólnorozwojowych w sferze społeczno-gospodarczej, a zatem będą miały wpływ na ogólną poprawę jakości życia w gminie.

Charakter pozytywny będzie mieć realizacja zapisów modernizacji i rozwoju obiektów kultury, sportu i rekreacji oraz użyteczności publicznej, w tym edukacji.

Zanieczyszczenia w powietrzu, których źródłem jest transport drogowy, sektor komunalny i w niewielkim stopniu przemysł mają wpływ na stan obiektów budowlanych, również tych o charakterze zabytkowym, co wymusza częstsze zabiegi renowacyjne i konserwatorskie. Wszelkie działania polegające na ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do atmosfery pozwolą na ograniczenie niszczenia fasad budynków, w tym także zabytkowych.

Wzmożony ruch komunikacyjny jest źródłem hałasu, jak również drgań i wibracji. Wszelkiego rodzaju inwestycje ograniczające emisję hałasu, przede wszystkim na obszarach zwartej zabudowy przyczynią się do istotnego zmniejszenia ryzyka uszkodzenia budynków, w tym także zabytkowych.

Strategia zawiera działania prowadzące do podniesienia wartości i jakości dóbr materialnych. Realizacja ustaleń Strategii będzie się wiązała z poprawą jakości i wartości przestrzeni publicznych (estetyzacja, modernizacja, remonty, realizacja nowych elementów architektury), ponadto realizacja ustaleń Strategii będzie się wiązała z poprawą sytuacji materialnej mieszkańców, co będzie sprzyjać konsumpcji i poprawie standardu zamieszkania.

10.7 Wpływ na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi

Działania wyznaczone w projekcie Strategii mają duże znaczenie dla zdrowia i samopoczucia mieszkańców. Część z nich ma charakter pozytywny, ale są działania, które mogą oddziaływać negatywnie.

Działania wyznaczone w projekcie Strategii mają charakter społeczny, pozytywne oddziaływanie realizacji zapisów dokumentu na ludność jest oczywiste i będzie miało wieloaspektowy charakter, zarówno w sferze materialnej, jak i pozamaterialnej.

Przewiduje się szereg działań zmierzających do zwiększenia dostępności i atrakcyjności infrastruktury edukacyjnej, kulturalnej, sportowej, co przyczyni się bezpośrednio do poprawy jakości życia mieszkańców.

Realizacja przedsięwzięć służących wzrostowi atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej gminy oraz aktywizacji różnych grup społecznych, w tym szczególnie grup wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem, będzie miała konsekwencje zarówno bezpośrednie, jak i pośrednie poprzez wzrost atrakcyjności przestrzeni gminy oraz tworzenia nowych miejsc pracy.

Poprawa dostępności komunikacyjnej Śmigła wiązać się może z większym natężeniem ruchu pojazdów, ale lepszą przepustowością. Emisja zanieczyszczeń (hałasu, zanieczyszczeń do powietrza etc.) nie będzie kumulowała się w miejscach, gdzie ruch jest spowolniony, a rozłoży się równomiernie wzdłuż ciągów komunikacyjnych.

Potencjalne oddziaływanie może wystąpić podczas prac związanych z budową, modernizacją i przebudową obiektów budowlanych i infrastruktury. Wspomniane prace mogą stanowić zagrożenie dla ruchu pieszego i kołowego, w związku z powyższym istotne jest odpowiednio wczesne poinformowanie lokalnej ludności o prowadzonych pracach budowlanych i ziemnych, które umożliwi przygotowanie się do ewentualnych utrudnień.

W załączonej do opracowania tabeli macierzy przedstawiono wpływ poszczególnych przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Strategii na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego, ludzi i dobra kultury. Przy ocenie starano się brać pod uwagę końcowy efekt realizacji przedsięwzięcia i jego potencjalne oddziaływanie na etapie normalnego funkcjonowania, jak również na etapie budowy.

Oddziaływanie proponowanych przez ustalenia Strategii rodzajów zainwestowania i form zagospodarowania na przestrzeń i obiekty z nią związane podzielić można na: bezpośrednie, pośrednie, wtórne (pochodne, występujące jako skutek w późniejszym okresie) oraz skumulowane (nakładające się oddziaływanie pochodzące z różnych źródeł).

W przypadku, gdy kryterium oceny będzie stanowił czas, mówić należy o oddziaływaniu długoterminowym (kilkudziesięcioletnim, np. powyżej 50 lat), średnioterminowym (obliczonym na około 5-10 lat), krótkoterminowym (do 1 roku) oraz chwilowym (ograniczonym do maksimum 1 doby).

Można przyjąć, że w przypadku realizacji ustaleń Strategii wystąpi przede wszystkim oddziaływanie krótko i średnioterminowe, związane z fazą budowy modernizacji obiektów.

Oddziaływanie długoterminowe związane będzie z funkcjonowaniem nowej zabudowy i infrastruktury lub poddaniem modernizacji i przebudowie, w tym głównie: ograniczeniem niskiej emisji zanieczyszczeń do powietrza w okresie grzewczym, ograniczenie emisji hałasu. Istotnym oddziaływaniem o charakterze długookresowym będzie poprawa stanu istniejących obiektów i estetyzacja krajobrazu.

Nieodwracalne oddziaływania mogą wystąpić w przypadku zmian ukształtowania powierzchni terenu. Poprzez wprowadzone zasady zrównoważonego rozwoju oraz zwrócenie szczególnej uwagi na zachowanie właściwego stanu walorów przyrodniczych gminy, nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań nieodwracalnych związanych z zagrożeniem dla gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną prawną, poprzez ubytek ich siedlisk.

11 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu Strategii.

Negatywny wpływ na środowisko zadań i działań przewidzianych do realizacji w ramach realizacji „Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032” roku nie będzie miał istotnego znaczenia i w przypadku większości założeń będzie ograniczać się do etapu realizacji poszczególnych przedsięwzięć (etapu budowy, przebudowy i modernizacji). Zdecydowana większość projektów realizowana będzie na obszarach o charakterze antropogenicznym – obszary zabudowy mieszkaniowej, obiektów użyteczności publicznej, obszarów parków i terenów sportowo-rekreacyjnych itp.

W ramach działania związanego z realizacją **celu 3.2 – Ochrona zasobów środowiskowych i adaptacja do zmian klimatu oraz celu 3.3 – Ochrona i kształtowanie krajobrazu oraz funkcjonalne zarządzanie przestrzenią** w tym: Obszarów Chronionego Krajobrazu wzdłuż doliny Samicy Leszczyńskiej oraz w środkowej i wschodniej części gminy, gdzie znajduje się zbiornik Wonieść oraz wzdłuż terenów leśnych w południowo – wschodniej części gminy gdzie zlokalizowane są szlaki turystyczne przewiduje się prace zmierzające do wykorzystania potencjału turystycznego. W obrębie tych obszarów przewiduje się m.in. zagospodarowanie plaż, stworzenie zabudowy handlowo-usługowej, realizację budynków towarzyszących, miejsc rekreacji i wypoczynku, małej architektury , wytyczenie i realizację ścieżek pieszo-rowerowych itp.

W przypadku podejmowania działań o charakterze infrastrukturalnym w obrębie niezagospodarowanej części obszarów chronionego krajobrazu oraz zbiornika Wonieść, konieczne jest zapewnienie rzetelnej oceny wpływu inwestycji na środowisko obejmującej głównie funkcję tego terenu jako miejsca rozrodu i migracji ptaków wodnych. z tego względu na etapie realizacji przedsięwzięć infrastrukturalnych konieczne jest podjęcie niezbędnych działań i środków zapobiegających możliwości negatywnego oddziaływania.

Do działań ograniczających i minimalizujących należą:

- ❖ Wszelkie prace mogące mieć znaczący negatywny wpływ na siedliska lub gatunki chronione należy poprzedzić szczegółową inwentaryzacją zasobów przyrodniczych zarówno w odniesieniu do zasobów ożywionych jak i nieożywionych. Ponadto prace terenowe w takim wypadku należy prowadzić pod nadzorem upoważnionego przyrodnika i zgodnie z jego zaleceniami.
- ❖ Realizacja i eksploatacja przedsięwzięć, które mogą wykazywać potencjalne negatywne oddziaływanie na gatunki i siedliska chronione powinna być objęta obowiązkiem okresowego monitoringu, a na etapie powykonawczym organ określający warunki środowiskowe może nałożyć konieczność opracowania i przedłożenia przeglądu po realizacyjnego inwestycji.

❖ Ograniczenie do niezbędnego minimum wycinki drzew i krzewów oraz likwidacji powierzchni biologicznie czynnych.

❖ Istniejąca zabudowa powinna być projektowana i realizowana w nawiązaniu do istniejących warunków przyrodniczo-krajobrazowych.

W ramach Strategii przewidziano także projekty polegające na przebudowie i termomodernizacji obiektów budowlanych. Pomimo braku zidentyfikowanych znaczących oddziaływań na środowisko w wyniku realizacji przedsięwzięć termomodernizacyjnych, konieczne może okazać się zastosowanie rozwiązań zapobiegających powstawaniu szkód w środowisku. Do działań takich można zaliczyć inwentaryzację budynków przed przystąpieniem do prac termomodernizacyjnych pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy w razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy, termin i sposób wykonania prac należy dostosować do ich okresów lęgowych i rozrodczych.

W celu zmniejszenia lub eliminacji negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze lub społeczne proponuje się podjęcie szeregu działań łagodzących opisanych poniżej.

Tabela 3. Proponowane środki i zalecenia łagodzące niekorzystne oddziaływania na środowisko wynikające z realizacji „Strategia Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032”

Elementy Środowiska przyrodniczego	Środki łagodzące i zalecenia
Ludzie i społeczności	<ul style="list-style-type: none"> ❖ oznakowanie obszarów, gdzie prowadzone będą prace budowlane i modernizacyjne w celu zwiększenia bezpieczeństwa ludzi podczas wykonywania tych prac, ❖ stosowanie sprawnego technicznie sprzętu, stałe prowadzenie nadzoru budowlanego oraz bezwzględne przestrzeganie przepisów BHP, ❖ ograniczenie czasu pracy maszyn budowlanych do niezbędnego minimum w celu zmniejszenia emisji spalin oraz hałasu, ❖ stosowanie systemów zabezpieczających rusztowania oraz maszyny i urządzenia podczas remontów i innych prac budowlanych, ograniczające jednocześnie uciążliwości przez nie wywoływane, ❖ stosowanie roślinności izolacyjnej (obudowa biologiczna wzdłuż ciągów komunikacyjnych).
Świat zwierzęcy	<ul style="list-style-type: none"> ❖ wykonanie inwentaryzacji budynków przed przystąpieniem do prac budowlanych pod kątem występowania ptaków oraz nietoperzy, ❖ prowadzenie prac poza okresem lęgowym ptaków oraz rozrodu nietoperzy i innych gatunków istotnych pod względem przyrodniczym, których występowanie zidentyfikowano w rejonie planowanych inwestycji, ❖ w przypadku braku możliwości prowadzenia prac w okresie poza lęgowym odpowiednio wcześniejsze zabezpieczenie budynków przed zakładaniem w nich lęgówisk, ❖ prowadzenie prac budowlanych i modernizacyjnych w możliwie najkrótszym czasie.

Świat roślinny	<ul style="list-style-type: none"> ❖ wykonywanie inwentaryzacji florystycznych, dendrologicznych i badań fitosocjologicznych w przypadku realizacji przedsięwzięć w rejonie lub sąsiedztwie obszarów cennych przyrodniczo, ❖ zachowanie obszarów biologicznie czynnych o powierzchni proporcjonalnej do powierzchni zagospodarowania, ❖ wprowadzanie nowych obszarów zielni urządzonej, dostosowanej do warunków siedliskowych oraz współgrającej z otoczeniem, ❖ zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót budowlanych, z poszanowaniem wymagań ochrony środowiska, ❖ prowadzenie ręcznych wykopów w sąsiedztwie systemów korzeniowych w czasie wykonywania prac budowlanych, ❖ zabezpieczenie pni drzew narażonych na otarcia ze strony sprzętu budowlanego, np. włókniwy i obudowy drewniane.
Wody powierzchniowe i podziemne	<ul style="list-style-type: none"> ❖ zabezpieczenie/uszczelnienie terenów zapleczy budów (magazynowanie substancji, materiałów oraz odpadów w sposób eliminujący kontakt z wodami opadowymi i gruntowymi), ❖ kontrolowanie szczelności zbiorników paliw płynnych pojazdów stosowanych w czasie prac budowlanych w celu niedopuszczenia do miejscowego skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi, ❖ zapewnienie dostępu pracownikom przedsiębiorstw budowlanych do przenośnych toalet oraz regularnie opróżnianie toalet z wykorzystaniem samochodów serwisowo-aseniczacyjnych wyposażonych w odpowiednie akcesoria, ❖ zachowanie szczególnej ostrożności w czasie prowadzenia prac w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych, ❖ stosowanie w budowanych i modernizowanych budynkach rozwiązań technicznych mających na celu ograniczenie zużycia wody.
Powietrze	<ul style="list-style-type: none"> ❖ zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót, a w szczególności przez: systematyczne sprzątanie placów budowy, zraszanie wodą placów budowy (zależnie od potrzeb), ograniczenie do minimum czasu pracy silników spalinowych maszyn i samochodów budowy, uważne ładowanie materiałów sypkich na samochody, stosowanie osłon na rusztowania, urządzenia, maszyny i pojazdy, ograniczających pylenie oraz inne zanieczyszczenia, ❖ propagowanie ruchu rowerowego, pieszego, poprzez budowę nowych lub modernizację istniejących ciągów komunikacyjnych, ❖ ograniczenie zmniejszania się lub zwiększanie powierzchni terenów zielonych na terenach zurbanizowanych, ❖ budowanie pasów zieleni izolacyjnej, ograniczającej uciążliwości komunikacyjne.
Powierzchnia ziemi	<ul style="list-style-type: none"> ❖ przed rozpoczęciem prac ziemnych zebranie warstwy wierzchniej gleby (humus), a po zakończeniu prac – rozplantowanie na powierzchni terenu, ❖ przestrzegania prawidłowej gospodarki odpadami.

Krajobraz	<ul style="list-style-type: none"> ❖ zintegrowanie nowych przedsięwzięć inwestycyjnych z istniejącą rzeźbą terenu, ❖ utrzymanie areалу zieleni miejskiej i zapobieganie degradacji infrastruktury wypoczynkowo-rekreacyjnej, ❖ konsultacje społeczne przed realizacją przedsięwzięć wielkopowierzchniowych lub związanych z istotną ingerencją w krajobraz.
Klimat	<ul style="list-style-type: none"> ❖ utrzymanie zieleni na terenach zurbanizowanych w mieście i gminie, ❖ stosowanie zabiegów mających na celu zmniejszenie zatorów komunikacyjnych w mieście i gminie (odpowiednio zsynchronizowana sygnalizacja świetlna, propagowanie ruchu pieszego, rowerowego oraz komunikacji publicznej).
Zabytki i dobra materialne	<ul style="list-style-type: none"> ❖ planowanie nowych inwestycji w harmonii z istniejącym krajobrazem i historycznym układem przestrzennym, ❖ odpowiednie wyeksponowanie obiektów zabytkowych o wysokich wartościach artystycznych, historycznych i kulturowych na tle istniejącej zabudowy oraz planowanych inwestycji, ❖ prowadzenie prac remontowych obiektów zabytkowych w uzgodnieniu z Konserwatorem Zabytków.

Konieczność przeprowadzenia oraz warianty kompensacji przyrodniczej dla poszczególnych inwestycji powinny być określone w ramach wydawanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla poszczególnych przedsięwzięć.

Zgodnie z art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Decyzje te określają środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięć, a w szczególności warunki wykorzystywania terenu w fazie realizacji i eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich a także w przypadku, gdy z oceny przedsięwzięcia na środowisko wynika potrzeba wykonania kompensacji przyrodniczej, stwierdza się konieczność jej wykonania.

12 Oddziaływania transgraniczne

Gmina Śmigiel zlokalizowana jest w znacznej odległości od granicy Państwa (ok. 240 km do przejścia w Kudowie Zdrój z Czechami). Zakres oddziaływania wszystkich działań określonych w Strategii nie obejmuje obszarów sąsiednich państw zarówno na etapie budowy i modernizacji infrastruktury jak i na etapie eksploatacji obiektów. w związku z powyższym można stwierdzić, że oddziaływanie transgraniczne nie wystąpi.

13 Analiza rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zaproponowanych w projekcie Strategii

Kwestie rozwiązań alternatywnych w odniesieniu do analizowanego projektu „Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032” można zasadniczo rozpatrywać na trzech poziomach:

- ❖ analizy prawidłowości sformułowania celów i ich ewentualnych modyfikacji,
- ❖ analizy doboru sposobów i środków osiągnięcia tak określonych celów,
- ❖ rodzaju, lokalizacji i skali przedsięwzięć inwestycyjnych, służących osiągnięciu celów projektu Strategii.

Kierunek działań wyznaczony w projekcie dokumentu dąży do osiągnięcia celów spełniających kryteria zrównoważonego rozwoju i jest istotny dla zwiększenia efektywności działań w zakresie poprawy stanu środowiska przyrodniczego. Misja, wizja i cele strategiczne dokumentu ukierunkowane są bezpośrednio na rozwój gminy z uwzględnieniem przede wszystkim aspektów społeczno-gospodarczych, ale także w kontekście zachowania dobrego stanu poszczególnych komponentów środowiska. Niemniej jednak na tym etapie prac wdrożeniowych nie można jeszcze określić z dostatecznym prawdopodobieństwem, realizacja których zadań będzie miała najbardziej niekorzystny wpływ na środowisko przyrodnicze zwłaszcza w dłuższym horyzoncie czasowym.

Wybór poszczególnych celów i działań poprzedzony był szczegółową analizą SWOT oraz identyfikacją obszarów problemowych. Z tej perspektywy wybór poszczególnych rozwiązań odpowiada zidentyfikowanemu zapotrzebowaniu na określony rodzaj interwencji. Oznacza to optymalny dobór rodzaju interwencji zarówno pod względem kierunków działań jak i zakresu przestrzennego i lokalizacji.

Rozważając warianty alternatywne przedsięwzięć wynikających z zapisów Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel, mogą to być działania związane z wyborem innej lokalizacji (warianty lokalizacji), innego sposobu prowadzenia inwestycji (warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne), a także wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”.

Należy jednak pamiętać, że nawet wybór wariantu „0”, może wiązać się z pewnymi konsekwencjami, ponieważ brak realizacji inwestycji może powodować negatywny oddźwięk środowiskowy np. niepodejmowanie rozbudowy i modernizacji kanalizacji sanitarnej, brak realizacji przedsięwzięć ograniczających niską emisję itp.

Zaniechanie podejmowania pewnych działań wpłynie niekorzystnie na rozwój społeczno-gospodarczy gminy. Bez potrzebnych działań stan środowiska oraz jakość życia mieszkańców może ulec pogorszeniu.

Dokładne określanie alternatywnych rozwiązań oznaczałoby konieczność opracowania Prognozy na poziomie szczegółowości, który adekwatny jest dla wymaganych przez prawo raportów dla poszczególnych przedsięwzięć inwestycyjnych. Na obecnym etapie programowym, ze względu na ilość zadań inwestycyjnych oraz różny stopień zaawansowania procesu inwestycyjnego dla poszczególnych zadań (część zadań jest w trakcie realizacji, a niektóre zadania nie zostały jeszcze rozpoczęte) nie jest możliwe przeprowadzenie rzetelnej oceny wpływu wszystkich poszczególnych działań wymienionych w aktualizacji Strategii na środowisko oraz wyodrębnienie oddziaływań nadmiernych i wskazanie wariantów alternatywnych.

W tej sytuacji wybór optymalnej lokalizacji lub warunków realizacji poszczególnych zadań należy przeprowadzić w drodze indywidualnych postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć.

14 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień „Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel do roku 2032” oraz częstotliwości jej przeprowadzania.

W ramach monitorowania realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 proces wdrażania zapisów opracowania, jak również działalność Urzędu Miejskiego Śmigla będzie poddawana kontroli Rady Miejskiej. Rada, jako organ przyjmujący dokument, będzie nadzorowała prawidłowość wypełniania jego celów i odpowiadała przed wspólnotą lokalną za efekty jego realizacji.

Procedura monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 obejmuje prowadzenie obu niezależnych procesów określających dynamikę pożądaných zmian oraz skuteczność realizacji interwencji strategicznej.

Monitoring oznacza prowadzenie regularnych ilościowych pomiarów oraz badanie zjawiska społeczno-gospodarczych w kontekście realizacji (wdrażania Strategii). Procesy monitoringu stosowane w celu gromadzenia informacji na temat stanu gminy i zachodzących zmian poprzez gromadzenie danych na temat zmian o charakterze endogenicznym i egzogenicznym.

Zagregowane dane ułatwią wybór właściwych działań w przypadku niepożądanych lub nieprzewidywanych skutków interwencji planistycznej, a także pozwalają na podjęcie akcji naprawczych lub usuwania skutków w już istniejącej sytuacji. Podstawowymi zasadami prowadzenia monitoringu Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel do roku 2032 jest: cykliczność (prowadzenie monitoringu w wymiarze rocznym) oraz transparentność (publikowanie raportów monitorujących po ich zatwierdzeniu).

Zgodnie z art. 10 ust. 1 dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. U. UE. L. 01. 197. 30) państwa członkowskie Unii Europejskiej, w tym również Polska zostały zobowiązane do monitorowania znaczącego wpływu na środowisko, wynikającego z realizacji planów i programów.

Jak wynika z tego artykułu, celem monitoringu jest między innymi możliwość określenia na wczesnym etapie nieprzewidywanego niepożądanego wpływu oraz podjęcia odpowiedniego działania naprawczego.

Zgodnie z art. 10 ust. 2 w celu przestrzegania ust. 1 można wykorzystywać, stosownie do potrzeb, istniejące systemy monitoringu.

Stąd monitoring skutków realizacji postanowień Strategii w zakresie oddziaływania na środowisko może polegać na analizie i ocenie poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska lub też w ramach innych monitoringów prowadzonych przez organy administracji publicznej, gminy oraz podmioty gospodarcze, o ile dotyczą one obszaru gminy w ramach monitoringu oddziaływania na środowisko projektów realizowanych w ramach Strategii zostaną wykorzystane dane uzyskane ze źródeł wymienionych poniżej.

Tabela 4. Źródła danych służących do monitorowania efektów związanych z realizacją „Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032”

Lp.	Komponent środowiska/przedmiot analizy	Metoda/ źródło informacji	Częstotliwość
1	Klimat akustyczny	<ul style="list-style-type: none"> ❖ analiza wyników pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska(WIOŚ Poznań) ❖ monitoring hałasu prowadzony przez inne organy administracji publicznej, gminę oraz zarządcę dróg (Powiatowy i Wojewódzki Zarząd Dróg oraz GDDKiA) ❖ kontrola skuteczności zastosowanych zabezpieczeń przed hałasem (WIOŚ Poznań) ❖ kontrola wydanych pozwoleń w zakresie emisji hałasu (Starostwo Powiatowe w Kościanie) 	Monitoring okresowy Raport raz na rok
2	Jakość powietrza	<ul style="list-style-type: none"> ❖ analiza wyników pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska-(WIOŚ Poznań) ❖ monitoring prowadzony przez inne organy administracji publicznej, gminę oraz podmioty gospodarcze ❖ analiza wyników kontroli podmiotów gospodarczych przeprowadzanych przez WIOŚ Poznań ❖ kontrola domowych palenisk, zwłaszcza w sezonie grzewczym. ❖ wielkość emisji zanieczyszczeń do powietrza (roczne sprawozdania dot. korzystania ze środowiska – Urząd Marszałkowski w Poznaniu) 	Monitoring stały, raportowanie raz w roku doraźnie w przypadku zgłoszenia
3	Stan gleby	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Analiza wyników pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska (WIOŚ Poznań) ❖ badania monitoringowe prowadzone przez inne podmioty (gminę, powiat (okresowe badania jakości gleb) oraz podmioty gospodarcze ❖ kontrola zastosowanego systemu odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków sanitarnych i przemysłowych oraz stanu technicznego instalacji i urządzeń temu służących (kontrola podmiotów gospodarczych przez WIOŚ Poznań) ❖ kontrola skuteczności i prawidłowości gospodarki odpadami (roczne sprawozdania dot. gospodarki odpadami – Urząd Marszałkowski w Poznaniu) 	Monitoring stały, raportowanie raz w roku doraźnie w przypadku zgłoszenia

4	Jakość wód powierzchniowych i podziemnych	<ul style="list-style-type: none"> ❖ analiza wyników pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska (WIOŚ Poznań) ❖ monitoring prowadzony przez inne organy administracji publicznej, gminę oraz podmioty gospodarcze ❖ kontrola zastosowanego systemu odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków sanitarnych ❖ ilość odprowadzanych ścieków oraz ładunek zanieczyszczeń z poszczególnych sektorów gospodarki (roczne sprawozdania dot. korzystania ze środowiska – Urząd Marszałkowski w Poznaniu) ❖ kontrola przestrzegania postanowień wydawanych pozwoleń wodnoprawnych (PGW Wody Polskie) 	Raz do roku doraźnie w przypadku zgłoszenia
---	---	---	---

Źródło: Opracowanie własne

Spis tabel:

Tabela 1 Wyniki badań stanu i jakości JCWP (WIOŚ 2018)	20
Tabela 2 Zestawienie pomników przyrody na terenie Gminy Śmigiel.....	22
Tabela 3 Proponowane środki i zalecenia łagodzące niekorzystne oddziaływanie na środowisko wynikające z realizacji „Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel do roku 2032”.....	55
Tabela 4 Źródła danych służące do monitorowania efektów związanych z realizacją „Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel do roku 2032”	60

Spis rysunków i schematów:

Rysunek 1 Gmina Śmigiel	15
Rysunek 2 Gmina Śmigiel – położenie w powiecie kościańskim oraz w woj. wielkopolskim i kraju	16
Rysunek 3 Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w województwie wielkopolskim....	18
Rysunek 4 Mapa – pomniki przyrody na terenie Gminy Śmigiel	23
Rysunek 5 Mapa Przemęckiego Parku Krajobrazowego	24
Rysunek 6 Obszar NATURA 2000	26
Schemat 1 Obszary strategicznego rozwoju Gminy Śmigiel do roku 2032.....	33
Schemat 2 Drzewo celów strategicznych Gminy Śmigiel na lata 2023-2032.....	34

Spis załączników:

1. Zmodyfikowana macierz oddziaływań „Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel do 2032”	63
2. Oświadczenie autora o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust.2...70	

Załącznik 1: Zmodyfikowana macierz oddziaływań „Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel do roku 2032”.

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE (cele strategiczne, operacyjne oraz projekty)	Ludzie	Różnorodność biologiczna	Zwierzęta	Rośliny	Wody powierzchniowe i podziemne	Krajobraz	Klimat, powietrze atmosferyczne	Zabytki i dobra materialne
Cel strategiczny 1 [C.1]: Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka lokalna, wykorzystująca uwarunkowania, tradycje i specjalizacje lokalne oraz przedsiębiorczość									
1.1	Rozwój i kształtowanie nowych obszarów inwestycyjnych w przestrzeni gminy	+	0	0	0	0	0	0	0
	Rozwój strefy aktywności gospodarczej (poszerzenie strefy poprzez zakup sąsiednich działek, uzbrojenie i zagospodarowanie)	+	0	0	0	0	0	0	0
	Rozwój obszarów aktywności gospodarczej i inwestycyjnej (tworzenie i aktualizowanie dokumentów planistycznych, pozyskiwanie i scalanie terenów, uzbrojenie oraz zagospodarowanie)	+	0	0	0	0	0	0	0
	Stworzenie oferty dla inwestorów i rozwój promocji gospodarczej gminy	+	0	0	0	0	0	0	0
	Doskonalenie standardów obsługi inwestorów / przedsiębiorców, w tym utworzenie dedykowanego punktu informacyjno – doradczego w urzędzie	+	0	0	0	0	0	0	0
	Współpraca z operatorami w kierunku polepszenia dostępności wysokiej jakości usług telefonii komórkowej oraz sieci internetowych na terenie gminy	+	0	0	0	0	0	0	0
1.2	Rozwój i promocja lokalnej przedsiębiorczości, handlu i usług	+	0	0	0	0	0	0	0
	Zachowanie tradycji i funkcji handlowych z określeniem miejsca placu handlowego w Śmiglu	+	0	0	0	0	0	0	0
	Tworzenie warunków do lokowania większych punktów usługowo – handlowych poza Śmiglem	+	0	0	0	0	0	0	0
	Inicjowanie i wspieranie działań na rzecz integracji lokalnego środowiska biznesowego, współpracy, wymiany doświadczeń oraz dobrych praktyk	+	0	0	0	0	0	0	0
	Współpraca z instytucjami otoczenia biznesu w zakresie poszerzenia oferty szkoleń, informacji i doradztwa dla lokalnych przedsiębiorców – głównie nowa perspektywa budżetowa UE 2021 – 2027	+	0	0	0	0	0	0	0
1.3	Rozwój obszarów wiejskich i branż powiązanych	+	+/0	+/0	+/0	0	N+/0	N+/0	N/0
	Inicjowanie i wspieranie projektów z zakresu poprawy struktury obszarowej gospodarstw rolnych	+	+	+	+	0	+	+	0
	Wsparcie w zakresie promocji, pozyskiwania rynku zbytu produktów lokalnych i ich dystrybucji (miejsca sprzedaży bezpośredniej, dedykowane targi, festiwale i imprezy gminne)	+	0	0	0	0	0	0	0
	Wspieranie różnorodnych partnerów w inicjatywach wykorzystujących gospodarczo potencjał rolniczy gminy, m.in. wprowadzanie nowoczesnych i innowacyjnych metod gospodarowania, rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego, magazynowanie, chłodnie, suszarnie itp.)	+	0	0	0	0	N	N	N

1.4	Wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców	+	0	0	0	0	0	0	0
	Współpraca międzysektorowa i międzyinstytucjonalna w zakresie wsparcia biznesu dotkniętego skutkami pandemii COVID-19	+	0	0	0	0	0	0	0
	Stymulowanie powstawania mikroprzedsiębiorstw oraz wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy (promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia, pomoc w zakładaniu działalności gospodarczej, szczególnie dla osób bezrobotnych itp.)	+	0	0	0	0	0	0	0
	Wspieranie zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy zwłaszcza z grup znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy (dostosowanie i zmiana kwalifikacji, budowa doświadczenia zawodowego itp.)	+	0	0	0	0	0	0	0
	Wsparcie i promocja ekonomii społecznej	+	0	0	0	0	0	0	0
	Wsparcie i promocja kształcenia ustawicznego	+	0	0	0	0	0	0	0
	Planowanie długookresowe modelu kształcenia zgodnego z potrzebami lokalnego rynku pracy (rolnictwo, usługi, handel, turystyka, środowisko itp.) – współpraca z powiatem, w tym udział przedstawicieli gminy w Powiatowej Radzie Rynku Pracy, projekty WLGD, projekty gminne.	+	0	0	0	0	0	0	0
Cel strategiczny 2 [C.2]: Atrakcyjna i rozwijająca się oferta wykorzystania wolnego czasu, bazująca na historii i bogatym dziedzictwie kulturowym oraz walorach przyrodniczo – krajobrazowych gminy									
2.1	Ochrona dziedzictwa historycznego oraz wzmocnienie roli kultury w procesach rozwoju społecznego	+	0	0	0	0	+0	0	+0
	Wzmacnianie atrakcyjności i różnorodności oferty kulturalnej i rozrywkowej, m. in. wprowadzanie nowych zajęć i warsztatów, wydarzeń o charakterze lokalnym i ponadlokalnym, propozycji wspólnych (sieciowanie), interdyscyplinarnych, wykorzystanie nowoczesnych rozwiązań technologicznych, cyfryzacja instytucji kultury i oferty w gminie	+	0	0	0	0	0	0	+
	Kontynuacja organizacji oraz rozwój wydarzeń kulturalnych i kulturalno – rozrywkowych, w tym inicjowanych przez społeczność i instytucje lokalne, a także o zasięgu ponadlokalnym.	+	0	0	0	0	0	0	+
	Dalszy rozwój bazy kulturalnej i o przeznaczeniu obsługi ruchu turystycznego (w tym modernizacja świetlic wiejskich) poprzez dostosowanie do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami, a także poprawa efektywności energetycznej i lepsze wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w tych obiektach	+	0	0	0	0	0	+	0
	Stworzenie przestrzeni pod organizację większych imprez (kulturalnych, sportowych, rozrywkowych, gospodarczych, targowych itp.) na terenie gminy.	+	0	0	0	0	0	0	0
	Dalszy rozwój biblioteki publicznej i Centrum Kultury jako nowoczesnych centrów informacyjnych i multimedialnych oraz ośrodków życia społecznego (m. in. zakup nowości wydawniczych, poszerzenie oferty zajęć i spotkań, doposażenie, współpraca z twórcami i artystami lokalnymi, własne wydawnictwa).	+	0	0	0	0	0	0	0
	Ochrona i opieka nad zabytkami nieruchomymi, w tym podejmowanie prac konserwatorskich, restauracyjnych i robót budowlanych przy zabytkach.	+	0	0	0	0	+	0	+
	Ochrona, promocja i rozwój niematerialnego dziedzictwa kulturowego (badanie i dokumentowanie dziedzictwa kulturowego, np. opracowanie monografii, restauracja ginących zawodów i wyrobów rzemiosła, wspieranie lokalnych twórców, artystów, zespołów, orkiestr, odtwarzanie i kultywowanie dziedzictwa kulinarnego, organizacja wydarzeń).	+	0	0	0	0	0	0	+
	Tworzenie tras, szlaków i ścieżek edukacyjnych, np. historyczna / tradycyjna zabudowa i osadnictwo (układ urbanistyczny, zabytki), ścieżka prezentująca ciekawe miejsca w gminie.	+	0	0	0	0	+	0	+

2.2	Rozwój infrastruktury oraz kreowanie spójnej oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku	+	0	0	0	0	N/0	N/0	0
	Promowanie i wsparcie dla rozwoju aktywności fizycznej mieszkańców niezależnie od płci i wieku – kampanie społeczne, programy aktywizacyjne i animacyjne, edukacja sportowa.	+	0	0	0	0	0	0	0
	Wsparcie klubów, organizacji sportowych i innych podmiotów – w zakresie inwestycji, profesjonalizacji, poszerzenia oferty o nowe dyscypliny i nowe grupy docelowe.	+	0	0	0	0	0	0	0
	Zrównoważony rozwój bazy sportowej, w tym pod kątem dywersyfikacji oferty sportowej (np. lekka atletyka lub inne dyscypliny, w tym zespołowe).	+	0	0	0	0	0	0	0
	Rozwój i modernizacja infrastruktury rekreacyjnej, np. siłownie na wolnym powietrzu, skateparki, punkty biwakowe, palce zabaw.	+	0	0	0	0	0	0	0
	Organizacja i współorganizacja imprez sportowych i rekreacyjnych o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym, o różnym charakterze (współzawodnictwo – zawody, turnieje, itp., w tym imprezy rodzinne i integracyjne.	+	0	0	0	0	0	0	0
	Rozwój rekreacyjnej infrastruktury rowerowej i pieszo rowerowej wraz z zapleczem, tworzenie miejsc obsługi rowerzystów, integracja tras, oznakowanie oraz promocja tras.	+	0	0	0	0	0	0	0
	Współpraca z sektorem prywatnym i pozarządowym w zakresie rozwoju oferty i promocji miejscowości Gminy Śmigiel, szczególnie atrakcyjnych jako miejsca do wypoczynku, rekreacji oraz rozwoju duchowego (dedykowane inwestycje, koncerty np. piosenki turystycznej).	+	0	0	0	0	0	0	0
	Tworzenie nowych produktów turystycznych, w szczególności w oparciu o walory przyrodniczo-krajobrazowe i dziedzictwo kulturowe gminy, oraz ich integrowanie w ramach lokalnej i ponadlokalnej oferty czasu wolnego.	+	0	0	0	0	+	0	0
	Wspieranie rozwoju i promocja gospodarstw agroturystycznych oraz pensjonatów na terenie gminy (stałe aktualizowana baza i oferta w mediach samorządowych oraz aktualizacja informacji na platformach zewnętrznych, w tym Google Maps, Openstreetmap, rozwój oferty i turystyki tematycznej).	+	0	0	0	0	+	0	0
	Rozwój informacji i wizualizacji turystycznej	+	0	0	0	0	N	0	0
	Rozwój oraz promocja oferty i produktów turystycznych (turystyka kulturowa, w tym sakralna, kulinarna, historyczna, rekreacja i turystyka aktywna itp.).	+	0	0	0	0	N	0	0
Cel strategiczny 3 [C.3]: Komfort i bezpieczeństwo mieszkańców w wymiarze środowiskowym, przestrzennym i komunikacyjnym									
3.1	Zapewnienie powszechnego dostępu do systemów infrastruktury technicznej wykorzystującym technologie adekwatne do warunków osadniczych i przyrodniczych	+	0	0	0	+	N/0	+/0	0
	Rozwój i modernizacja urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków, w tym sieci kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków, oraz kanalizacji deszczowej na obszarach, gdzie ma to społeczne / gospodarcze / środowiskowe i ekonomiczne uzasadnienie.	+	0	0	0	+	N	+	0
	Wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach o rozproszonej zabudowie i trudno dostępnych.	+	0	0	0	+	0	0	0
	Rozwój i promocja innych alternatywnych form kanalizacji sanitarnej, jak np. stała usługa asenizacyjna.	+	0	0	0	+	0	0	0
	Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na nowych terenach budowlanych w gminie.	+	0	0	0	+	0	0	0
	Zapewnienie mieszkańcom alternatywnych rozwiązań poprzez budowę studni głębinowych i zbiorowych ujęć wody.	+	0	0	0	+	0	0	0
	Analiza zasadności i opłacalności oraz ewentualna budowa, rozbudowa gminnego ujęcia i stacji uzdatniania wody.	+	0	0	0	+	0	0	0

3.2	Ochrona zasobów środowiskowych i adaptacja do zmian klimatu	+	+/0	+/N	+/0/ N	+/0	+/0	+/0/ N	0
	Rozwój zielonej i błękitnej infrastruktury, m.in. realizacja inwestycji służących retencji publicznej oraz gromadzeniu i wykorzystywaniu wody opadowej w gospodarstwach domowych, a także kształtowanie systemu terenów zieleni publicznej oraz o charakterze naturalnym i półnaturalnym.	+	+	N	N	+	+	+	0
	Wspieranie rozbudowy sieci gazowej na terenach gminy.	+	0	0	0	0	0	+	0
	Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej, w tym wdrażanie projektów związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.	+	0	0	0	0	0	+	0
	Realizacja projektów wspierających prywatne inwestycje z zakresu termomodernizacji i instalacji odnawialnych źródeł energii (farmy fotowoltaiczne).	+	0	0	0	0	0	N	0
	Realizacja projektów wspierających wymianę źródeł grzewczych w gospodarstwach domowych na nowoczesne i ekologiczne.	+	0	0	0	0	N	+	0
	Wspieranie rozwoju energooszczędnego systemu oświetleniowego na terenie gminy.	+	0	0	0	0	0	0	0
	Edukacja ekologiczna mieszkańców (m.in. w zakresie ograniczania niskiej emisji, wykorzystania OZE, zmniejszania wytwarzania odpadów i ich segregacji, zasad gospodarki o obiegu zamkniętym, podłączenia do kanalizacji, wykorzystania pojazdów elektrycznych), w tym współpraca z partnerami publicznymi i pozarządowymi.	+	0	0	0	0	0	0	0
	Ekodoradztwo dla mieszkańców i przedsiębiorców w ramach Programu LIFE.	+	0	0	0	0	0	0	0
	Działania na rzecz zachowania, ochrony i wzbogacania bioróżnorodności przyrodniczej.	+	+	+	+	0	0	0	0
	Oczyszczenie terenu gminy z wyrobów zawierających azbest.	+	0	+	0	0	0	N	0
	Budowa nowych punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (poza istniejącym w Koszanowo) w miarę zdiagnozowanych potrzeb, np. w innych miejscowościach oraz jego rozwój jako elementu gospodarki o obiegu zamkniętym.	+	0	0	0	0	0	0	0
	Innowacyjne rozwiązania w zakresie ZeroWaste/ LessWaste np. FoodSharing, GiveBox, Targ rolny Zero Waste.	+	0	0	0	0	0	0	0
3.3	Ochrona i kształtowanie krajobrazu oraz funkcjonalne zarządzanie przestrzenią	+	0	0	0	0	+/0	0	0
	Tworzenie obiektów i przyjaznych przestrzeni publicznych w poszczególnych miejscowościach gminy – odnowa centrów wsi, remonty remiz i świetlic oraz terenów wokół nich, w tym z udziałem mieszkańców i przedsiębiorców. Dostosowanie ich do osób ze szczególnymi potrzebami.	+	0	0	0	0	+	0	0
	Uregulowanie stanu prawnego działek strategicznych dla rozwoju i wizerunku gminy (ze Skarbem Państwa, powiatem kościańskim, podmiotami prywatnymi i biznesowymi).	+	0	0	0	0	0	0	0
	Działania na rzecz objęcia możliwie całej powierzchni gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.	+	0	0	0	0	+	0	0
	Dbałość o krajobraz, w tym uporządkowanie reklam w przestrzeni publicznej.	+	0	0	0	0	+	0	0
3.4	Zwiększenie dostępności komunikacyjnej oraz mobilności mieszkańców	+	0	0	0	0	+/0	+/0	0
	Współpraca z innymi właścicielami i zarządcami dróg oraz zainteresowanymi samorządami w zakresie zwiększania dostępności komunikacyjnej gminy i subregionu (m.in. S-5).	+	0	0	0	0	0	0	0
	Budowa nowej i modernizacja istniejącej infrastruktury drogowej i towarzyszącej na terenie gminy, w szczególności w kontekście zapewnienia dostępności terenów osadniczych, miejsc świadczenia usług publicznych oraz stref aktywności gospodarczej i innych terenów inwestycyjnych.	+	0	0	0	0	0	0	0
	Rozwój transportu publicznego wraz z infrastrukturą towarzyszącą, w tym rozwój gminnych linii Komunikacyjnych.	+	0	0	0	0	0	0	0

	Rozwój elektromobilności indywidualnej i zbiorowej w tym budowa stacji ładowania pojazdów elektrycznych, udostępnienie rowerów elektrycznych mieszkańcom.	+	0	0	0	0	0	+	0
	Współpraca z prywatnymi przewoźnikami na rzecz dostosowania komunikacji zbiorowej do potrzeb społecznych i zawodowych mieszkańców, wdrażania rozwiązań proekologicznych oraz zapewnienia dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami.	+	0	0	0	0	0	0	0
	Tworzenie parkingów i miejsc przesiadkowych, w szczególności przy budynkach i miejscach użyteczności publicznej oraz atrakcjach turystycznych.	+	0	0	0	0	+	0	0
	Promowanie nowej kultury mobilności, opartej w szczególności o transport zbiorowy, pojazdy elektryczne i rower.	+	0	0	0	0	0	0	0
3.5	Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym	+	0	0	0	0	+0	0	0
	Prewencja, edukacja i profilaktyka wśród mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży – bezpieczeństwo na drodze, cyberprzemoc, unikanie zagrożeń, zachowanie w sytuacjach kryzysowych, pierwsza pomoc itp.	+	0	0	0	0	0	0	0
	Doskonalenie i integracja procesów zarządzania bezpieczeństwem, w tym wdrażanie nowoczesnych rozwiązań i technologii (np. monitoring wizyjny w strategicznych miejscach na terenie gminy), a także rozszerzenie systemu zarządzania kryzysowego o specyfikę współczesnych zagrożeń.	+	0	0	0	0	0	0	0
	Wsparcie służb odpowiedzialnych za porządek i bezpieczeństwo publiczne oraz zarządzanie kryzysowe w zakresie ciągłego doskonalenia wiedzy i umiejętności, rozwoju bazy, zakupu oraz modernizacji sprzętu i urządzeń.	+	0	0	0	0	0	0	0
	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym, m.in. budowa chodników, oświetlenia drogowego, rond, przejść dla pieszych, infrastruktury rowerowej i towarzyszącej, miasteczka komunikacyjnego, infrastruktury i urządzeń bezpieczeństwa (m.in. infrastruktury spowalniającej ruch na odcinkach szybszego ruchu i monitoringu drogowego). Dostępność dla osób niepełnosprawnych	+	0	0	0	0	+	0	0
Cel strategiczny 4 [C.4]: System usług publicznych wysokiej jakości, dostosowany do potrzeb i oczekiwań społecznych, odpowiadający wyzwaniom współczesności									
4.1	Skuteczna i efektywna polityka oświatowa odpowiadająca na wyzwania XXI wieku	+	0	0	0	0	+0	0	0
	Rozwój bazy oświatowej oraz żłobków i wyposażenie placówek ukierunkowane na poprawę warunków nauki, w tym dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i z niepełnosprawnościami (windy, podjazdy, pomoce itp.), a także poprawę efektywności energetycznej i lepsze wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, m.in. przebudowa i rozbudowa Szkoły Podstawowej w Bronikowie	+	0	0	0	0	0	0	0
	Zagospodarowanie otoczenia placówek oświatowych, w tym tworzenie przyszkolnej infrastruktury rekreacyjnej i sportowej.	+	0	0	0	0	+	0	0
	Efektywne zarządzanie rozwojem gminnych kadr oświatowych, w tym wsparcie i promocja dla aktualizowania i poszerzania wiedzy przez kadry.	+	0	0	0	0	0	0	0
	Kontynuowanie i rozwój procesów współpracy krajowej i międzynarodowej szkół.	+	0	0	0	0	0	0	0
	Promocja zdrowia psychicznego oraz profilaktyka i leczenie zaburzeń psychicznych wśród dzieci i młodzieży.	+	0	0	0	0	0	0	0
	Dodatkowe zajęcia ruchowe i wspierające prawidłowy rozwój fizyczny.	+	0	0	0	0	0	0	0
	Doskonalenie systemu nauki zdalnej, w tym zakup komputerów i urządzeń do nauki na odległość.	+	0	0	0	0	0	0	0
4.2	Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych	+	0	0	0	0	0	+0	0
	Wspieranie działań z zakresu profilaktyki i diagnostyki, badania i konsultacje medyczne dla mieszkańców.	+	0	0	0	0	0	0	0

	Doskonalenie bazy infrastrukturalnej i wyposażenia podmiotów świadczących usługi diagnostyczne, lecznicze oraz rehabilitacyjne, w tym modernizacja budynków ośrodka zdrowia w Śmiglu,	+	0	0	0	0	0	0	0
	Kompleksowa oferta usług opieki zdrowotnej, zapewnienie opieki całodobowej i specjalistycznej, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci, a także osób starszych oraz z niepełnosprawności, w tym projekty telemedyczne.	+	0	0	0	0	0	0	0
	Dążenie do uruchomienia całodobowego dyżuru zespołu ratownictwa medycznego w Śmiglu.	+	0	0	0	0	0	0	0
	Wsparcie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w tym poradnictwo, rozwój pracy socjalnej i asystentury rodzin oraz prowadzenie placówek wsparcia dziennego.	+	0	0	0	0	0	0	0
	Pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji ekonomicznej.	+	0	0	0	0	0	0	0
	Pomoc prawna, psychologiczna, terapeutyczna, rehabilitacyjna oraz inne formy wsparcia dla osób i rodzin w kryzysie.	+	0	0	0	0	0	0	0
	Przeciwdziałanie i zwalczanie dysfunkcji w rodzinie, w tym m.in. przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar.	+	0	0	0	0	0	0	0
	Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień (również nowych, takich jak: uzależnienia od telefonu, Internetu, mediów społecznościowych itp.) – informowanie, edukowanie, współpraca ze szkołami, pomoc terapeutyczna, grupy wsparcia itp.	+	0	0	0	0	0	0	0
	Wsparcie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, w tym rozwój poradnictwa, pracy socjalnej, usług asystenckich i opiekuńczych, wzmacnianie samodzielności, wsparcie sprzętowe.	+	0	0	0	0	0	0	0
	Rozwijanie i wspieranie placówek dla osób starszych i niepełnosprawnych (ośrodki wsparcia, kluby seniora oraz inne placówki dziennej opieki i aktywizacji seniorów), w tym poprzez współpracę z sektorem NGOs i prywatnym.	+	0	0	0	0	0	0	0
	Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu, ekonomicznemu, zdrowotnemu, transportowemu i informacyjnemu, w tym aktywizacja społeczno-kulturalna i obywatelska oraz rekreacyjno-sportowa osób starszych i z niepełnosprawnościami.	+	0	0	0	0	0	0	0
	Usługi opieki wytchnieniowej w różnych formach, np. pobytu dziennego, pobytu całodobowego, czy poprzez zapewnienie członkom rodziny lub opiekunom możliwości skorzystania ze specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego lub terapeutycznego) oraz wsparcia w zakresie nauki pielęgnacji/rehabilitacji/dietetyki.	+	0	0	0	0	0	0	0
	Rozwój mieszkalnictwa, w tym budowa mieszkań socjalnych i komunalnych	+	0	0	0	0	0	0	0
	Działania inwestycyjne mające na celu poprawę stanu technicznego i funkcjonalności budynków w ramach gminnych zasobów mieszkaniowych, optymalizację kosztów utrzymania oraz wdrożenie rozwiązań proekologicznych, a także ukierunkowane na polepszenie atrakcyjności otoczenia nieruchomości.	+	0	0	0	0	0	+	0
	Współpraca na rzecz wieloaspektowej walki z powikłaniami i problemami zdrowotnymi osób, które chorowały na COVID-19.	+	0	0	0	0	0	0	0
4.3	Strategiczne zarządzanie rozwojem gminy, służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu oraz gospodarstwu	+	0	0	0	0	0	0	0
	Rozwój narzędzi i organizacji systemu monitorowania usług publicznych, badania ich jakości oraz satysfakcji odbiorców.	+	0	0	0	0	0	0	0
	Systematyczne podnoszenie kompetencji pracowników urzędu i gminnych jednostek organizacyjnych oraz wdrażanie usprawnień i innowacyjnych instrumentów zarządzania.	+	0	0	0	0	0	0	0

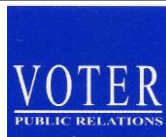
Zapewnienie dostępności (architektonicznej, cyfrowej, informacyjno-komunikacyjnej) w budynkach administracji publicznej	+	0	0	0	0	0	0	0	0
Rozwój e-administracji lokalnej i upowszechnienie korzystania z obsługi elektronicznej wśród mieszkańców.	+	0	0	0	0	0	0	0	0
Inspirowanie, animowanie i realizowanie projektów współpracy z otoczeniem i interesariuszami administracji mogących przynieść korzyści w zakresie wspólnych inwestycji oraz dostępu do wiedzy, know-how i konkretnych rozwiązań, w tym rozwijanie współpracy samorządowej w wymiarze krajowym i międzynarodowym oraz przenoszenie jej na środowiska lokalne.	+	0	0	0	0	0	0	0	0
Wsparcie merytoryczne, organizacyjne i prawno-księgowe organizacji pozarządowych oraz innych form inicjatyw społecznych.	+	0	0	0	0	0	0	0	0
Powierzenie i wspieranie realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym, w tym w oparciu o umowy wieloletnie.	+	0	0	0	0	0	0	0	0
Promocja inicjatyw lokalnych i funduszu sołectkiego jako modelu partycypacji mieszkańców w decyzjach budżetowych gminy.	+	0	0	0	0	0	0	0	0
Edukacja obywatelska mieszkańców, promocja wolontariatu oraz stowarzyszania się i angażowania w działania organizacji pozarządowych.	+	0	0	0	0	0	0	0	0
Kształtowanie atrakcyjnego wizerunku gminy, opartego o ideę Smart Village, spokojne tempo życia, w przyjaznym, bezpiecznym i zdrowym środowisku, a także tradycje handlowe, dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe oraz bogatą ofertę wykorzystania czasu wolnego. Wspólna promocja w ramach Mikroregionu Ziemi Kościańskiej.	+	0	0	0	0	0	0	0	0

Zastosowano następujące oznaczenia:

- (0) - brak zauważalnego oddziaływania w zakresie analizowanego przedsięwzięcia;
- (+) - potencjalnie pozytywne oddziaływanie;
- (-/+) - realizacja zadania może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływanie;
- (-) - potencjalnie negatywne oddziaływanie;
- (N) - brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania

Załącznik 2.

Oświadczenie autora o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust.2

ul. J.J. Żniniewiczów 3, 60-475 Poznań, Tel. 505 431 612 email: voterpr@wp.pl;
<https://www.voterpr.pl/>; biuro@voterpr.pl

Poznań, dnia 2 listopada 2022 r.

OŚWIADCZENIE

Niniejszym oświadczam, że jako osoba kierująca w/w firmą potwierdzam spełnienie w pełni wymogów określonych w art. 74 a Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństw w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022.r, poz.1029) w zakresie opracowania „Prognozy oddziaływania na środowisko” projektu „Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023 – 2032”.

Kryspin Wiśniewski
Dyrektor VOTER PR Poznań

Do wiadomości:

1. Urząd Miejski Śmigla

Załącznik Nr 3 do uchwały Nr LVI/446/2022
Rady Miejskiej Śmigła
z dnia 29 grudnia 2022 r.

Uzasadnienie i podsumowanie do Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032

GMINA ŚMIGIEL

Dokument zawiera:

- ❖ Uzasadnienie informacji o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.
- ❖ Podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione: ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko.
- ❖ Opinie właściwych organów: zgłoszone uwagi i wnioski, wyniki postępowania dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko i propozycje metod oraz częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Uzasadnienie i podsumowanie do Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032
opracowała firma VOTER Public Relations z Poznania

SPIS TREŚCI:

1. WPROWADZENIE.....	3
1.1. Podstawa prawna.....	3
1.2. Przebieg prac nad strategią.....	4/5
2. UZASADNIENIE.....	11
2.1. Informacja o udziale społeczeństwa w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii.....	11
2.2. Informacja o sposobie i zakresie uwzględnienia uwag i wniosków zgłoszonych w związku z udziałem społeczeństwa w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Strategii.....	11
3. PODSUMOWANIE	12
3.1. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych.....	12
3.2. Sposób i zakres uwzględnienia ustaleń zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko.....	12
3.3. Sposób i zakres uwzględnienia opinii właściwych organów.....	15
3.4. Sposób i zakres uwzględnienia zgłoszonych uwag i wniosków.....	19
3.5. Sposób i zakres uwzględnienia wyników postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.....	19
3.6. Propozycje dotyczące metod oraz częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.....	19

1. WPROWADZENIE

1.1. Podstawa prawna

Burmistrz Śmigła jako organ przygotowujący projekt Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023 – 2032 na podstawie art. 54 ust. 4 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022, poz. 1029 ze zm.) przekazuje przyjęty dokument wraz z podsumowaniem właściwym organom w przedmiotowym przypadku: Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Wielkopolskiemu Państwowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Poznaniu.

Niniejsze uzasadnienie i podsumowanie zostało sporządzone w oparciu o wymogi wynikające z ar. 42 i 55 ust.3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022, poz. 1029 ze zm.). Zgodnie z wyżej przywołanymi przepisami:

Art. 42. Organ przygotowujący projekt dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa:

1. Rozpatruje uwagi i wnioski,
2. Dołącza do przyjętego dokumentu uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jakie sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

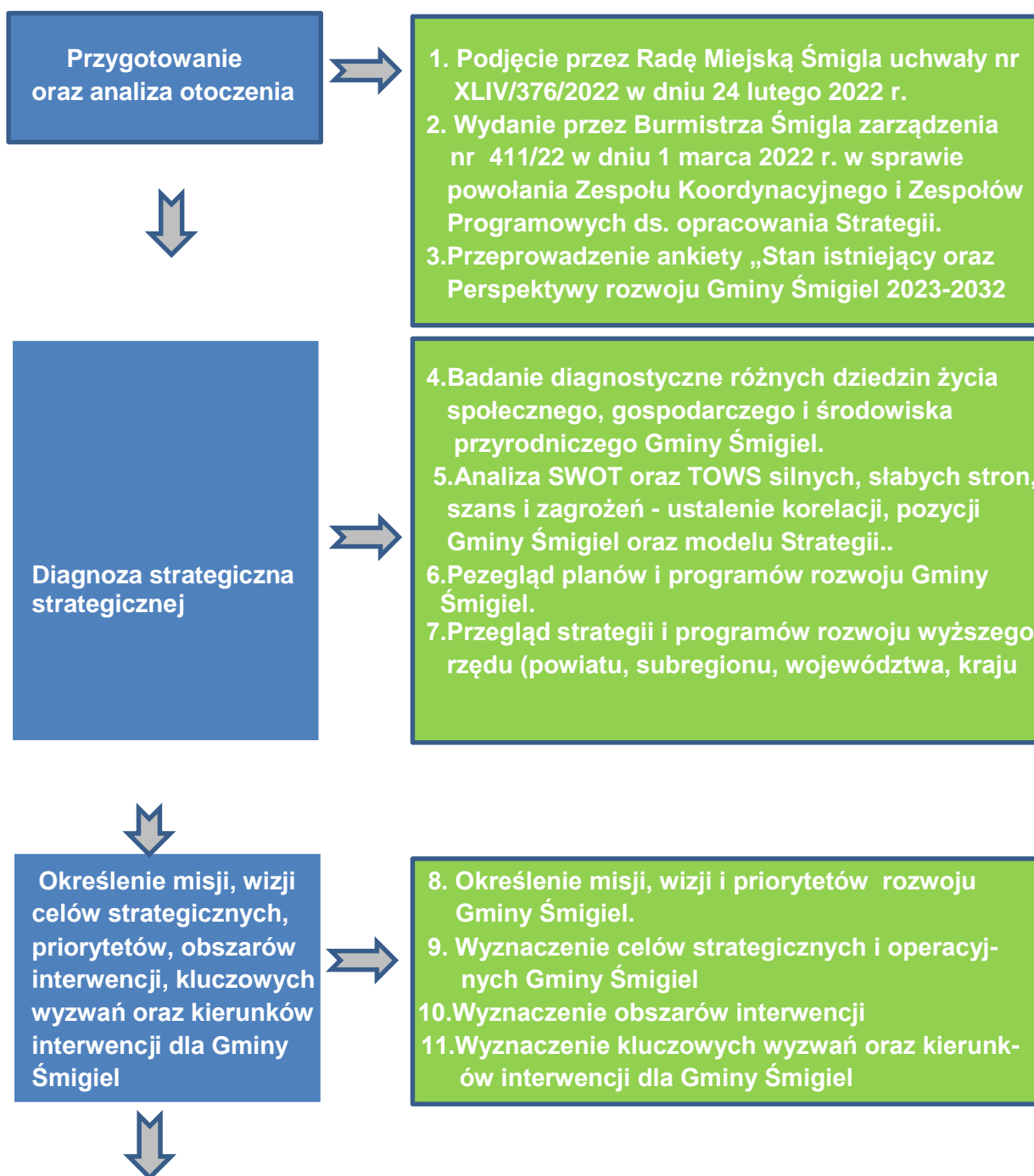
Art. 55 ust.3 Do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

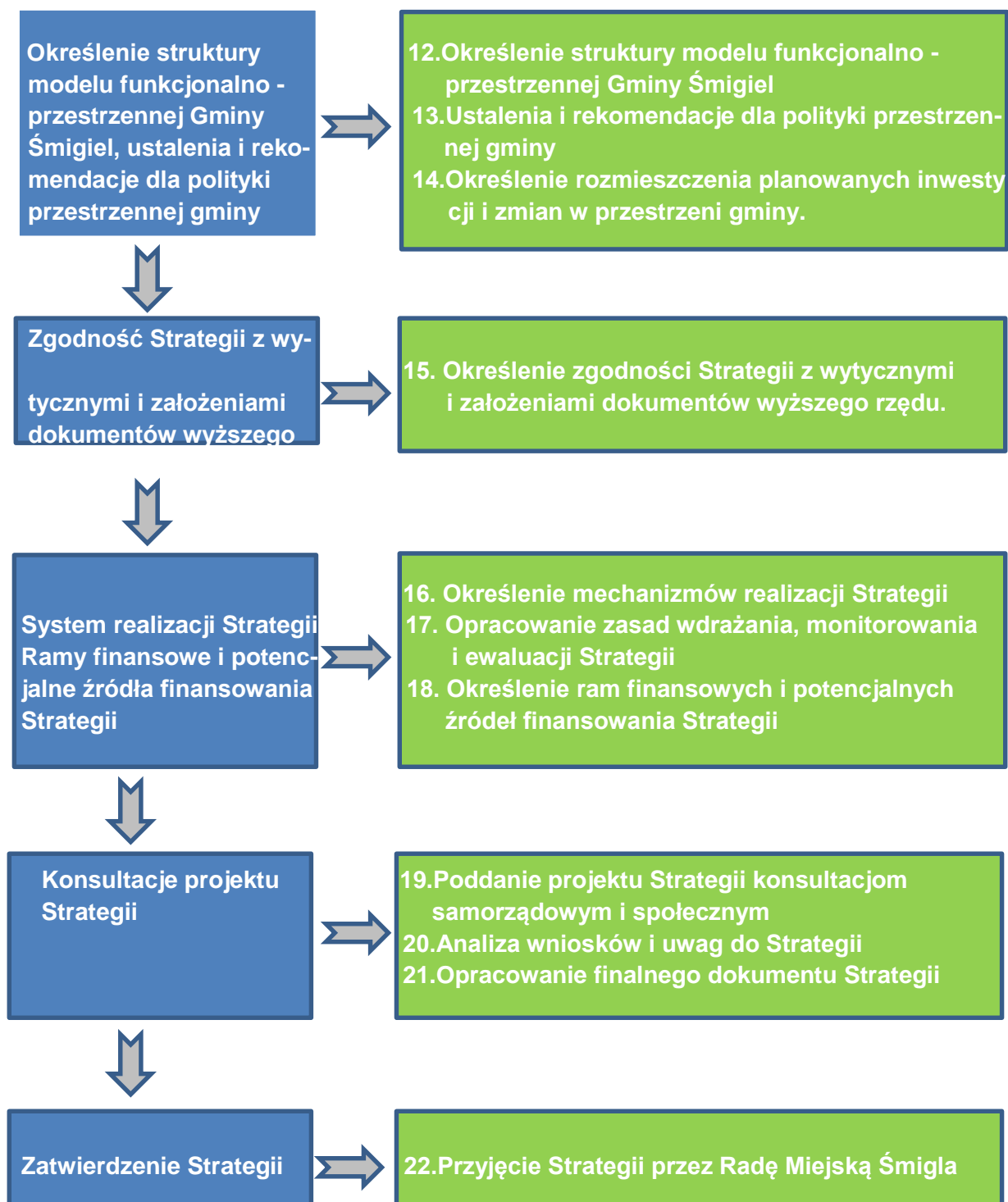
1. Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko.
2. Opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022, poz. 1029 ze zm.).
3. Zgłoszone uwagi i wnioski.
4. Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone.
5. Propozycje dotyczące metod oraz częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

1.2. Przebieg prac nad Strategią

Prace nad opracowaniem Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 (zwanej dalej Strategią) rozpoczęto w dniu 1 lutego 2022 roku, po podpisaniu z firmą VOTER Public Relations z Poznaniu umowy WZP.41.202.MSz. oraz po podjęciu przez Radę Miejską Śmigla uchwały nr XLIV/376/2022 r. z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie przystąpienia do opracowania strategii oraz zarządzenie Burmistrza Śmigla nr 411/22 z 1 marca 2022 r. w sprawie powołania Zespołu Koordynacyjnego i Zespołów Programowych ds. opracowania Strategii.

Etapy tworzenia Strategii przedstawiono poniżej:

Burmistrz Śmigła wystąpiła z wnioskiem o wydanie pozytywnej decyzji dotyczącej odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu w piśmie z dnia 21 lipca 2022 r. znak: WZP.061.1.2022.MSz oraz do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu w piśmie z dnia 21 lipca 2022 r. znak: WZP.061.1.2022MSz argumentując powyższe lokalnym zasięgiem tego dokumentu w związku z art. 48 ust.3 ustawy z dnia 8 października 2008 r. ze zm., brakiem inwestycji, które mogłyby negatywnie oddziaływać na środowisko oraz tym, że każdy projekt/przedsięwzięcie/inwestycja stanowiące realizację określonych w przedmiotowej Strategii rozwoju celów i kierunków musi zgodnie z obowiązującym prawem przejść osobną, indywidualną procedurę badania jego wpływu na środowisko w ramach m.in. opracowania raportów oddziaływania na środowisko, przeprowadzenia procedury administracyjnej zakończonej uzyskaniem decyzji określającej środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia, itp., które badają wpływ konkretnego przedsięwzięcia na zdrowie, życie ludzi i na środowisko.

W szczególności realizacja każdego projektu/przedsięwzięcia/ inwestycji będzie musiała zostać poprzedzona postępowaniem zapewniającym wybór najkorzystniejszych dla środowiska wariantów lokalizacyjnych i technicznych, a także wskazaniem właściwych zabezpieczeń środowiska, zarówno w fazie ich budowy/realizacji, jaki i użytkowania/eksploatacji. Zatem realizacja celów i kierunków w ramach przedmiotowej Strategii nastąpi zgodnie z obowiązującymi w Polsce i Unii Europejskiej wymogami dotyczącymi ochrony środowiska i przyrody.

Przeprowadzenie ww. procedur umożliwi pełną ocenę oddziaływania na szeroko pojęte środowisko, które dzisiaj na etapie opracowywania Strategii - ze względu na brak szczegółowych parametrów przedsięwzięć inwestycyjnych - które służyć będą realizacji określonych w przedmiotowej Strategii celów, kierunków, takich jak lokalizacja, typ, skala czy też powierzchnia zabudowy inwestycji, co na tym etapie nie jest możliwe.

Urząd Miejski Śmigła w/w wnioskiem zwrócił się jednocześnie z prośbą o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla ww. dokumentu, gdyby w ocenie Organu, konieczne wydawałoby się przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania.

W oparciu o w/w wniosek obydwa organy wydały opinie nt. projektu Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel:

- ❖ Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu w dniu 28 sierpnia 2022 r. znak WOO-III.410.629.2022.AM.1
- ❖ Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu w dniu 21 lipca 2022 r. znak DN-NS.9011.979.2022.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w korespondencji elektronicznej w piśmie: WOO-III.410.629.2022.AM1 z dnia 22.08.2022 r. w sprawie: projektu Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 **stwierdził konieczność opracowania prognozy** dla w/w dokumentu, powołując się na art. 51 ust 2 i art. 52 ust 1 i 2 ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Opinia RDOŚ w Poznaniu, odwołuje się do rzekomo znajdującej się w piśmie z 21.07.2022 r. (wniosek Burmistrza Śmigła) informacji o konieczności przeprowadzenia przez wnioskodawcę „pełnej oceny oddziaływania na szeroko pojęte środowisko, które dzisiaj na etapie opracowywania Strategii (...) nie jest możliwe” i w oparciu o to stwierdzenie RDOŚ w Poznaniu podważył wiarygodność całego opracowania projektu Strategii, w którym nie ma mowy o inwestycjach, mogących negatywnie oddziaływać na środowisko. W związku z tym należy domniemywać, że RDOŚ w Poznaniu nie zapoznał się z całością wniosku o odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, tym bardziej, że nie uzasadnił swojej decyzji. **Zamiast szczegółowego uzasadnienia o potrzebie przeprowadzenia prognozy strategicznego oddziaływania na środowisko projektu strategii, RDOŚ w Poznaniu zdefiniowała zakres i stopień szczegółowości informacji, jakie powinny być zawarte w prognozie.**

Błędna interpretacja zapisów w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel dokonana przez RDOŚ w Poznaniu polega na tym, iż uznano projekty/przedsięwzięcia/ inwestycje planowane do realizacji w strategii na latach 2023-2032, jako przedsięwzięcia gotowe do realizacji.

Podnoszony przez RDOŚ w Poznaniu zarzut, że w projekcie Strategii „nie zawarto wystarczających argumentów przemawiających za tym, że realizacja ustaleń projektu dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na formy ochrony przyrody, o których mowa w ustawie o ochronie przyrody”, dowodzi jedynie braku zrozumienia, czym jest projekt Strategii. **Projekt strategii jest jedynie propozycją (zamysłem władz samorządowych), a nie realizacją gotowych projektów i inwestycji, które zaplanowano do wykonania w latach 2023-2032, co we wniosku z 21.07.2022 r. było jednoznacznie podkreślone i uzasadnione.**

RDOŚ w Poznaniu zamiast skupić się na uzasadnieniu, dlaczego prognoza oddziaływania na środowisko jest konieczna, w oparciu o art. 51 ust 2 i art. 52 ust. 1 i 2, określiła zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla w/w dokumentu.

Z kolei Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu w piśmie z dnia 10 sierpnia 2022 r. znak DN-NS.9011.979.2022 w odpowiedzi na pismo Burmistrza Śmigła z 21 lipca 2022 r. w swojej opinii sanitarnej **uzgodnił odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032.**

Uzasadniając odstąpienie Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu przywołał zapis art. 48 ust.3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. ze zm. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Urząd Miejski Śmigiel pismem z dnia 7 lipca 2022 r. znak WZP.061.1.2022.MSz wystąpił do niżej wymienionych instytucji o wniesienie uwag do projektu Strategii:

- ❖ Państwowe Gospodarstwo Wodnego Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu – Zarząd Regionalny
- ❖ Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu – Zarząd Regionalny

W czasie trwania konsultacji z w/w instytucji z Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Zarząd Regionalny w Poznaniu w piśmie z dnia 4 sierpnia 2022 r. znak PO.RPP.603.283.SK wpłynęły uwagi do projektu Strategii, które głównie dotyczyły zagrożeń powodziowych na obszarze Gminy Śmigiel.

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd we Wrocławiu również przesłał uwagi, które także dotyczyły zagrożeń powodziowych w obszarze Gminy Śmigiel. Uwagi obu powyższych instytucji w całości zostały uwzględnione w projekcie Strategii.

Urząd Miejski Śmigiel pismem z dnia 7 lipca 2022 r. znak WZP.061.1.2022.MSz dodatkowo wystąpił o wniesienia uwag do projekt Strategii do następujących instytucji:

- ❖ Komunalny Związek Gmin Regionu Leszczyńskiego z siedzibą w Lesznie
- ❖ Związek Międzygminny Energetyki Ciepłej z siedzibą w Lesznie
- ❖ Wielkopolski Transport Regionalny z siedziba w Poznaniu
- ❖ Związek Międzygminny „Centrum Zagospodarowania Odpadów Selekt” z siedzibą w Czempiniu
- ❖ Międzygminny Związek Turystyczny „Wielkopolska Gościnną” z siedziba w Poznaniu
- ❖ Związek Międzygminny Wodociągów i Kanalizacji Wiejskich z siedziba we Wschowie
- ❖ Związek Międzygminny „Obra” z siedzibą w Darzewie
- ❖ Wielkopolska Lokalna Grupa Działania „Kraina Lasów i Jezior” z siedziba w Lesznie.

Jedynie Komunalny Związek Gmin Regionu Leszczyńskiego z siedzibą w Lesznie wniósł do projektu Strategii uwagi, które zostały uwzględnione. Głównie dotyczyły one pkt. 10.3 na str. 57 oraz celu operacyjnego na str. 141 projektu Strategii. Poza tym żaden z w/w związków nie wniósł uwagi do projektu Strategii.

Konsultacje społeczne projektu Strategii trwały od 8 lipca 2022 r. do 12 sierpnia 2022 r. Ogłoszenie konsultacji nastąpiło poprzez zamieszczenie projektu Strategii na stronie internetowej Urzędu Gminy Śmigiel (format PDF) oraz informacji o możliwości zapoznania się z projektem w formie wydruku w Urzędzie Miejskim Śmigla. Społeczność lokalna Śmigla wniosła kilka uwag, które zostały uwzględnione w projekcie Strategii. Uwagi te dotyczyły głównie: pilnej wymiany azbestowej sieci wodociągowej w Starym Bojanowie oraz wykreślenia punktu 18 na stronie 95 projektu Strategii.

Burmistrz Śmigla w dniu 12 lipca 2022 znak WZP.061.1.2022.MSz zwróciła się z wnioskiem do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego o wydanie opinii dotyczącej spójności projektu Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 ze Strategią rozwoju województwa Wielkopolskiego do 2030 roku.

Zarząd Województwa Wielkopolskiego uchwałą nr 5462/2022 z dnia 4 sierpnia 2022 r. na podstawie art. 41 ust.1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tj. Dz.U. z 2022 r., poz. 547 ze zm.), w związku z art. 10f. ust. 2 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2022 r. poz.559 ze zm.) wydał pozytywną opinię dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032.

Po zapoznaniu się z treścią projektu Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032, Zarząd Województwa opiniuje projekt pozytywnie w zakresie zadań i programów określonych w art. 39 ust. 3,4 i 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r., o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 503), ujętych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania zatwierdzonego Uchwałą nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r..

Zastępca Burmistrza Śmigla pismem z dnia 21 września 2022 r. znak WZP.061.1.2022.MSz do firmy VOTER PR w Poznaniu powołując się na wskazanie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu w/s opracowania prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 zaznaczył, że brak aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Śmigiel może jedynie utrudnić jej opracowanie, ale nie uniemożliwić.

Firma VOTER Public Relations z Poznania opracowała i 30 września 2022 r. przesłała drogą elektroniczną do Urzędu Gminy Śmigiel prognozę oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032.

Burmistrz Śmigla pismem z dnia 3 października 2022 r. znak WZP.061.1.2022.MSz wystąpiła do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu, a w dniu 11 października 2022 r. znak WZP.061.1.2022.MSz do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu z wnioskiem o zaopiniowanie Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko tego dokumentu.

W oparciu o w/w wnioski obydwa organy wydały opinie nt. projektu Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel wraz z prognozą oddziaływania na środowisko:

- ❖ Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu w dniu 3 listopada 2022 r. znak WOO-III.410.838.2022.AM.1
- ❖ Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu w dniu 7 listopada 2022 r. znak DN-NS.9011.979.2022.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu w piśmie z dnia 7 listopada 2022 r. znak DN-NS.9011.979.2022 pozytywnie (bez uwag) zaopiniował projekt Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel wraz prognozą oddziaływania na środowisko.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu w piśmie z dnia 10 sierpnia 2022 r. znak DN-NS.9011.979.2022 zaopiniował negatywnie projekt „Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Z punktu widzenia firmy VOTER Public Relations w Poznaniu błędne i nieuzasadnione jest twierdzenie RDOŚ w Poznaniu, iż „w przepisach nie wskazano na możliwość odstąpienia od wymagań co do zawartości prognozy oddziaływania na środowisko” – **RDOŚ całkowicie pominęła przepisy o odstąpieniu od obowiązku przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w przypadku projektu dokumentu, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 i 2 wymienionej ustawy, które dotyczą wyłącznie projektu dokumentu obejmującego obszar w granicach jednej gminy.**

Istotne w tej sprawie jest to, że negatywna opinia RDOŚ w Poznaniu nie wstrzymuje procesu uchwalenia Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel i gmina może podjąć uchwałę o jej przyjęciu, albowiem jak to zaznaczono w raporcie NIK: „w świetle obowiązujących przepisów prawnych, zakres i szczegółowość informacji zawartych w prognozie **wymaga uzgodnienia**, natomiast ocena prawidłowości sporządzenia prognozy **tylko wydania opinii, która nie musi być uwzględniona**”.

Departament Środowiska Naczelnej Izby Kontroli w Warszawie w raporcie o wynikach kontroli KSI.410.003.002015 nt. przeprowadzenia SOOŚ przez JTS na str. 25 stwierdza, że: „przypadek odbioru w UM w Zwierzyńcu prognoz oddziaływania na środowisko, pomimo opinii RDOŚ, że nie spełniają one wymagań określonych w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, wskazuje że proces oceny prawidłowości sporządzenia prognozy wymaga wzmocnienia. Obecnie bowiem, w świetle obowiązujących przepisów prawnych, zakres i szczegółowość informacji zawartych w prognozie **wymaga uzgodnienia**, natomiast ocena prawidłowości sporządzenia prognozy **tylko wydania opinii, która nie musi być uwzględniona**”.

Tym samym silniejsza forma współdziałania pomiędzy organami administracji, jaką jest tylko uzgodnienie zakresu i szczegółowości prognozy, nie jest wystarczająca, ponieważ nie przekłada się na możliwość wyegzekwowania prawidłowości jej sporządzenia”.

Kancelaria Radców Prawnych Zygmunt Jerzmanowski i Wspólnicy w Poznaniu obsługująca Urząd Miejski Śmigla wydała interpretację, z której wynika cyt.: „że po uzgodnieniu – na podstawie art. 53 ust.1 ustawy – prognozy oddziaływania na środowisko dokumenty te ponownie trafiają do organów współdziałających. **Na tym etapie postępowania jednak organy współdziałające już nie uzgadniają przedstawionych opracowań źródłowych, ale opiniują projekty. Opiniowanie jest najsłabszą formą współdziałania pomiędzy organami administracji, a wyrażona opinia nie ma charakteru wiążącego dla organu, który opracowuje opiniowany dokument** „ (J. Filipek. Znaczenie określeń .., s. 133). K. Gruszecki [w:] Komentarz do ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Wyd. III, LEX/el.2020, art.54.

„Opiniowanie ma mniejsze znaczenie niż uzgodnienie, gdyż umożliwia organowi opiniującemu tylko wyrażenie swojego stanowiska. Natomiast ta opinia dla organu opracowującego dokument nie jest w żaden sposób wiążąca.

W związku z powyższym negatywna opinia RDOŚ w Poznaniu nie wstrzymuje procesu uchwalenia Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel i gmina może podjąć uchwałę o jej przyjęciu, albowiem jak to zaznaczono w raporcie NIK oraz w stanowisku w/w Kancelarii Radców Prawnych „organ nie musi ponownie przysyłać projekt Strategii do zaopiniowania. Zgodnie z art. 55 ust. 3 i ust. 4 ustawy **organ przekazuje przyjęty dokument wraz z posumowaniem zawierającym uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu oraz informacje, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie uwzględnione opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58**”.

2. UZASADNIENIE

2.1 Informacja o udziale społeczeństwa w postępowaniu w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii

W dniach od 8 lipca 2022 r. do 12 sierpnia 2022 r. trwały konsultacje społeczne projektu Strategii. Ogłoszenie i rozpoczęciu konsultacji projektu Strategii pojawiło się na stronie internetowej Urzędu Gminy Śmigiel (format PDF) oraz w formie wydruku w Urzędzie Miejskim Śmigla. Społeczność lokalna Śmigla wniosła kilka uwag, które zostały uwzględnione w projekcie Strategii. Uwagi te dotyczyły głównie: pilnej wymiany azbestowej sieci wodociągowej w Starym Bojanowie oraz wykreślenia punktu 18 na stronie 95 projektu Strategii.

Zapewnione zostały możliwości składania uwag do projektu Strategii w następującej formie:

- ❖ Korespondencyjnie na adres Urzędu Miejskiego Śmigla
- ❖ W formie pisemnej, osobiście w Biurze Obsługi Interesanta Urzędu Miejskiego Śmigla
- ❖ Drogą mailową na adres: mszulc@smigiel.pl

2.2. Informacja o sposobie i zakresie uwzględnienia uwag i wniosków zgłoszonych w związku z udziałem społeczeństwa w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Strategii

W czasie trwania konsultacji nie wpłynęły uwagi i wnioski do prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032.

3. PODSUMOWANIE

3.1 Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Projekt Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 jest uporządkowanym zbiorem działań zmierzających do zrównoważonego i trwałego rozwoju, co podkreślone zostało w misji i wizji Gminy Śmigiel, opracowanym pod kątem osiągnięcia zakładanych celów, szczegółowo przeanalizowanych pod kątem potencjalnych oddziaływań w Prognozie na środowisko. Strategia jest wyrazem chęci kreowania wspólnej i zintegrowanej polityki: społecznej, gospodarczej, przestrzennej przez władze Gminy Śmigiel.

Dokument z założenia wskazuje obszary i kierunki interwencji, kluczowe wyzwania oraz strukturę modelu polityki przestrzennej Gminy Śmigiel – często jednak bez szczegółowych informacji dotyczących rozwiązań technicznych działań planowanych w projekcie Strategii, które w dużej mierze nie będą oddziaływać na środowisko. Lokalizacja dużej części działań inwestycyjnych wymienionych w projekcie Strategii, pomimo że odnosi się do konkretnych obiektów (np. budynku, drogi, sieci itd.) nie jest z reguły umiejscowiona w konkretnych lokalizacjach. W projekcie Strategii w wielu przypadkach mówi się o konieczności opracowania dokumentacji koncepcyjnej, a następnie projektowej.

Konieczność rozpatrywania rozwiązań alternatywnych w stosunku do rozwiązań zawartych w projekcie dokumentu, a także rozwiązań kompensujących zachodzi w przypadku stwierdzenia możliwości wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań w rozumieniu art.3 ust.1 pkt. 17 (ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. z 2022, poz. 1029 ze zm.). Prognoza oddziaływania na środowisko realizacji projektu Strategii nie wskazała możliwości wystąpienia znacząco negatywnych oddziaływań na obszary chronione oraz Natury 2000. Nie występuje zatem konieczność przedstawienia rozwiązań kompensujących potencjalne oddziaływania.

3.2 Sposób i zakres uwzględnienia ustaleń zawartych w prognozie oddziaływania projektu Strategii

Głównym celem prognozy oddziaływania na środowisko jest wskazanie, jaki wpływ na środowisko będzie miała realizacja zapisów Strategii. Na potrzeby prognozy przeprowadzono ocenę stanu środowiska w obszarze Gminy Śmigiel oraz określono istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia Strategii. Za istniejące problemy uznano:

- ❖ Realizację inwestycji infrastrukturalnych na terenach cennych przyrodniczo lub w ich sąsiedztwie;
- ❖ Rozwój turystyki i rekreacji na terenach cennych przyrodniczo;
- ❖ Istniejące zanieczyszczenia pochodzenia antropogenicznego, związane z nieuregulowaną bądź nieprawidłowo prowadzoną gospodarką wodno-ściekową zagrażających jakości wód powierzchniowych i podziemnych;
- ❖ Istniejące zagrożenia powodziowe, które obejmują teren od północnej strony jeziora Wonieść oraz od Kanału Mosińskiego niewielki fragment w okolicach wsi Stara Przysieka Druga (RZGW w Poznaniu);
- ❖ Uciążliwość niskiej emisji: małe kotłownie i indywidualne paleniska domowe niskiej sprawności wykorzystujące węgiel niskiej jakości;
- ❖ Spalanie odpadów w indywidualnych paleniskach domowych;
- ❖ Znaczne straty energii cieplnej spowodowane niezadawalającym stanem technicznym budynków;
- ❖ Niewystarczający udział indywidualnych systemów grzewczych zasilanych gazem w zaspokajaniu potrzeb mieszkańców;

- ❖ Emisję zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych rosnącą wraz ze wzrostem natężenia ruchu samochodowego przy niedostatecznej przepustowości układów drogowych;
- ❖ Brak wystarczających środków finansowych na prowadzenie działań w zakresie poprawy jakości powietrza;
- ❖ Istnienie obszarów, na których występują przekroczenia dopuszczalnych wartości hałasu w środowisku;
- ❖ Niewystarczającą dynamikę zalesień na terenie gminy;
- ❖ Naturalne zagrożenia gleb procesami erozyjnymi;
- ❖ Brak wystarczających środków finansowych na prowadzenie działań w zakresie małej retencji;

W przypadku braku realizacji działań opisanych w projekcie Strategii należy spodziewać się pogłębiania istniejących problemów społecznych, gospodarczych i środowiskowych. Hipotetycznie zakładając, że działania zaplanowane w Strategii, które wynikają z kompetencji ustawowych jakie posiada Burmistrz Śmigła nie będą wykonywane, możemy spodziewać się następujących zmian stanu środowiska:

- ❖ Zwiększenie emisji zanieczyszczeń do powietrza wynikające m. in. z ruchu pojazdów, niskiej emisji;
- ❖ Przekroczenia dopuszczalnych poziomów pyłu PM_{2,5}, PM₁₀ i benzo(a)pirenu w powietrzu;
- ❖ Zwiększenie emisji gazów (w tym w szczególności CO₂) oraz pyłów, pogłębienie zmian klimatycznych;
- ❖ Na skutek zwiększenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, zwiększenie także ładunku zanieczyszczeń przenikającego do wód powierzchniowych i podziemnych oraz środowiska glebowego;
- ❖ Większego zapotrzebowania na surowce energetyczne;
- ❖ Zmniejszanie lub co najwyżej utrzymanie istniejącego areалу lasów;
- ❖ Wzrost liczby osób narażonych na ponadnormatywne poziomy hałasu m. in. Na skutek rosnącej liczby pojazdów oraz w wyniku wzrostu natężenia ruchu i nieskoordynowanej polityki przestrzennej;
- ❖ Powiększanie się kongestii komunikacyjnych (wzrost zużycia paliw i większa emisja zanieczyszczeń i hałasu);
- ❖ Wyższe zużycie surowców energetycznych oraz większe zanieczyszczenie powietrza i emisja hałasu jako skutek użytkowania dróg o złym stanie technicznym i o małej przepustowości;
- ❖ Rosnący trend przekształcania użytków rolnych i leśnych na cele nierolne i nieleśne;
- ❖ Niezadawalająca świadomość społeczna w zakresie szeroko rozumianej ochrony środowiska i działań pro środowiskowych;
- ❖ Obniżenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych;
- ❖ Dekapitalizacja istniejących obiektów zarządzanych przez Burmistrza Śmigła;
- ❖ Pogorszenie stanu dróg i ich przepustowości, czego skutkiem może być zwiększenie liczby wypadków i kolizji drogowych.

Jednoznacznie należy stwierdzić, iż zaniechanie realizacji działań opisanych w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032, może wpłynąć na uniknięcie potencjalnie negatywnego wpływu niektórych działań ocenianych w prognozie, lecz brak ich realizacji będzie w znacząco poważniejszy, negatywny sposób oddziaływał na poszczególne elementy środowiska oraz na środowisko jako całość.

Jednym z elementów prognozy jest analiza zgodności zapisów Strategii z dokumentami wyższego rzędu pod kątem realizacji ich zapisów. W prognozie oddziaływania na środowisko nie zdiagnozowano wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań będących skutkiem realizacji zaplanowanych działań. W prognozie opisano środki zapobiegające i ograniczające jakie należy stosować podczas realizacji działań zaplanowanych w Strategii.

Środki minimalizujące dotyczą głównie działań związanych z modernizacją i rozbudową infrastruktury technicznej, układu drogowego gminy.

W celu monitorowania skutków realizacji działań zawartych w projekcie Strategii przedstawiono zespół wskaźników zaproponowanych w samej Strategii. Przeprowadzona ocena projektu Strategii pozwala na stwierdzenie, że dokument wdraża założenia większości dokumentów wyższego rzędu, w tym regionalnych i lokalnych.

Realizacja zaplanowanych działań powinna przynieść pozytywne efekty m. in. w postaci poprawy jakości powietrza oraz ograniczenia liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas, wpłynie również pozytywnie na życie i zdrowie mieszkańców Gminy Śmigiel.

Dokument uwzględnia w swoich priorytetach oraz działaniach zasadę zrównoważonego rozwoju. Zaplanowane działania powinny przynieść pozytywne efekty pod warunkiem spełniania zasad ochrony środowiska na każdym etapie realizacji zaplanowanych działań.

Reasumując należy uznać, że zapisy projektu Strategii są zgodne z wnioskami wynikającymi z prognozy oddziaływania na środowisko.

3.3. Sposób i zakres uwzględnienia opinii właściwych organów

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem z dnia 10 sierpnia 2022 r. znak DN-NS.9011.979.2022 zaopiniował projekt „Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Opinia zawiera 19 uwag do prognozy oddziaływania na środowisko oraz do projektu Strategii. W tabeli poniżej przedstawiono sposób w jaki uwzględniono opinię RDOŚ w Poznaniu w projekcie Strategii i prognozie.

Numeracja zgodnie z opinią RDOŚ	Sposób i zakres uwzględnienia opinii RDOŚ
1.	<p>W związku z brakiem szczegółowych danych, gdyż Gmina Śmigiel nie posiada Programu Ochrony Środowiska, uwzględniono i dodano tekst z innych materiałów źródłowych do rozdziału 5.8 Formy ochrony przyrody – str.24 - 27:</p> <p>Przemęcki Park Krajobrazowy stanowi ważne w skali kraju lub regionu łęgowisko dla kilku gatunków ptaków wodno-błotnych: bąka (19 huczających samców), gęgawy (77–85 par), krakwy (10 par), błotniaka stawowego (16 par), wodnika (80–100 par), kropiatki (3 pary), zielonki (3 pary), żurawia (35 par), rybitwy czarnej (16–20 par). Przemęcki Park Krajobrazowy to także ogromne bogactwo fauny. W jeziorach i ciekach parku stwierdzono występowanie 21 gatunków ryb, między innymi karasia pospolitego, klenia, kiełbia, okonia, płoci, sielawy, suma, szczupaka czy węgorza, a także chronionych: kozy, piskorza i różanki. Na terenie pojeziernym nie może także zabraknąć płazów. Występuje tu 11 z 13 nizinnych gatunków krajowych. Płazy ogoniaste reprezentowane są przez traszkę zwyczajną oraz rzadką traszkę grzebieniastą. Spośród płazów bezogonowych spotkać można między innymi ropuchę szarą, żabę jeziorkową, kumaka nizinnego oraz wyjątkowo liczną populację rzekotki drzewnej. Spośród ssaków, poza pospolitymi gatunkami, można spotkać tu chronione: wydrę europejską oraz bobra europejskiego.</p> <p>Obszar chronionego krajobrazu Kompleks leśny Śmigiel-</p>

	<p>Święciechowa. Z tego obszaru wyłączono grunty rolnicze i zabudowane o powierzchni 8 ha w miejscowości Stare Bojanowo, pomiędzy torami kolejowymi, a drogą utwardzoną. Na wyłączonym terenie znajduje się niewielki sztuczny zbiornik wodny, który nie jest wartościowy pod względem przyrodniczym i krajobrazowym. Brak jest obszarów leśnych, a występujące zadrzewienia mają charakter niewielkich grup drzew, głównie wzdłuż torów kolejowych oraz w sąsiedztwie zabudowań. Tereny te nie posiadają wysokich wartości przyrodniczych i krajobrazowych. Nie odnotowano na nich cennych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz siedlisk przyrodniczych. Tereny te nie posiadają istotnego znaczenia jako korytarz ekologiczny, a wyłączenie ich z Obszaru nie będzie miało wpływu na jego funkcje, integralność, a także ochronę kompleksu leśnego. Wyłączone tereny nie posiadają wysokich walorów krajobrazowych i nie pełnią funkcji korytarza ekologicznego.</p> <p>Obszar chronionego krajobrazu „Krzewińsko-Osiecki” wraz z zadrzewieniami Gen. D. Chłapowskiego i kompleksem leśnym „Osieczna – Góra”</p> <p>Na terenie Gminy Śmigiel jeżeli chodzi o świat zwierzęcy stwierdzono występowanie tu następujących gatunków: ssaki: sarna, dzik, zając, kuna domowa, norka amerykańska, nietoperz, mysz polna, mysz domowa, szczerz wędrowny, kret, jeż, lis, jenot; ptaki: gawron, wrona, wilga, szpak, wróbel, jaskółka, szczygieł, skowronek, przelotnie jastrząb, myszołów, puszczyk, sójka, sroka, grzywacz, dzięcioł pstry wielki, kowalik, sikora modra i bogatki, kos, drozd śpiewak, pokrzewka czarnołbista i ogrodowa, piegży i cierniówki, pleszki, łozówki, pliszki siwej, grubodzioba, zięby, dzwońca, makolągwy, mazurka i szpaka. kruk, gady: jaszczurka zwinka: owady: mucha domowa, trzmiel, osa, szerszeń, pszczoła motyle, biedronka siedmiokropka, turkuć podjadek. Na obszarze gminy Śmigiel występuje także szereg roślin chronionych i rzadko występujących. Na uwagę zasługują stanowiska lili żółtogłów w północnej części kompleksu leśnego Nowa Wieś –Żegrowo, fiołek pagórkowy, w wąwozie koło Starego Bojanowa, gwiazdnica grubolistna w lasach południowej części gminy oraz pełnik europejski spotykany na łąkach koło Robaczyna.</p> <p>Obszar NATURA 2000</p> <p>Zbiornik Wonieść oznaczony na mapie terenów ważnych z punktu widzenia ornitofauny symbolem 40, teren, któremu przypisano kryterium K1, K2, K4, K5, K6, K71 , ważny jako 23 lęgowisko rzadkich i zagrożonych gatunków ptaków wodnych i błotnych: podgorzałka, bączek, bąk, kania czarna, błotniak stawowy, żuraw, rybitwa rzeczna, ponadto: perkoz dwuczuby, perkoz rdzawoszyi, łąbędź niemy, gęgawa, krakwa, gągoł, rybitwa czarna: miejsce żerowania i odpoczynku ptaków migrujących: gęsi zbożowych, białoczelnych i gęgaw, świstunów, rożeńców, siewek, złotych, czajek: pierzowisko: łąbędzi niemych, cyraneczek i krzyżówek, noclegowisko gęsi, żurawi, kulików wielkich, dymówek i szpaków oraz pliszek siwych i pliszek złotych; zimowisko łąbędzi niemych i krzykliwych</p>
2.	<p>Nie uwzględniono</p> <p>Na tym etapie planowania, gdzie nie są jeszcze określone zadania do realizacji w obrębie obszarów chronionego krajobrazu wzdłuż doliny Samicy Leszczyńskiej oraz w środkowej i wschodniej części gminy, których celem jest wzmocnienie potencjału tych miejsc dla wypoczynku, rekreacji i turystyki i rozważane są warianty lokalizacyjne, można jedynie przewidywać potencjalne oddziaływanie i takie przeanalizowano.</p>

3.	<p>W związku z brakiem szczegółowych danych, gdyż Gmina Śmigiel nie posiada Programu Ochrony Środowiska, a szczególnie z powodu braku danych dotyczących zadań do realizacji w obrębie obszarów chronionego krajobrazu wzdłuż doliny Samicy Leszczyńskiej oraz w środkowej i wschodniej części gminy, których celem jest wzmocnienie potencjału tych miejsc dla wypoczynku, rekreacji i turystyki.</p> <p>Uwzględniono częściowo, dodając tekstu z innych materiałów źródłowych (Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego Nr XXII/579/16 z dnia 26.09.2016) do rozdziału 10 Ocena oddziaływania na komponenty środowiska i zagrożenia dla środowiska w wyniku realizacji ustaleń projektu Strategii – zakazy te mają charakter ogólny i dotyczą także innych obszarów chronionych</p> <p>W obszarze chronionego krajobrazu „Kompleks leśny Śmigiel-Świeciechowa” wprowadza się następujące zakazy:</p> <p>zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień; realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r.; likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych; dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody; likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych; budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od: linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych – str.46</p>
4.	<p>Nie uwzględniono</p> <p>Na tym etapie planowania, gdzie nie są jeszcze określone zadania do realizacji w obrębie obszarów chronionego krajobrazu wzdłuż doliny Samicy Leszczyńskiej oraz w środkowej i wschodniej części gminy, których celem jest wzmocnienie potencjału tych miejsc dla wypoczynku, rekreacji i turystyki i rozważane są warianty lokalizacyjne można jedynie przewidywać potencjalne oddziaływanie i takie przeanalizowano.</p>
5.	<p>Uwzględniono</p> <p>W zapisie rozdziału 7.5.2 „Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej” – są to ogólne ustalenia i rekomendacje, ale także te, które dotyczą obszarów chronionych pkt. 5</p>
6.	<p>Nie uwzględniono</p> <p>Na tym etapie planowania, gdzie nie są jeszcze określone zadania do realizacji w obrębie obszarów chronionego krajobrazu wzdłuż doliny Samicy Leszczyńskiej oraz w środkowej i wschodniej części gminy, których celem jest wzmocnienie potencjału tych miejsc dla wypoczynku, rekreacji i turystyki i rozważane są warianty lokalizacyjne można jedynie przewidywać potencjalne oddziaływanie i takie przeanalizowano.</p>
7.	<p>Uwzględniono</p> <p>W rozdziale 5.4 i 5.9 wskazano wszystkie jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) oraz podziemnych (JCWPd), które znajdują się w granicach Gminy Śmigiel. W Tab.1 przedstawiono wyniki badań stanu i jakości JCWP (WIOŚ 2018) dla Kanału Wonieść i rzeki Samica Leszczyńska określono również zagrożenia powodziowe na terenie Gminy Śmigiel.</p>

8.	<p>Uwzględniono</p> <p>W rozdziale 5.7 na str.21 przedstawiono za rok 2021 roczną ocenę jakości powietrza w województwie wielkopolskim, która dotyczy Gminy Śmigiel według (https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/rwms/publications/card/1692). Wyniki badań stanu i jakości JCWP (WIOŚ 2018) dla Kanału Wonieść i rzeki Samica Leszczyńska określono w Tab.1 Wyniki badań stanu i jakości JCWP (WIOŚ 2018).</p>
9.	<p>Uwzględniono</p> <p>W rozdziale 5.9 dopisano tekst: Średnio dobowe natężenie ruchu na drodze krajowej S5 wynosiło według https:// www. gov.pl/web/ gddkia/ generalny-pomiar-ruchu-20202021 – 23458 poj/dobę, a według strony https://www.gov.pl/web/gddkia/strategiczne-mapy-halasu-2022 - natomiast poziom hałasu wahał się w przedziale 65-69 dB.</p>
10.	<p>Uwzględniono</p> <p>Na str. 44 rozdział 8 skorygowano podstawowe akty prawne, do których odwołuje się „Strategia Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032”</p>
11.	<p>Uwzględniono</p> <p>W rozdziale 10.3 Krajobraz, powierzchnia ziemi i gleba str. 49 dopisano tekst na str.49 „w myśl Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (Florencja 20.10.2000 –Dz. U. z 2006 r., nr 14.poz.98) - „ochrona krajobrazu” znaczy działania na rzecz zachowania i utrzymywania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu tak, aby ukierunkować i harmonizować zmiany, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych.”</p>
12.	<p>Nie uwzględniono</p> <p>Na tym etapie planowania, gdzie nie są jeszcze określone zadania do realizacji w obrębie obszarów chronionego krajobrazu wzdłuż doliny Samicy Leszczyńskiej oraz w środkowej i wschodniej części gminy, których celem jest wzmocnienie potencjału tych miejsc dla wypoczynku, rekreacji i turystyki i rozważane są warianty lokalizacyjne można jedynie przewidywać potencjalne oddziaływanie i takie przeanalizowano.</p>
13.	<p>Nie uwzględniono</p> <p>Na tym etapie planowania, gdzie nie są jeszcze określone zadania do realizacji związane z dobrami materialnymi i rozważane są warianty lokalizacyjne można jedynie rozważyć potencjalne oddziaływanie i takie przeanalizowano.</p>
14.	<p>Nie uwzględniono</p> <p>Przedstawiona w prognozie ocena w postaci macierzy skutków środowiskowych jest niewystarczająca w związku, a zastosowane symbole „+/0”, „+/N”, „+/0/N”, „N/0”, „N+/0” są czytelne, ponieważ do realizacji celów dla poszczególnych przedsięwzięć użyto nast. 69 następujących symboli.</p> <p>(0) - brak zauważalnego oddziaływania w zakresie analizowanego przedsięwzięcia;</p> <p>(+) - potencjalnie pozytywne oddziaływanie;</p> <p>(-/+) - realizacja zadania może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływanie;</p> <p>(-) - potencjalnie negatywne oddziaływanie;</p> <p>(N) - brak możliwość jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania</p>

15.	<p>Nie uwzględniono</p> <p>Na podstawie obowiązującego aktu [Dz.U.2021.1070 z 1 września 2022 r. do 31 grudnia 2029 r. – rozdział 2 art. 3 Organami Inspekcji Ochrony Środowiska są: Główny Inspektor Ochrony Środowiska oraz Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska jako organ rządowej administracji zespolonej w województwie.</p> <p>W związku z powyższym uwaga Regionalnego Konserwatora Przyrody nie może mieć w prognozie swojego zastosowania. Autor uważa, że prawidłowo powołał się WIOŚ w Poznaniu.</p>
16.	<p>Uwzględniono</p> <p>Elementy prognozy uzupełniono o oświadczenie autora prognozy (str.70) oraz datę jej opracowania (str.1).</p>
17.	<p>Uwzględniono</p> <p>Elementy prognozy uzupełniono o oświadczenie autora prognozy(str. 70) oraz datę jej opracowania (str.1).</p>
18.	<p>Uwzględniono</p> <p>Wykaz aktów prawnych na stronie 11 i 12 skorygowano</p>
19.	<p>Nie uwzględniono W prognozie wykazano wszystkie elementy, o których mowa w art. 51 ust.2 ustawy o oddziaływaniu na środowisko i nie ma potrzeby ich korygowania.</p>

3.4. Sposób i zakres uwzględnienia zgłoszonych uwag i wniosków przez mieszkańców do prognozy.

W czasie trwania konsultacji nie wpłynęły uwagi i wnioski do prognozy oddziaływania na środowisko do projektu Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032.

3.5. Sposób i zakres uwzględnienia wyników postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Strategia Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 dotyczy obszaru, który zlokalizowany jest w znacznej odległości od granic państwa (ok. 240 km do przejścia w Kudowie Zdrój z Czechami). W związku z tym z uwagi na charakter dokumentu nie przewiduje się transgranicznego jego ustaleń na środowisko w krajach sąsiednich.

3.6. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Jednym z najczęściej stosowanych sposobów prowadzenia monitoringu jest zastosowanie metod wskaźnikowych. **Analiza wskaźnikowa realizowana będzie cyklicznie, najlepiej raz do roku.**

Analiza wskaźnikowa będzie opracowywana przez Wydział Zamówień Publicznych i Planowania przestrzennego Urzędu Miejskiego w Śmiglu, pełniącego funkcję centrum koordynacyjnego, na podstawie własnych danych i informacji, statystyk wewnątrz gminnych, statystyki publicznej (w szczególności generowanej przez Główny Urząd Statystyczny w ramach Banku Danych Lokalnych), a także statystyk realizatorów i partnerów realizacyjnych.

W tym ostatnim przypadku rekomenduje się, aby przekazywanie informacji i danych odbywało się na mocy stosownych porozumień pomiędzy samorządem gminy oraz wskazanymi podmiotami. Analiza powinna uwzględniać wskaźniki określone w strategii, z których kluczowe znaczenie mają wskaźniki zgromadzone w tabeli 54 Strategii, którym przypisano wartości bazowe i docelowe. Mogą one być poszerzane lub zamieniane, zgodnie z potrzebami systemu monitorowania i ewaluacji.

Analiza powinna być realizowana każdorazowo z wykorzystaniem jednego źródła danych, prowadzona w sposób dynamiczny, wskazując zmianę, jej zakres i kierunek, a także – w przypadku niepożądanych tendencji – rekomendacje zmierzające do poprawy funkcjonowania systemu wdrażania. Analiza może być również prowadzona w sposób porównawczy.

Uzasadnienie do uchwały Nr LVI/446/2022

Rady Miejskiej Śmigła

z dnia 29 grudnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032

Strategia Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 stanowi istotny dokument planowania rozwoju lokalnego i określa kluczowe kierunki rozwoju Gminy Śmigiel. Strategia wskazuje wizję, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań wyznaczone do realizacji w okresie jej obowiązywania. Dokument zawiera syntetyczną diagnozę Gminy w zakresie sytuacji społeczno-ekonomicznej oraz analizę strategiczną mocnych i słabych stron. Jest jednym z podstawowych instrumentów zarządzania i stanowi podstawę do prowadzenia przez władze samorządowe długookresowej polityki rozwoju gminy. Dla potrzeb opracowania Strategii Gminy Śmigiel przyjęto zasadę wykorzystania potencjału gminy. Strategia służyć ma wzrostowi atrakcyjności gminy dla mieszkańców, dla aktywności ekonomicznej oraz dla przyjezdnych korzystających z dostępnych w gminie usług. Opracowanie Strategii Rozwoju pozwala określić najbardziej efektywne działania gwarantujące skuteczny rozwój całego obszaru, co bezpośrednio wpływa na rozwój infrastruktury, przedsiębiorczości oraz powstanie nowych inicjatyw społecznych. Strategia wpływa również na budowę wizerunku jednostki, tworząc jej wizytówkę, która jest swoistym źródłem informacji dla grona podmiotów gospodarczych, inwestorów i mieszkańców. Strategia tworzy platformę współdziałania wszystkich zainteresowanych, w szczególności samorządu, przedsiębiorców, organizacji społecznych i oczywiście mieszkańców gminy. Strategia Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 jest maksymalnie spójna z wytycznymi unijnymi w obecnym ich kształcie i koresponduje z krajowymi i regionalnymi dokumentami strategicznymi, w tym m.in.: Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą na 2030 r.), Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego na lata 2021-2030 oraz Strategią Wielkopolski do 2030 r. Merytoryczne uzasadnienie kształtu dokumentu oraz wybranych kierunków działań, celów strategicznych i celów operacyjnych zawarto w treści Strategii. W dniach od 8 lipca do 12 sierpnia 2022 r. przeprowadzono konsultacje dokumentu projektu Strategii zgodnie z zasadami oraz w trybie określonym w Uchwale nr XLIX/411/2022 Rady Miejskiej Śmigła z dnia 23 czerwca 2022 r. w sprawie ustalenia zasad konsultacji społecznych projektu Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032, a także Zarządzenia 455/22 Burmistrza Śmigła z dnia 16 czerwca 2021 r. w sprawie ogłoszenia konsultacji społecznych projektu Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032.

Raport z przeprowadzonych konsultacji został zamieszczony na stronie internetowej gminy www.bip.smigiel.pl. Na potrzeby Strategii Rozwoju Gminy Śmigiel na lata 2023-2032 i na polecenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu została sporządzona również Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii.

Wobec powyższego podjęcie uchwały jest uzasadnione.